

T. LIVII PATAVINI

HISTORIARUM

LIBRI QUI SUPERSUNT.

VOL. XX.

T. LIVII PATAVINI

HISTORIARUM

LIBRI QUI SUPERSUNT,

EX EDITIONE G. A. RUPERTI

CUM SUPPLEMENTIS

NOTIS ET INTERPRETATIONE

IN USUM DELPHINI

VARIIS LECTIONIBUS

NOTIS VARIORUM

RECENSU EDITIONUM ET CODICUM

INDICE LOCUPLETISSIMO

ET

GLOSSARIO LIVIANO

ACCURATE RECENSITI.

VOLUMEN VIGESIMUM.

LONDINI:

CURANTE ET IMPRIMENTE A. J. VALPY, A. M.

1828.

NOTITIA LITERARIA

DE

T. LIVIO.

EX JO. ALB. FABRICII BIBLIOTHECA LATINA
A JO. AUG. ERNESTI AUCTIUS EDITA, TOM. I. CAP. 11.

Livii Ætas.

TITUS LIVIUS A. U. C. 695,[a] natus Patavii[b] oppido vetustissimo Italiæ ad Timavum fluvium, Romæ postea Claudii Imperatoris studia moderatus, ut colligas e Suetonii Claud. c. 41. scriptor sublimi et lactea sermonis ubertate: unus res Romanas æquare feliciter ausus, obiit in patria septuagenario major, quarto anno Tiberii Imp. Urbis 770. post C. n. 17. Ab Augusto Livius dictus est 'Pompeianus,' quod tantis laudibus extulisset Pompeium: neque id tamen amicitiæ eorum offecisse testatur Tacitus Annal.

[a] Si Eusebio fides in Chronico.

[b] Hinc Asinius Pollio, teste Quintiliano l. I. c. 5. et l. VIII. c. 1. aiebat se in Livii scriptis Patavinitatem quandam, hoc est, dictiones nonnullas Patavinis proprias et Romanis auribus insolentes observasse, quarum tamen nulla in scriptis ejus, quæ hodie supersunt, vestigia superesse contendit Salmasius in Funere Linguæ Hellenisticæ p. 236. et Dan. Georgius Morhofius in libro singulari de Patavinitate Liviana, Kilon. 1685. et inter alias ejus Diss. Hamb. 1669. 4. In hujus libri cap. 3. Morhofius disserit etiam de sepulcro ac monumento Livii, quod Patavini hodieque ostentant, ac pluribus celebravit Jac. Philippus Tomasinus in T. Livii Vita (Patav. 1680. 4. Amst. 1670. 12.) cap. 9. Confer, si placet, Sertorii Ursati marmora erudita Epist. VIII. et Monum. Patav. p. 27. et 202. Trewenschrœderi Fastos Livianos p. 304. et Joannem. Mabillonium T. I. Musei Italici p. 30. Marquardus vero Gudius V. C. observavit, monumentum hoc non esse T. Livii, sed cujusdam ejus liberti, cui T. Livius Halys nomen erat, filiæ. De Liviana Patavinitate Ptolemæus Flavius Anconitanus cap. 46. Conjectaneor. editorum Anconæ 1522. 8. et in T. I. Lampadis Artium Gruterianæ p. 972. et D. Balthasar Stolbergius de Barbarismis et Solœcismis N. T. objectis c. 20. Nonnulla nuper in dictione Livii reprehendere ausus est Schurzfleischius præfatione ad Dissertationes Academicas; quemadmodum ejus scribendi genus et stylum defendit Jo. Tolandus in præf. ad Adæsidæmonem.

IV. 34. Cum viveret, paucis probatum, sed post fata demum meritos honores consecutum affirmat vetus auctor apud Suidam in Κορνοῦτος. Tamen nec vivi exiguam famam fuisse, fidem facit Gaditanus[c] ille, qui Livii nomine gloriaque excitatus ad visendum eum ab ultimo terrarum orbe venit, statimque ut viderat, abiit. Nec mortuo impetum[d] quorumdam, aut criticorum[e] rigorem constat pepercisse. 'Candidissimum omnium magnorum ingeniorum æstimatorem' vocat M. Seneca Suasoria VII. et Tacitus Annal. IV. 34. 'eloquentiæ ac fidei præclarum inprimis,' magno et vero elogio. Livii lectione a morbo convaluisse narrant Ferdinandum Catholicum, perinde ut Curtii Alphonsum Arragoniæ regem. Buchananus vero ut Livium nobis alterum exhiberet, libros ejus superstites a capite usque ad calcem traditur perlegisse non minus vigesies,[f] atque ita ad opus Historiæ Scoticæ componendæ se accinxisse. Alia in Livii laudem Augustus Buchnerus Dissert. Academica 393. Citatur a Livio Fabius Pictor, scriptorum antiquissimus, I. 44. II. 40. VIII. 30. X. 37. Tum Valerius Antias IV. 23. XXV. 39. XXVI. 49. XXIX. 35. XXX. 19. 29. XXXII. 6. XXXIII. 10. 30. 36. XXXIV. 15. XXXVI. 19. 38. XXXVIII. 23. et Macer Licinius IV. 7. 20. 23. atque Q. Tubero IV. 23. X. 9. Ex Græcis scriptoribus Polybius, quem non incertum auctorem appellat, XXXIII. 10. XXXIV. 10. XXXVI. 19. XXXIX. 52. Sæpe etiam mentionem facit librorum linteorum, quorum fide, tanquam auctoritate actorum publicorum, scriptores antiquissimi sunt usi, sed de illis dictum infra lib. IV. cap. 5. De defectu fide dignorum monumentorum[g] antiquioribus temporibus caliginem offundente queritur tum alibi, tum VIII.

[c] Refert Plin. Epist. II. 3. et S. Hieron. Epist. 103. ad Paulinum.

[d] Caligulam de scriptis T. Livii abolendis cogitasse narrat Sueton. c. 34. Idem de Gregorio I. Pontifice infra referam. Caligula vero Livium reprehendit ut verbosum in historia negligentemque, Gregorius ut prodigiorum nimis frequentem prædicatorem. Mentitum in quibusdam notavit etiam Vopiscus Aureliano c. 2.

[e] Jo. Brodæus ad III. 23. Antholog. p. 379. 'Livium citare quid attinet, sempiternum Gallorum adversarium, (sicuti recte collegit Glareanus,) cujus fides merito infamatur, atque ut invidiæ plena ab Antonino Pio;' (respicit locum in Antonini Itinerario) 'ut gloriæ a Plinio;' (Præfat. Hist. Nat.) 'ut mendacii ab Augusto, Liviomastige scilicet, Pompeianum eum appellante;' (Tacit. Annal. IV. 34.) 'ut perperam cum Halicarnasseo, Diodoro, Polybio, a multis; ut secum pugnans, a Laurentio Valla; ut fabulosa, veluti de Caco et Evandro liquet, notatur lactea illa ubertas, etc.' Jac. Palmerius in Exerc. ad Optimos Auctores Græcos p. 188. seq. carpit, ut aretalogum et Romanorum mancipium, plagiarium Polybii, Galli nominis inimicum, &c.

[f] Elias Francus præfat. Programmatum editorum Islebiæ 1699. 8.

[g] Hinc 'frequentissime dubitare' Livium scribit Quintilian. lib. II. c. 4.

40. ‘Et singulorum gesta et publica monumenta rerum confusa, nec quisquam æqualis temporis illius scriptor extat, quo satis certo auctore stetur.’

Historiæ Romanæ libri CXLII.

Historiam Romanam, sive, ut ipse XLIII. 13. et Julius Firmicus[h] appellat, *Annales*, ab Urbe condita ad bellum Germanicum mortemque Drusi, h. e. ad annum 744. persecutus est libris CXLII.[i] quos scripsit aliquot et forte pluribus, ut videtur,[k] annis post clausum ab Augusto Imp. prima vice templum Jani, cum ille A. U. 725. in pugna Actiaca M. Antonium vicisset. Ex his non extant plures hodie quam 35. in quorum secundi capite 21. queritur, haud facile fuisse etiam illis temporibus certi quid et explorati de antiquioribus Romanorum ætatibus tradere. ‘Tanti,’ inquit, ‘errores implicant temporum, aliter apud alios ordinatis magistratibus, ut nec qui Consules secundum quosdam, nec quid quoque anno actum sit, in tanta vetustate non rerum modo, sed etiam auctorum, dicere possis.’ In temporum notatione Livius, perinde ut Dionysius Halicarnass. secutus est rationes Catonianas, quæ æram Urbis Varroniana biennio faciunt recentiorem. Vide H. Dodwelli Dissert. X. de Cyclis § 59. 80. 87. ad initium Tab. XIII. et Appendice ad Prælect. Cambdenian. atque in Apparatu ad Dionysii Halicarnassei Chronologiam, et in Chronologia ipsa, quæ Dionysio in editione Oxoniensi subjicitur, Liviique singulis paginis ed. a Thom. Hearne curatæ est ascripta. In re militari Romana peccasse aliquando Livium, confundentem tempora ac diversas ætates, notavit Salmasius lib. de Re Militari

h Vide Jo. Frid. Gronovii Monobiblon Observationum in Scriptores Ecclesiasticos p. 95.

i Epitomas habemus librorum tantummodo CXL. Sed libri CXXXVI. et CXXXVII. epitome desideratur, ut observatum Sigonio, qui in Ms. Codice vacuum intervallum deprehendit, adeoque assentitur Petrarchæ, libros non CXL. sed CXLII. a Livio scriptos esse testanti. Vide tom. III. ed. Gronov. pag. 1076.

k Lipsius lib. I. cap. 20. Electorum, Vossius de Hist. Lat. et Hanckius V. C. lib. I. de Scriptoribus Rer. Rom. cap. IX. ante Cantabros A. U. C. 729. domitos scriptum librum saltim primum Historiarum Livii non dubitant. Sed Joannes Masson, historiæ et chronologiæ veteris peritissimus, lib. de Jani Templo Christo nascente Reserato pag. 51. seq. et 165. serius Livium in Historiam scribendam incubuisse non absurdis contendit argumentis. A. U. 725. cœpisse scribere Livium, et a. 745. ultimam Historiæ suæ manum imposuisse, H. Dodwelli conjectura est in Annalibus Velleianis p. 66.

Rom. p. 1295. 1300. 1302. 1310. 1319. seq. 1416. &c. T. x. Thesauri Antiquitatt. Rom. Græviani.

Ex his supersunt XXXV.

Ex illis XXXV [1] libris, quos dixi extare, sunt primi decem, qui origines Urbis historiarumque usque ad annum 460. complectuntur. Deinde vicesimus primus, et qui sequuntur, usque ad quadragesimum quintum, quibus historia ab initiis belli Punici secundi, quod a. 536. cœpit ad a. 586. perducitur. Symmachi et Sidonii ætate, Livii quos hodie desideramus libri adhuc extabant. 'Revolve,' inquit Symmachus Epist. IV. 17. 'Patavini scriptoris extrema, quibus res C. Cæsaris explicantur.' Sidonius Epist. IX. 14. Burgundioni, panegyricum Julii Cæsaris meditanti, commendat 'quæ titulis dictatoris invicti scripta Patavinis sunt voluminibus.' Librum centesimum tertium citat Serenus Sammonius, ubi de carbunculo morbo:

> Tertia namque tibi simul et centesima Livi
> Charta docet, ferro talem candente dolorem
> Exsectum, aut poto raparum semine pulsum.

Guilelmus Malmesburiensis lib. II. Rerum Angliæ pag. 183. 'Julium Cæsarem Livius commemorat quinque solum cohortes habuisse, quando civile bellum inchoavit, cum quibus, inquiens, orbem terrarum adorsus est.' Ex eodem Livio p. 162. videtur afferre dictum Scipionis: 'Imperatorem me mater mea, non bellatorem, peperit.' Livii Macedonica, quæ laudat Angelus Decembrius l. VII. Politiæ Literariæ p. 552. non alia sunt, quam quæ editis historiarum libris continentur XXXIX. sqq. Dolendum est, lucem non vidisse Lambecii, quam lib. II. pag. 944. 977. promisit, dissertationem de XII. Codicibus Mstis Livii, qui una cum duabus et triginta ejusdem Historici præcipuis editionibus in Bibl. Cæsarea Vindobonensi asservantur.

[1] Ita malui Libros quam Decadas numerare, quia Livium in Decadas non ipse qui scripsit, sed legentium ignavia scidit, ut pridem monitum Francisco Petrarchæ in Epist. ad Boccacium p. 1001. Vide Petrum Crinitum XII. 7. de honesta disciplina, et Sigonium in limine notar. Vossium Arte Historica p. 131. Ut Livius in Decadas, sic Olympiodori Historiarum libri in δεκαλόγους dividuntur apud Photium Cod. LXXX. Lib. CXXXVI. allegatur a Censorino cap. 17. Librum CXIII. bis citat Priscianus.

Epitomæ.

Epitome librorum Livianorum, sive *Breviarium T. Livii*, quod notis Sigonii, Martini Antonii Delrii,[m] Jo. Doujatii, et J. F. Gronovii illustratum habemus, etiam eorum librorum qui interciderunt, duobus forte 136. et 137. exceptis, a L. Annæo Floro scriptum esse vulgo existimatur, cum cujus libris quatuor epitomes rerum Romanarum sæpissime prodiit: etsi vel ideo, quod in his subinde a Livio dissentit, nonnulli duos diversos voluerunt Floros comminisci, ut Balthasar Bonifacius xv. 5. Hist. Ludicræ: alii vero, ut Dionysium Gothofredum facere memini, suspicati sunt, Livium ipsum, ex more veterum, epitomas illas, veluti indices, præfixisse singulis libris, quæ deinde cum altera epitome rerum Romanarum confundi, atque adeo ad Florum auctorem referri facile potuerint. Junium quoque Maximum, æqualem Statii poëtæ, Historias Sallustii Liviique in epitomen contraxisse, viri docti observant ex his verbis Silvar. IV. 7. 'Omne queis mundi senium remensus Orsa Sallusti brevis et Timavi Reddis alumnum.' Notum præterea est ex Servio ad Æneid. x. 388. Rufum Festum Avienum totum Livium iambis olim expressisse. Sed et illa Avieni metaphrasis pridem intercidit.

Epitomæ hæ Livii cum Floro sæpius editæ prodierunt, etiam separatim Venet. 1521. 8. ap. Aldum, et Basil. 1590. 8. et cum Car. Sigonii atque Antonii Delrii notis Genev. 1606. 8. quam editionem Gervasiensem vocat Thomas Hearne, qui in Livio suo Oxonii edito, breviarium istud Livii summo studio ad Codices Mss. et impressos exegit, collatis etiam quæ Petrus Pithœus ad id annotaverat. Sed etiam in edd. recentioribus, ut Gronovianis, earum cura est habita, diligentissime autem in Drakenborchiana, in qua et Sigonii Delriique, et Dukeri ipsius notæ egregiæ accessere.

Vir eruditiss. Janus Vincentius Gravina Orat. I. de Instauratione Studiorum p. 12. Romanorum res gestas initio per compendium petere suadet ab hac Epitome Liviana, ut quæ longe simplicior et candidior sit Flori et Velleii libris, resque exprimat propriis et convenientibus verbis, absque fuco et argutiis, quibus

[m] Brevia Delrii in Epitomen Livii scholia prodierunt cum ejus notis in Solinum Antwerp. 1571. 8. Edita est etiam Epitome illa cum Sigonii et Delrii notis, Genev. 1606. 8.

non satis uterque illorum abstinuerit, e quibus periculum sit, ne puerorum animi fallacibus illis et meretriciis orationis ornamentis a nervosa et civili scribendi consuetudine abducantur. Præterea Johannes Jensius, consulturus juvenum studiosorum tempori, quorum plerique mole Livii deterriti, ultra primam decadem haud progrediuntur, atque adeo delibatis modo adolescentis populi Romani rebus, maturum adulti ejusdem populi vigorem intactum relinquunt, Epitomen novam historiæ Rom. totius Livii, verbis ejus contextam, neque multo grandiorem una Livii decade composuit, inscripsitque 'T. Livii Patavini Historiarum Corpus concinnius,' ex Gymnasio Dordraceno, typis Bramiis luculentis, anno 1711. 8. Cetérum Livium ipsum evolvere cupientibus hoc compendio suo neutiquam e manibus excutere voluit florentissimum scriptorem, sed tantum iis, qui magnitudine operis removeri se ab ejus lectione patiuntur, succurrere, ut Historiam Romanam Livianam totam intra brevius spatium absolvere possint. Speciem ista habent. Qui historiæ Rom. compendium requirant, iis vero ita consuli possit: nec ad notitiam generalem historiæ Rom. Liviana lectione opus sit. Qui autem Livium cognoscere velint, iis talibus libellis non consulitur: et possunt etiam juvenes longius progredi in Livio cognoscendo, si modo vera ratio in eo tractando in scholis adhibeatur; de qua videndus Gesnerus in præfatione ea, quam editioni Lips. a. 1735. præmisit. Sed opus est magistro, qui ipse intelligat, nec opus habeat ad singulas horas trepidare in præparatione ad locum intelligendum, quem explicare vult.

Supplementa.

Perditos Livii libros ingenio quodammodo restituit vir doctissimus Jo. Freinshemius, argumento eorum ex epitomis petito, et adhibitis Græcis et Latinis, quæ extant, monumentis, explicato tanta industria et felicitate, ut ipse non dubitet profiteri, se 'neutiquam metuere, ne quis ex omnibus his scriptoribus, qui sunt in hominum manu, aliquid efficiat in hoc genere concinnius, copiosius, verius,' Primi decem libri Reginæ Christianæ dicati viderunt lucem Holmiæ 1649. 12. Libri sexaginta deinde Argentorati an. 1654. 4. quos Gallice etiam vertit Petrus Ryerus. Denique adjunctis XXXV. postumis, quos ab hæredibus Galli redemerant, universi libri XCV. Supplementorum vulgati sunt a Jo. Doujatio, in

editione Livii ad usum Delphini; sed vulgati tum sunt parum emendate, ut dolet Jo. Clericus V. C. tomo III. Bibl. Selectæ p. 366. correxit vero Crevierius. Ac dolendum est, ea hodie vix legi. Qui judicare possunt, fatebuntur, egregium opus esse, quale singulis seculis vix singuli conficere possint. *Fragmenta* e libris Livii deperditis servavere Grammatici Latini veteres, interdum sub libri indicio, interdum simpliciter: quæ ad calcem edd. quarumdam, nominatim ed. Drakenborchianæ T. VI. reperiuntur. Est vero etiam e codice Laudino prolata ῥῆσις, quæ pro fragmento Livii esset. Id est hujusmodi, pertinetque ad lib. XXII. c. 18. post verba 'Allifas loco alto m. consedit:' 'et reparando suggressu manu haud magna Allifæ mœnia, quasi palans perveniens, ex oppido bellua instructa armamentis erupit, quam consul vi captam, trucidatis qui in ea constiterant, reservat ad pugnam. Sed oppidani, sicut quibus curæ pusillum inerat, in diem alterum umbonibus belluatis paucos fugaces invadunt, elephantemque omine meliori receptant, et Allifas, Rufium quondam vocitatas, ab dextro sequente sinistrum augurio, nomen imponunt accolæ.'—Super hoc fragmento legenda Dodwelli Dissertatio supra memorata, in Hearnii notis et T. VII. ed. Drak. qui historiam, quæ est in fragmento, explicat et defendit: nec tamen sibi satisfacit et pronuntiare audet, eam veram esse, vel fragmentum hoc esse Livii. Spurium recte judicat Cuperus lib. de Elephantis in nummis c. 4. ut et alii.

Scripta Livium illustrantia.

Sunt et alia quædam scripta recentiorum, quibus Livio, vel ejus rebus, aut scriptis lux nonnulla affertur. Sunt autem duplicis generis: alterum est criticum et grammaticum; alterum politicum. Ex illo genere, ut mittam eos qui non peculiaribus libris id fecere, sed per occasiones varias, ut Perizonius excellentibus et nunquam satis laudandis Animadversionibus Historicis, Pighius in Annalibus, Lipsius, et alii; ex illo igitur genere sunt F. Ursinus in Notis in Varios Hist. Antwerp. 1595. 8. Marcellus Donatus in Dilucidationibus, similis instituti, non tamen admodum probatis elegantibus judicibus; Latinus Latinius in Biblioth. tom. II. Jo. Velcurio, qui notas in lib. I. II. edidit; Petrus Nannius in lib. III. Lovan. 1545. 4. Jo. Saxonius ad lib. XXI. et XXII. Bas.

1547. (de quo v. Suffridus Petri Scriptt. Fris. p. 104.) ut taceamus eos quos T. VII. inseruit Drakenborchius: Faërnus in Censura Emendd. Sigonii, Averanius in Diss. XXXI. ad loca Livii T. II. Operum.

Ex genere altero sunt, Nicol. Machiavelli in Decadem primam Livii Dissertationes tribus libris distributæ, et Italice primum, deinde Latine, Gallice denique, atque in aliis forte linguis editæ, deque republica et religione Romanorum veterum, etiam de re militari, Folardo judice [n] acutissime disputantes. Casparis Facii Politica Liviana, quibus artibus comparatum auctumque, et quibus erroribus ac vitiis amissum Imperium veteris Romæ fuerit, Altenburg. 1617. 4. Ant. Cicarelli de Foligno Dissertationes in Livium, Rom. 1580. 4. Italice. Jo. Schefferi in lib. I. Livii Exercitationes VII. Upsal. 1665. 4. Nic. Belli sive Bellemontani [o] Dissertationes in Optimos Veteris ac Novæ Historiæ Scriptores, inprimis Curtium, Suetonium, Tacitum, Livium, &c. Francof. 1628. Jo. Gilleius in laudem Hannibalis apud Livium, Basil. 1550. 8. Georgii Martini Dorn Specimen Institutionis Politicæ Livianæ, Giessæ, 1657. 8. Justi Reiffenbergii Monita, Exempla, Consilia Politica Liviana, Francof. 1629. 8. Phil. Loniceri Icones Livianæ versibus illustratæ, ib. 1573. 8. Sebastiani Maccii de Historia Liviana volumen satis amplum laudat Erythræus Pinacotheca I. p. 277.

Ad prius genus referre possis et hos: Livium cum Thucydide, ut Tullium cum Demosthene, contulit Renatus Rapinus singulari diatriba, Gallice plus semel excusa, post ed. Paris. 1681. 12. De Polybii Liviique diversa scribendi ratione, et quantum hic illum imitatus fuerit, consulendæ sunt Jo. Henr. Bœcleri Lectiones Polybianæ p. 199. sq. Is. Casauboni præfatio ad Polyb. et Fulvius Ursinus in notis ad excerpta de legationibus, Is. Casaubonus in Casaubonianis p. 73. Vere prædicat Quintilianus lib. X. cap. 1. lacteam Livii ubertatem, aitque, eum cum in narrando miræ esse jucunditatis clarissimique candoris, tum in concionibus, supra quam enarrari possit, eloquentem. Quis unquam Camillum brevius vel dignius laudavit, quam ubi Livio est 'vir unicus pace et bello?' Quis Catonem, quam ex Livio Hieronymus Procemio lib. II. in Oseam: 'Cujus gloriæ neque profuit quisquam lau-

[n] Obs. in Polybium T. I. pag. 223.

[o] Nomen ut videtur fictitium: v. Thomas. de Plagio § 238. Liber ipse undique corrasus, nec magnæ adeo rei.

dando, nec vituperando quisquam nocuit, cum utrumque summis præditi fecerint ingeniis.' Inprimisque admirabilis est in narrationibus rerum majorum et ornatis, ut de Horatiis et Curiatiis; in descriptionibus porro rerum et locorum, denique in elogiis virorum magnorum, ut Hannibalis, Fabii, Scipionis, quæ solet vel in principio rerum ab iis gestarum, vel post mortis narrationem ponere. Henr. Chr. Crellii de T. L. Dictione Progr. prodiit Francof. ad Viadr. 1729. 4. Ejusd. de T. Livio aptissimo styli cultioris magistro, ibid. 1732. 4. De lactea Livii ubertate disp. scripsit J. H. Parreidt. Lips. 1746. De Livio ejusque virtutibus diss. Jo. Chr. Briegleb. Coburg. 1778. Orationes sive conciones 198. e Livio excerptæ cum notis Joach. Perionii, Paris. 1532. 8. Antv. 1535. 8. et Basil. 1545. 8. item e Livio et aliis Latinis tum Græcis quoque historicis excerptæ cura H. Stephani prodierunt a. 1570. f. Atque illæ quidem e Latinis historicis frequenter deinde recusæ sunt, Coloniæ et in Belgio, tum Lipsiæ, Joach. Gesenio recensente, denique ex accuratiore recognitione Christophori Cellarii V. C. Lips. 1699. 12. Sic in orationes e decade tertia rhetoricam et dialecticam analysin contexuit, et miscellanea, observationes, et apophthegmata a se enotata subjunxit Reinhardus Lorichius Hadamarius, Francof. 1537. 8. Orationes rectas in Livio et Sallustio olim reprehendit Pompeius Trogus, teste Justino XXXVIII. 4. nullas nisi obliquas in historia ferens. Neque dubium est, orationes ejusmodi Livium ex ingenio suo probabiliter composuisse, ut illustris Norisius diss. I. Cenotaph. Pisan. cap. I. demonstrat exemplo petito e Livii XXXIV. 5. ubi L. Valerius tribunus inducitur, M. Porcio Catoni 37. vix annos nato Origines ipsi scriptas objiciens, de quibus illa ætate Cato ne quidem cogitaverat. Sed tota hæc causa orationum in historicis Latinis hic accurate explicari non potest: quæ a paucis satis recte intelligitur. Metium vero Pompusianum a Domitiano Imp. interfectum narrat Xiphilinus pag. 222. quod conciones imperatorum ducumque apud Livium frequenter lectitans imperium affectare videretur. T. Livius (quem merito πολιτικώτατον scriptorem appellat Thomas de Pinedo,[p]) in aphorismos et porismata redactus est, in Recreationibus[q] Academicis Grosianis, Christiani Adami, liberi Baronis Gros de

[p] Pinedo notis ad Steph. Byz. pag. 557.

[q] De his Acta Eruditor. a. 1714. p. 81.

Torkau, Erlangæ 1713. 4. T. III. 'Sententiose'[r] a Livio dicta collegit Nic. Cragius, Hafniæ, 1582. 12. et Jacobus Corbinellius, Paris. 1694. 12. 'Les anciens Historiens Latins reduits en maximes. Premier volume, Tite Live.' Lexicon Livianum moliti sunt quidam, item Indices Latinitatis: ut G. P. Schulzius, Prof. Francof. Joach. Borghesius, Prof. Groninganus, et alii: nemo perfecit. Nunc Glossarium exquisitioris Latinitatis Liv. habemus in ed. nupera Lips. Cæsarem et Livium ex antiquis nummis 983. et inscriptionibus 542. insigni studio Henrici van der Borcht, Comiti Arundello familiaris, illustratum habebat Francofurti ad Mœnum Zacharias Conradus ab Uffenbach.

Msti Codices Liviani multi extant, quorum magno numero usus est Drakenborchius, item Hearnius, Crevierius, &c. imprimis insignis est Puteanus, literis uncialibus, et nulla ferme vocum distinctione exaratus: de quo Salmasius Epistola ad Sarravium p. 188. edit. Ultraject. post Epistolas Gudianas. Jani Gebhardi varias lectiones Codicum trium Mss. Livii Palatinorum ex auctione Bibl. Gudianæ nactus Henr. Leonh. Schurzfleischius[s] specimen illarum in librum primum vulgavit Halæ Sax. 1712. 4.

Libri deperditi frustra expectati.

Perditorum ex Livii historia librorum sæpe vana spes facta, vani sumtus impensi; qua de re legendus doctiss. Morhofius lib. de Livii Patavinitate cap. 1. Apud Arabes quidem libros Livii universos extare pridem affirmavit Thom. Erpenius Orat. 2. de lingua Arabica. Et in CPolitana Bibliotheca integrum fuisse Livium Arabice, non dubitavit Petrus de Valle, part. I. Itinerar. Epist. IX. sed oblatis a magno Duce Florentino 5000. piastrorum, et a legato Regis Christianissimi decies mille thaleris, inveniri nusquam potuit: longe majore etiam 50,000. scutatorum proposito præmio, vanus promissor fuit Justinianus Chius. Alii in Fessana Bibliotheca asservari scripserunt. 'Utinam ex Fessanis tenebris,' inquit Abr. Hinkelmannus præfat. ad Coranum Arabice editum lit. k. 'incomparabilis Livius integer erueretur, et vel rudi versione in lucem ederetur! sane qua felicitate Curtium Freinshemius,

[r] Laudavit merito Livium eo nomine Corbinellius, quod sententias non ita historiæ suæ intexuit, ut emineant extra corpus orationis expressæ, sed in texto vesti colore niteant. Cf. Bælii Lexicon in 'Theon,' nota C.

[s] Acta Erud. a. 1717. p. 406.

eadem, et forte majore, Livium illustris Gronovius nobis facile restitueret.' Richardus Montacutius præf. in Apparatum ad Origines Ecclesiasticas, negat 'Decades Livii unquam restaurandas, nisi forsitan, ut splendide mentitur Hispanus quidam παντονοράψωδος, apud ultimos hominum Æthiopes in montis Amaræ Βιβλιοταφίῳ.' Latina ipsa Livii traditur habuisse, et ex Bibliotheca Drunthemensi in Norvegia accepisse Martinus Grœningius, Cantor Bremensis Capituli, a. C. 1521. denatus. Aliud librorum Livii deperditorum exemplar scriptum in membranis fertur fuisse in Gallia in abbatia fontis Ebraldi, quod ab abbatissa thesauri ignara concessum pharmacopolæ cuidam, ab hoc venditum homini, qui membranis illis reticula sphærulis sive pilis volantibus mittendis et accipiendis obducebat, quod a viro aliquo docto forte observatum tunc demum est, cum membranæ illæ ad unam omnes essent consumtæ, ut ex ore Joannis Capellani accepit Colomesius in Opusculis p. 105. et in Bibl. Selecta pag. 31. seq. ubi etiam Epistolam ejusdem Capellani profert de hoc argumento. Idem relatum memini in Pithœanis, et in parte sec. Menagianorum p. 97. Bonnetus Bourdelotius in notis ad Bibliothecam selectam Colomesii, cum auctario recusam Parisiis 1531. 12. p. 41. 'L'an 1682. je vis à S. Germain des Grecs de l'Isle de Chio, qui venoient pour traiter avec Mr. Colbert d'un Tite Live entier, qu'ils disoient avoir dans leur isle, et qui avoit été sauvé de l'incendie de la bibliothèque de Constantinople. On dit, que le marché en avoit été conclù à 60,000. livres, et qu'on avoit envoyé dans l'isle pour le copier, de peur, que le vaisseau, qui l'apporteroit, venant par malheur à périr, la perte ne fût irréparable. On ne parloit dans ce temps là que du plaisir, qu'auroient les gens de lettres, de voir un Tite Live entier: car le roi, disoit-on, le faisoit imprimer à ses frais, et le donnoit au public à bon marché. Mais depuis ce temps-là on n'a point entendu parler ni des Grecs de Chio, ni du Tite Live.' Quod autem in Catalogo Mss. Bibl. Bodleianæ p. 60. inter libros Guil. Laudi n. 127. memoratur 'T. Livii Decas secunda,' error est, nam tertiam legi debere in præfat. voluminis annotatur. Porro Gregorio I. Pontifici Livianorum librorum jacturam tribuere non dubitat Rich. Montacutius præf. ad Analecta, quoniam in Antonini Summa legitur, Gregorium M. (ita Imp. Caligula olim cogitavit de Virgilii Liviique scriptis abolendis, teste Suetonio) quoscumque nancisci potuit Livii codices combussisse, quod nempe ab eo multa pro-

digia [t] narrarentur, quæ facerent ad idolorum superstitionem probandam. Hanc Antonini narrationem in dubium vocat Jacobus Gretserus lib. I. de Jure Prohibendi Libros malos c. XXX. Librorum Livii, qui extant, exemplum eleganter scriptum ut a. 1455. a Poggio Florentino sibi compararet, agrum, quem habebat, vendere non dubitavit Antonius Beccatellus, Panormitanus, ut ex ejus Epistola ad Arragoniæ Regem Alfonsum refert Gallæsius lib. de Bibliothecis p. 186. In Leibnitianis, sive Otio Hanoverano nobilissimi viri Jo. Frid. Felleri p. 156. legas, Patrem Zwenbruekium sancte affirmasse Patri Gamansio, se in manibus habuisse Bremæ Mstum Livii plenius, sed cum mercator justo carius vendere vellet, neglexisse: cum rursus quæreret, post mercatoris mortem, non comparuisse. His adde, quæ ex J. Renneri Chronico Bremensi ad an. 1521. de Martino Groningo, qui deperditos Livii libros habuerit, narratur in Bibliotheca Bremensi Historico-Theologica, tomo sive classe 2. fasc. 1. p. 143. seq.

Scripta ejus alia deperdita.

Scripta Livii etiam alia apud veteres memorantur, ut *Dialogi*, quos non magis philosophiæ quam historiæ annumerari potuisse, ait Seneca Epist. 100. *Libri Philosophici*, sive ex professo philosophiam continentes, id. *Epistola ad filium*, qua Demosthenem atque Ciceronem illi legendos unice suasit, brevissima et tutissima ad eloquentiam via, Quintil. X. 1. Fragmenta duo insignia Livii de Cicerone, quæ extant apud M. Senecam Suasor. VI. ex Hist. lib. CXX. petita sunt. Etiam Livii filii scriptis usum se profitetur

[t] Tot prodigia Livio commemorata, quibus integrum librum Julius Obsequens implevit, ita defensitavit homo minime superstitiosus e Gallis Mottanus Vayerus: 'Ce n'est pas dire qu'il ait eu intention de faire croire ce dont il n'éstoit pas lui-même persuadé; au contraire, il débite tous ces prodiges de telle sorte, qu'on voit bien qu'il n'a eu autre but que faire comprendre de quelles erreurs le peuple éstoit alors abusé, les loix de l'Histoire l'obligeant à cela.' Opp. T. I. pag. 117. edit. in fol. adde p. 227. et 371. Idem dicere liceat de Dione, Appiano, et Pausania, historicis Græcis, qui superstitione populari abrepti arguuntur. Uti e contrario palam prodigia illa flocci pendens Polybius contemtæ religionis reus audit, mediam sententiam probante Plutarcho, quo judice τοῖς τοιούτοις καὶ πιστεύειν σφόδρα καὶ τὸ λίαν ἀπιστεῖν, æque durum et periculosum est, in Camillo f. 132. Cf. si placet, J. Rualdum in Plutarchi Vita c. XXIX. Neque omnibus fidem habuisse se Livius ipse pluribus locis testatur, ut XXIV. 10. 'Prodigia eo anno multa nuntiata sunt, quæ quo magis credebant simplices ac religiosi homines, eo plura nuntiabantur.' Sic Tacitus Hist. III. 56. post prodigia quædam memorata: 'Sed præcipuum,' inquit, 'ipse Vitellius ostentum erat, ignarus militiæ, improvidus consilii.'

Plinius Hist. Nat. l. v. 'nisi locus mendosus est,' inquit Harduinus, 'et ex præpostera Livii repetitione Livii filii conficta vox.' Si Henr. Dodwellum audimus, desunt hodie in Livio præter tot libros integros, et quæ in quinque, qui extant, postremis a Jo. Doujatio ex ingenio suppletæ sunt lacunæ, etiam hinc inde quædam, ubi nulla sunt in editis codicibus neque in Mss. hiatuum vestigia: 'Desunt in rebus Coriolani bina consulum paria e Dionysio Halicarnasseo supplenda, Livii ipsius rationibus plane necessaria. Et anni quoque U. C. Catoniani 179. tribunos militares consulari potestate omissos ex ipso Livio evincimus. Et in censorum successione multa supponit Livius, frustra plane in hodiernis Livii exemplaribus quærenda. Deest etiam in eodem locus, quo tertii inierint decemviri, cum tamen tertium illius magistratus annum supponant ejus rationes. Sic etiam in tribunorum plebeiorum decennali seditione et magistratuum curulium anarchia deest annus, quem tamen non agnoscunt modo, verum etiam exigunt ejus calculi recte et pro ipsius mente positi.' Hæc Dodwellus Diss. 10. de Cyclis et in Chronologia Dionysii Halicarnassei, et in Diss. de Fragmento Livii, quod e Ms. Laudino primum editum est. De reliquiis corporis T. Livii, si Diis placet, inventis Patavii, ad animum lectoris recreandum juvat ascribere hæc ex Paralipomenis ad Propylæum Papebrochianum Actis Sanctorum Maii præmissum p. 145. 'Abhinc duobus circiter sæculis[u] nescio quo casu in quodam angulo nobilis monasterii S. Justinæ Patavii detecta est plumbea sandapila, ossa quædam servans. Additum erat Epitaphium T. Livii nomen præferens. Mox desiderium honorandi memoriam scriptoris tam clari impulit Patavinos, ut depositum tam carum in Curiæ atrium transferrent, ubi magnificum erexere monumentum. Andreas Dandulus, senator Venetus, tresque simul aut quatuor equites læti humeros feretro subjecere; Zacharias Trevisanus, et Leonardus Mocenigus, duo reip. magistratus, funus inclytum prosequebantur, solenni cum pompa, per nobiliores urbis vicos circumductum. Alphonsus rex Arragonum, literatorum amator insignis et æstimator, simul atque thesaurum hunc erutum agnovit, transmitti sibi brachium postulavit per Antonium Panormitanum[x] inclytum poëtam, qui legatione pro rege ordinaria

[u] A. 1541. Giornale de' letterati d'Italia T. xiv. p. 358.

[x] Idem Panormitanus ad eundem Alphonsum p. 118. Epist. 'Sed et illud a prudentia tua scire desidero, uter ego an Poggius melius fecerit: is ut villam Florentiæ emeret, Livium vendidit, quem sua manu pulcherrime scripserat: ego ut Livium' (120. aureis) 'emam, fundum proscripsi.'

apud temp. fungebatur. Datum id precibus regis; missum brachium, cui longo post temporis intervallo monumentum statui curavit Jovianus Pontanus, erepto rebus humanis Alfonso, priusquam Neapolim navis appelleret tanto insignis munere, quod avide princeps erat præstolatus.'

Ridetur Livius a Lancelloto, quod scripsit saxis pluisse. Et tamen lapides de cœlo subinde cadere testatissimum est, et multis exemplis comprobatum ab Antonio Vallisnerio, in Diario Veneto, Giornale de' letterati d'Italia T. v. p. 201. et T. xxvii. p. 173. seq. Alienum Livium fuisse a credulitate superstitiosa, facile etiam testantur hæc loca: lib. v. cap. 21. ' Hæc ad ostentationem scenæ gaudentis miraculis aptiora quam ad fidem, neque affirmare neque refellere operæ pretium est.' Et viii. 6. ' Nam et vera esse, et apte ad repræsentandam iram Deûm ficta possunt.' Male de religione ac pietate, pessime de Livio meritus est Jo. Tolandus, qui ut illum a superstitionis culpa, quod multi jam ante illum fecere, absolveret, astrinxit invitum irreligiositatis et ἀθεότητος crimine, veluti nihil possit esse medium inter modestum contemtorem anilium, quales erant pleræque Romanæ, superstitionum, et impudentem atque impium conculcatorem Numinis et omnis in universum religionis. Tolandi liber inscribitur, ' Livius ἀδεισιδαίμων, sive de Superstitionis Culpa Livio falso impacta Dissertatio,' Hagæ Comitis a. 1709. 8. Scripsit adversus eum D. Jacobus Fayus Ultraj. 1709. 8. Scripsit et Elias Benedictus, Gallice, Delphis 1712. 8. scripsere item alii. Sed non opus puto multis cum eo contendere, cui ita periit frons, ut non erubescat Mosen venditare pro assertore Spinosismi.

Livii alii scriptis clari.

Alius ab utroque fuit 1. Livius patria Pœnus, quem Valerius quidam in Epistola ad Rufinum, de non ducenda uxore, quæ legitur inter Opera S. Hieronymi, ' gravem et uxoratum historiographum' vocat, (forte confundens eum cum T. Livio,) refertque his verbis reprehendisse Cannium, a Gadibus Herculis poëtam facundiæ lenis et jucundæ, (Martiali, qui ejus sæpe meminit, æqualem) quod multarum gauderet amoribus; ' Nostram philosophiam participare non poteris, dum a tot participaris: ' non enim eo jecore Junonem amat Titius, quod multi vultures in multa divellunt.' Hujus Livii nullam fieri mentionem in præclaro Vossii opere de

Historicis Latinis, miratur Colomesius notis ad Gyraldum de Poëtis p. 235. Alius 2. Livius, Poëta Christianus, sæculo v. post n. Chr. clarus, cujus meminit Honoratus in vita Hilarii Arelatensis. Vid. Casp. Barthii Advers. XLVIII. 16. Præterea 3. Livium Andronicum Tragicum Latinum antiquissimum, de quo infra lib. IV. et de quorum scriptis nihil constat, ut 4. Livium, Augusti tabularium Atalianum in veteri inscriptione apud Laur. Begerum V. C. in Spicilegio Antiquitatis p. 78. vel denique recentiores, ut 5. Titum Livium Burattinum, Regis Poloniarum Architectum, cujus literas ad se scriptas exhibet Athanasius Kircherus T. 2. Œdipi Ægypt. part. II. p. 303. 6. M. Livium Sanutum, cujus Geographia Italice prodiit Venet. 1588. 8. 7. T. Livii Forojuliensis lib. de Vita Henrici v. Angliæ Regis, ad Henricum VI. ejus filium, non ita pridem vulgavit V. C. Thom. Hearne, Oxon. 1716. 8.

Ut Flav. Josephus ab Hieronymo Epist. 22. ad Eustochium dictus 'Judæorum Livius,' sic Baronium, 'Livium Ecclesiasticum' appellare non dubitavit Secundus Lancellotus[y] Hieronymi Suritæ Epitaphium:

Livius Arragonum jacet hoc Surita sepulcró,
  Nil magis hoc dignus nomine notus erit.
Historicum studiis, annales nomine vicit
  Ipse suum nomen, seque suosque libros.

[y] Oggidi T. II. p. 568.

RECENSUS EDITIONUM

T. LIVII,

POST DRAKENBORCHII, FABRICII, ERNESTII, ET HARLESII CURAS,

AUCTIOR ET IN VI. ÆTATES S. CLASSES DIGESTUS.

[EX ED. BIPONT. 1784—1786.]

ÆTAS I. AUTOGRAPHARIA.
1469—1518.

PRÆIVERE princeps Jo. Ant. Campanus et Jo. Andreas Aleriensis episcopus, ille Romanæ I. hic II. curator. Inter hos, qui maxime Andream secuti sunt, denuo textum recognoverunt, Petrus Justinus Philelphus, qui Mediolanensi II. Lucas Porrus, qui Tarvisinæ II. tribus post annis repetitæ, præfuit, M. Ant. Sabellicus, cujus Livius ad vetustum exemplar collatus inde a Veneta II. obtinet edd. et Jod. Badius Ascensius, qui Sabellicanas curas suarum edd. basin fecit, sed et ipse collationibus cum X. codd. Mss. per Gerhardum Vercellensem factis usum se profitetur in Ascensiana II. an. 1513.

1469 Romana I. fol. 2. tom. sine nota anni, cura Ant. Campani, per Udalricum Gallum. Hanc esse editionem principem, ut verbis utamur cl. Harlesii, multis probat argumentis Laire in Specimine p. 137—141. et primam quidem Decada 1469. duas autem ultimas decadas non serius, quam ineunte anno 1470. primum vidisse lucem. Anno 1471. assignant illam ed. Maittairius in Annal. Typogr. tom. I. p. 72. Gronov. in præf. Drakenb. in Elencho edd. Ernestius in Fabricii B. L. Contra Clericus et Hearne referunt

illam ad an. 1472. At Laire destruendo has suspiciones docet p. 141. Campani versus solitos, in hoc quoque exemplo conspicuos,

> Anser Tarpeii custos Jovis: unde: quod alis
> Constreperes: Gallus decidit: Ultor adest
> Vuldricus Gallus: ne quem poscantur in usum,
> Edocuit pennis nil opus esse tuis.
> Imprimit ille die, quantum non scribitur anno:
> Ingenio, haud noceas, omnia vincit homo.
>
> CAMPANUS.

significare, quæcumque editio illos habeat adjectos, eam a medio anno 1469. usque ad finem Decembris a. 1470. prodire debuisse, quia toto eo tempore, nec ulterius, officinæ Ulrici Han præfuit Campanus, quo profecto, ineunte a. 1471. alia usus est Ulricus formula. Aliud argumentum ducit ex charactere minuto, quo versus Campani in hoc exemplo exarati sunt; quo quidem impressi libri prius exierunt ex Ulrici officina, quam charactere majore descripti, et quem, profecto Campano, atque a. 1471. societate inita, proprium sibi reservavit. Ceterum hanc ed. Gruterus in notis ad edit. suam 1628. vocat posteriorem, uti Romanam, quæ ab Jo. Andrea Aleriensi curata sequitur, priorem putavit.

.... Romana II. fol. sine anni nota, per Conr. Schweinheim et Arn. Pannarz, cura Jo. Andr. episcopi Aleriensis, qui ed. hanc a se recognitam, addita præfatione, quam pleræque edd. sæculo XV. et initio sæculi XVI. excusæ servarunt, dedicavit summo Pontifici Paulo II. Veneto, et Marco Sancti Marci Cardinali.—Hujus ed. 275. exempla excusa traduntur in indice librorum per dictos artifices impressorum, subjuncto epistolæ Jo. Andreæ ad Xystum IV. d. 20. Mart. an. 1472, in Maittairii Ann. Typogr. T. I. p. 48. et Bibl. Lat. Fabricio-Ernestiana T. III. p. 564. sq. n. *. Eam autem a. 1471 antevertisse, eo argumento probat Jo. Frid. Gronovius in Præf. quod illo anno Paulus Pontifex, cui dicatur, mortalitatem explevit. Hinc Fabricius in B. L. eam retulit ad an. 1470. similiterque viri clariss. Thom. Hearne et Jo. Clericus in Indice præcipuarum Livii Editionum. Vid. Laire Specim. p. 160. Verum Maittairius in Annal. Typogr. tom. I. p. 66. et tom. IV. p. 283. potius referendam contendit ad an. 1469. quia Veneta Livii editio, quæ sequitur, et lucem aspexit a. 1470. ean-

dem, quam hæc Romana, Episcopi Aleriensis epistolam præfert, et huic posterior, quam illa, censenda est. Aleriensis enim epistola indicat, eam editioni, quæ Romæ excusa est, dedicandæ conscriptam esse: neque facile credi potest, utramque editionem, alteram Romæ, alteram Venetiis, eodem anno exiisse.—Sed quoque de ipsius editoris nomine non convenit. Vide Drakenb. in Elencho, qui præcipue de nomine Episcopi Aleriensis, quod Ughellus in Ital. Sacra tom. III. p. 503. 'Joannem Antonium de Buxiis' perperam scripsit, multus est. Plura et certiora de vero nomine Jo. Andreæ tradit Freytag in Apparat. Liter. tom. III. p. 619. sqq. Præterea monendum est, in hac edit. undetriginta libros esse, nempe I.—X. et XXXI.—XL. sed sine libro XXXIII. qui et ab omnibus abest, usque ad edit. Moguntinam: etsi in nonnullis exemplis numerus denarius plenus videtur.

1470 Veneta I. fol. per Vindelinum Spirensem, sive de Spira. In hac editione denuo apparere epistolam Jo. Andreæ, episcopi Aleriensis, quæ jam in precedenti Romana data erat, monuit Maittairius in Annal. Typogr. tom. I. pag. 69. et tom. IV. p. 289. Ad finem hujus ed. ascribitur annus MCCCCLXX. et subjiciuntur sex et quadraginta versus, quos ex exemplo hujus raro obviæ editionis in Bibl. Senat. Lips. extante ascribimus:

Proderat haud multum, Livi, abs te scripta fuisse
  Maxima, si Romæ facta pari eloquio:
Quæ seu desidiis, alio seu crimine quovis,
  Sive et temporibus cuncta fere occiderant:
Quæque superfuerant opera, hæc tam rara videri,
  Ut pene ipsorum copia nulla foret.
Et Vindelino debebis tu quoque, formis
  Egregie impressit has modo qui decadas:
Atque ipsas iisdem scævis (sic) velut hostibus acri
  Bello oppugnatas fortiter eripuit.
Hac etenim studiis non tantum Romulidumve
  Historiis opera, quam tibi, consuluit:
Quippe tuo hac in re cum Romæ nomine juncto,
  Alterutrum servans servat utrumque simul.
Ergo tua ut perdens opera est invisus habendus,
  Horum servator sic tibi amandus erit.

Magna loquar, sed vera tamen. Conferre putatur
   Ad famam natos progenuisse probos.
Non parvo majora tamen monumenta putanda
   Sunt opera, excellens quæ parit ingenium.
Nec vero tantum fluxi quia corporis illi
   Existunt fœdus, perpetui hæc animi:
Verum etiam nati quia non a patribus omnes,
   Sunt quibus affecti dotibus, accipiunt.
Si qua autem gravis atque ornata oratio, qualem
   Cernimus esse tuam, composita extiterit:
Huic nihil est prorsus, quod non suus afferat auctor:
   Sive ejus formam, sive alia aspicias.
Ipse hanc effingit, polit hanc, atque induit ipse,
   Ipse, anima tanquam, sensibus instituit.
An natos igitur servanti cuncta putares
   Te debere, nihil hæc opera eximia?
Adde, quod et perpulchra effinxit et optima, cunctis
   Hoc (sic) etiam ut placeant, hæc monumenta tua,
Atque tot impressit, totum bis jam possit in orbem
   Diffundi, atque ævum nomen in omne tuum.
Sed tua quæ probitas, dignas non ambiget ullus
   Quin habeas grates ipse tuo artifici.
Id superest, quando nulla est tam digna supellex, (sic)
   Quæque tot ac tantis usibus esse queat.
Si neque jam magno sumtu magnove labore,
   Sed sibi quam minimo quisque parare valet:
Historias quisquis, quisquis sua commoda curat,
   Impressa hæc frustra non sinat esse opera.
Verum sic etenim sua quemque industria multum
   Juverit, ipsa paret, lectitet ipsa diu.

Hanc edit. Augustæ Vindelicorum eodem anno repetitam esse, hujusque exemplum extare in Bibl. Senat. Lips. falsum est.

1472 Romana III. fol. per Conr. Schweynheim et Arn. Pannartz. Iterata editio Andreæ, cujus tamen epistola deficit. Ad finem Livii hi versus leguntur:

Aspicis, illustris lector, quicumque libellos,
   Si cupis artificum nomina nosse, lege.

Aspera ridebis cognomina Tèutona, forsan
Mitiget ars Musis inscia verba virum.
Conradus Schweynheim Arnoldus Pannartzque magistri
Romæ impresserunt talia multa simul.

In domo Petri de Maximis MCCCCLXXII. die XVI. Julii. vid. Laire p. 179.—qui idem pag. 230. de versione Ferrarii Italica 1476. Romæ, indeque orta controversia, pluribus disserit.

1478 Mediolanensis I. fol. arte et impensis Philippi de Lavagnia. In plerisque Andreæ sequitur editionem.

1480 Mediolanensis II. fol. per Anton. Zarothum: quam recognovit Petr. Justinus Philelphus. In fine ascripta sunt hæc verba: ‘Has tris Titi Livii Decadas Petrus Justinus Philelfus, ut amicis quibusdam suis morem gereret, quam diligentissime recognovit. Impressit autem Mediolani opifex consummatissimus Antonius Zarothus, opera et impensis Joannis Legnani, decimo Kalendas Novembres: regnantibus illustrissimis Mediolani ducibus Bona, et Joanne Galeacio Maria Sphortia, anno a natali Christiano millesimo quadringentesimo octogesimo.’

— Tarvisina I. per Michaelem Manzolinum, Parmensem. In fine hæc ascripta inveniuntur: ‘Titi Livii Patavini historici illustris decadis quartæ libri finiunt, quos Michael Manzolinus Parmensis ductu, impensa, solertique diligentia viventibus posterisque imprimi curavit anno salutis MCCCCLXXX. pridie Kalendas Novembres.’ Locus, ubi liber impressus est, non additur. Monet autem Maittairius in Annal. Typogr. tom. IV. p. 406. librum impressum quidem esse a typographo Parmensi, non tamen, ut Orland. pag. 148. putabat, Parmæ; putat autem eum deceptum esse a Cornelio Beughemio pag. 85. quem sæpius describere solet. Eodem inductus errore Drakenborchius hanc editionem in notis Parmensem vocavit, sed perperam. Nam ex Maittairii Annal. Typogr. tom. I. p. 84. et tom. IV. pag. 235. disci potest, Michaelem Manzolinum Parmensem typographiam Tarvisii exercuisse, ibidemque ab anno 1477—1481. varios libros emisisse; ut Cæsarem, nobis ad an. 1480. annotatum. Ex his patet, hanc Livii editionem esse primam Tarvisinam.

1481 Paris. fol. Hanc editionem memorat Maittairius Annal. Typogr. tom. V. part. II. pag. 532. sed ex aliena et incerta traditione.

1482 Tarvisina II. fol. per Jo. Vercellium. Ad calcem hæc leguntur: 'Has Titi Livii decadas a Luca Porro quam diligentissime recognitas, Tarvisii Joannes Vercellius impressit anno salutis millesimo quadringentesimo octogesimo secundo.'

1483 Tarvisina III. fol. per Michaelem Manzolinum Parmensem.—Hanc edit. ex Biblioth. Hohendorfiana laudat Maittairius in Annal. Typogr. tom. IV. p. 450. Ex illis, quæ ad similem ed. anno 1480. excusam, dicta sunt, constat, hanc quoque impressam esse Tarvisii.

1485 Tarvisina IV. fol. Titi Livii Patavini Historiarum Decas I. III. et IV.—Præmissa, I. Epistola Nuncupatoria Jo. Andreæ episcopi Aleriensis ad summum Pont. Paulum II. Venetum, et Marcum Sancti Marci Cardinalem. 2. L. Flori Epitoma Decadum quatuordecim T. Livii Patavini Historici in CXL. libros distinctum.—In fine: 'Has Titi Livii Decades a Luca Porro quam diligentissime recognitas Tarvisii Joannes Vercellensis impressit. Anno salutis millesimo quadringentesimo quinto.' Perraram hanc editionem diligentius descripsit Cl. Denis in Merkwürdigkaiten der Garell. Biblioth. pag. 113—114. Maittairius, eumque secutus Ernestius, (cujus tamen in bibliotheca extabat,) hanc ed. quidem memorant, sed nullam Flori mentionem faciunt. Vid. Annal. Typogr. tom. I. pag. 180. T. V. part. I. voce 'Flori,' et part. II. voce 'Livii' et 'Flori' pag. 21. 22. 519. 532. 568. 570. Cf. Jo. Frid. Gronovii præfat. edit. c. n. var. ap. Elzev. 1679. 8. T. I. J. A. Fabricii B. L. Venet. 1728. 4. tom. I. pag. 194—195. et 204.

— Paris. fol. Memorat hanc edit. Maittairius in Annal. Typogr. tom. V. part. II. p. 532. sed ex aliena et incerta traditione.

1491 Veneta II. fol. cum annotationibus Sabellici. Hanc edit. ex Fabricii B. L. memorat Maittairius in Annal. Typogr. T. I. p. 909. Sed T. IV. p. 532. addit, ad ejus calcem hanc formulam adjectam esse: 'Impress. die V. Novembris MCCCCLXXXXI. regnante Augustino Barbadico duce Venetiarum.' Cujus vero typis excusa fuerit, neutro loco memoratur. Ipse Sabellicus in præfatione refert, se Livium ad vetustum exemplar, ex bibliotheca Benedicti Cornarii Patricii Veneti depromtum, contulisse, petente Bernardino Herasmio Novocomensi, homine fide et industria singulari, ut clarissimam historiam aliquanto integriorem novæ impressioni subjiceret. Verum licet plures circa annum hunc typographi Bernardini Venetiis floruerint, nullus tamen

memoratur Bernardinus Herasmius Novocomensis. Habuit hanc ed. quoque Chr. Gottl. Schwarzius, teste indice librorum sæc. XV. impressorum, quos possidet Ch. G. Schw. concinnatus a J. C. H. et J. P. R. Norimb. 1727. Part. II. pag. 38.

1492 Veneta, fol. Hæc edit. ex Bibl. Adr. Pauw recensetur apud Maittair. in Annal. Typogr. tom. I. p. 314. et tom. IV. p. 545. Suspicio tamen est, hanc et præcedentem eandem esse, earumque alteram, et quidem hanc ex solo operarum errore natam esse.

1493 Veneta III. fol. per Matthæum Capcasa Parmensem. Memorat hanc edit. Maittairius in Annal. Typ. tom. V. part. II. pag. 23. ex Orland. pag. 418.

1495 Mediolan. III. fol. per Uldericum Scinzenzeller, impensis Alexandri Minutiani. Editionem hanc memorans Maittairius in Annal. Typogr. T. I. pag. 332. et tom. IV. pag. 590. testatur, ad finem ejus hæc verba legi: 'Impressit Uldericus Scinzenzeler, impensis Alexandri Minutiani; ex quam emendato exemplari, si cum ceteris conferes, quam facillime intelliges, candidissime lector; cui etiam librariorum culpam, quantum licuit, idem Alexander præstare conatus est. Mediolani pridie quam Lud. M. SF. Anglus princeps sapientissimus hujus incliti imperii sceptrum et ducalia insignia a Maximiliano imperatore per legatum acciperet. Anno salutis MCCCCLXXXXV. die XXV. Maii.'

— Veneta IV. Pincii I. fol. cum figg. ligno satis nitide excusis. T. Livii Decades. Præmittitur epistola nuncupatoria Jo. Andreæ episcopi Aleriensis ad summum Pont. Paulum II. Venetum, et Marcum Sancti Marci Cardinalem—L. Flori Epitoma, Decadum quatuordecim T. Livii Patavini Historici in CXL. libros distincta.—Accedunt M. Antonii Sabellici ad magnificum et præstant. virum Benedictum Cornarium, Patricium Venetum, Epistola præfatoria. 2. M. Antonii Sabellici brevissimæ in Livium Annotationes, locis suo ordine aut in integrum restitutis, aut in fronte, ne quid temere offenderetur, brevi indice relatis. In fine: 'Titi Livii Patavini Decades expliciunt. Venetiis per Philippum Pincium Mantuanum summa cura et diligenti studio impressæ. Anno ab Incarnatione Domini MCCCCXCV. III. Nonas Novembris. Imperante Serenissimo Augustino Barbadico, Venetiarum Duce fœlicissimo.' Registrum excipiunt insignia typographica, quibus postea Juntæ usi sunt, lilium scil. et literæ L. A. Vid.

Maittairii Annal. Typogr. tom. I. pag. 333. et tom. v. l. citt. Fabricii B. L. Venet. 1728. 4. et Ernestii edit. qui autem de Floro nullam facit mentionem. Liber XXXI. s. primus quartæ Decadis, qui in superioribus editionibus in duas partes scissus erat; in hac edit. in suum ordinem restitutus est, finiturque verbis, 'in Hispania jussit.' Liber igitur XXXIII. desideratur. Raritatem h. e. testantur Bauer in Biblioth. Libr. Rar. Univers. tom. II. pag. 297. Biblioth. Schwarz. II. 236.

1498 Veneta v. fol. per Bartholomæum de Zanis de Portesio. —Recensuit hanc ed. Maittairius in Annal. Typogr. tom. I. pag. 353. et tom. IV. p. 662. addens, eam sine notis prodiisse. Hoc falsum: nam exemplar in biblioth. Trajectina servatum Sabellici annotationes habet repetitas. Ad calcem h. e. hæc ascribuntur verba: 'Titi Livii Patavini Decades expliciunt, Venetiis per Bartholomæum de Zanis de Portesio summa cura et diligenti studio impressæ. Anno ab Incarnatione Domini 1498. die XX. Junii.'

1501 Veneta VI. fol. per Georgium de Rusconibus Mediolanensem. In fine: 'Titi Livii Patavini Decades expliciunt, Venetiis per Georgium de Rusconibus Mediolanensem summa cura et diligenti studio impressæ, anno ab Incarnatione Domini 1501, die 4. Decembris.' Extat in locupletissima bibl. Leidensi, in Catal. Bibl. clar. J. Aug. Ernesti Lips. 1782. p. 173. n. 2567. atque eadem continet, quæ ambæ præcedentes.

1505 Mediolan. IV. fol. apud Alexandrum Minutianum. Huic ed. præfixa Minutiani epistola data est 'Mediolani Idibus Sept. 1505.' ad finem autem libri hic temporis character invenitur: 'Apud Alexandrum Minutianum Nonis Quinctilibus mense Julii.' Ex his conjicitur, hanc ed. referendam esse ad an. MDV.; ac verisimile videtur, excusam esse Mediolani. In ea enim urbe Minutianus tabernam librariam etiam sæculo præcedente exeunte exercuit, et impensas in editionem Livii, quæ anno MCCCXCV. in ea urbe prodiit, contulit, ut supra vidimus. Ipse etiam hoc sæculo XVI. ineunte ibidem varios libros typis impressit: anno MDII. Justinum, vid. Maittairii Annal. Typogr. tom. II. pag. 156.; anno MDIII. Bernardi Corii Historiam Mediolanensem, vid. Maittairium ibid. pag. 163. et 165.; anno MDXIII. Josephi opera Latine, et Egesippum, vid. Maittair. ibid. p. 247. Livium hunc a se editum Minutianus dedicavit Jaffredo Carolo Jurisconsultissimo, Delphinatus ac Mediolanensis senatus Præsidi sapientissimo, testatus, 'se non

imitatam esse eorum temeritatem, qui, ut scire videantur, omnia corrigere ac emendare profitentur: sed quæ sibi aut dubia aut obscura visa fuerunt, ea se intentata reliquisse, ut per pristina dictionum aliqua vestigia vera et sincera lectio investigari possit.'—Verum ut pateat, quid de hoc sive editore sive typographo sentiendum sit, ascribamus locum ex Parrhasii Epistola, qua Commentarium in Claudiani libros de Raptu Proserpinæ eidem Jaffredo Carolo dedicat. Ita inquit: 'Non est (ne nobis blandiamur) hodie, non est Horatio bene monenti parere, scriptaque vel in paucos menses, nedum (quod illi placet) in annos novem comprimere, nisi laboris sui fructu fraudari quis velit. Adsunt enim ignavissimi quidam fùci, qui favis alienisque mellificationibus insidiantur: et quæ multo longoque studio comperta sunt ab aliis, impudentissime pro suis ostentant. Ut iste vix satis idoneus impressor, qui castigationes in Livium meas ex magna parte surripere, tibique nuncupatim dicare non erubuit: in quo non minus existimationi tuæ, quam mihi, fecit injuriam: quasi vero divinus tuus animus interceptis gaudeat rebus, et in hoc etiam Superos non imitetur, quibus (ut Porphyrius auctor est) furta non litant. Ego, vir integerrime, triennio jam Livii bellum Macedonicum, frequenti professus auditorio, singulis lectionibus emendavi, quod ante nos (absit verbo invidia) nemo tentavit: ostendique certissimis argumentis, ab eo, quam dixi, Decada depravatam locis amplius mille. Veritus itaque, ne sua laniena per nos in publicum proderetur, editione prævenire festinavit, eamque rem dissimulanter me laturum speravit, si sub umbra tui nominis emitterentur: ac si non eadem gratiora tibi futura sint a proprio justoque domino, quam ab inverecundo plagiario. Cum præsertim nusquam ille potuerit afferre correctionis alienæ rationem, quod nos inter legendum fecimus, quæ propediem sub tuis auspiciis exibit in publicum, sex in toto Livio vulnerum millibus a me curatis, aut splenio contectis.'

1506 Veneta VII. fol. per fratres Joannem et Bernardinum Vercellenses, c. Sabellici annotationibus (omissa tamen ejus ad Cornarium præfatione). In fine hæc leguntur: 'Titi Livii Patavini decades expliciunt, Venetiis per Joannem ac Bernardinum ejus fratrem Vercellenses summa cura et diligenti studio impressæ, anno Domini MCCCCCVI. XXVII. Nonas Januarii, imperante Serenissimo Leonardo Lauridano Venetiarum duce felicissimo.' Cf. Maittair. Annal. Typogr. tom. V. part. II. pag. 21.

1510 Ascensiana I. fol. impensis Jo. Parvi et Ascensii. Præ-

fixa est huic edit. Jodoci Badii Ascensii epistola ad Georgium Aloinum, hanc temporis notam præferens: 'Ex Chalcographia nostra apud Parrhisios, pridie annuntiationis atque incarnationis dominicæ MDX.' Præterea Sabellici in Livium Annotationes, deficiente tamen ejus ad Cornarium præfatione, tum ipsius Badii Ascensii in Livianam lectionem Isagogen cum procemii primi expositione. Ad calcem hæc verba reperiuntur: 'Diligentiore cura, in ædibus Ascensianis, in illustri Parrhisiorum Academia, impensis Joannis Parvi et ipsius Ascensii. Anno salutis Christianæ MDX. ad Idus Martias.' Vid. Maittair. Annal. Typogr. tom. II. pag. 216. et Freytag Apparat. Liter. III. pag. 616. sqq. ubi hæc editio uberius describitur.

1511 Veneta VIII. Pincii II. fol. T. Livii Patavini Decades cum figuris noviter expressæ. Adversam tituli paginam occupare incipit, 'Jo. An. Episcopi Aleriensis ad summum pont. Paulum II. Venetum et Marcum Sancti Marci Cardinalem Epistola:' quam sequitur L. Flori Epitoma Decadum XIV. T. Livii in CXL. libros distinctum, fol. II. b—XVI. incl. et a fol. XVII.—XX. incl. M. An. Sabellici brevissimæ in Livium Annotationes, &c. Finitur ipsa Liviana historia fol. CCLIII. b. his verbis: 'Titi Livii decades fœliciter expliciunt: Venetiis a Philippo Pincio Mantuano Impressæ Anno Domini MCCCCCXI. die XXVII. Septembris. Incliti Domini Leonardi Lauredani Venetiarum Ducis Serenissimi tempestate.' Registrum, 'Defende nos beate pater Antoni.'—Hæc editio a Maittairio in Annal. omissa servatur in bibl. publica Amstelodamensi, et Gymn. Bipontini, cui eam addidit ven. Jo. Christianus Tutsch, consiliarius et eccl. A. C. pastor primarius.

.... s. l. et a. 8. 2 voll. Editio exscripta literis currentibus, quales fuere Aldinæ, cum Augustini Becharii alloquio ad studiosos. Fuit penes clar. Jo. Aug. Ernesti, teste Catal. n. 2860. p. 190. Male vulgo fertur ap. Badium Ascensium edita, cum potius Venetiis prodiisse videatur; cf. quæ monuimus ad Justini ed. 1510. in Indice ejus edd. p. XVI. Ernestius in Bibl. Fabr. inter Livii edd. eam memorans inquit, 'quam Parisiensem Ascensii faciunt et assignant vel anno 1501. ut Jo. Frid. Gronovius, vel 1511. ut Drakenborchius; sed forma literarum est, quam cursivam dicunt, quæ an. 1501. nondum nota extra Italiam fuit (v. edd. Virgilii), estque ipsa talis qualis est in ed. Quintiliani per Jo. Rossellum, et

Plauti per Carpentarium, qui Lugduni artem typographicam exercuit.'

1513 Ascensiana II. cum L. Flori in omnes libros epitome recognita et annot. M. Ant. Sabellici fol. Titulus præfert signum Jo. Parvi, quem Jod. Badius Ascensius socium sibi sumserat; nempe duo leones, scutum lilio et literis J. P. inscriptum sustinentes, adjecto subtus nomine ejus JEHANN PETIT. Sub signo leguntur hæc verba: 'Venundantur ab Johanne Parvo et Jodoco Badio Ascensio.' In hac editione, quam etiam Maittairius in Annal. Typogr. omisisse videtur, continentur eadem omnia, quæ in antea memorata an. MDX. extabant; ita tamen, ut Ascensii in Livianam lectionem Isagoge auctior prodierit, et insuper addatur vocabulorum Livianorum compendiaria explanatio. Præterea, contextum Livianum cum decem diversæ monetæ aut scripturæ codicibus (per Gerhardum Vercellensem Burgundum) collatum esse, nova Ascensii præfatio priori subjecta docet, quæ hanc notam chronologicam præfert: 'Pridie natalis Dominici MDXIII.' In calce libri hæc formula ascripta reperitur: 'Ex ædibus Ascensianis longe accuratiore, quam pridem, vigilantia, collato videlicet exemplari cum decem venerandæ vetustatis codicibus, et non oscitantis judicio recognito, atque plus quam sexcentis locis illustrato, in illustri Parrhisiorum Academia, impensis Johannis Parvi, et ipsius, qui impressit, Ascensii, anno redemtionis humanæ MDXIII. ad Nonas Decembres.'—Vid. Catal. Bibl. Bunav. T. I. vol. I. p. 296.

1516 Ascensiana eadem recusa ab Gotfrido Hittorpio, cive et typographo Coloniensi. Quæ editio, a Maittairio in Annal. Typogr. non recensita, cum eadem omnia exhibet, quæ Ascensiana Parisina II. eique quam simillima est, adeo ut utraque totidem foliis absolvatur, (absolvitur autem hæc III. foliis CCLXXX.) tamen a priori differt. Ipsa hæc Coloniensis pro Parisina habetur Drakenborchio, Fabricio s. Ernestio, et Harlesio: sed falsi videntur; quod titulus ipse a Drakenborchio descriptus, et ratio vocum in Parisinis Ascensii omnibus literis exaratarum per compendia scribendi prodit. Titulus præfert enim binos leones, scutum bipartitum sustinentes, in cujus superiori parte conspiciuntur tres coronæ, æquali ordine aliæ ad latus aliarum dispositæ, pars autem inferior pellis murinæ imaginem imitatur, addito subtus nomine LODOVICVS HORNKEN. Infra legitur: 'Vænundantur ab

Gotfrido Hittorpio.' In fine libri: 'Ex Ædibus Ascensianis longe accuratiore quam pridem vigilantia: collato videlicet exemplari cum decem venerandæ vetustatis codicibus: et non oscitantis judicio recognito: atque plus quam sexcentis locis illustrato: in illustri Parrhisiorum Academia: rursus opera et accuratione Ascensiana: Anno redemptionis humanæ MDXVI. ad nonas Junias.' Cf. Cat. Bibl. Bunav. T. I. vol. I. p. 296. Godofr. enim Hittorpius, quod omnibus notum est, Coloniæ librariam rem docte exercuit; Lodovicus vero Hornken, cujus insigne in titulo expressum est, bibliopola tum fuit celebris, cujus sumtibus etiam an. 1519. A. Gellius Basileæ ap. Andr. Cratandrum excusus est; uti an. 1526. idem Gellius sumtu et ære Godfr. Hittorpii ab Euch. Cervicorno repetitus est. Socii igitur tum fuisse videntur L. Hornken et G. Hittorp, qui infra ad an. 1528. redibit. Est hujus ed. exemplum sine titulo penes G. C. Crollium; unde ordinem edendi huc transcribere lubet: Post folium titulo inscriptum, (quod deest) 1. Tabula Alphabetica. Rerum et verborum accuratione, M. Ant. Sabellici in marginibus sequentis operis annotatorum, et industria Ascensiana aucterum index serie alphabetica ab Ascensio recentius recollectus. fol. 2-7. (a.) 2. Jod. Badii Ascensii in Livianam lectionem Isagoge: cum prooemii primi expositione ante ipsam ponenda: a. Regulæ T. Livio observatæ, b. Vocabulorum Livianorum explanatio Ascens. (aa 5 foliis.) 3. Tabula in Epitomen L. Flori (bb 4 fol.) 4. Epitome L. Flori (bb-dd f. 7.) 5. T. Livii Decades, &c. cum marginalibus Sabellici.

1517 Lipsiæ, Primæ Decadis Livianæ lib. I. per Jac. Thanner. 4. Memoratur in Sam. Engelii Bibl. Selectissima, Bernæ 1743. edita, p. 44.

1518 Lipsiensem L. I. Dec. I. edit. et quidem juventuti dicatam 4. alii ad hunc annum referunt.

ÆTAS II. MOGUNTINA.
1518—1531.

Quamvis enim Ascensianam secutæ sint maxime Parisinæ, laus tamen prima manet Moguntinæ, quæ ex Cod. Bibl. Mog. præstantissimo L. XXXIII. et XL. explevit, et ex eodem varietatem lectionis in XL. libros a Nic. Carbachio excerptam habet; unde profecere Aldinæ, curante Asulano, et Aldinarum simia, Juntina. Laudabilis vero etiam fuit cura ab Jac. Sobio in Livium collata,

qui non solum hac ætate Coloniensibus edd. ornamenta attulit, sed et sequenti ætati bene præivit.

1518 et 1519 Moguntiæ, fol. Titus Livius Patavinus historicus, duobus libris auctus, cum L. Flori epitome, indice copioso et annotatis in libros VII. belli Macedonici. Cum privilegio Decennii. In fine: 'Moguntiæ in ædibus Joannis Scheffer, mense Novembri anno MDXVIII.'—Præmissum est Imperatoris Maximiliani privilegium, datum 'die nona mensis Decembris an. MDXVIII.' (quod typis renovandum curavit Jo. Beckmann in Beytrægen zur Geschichte der Erfindungen, Gœtting. et Lipsiæ part. I. 1780. ubi pag. 85-94. de privilegiis agit.) Privilegium sequitur primo Ulrichi Hutteni equitis Præfatio ad Albertum Brandenburgensem, Cardinalem, Archiepiscopum Moguntinum et Magdeburgensem, principem Electorem; tum Erasmi data VII. Kal. Mart. an. MDXIX. ad Misobarbaros atque eosdem Philomusos Præfatio. Post indicem deinde in Livium ejusque epitomas, et consules in Livio et epitomis occurrentes, ordine Chronologico dispositos, sequuntur epitomæ Livianæ, et ipsius Livii contextus. Admodum autem memorabilis est hæc editio, quia prima omnium exhibuit maximam partem libri XXXIII. a cap. XVII. § 6. usque ad libri istius finem, qui integer antea pro deperdito habitus est, et ultimam partem lib. XL. a cap. XXXVII. § 3. usque ad finem; quæ operis Liviani particulæ in lucem protractæ sunt ex bibliothecæ Moguntinæ, quæ est in sede maxima ac metropolitana (divi Martini) perquam vetusto codice, characteribus Longobardicis in membrana scripto. Cum autem codex ille, omnium hujus partis præstantissimus, qui partem lib. XXXIII. ultimam et libros sequentes usque ad finem libri XL. continebat, passim a vulgata priorum editionum lectione diversus abiret, Nicolaus Carbachius eum dignum censuit, quem diligenter cum olim excusis committeret, ejusque excerptas variantes, quarum 2000. notavit, huic Livii editioni subjiceret, præmissa præfatione, Idibus Mart. an. MDXIX. data, qua consilii rationem reddidit. Eo autem facto optime de Livio meritus est, atque hunc thesaurum, aut certe ejus partem nobis servavit; qui utrum hodie adhuc supersit, aut ubi lateat, incertum est. Idem Carbachius cum Jac. Micyllo Livium Germ. versum edidit an. 1533. Moguntiæ ap. eundem Jo. Schefferum. De præstantia et raritate hujus ed. vide Maittairii Annal. Typogr. tom. II. pag. 333—334. tom. V. part. I. voce 'Flori.' Bunemanni

Catal. Mss. et Libror. Rariss. Mindæ, 1732, 8. p. 31. sqq. Fabricii B. L. Venet. 1728. tom. I. p. 195-196. et Ernestii edit. tom. I. p. 282. Hamberger zuverlæss. Nachr. tom. I. pag. 532. Harlesii Introd. in Notit. Literat. Romanæ, tom. II. pag. 417. Harwood's Uebersicht verschiedener Ausgaben der Griechischen und Rœmischen Classiker, übersezt von Fr. Carl Alter, Wien 1778. Biblioth. Schwarz. I. 105. Bauer. Biblioth. libr. rar. univers. tom. II. p. 297. Catal. Bibl. Uffenbach. tom. II. append. p. 105-106. Catalogue de la Biblioth. de feu M. le Duc de la Valliere, part. I. n. 4859. et Prix des Livres, &c. n. 4859.

1518-1521-1533 Aldina I. 8. voll. 5. Ex XIV. Titi Livii Decadibus. Prima. Tertia. Quarta, in qua præter fragmenta III. et X. Libri, quæ in Germania nuper reperta, hic etiam continentur, multa adulterina expunximus, multa vera recepimus, quæ in aliis non habentur.—Epitome singulorum librorum XIV. Decadum.—Historia omnium XIV. Decadum in compendium redacta ab L. Floro.—Polybii lib. V. de rebus Romanis Latinitate donati a Nicolao Perotto. Index copiosissimus rerum omnium memorabilium.—Ne quis alius, aut usquam locorum Venetæ ditionis impune hos libros imprimat, Senatus Veneti decreto cautum est—Præmisso hoc titulo, volumen primum exhibet Francisci Asulani (vel potius Francisci Torrisani s. Turresani de Asula, Aldi affinis) Epistolam ad lectores—Inscriptiones II. Patavii repertas—Elenchum Regum, Dictatorum, Coss. cet. et aliorum quæ hac I. Decade continentur—Indicem rerum omnium vel scitu opportunarum vel lectu dignarum, quæ prima hac continentur Decade, &c.—Inde sequitur novus titulus: Titi Livii Patavini Decas Prima—Francisci epistola ad Andream Naugerium, Patricium Venetum. Hanc epist. sequuntur decem libri primæ Decadis—Errata—Registrum s. series plagularum. In fine: 'Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ' (Torresani s. Turresani de Asula) 'Soceri, Mense Decembri MDXVIII.' Volumen II. præ se fert titulum: 'Index Decadis tertiæ: Syllabus Dictatorum, Consulum, &c.—Index rerum omnium vel scitu opportunarum' (ut supra) Decem libri Decadis tertiæ, quibus præmissus est titulus: 'Titi Livii Decas tertia. Hunc excipit Epistola Francisci Asulani ad Jo. Baptistam Rhamnusium.' In fine sequuntur Errata—Registrum, et subscriptio: 'Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ Soceri. Mense Februario MDXIX.' Volumen III. inscribitur, Index Decadis quartæ. Sub-

jicitur Syllabus Dictorum et Index rerum memorabilium (ut supra). Tum sequitur novus titulus: Titi Livi Patavini Decas quarta—Francisci Asulani ad Jo. Baptistam Turrianum Patricium Veronensem epistola, quam excipiunt Libri x. hujus Decadis, (ut in ed. Moguntina) et Registrum. In fine: 'Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ Soceri, mense Novembri MDXX.' Voluminis quarti titulus est: Titi Livii Patavini Decadum Epitomæ. Lucius Florus. Sequuntur, Epitomata—inde alius titulus: Lucius Florus. Hunc excipit Francisci Asulani ad Raymundum Turrianum Patricium Veronensem epistola, et ipsius Flori textus. Pagina 69. novus titulus occurrit: Polybii historiarum libri quinque in Latinam conversi linguam, Nicolao Perotto interprete. Versionem ipsam præcedunt Francisci Asulani Epist. ad lectorem et Nicolai Perotti in Polybii historiarum libros proœmium ad L. Pont. Max. In fine voluminis separato folio extat Registrum et subscriptio: 'Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ Soceri. Mense Martio MDXXI.' Volumen V. s. appendix hujus editionis. Titulus: Titi Livii Patavini Decadis quintæ libri quinque. (scil. lib. XLI.-XLV.) Inde sequuntur epitomata et textus Livianus—Syllabus Prætorum—Consulum cet.—Index rerum—Registrum. In fine: 'Venetiis in ædibus Hæredum Aldi Manutii Romani et Andreæ Asulani Soceri, mense Maio MDXXXIII.'—Raritatem ed. hujus præstantis variorum eruditorum, qui eam commemoravere, satis probant errores, nec non bibliothecarum catalogi, in quibus rarissime integra invenitur. Ex supra dictis, uti ex Catalogo Crevennianæ Bibliothecæ, in quo de hac edit. perquam diligenter disseritur, indice Drakenborchiano, et Ernestii editione Bibliothecæ Fabricianæ corrigi possunt Maittairius, Fabricius, Debure, Harwood, Alter, Pinelli, Jagemann, Bauer, &c. Vide Catalog. &c. de M. Crevenna tom. v. pag. 127-128. Ernestii edit. Fabricianæ Bibl. Lat. tom. I. p. 282. Maittairii Annal. Typogr. tom. II. p. 316. 335. 598. 613. 787. et tom. v. part. I. p. 404. tom. v. part. II. p. 22. Fabricii B. L. Venet. 1728. tom. I. p. 196. Debure Bibliograph. instructive, n. 4806. Harwood, a View of the Greek and Roman Classics, &c. the second edition, corrected, London, 1778. pag. 182. Harwood's Uebersicht verschiedener Ausgaben, übersezt von Fr. Carl Alter. Wien 1778. p. 250. Pinelli Prospetto di varie editioni, &c. Venet. 1780. p. 209. Jagemann's Geschichte der freyen Künste und Wissenschaften in

Italien. Leipzig, 1777. tom. I. p. 343. Hieron. Tiraboschi Storia della Litteratura Italiana. Modena. 1772. tom. I. pag. 313. Baueri Biblioth. Libror. Rar. Univers. tom. II. p. 298.

1520 Venet. fol. Memorat hanc Maittairius in Annal. Typograph. tom. II. pag. 598. eamque excusam esse dicit per Melchiorem Sessam et Petrum de Ravanis socios, die III. Maii. Sed neque Hearnius, neque Clericus, hanc memorat.

1521 Aldina II. Venetis, fol. apud Aldum. Recensent hanc ed. Hearnius et Clericus, Gesneri Catalogus librorum, qui in officina Aldi Manutii Venetiis excusi sunt; tom. III. Annal. Typogr. inseruit Maittairius, in quo pag. 245. memorantur Livii omnia, accurate denuo impressa, in folio (1521). Occurrit etiam in Catal. Henr. Hadr. van der Marck, pag. 21. inter edd. Aldinas fol. ubi tamen et alia an. 1520. edita memoratur, parum curate. Nos inde et ex Indice librorum ex typogr. Aldina editorum, quos possidebat Chr. Gottl. Schwarz, Prof. Altorf. an. 1725. (etiam inserto Frid. Jac. Beyschlagii Syllogæ variorum opusculorum T. I. fasc. III. n. X. p. 663.) titulum ed. hujus pleniorem damus: T. Livii Decas prima, tertia, quarta, cujus tertio libro prima pars, quæ desiderabatur, et decimo, quicquid fere in calce non habebamus, additum est, verum præter hæc veluti fragmenta quartæ Decadi adjuncta. Duplex epitome, quarum altera per singulos XIIII. decadum libros summatim explicantur, quæ in illis continebantur; altera est L. Flori qui omnem historiam ex T. Livio excerpsit. Polybii lib. V. de rebus Romanis in Latinum traducti a Nicolao Peroto, quos in locum secundæ Decadæ substituimus, quia multa in illis leguntur, quæ secunda decade continebantur. Index copiosissimus rerum magis memorabilium. Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ Soceri. MDXXI.—Præfatio hujus ed. habet plura ad typographicam illorum temporum rationem pertinentia, ut propterea lectu digna sit, inprimis querelas de Juntis, qui et ipsi edidere Livium ex Aldina.

1522 et 1533 Juntina: Florent. 8. ap. hæredes Philippi Juntæ. —Hanc ed. habuit et consuluit J. Fr. Gronovius, qui in Præfatione testatur, eam per Aldina vestigia incessisse, carmine etiam in laudem Asulani præposito. Eandem recensuit etiam Maittairius in Annal. Typogr. tom. V. part. II. pag. 22. qui docet, singulis tomis, Decadas I. III. et IV. continentibus, ad calcem adjectam esse hanc formulam, 'Florentiæ per hæredes Philippi Juntæ

MDXXII. septimo Idus Augusti.' Postea vero repertos quintæ Decadis priores quinque libros, sive eorum fragmenta, itidem ex Juntarum officina prodiisse, hac subscriptione ad finem addita, 'impress. Florentiæ in ædibus Bernardi Juntæ, anno XXXII. supra M. et D. duodecimo Kal. Maias.'

1525 Colon. fol. ap. Joannem Soterem. cum Floro. Hujus edit. titulus testatur, Livii libros triginta, qui soli ex centum quadraginta supersunt, auctore Jacobo Sobio, castigatiores, quam antehac unquam visi sunt, prodire anno MDXXV. mense Septemb. Dedicatio Sobii subscriptas præfert 'Kalendas Septembres an. Domini MDXXV.' Denique ad calcem libri hæc verba adjecta extant: 'Coloniæ apud Jo. Soterem, impensis honesti civis Petri Quentel anno MDXXV. mense Augusto.' Sobium, Livii editorem, laudans Sturmius in Epist. dedicator. ante tom. II. Orat. Ciceronis dicit, Coloniæ literas floruisse, cum in ea Sobius aliique docerent, Sobium vero tunc vim morbi abstulisse. Editionem hanc Livianam, quam curavit Sobius, ut ceteris castigatiorem, laudat Rhenanus ad Livii lib. XXVII. cap. XVI. § 10. et ad cap. XVII. § 11. Ejus conjecturam, quam in contextum recepit, quamvis præter Mstorum auctoritatem, nihilominus ut ingeniosam prædicat Gruterus ad Livii lib. I. c. XXIII. § 6. Perperam Fabricius in B. L. editionem hanc Basileensem vocavit, dicens 'Livium anno MDXXV. Basileæ ex Jacobi Sobii castigatione prodiisse.'

1526 Haganoæ, 4. T. Livii Patav. Hist. Rom. Ex catal. Bibl. S. J. Mont. pag. 139.

1527 Paris. fol. ap. Pet. Vidovæum. Recenset hanc ed. Maittairius in Annal. Typogr. tom. II. pag. 688. ac testatur, eam venumdatam fuisse a Joanne Parvo bibliopola ascriptitio, impressam vero a Petro Vidovæo mense Aprili, MDXXVII.

1528 Colon. fol. ap. Euch. Cervicornum. Huic editioni locus, ubi prodiit, ascriptus non apparet, sed tantum excusa esse dicitur ab Euchar. Cervicorno. Eum vero chalcographiam et ante et post annum 1528. Coloniæ exercuisse, ibique varios libros Godefrido Hittorpio, civi et bibliopolæ Coloniensi, typis suis descripsisse constat. Maittairius nullam hujus ed. mentionem in Annal. Typogr. facit, eam tamen memorarunt Fabricius in B. L. et Hearnius ac Clericus in Indice Editionum Livianarum. Eandem tantum se vidisse, sed consulere non potuisse, Jac. Frid. Gronovius in Præfatione testatur. Præfat. h. edit. promittit textum castigatiorem,

et est ille paululum diversus a superioribus, quod e variis lectionibus is, qui curavit, delegit eas quæ meliores videbantur. Sed non est id magnum.

1529 Paris. f. ap. Nicolaum Savetier. Recensuit hanc edit. Maittairius in Annal. Typogr. tom. II. pag. 721. et auctor est, ei hanc notam additam esse : 'Veneunt in ædibus Ambrosii Girault, in vico divi Jacobi, sub insigni regis David, imprimebat Nicolaus Savetier mense Aprili 1529.' Contra exemplaris, quod Drakenborchii oculis subjectum fuit, initium hæc ascripta habuit : 'Veneunt in Clauso Brunelli apud Nicolaum Crespin, sub signo Divæ Catharinæ ;' finis vero : 'Imprimebat Nicolaus Savetier mense Aprili 1529.' Hinc colligitur, vel Nicolaum Savetier Livium, suis impensis excusum, distrahendum dedisse duobus bibliopolis, Ambrosio Girault et Nicolao Crespin ; vel ambos illos, inita societate, Livium opera Savetierii imprimi curasse, et quemque eorum recepta exemplaria suis nominibus notasse. Editionem hanc Levescatium curasse, J. Fr. Gronovius in præfat. Fabricius in B. L. et Hearnius ac Clericus in indice editt. Liv. testantur. Certe ejus Dedicatio ad Jo. de Tartas J. U. consultissimum in capite hujus ed. extat. Vix tamen aliquid de suo contulit, sed ubique ferme ed. Ascensianam a. 1513. vel a. 1516. secutus est, et lectiones illis solis proprias adoptavit.

1530 Paris. fol. ap. Bad. Ascensium. In titulo libri hæc nota conspicitur, 'Vænundantur ipsi Ascensio 1530.' Dedicationis subscriptio his verbis concipitur : 'E Chalcographia nostra apud Parrhisios rursum ad sextum Kalendas Novemb. MDXXX.' Ad finem autem libri XL. hæc formula additur : 'Sub prelo Ascensiano ad VI. Kal. Novemb. 1530.' Cum autem anno sequenti MDXXXI. Simon Grynæus quinque postremos Livii libros, a se in Msto vetusto repertos, opera Frobenii primum Basileæ edidisset, mox eodem adhuc anno Ascensius non modo recens inventos ac publicatos Livii libros typis suis Parisiis descripsit, hoc temporis charactere post libri XLV. finem addito, 'Sub prelo Ascensiano anno MDXXXI. mense Julio ;' verum etiam chronologiam Glareani, quæ in eadem ed. Basileensi primum lucem adspexit, in ordinem literarum digessit, ac libro XLV. subjecit, addita hac subscriptione : 'Sub prelo Ascensiano ad Idus Julias anno MDXXXI. Insuper hæc editio eadem omnia complectitur, quæ edd. priores

Ascensianas annorum 1513. et 1516. continere antea suo loco diximus; nec quicquam novi boni habet.

ÆTAS III. primo BASILIENSIS, tum ALDINA et FRANCOFURTENSIS, 1531—1588.

Quæ ab an. 1531. nova Livio supplementa ex Cod. Laurishamensi attulit præfante Des. Erasmo Roterodamo, administrante Sim. Grynæo, unde edd. Basilienses Frobenianæ, Episcopianæ et Hervagianæ auctiores, ac simul, primo B. Rhenani, Sigism. Gelenii, Henr. Glareani, curis instructæ; dein etiam opera Cælii Secundi Curionis, qui textum denuo cum melioribus exemplaribus contulit, ab an. 1549. emendatiores, additisque porro variorum notis, ampliores. Profecere hinc etiam Venetæ, Parisinæ, Lugdunenses, maxime Gryphianæ, etiam Glareani, Theod. Morelli et Jo. Velcurionis, Jo. Saxonii cet. vel emendd. vel notis adauctæ, unde rursus Basilienses evasere locupletiores. Sed hos mox superavit Carolus Sigonius, felicitate et emendandi et illustrandi Livii, quam Aldinæ ab an. 1555. tres suam fecere. Basiliensium (Grynæi et Curionis) et Lugdunensium Glareani, et Aldinarum cum Sigonii scholiis bona conjunxere tandem Francofurtenses Feyerabendinæ 1568. et 1578. ad quas ornandas etiam noviter contulere Joach. Grellius Chronologiam T. Livii post Glareani et Sigonii curas congestam, et Wilh. Godelevæus suas in Livium observationes docte conscriptas. Tacemus Jac. Gohorrium, qui Parisinæ 1573. cum notis varr. suas præmisit.

1531 Basil. I. fol. in sex partes divisa. In fronte legitur: 'En magnis impendiis, summisque laboribus damus amice lector T. Livii Patavini Latinæ historiæ principis quidquid hactenus fuit æditum, sed aliquanto quam antea, tum magnificentius, tum emaculatius. Accesserunt autem Quintæ Decadis Libri quinque, nunquam antehac æditi, quos adjecimus ex vetustissimo codice, cujus copiam nobis fecit celebre Monasterium Lorsense. Addita est Chronologia Henrici Glareani, temporum supputationem, et personarum nomina, in quibus antehac ingens erat confusio, dilucide commonstrans. Adjunctus est et index copiosissimus. Fruere lector, favens illorum industriæ, qui nec sumptu nec labore de-

terrentur a provehenda re literaria. Basileæ in officina Frobeniana mense Martio anno CIↃIↃXXXI. Cautum est privilegio Cæsareæ Majestatis, ne quis intra sex annos has T. Livii decadas, aut partem earum, intra Ro. imperii fines excudat, aut alibi excusas importet.' Hunc titulum excipit: ' Des. Erasmi Roterodami ad Carolum Montiojum epistola nuncupatoria (variis postea editionibus adjecta).' Sequuntur: 1. L. Flori Epitome Historiarum T. Livii Patav. (Libb. I—X.) 2. T. Livii Patav. Historiarum ab U. C. Decadis primæ Libb. I—X. pagg. 244. Pars II. T. Livii Patav. Decas tertia. Hunc titulum excipiunt: 1. T. Livii Patav. Historiarum ab urbe condita Decadis tertiæ Libri primi Epitome. (Libb. I—X.) 2. T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Decadis tertiæ (Libb. I—X.) pagg. 243. Pars III. Titi Livii Patav. Decas quarta. Titulum sequuntur: 1. T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Decadis quartæ Libri primi Epitome. (Libb. I—X.) 2. T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Decadis quartæ (Libb. I—X) pagg. 210. Pars IV. T. Livii Patav. Historiarum ab U. C. Decadis quintæ Libri quinque, nunc primum excusi. In officina Frobeniana, anno CIↃIↃXXXI. Cum gratia et privilegio Cæsareo ad annos sex. Sequuntur: 1. T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Libri quadragesimi primi Epitome (Libb. XLI—XLV.) 2. T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Decadis quintæ liber primus acephalus. (Libb. I—V.) pagg. 91. In fine: ' Basileæ, in officina Frobeniana per Hieron. Frobenium, Jo. Hervagium, et Nic. Episcopium, CIↃIↃXXXI.' Pars V. T. Livii Patav. Decadum XIV. Epitomæ. Inde sequitur textus epitomarum, foliis XX. sine paginarum numeris. Pars VI. Chronologia s. temporum supputatio in omneis T. Livii Decadas, multa diligentius expendens, quæ superiores fugerant, per Henr. Glareanum Helvetium, poëtam laureatum, publicum in celebri Friburgensium Academia honestissimarum disciplinarum professorem. Basileæ ex offic. Frobeniana CIↃIↃXXXI. mense Martio. Cui præmittitur, Epistola nuncupatoria auctoris ad Rev. et Illustr. Balthasarem Episcopum Constantiensem, &c. data Friburgi Brisgoiæ CIↃIↃXXXI. Volumen claudit, Index trium cum dimidia Decadum T. Livii, foliis 16. in quorum ultimo comparent insignia typographiæ Frobenianæ. Folio 15. legitur Allocutio ad Lectorem: ' Si forte cupis nosse, quantum quoque loco desit in his quinque recens repertis libris, scito archetypum universum quaternionibus triginta quatuor constare, quorum singuli

folia octo habuerunt. Unius folii modum intelliges ex primi Libri duobus deinceps fragmentis, quorum alterius 'deduxit' initium est, alterius 'more :' nam ea singulis foliis continentur. Ex eo quaternionum numero primus periit. Proximi duo exstant integri. Ex quarto et quinto supra memorata fragmenta dumtaxat supersunt. Sextus et alii deinceps usque quintum decimum exstant integri. Decimus quintus et tres proxime sequentes interciderunt. Sex ordine proximi habentur integri. Ex vigesimo quinto quaternione perierunt duo extrema, item duo media folia: ex sequenti quatuor media: ex vigesimo septimo duo media: ex sequenti unicum, quo quartus liber clausus fuerat: atque tot foliis liber is diminutus est. Reliqui sex quintum librum continentes integri sunt, præter trigesimum duobus extremis foliis, et ultimum primo dumtaxat, mutilos. Nam omnium postremum vacaverat.' De hoc codice Laurishaimensi, qui nunc est in Bibl. Aug. Vindobonensi vid. Lambecius in Comm. de illa Bibl. L. II. p. 493. sqq. qui ostendit, multa adhuc ex eo corrigi posse. Ceterum de edit. hac classica videsis Præf. edit. Gronov. T. I. Amst. 1679. Indicem edd. Drakenborchii, repetitum in ed. Ernestii 1769. T. III. Fabricii B. L. T. I. p. 283. Harlesii Introd. in Notit. Lit. Rom. II. p. 421.

1532 Venet. fol. ap. Lucam Antonium Juntam. Hanc edit. recensuit Maittairius in Annal. Typogr. tom. II. pag. 771. et hoc modo descripsit: 'T. Livius; accesserunt Decadis v. libri quinque, nunquam antehac editi, cum Chronologia Henrici Glareani, in ædibus Lucæ Antonii Juntæ Florentini MDXXXII.' In initio additur, 'mense Februario;' in fine, 'die decima Januarii.'

— Paris. 8. ap. Sim. Colinæum prodierunt conciones Livii c. n. Joach. Perionii Benedictini Cormœriaceni. Hanc ed. memorarunt Crenius Animadv. Philol. et Hist. P. VIII. p. 32. Hulsii aliorumque Catalogi. Vid. etiam Maittairii Annal. Typograph. tom. v. part. II. pag. 23.

1533 Aldinæ volumen v. additum, ne quid deesset isti editioni, 8. Exhibet vero illud Decadis v. libros recens editos a Sim. Grynæo in ed. Basil. Froben. cf. supra ad an. 1518—1521.

— Juntina (an. 1522.) pariter aucta est volumine, quo repertos Decadis v. libros v. priores s. eorum fragmenta contineri supra jam annotavimus.

1535 Basil. II. fol. T. Livii Patavini Latinæ Historiæ Principis Decades tres cum dimidia, longe tamen quam nuper emacu-

latiores, quod nunc demum ad vetera contulerimus exemplaria, ubi quantum sit deprehensum mendorum, facile indicabunt doctissimæ in hunc auctorem Beati Rhenani et Sigismundi Gelenii adjunctæ annotationes. Addita est Chronologia Henrici Glareani, ab ipso recognita et aucta, cum Indice copioso. Basileæ in officina Frobeniana anno MDXXXV. In fine: 'Basileæ in officina Frobeniana per Hieronymum Frobenium et Nicolaum Episcopium mense Decembri an. MDXXXIV.' Continet autem hæc ed. ferme eadem, quæ Frobeniana a. 1531. nisi quod in hac jam primum appareant B. Rhenani et Sigism. Gelenii in Livium notæ; et quod Glareani Chronologia, ab ipso recognita, auctior prodeat, a Troja capta usque ad Justinianum Cæsarem. Testatur insuper titulus h. l. historiam Livianam longe, quam nuper, emaculatiorem prodire, quod nunc demum ad vetera exemplaria collata sit.

.... s. l. et a. 8. voll. III. Livius. Decas III. IV. V. it. Epitomæ Historiarum Livii. Acc. Chronologia in omnem Romanam historiam per Henr. Glareanum et Gregor. Haloandrum. Vid. Cat. libr. in Bibl. Gœtt. in duplo extantium.

1537 Lugd. 8. voll. IV. part. VII. T. Livii Patavini Latinæ historiæ principis Decas prima cum Epit. L. Flori antrorsum appositis, accuravimus doct. quorumcunque virorum annotationes: subinde indicem adnectere placuit. Pari commoditate reliquas, quæ manifesto exstare creduntur, in omnium gratiam seorsim excusimus: id ante nos nemo unquam. Fruere feliciter. Lugduni apud Hæredes Simonis Vincentii MDXXXVII. In fine: 'Excudebant Lugduni Melchior et Gaspar Trechsel fratres 1536.'—Titi Livii Patavini Decas Tertia. Cum indice rerum magis insignium ad finem posito. ibid. eod. —T. Livii Patav. Decas Quarta cum Indice cet. ibid. eod. In fine: 'Excudebant Lugduni Melchior et Gaspar Trechsel fratres 1537.'—Titi Livii Patavini Decadis quintæ libri quinque. Index præterea appositus. ibid. eod. In fine, ut supra.—Titi Livii Patavini Decadum XIV. Epitome. ibid. eod. In fine, ut supra.—Chronologia sive temporum supputatio in omnem Romanam Historiam a Troja capta ad millesimum ducentesimum octogesimum tertium ab Urbe condita annum, qua auctor ipse Livius, simulque Romana historia multum accepit lucis, per Henricum Glareanum P. L. ibid. eod. In fine, ut supra. Annotationes Beati Rhenani, et Sigismundi Gelenii, Doctiss. virorum, in exstantes Titi Livii libros, ibid. eod.—Editio hæc satis nitida literis Italicis ad modum Seb. Gryphii excusa est. Annotationibus

præmittitur Epistola Erasmi Roterod. ad Carolum Montiojum, data ap. Friburgum Brisg. Kalend. Martiis anno MDXXXI. (ex edit. Basil. Frobeniana ejusdem anni.) Alii ex una hac ed. male fecere duas, alteram Trechseliorum, alteram Sim. Vincentii.

— Francofurti. 8. Hæc edit. memoratur in Biblioth. Crenianæ Catal. pag. 68. forsan convenit cum seq.

— Livii orationes omnes e Libris de II. bello Punico artificio dialectico et rhetorico illustravit Reinhardus Lorichius Hadamarius, &c. Francof. 8. Cf. Crenium Animadv. Philol. et Hist. P. VIII. p. 32.

— Basil. III. 8. cum Rhenani et Gelenii notis et Glareani Chronologia. In hac, notante Fabricio, decimo libro subnotata hæc leguntur verba, quæ et alii viri docti in inscriptis Livii codicibus deprehenderunt: 'Nicomachus Dexter V. C. emendavi ad exemplum parentis mei Clementiani. Victorianus V. C. emendabam Domnis Symachis.'

1538 Paris. 4. ap. Vascosanum. In una Bibl. Hulsiana tom. II. num. 5535. hæc ed. memorata invenitur, et ex typographia Vascosani prodiisse et tres decades continere dicitur.

1539 Basil. IV. fol. ex officina Hervagiana. Ed. hæc eadem continet quæ Basileensis Frobeniana a. 1535. Vid. Catal. Bibl. Bun. tom. I. vol. I. p. 296.

1540 Henr. Loriti Glareani Adnotationes in Livii historiam Rom. cum chronologia in Rom. historiam Vallæ; acc. Badii elenchus et judicium de quibusdam locis apud Livium. Basil. fol.

— Lugdunensis Glareani. Memoratur hæc ed. in Indice edd. Livianarum Hearnii et Clerici.

1541 Venet. fol. ap. hæredes Lucæ Antonii Juntæ. Repet. edit. a. 1532.

— Paris. 8. ap. Sim. Colinæum. Editio nitidissima.

1542 Lugd. Glareani II. s. Gryphiana 8. voll. IV. ap. Seb. Gryphium. Tres priores tomi continent superstites Livii libros: quartus Glareani notas, præmissa ejus ad Carolum V. Imperatorem Præfatione, 'data Friburgi Brisgoiæ, anno a Jesu Christi natali MDXL. Kalend. Maiis;' tum Laurentii Vallæ de Tarquiniis adversum Livium disputationes, ejusque emendationes ad sex libros priores Livii de bello Punico secundo; deinde Glareani Chronologiam per Jodocum Badium Ascensium in seriem literarum redactam; et ultimo loco ipsam Glareani Chronologiam auc-

tam, cum Præfatione ad Ferdinandum Cæsarem, 'data Friburgii Brisgoiæ, anno a Christo nato MDXL. Kalend. Septembribus.' Gesnerus in Pandectis lib. de Historiis duodecimo apud Maittair. in Annal. Typogr. tom. II. pag. 572. refert, hac editione contineri Annotationes Beati Rhenani, Sigismundi Gelenii, Henrici Glareani, ac Chronologiam ejusdem Glareani. Editio extat in Bibl. Trajectina: verum Rhenani et Gelenii Annotationes non adsunt.

1543 Paris. fol. ap. Mich. Vascosanum. Appositus quidem titulus testatur, Livium hunc prodiisse Parisiis apud Audoenum Parvum sub Lilio aureo ad Divum Jacobum MDXLIII.' verum privilegium, ut Livius hoc modo imprimeretur, senatus Parisiensis anno 1542. nono Kalend. Novemb. concessit Michaeli Vascosano et Audoeno Parvo. Titulus etiam, qui annotationibus adjunctis præmittitur, desinit hac formula, 'Parisiis imprimebat Michael Vascosanus sibi et Odoino Parvo.' Unde colligo, editionem hanc excusam esse typis Vascosani, venditam autem fuisse partim ab eo, partim ab Odoino Parvo. Hæc autem editio non modo continet omnia, quæ præcedens Lugdunensis Gryphiana anni 1542. verum etiam Sabellici pauculas annotationes.

— Basil. v. fol. Titi Livii Pat. Latinæ historiæ principis Decades tres cum dimidia, longe tamen quam nuper emaculatiores, quod nunc demum ad vetera contulerimus exemplaria, ubi quantum sit deprehensum mendorum, facile indicabunt doctissimæ in hunc auctorem Beati Rhenani et Sigismundi Gelenii adjunctæ annotationes. Addita est Chronologia Henrici Glareani, ab ipso recognita et aucta: cum gemino Indice, quorum alter, qui est Orationum hujus auctoris, jam primum accessit. Basileæ per Joan. Hervagium. Anno MDXLIII. Ergo est repetitio ed. 1535. Præmittuntur Sig. Gelenii, Erasmi Roter. an. 1531. epistolæ dedicatoriæ, B. Rhenani et Sig. Gelenii annotationes p. 1—65. Dein cum Flori epitome hist. Livii, tum Livii Decades I. III. IV. Alterum quasi tomum constituunt singulari hoc titulo; T. Livii Patavini Historiarum ab U. C. Decadis V. Libri V. Basileæ per Jo. Hervagium. Claudit tomum, Chronologia ab Troja capta ad 1282. ab U. C. per Henr. Glareanum. Basil. MDXLIII. (alteram hujus Chronol. partem ab an. 773. Tib. Aug. IV. ad an. 1287. Justiniani IV. s. annum Chr. 537. ex Greg. Haloandro mutuatus erat.) Index rerum et verborum est per Nic. Episcopium con-

gestus. Servatur hæc ed. in Bibl. Gymn. Bip. unde eam curatius descripsimus.

1544 Argent. 8. prodierunt Jo. Velcurionis Notæ in Livii lib. I. et II. quæ postea sæpius aliis editionibus insertæ sunt. Memoravit hanc ed. Fabricius in B. L.

1545 Lovanii. 4. lucem vidisse Notas Petri Nannii in Livii lib. III. testatur Fabricius in B. L.

1548 Lugd. 12. voll. 4. ap. Seb. Gryphium. Edit. Lugdunensem Gryphianam hujus ejusdem anni, sed in 8. memorant Hearnius et Clericus in Indice Editt. Livian.

1549 Basil. VI. fol. ap. Jo. Hervagium. Titulo hujus editionis illa ascripta est formula, 'Basileæ per Joannem Hervagium, anno MDXLIX. mense Martio:' quæ eadem ferme in fine libri occurrit. Recensuit hanc edit. Cœlius Secundus Curio, qui in præfatione, data Basileæ Kal. Jan. MDXLIX. affirmat, se Livium contulisse cum veteribus et novis aliquot melioribus exemplaribus, atque Livii ad ducenta loca emendasse et pristino restituisse nitori. Adjectæ sunt Rhenani ac Gelenii annotationes, et Glareani Chronologia. Perperam Hearnius et Clericus in Indice Editt. Livian. referunt, editionem hanc recensuisse Hervagium, qui eam tantum typis suis descripsit. Quod vero Drakenb. ad annum 1554. quo Frobeniano-Curion. editio repetita est cum notis, ut in Fabricii B. L. I. p. 284. traditur, L. Vallæ, Sabellici et Curionis, negat, Curionem ullas unquam castigationes aut notas in Livium conscripsisse, in eo errasse videtur. Saltem in Athenis Rauricis pag. 292. dicitur Curio edidisse in Livium notas et præfationem de mensuris, ponderibus, reque nummaria Romanorum et Græcorum. Basil. 1549. fol. Omittitur tamen ibi in catalogo scriptorum Curionis editio Livii.

— J. Perionii in omnes Livii conciones Notæ. Basil. 8. rep. ed. Colinæi Paris. 1532.

1552 Paris. fol. ap. Mich. Vascosanum. Maittairius in Annal. Typogr. tom. III. p. 613. refert, Mich. Vascosanum hanc ed. dedicasse Jacobo Varadeo, in supremo Parisiensi Senatu regio consiliario, epistola data X. Kal. Jun. MDLII. Prodiisse autem cum annotationibus diversorum, et in Glareani annotationum fronte legi, typis descriptam esse apud Mich. Vascosanum et Audoenum Parvum.—Vascosanum tantum priorem edit. a. 1543.

repetiisse, suspicatur Drakenb. et Ernest. affirmat in Fabricii B. L. Hanckius jam antea in libro de Scriptt. Rerum Rom. P. I. c. IX. p. 59. n. 6. Livium cum Vallæ emendd. Sabellici, Rhenani, et Gelenii annott. Parisiis an. 1552. prodiisse retulit.

1553 Lugdun. fol. cum Vallæ emendd. Sabellici, Velcurionis, Rhenani, Gelenii, Glareani annotat. Theod. Morelli emendd. Saxonii scholiis. Lugduni apud Antonium Vincentium MDLIII. In ejus fine, 'Lugduni, excudebat Johannes Frellonius MDLIII.'

1554 Lugd. 8. voll. IV. ap. Seb. Gryphium. Hanc ed. memorat etiam Maittair. tom. V. Annal. Typogr. part. II. pag. 22. ex quo, ut et ex Bibl. Henr. Hadr. van der Mark, Toparchæ in Leur, part. II. p. 59. constat, anno sequenti ibidem ex eadem officina, quasi hujus editionis appendicem, novum tomum prodiisse, continentem Rhenani, Gelenii, et Glareani in Livium annotationes. Sed Fabricius in B. L. Gryphium eo anno in 8. excudisse refert notas Rhenani, Gelenii, Sabellici, Jo. Velcurionis, et Jo. Saxonii, cum Chronologia Glareani.

— Lugd. 12. voll. III. ap. Seb. Gryphium. Hæc ed. recensetur etiam in modo laudata Bibl. Marckiana, et ap Fabric. in B. L.

— Basil. VII. 8. voll. IV. ap Nic. Episcopium juniorem. Idem Episcopius anno MDLVI. huic ed. tanquam appendicem, adjecit tomum V. qui continet Scholia et Chronologiam Sigonii.

— Basil. VIII. 8. voll. II. ap. Jo. Hervagium: cum notis et castigationibus Vallæ, Sabellici, et Cælii Secundi Curionis. Vid. edit. a. 1549. et Maittair. in Annal. Typogr. tom. V. part. II. p. 22.

1555 Basil. IX. fol. per Joannes Hervagios. Hæc ed. continet omnia, quæ viri docti ad Livii emendationem vel illustrationem hoc tempore in lucem emiserant; ita tamen, ut Vallæ, Sabellici, Rhenani, Gelenii, et Theodorici Morelli in Livium castigationes in ipsis annotationibus Glareani suis locis insertæ sint, atque editor, se illas, quas futiles et nullius momenti judicarat, inde rejecisse testatus fuerit, ne inutili labore lectorem gravaretur.

— Aldina, Sigonii I. fol. ap. Paullum Manutium, Aldi filium. Hæc editio prima exhibet egregia Caroli Sigonii scholia, quibus Livii historiæ et earum epitomæ partim emendantur, partim explanantur: ut et ejusdem Sigonii in eosdem libros Chronologiam, ipsorummet auctorum verbis confirmatam. Erravit itaque Hearnius, qui scholiis Sigonii Chronologiam Glareani junctam in hac

et aliis Sigonii editionibus credidit, quem ejus errorem improvide adoptavit Jo. Clericus.

1556 Sigonii Scholia in Livium prodiere Basileæ per Nic. Episcopium. 8. tanquam v. tomus s. appendix Basiliensis an. 1554. ap. eundem. 8.

1562 Paris. fol. ap. Mich. Vascosanum. Repetit. edit. a. 1543.

1566 Aldina, Sigonii II. auctior, Venet. ap. Paul. Manutium, Aldi filium. fol. In hac ed. repetita sunt Sigonii scholia in Livium, ejusdemque, non vero, ut Hearnius et Clericus affirmant, Glareani Chronologia Liviana. In scholiis autem Sigonius multa mutavit, meliora sive sponte, sive a Faërno, Robortello, aliisque edoctus.

1568 Francofurt. I. Feyerabendina s. Godelevæi. fol. Titi Livii Pat. Rom. hist. principis Libri quotquot ad nostram ætatem pervenerunt: una cum doctissimorum Virorum in eos lucubrationibus, post omnes aliorum edd. summa fide ac diligentia et veterum et recentiorum collatione recogniti, et artificiosis picturis, præcipuas historias apte repræsentantibus exornati, inque duos tomos distributi, quibus quæ contineantur, post præfationem patebit. Francofurti ad Mœnum MDLXVIII. cum gratia et privilegio Cæsaris.— In præfatione tomi I. Alberto Duci Bavariæ inscripta Georgius Corvinus et Sigism. Feyerabend. consilium historiæ Livianæ a se editæ sic exponunt: 'Toties vero ea prelis Variorum excusa, ut exteri Veneti et Galli, cum nostris hominibus in hac edenda certasse videantur, nobis diligens accurataque circumspectio adhibenda fuit, ut eas rationes sequeremur, quibus nostra editio, si non ceteris melior ornatiorque, aliis tamen et bonitate et ornatu par esset. Ideoque omnium quotquot habere potuimus editionum exemplaribus collectis, lectionem quæ omnium emendatissima, ac Livianæ ubertati convenientissima videretur, imitati sumus, nihil in eo facientes, cujus ex diligenti exemplarium inter se collatione probabilis ratio lectori facillime apparere non queat. Deinde cum quam plurima apud hunc Authorem loca essent, quæ erudita enodatione ac diligenti illustratione indigerent, non solum ei, quæ antea doctorum virorum in eum vel Observationes vel Annotationes exierant, adjunximus; sed et cum variis in locis ab iis, quasique aliud agentibus, quam plurima ad sententiam Livii recte assequendam perquam utilia annotata, vel in adversaria relata perspiceremus, ea collecta atque in unum veluti corpus redacta, tanquam

novam accessionem ei adjecimus—præcipuas historias eximiis picturis effingi, rerumque, quæ a Livio lacteo eloquentiæ fonte illustrantur, expressas imagines, vivamque effigiem eorum oculis subjici curavimus.' Præfationi subjunctus est catalog. librorum, annotationum, emendationum, observationum, scholiorum, aliorumque opusculorum, quæ in duobus hisce Livianis tomis continentur: Priore Tomo Epist. Erasmi ad Car. Montiojum. Sim. Grynæi de utilitate legendæ historiæ, præfatio. Barthol. Marliani de Origine Urbis Romæ, caput. Messalæ Corvini libellus ad Octav. Aug. in quo Rom. historia ab exordio quam brevissime describitur. Sexti Ruffi de hist. Romanorum brevis libellus. Tabula concionum atque orationum omnium T. Livii velut generis divisionem in species complectens, &c. (agnationes familiarum ex Comm. Eliæ Veneti Santonis in Eutropium scriptis, Scipionis Afr. II. Porcii Catonis, Octav. Cæs. German. Cæs.) Cœlii Secundi Curionis libellus de mensuris, ponderibus, reque numaria Græcorum et Rom. L. Flori Epit. in singulos T. Livii libros. T. Livii—libri omnes—(c. figg.) Historiarum—accuratissimus Index. Chronologia nova in T. Livii Hist. accommodata ad tabulas Capitolinas Verrii Flacci (a Joach. Grellio, qui præfatus est Kal. Nov. 1568.) Franc. Robortelli de convenientia supputationis Livianæ ann. cum marmoribus Rom. quæ in Capitolio supersunt. Tomo Posteriore (cui et singularis titulus præfixus est cum nominibus auctorum) Pomponii Læti de Antiqq. U. Rom. libellus. Jo. Barthol. Marliani Antiquæ Romæ Topographia epit. Pub. Victoris de U. Romæ regionibus et locis. H. Loriti Glareani—Annott.—Car. Sigonii scholia, quibus T. L. Historiæ earumque Epitomæ partim emendantur, partim etiam explanantur, cum Glareani responsionibus. Ejusd. Chronologia. Laur. Vallæ Judicium de quibusdam Livii locis, &c. Ejusd. Emendationes in VI. libros de Bello Punico II. M. Ant. Sabellici, B. Rhenani, Sig. Gelenii doctissimæ annott. Jo. Velcurionis Introd. in universam Rom. Hist. Jo. Saxonii Commentarioli duo ad L. XXI. et XXII. Wilh. Godelevæi in omnes libros Obss. doctissimæ ex variis auctorum scriptis collectæ. Hæ vero cum in singulari suo titulo dicantur 'nunc primum in lucem editæ,' et ipsa Godelevæi ep. Eusebio Episcopio, typographo Basil. inscripta sit 'Midenæ d. XV. Jan. 1568.' nihilque a Franc. Modio, qui anno demum 1586. advenit, in hanc ed. collatum, eam male inter edd.

Modianæ recensionis vulgo referri, potiusque Godelevæi ob recens adjunctas obss. dici posse patet. Quin ipse scribit ad Episcopium, se hanc suam opellam ipsi, quippe cui Livii impressio ex Hervagiana hæreditate delatam esse comperit, primo transmittere in animo habuisse. 'Ceterum,' pergit, 'cum Francofurtenses typographos, viros optimos, studio rei literariæ juvandæ te in ea antevertisse cognovissem, quidquid hujus opellæ fuit, ipsis tradidi.' Unde simul colligimus, Godelevæi Obss. mendose ab aliis ad priores annos referri, ut in Indice Drakenborchiano ad an. 1551. Ceterum quis textum rexerit, aut id temporis a Sigism. Feyerabendio adhibitus sit corrector operarum typogr. nobis haud repertum; nisi is fuerit Joach. Grellius, Chronologiæ Livianæ auctor. Franc. certe Modium an. demum 1586. adhibere cœpit Sig. Feyerabendius, teste Melch. Adamio in vita Modii inter vitas Philosoph. edit. III. pag. 198. Servatur autem hæc edit. in Bibl. principali Bipontina.

1572 Aldina III. Sigonii iterum auctior. Venetiis in ædibus Manutianis, fol. cum Sigonii scholiis ab auctore multis in partibus auctis, et Chronolog. Liviana. Continet etiam Defensiones Scholiorum Sigonii contra Robortellum et alios.

1573 Paris. fol. II. partes. Titi Livii Patavini Historiæ Romanæ ab urbe condita libri XLV. quotquot ad nostram ætatem pervenerunt, cum commentariis omnium interpretum ad explicationem locorum difficilium, e regione insertis. His adjecimus, ultra brevem Livii L. etiam Flori Epitomen, Sigonii Chronologiam, Pomponii Læti de Antiquitatibus Romanorum, et pleraque alia ad Romanam historiam pertinentia, quæ pagina VI. docebit. Lutetiæ Parisiorum, apud Michaelem Sonnium via Jacobæa, sub scuto Basiliensi MDLXXIII. cum privilegio Regis. In fine, 'Lutetiæ, cudebat, typisque mandabat Joannes Charron, typographus, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo tertio, quarto Idus Junii MDLXXIII.' Verso titulo pag. 3. legitur, 'Jacobi Gohorii ad Reverendum Carnutum antistitem D. Nicolaum Thuanum epistola dedicatoria data Lutet. Paris. MDLXXIII. Idibus Junii.' 'Itaque,' ait Gohorius, 'T. Livius, meis animadversionibus paucis licet instructus, primum prodit in lucem, qui si quando iterum dabitur, multo prodibit instructior.' (Hæc Gohorii verba probant, Ernestium in B. L. aliam Parisinam edit. 1572. per Jac. Gohorium cum multorum notis memorantem errasse.)—

Dedicationem excipit Joannis Charronnii, typographi, de hujus operis statu et ordine ad lectorem. Subjicitur, ut in titulo promissum est, enumeratio contentorum hujus edit. scil. Des. Erasmi epistola—Sim. Grynæus de Utilitate legend. Histor.—Barth. Marlianus de Orig. Urbis Romæ—Messalæ Corvini lib. in quo omnis Romana historia &c. complectitur—Sexti Ruffi de Hist. Romanor. lib.—M. Ant. Sabellici de Laudibus Historiæ Oratio—Phil. Beroaldi Oratio continens historiæ laudationem in T. Livium —Stephani Nigri Præfatio in T. Livium—De Historia T. Livii, quod in libros, non in Decades, ab auctore divisa sit &c.—Laurent. Vallæ Disputatio de Tarquiniis adversus Livium.—Elias Vinetus de Agnationibus Familiarum—Henrici Glareani Brev. Compend. Hist. Romanæ—Jo. Velcurionis in T. Livii Historiam Argumentum—Car. Sigonii in sua Scholia Præfatio.—L. Flori Rerum Romanarum libri IV.—Jac. Gohorii in III. libb. Titi Livii animadversiones—Titi Livii Patavini Historiæ ab urbe condita libb. qui exstant XXXV. cum annotationibus DD. VV. insertis e regione ipsius historiæ foliatim: videlicet Henr. Glareani Loriti in omnes libros—Car. Sigonii, quibus Liv. historiæ et earum epitomæ partim emendantur, partim etiam explanantur—Laur. Vallæ in VI. primos libb. de bello Punico—Jo. Velcurionis in duos primos libros ab urbe condita—Beati Rhenani et Sigismundi Gelenii in omnes libb. T. Liv.—Jo. Saxonii Hattestedii in lib. XXI. et XXII.—Wilhelmi Godelevæi in omnes libros T. Livii observationes ex variis auctorum scriptis collectæ.—Accedunt ad calcem operis absolutæ cognitionis historiæ Romanæ gratia, ne quid, quod ad rem faceret, prætermitteretur, M. Ant. Sabellici Annotatt. in Liv.—Chronologia in T. Livii histor. accommodata ad tabulas Capitolinas, Verrii Flacci annott. utiliss. varietatem seu dissensionem auctorum circa consulum Romanorum nomina demonstrantibus illustrata.—Car. Sigonii Chronolog. in T. Liv. historias ab urbe condita.—Ejusd. in Chronologiam Scholia—Pomponii Læti de Antiquitatt. Urb. Romæ libellus—Jo. Barth. Marliani de Antiquæ Romæ Topographia Epitome in sept. libb.—Pub. Victoris de Urbis Romæ Regionibus et Locis lib.—Romanæ Liquorum Mensur. Maj. in Minor. distributæ.—Tabula Concionum atque Oratt. omnium T. Livii &c.—Index locupletissimus tam nominum proprior. quam rerum et materiarum &c.

1578 Francof. II. Feyerabendi s. Godelevæi, fol. ap. Jo. et

Sigism. Feyerabendt, duobus tomis. In tomi I. hujus edit. titulo illa adscribitur nota, 'Francofurti ad Mœnum apud Joannem et Sigismundum Feyerabendt. MDLXXVII.' Ad finem dedicationis, inverso ordine, memorantur 'Sigismundus et Joannes Feyerabendt cognati.' Eodem iterum modo ad finem primi et secundi tomi, 'Impressum Francofurti ad Mœnum, apud Georgium Corvinum, impensis Sigismundi et Johannis Feyrabendinorum MDLXXVIII.' Repetitio est mera ed. Francofurt. I. Feyerabendinæ.

ÆTAS IV. MODIO-GRUTERIANA,
1588—1645.

A Franc. Modio, qui ab an. 1586. corrector typographiæ Feyerabendinæ Livium denuo ad Mss. Codd. in his Moguntinos, recensuit, suasque notas Feyerabendinæ III. c. n. varr. adjecit, sed et duas alias minoris formæ eodem anno curavit; tum a Jano Grutero, qui ab an. 1608. Livium ex Codd. Pal. et edd. principibus suaque doctrinæ ratione recensuit, inque capita divisit, iterum an. 1619. utrumque sine notis, et 1628. tertium recensuit notisque auxit criticis et politicis, quarum primam inepte expressit Parisina an. 1652. tertiam aliæ dein, etiam Elzeviriana 1634. cui Dan. Heinsius præfatus est. Novam post illos duumviros recensionem instituit Jo. Frid. Gronovius, novæ ætatis Princeps futurus.

1588 Francofurt. Feyerabendina III. s. Modii I.: T. Livii Pat. Historicorum Rom. Principis Libri omnes superstites, recogniti et emendati ad Mss. Codicum Fuldensium, Moguntinensium, et Coloniensium fidem a Franc. Modio. fol. impensis Sigism. Feyerabendii et sociorum. Ex titulo, Grellii Chronologiæ, et aliorum virorum doctorum Annotationibus præfixo, et ex nota ad calcem operis obvia constat, librum hunc excusum esse typis Joannis Wechelii, et impensis Sigismundi Feyerabendii, Henrici Thackii, et Petri Vischeri, sociorum. Ceterum continet quidem eadem omnia ferme, quæ præcedentes editiones anni 1568. et 1578. nisi quod huic insuper accesserunt notæ ipsius Modii, una cum fragmentis vetustiorum historicorum (per. Anton. Riccobonum collectis), quos Livius secutus est.

— Francof. 8. voll. III. ex Modii recognitione. Laudarunt

hanc ed. Fabricius in B. L. Hearnius et Clericus. Fuit in Bibl. Hulsiana. Vid. ejus Catal. tom. III. num. 5917.

1588 Francof. 12. Voll. III. Memorat hanc Fabricius in B. L. Extat etiam in Appendice Bibl. Leidensis pag. 519.

1589 Londini, 4. cum chronologia Verrii Flacci ac notis Robortelli et Godelevæi.

— Lugd. 8. Memorarunt hanc ed. Hearnius et Clericus, ac testati sunt, ei additam esse Chronologiam, accommodatam ad tabulas Capitolinas Verrii Flacci, (forte intelligitur illa, quam Joach. Grellius ex prioribus Glareani et Sigonii composuit) et Annotationes Godelevæi.

1592 Aldina, Sigonii IV. fol. ap. Aldi Nepotem. Repet. ed. 1572.

1595 Antv. 8. ex offic. Plantiniana ap. Viduam et Joan. Moretum prodierunt Fragmenta Historicorum, dudum ab Anton. Augustino collecta, et a Fulvio Ursino emendata: quibus subjunctæ sunt ejusdem Ursini in varios historicos, et inter illas etiam in Livium, notæ.

1599 Francof. 8. vol. III. Memoratur hæc ed. in Catal. Bibl. Huls. tom. III. num. 5918.

1608 Gruteri I. Francofurti ad Mœnum fol. ex offic. typogr. Joannis Saurii, impensis hæredum Petr. Fischeri. Titulus alteri operis parti additus refert, prodiisse quidem ex officina Sauriana, sed impensis Jonæ Rhodii anno MDCVII. Jonas Rhodius autem a Grutero in præfatione Jonas Rosa vocatur. Hanc Livii ed. recensuit Janus Gruterus, et notas virorum doctorum ferme omnium, quas priores editiones continebant, exhibuit, exceptis tamen illis Velcurionis et Saxonii: recenter vero addidit notas Fulvii Ursini et Marcelli Donati. Bene etiam instituit Gruterus libros in partes minores secare, quæ capita vulgo dicunt.

1609 Eadem. Francof. 8. Memorant hanc ed. Hearnius et Clericus, testati, adjunctas esse Godelevæi observationes. Præmissa est huic ed. epistola dedicatoria ad Fridericum juniorem Com. Pal. Principem juventutis (Fridericum dein V. inter Electt. regni Bohemiæ æmulum) quam in Gruteriana III. omissam repetiere Francofurtenses juniores, in iisque illa an. 1659.

— Aureliæ Allobrogum (Genevæ) ap. Petrum la Roviere, fol. in Corpore Scriptorum Latinorum veterum Historiæ Romanæ.

1612. Francof. fol. Titi Livii Patavini libri omnes superstites

recogniti pridem et emendati ad Mss. Codd. Fuldensium Moguntinensium et Coloniensium fidem (a Francisco Modio) nunc vero etiam ad membranas Bibliothecæ Palatinæ Electoralis a Jano Grutero. Accedunt in eundem Livium observationes, emendationes, annotationes denique variæ variorum Laur. Vallæ, M. Ant. Sabellici, Beat. Rhenani, Sigism. Gelenii, Henr. Lorit. Glareani, Caroli Sigonii, Guil. Godelevæi, Franc. Modii, Fulv. Ursini, Marcelli Donati. Quorum interim scriptis admixta plurima e monumentis Cælii Rhodigini, Alex. ab Alexandro, Guiliel. Budæi, Desid. Erasmi, Petri Nannii, Lazari Baifii, Hadr. Turnebi, Lilii Giraldi, Ant. Augustini, Jacobi Cujacii, Franc. Robortelli, Gabr. Faërni, Onufr. Panvinii, Jacobi Revardi, Barnab. Brissonii, Petr. Pithœi, Justi Lipsii. Cum indice rerum ac verborum locupletiss. huic novissimæ ed. adaptato. Cum gratia et privilegio sac. Cæs. Maj. ad decennium. MDCXII. Francofurti ad Mœnum ex officina typogr. Jo. Saurii, impensis Jac. Fischeri. In fine, 'Francofurti ex offic. Sauriana, sumptibus Jonæ Rhodii MDCVII.'—Annotationes Sigonii, Godelevæi, Modii, Ursini, et Donati in titulo promissæ in nostro exemplo desunt. Unde, et ex diverso in fine ascripto anno suspicamur, hanc ed. nihil novi habere præter titulum, eandemque esse cum ed. a. 1608.

1613 Gruteri. Francof. 12. ex ed. Jani Gruteri, 3 voll.

1614 Lugd. 8. Hanc ed. memorat Fabricius in B. L.

1616 T. Livii Historiarum ab U. C. Lib. XXXIII. præcipua parte, quæ desiderabatur, expletus ex Cod. Msto. Venetiis 8. Memoratur in Catal. Bibl. Uffenbach. 1729. T. I. p. 628. n. 84.

— Romæ 8. ap. Barth. Zannettum. Hæc ed. continet tantum librum XXXIII. Livii, et in ea primum nunc e codice Biblioth. Cathedralis Bamberg. Caspar Lusignanus evulgavit principium hujus libri sive XVII. priora capita, quæ antea desiderabantur, additis Francisci Bartholini Urbinatis, qui ex codice descriptum Romam attulerat, et Antonii Quærengi Castigationibus. Observat autem Fabricius in B. L. male in fronte atque per omnes paginas inscribi librum XLIII. Error tamen ab editore, libro jam absoluto, deprehensus est, unde etiam pag. ultima sive 79. hæc verba adduntur, 'Ubicumque impressum est lib. XLIII. lege XXXIII.' Quin etiam, divenditis jam aliquibus exemplaribus, primum folium recusum, et error emendatus est. Liber ille XXXIII. etiam separatim editus est Venet. 1616. 8. Castigatius

Paderbornæ 1617. 8. ab Jo. Horrione cum ejusdem notis, et Parisiis 1616. 8. Inde post in aliis editionibus insertum hoc supplementum, ut Francof. 1619. 8. &c.

1619 Gruteri II. Francof. 8. Hanc denuo a se eo tempore recensitam, et a tutoribus Fischerianis impressam esse, testatur Gruterus in præfatione ed. anni 1628.

1621 Lugd. 4. cum Chronologia et Indicibus. Memorant hanc edit. Hearnius et Clericus.

— Ebroduni, fol. in Corp. Hist. Romanæ Scriptt. Latt. vett.

1622 Genev. 8.

1623 Genevæ, fol. in Corp. Hist. Rom. Scriptt. Latt. veterum.

1625 Paris. fol. In calce libri hi quinque bibliopolæ, tanquam socii, memorantur, Josephus Cottereau, Sebastianus Chappelet, Jacobus Quesnel, Dionysius Moreau, et Samuel Thiboust. Hi primam Gruteri ed. a. 1608. et omnia in illam recepta, eo inscio et non consulto, tanta superstitione exprimere conati sunt, ut paginæ paginis responderent. Verum pessime a librariis habita innumeris eorum negligentia commissis erroribus scatet; quos insuper Gruterus in Præfat. ed. tertiæ anni 1628. eo nomine traduxit, quod, curis suis secundis relictis, primas secuti sint, quasi frugibus repertis adhuc glandium amarore delectarentur. Insuper observat, nihil boni in tam vasti operis progressu expectandum esse de illis, qui in ipso statim titulo, sive, ut loquitur, in frontispicii meditullio tantopere impegerunt, ut ridiculis solœcismis se prostituerint. In fine hujus ed. conspiciuntur Excerpta ex Livii Decadibus moralia, politica et historica, cum aliis Latinorum et Græcorum scriptorum locis et Eclogis collata ordine alphabetico, Fred. Morelli Professorum et Interpretum regiorum Decani opera ac studio. Perperam Hearnius hanc ed. retulit ad annum 1623, quem tamen secutus est Clericus.

1628 Gruteri III. fol. T. Livii Pat. Historicorum Rom. Principis Libri omnes superstites recogniti et emendati ad Mss. Codd. Fuldensium, Moguntinensium, et Coloniensium fidem a Franc. Modio. Nunc etiam comparati cum Membranis Bibliothecæ Palatinæ Electoralis, melioresque facti cura tertia Jani Gruteri, Cujus accedunt notæ criticæ et politicæ, nec non quinquaginta aliquot in Corn. Tacitum discursus, aut auctiores longe prioribus, aut nove vulgati. C. priv. S. C. Maj. Francofurti ad M. Excusi typis Guolphgangi Hofmanni, impensis hæredum Jacobi Fischeri,

In Præfatione ad Lectorem Gruterus sic orditur: 'Quale fatum fuit Franc. Modii in Livio publicando sub annum 1588. tale etiam fere meum, hoc est, tantum non capitale. Bis vulgavimus Patavinum istum, an. scil. 1607. fol. et an. 1619.; sed utrumque absque notis, quod nunquam aut ocii tantum, aut temporis datum fuisset.—Unde factum, ut ante plures annos excitaverim disciplinæ meæ alumnum Janum Gebhardum—ut post me prioresque Criticos Historici hujus non versus modo singulos, sed et verba syllabasque et diligentius et exactius—ad fidem auctoritatemque Mss. Pal. aliarumque Bibliothecarum monumenta examinaret.' (Cf. literas ab ipso Gebhardo ad Chstph. Hœflichium JCtum Reipubl. Norimberg. a secretis, d. 24. Jul. an. 1617. scriptas in doctiss. Jo. Henr. Andreæ Rectoris Gymn. Heidelberg. Iterato Specimine de Jano Gebhardo Palatino a. 1780. p. 18. § VIII.) 'Eo in opere dum sedulo versatur; ecce tibi decumana bellorum etiam nunc insanientium tempestas: ea Gebhardum quoque extra patriam longius ejecit. (an. 1621.) Quare postquam Livium Fischeriani tutores tertium revocare cupiunt sub præla sua, tertioque opem operamque nostram implorant, rejeci eos ad viridia Gebhardi genua, cui tantum non facem meam antea tradidissem, rudem profecto meritus—Verum quid? dum ipsi hæc atque illa causantur—id ipsum denegare non potui, quin eisdem præter notas veteres, deproperatas ante annos 20. ad hunc nostrum, polliceor insuper recentiores politicas e naufragio librariæ meæ adhuc reliquas.'—Increpata dein Parisina ed. 1625. quæ Gruteri recensionem præ se ferebat, nequidem secundæ, sed primæ traduce totum Livium a se relectum emendatumque a capite ad calcem confirmans pergit, 'Multa certe in textu emendavi, plura etiam delevi, sed præeuntibus semper aut libris scriptis, aut edd. omnium primis Jo. Andreæ et Joan. Campani, ideoque paribus dignitate autographariis, unde manarunt: parcius nihilominus postremis his aurem præbui; gnarus quantum etiam religiosorum morum Critici ingenio suo permittere soleant. Quæ in Livianis delevi, ea si erant momenti majoris, fideliter semper indicavi in Notis meis: sin erant minoris, silentio involvi. Cui enim bono jactare se de particula aliqua ejecta, quam vel luscitioso appareat natam in officinis interpretum?—Tales dictiunculas pluribus adhuc locis perstare, non semel queror in notis; sed non etiam ausus sum tollere, nullo velificante codice pluteario. Quæ in Livio

mutavi, pendeat aut a libris nostris aliorumve; aut a judicio certissimo excellentium in his literis virorum, qui lectt. antiquas ad cotem limatæ veritatis serio explorarunt. In nominibus propriis non fui admodum scrupulosus; arbitratus parum referre, exarareturne Tybris an Tibris, Æmylius an Æmilius. Ne tamen hæc quis putet me fecisse affinem negligentiæ, is sciat excusisse et Panvinii, et Goltzii et Sigonii et Ursini et Pigii libros: quæque proxime accedere videbantur ad Tabulas Capitolinas, ad ceteros historicos recepisse ultro in contextum. Quid enim superstitiosius, quam recedere nolle a chirographariis schedis, eisque adhærere in omnibus per omnia; quum experientia clamet plerasque depictas, aut ab hominibus linguæ Latinæ tantum non rudibus, aut sæculo illo, quo eadem lingua interpolabatur vel barbariæ fæcibus, vel aliter pronunciabatur, quam florente imperio &c.—Hactenus de Livii textu. Simile quid utinam pronunciare possem de notis.' Incredibile sane est, quantis laboribus et ærumnis conflictatus sit optimus Gruterus, qui in ipso opere morbo graviori, rursus Heidelbergam migratione, belli tumultibus in iisque facta Amanuensis cæde &c. interpellatus affectusque tandem ex opere toto ipse notulas requirere ac seligere necesse habuit, quas urgenti typographo daret: cetera tacemus. Ita vero finitur hæc ejus epistola: 'Deproperabam animo ac corpore æger, fine Augusti mensis, CIƆIƆCXXVII. Heidelbergæ.' Neque diu supervixit huic ed. Gruterus; sed obiit d. XX. Sept. eodem anno. Maluimus vero Gruteri curam in hac ed. positam ipsius verbis defendere, quam aliorum iniqua judicia huc admittere. Plurimum sane ei debet lectio Liviana, quod cuique pateat, qui eam cum Gronoviana contulerit. Sed et accessere ad hanc ed. (quam nobiscum communicavit optimus Collega Marc. Ern. Henr. Berkmann, Prof.) alia, quorum est post præf. et Elogia Livii Catalogus: Tabula Concionum &c. Cælii Secundi lib. de Mensuris &c. Pomp. Læti Antiqq. Romæ. Marliani de Ant. Romæ Typogr. Epit. P. Victoris de U. Romæ locis ac regionibus. Epit. in singulos Livii Libros attributa L. Floro. Atque hæc præmittuntur libris Livii. Hos sequitur C. Sigonii Chronol. Index Livii accuratissimus ad libros et capita. Wilh. Godelevæi Obss. (quas Bibliopolæ suo consilio additas proprio ornarunt titulo) Fragmenta vetustiorum historicorum &c. quos Livius secutus est &c. collecta per Franc. Riccobonum.

Apparatum hunc claudunt J. Gruteri Notæ in T. Livium. Gruteri in Tacitum discursus ed. II. auctiores ibid. ap. eosdem eodem.

1633 Amsterd. 12. ap. Guil. Blaeu.

1634 Elzeviriana I. Gruteri s. Dan. Heinsii, Lugd. Bat. 12. III. Nihil præfatus est, nec in dedicatione institutum et rationem edendi declaravit Heinsius. Enimvero illa ed. est mera repetitio exempli Gruteriani a. 1628. mendis novis aucta.

— Gruteri ex recens. Francof. 8. voll. III.

ÆTAS V. GRONOVIANA, 1645—1735.

A Jo. Frid. Gronovio, qui cum an. 1645. Livium a se recognitum cum notis seorsim excusis edidisset, an. 1679. denuo atque ita curavit, ut in eo exemplum tractandi auctoris ederet; hinc princeps novæ ætatis extitit. Accessit Supplementorum Livianorum egregius scriptor Jo. Freinshemius; quæ primus corpori Liviano adjunxere Jo. Doujatius in usum Delphini, et J. Clericus, quorum operam conjunxit Veneta Doujatii melior proles. Francofurtenses interea Gruterianam vel II. vel III. inconsulti propagarunt.

1645 Elzeviriana II. Gronovii I. Lugd. Bat. vol. IV. ex offic. Elzeviriana. Prima hæc est editio, eaque portatilis, quæ prodiit ex recensione J. Fr. Gronovii. Ejus autem quartus tomus, qui etiam seorsim venit, continet J. Fr. Gronovii notas in Livium. Accessit Ismaëlis Bullialdi Epistola de Solis Defectu, cujus Livius lib. XXXVII. meminit. Fabricius in B. L. Venet. excusa pag. 200. de hac edit. sic habet: 'Ex recens. Jo. Frid. Gronovii. Lugd. Bat. 1645. 12. tribus voll. apud Elzevirium (Elzevirios) emendata et nitidissima editio, capitibus etiam, quod in Heinsiana desideratur, distincta.' Et ead. pagina: 'In editione notarum Gronovii patris ad Livium Lugd. Bat. 1645. 12. s. T. IV. hujus edit. extant nonnulla, quæ in posterioribus Livii edit. an. 1665. et 1679. cum notis variorum frustra quæras.' Hæc omnia, (quo vero instituto, nescio) in Ernestii editione Fabriciani operis desiderantur. Vid. Ernestii ed. Fabricianæ B. L. T. I. p. 285. Emendandus est et Debure, (in nota ad num. 4808.) ubi Heinsiana edit. an. 1634. Gronovianæ an. 1645. præferri dicitur.

1649 Supplementorum Livianorum Jo. Freinshemii Decas. Holmiæ. 12.

1654 Elzeviriana III. Gronovii. Lugd. Bat. 12. voll. III. ap. Elzevirium. Recusus est solus textus ex recensione Gronoviana a. 1645.

1659 Francof. ap. Joh. Beyerum, Ammonium, et Serlinum, 8. ad fidem vetustiss. Mss. Bibl. Pal. castigatus a Jano Grutero. Acc. Index copiosissimus. Editio IV. et melior. Præmittitur Gruteri dedicatoria ad Fridericum (V.) Palatinum principem Juventutis (ex edit. 1609.) et separatim additas habet Wilh. Godelevæi observatt. ibid. eod. Mentitur vero editionem meliorem illa Gruteri III. an. 1628. eaque ultima.

1661 Elzeviriana IV. Gronovii. Amstelæd. 12. voll. III. ap. Lud. et Dan. Elzevirios.

1665 Elzeviriana V. Amstel. 8. voll. III. ap. Lud. et Dan. Elzevirios. Cum perpetuis J. Fr. Gronovii et Car. Sigonii variorumque notis sub textu. Neque tamen Gronovius, summus criticus, sibi aut Livio semper cavere potuit, monente Drakenb. præf. pag. 69.

1674 Jo. Freinshemii vetus Rom. Historia s. supplementorum Livianorum Libri LX. Argentorati. 4. ap. Sim. Paulli.

1677 Romæ prodiit Bibliotheca sacra et profana Latini Latinii: cujus parti secundæ insertæ sunt ejus observationes et correctiones in T. Livium, in fol.

1678 Elzeviriana VI. Amstel. 12. voll. III. ap. Daniel. Elzevirum, ex recensione J. Fr. Gronovii. Repet. Gronovianæ a. 1654. aut 1661.

1679 Elzeviriana VII. Amstel. 8. voll. III. T. L. Historiarum, quod exstat, cum perpetuis Caroli Sigonii et Jo. Frid. Gronovii notis. Jac. Gronovius probavit suasque et aliorum notas adjecit. Amst. ap. Dan. Elsevirium. In fine T. I. nova paginarum serie sequuntur, Car. Sigonii Chronologia in Liv. histor. Ejusd. in Chronologiam Scholia. Ejusd. Livianorum Scholiorum Defensiones. Secundo tomo, nova pagin. serie subjiciuntur, Jacobi Jo. Fr. F. Gronovii Epistolæ, in quibus multa Titi Livii loca geographica emendantur et illustrantur. Tertio tomo accedit Ismaël. Bullialdi Epistola de Defectu Solis &c. Singulis vero tomis Indices adjecti sunt. Hæc ed. habetur optima, et insigne exemplum scriptorum Latinorum diligenter accurateque tractandorum, et tamen sine ostentatione doctrinæ. Addendus autem est Liber

novus Observationum Gronov. Daventr. 1652. 12. sive Liber quartus Observationum in altera Gronovianarum ed. a Frid. Platnero Lipsiæ 1755. 8. curata : in quo permulta Livii loca copiosius et diligentius excutiuntur et explicantur.

— Cantabrigiæ, 8. voll. II. Repetit. præcedentis.

1679—1682 Paris. 4. voll. IV. T. Livii Patav. Historiarum Libri qui extant : interpretatione et notis illustravit Jo. Doujatius, Antecessorum Paris. et Regiorum Profess. Primicerius. Jussu Christianissimi Regis, in usum Ser. Delphini. Accessere librorum omnium deperditorum Supplementa per Jo. Freinshemium, quæ magna ex parte nunc primum prodeunt in lucem. Paris. ap. Fredericum Leonard. Cum privilegio Regis. In hac ed. Freinshemii Supplementa primum corpori Liviano adjuncta sunt. Sed Doujatii opera idoneis judicibus parum probata est. Ipse etiam lacunas quasdam librorum posteriorum explere tentavit, non satis feliciter.

1694 Patavina I. 12. voll. V. recensente ad optima exemplaria Jacobo Giacometto, qui capitum argumenta, chartasque geographicas, et analysin rhetoricam concionum, M. Ant. Feracii studio compositam, indicesque legum, magistratuum ac sacerdotiorum Romanorum adjunxit.

1696 Francof. 8. 3 tomi ap. Frid. Knochium : T. Livius Patav. tertia Jani Gruteri cura recognitus curante Jo. Gerardo Arnoldo, Gymnasii Francofurtani Rectore. In hac capitum quoque distinctio et anni Urbis in ora libri notati comparent, præmissa editoris dissertatione de Livii vita et scriptis.

1703 Lond. 8. voll. II. Fabricius in B. L. testatur, hanc edit. ad Gronovianam recensitam, lemmatibus historicis ad paginarum oras notatis, tabulisque geographicis instructam esse.

1707 Patavina II. 12. voll. V. Memoratur hæc editio in Catal. Bibl. Hulsianæ, tom. III. num. 5920.

1708 Oxon. 8. voll. VI. ex recensione Thom. Hearne. Singulis paginis subjectæ sunt variæ lectiones e Codd. Mss. sex recens et aliis pridem collatis, atque ex impressis, tum in suprema paginæ parte semper notatur annus U. C. et ante Christum natum, denique tomo VI. subjuncta præter novos satisque locupletes atque accuratos indices, lacunarum in libris quinque postremis supplementa a Jo. Doujatio composita, et novæ editorum in Livium notæ : item Dodwelli dissert. de Fragmento Liviano, de quo post. —Textus est Gronovianus.

1710 Amstel. 8. vol. x. ap. Henr. Wetstenium. Tit. Livii Histor. quod extat, c. integris Jo. Freinshemii supplementis emendatioribus et suis locis collocatis, tabulis geographicis et copioso indice. Recensuit et notulis auxit Jo. Clericus. Tomus x. habet Geographiam Livianam (xiv. tabulis comprehensam) et Indicem Rerum locupletissimum in Livii Hist. et Suppl. Freinsh. Textus est Gronovianus. Notæ haud magni sunt momenti, et editio usibus tironum scholasticis destinata videtur. Freinshemii supplementa paulo minoribus literis, quam in Doujatiana, excusa sunt, sed quod multi credo factum nollent, omissa loca auctorum, quæ in marginibus Doujatianis annotata ubique leguntur, e quibus Freinshemius sua repetiit. Servatur in Bibl. Gymn. Bipontini.

1715 Venet. 4. voll. vi. Doujatiana in usum Delphini a. 1679—1682. recusa est curante Carolo Banarrigo. In calce additæ etiam breves notæ Jo. Clerici, indexque locupletissimus Wetstenianus. Ad Freinshemii vero supplementa scriptorum veterum loci diligentius allegati, quam in Parisiensi editione. Tomus vero septimus, quem additurum editor promisit, vocum omnium Livianarum phrasiumque, lucem non vidit. Adest in Bibl. eadem.

1718 Patavina iii. 4. voll. iv. Tit. Livii Patavini Histor. Romanæ Libri, qui supersunt.

— Patavii 12. Livius c. Epitome L. Flori, variis lectt. Chronologia, Indicibus &c. 5 tomi 4 voll.

1722 Lond. 12. voll. vi. sine nomine editoris. Forte repetitio est ed. Clerici a. 1710. (cura Maittairii.)

1727 Patavina iv. 12. tomis v. a Jacobo Jacobetto et M. Ant. Feracio procurata.

1735 Lips. 8. iii. tomi, omissis supplementis, ad Clerici editionem, sed vitiose expressa; cum Jo. Matth. Gesneri præf. lectu dignissima de cursoria et stataria auctorum Latinorum lectione in scholis, præsertim Livii.

ÆTAS VI. CREVIERIO—DRAKENBORCHIANA, 1735—1784.

1735—1740 Paris. 4. voll. v. T. L. Historiarum ab Urbe condita Libri, qui supersunt, xxxv. cum supplementis librorum amissorum, a Jo. Freinshemio concinnatis. Recensuit et notis

illustravit J. B. L. Crevier, Prof. Rhet. in Coll. Dormano-Bellovacensi Univ. Paris.—sumt. Gabr. Franc. Quillau et Jo. Desaint. cf. Catal. Bibl. Bunav. T. I. vol. I. pag. 297. Textus basis est Gronovianus, sed locis, etsi perpaucis, correctus e Mss. et edd. pr. conjecturis in notas rejectis, quæ sunt non adeo multæ, breves et sine ostentatione doctrinæ, interdum tamen leviores et tironibus quam viris aptiores. In iis conficiendis usus est superioribus interpretibus, imprimis Sigonio et Gronovio; sed quæ ab iis sumsit, sub eorum nomine dedit; ubi longiore et exquisitiore disputatione opus erat, rem rejecit ad calcem operis. Explevit et lacunas, in ipso textu positis suis supplementis. Recognovit etiam supplementa Freinshemii, nonnullis locis emendavit, et notulas addidit: uno loco etiam aliquid addidit L. CXXII. Indicia denique auctorum in margine sæpe correxit. Accessere Indices, Geographicus et rerum in textum Livii et Suppl. Freinsh. qui e Clerici editione sumtus est. Indicem Latinitatis, promissum in præfatione, non dedit. Sed de instituto viri doctissimi qui velint diligentius cognoscere, adeant præfationem, in qua et de Livio et ejus editoribus et interpretibus dixit.

1738—1746 Amstel. 4. T. L. Patavini Historiarum ab Urbe condita Libri, qui supersunt, omnes, cum notis integris Laur. Vallæ; M. Ant. Sabellici, Beati (Bildii) Rhenani, Sigism. Gelenii, Henr. Loriti Glareani, Car. Sigonii, Fulvii Ursini, Franc. Sanctii; Jo. Frid. Gronovii, Tanaq. Fabri, Henr. Valesii, Jac. Perizonii, Jac. Gronovii, excerptis Petri Mannii, Justi Lipsii, Frid. Modii, Jani Gruteri, nec non ineditis Jani Gebhardi, Carol. Andr. Dukeri, et aliorum, curante Arnoldo Drakenborch, qui et suas adnotationes adjecit. Accedunt Supplementa deperditorum T. Livii librorum, a Jo. Freinshemio concinnata. Tomi VII. Amstel. ap. Jac. Wetstein et G. Smith, Lugd. B. ap. Sam. Luchtmanns. Tom. I. et II. 1738. III. 1740. IV. 1741. V. 1743. VI. 1744. VII. 1746. 4. maj. In longa doctaque præfatione, volumini ultimo præfixa, diligenter persequitur Drakenb. Vallæ vitam, interpretes atque editores Livii, suique instituti rationem. Basis quidem est contextus Gronovianus, at quam plurimis locis vel purgatus a mendis typographicis, vel ad optimos codd. quorum plus triginta contulit, atque editiones correctus atque emaculatus. Quicquid ad emendationem melioremque expositionem Livii tam criticam, quam grammaticam atque historicam conferre potuit, id sedulo

congessit et largissima manu effudit Drakenb. atque reliquit in notis exquisitæ Latinitatis artisque criticæ thesaurum, conjunctis animadversionibus Sigonii, Gronovii, Perizonii, et Dukeri. Neque tamen diffitendum est, immensam Gronovii ac Drakenborchii diligentiam studiumque maxime laudabile nondum effecisse, ut nulla omnino ulcera residerent: immo vero multi quædam viderunt, iisque sanandis admoverunt manus. Ultimus tomus, præter præfationem Drakenb. et multorum superiorum editorum præfationes atque dedicationes, nec non indices utiles et copiosos, habet varios libellos, partim ad historiam Livii, partim ad loca quædam illustranda pertinentes: quorum significationem nonnullis, qui caro illo carent exemplo, haud ingratam fore arbitramur. 1—3. Vita Livii ex G. J. Vossii Historicis Latinis, et ex Balth. Bonifacii Historiæ Romanæ Scriptoribus, tum Jac. Phil. Tomasini Livius Patavinus; 4. Sertorii Ursati interpretatio Inscriptionis Monumenti Liviani; 5. Laur. Pignorii Defensio Liviana; 6. Chr. Gottl. Jœcher de Suspecta Livii Fide; 7—9. Dan. Georg. Morhof, Jo. Buherius, et Jac. Facciolatus de Patavinitate Liviana; 10. Jo. Henr. Bœclerus de Polybii Liviique Diversa scribendi Ratione et hujus Imitatione; 11. Carol. Sigonii Chronolog. Liviana; 12. ejusdem Livianorum Scholiorum aliquot Defensiones adversus Glareanum et Robortellum; 13. Gabr. Faërni Censura Emendationum Livianarum Car. Sigonii; 14. Car. Sigonii ad Epist. Faërni Responsio; 15. Jac. Gronovii Epistolæ, in quibus multa Livii loca geographica emendantur et illustrantur; 16. Laur. Vallæ Disput. duo Tarquinii, Lucius et Aruns, Prisci Tarquinii filiine, an nepotes fuerint; 17. Perizonii cap. VII. Animadversionum Historicarum; 18. Jo. Frid. Gronovii cap. XIV. ex libro IV. Observationum; 19. Henr. Dodwelli Diss. ad fragmentum e Msto Laudino, Livii lib. XXII. cap. 18. § 5. memoratum; 20. Jo. Frid. Gronovii nota ad Livii libr. XXIX. cap. 18. § 9. excerpta ex prima editione notarum ejus in Livium; 21. Henr. Glareani Genealogia Scipionum; 22. Ism. Bullialdus de Defectu Solis, cujus meminit Livius lib. XXXVII. cap. 4. 23. Matth. Ægyptii explicatio Scti de Bacchanalibus; 24. Variorum Annotationes ad Livii lib. XXXIX. cap. 19. § 5. 25. Excerptum ex Petri Lambecii Bibl. Vindobonensi de antiquissimo Livii codice Msto. 26. Excerptum ex Livii ed. Basileensi a. 1531. de lacunis ejusdem codicis; 27. Excerptum ex Henr. Leon. Schurzfleischii Notitia

Bibliothecæ Vinariensis, ad Livii libr. XLV. cap. 29. § 5. pertinens.—Post nubem dedicationum &c. sequuntur, 1. Præfatio Henr. Leon. Schurzfleischii ante specimen notarum Gebhardi in Livium; 2. Elogia et Judicia Auctorum de Livio; 3. et 4. Syllabus Mstorum, qui in hac editione adhibiti sunt, atque præcipuarum editionum, quas diligentissime recenset; 5. Collatio Fragmenti, ut existimatur, Livii, et particulæ Polybii ex lib. I. interprete Leonardo Aretino; 6. Addenda et Emendanda.

1740 Patavii 12. ap. Jo. Manfré, V. tomi. Opera quæ supersunt, periochis insuper, variis lectt. chronologia et rhetoricis exercitationibus illustrata. Accedunt capita XVII. quæ hactenus desiderabantur. Adnotationes variorum excerptæ ex ed. Oxoniensi an. 1708. cum mappis.

— Basil. 8. voll. III. ap. E. et J. R. Thurnisios fratres. Repet. Gronovianæ a. 1679. Est in Bibl. Gymn. Bip.

1743—1748 Heidelbergæ, fol. in collectione Scriptorum veterum Latinorum Historiæ Romanæ: curante Bennone Caspare Haurisio. Tom. I. Is vero suo consilio L. XI—XX. ex Suppl. Jo. Freinshemii adjecit, et lacunas hinc inde ex Suppl. Jo. Doujatii explevit; sed post L. XLV. cetera Freinshemii supplementa omisit. Textui subjecit lectionum quandam varietatem, passim notas aspersit; fastos præmisit; opus figg. æneis nummisque ornavit. Neque tamen sic ed. suam approbavit.

1747 Paris. 8. voll. VI. ex priore recensione Crevieriana 1735—1740. cum notis usui scholarum accommodatis.

1751 Venetiis, V. voll. Repetitio Crevierianæ per Remondinium, additis Chronologiis, Rhetoricis Exercitationibus, universæ Romanæ Historiæ Epitomis, XVII. capitibus Livio ascriptis, necnon variorum, præsertim Jo. Clerici, annotationibus.

— Patavii, typis Seminarii: T. Livii Pat. Opera, obscuriorum locorum interpretationibus et selectis annotationibus illustrata, cum supplementis in postremos libros, ex rec. Arn. Drakenborchii. VI. voll. quorum postremum prænotatur: Exercitationes Rhetoricæ in Orationes T. Livii, quibus accedunt Jo. Clerici animadversiones, et ex aliis auctoris Patavinitas, Vita et Elogia.

— Berolini (Ulmæ) 8. voll. III. curante Jo. Petro Millero.

1752 Edinburg. 12 maj. voll. IV. T. L. Historiarum ab Urbe condita Libri, qui supersunt, cum omnium Epitomis, ac deperditorum fragmentis: ad optimas editiones castigati, accurante Tho.

Ruddimannio, A. M. Edinburgi, in ædibus T. et W. Ruddimanni. Prostant autem Amstelædami, apud Jacobum a Wetstein. MDCCLII. De accurata et nitida hac edit. videsis Harlesium pag. 427. et Harwood a View—(edit. II.) pag. 183. item Alterii versionem primæ edit. Harwoodiani operis l. c. Ex typographi Præfatione ad Lectorem Tomo I. hujus Livii editionis præmissa, hæc delibamus: 'Ad illam' (edit.) 'Drakenborchii præcipue—editionem quam damus exigere visum est—Non adeo tamen arcte nos constringi passi sumus, ut ne latum unguem quidem ab eo recedere auderemus, ubi ratio id poscere videbatur: quædam enim mutanda monuit et ostendit cl. Kennethus Mackenzie causarum patronus in collegio Edinb.—quæ absque hæsitatione in textum recepimus.'—Inde confitetur typographus id factum esse partim 'ex aliorum emendatt. jam publicatis, partim ex varr. Mss. Codd. per ipsum Drakenborchium notatis.'

1759 Patavii, 8. min. VI. voll. T. Livii Opera quæ supersunt, obscuriorum locorum interpretationibus et selectis annotationibus illustrata, cum Suppl. in postremos libros, J. B. L. Crevier editio postrema. Vol. V. et VI. præter indicem Rerum continentur, Index Descriptionum, Index Legum, Tabula omnium Magistratuum P. Rom. eorumque ministrorum, Tabula omnium Sacerdotiorum, Exercitationes Rhetoricæ in Orat. T. Livii, Index Locorum communium, ex quibus oratt. argumenta desumta sunt, Index Affectuum juxta Aristotelis præcepta, Index Morum, Variæ Lectt. ex duobus Mss. Mutinensibus, T. Livii fragmenta, Jo. Clerici animadversiones, Annotationes in T. Liv. partim excerptæ ex ed. Oxon. 1708. partim nunc additæ a F. A. Z. Car. Sigonii Chronologia, alia Chronologia, Compendiaria Expositio Ponderum Mensurarumque, Car. Sigonii Ordo Hist. Lat. T. Livii Vita, libri, editiones &c. ex Jo. Alb. Fabricii B. L. Laur. Pignorii Defensio Liv. Jo. Buherius et Jac. Facciolatus de Patavinitate Liv. Elogia et Judicia Auctorum de T. Liv.

1759—1761 Halæ. 8. voll. III.

1768 Paris. 12. voll. VI. ex rec. et c. not. Crevierii.

1769 Lipsiæ. 8. voll. III. T. Livii Patavini Historiarum Libri, qui supersunt omnes, ex recensione Arn. Drakenborchii cum indice rerum locupletissimo. Accessit præter varietatem Lectt. Gronovianæ et Crevierianæ Glossarium Livianum curante Augusto Guil. Ernesti.

1771 Lemgov. 8. Livius pro prima classe Gymnasior. Scholarumque Latinarum ita excerptus, ut intra anni spatium prælegi possit, a M. Mart. Sœrgel. Vide ad a. 1784.

1773 Hamburgi, fol. Fragmentum ex libro XCI. Historiarum T. L. primum erutum ex cod. Ms. Vaticano, quondam Palatino, a cel. Paul. Jac. Bruns. quod eodem anno prodiit Lipsiæ. 8. cum præfat. J. A. Ernest. Item Romæ cum scholiis Giovenazii (s. Juvenatii) cura Franc. Cantellerii.

1775 Paris. 12. voll. VII. cura Lallemandi, typis Jo. Barbou.

1778 Bamberg. 8. voll. IV. T. Livii Patav. Histor. Libri, qui supersunt omnes, ex recensione Drakenborchii ed. Ernesti.

— Wirceburgi. 8.

1779—1783 Manhemii. 8. voll. XII. ex recensione Drakenb. cum variis lectionibus ex Gronov. et Crevier.

1780 Lips. 8. T. Livii Operum Pentas I. II. et III. scholarum in usum animadversionibus illustravit Fr. Andr. Stroth, Gothani Gymnas. Rector. Basis est ed. Drakenb. interdum tamen discedit Strothius, et dissensus rationem reddit in notis, in quibus præterea de lectione aut sensu verborum modo parcius, modo liberalius, disputat.

1784 Livius excerptus a M. Mart. Frid. Sœrgel. Prof. P. Ord. Coll. Carolini et Gymn. Brunsvic. Rectore dirig. Editio novissima totum Livium comprehendens. Tom. I. et II. 8. Tomus I. ex ed. 1771. recusus XX. libros priores habet, alter ceteros excerptos, ita ut series historiæ servata sit; qua de causa non solum consules, et argumentum eorum, quæ prætermissa sunt, sed et epitomæ librorum deperditorum, fastique Liviani additi sunt. Ita quidem Liviana lectio curriculo annuo in scholis absolvi potest, quo consilio ipse editor quædam de operis usu magistros maxime in præf. monuit; sed quod adolescentum pecuniæ s. inopiæ quam oculis parcendum magis videbatur, typis justo minoribus excusus est hic Liviolus. Sic Comm. Gœttingenses dicti Gelehrte Anzeigen. partic. 178. d. 6 Nov. 1784. Sed vide, quæ in Notitia Lit. p. 12736. adversus Jensianam epitomen monuit Ernestius.

VERSIONES.

GERMANICÆ.

1505 Rœmische Historie uss Tito Livio gezogen. In fine, 'Gedruckt und geendet in der loblichen Stadt Mentz durch Vleiss Johan Schœffers Buchtrucker daselbst am sechsten tag des Monedts Marcij Nach Christi unsers Hernn Geburth tausend fünffhunderth und im fünfften Iare.' III Part. fol. c. figg. ligno incisis. Prima pars continet versionem prioris Decadis Liv. auctore Bernh. Schœfferlin J. U. D. Cæs. cum præmissa dedicatione ad Maximilianum Imp. Secundæ insunt Supplementa in T. Liv. ab eodem Schœfferlinio Germanice conscripta: qui cum operi immortuus esset, versionem absolvit Ivo Wittigius J. C. D. et Canonicus apud St. Victorem Moguntiæ, cujus præfatio legitur in fronte Part. III. Rarissimum hunc librum possidet perill. Heideggerus Trib. Tigur. Ceterum Fabricius annotat, quædam ejus exempla excusa esse in membrana. Extabat quoque in Bibl. Uffenbach. Cat. T. II. App. n. 230. p. 80.

1514 Rœmische Historie Titi Livii meniglich kurzweilig und dienstlich zu lesen. Mentz, bei Joh. Schœffer. fol. c. figg.

1523 Rœmische Historien Titi Livii mit etlichen newen translationen, so kurtzuerschienen jahren im hohen thum zu Mentz im latein erfunden, und vorhin nit mehr gesehen sein. Davon such im endt des Registers. fol. c. figg. Præfixum habet privilegium Maximiliani Imp. datum a. CIↃIↃXVIII. In fine legitur, 'Gedruckt und geendet zu Mentz durch Johann Schœffer: nach Christi unserss hernn geburt, tausent fünffhundert und zwanzig drey jare.' Hæc eadem continet, quæ superior an. 1505. addita tamen nunc primum versione librorum recens Moguntiæ repertorum, auctore Nic. Carbachio, cum ejusdem Epistola ad Lectorem, in qua queritur de difficultate vertendorum auctorum Latinorum, unde particulam huc transcribere libet: 'Wie ich auch vornæmlich entpfunden hab in disen zweyen teyln des hochberümpten geschichtschreibers Titi Livii, under welchen das erst begreifft schier das ganz XXXIII. buch der Rœmischen historien von Livio beschriben. Das ander inhelt das hinderst und letst stück des XL. buchs,

die inwendig in vier jaren erstmals, und vor nie, ussgangen sein im truck, und im hohem thumstifft hie zu Mentz newlich gefunden sein worden. Dan in dem ursprünglichen exemplar vil wort also unfleissig geschriben stehn, das man jnnemer muss nachgedencken, und sich uff sie besinnen, wan sie zu lesen sein, zu zeiten etlich wort, etwan auch viel zeil ussgelassen sein, von denen die meynung und verstandt gantz verdunckelt würt. Derenhalben niemant mich verdencken mag des unfleiss &c. Gegeben zu Mentz uff Mitwochen nach dem tag der gebererin gots Marie im fünftzehen hundertsten und im drei und zwentzigsten jar Christi unsers Heylandts.' Servatur in Bibl. Ducali Bip. cf. Joh. Gottl. Schummels Uebersetzer Bibliothek. Wittenb. u. Zerbst. 1774. pag. 240. sq. et Cat. Bibl. Uffenb. T. II. App. II. n. 328. p. 110.

1533 Eadem—auctior: Titi Livii des aller redsprechisten und hochberümtesten Geschichtschreibers Romische historien mit etlichen neuwen translationen &c. durch Nic. Carbachium und Jac. Mycyllum. Getruckt zu Meynz durch Joanem Schœffer MDXXXIII. fol. Eadem in Bibl. Uffenbach. Catal. T. II. App. II. n. 333. p. 111. sq. additur incunabulis artis typogr. ob insigne de ejus inventione testimonium, quod in fine dedicationis ad Reg. Rom. his verbis legitur: 'Solch Werck, allermechtigster Konig das zuvor an ewer Koniglichen Maj. zu Ehren, dazu Fürsten und Herren auch Gemeynden und Stetten Deutscher Nation zu Nuze in Teutsch bracht und in der lœbl. Statt Meynz gefertiget und gedruckt ist, woll Euwer Ko. Ma. genediglich aufnemen, in welcher Statt auch anfangklich die wunderbare kunst der Truckerey und im ersten von dem kunstreichen Johann Guttenberg do man zalt nach Christi unsers Herren geburt tausent vierhundert und funffzig Jar erfunden und darnach mit Fleiss, Kost und Arbeyt Johann Fausten und Peter Schoeffers zu Meynz gebessert und bestændig gemacht ist worden. Darumb dieselb Statt nicht allein bey Teutscher Nation, sonder auch bey aller Welt in ewige Zeyt (als wol verdienet) gebreist und gelobt sol werden, und die Burger und Einwoner daselbst des billich geniesen.'

1541 Ead. repet. ibid. fol.

1546 Ead. ibid. fol.

1551 Eadem: Titi Livii dess aller Redsprechisten und Hochberümptesten Geschichtschreibers Rœmische Historien jetzundt mit gantzem fleiss besichtigt, gebessert und gemehret. Welche

allen Rittermessigen, Gewaltigen, Regierern der Landt und Stett, so sich inn Tugent, Mannheyt, oder Ritterlichen thatten understehn zu üben, nit alleyn zu lesen lüstig, sonder jnen, auch eynem jeden menschen gemeynes stands, vast nützlich und zu wissen noth seindt. Getruckt in der Churfürstlichen Statt Meyntz, durch Ivonem Schœffer, im Jare CIϽIϽLI. fol. c. figg. in IV. Part. divisa. In fine, ‘ Vollendet am neundten tag dess Winthermonats, Als mann zalt nach der Geburt unsers lieben Herrn Jesu Christi CIϽIϽLI.’ Extat in Bibl. Ducali Bip.

1562 Argentor. fol.

1568 Livius et Florus Germanice per Zachar. Müntzerum, Francof. fol.

1571 Eadem, ibid. fol.

1574 h. a. Argentoratensem memorat Fabricius, forte eandem cum sequente.

1575 Titus Livius und Lucius Florus von Ankunfft und Ursprung des Rœmischen Reichs, der alten Rœmer herkommen, Sitten, Weissheyt, Ehrbarkeyt, lœblichem Regiment, Ritterlichen thaten, Victori und Sig, gegen ihren Feinden &c. Jetzund auff dass newe auss dem Latein verteutscht, und mit ordentlicher verzeychniss der fürnemsten Historien, Jarrechnung, kurzer Livischen Chronica, Register, und schœnen Figuren gezieret, dessgleichen vorhin im Truck nie aussgangen. Mit Rœmischer Key. Maist. Freiheyt. fol. charta maj. In fine, ‘ Getruckt zu Strassburg, durch Theodosium Ribel. 1575.’ Præmittitur dedicatio ad Max. II. Imp. in qua Rihelius agit de consilio suo, complures veteres historicos, Germanice versos, edendi; data d. 18. Martii, 1574. Extat in Bibl. Duc. Bip.

1594 Argentor. fol.

1605 Argentor. fol.

1616 Argentor. fol.

1776—1782 T. Liv. Rœmische Geschichte, aus dem Lat. übersezt von Joh. Fr. Wagner. Lemgo. 4 Th. 8 maj.

1777—1779 T. Liv. Rœmische Geschichte übersezt von M. Cilano, mit Anmerkungen von Adler. Hamb. 8 Th. 8 maj.

Singulas particulas s. orationes T. Livii ex Latino in Germanicum sermonem transtulerunt Jo. Petr. Miller, Jo. Mich. Heinze, Jo. Eust. Goldhagen, Schwabius, Lindnerus, Kinderlingius, Auc-

tor libri inscripti der Lehrmeister, et Mayus: de quibus vid. si placet, Schummelius l. supra cit.

GALLICÆ.

1515 Les grandes Décades de Tit. Livius, translatées de Latin en François, (p. Pierre Bercheure ou Berchoire) nouvellement corrigées et amendées: et en suivant les faits du dit T. Livius aucunes additions de plusieurs grands historiographes si comme Orose, Salluste, Suetone, et Lucain. Paris. Guillaume Eustache 1514. et François Regnault 1515. fol. 3 voll.

1530 Les grandes Décades de Tite Live, avec des additions de plusieurs grands Historiographes, si comme Dion, Salluste, Suetone, et Lucain. Paris. x. livres. fol. (charact. Goth.)

1553 Primæ Decadis liber secundus interprete Henr. Sallenovano prodiit Pictavii.

— Idem ex versione Jac. Gohorrii, Lugd.

1562 T. Livius, Claudio Guichardo interprete. Paris.

1568 Les concions et harangues de Tite Live, traduites en François par J. de Amelin. Paris. Vascosan. 8.

1582 Les Décades de Tite Live traduites en François par Vigenère Hamelin et Antoine de la Faye: à Paris. fol.

1583 Eadem versio rep.

— T. Livius Gallice versus a Blasio de Vigenère. Paris. 2 voll. fol. Præter Livii textum continet notas Vigenerii in primam Decadem.

1584 Ant. Fayi versio rep. 3 voll.

1606 Blasii de Vigenère versio rep. Paris. 2 voll. fol.

1617 Eadem, ibid. 2 voll. fol.

1653 Les Décades de Tite Live, depuis la naissance de Rome jusqu'à la reduction de la Macedoine, avec les Supplemens de Freinshemius: traduits du Latin en François par Pierre du Ryer: à Paris. 2 voll. fol.

— Eadem versio rep. Lugd. 14 voll. 12.

1700 Eadem rep. Roterod. 8 voll. 12.

1723 Traduction du XXXIII. livre de Tite Live par François de Malherbe: vid. ej. Opp. Paris. 12. T. II. Hanc Malherbii interpretationem pro insigni exemplo commendat Sorellus in Bibl. Gallica.

ITALICÆ.

.... per Christoph. Landinum. Memorat hanc Fabricius T. I. Bibl. Lat. p. 289. ed. Ern. sed sine a. et l. nota.

.... Diece libri della prima Deca di Tito Livio, tradotti di Latino in lingua volgare, con epistola dedicatoria da Luca di Giovani Bonacorsi Cartolajo Fiorentino (in Firenza, Luca Bonacorsi): fol. circa annum 1472.

1476 interprete Rugero Ferrario. Romæ. fol. 3 voll. vid. Lambecius lib. II. de Bibl. Vindob. pag. 947. Sed dubitavit Maffejus, num hic auctor esset Italicæ versionis, an potius exscriptor. Interpretem Maittairius fuisse docet.

1478 Eadem per Ant. de Bononia. Venet. fol.

1481 Eadem, ibid. fol.

— Eadem: Le Deche di T. Livio. In Vinegia, per Octaviano Scoto, adi XXIII. de giuguo. fol.

1490 Eadem, ibid. ap. Barthol. de Zanis. fol.

1493 Eadem: Le Deche, cioe la prima, terza et quarta di T. Livio vulgare historiate; con uno certo trattato de bello Punico, composto da M. Leonardo Aretino. In Vinegia, per Zouane Vercellese. fol.

1511 Eadem, ibid. fol. una cum Leonh. Aretini libro de bello Pun.

1535 Le Deche di Tito Livio. Vinegia. 4.

1544 interprete Jac. Nardi Florentino, Venet. fol. ap. Juntas.

1547 Eadem, ibid. ap. eosd. fol.

1554 Eadem: Le Deche di T. Livio delle historie Romane, tradotte nella lingua Toscana de Jac. Nardi, cittadino Fiorentino, et nuovamente dal medesimo gia la terza volte rivedute et emendate &c. In Vinegia, nella Stamperia de Giunti. fol.

1562 Eadem, ibid. ap. eosd. fol.

1574 Eadem: Le Deche de T. Livio Padovano dell' Istorie Romane, divise in due parti. Tradotte in lingua Toscana da M. Jac. Nardi, cittadino Fiorentino. Con le Postille, che dichiarano secondo i nomi moderni, i paesi, le citta, i fiumi, i luoghi, le monete e molte altre cose, degne d'esser notate, per intelligenza del Lettore. Con la tavola de' Re, Consoli, Tribuni, Dittatori, Pretori, Edili curuli, Censori, Auguri, Pontefici, Interregi, e delle cose notabili. Dichiaratione di molti vocaboli Toscani, dal

Traduttore in molti luoghi usati, con l'indice delle Sentenze che nell' opera si contegno. In Vinegia, al segno del Seminante. II. voll. 4.

1575 Eadem: Deche di Tito Livio, già tradotte da M. Jac. Nardi, cittadino Fiorentino: et hora, oltra quello, che è nella sequente faccia notato, rivedute, corrette, accresciute de Sommarij a ciascun libro, et de gli anni della città nella margini d'esso, et del Supplemento della seconda deca, da M. Franc. Turchi Trevigiano. In Vinegia d'i Giunti. fol. Versio excellens, eoque multum æstimata: vid. Fontanini Bibl. dell' eloquenza Italiana &c. Venez. 1753. T. II. pag. 287.

BELGICÆ.

1541 Antwerp. fol.

1562 Colon. ap. Jo. Gymnicum. fol.

1571 ibid. ap. eund. fol.

1614 Titi Livii Romensche Historien. Amst. fol.

1635 De Romensche Historie door Titus Livius. Amst. fol. c. figg.

ANGLICÆ.

1600 The Roman History, written by Titus Livius, translated by Philemon Holland. Lond. fol.

1745 Londini. Recensetur in Ephemer. Trivult. a. 1745. mense Martio art. XXII.

SUECICA.

1626 Holmiæ, fol. Erico Benedicto Schrœdero Nycopensi interprete.

HISPANICÆ.

1550 Compendio de las catorze decadas de Tito Livio Paduano. Argent.

1553 Colon. ap. Arn. Birkmannum, fol. ad Philippum Principem.

GRÆCA.

Livium Græcum lingua vulgari fecit Maurocordatus de Scarlati, interpres et consiliarius Portæ Ottomanicæ, qui a. C. 1712. diem obiit: sed necdum edita est illa interpretatio.

ARABICA.

De Arabica versione dictum supra pag. 12740.

TANTI fuit historicus, qui 'Romanam quasi condidit gentem;' et tanti sunt editiones Livianæ. Nonnulla tamen manent, post editam Bipontinam, notatu digna.

Bene explicant et recte distinguunt Bipontini duas primarias editiones, nisi quod non recte forsan ordine ponantur. Res multum agitata est; sed firmis tandem argumentis stabilitum est, editionem Romanam I. a. 1469. quæ e prelo Sweynheym et Pannartz prodiit, et cujus Jo. Andreas, episcopus Aleriensis, curator fuerat, omnium editionum Livii esse principem. Campani editioni tertium locum tribuit Drakenborchius, et secundum editioni quæ a Vindelino de Spira exarata est: quosdam editores hunc ordinem secutos esse notaverunt Bipontini; ipsi vero eundem non sequuntur.

Alia Romana editio notatur a Christophoro Harlesio in Breviori Notitia Literaria, nempe Decas prima, ex emendatione Antonii Campani, 1471.

Gallica primæ Decadis versio prodiit Paris. 1486. 4to; a Brunet notata, et vix notata: amplius vero descripta est in Les Esprits des Journaux, Jan. 1779. par Abbé Mercier.

Les Decades de Tite Live translatées en Françoise, par Pierre Bercheure (ou Berchoire). Paris. 1486. et 1487. 3 voll. fol. Hæc est omnium Gallicarum versionum antiquissima. Difficile est tria volumina in unum colligere: ultimum est sine anno. Explicit cum Bello Punico. Versa est e textu Leonardi Aretini. Hæc interpretatio correcta et emendata vulgata est a. 1514. 1515. Paris. 3 voll. fol. Literis Gothicis. Editores erant Gulielmus Eustace et Fr. Regnault.

Las Decadas de Tito Livio traducidas en Lingua Castillana por D. Pedro Lopez de Ayala. Salam. 1497. fol. Hæc versio Hispanica in Ensayo d'una Bibliotheca, por Pellicer, prætermittitur. Sed vide Nicholæ Antonio Biblioth. Hispan. Vet. vol. II. p. 120. Hæc est antiquissima versio alicujus partis Livii in Lingua Hispanica.

Versio Hispanica, Zaragoça, 1520. fol. interprete P. de la Vega; et alia Cologn. 1533. fol. notantur ab J. Gul. Moss in ejus Manuali Classicæ Bibliographiæ, vol. II. p. 221.

Non notantur hæ versiones a Pellicer in Ensayo d'una Bibliotheca de Traductores Espanoles.

Titi Livii Historiarum ab Urbe condita Decadis quintæ Libri quinque, nunc primum excusi. Venet. 4to. in ædibus Lucæ Antonii Juntæ. Florent. MDXXXI. Nonis Augusti. Sic legitur in Catalogo cell. Bibliopolarum Londin. Payne et Foss, et sic in libro ipso. Rara est, ut videatur. Alia est editio notata a Bipontinis a. 1532.

The first Five Books of Titus Livius, translated into Scottish language. By John Bellenden, archdeacon of Moray and canon of Ross. Hæc versio e codice sæc. XVI. in Bibliotheca Advocatorum Edinb. servato deducta est: et nulla alia versio Classicorum in antiqua Scotica Dialecto extat, si Virgilium per cel. Gawin Douglas, episcopum Dunkeld. excipias. Hic idem est interpres, qui Boycii Historiam Scotice vertit; de quo vide Pinkertonum de Poëtis Scoticis vol. I. pp. CIX. CX. quippe idem fuit poëta. Versio hæc Liviana primum prodiit circa annum 1533. et paullo post repetita est. Rarissimæ sunt hæ editiones. Iterum in lucem emersit inter Opera Jo. Bellendeni, Edinb. 1822. 3 voll. 4to.

The Historie of two of the most noble Captaines of the Worlde, Annibal and Scipio, &c. Lond. cum Privilegio, 1544. 4to. Hæc Historia ex Livio et aliis auctoribus derivatur, et Hen. VIII. dicatur: rara admodum est, et repetita est in ædibus Thomæ Bertheleti, regii impressoris typis, et excusa a. 1548. Lond. 1590. 8vo. a Gulielmo How. Herbert. Typograph. Antiq. vol. I. p. 446—452. et vol. II. p. 1038. Hæc quorumdam Livii operum versio omnium est prima quæ apud Britannos vulgata est, si forsan primos quinque libros a J. Bellendeno Scotice versos excipias.

Titi Livii Hist. Basil. 1545. 8vo. edidit Joach. Perionius.

Gallica versio Paris. 1554. Bibl. Brit. Mus. et Appendix Liviana: ibid.

Iis quæ Bipontini notaverunt de editt. Hervagianis, a. 1554. 1555. hæc ex Harlesio subjungantur: 'In Livii editione Hervagiana 1554. 8vo. (cujus exemplar habet Bibliotheca publica Noriberg.) legitur Chronologia Liviana Gittoloandri, a Glareano edita. In serie dell' Ediz. Ald. Tit. Liv. cum Scholiis Sigonii præter memoratas editt. indicantur editt. a. 1558. 1571. et 1591. fol.' Harlesii Supplem. &c. vol. I. p. 311.

Tite Live, &c. Venet. 1567. 4to. di nuovo tradotte. Nomen præ se fert, F. Sunvino. Sed quisquis fuerit interpres, ipsa versio bene audit.

Orationes, &c. ex Livio collectæ per Henr. Stephanum. Paris. 1570. 8vo.

Titi Livii, &c. Francof. apud J. et S. Feyerabend. 1578. 2 voll. fol. Recte explicatur in loco hæc editio a Bipontinis: hic vero loci repetita mentione digna est, eo quod in Bibliotheca Musæi Britannici extat cum notis Mss. viri docti Isaaci Casauboni.

Versio Italica; in qua additur singulorum librorum Summarium, et Comparatio cum aliis historicis. Per Curzio Marinelli. Venet. 1581. 4to.

Versio Philemonis Holland, quæ primum vulgata est a. 1600. (ut recte Bipontini) repetita est Lond. 1659. fol.

Titi Livii, &c. Epitome, Basil. 1606. 8vo. cum notis Sigonii, Delrii, et aliorum: et Francof. 1690. Biblioth. Bodl.

The Historie of Publius Sulpicius, consull, according to Titus Livius, by Thomas Wylson, Doctor of the Civil Lawes. Impress. Lond. per Henr. Denham 1670. 4to. Hæc Historia præfigitur versioni trium orationum Demosthenis, nempe Olynthiacōn, per eundem Henr. Denham.

Versio Anglica 1686. fol. cum Freinshemii et Joannis Doujatii Supplementis, et figuris: repetita editio Philemonis Holland.

Quatre Harangues, avec des Notes. Par M. de Crousaz. Groning. 1725. 12mo. M. de Crousaz opinatur ex-

empla illustria plus valere ad instruendum oratorem quam præcepta rhetorica: et dat Un Essai de cette Methode sur quatre Harangues de Tite Live; l'une d'Annibal à Scipion, la seconde du Scipion à Annibal, la troisième du Vieux Caton, la quatrième est la reponse de Valerius au discours de Caton. Journal des Sçavans, Avril 1727.

Tite Live, &c. Venet. 1734. fol. Italica versio. Hæc est versio antiquissima; non vero adhuc antiquata; sed valde æstimata. Jac. Nardis fuit civis Florentinus, cujus primæ editt. supra (in Notit. Liter.) a Bipontinis indicantur. Hæc editio emendata est et ampliata per Francis. Turchi Trevigeano cum Supplemento secundæ Decadis. Prodiit eadem Brescia 1814. 8vo. par Louis Mabil; et inde tandem editio in triginta et tribus voluminibus, in 1816.

Tite Live traduit du Latin en Françoise par M. Guerin. Paris. 1739. 1740. 10 voll. 12mo. Hæc versio multum laudatur tam ob integritatem quam ob stylum. Vulgata est iterum multum emendata per Cosson, Paris. 1769—1771. 10 voll. 12mo. et prioribus editionibus hæc præfertur.

Tite Live, trad. en Françoise avec les Supplemens de Freinshemii, dediée à Monseigneur le Dauphin par M. l'Abbé Brunet. Paris. 1742. 3 voll. 12mo. Hæc versio textum sequitur Latinum M. Crevierii, qui fuit omnium tunc temporis existentium accuratissimus.

Titi Livii Historiarum ab Urbe condita Libri qui extant, cum Supplementis amplis ex Freinshemio, Crevierio, Sigonio, et aliis. Londini, 1749. 7 tom. 8vo. min. Repetita editio (n. a. 1722), nisi quod prior editio sex tantum tomos exhibuit, hæc posterior septem. Typographi erant Tonson et Watts; quis vero editor non apparet. Maittairius, qui vulgo pro editore receptus fuit, se editorem esse, et satis modeste, pernegavit. Vide Biographical and Literary Anecdotes, by J. Nichols, vol. IV. p. 558.

Historiarum Libri, qui supersunt, cum notis Crevierii, Lond. 1750. 6 voll. 12mo.

Opera T. Livii illustrata ab J. B. L. Crevierio, Venet.

1751. notantur a Bipontinis; sed prius edita sunt Paris. 1735—1741. 6 voll. 4to.

Titi Livii, &c. Edinb. 1761. 8 voll. 12mo. Nova est hæc et accurata editio, sed repetita tantum ex Lond. a. 1745. 8vo. Complectitur textum Drakenborchii, et integrum Freinshemii Supplementum: per varios interpretes concinnata est; et geographicis chronologicisque annotationibus illustratur.

Historiarum Livii Libri, qui extant, omnes, cum notis variis illustrati, inveniendi sunt inter Car. Henr. de Klettenberg. Scriptores Hist. Rom. tom. I. p. 1.

Editio Taurinensis Titi Livii, duplici versione distincta, variis insuper lectionibus illustrata: ad usum Scholarum. Augustæ Taurin. 4 voll. 8vo.

Titi Livii, &c. Lips. 1769. Ex recensione Drakenborchii. Præclara hæc editio Ernestina, a. 1769. 3 voll. 8vo. Bipontinis jam notata, iterum prodiit Lips. 5 tom. 8vo. a. 1785. et tertium emendatior, 1801. 4 tom. 8vo. tomo quarto subjungitur index rerum notabilium locuples. Postea Henricus Schæfer Glossarium Livianum, partim ex Schedis Ernestinis, partim ex suis absolvit: volumen hoc amplectitur dictum Glossarium. Lips. 1804. 8vo.

Ruddimanni editio notata Bipontinis (1752) repetita est Edinb. 1772. 4 voll. 8vo. min.

Libri quinque priores Livii. Edinb. 1761. et 1783. 4 tom. 12mo.

Livy's Roman History translated into English, by Mr. Gordon, Glasgow, 1783. 12mo. 2 voll. Cum annotationibus selectis.

Morceaux choises de Tite Live trad. en Françoise, par l'Abbé Paul. Paris. 1784. 2 tom. 12mo.

Titi Livii Patavini Historiarum Libri qui supersunt, cum integris Jo. Freinshemii Supplementis. Præmittitur vita Livii a Jacobo Philippo Tomasino conscripta; cum Notitia Literaria. Accedit Index. Studiis Societatis Bipontinæ. Biponti, ex Typogr. Societatis, 1784—1786. 13 voll. 8vo. Sequitur textum Drakenborchii, collatum cum edd. Grynæi, Sigonii, Gruteri, Gronovii, et Crevierii. Notitia Literaria,

si non in omnibus numeris absoluta, copiosa est, et eam, ut solemus, in hac nostra editione inseruimus. Index, qui finem operis coronat, ampla et locuples est. Hujusce editionis Bipontinæ repetita est editio Argentor. 1806. 13 voll. 8vo. in cujus Notitia Literaria nihil novi repertum est. Non minus laudis obtinuit hæc Bipontinorum editio Liviana, quam aliæ eorundem editiones supra descriptæ reportaverunt.

Titi Livii Patavini singularum quæ supersunt Decadum Liber prior, ex editione Drakenborchii, cum notis ejusdem selectis. Lond. 1789. 8vo. Compendium in Usum Juvenilem.

Titi Livii Hist. Hal. 1789—1795. 7 tom. 8vo maj. Germanica versio, per Godofr. Grosse. Majore vero laude, ait Harlesius, celebranda videtur versio J. P. Ostertagii cum animadversionibus, Francof. ad Mœn. 1790—1798. 8 voll. 8vo.—Versionis Wagnerianæ plurimum, et ante omnes Germanicas laudatæ, editio repetita est 1816. 1 vol. 8vo maj.

Titi Livii Hist. Lips. 1791—1804. 5 voll. 8vo. Hæ sunt repetitæ editiones A. G. Ernesti, quæ valde sunt in pretio, tam ob textum ex Drakenborchio constitutum, interdum emendatiorem, quam ob alia quæ Drakenborchius non suppeditat, videlicet eximium Glossarium, Fragmentum jam notatum Vaticanum libri XCI. et tabulam chronologicam ex Crevierio inductam.

Historiam Livii notis illustravit Jo. Walker. Dubl. 1792. 2 tom. 8vo. Textus recensionem Drakenborchii secutus est: notæ sunt breves, sed ad rem pertinent.

Titi Livii Hist. &c. Lond. 1794. 8 voll. 8vo. edidit Henr. Homerus. Homeri Romanorum Classicorum editiones inter accuratissimas, ut omnes agnoscunt, numerandæ sunt; et hæc omnium Homeri est accuratissima: nec in apparatu minus elegans. T. F. Dibdin. in his rebus eximius formarum spectator et judex, de hac editione asserere ausus est, omnium Latinorum Classicorum in 8vo. quæ e prelo prodierunt, hanc Homeri esse emendatissimam et pulcherrimam. Introd. &c. ad Gr. et Lat. Scriptores, vol. II.

pag. 172. edit. 1827. Textum Drakenborchii sequitur: desunt annotationes: index vero amplissimus subsequitur.

Historisches Lesebuch aus des Livius Werken gesammlet für obern Classen der Gymnasien, Von Chr. Wilhelm Snell, Prorect. des Gymnas. zu Idstein, Gissæ, 1795. 8vo.

Varia etiam sunt Excerpta Livii, in usum Scholarum concinnata, ut a Bauero, Sœrgel, et aliis Germanis, quæ laudem ex suæ gentis bibliographis reportaverunt.

Titi Livii, &c. Gothæ 1796. et Lips. 1800. et deinceps. Jos. Andreas Stroth. primum edidit unum Livii volumen a. 1780. (ut recte Bipontini); postea vero, nempe a. 1783. et 1784. duo alia volumina, et hæc tria exhibent Libros quindecim priores; quæ Guil. Doering in repetita editione publici juris fecit sub hoc titulo, 'Titi Livii Opera omnia animadversionibus illustravit Fridericus Andreas Stroth.; recensuit et suas observationes adspersit Fridericus Guilielmus Doering. Accedit Index Historicus.' Voll. I. et II. Gothæ 1796. Vol. III. Gothæ 1801. Deinde secutum est a. 1806. vol. IV. Vol. V. 1808. Vol. VI. 1813. Voluminis postremi nova editio, aucta et emendata, prodiit Gothæ 1816. 8vo.

Titi Livii Hist. &c. 1816—1818. Hæc editio Doeringii repetita est, ad septem volumina producta, iterum emendata, et notulis quibusdam ampliata.

Quod ad has editiones spectat, profitetur Stroth. in Præfat.: 'Quum in constituendo verborum contextu summum judicii acumen adhibuisset cl. Drakenborchius, se non nisi raro ab illo discedendum putare, adjectis fere semper rationibus, quibus permotus aliam adhibuerat lectionem.' Præterea, varietatibus lectionum e codicibus Drakenborchianis bene perpensis, duobus aliis codicibus primum usus est, quorum alter primam, alter tertiam Decada exhibuit; et varietates in iis lectionum ante oculos ponit. Iisdem pæne passibus sequitur Doering.

Livii Hist. Lib. I—X. Hafniæ, 1815—1819. 2 voll. 8vo. cum Strothii, Doeringii, aliorumque animadversionibus suas adjecit editor E. Moeller.

Livii Historia, Anglica versio, Lond. 1797. 8vo. cum annotationibus et observationibus a Georgio Baker. Hæc est versio simplex, et Livianis elegantiis non abundans, sed satis clara et fidelis, et ad auctorem explicandum idonea; ideoque aliis Anglicis versionibus anteponenda. Notæ sunt rarissime inspersæ. Index vero ei subest utilis et locuples.

Præter editionem Oxoniensem, a. 1708. (a Bipontinis notatam) ex recensione T. Hearnii, et cujus textus est Gronovianus, variæ sunt editiones Oxonienses nuperius vulgatæ: nempe a. 1800. 7 voll. 12mo. a. 1813. 6 voll. 12mo. a. 1814. et a. 1818. in 4 voll. 8vo. iterum etiam Oxon. 1821. 6 voll. 8vo. Omnes hæ editiones nitidæ sunt et correctæ, ut expectandum foret, e prelo Clarendoniano exeuntes; inter omnes vero eminet editio a. 1821. sequitur Drakenborchii recensionem, et sub imo textu currunt notæ Crevierianæ.

Titi Livii Historici Libri, ex recensione Drakenborchii, cum Indice Rerum: accedunt Familiæ et Gentes Romanorum, auctore R. Streinneo; necnon Ernesti Glossarium Livianum auctius et emendatius. Lond. 1800. 6 voll. 12mo.

Titi Livii Hist. &c. Hafniæ, 1801. sqq. 8vo. per Erasmum Moeller. Danici non abundant Classicorum editionibus, nec versionibus: hæc vero versio Danica magnam laudem obtinuit.

Titi Livii Historiarum Libri qui supersunt, ex recensione Drakenborchii, cum variantibus lectionibus: cura Aug. Guil. Ernesti. Editio nova, emendata a God. Henr. Schæfer, Lips. 1801—1804. 5 voll. 8vo. Hæc editio, valde laudata, tertia est earum quas edidit Ernesti. Glossarium Livianum, quod in quinto libro continetur, multum auctius est et emendatius.

T. Livii Patavini Historiarum Libri, qui supersunt, omnes. Editio nova, et emendatior. Hal. 1802. sq. 3 tom. 8vo. repetita 1811. atque iterum 1815.

Titi Livii Libri, qui supersunt, Hal. 1802. 3 tom. 8vo.

Præbet textum solum hæc editio; sed ad optt. editt. constitutum. Hujusce editionis est repetitio a. 1811. et 1814.

Titi Livii Pat. Historiarum Libri, qui supersunt, cum deperditorum Fragmentis et Epitomis omnium, ad optimorum exemplarium fidem recogniti, et procemio, breviariis etiam librorum, indice rerum locupletissimo, tabulis chronologicis historicisque, et commentario perpetuo seorsum edito, instructi a Georgio Alex. Ruperti. Gotting. 1807. 6 voll. 8vo min.

Titi Livii Historiarum Libri XCI. Fragmentum; recensuit Jo. Theoph. Kreyssig. Chemnit. ap. Kretsmar. 1807. 8vo. ex Apographo quod Bruns Romæ confecerat, accurate expressum.

Histoire Romaine de Tite Live, traduction nouvelle par Dureau de la Malle, et par M. Noel; avec le Latin. Paris. 1810—1812. 15 voll. 8vo. ' Traduction,' ait Brunet, ' la plus estimée,' 5 voll. 8vo.

Excerpta Liviana, per Car. Lud. Bauerum, adolescentibus commendanda sunt ob annotationes partim exegeticas, partim criticas. Nova hæc est editio eorundem: nihil vero novi additur. Lips. 1813. 3 voll. 8vo.

Livii Historia, notis ad usum Scholarum. Textus sequitur recensionem Crevierii. Lond. 1813. 3 voll. 8vo.

T. Livii Hist. &c. ex editione Arn. Drakenborch. Recensuit et accuravit Johannes Carey, LL. D. 5 voll. 18mo. Lond. 1819.

Excerpta ex Livio, cum Crevierii notis integris aliorumque selectissimis. Lond. 1821. 12mo.

Titi Livii Historiarum Lib. XXXIII. cum F. Jacobs suisque notis edidit F. Goeller. Francof. 1822. 2 voll. 8vo.

Titi Livii Patavini Historiarum Libri quinque priores ad optimas editiones castigati. Cura Jo. Hunter, in Academ. Andreana Litt. Hum. Prof. Cupri Fifanorum, 1822. 8vo min. Textus, ut in aliis Hunteri editionibus antehac notatis, est studiose perpensus, et bene concinnatus. Annotationes, etsi paucæ admodum et raræ, sunt pro incita-

mentis, (sic in consilio editoris,) quæ alios criticos provocare possent ad ampliora tentamina.

Titi Livii, &c. Lips. 1823. 5 voll. 8vo. Ab Jo. Theoph. Kreyssigio. Hæc editio multa profert, quæ alibi non invenienda sunt; nempe variæ lectiones quædam non parvi momenti, ex Bamb. Vindel. et Lips. Bibliothecis nunc primum erutæ: multaque quæ bonæ frugis visa sunt ex præcedentibus editoribus, Gronovio, Crevierio, et Drakenborchio, ad hanc editionem accommodandam et ornandam transferuntur.

Titi Livii, &c. Lips. et Lond. 1825. 3 voll. 12mo. Editionem curavit, et brevem annotationem criticam adjecit C. G. Baumgarten-Crusius.

Hactenus de editionibus Livianis; nunc breviter quædam ex scriptis miscellaneis, quæ aliquid momenti de Livio et rebus ad eum pertinentibus protulerunt, subjungimus. Pauca de his jam bene tractaverunt Bipontini.

Icones Livianæ, Francof. 1572. 8vo. (notatæ, at vix notatæ, a Bipontinis) cum gratia et privilegio Cæsareæ Majestatis. Præcipuas Romanorum Historias oculis repræsentant, et versibus nitide expressis eas explicant: e. g.

In Romuli et Remi Nativitatem, Expositionem, et Conservationem.

Lucinâ plaudente, sacros enixa gemellos,
Belligerum Martem Sylvia prole beat.
Amne jubet mergi, contemptor Amulius æqui,
Iliadas Fratres; sed fugit unda nefas.
Mox Lupa mitis adest; geminos, mirabile dictu,
Et fovet, et lactis munere blanda cibat.
Faustulus inventos tollit: Laurentia tantæ
Fit nutrix sobolis: sic pia fata jubent.

Comparationem Thucydidis cum Livio plus semel Gallice editam esse per Rapin innuerunt jam Bipontini. Obtinuit hæc Comparatio versionem Anglice constitutam, Lond. 1694. 8vo.

Discursus de Erroribus qui Tito Livio vulgo ascripti

sunt, continetur in The Lives and Characters of the most eminent Scottish Writers, by George Mackenzie, Edinb. 1708. fol. Inveniendus est in Blakateri Vita, qui Dissertationem contra Livium scripserat.

Henrici Dodwelli Dissertatio de Fragmento Liviano in membranis Laud. in Biblioth. Bodl. reperto in editione Livii per Hearne (Oxon. 1708.) invenienda est: quæ Dissertatio egregie audit ab editore Oxoniensi.

Adeisidæmon, sive Titus Livius a superstitione vindicatus, auctore J. Toland. Hagæ Comitis, 1709. 8vo. In hac Dissertatione demonstratur, Livium in sacris et prodigiosis enarrandis minime credulum esse et superstitiosum; ipsamque superstitionem non minus reipublicæ (immo magis) exitiosam esse quam atheismum. Annexæ sunt ejusdem Origines Judaicæ. Huic Tolandi Vindicationi opponi solent quæ Christ. Guil. Bosius profert in ejus Schediasmate, in quo Livium de hac re argumentis oppugnat. Lips. 1739.—Jo. Gerhardi Schelleri Specimen Animadversionum Criticarum in Titi Livii quatuor priores Libros, Lubec. 1769. 4to.—Essai de Rhetorique dans la traduction de quatre Harangues de Tite Live avec les notes par Mons. Le Crousaz, Prof. de Mathemat. et de Philos. dans Université de Groninque, Groning. 1725. 12mo. —Pope-Blount, 91-94.—Exercitationes Rhetorices &c. in Livium, Patav. 1783. 8vo.—Vossius de Latinis Historicis, c. XIX. p. 85-88.—Fabricii Bibl. Lat. l. I. c. XI. tom. I. p. 276. et deinceps, edit. Ernest. et Saxii Onomast. pars prima, p. 196-198. et Anal. p. 567. et omnes quidem Bibliographi usque ad Brunet, Manuel du Libraire, Paris. 1820. cum multis istis scriptoribus Fabricio notatis, vol. III. p. 278. qui de Historiarum Fragmentis et collectionibus scripserunt.

Brucker. in Hist. Crit. Philos. tom. II. period. II. et alibi, pauca profert de Livii Philosophia.—Crenii Philolog. Animadversiones, pars VIII. cap. 1.

Appendix Liviana, Oxon. 1746. 1768. 12mo: continet

hæc varias Mstorum et antiquarum editionum lectiones, cum doctorum emendationibus, et Livii Supplementis. Huic Appendici apte possint conjungi quæ vir cl. Jac. Harris Anglice tractavit de Mss. in Escuriali Hisp. Bibliotheca, in Philologicis suis Disquisitionibus, duobus partibus, Lond. 1781. 8vo. nec minus quæ Chr. Theoph. Wernsdorf disseruit de Livii aliquot codd. Helmstadt in Novis Actis Societatis Jenens. Lips. 1806. 8vo. N. VI. de quibus sic Klugling: 'Variis illorum codicum lectionibus inspersæ sunt doctæ clari editoris (Eickstadt) observationes, futuro imprimis Livii editori magnopere commendandæ.'

The Course of Hannibal across the Alps, ascertained by J. Whittaker, B. D. Lond. 1794. 2 voll. 8vo. Hic liber viri ingenio et doctrina præditi opus est, et laudes magnas obtinuit: ut et F. Gu. Ehrenfr. Rost progr. continens explicationem quorundam locorum Livii difficiliorum; necnon Observationum in Auctores Romanos Classicos Specimen, auctore Kreyssig. Schneeberg. 1810. 8vo.

Abundant porro, præcipue inter Germanos, Disputationes, Programmata, Prolusiones, et si quid alia de rebus ad Livium pertinentibus, quorum pauca, post Harlesium, sic breviter describimus: 'Morhofii de Patavinitate Liviana Liber, Kilon. 1685. est inter ejus Disputatt. Academ. Hamb. 1699. et in ultimo tomo Drakenborchii.—Dan. Guil. Mulleri Disp. de Tito Livio, Aldorf. 1688. 4to.—W. Godelevæi Obss. in Titum Livium Francof. 1659. 8vo.—Car. Lud. Baueri Chrestomathia Liviana, sect. I. II. III. Lips. 1785. 8vo.—Jo. Sam. Mulleri Progr. pro Livio aliisque scriptoribus, P. Scipionis Africani continentiam laudantibus contra anonymum Gallum, Hamb. 1743. fol. repet. in Bidermanni selectis Scholasticis, vol. II. fasc. I. n. 8. p. 166. seq.—C. V. Bosius de reis ampliatis circa illustranda Livii loca, Lips. 1743.'—Et quidem varia alia hujusmodi, et quædam alicujus momenti et recentioris ævi, in Theoph. Christ. Harlesii Brev. Notit. Lit. Rom. Lips. 1788. 8vo. p. 201. sqq. et Supplementa ejusdem, pars prior, Lips.

8vo. 1798. p. 317. seq. et Klugling in Addit. ad C. H. Harlesii Brev. Notit. pp. 85. 86. quibus subjungatur qui hos in eodem Marte nuperius secutus est, J. W. Moss, in ejus Manuali Classicæ Bibliographiæ, Lond. 1825. vol. II. p. 205. sqq.

Et quidem ut non modo Livii editiones, et observationes, &c. in Livium, sed etiam versiones adeo sunt multiplices, et in omnibus pæne linguis hodiernis datæ, singulas ante oculos lectorum ponere esset grave, et pæne opus operatum. Si vero quis majora quærat, adeat generatim Fabricium et Harlesium, et dictum Harlesium de Germanicis speciatim, ad quos sæpe jam in hoc recensu appellavimus; de Italicis Pactoni in Biblioth. multum commendata, tom. II. p. 204—218. de Gallicis Brunet in Manuel du Libraire p. 355—361. et Denis; de Anglicis, Bruggeman p. 634. quibus addantur quæ G. Baker obtulit, in sua versione Oxon. 1797.

Multi sunt, porro, præter eos a Bipontinis notatos, et iidem docti viri, qui contra veritatem tam Græcorum quam Latinorum, et contra Livii, ex sua ipsius confessione, contenderunt; ut Nachtigall in Deutsche Monatschrift a. 1790. C. G. Joecher. Dissertatio de Suspecta Livii Fide, Lips. 1743. 4to. Hinc Krauzius de Fide Livii recte æstimanda (Lips. 1812. 4to.) varia tractavit. Et nuperrime Godfredius Higgins, vir haud vulgariter eruditus, (in The Celtic Druids by Godfrey Higgins Esq. Lond. 1827. 4to.) contendit, Græcos et Latinos Historicos, et, inter alios, Livium, gentium suarum et linguarum plane nescire originem; quod et antea vir doctus Jacobus Bryant in ejus Ancient Mythology libere affirmaverat, et distincte probaverat.

E contra multi sunt qui Livii testimonio magnam dant fidem, et qui in scriptis suis strenue defenderunt, ut J. F. Eschenbachius in dissertatione qua fides Livii defenditur adversus Joecheri aliorumque objectiones, Lips. 1773. 4to. item M. Jo. Fred. Ekhardt, director Gymnasii Isenensis, in Prolusione facta Isenæ 1760. 4to. et G. Mackenzie

supra dictus, scilicet qui Livium contra Blakaterum defendit. . . . . .

Et huc usque de iis quæ omiserunt Bipontini, et de iis quæ sub suis temporibus non adhuc in lucem prodierant. Multa sunt præterea, quæ et nos ipsi proculdubio omisimus; talia, partim, quæ nos aufugerunt; et talia, quæ ante oculos posita, tamen pro consilio dimisimus; nimirum ne quid nimis tentare, et lectores usque ad tædium morari videremur.

RECENSUS CODICUM MSS.

T. LIVII,

QUI IN BIBLIOTHECIS BRITANNICIS ASSERVANTUR.

Codices in Museo Britannico.

Reg. Bibl. 15. D VI. Tit. Liv. des Excel. Faits des Romains. Cod. fol. Gall. immensæ magnitudinis et splendoris; membran. Continet integram versionem Gallicam Bercheurii; de cujus antiqua editione inter editiones in suo loco dictum est, ut mox etiam de alio ejusdem codice.

Codd. Harleii, N. 2493. Livii Hist. ab Urbe condita, quæ extant. Cod. bonæ famæ et magni pretii, literis Gothicis min. exaratus. Membran. fol. sæc. XIII. In prima pag. scribitur, 'Olim Collegii Agenensis.' Desunt duo primi Libri cum dimidio tertii; quædam etiam desunt in fine. Index cursivus in marg. Sine gloss.

N. 2663. Cod. sæc. XV. Decas prima T. Livii. Membran. fol. pulcherrime illuminatur. Sine gloss.

N. 2671. Decas quarta. Cod. membran. sæc. XV. desunt vero quædam paginæ.

N. 2672. Titi Livii Hist. Libri VIII. Dec. 3. Membran. fol. sine gloss. Sæc. X.

Septem alii sunt hic codd. Lat. una cum versione Bercheurii in lingua antiqua Gallica (Languedocensi), et Epitoma Titi Livii. Cod. membran. sæc. XV. Sine gloss. aut variis lectt. sed fini subjungitur Compendium Hist. Liv. typis excusum.

Codd. Lansdown. N. 1178. continens decem libros priores de Tite Live trad. par Pierre Bercheure. De hac Gallica versione antiqua par Bercheure in suo loco dixi-

mus. Quod ad codicem spectat, illustratur historicis picturis, et forte fuit filii regis Joannis II. Gall. Dedicatio ad Regem gravis et elegans præfigitur, et totus apparatus tam picturarum quam typorum magnificus et regius est. Membr. fol. maj. Bercheurius obiit a. 1362.

Codd. Burneii, N. 200. Cod. Ms. chartaceus. Fol. ingens, sæc. XIV. collat. ad varias paginas editionis Drakenborchianæ, Lugd. Bat. 1738. Sunt ei indices cursivi, sed nullæ annotationes aut variæ lectiones.

Tres alii sunt codices Livii in hac Collectione collati ad varias pagg. editionis Drakenborchii; et inter eas codex est Librorum Livii Epitomarum, ab anonymo Grammatico.

Codices Oxonienses.

Editor Oxoniensis (Hearne, edit. 1708.) indicat ' Nostras (Bibliothecas Oxonienses) sex suppeditare, et in hoc ordine eos offert Lectori: 1. In Biblioth. Novi Collegii, Epitomas, ex quibus ipse collegit multas varias lectiones. 2. Cod. Ms. in Biblioth. Corp. Christi, Decada primam continentem. 3. Cod. Ms. inter Digbæos, Bodl. 4. Inter Laudinos, Bodl. L 1. Decada primam, tertiam, et quintam; L 2. Decada primam. 5. Cod. Novi Collegii amplectentem primam, secundam, et tertiam Decada. 6. Præter hos usus est duobus aliis; quorum unus saltem nunc est apud Cantabrigienses.—Ex his Codicibus multas varias lectiones transtulit in suam editionem a. 1708. cl. Hearnius, et, ut quæ bonæ frugis erant, ad suum commodum bene vertit in sua ponderosa simul et eruditissima editione Drakenborchius, a. 1746.

Inter codices et impressos libros D'Orvillianos offertur, X. 1. 1, 15. Ms. chartaceus in quarto, continens collationem Titi Livii ad ed. Ald. sec. cum scholiis Sigonii, Venet. 1566. cum codice Laurentino. Sic in Catal. Gaisford.

Post Hearnii editionem sequentes hi codices Liviani Biblioth. Bodl. adjecti sunt, videlicet, Inter *Canonici* Lat. Codd. N. 296. Libri XXI.-XXXI. N. 297. Libri XXXII.-

XL. N. 298. Libri I.-X. N. 299. Libri XXI.-XXXI. N. 300. Libri XXI.-XXXI.

Notitiam hanc præcedentem canonici codd. acceptam referimus ad amicitiam viri docti apud Oxonienses, nobismet absentibus. Dicti omnes codd. sunt ejusdem characteris, nempe sæc. XV. membran. fol. sed non audivimus magni esse momenti.

Codex Cantabrigiensis.

Nullus codex se offert, præter tertiam Decada T. Livii, quem, ut jam notavimus, T. Hearnius usus est, et de quo sub fin. vol. VII. sic Drakenborchius: 'Cod. est membran. Eum Jac. Gronovius, quum Cantabrigiæ hiberna ageret, diligenter excussit, ac testatus est, se non meminisse alium propius ab archetypo Puteaneo dissidere. Ejusdem Excerpta, ad oram ultimæ editionis Gronovianæ ascripta, benigne mihi obtulit Jos. Wasse; unde testimonium, quod Gronovius ei dixit, verissimum, et librum hunc optimæ notæ esse passim expertus sum.'

Codex Edinensis.

In *Bibliotheca Advocatorum* Edinb. versio est quinque priorum Librorum Livii, chartacea, nitida manu scripta, interprete Joanne Bellendeno, et in Dialecto Scotica a Jo. Bellendeno, jussu Jacobi V. Regis. Notatur a Joanne Leyden, M.D. in Præf. to The Complaints of Scotland, Edinb. 1818. Hic Bellendenus non idem est, cujus (Gulielmi) librum, De Statu Libri tres, vir doctus Samuel. Parr. Anglice vertit; sed *Joannis*, de quo magis sub Editionibus.

INDEX RERUM

IN

TITI LIVII HISTORIARUM LIBROS.

B.

C.

E.

F.

G.

H.

I. J.

N.

O.

P.

T.

V.

X.

Z.

GLOSSARIUM LIVIANUM.

A.

A vel ab i, 1 a clade profugus. Quanquam possis hic etiam 'ob cladem' explicare

a concione legatos dimittere xxiv, 22 pro 'post c.'

ab hoc sermone Paulum profectum tradunt xxii, 40

ab infelici pugna ceciderant animi ii, 65

ab his præceptis concionem dimisit xliv, 34 Plura exempla hujus præpositionis pro 'post' positæ non attinet indicare. Res satis est nota

a prodigio i, 31 h. e. prodigii causa

ab odio ad pervastandos fines ducere vi, 4 i. q. propter odium

a cupiditate v, 5

a contemtu vi, 2

ab ira x, 45

a censu equitem, a censu peditem legitis xxxiv, 31 cf. cap. 51

a verecundia memoriaque meritorum xxxix, 49

ab irrisu linguam exerere vii, 10 Sic sæpissime Livio 'ab' idem est, quod 'ob,' 'propter,' et similia, cf. vi, 2. ix, 4

literæ consulum a Gallia allatæ xxxii, 31 pro 'e' vel 'ex'

nec hominib. aliud periculum quam ab semet ipsis esse xxv, 28

cecidere ab Romanis xlii, 7

a mari fines eorum vastati xxxviii, 32 i. e. a parte maritima

oppidum ab terra munitum xxviii, 6

legatum a novissimo agmine adortus postremos turbavit xxxi, 27

ab arce milites accipere xxxiii, 17 i. e. 'in arcem,' uti Drakenborch. legi volebat; vel potius, ab ea parte qua arx erat

ab Romanis spes est xxi, 13 i. e. in R. spes posita est

ab se adjicere xliv, 33 sc. præcepto, quod non exauditum erat, conjectando quidem suspicando, etc.

ut ab irato victore xxi, 12 intelligendum, expectari debet

jus ab antiqua gente—descripsit i, 32 pro 'repetitum descripsit'

mentio illata ab Senatu est, et Patres accepere iv, 8 Pighius ad a. 310 legend. putabat, ab consulib. in Senatu

legati ab Ardea iv, 7 pro 'Ardeates'

coloni a Velitris vi, 13 pro 'Veliterni'

incola ab Tarquiniis 4 pro 'Tarquiniensis'

cornu sinistrum ab regiis xxxvii, 23—regiorum. Sc. sæpenumero Livius hac præpositione circumscribit adjectiva tum nominum appellativorum tum propriorum. Atque etiam ipsa nomina propria et appellativa eodem modo cum eadem præpositione, ut vitentur, opinor, genitivi, a Livio jungi solent. Sic 'literæ ab

Tarquiniis' ii, 2 sunt literæ Tarquiniorum. Nec aliter intelligi debent 'a Porcio literæ' xxvii, 29 Similiter hæc dicuntur: ad exsolvendam fidem a consule 5 ab Sabinis princeps i, 13 Fides enim 'consulis,' Princeps 'Sabinorum,' indicantur. Quanquam alias ipse Livius non nimis studiosus est genitivorum vitandorum; ut etiam negligentiorem se in hoc genere haud raro præbeat. In ipsa Præfatione hæc sunt: rerum gestarum principis terrarum populi.' Alibi: 'comites Fulvii fuisse pavoris ac fugæ' xxvi, 2 Item: causa expiandæ violationis ejus templi xxxi, 12 vid. Drak. ad xxv, 16

Abactus: v. abigere

Abalienare v, 42 abalienaverant ab sensu rerum suarum animos

abalienati jure civium xxii, 60

Abdere ii, 45 pugnare cupiebant sed retro revocanda et abdenda cupiditas erat, ut adversando remorandoque incitato semel militi adderent impetum

ascensus abditus a conspectu x, 14

Abdicare consulatum ii, 28

— dictaturam vi, 18

Claudius—cum Plautius—magistratu se abdicasset, nulla vi compelli, ut abdicaret, potuit ix, 33

Aberrare xli, 13 taurus, qui pecore aberrasset

Abesse publicis consiliis xxvi, 13 Oppos. adesse in consilio xxvii, 46

res abfuit a spe vii, 7

nec procul seditione aberant viii, 32

absit publica fraus xxi, 10 i. e. non accusetur, nulla ejus mentio fiat

absit ibi hominis causa memoria Flaminii xxii, 39 h. e. nolo mali ominis causa Flaminii mentionem fecisse

cum omnia vitæ subsidia abessent xxii, 60 i. q. deessent, deficerent

tantum abfuit ab eo, ut—ut et urbs reciperaretur xxv, 6

quid abest, quin—Samnitium quoque dicto pareamus viii, 4 i. q. quid impedit, etc.

Abhorrere xxix, 6 spes ab effectu haud abhorrens: i. e. spes certissima

parum abhorrens famam iv, 44 i. e. conveniens famæ

orationes abhorrent inter se xxxviii, 56 pro 'discrepant:' quæ significatio huic verbo tum alibi est, cum a vel ab jungitur, tum hoc loco imprimis propter illud 'inter' insolentius

abhorrentes lacrymæ xxx, 44 h. e. minus justæ ac decoræ, profectæ quippe a studio rei privatæ nimio, cum in publica jactura fuisset animus parum commotus

Abigere ix, 36 abacta præda: equorum greges maxime abacti xxiv, 20

de hominibus raptis pecoribusque abactis xxxix, 47 i. e. furto abactis; nam pastores agunt pecus, fures abigunt: cf. i, 7. ii, 23. vii, 14

prædæ abactæ hominum pecorumque iv, 21

se, ut consceleratos contaminatosque ab ludis—abactos esse ii, 37

Abjicere xxxiii, 17 'abjecta arma' dicuntur, quæ paulo ante omissa

Abire i, 26 abi hinc cum immaturo amore ad sponsum—sic eat, quæcumque Romana lugebit hostem: vid. ire

trans Apenninum abierunt xxxix, 2 i. e. in regiones Transapenninas

telo extracto præceps Fabius in vulnus abiit ii, 46 vid. prolabi

abire in alicujus mores et instituta i, 32

quorum vetustate memoria abiit ii, 3 i. e. nomina eorum ignorantur

fides abiit iii, 10 i. q. parum probabile est. Quia occidione prope occisos Volscos et Æquos movere sua sponte arma posse, jam fides abierit. Pro 'jam f. abierit' vulgo est 'id fides abierit;' quod ita explicat Gronov. 'id factum esse, fides abierit.' Atqui non quærebatur de sensu, sed de auctoritatibus usus loquendi. Ipse Dukerus alia exempla desiderabat

Ablatus ix, 6 ablatosque cum armis animos

ablatus eques xxx, 18 h. e. qui procul est, ut cominus cum eo pugnari nequeat. Opponitur equiti permixto

ablatus domum iii, 13

cum effuse omnes fugerent, se quoque turba ablatum xxvi, 3

ablato—a plebe consulatu vii, 18 i. e. erepto plebi

Ablegare v, 2 remotam in perpetuum et ablegatam ab urbe et ab republica juventutem

nos—a penatibus nostris ablegatos tenet vii, 13

eam (plebem) procul urbe haberi

atque ablegari iv, 58
pueros venatum ablegavit i, 35
Ablegatio juventutis ad Veliternum bellum vi, 39
Abnuere pacem xxx, 24 it. de delectu iii, 38
mollius eadem illa abnuere xxx, 3
cui cedenti certamenque abnuenti, etc. xxvii, 4
manu abnuere xxxvi, 34
abnuere sequi in Africam xxx, 20 pro negare, se in A. secuturum esse
quæ ne accipere abnuant—se orare xxii, 27
Abolere societatem viii, 27 i. q. tollere dirimere
tentationemque eam fore abolendi sibi magistratus iii, 38
abolevit nomen vetustate i, 23 i. q. abolitum est
cujus rei prope jam memoria aboleverat iii, 55 pro interierat, sublata erat: cf. viii, 11
omnibus cladis Caudinæ nondum memoria aboleverat ix, 36 pro exciderat, exemta erat
nec jam in secreto modo atque intra parietes abolebantur Romani ritus xxv, 1 i. e. non colebantur, sed omittebantur
Abominari vi, 18 bene facitis, quod abominamini: Dii prohibebunt, etc. pro quod abominando dicitis: d. p.
Licinius tertia etiam clade, quæ ad Cremeram accepta est, abominandam eam curiam facit ix, 38 i. e. efficit, ut male ominata ea curia esse putaretur, in qua sub initium jam aliquot infelicium annorum senatus habitus esset, ut consilia de summa rep. inirentur
Abripere xxii, 6 sublatis raptim signis, quam citatissimo poterant agmine, sese abripuerunt
Lentulum inter tumultum abripuit equus periculo xxii, 49
Abrogare xxxiv, 1 pro lege, quæ abrogabatur, ita disseruit: i. e. quæ abroganda videbatur, quæ in disceptationem venerat
quæ in pace latæ sunt (leges), plerumque bellum abrogat; quæ in bello pax xxxiv, 6 i. e. efficit, ut abrogentur. Ceterum an 'abrogare legi' uspiam dicatur ab optimis scriptoribus, super eo vid. Drak. ad ix, 34
altera (lege) fidem abrogari, cum qua omnis humana societas tollitur vi, 41
ne cum ea (lege) pudorem sanctitatemque fœminarum abrogemus xxxiv, 6
plebeiscitum, quo oneratus magis, quam honoratus sum, primus antiquo abrogoque xxii, 30
ut imperium regi abrogaret i, 59 cf. xxxiii, 16
de abrogando imperio Fabii xxii, 25 cf. xxvii, 20
Macedonicæ legiones, suo abrogato, triumphos alienos spectabunt xlv, 36 Debebat esse: 'antiquato:' i. e. non concesso, quia rogatio contra Pauli triumphum lata fuerat; nam abrogare, nisi quæ adhuc exstiterunt, proprie nequeunt
Abruptus xxi, 36 in mirandam admodum altitudinem abruptus erat xxi, 36
abrupta omnia inter victoriam mortemque certa desperatione xxi, 44 i. e. ancipitia, prærupta, præcipitia, periculosissima. His enim verbis promiscue utuntur optimi quique scriptores
Abscedere xxiv, 37 nec ab armis aut loco suo miles abscedebat
ut abscesserit inde dictator xxii, 25 i. q. e castris discesserit
abscedi non posse ab hoste xxii, 33
abscedere muneribus ix, 3 (de sene)
—incepto ix, 41
—ab Hannibale xxvii, 4
—a Capua xxvi, 3
nec ante abscessum est, etc. xxix, 2
si urgemus obsessos nec ante abscedimus v, 4 it. xlv, 6
quantum mare abscedebat xxvii, 47 i. e. qu. amnis in mare abscedebat
Abscindere ix, 23 nos omnium rerum respectum, præterquam victoriæ, nobis abscindamus
abscissæ rupes xxxii, 5
saxum abscissum rupibus, 4
ea res barbaros miraculo terruit abscissæ aquæ xli, 11
nec natura quicquam satis arduum aut abscissum erat, quod hosti aditum ascensumque præberet; omnia fastigio leni subvexa xxv, 36
prope abscissa res erat xxxv, 32
abscissa omni spe xxxv, 45 cf. iv, 10
Omnino sciendum est, valde vari-

are Livii editores in verbis 'abscisus et abscissus,' cum a diversis verbis 'abscido et abscindo' ducantur; inter quæ tamen quale discrimen statuendum sit, non satis constat ipsi Drak. quem videre licet ad xxxi, 34 Itaque optimum factu fuerit, qua scribendi ratione uti semel cœperis, eam ubique servare

Absens creatus magistratus Livio subinde dicitur is, qui in urbe ille quidem, sed non in campo Martio præsens fuerat: vid. iv, 42 ibique interpretes

Absistere ab signis xxvii, 45 i. q. excedere ex ordinibus
—obsidione ix, 16
—incepto xxv, 5
absistere magistratu ix, 34
nunquam Nero vestigiis hostis abstiterat xxvii, 42
spe labefactandæ fidei haud absistens xxiv, 20
absisterent imperare iis, etc. vii, 21

Absolvere beneficium suum ii, 2 h. e. ut ei ad perfectionem nihil desit
rei facti adversus nobilium testimonia egregie absolvuntur ix, 26

Absonus vii, 2 nec absoni a voce motus erant
nihil absonum fidei divinæ originis divinitatisque post mortem creditæ fuit i, 15

Abstinere xxii, 18 vim hostium abstineri jussit: i. e. prohiberi, arceri
ne ab obsidibus quidem—iram belli hostis abstinuit ii, 16 cf. viii, 19
Romano bello fortuna eum abstinuit viii, 24
duobus—omne jus belli Achivos abstinuisse i, 1 Interpretum alii 'duobus' in casu tertio, alii in sexto accipiunt
a cetera præda Fabius militem abstinuit iv, 59 cf. xxxviii, 23
ut excederet Asiæ urbibus—abstineret liberas omnesque Græcas xxxiii, 34

Absumere ix, 32 prælium multos utrimque absumit cf. x, 1
gurgitibus absumti sunt xxi, 56
ubi avunculus ejus, nuper Epiri rex Alexander absumtus erat ix, 17
nisi mors—eum—absumsisset xxiii, 30
(de morte naturali)
in eadem dignitate et Nabin futurum fuisse, nisi eum suus primo furor, deinde fraus Ætolorum absumsisset xxxvii, 25

Abundare v, 34 is, quod ejus ex populis abundabat, Bituriges, Arvernos—excivit
ut abundans multitudo vix regi videretur posse, ib.

Abunde viii, 29 genus omne abunde bello Samnitibus par. (Marsi)

Ac sequente vocali xli, 24 Drak. et Crever. legunt 'et'
oculisque simul ac mente turbatum vii, 26
senatuique vobisque et sociis ac nomini Latino xxxi, 7

Accedere viii, 32 ex inferiore loco ad tribunal accessit: i. e. trib. ascendit
lictores ad eum accedere jussit xxiv, 9
unde nec ad nos nomen famaque ejus accedere possit xxi, 10
quo aliæ partis hominibus animus accederet xxiv, 27
magis accessurum utrumque xliv, 36 i. e. auctum iri, scil. lassitudinem ac sitim. Paulo post: quantum increesceret æstus

Accelerare xxiii, 28 quantum maxime accelerare poterat (absolute dictum)

Accendere ii, 12 accensus foculus: i. q. in quo ignis accensus est
accensa vis venti xxi, 58
accendere ardorem pugnæ xxiii, 46
accensi rabie xxv, 37 it. in rabiem xxix, 9 it. spe prædæ ix, 31
luce prima prælium ingens accensum est xxv, 18
quod (prælium) accensum ab desperatione hostium fuisset vi, 8
quæ (fames) mutas accenderet bestias xxv, 13
certamine accenso i, 57
Numida—spem accendit Campanis, etc. xxvi, 4 cf. xxiv, 35
spe ingentium donorum accensos—dimisit xxi, 48
ad libidinem et contumeliam animum accenderunt viii, 28

Accensere i, 43 in his accensi cornicines tibicinesque (vel potius 'tubicinesque;' nam tibiarum in militia Romana nullus usus fuit). Ceterum illa verba 'in his accensi' ita sunt intelligenda: adjectæ sunt aliæ centuriæ in quas relati erant cornicines tubicinesque. Itaque 'in his' pro 'in hos' accipiendum, quod est, 'his accensi sunt,' quemadmodum legi de-

bere præter necessitatem placuit viris doctis. Apud Cic. quidem legitur: 'in grege annumerari.' Or. pro Rosc. Amer. cap. 32

accensi (in legione) viii, 8 i. e. supernumerarii, qui nostris dicuntur. Ministeria magistratuum inter apparitores forte similem ob causam accensi dicti sunt

Accessio xxx, 12 utrius regum duorum fortunæ accessio Sophonisba esset

quæ parva bene gestæ rei accessio erat xxx, 40

accessio Punici belli (Syphax) xlv, 6 it. cap. 39

qui duorum hominum noxæ civitatis accessionem facitis xlv, 26 i. e. civitatem erroris duorum hominum culpam ferre vultis

Accidere xliv, 31 accidens genibus prætoris

tela ab omni parte accidebant ii, 50

imber—lentior deinde æqualiorque accidens auribus xxiv, 26

fama accidit xxxii, 30

accidit vox (ex aliquo loco) xxvii, 15

ut vox etiam ad hostes accideret x, 41

concitatior accidens clamor x, 5 cf. xl, 32

clamor Romanus haudquaquam ignotus ad aures, accidisset xxvi, 40 cf. xxvii, 15

Accidere viii, 29 prælio uno accidit Vestinorum res

robore juventutis suæ acciso vii, 29 (de Campanis) vid. accisus

Accingere vi, 35 accingendum ad eam cogitationem esse (simpliciter dictum)

gladiis accincti xl, 13 nisi vero legend. 'succincti.' Litera S. forte absorpta a finali præcedentis verbi. Inde pronum fuit 'accincti' scribere

Accipere in civitatem iv, 3 cf. vi, 4 Sic etiam 'recipere et suscipere' dicitur: vid. infra in h. v.

—in amicitiam vii, 30 cf. viii, 25. ix, 41. xxxviii, 39

—in deditionem xxxiii, 20 cf. ix, 16

—in patriciorum numerum iv, 3 cf. x, 8

—in societatem ix, 15

—in fidem clientelamque xxvi, 32

multitudinem armatorum acceperunt xxxi, 23 cf. xxi, 8

Diis velut non accipientib. in eum annum censuram vi, 27 i. e. non probantibus

Diis auctoribus in spem suam quisque acceptis xxi, 45

animo magis, quam vultu, ea crimina accipiebant xl, 5 h. e. dissimulabant vultu offensionem

hostem in Italiam accipere xxxi, 7 cf. v, 5. xxvii, 40

præsidium eorum in urbem acceperant ix, 16

cum Carthaginiensem matronam domum acceperit xxx, 13

initium pugnæ accipere nec cedere xxxviii, 25

accepto exercitu xlv, 41 cf. ix, 21

bellum integrum accipere xxxii, 6 (de duce)

integri profligatam pugnam acceperunt xxxviii, 25

amnis ingens fugientes accepit xxix, 32

acceperunt tumuli Romanos victores xxxviii, 21 cf. ix, 40

jugum accipere xxxi, 29 cf. xliii, 17

regno prope per largitionis dulcedinem in cervices accepto iv, 12

censum accipere xxix, 37 cf. xxxix, 44

apparebatque accipi legem x, 9

aut omnia accipe aut nihil fero vi, 39

apparatis accipere (excipere) epulis xxiii, 4

id a plerisque in omen magni terroris acceptum xxi, 63

in majus accipere iv, 1 h. e. augere opinione

accipere nomen ix, 46 i. e. judicare alicujus petitionem legitimam et ad petendum admittere

si suum nomen dictator acciperet xxvii, 6 cf. cap. 9 ult.

preces suas acceptas ab Diis immortalib. ominari xlii, 30

læto conditionem accipienti xxix, 1 pro læte, lubenter

nec penes ipsos culpa esset cladis forte Gallico bello acceptæ iii, 6 i. e. accipiendæ, uti et nonnulli voluerant legi. Sensus autem idem est. Nam haud rara conditionaliter talia sunt accipienda. Ita h. l. si accepta esset

visendaque quæ nobilitata fama magis auribus accepta sunt, quam oculis noscuntur xlv, 27

acceptum ab uno pavorem plures per urbem ferunt ix, 24

pugnatum ad Lilybæum fusasque et captas hostium naves accepere xxi, 50

Accire x, 19 ne collegæ auxilium, quod acciendum ultro fuerit, sua sponte oblatum sperneretur

Accisus iii, 10 Æquos, etsi accisæ res sint, reficere exercitus: cf. xxi, 25

Latinorum etsi pariter accisæ copiæ (exercitus) sint viii, 11

Acclarare i, 18 uti tu signa nobis certa acclarassis: i. e. conspicua facias

Acclinare xliv, 3 castra tumulo—sunt —acclinata

acclinaturos se ad causam senatus iv, 48

Accola xxvi, 24 Philippum eis et Macedonas graves accolas esse

Accrescere i, 54 cum—dictis factisque omnibus ad fallendum instructis vana accresceret fides

Accubare xxxix, 43 illam infra eum accubantem: h. e. in sinu consulis recubantem. Sic Cic. Epp. Div. ix, 26 infra Eutrapelum Cytheris accubuit

Accurate xliv, 35 quo quæque accuratius curantur, eo facilius loquacitate regiorum ministrorum emanant: cf. xlii, 46

Accusare Ætolorum consilia xxxvi, 29 i. e. reprehendere

consulem, veluti dicta die, accusant xliv, 22

Accusatio xxxiii, 47 subscribere odiis accusationibusque Hannibalis: i. e. Hannibali intentabantur

Accusator viii, 32 eundem accusatorem capitis sui ac judicem esse

Accusatorius ii, 61 semel causam dixit, (Appius) quo semper agere omnia solitus erat, accusatorio spiritu

Acer ix, 6 vultus indignitate rerum acrior

vexari ac subigi multo acrius v, 3

Sempronius—longe tum acerrimus juvenis xxxvii, 7

Acerbus vii, 3 delectu acerbo juventutem agitavit

Acervati cumuli hominum v, 48 cf. xxii, 27

in hoc immenso aliarum super alias acervatarum legum cumulo iii, 34

Acetum xxi, 37 ardentiaque saxa aceto putrefaciunt. Acetum fuit potus militaris. Inde non mirum, quomodo id Carthaginiensib. tantaque ejus copia, ad manus fuerit

Achæi xxxviii, 29 pro funditoribus ex Achaia. Similiter Thraces dicuntur gladiatores e Thracia, aut Threicio more pugnantes. Sic Indus 'pro' rectore elephanti: vid. Indus

Acies viii, 9 pavorque cum illa latus signa primo Latinorum turbavit, deinde in totam penitus aciem pervasit. Hæc signa, aciei quippe opposita, intelligenda sunt prima signa, et sic forte legend. Cui quidem emendationi non repugnat, quod xxiv, 16 'antesignani—signa perturbata—tota impulsa acies' deinceps commemorantur. Nam et in hoc loco 'signa' pro signis primis accipienda videantur

dextra omnis acies extra prælium eminens 'cessabat' xxvii, 48 Acies: i. q. cornu. Sic ix, 40 'dextrum' cornu, 'dictatoris' acies: cf. xxiii, 29 Sed illud 'eminens' male habet Drak.; ut malit aut 'imminens,' ex auctoritate vel unius codicis, aut, de sua emendatione 'eminus' legi. Enimvero vulgata lectio commode accipi potest aut de loco edito, in quo acies collocata fuerit, aut sic, ut 'eminens' idem fit, quod 'prominens acies' xxii, 47 ubi de 'cuneo' sermo est. Huic rationi contrarium videatur, quod verbo 'eminendi' insit notio extantis, sursum spectantis, etc. At non semper inest. Apud Cic. etiam genæ, oculi 'eminentes' dicuntur

aciem ostendere xxix, 2

acies aperta xxxviii, 41 i. e. explicati ordines

in campos delata acies ix, 37

fluctuans et instabilis acies ix, 35

quo se fusa acies contulerat ix, 16

cæsa acies pro diruto muro pugnans xxxi, 17

condensam aciem irrumpere xxvi, 25

sine præcepto ullius sua sponte struebatur acies ix, 31

vanior hostium acies ii, 47

acies justa x, 14 Oppos. 'improviso tumultui:' i. e. impetui ex insidiis

acie dimicatum vii, 29

acie pugnaturos 14

etiamsi pugnando acie vicisset xliv, 39

quod nec in acie ancipiti usquam certaverant prælio v, 41

segnitia Græcorum non committentium se in aciem vii, 26

egredi in aciem x, 12 sc. e castris. Et 'acies' haud dubie hic significat locum, campum ubi pridie pugnatum fuerat

nonum se annum jam velut in aciem adversus optimates—stare vi, 39

ire in aciem vii, 32

acie excedere xxxi, 17 i. e. pugna

acie expugnare xxxiii, 8 (Macedonas)—depugnare ix, 39

Acquiescere iv, 60 rem fam. saltem acquiescere 'eo tempore, quo corpus addictum atque operatum reip. esset:' i. e. non minui per absentiam in castris

Actio movebatur v, 24 i. e. mentio ejus fiebat

rarus locum tribuniciis actionib. datum iii, 9

actio consularis iv, 55 i. e. delectus, etc.

multis actiones et res peribant xxxix, 18 h. e. non erat iis spatium respondendi

Actor vii, 2 idem scilicet (Livius) quod omnes tum erant, suorum carminum actor

actores Atellanarum, ib.

Actuariæ naves xxv, 30 i. e. quæ velis simul ac remis aguntur

Actus xxxvii, 27 sub verberib. acti necantur

Actus vii, 2 sine imitandorum carminum actu: vid. imitari

histrionibus fabellarum actu relicto, ib.

Actutum xxix, 14 quam (matrem Idæam)—actutum in Italia fore nunciaverat

Acuere x, 45 hujus propinquitas populi acuet curam Patribus, ut, etc.

Aculeus xxiii, 42 te ad unum modo ictum vigentem, velut aculeo emisso, torpere. Hanc lectionem recte tuatur Gronov. cum ante legeretur 'jaculo.' Verum, præter Cic. et Curtium, ipsius Livii auctoritate utendum erat xlv, 37 ubi hæc leguntur: 'hæc ad militum animos' stimulandos 'aliquem' aculeum 'habent.'

Ad regem impetum facit i, 5

ad ducis casum perculsa multitudo ix, 22

ad præsentem terrorem deficeret ix, 2

ad pecora i, 4 i. e. in pascuis

ad famam obsidionis delectus haberi cœptus ix, 7

ad spem vulgatæ clementiæ defecerunt xxxvi, 12 cf. ii, 45

seu ad metum virium, seu ad spem veniæ cum dedidissent se xxxvi, 12

ad desiderium i, 7 'pro' desiderio. Sæpius enim prorsus abundat

ad gratiam ac libidinem ix, 30 i. e. cum partium studio

ad vulgus ingratum judicium i, 26 cf. xxiv, 32 'pro' vulgo s. apud v.

matronas ad populum stupri damnatas x, 31

ad multitudinem efficax timor Deorum i, 19

ad multitudinem castigationem satis esse xxviii, 26

res habitura plus famæ ad posteros, quam fidei ii, 10 cf. v, 6

furiarum ac formidinis plena omnia ad hostes esse x, 29 cf. vii, 7

non ad maritimos modo populos, sed, in mediterraneis quoque ac montanis, ad ferociores jam gentes valuit xxi, 60

producti ad 'populum,' apud præoccupatos Locrensium clade animos, nullum misericordiæ locum habuerunt xxix, 22

Romanis ad manum domi supplementum erat ix, 19

ad fidem difficile iii, 5

cur ad majora tibi fidamus xxiv, 8

qui aliunde stet semper, aliunde sentiat, infidus socius, vanus hostis ad Faleriorum Pyrrhive proditorem tertium transfugis documentum esset xxiv, 45 h. e. additum ad illa duo exempla

ut legatum—ad exercitum pro consule relinqueret viii, 33 cf. xxix, 20

ad exercitum res invidiæ fuit iii, 32

ad plebem vana auctoritas iii, 21

ad tribunos pleb. adit xl, 29 vid. adire

ad hostes bellum parare vii, 7

—edictum adesse xxvii, 13

—edictum convenire xxxiv, 56

—parentes restituere ii, 49

causæ criminum ad plebem v, 20

ad quam rem xxxvii, 16 i. e. cujus rei causa

Roma est ad id potissimum visa i, 34

ad ostium portus est invectus xxxv, 39

tribuni militum ad legiones vii, 5 i. e. legionarii

ad id quod xliv, 37 i. q. præter-

quam quod
puberes ad triginta ix, 29 it. 37 cf. x, 17 (circiter)
cum ad id dubios servassent animos xxi, 52 pro adhuc, ad id usque tempus. Sic ix, 15 gens dubiæ ad id voluntatis dicitur
levioribus et ad id fabrefactis navigiis xxxvii, 27 i. q. ad id negotium eo consilio, sc. celeriter effugiendi persequentibus
ad hoc fecimus consulem ut, etc. xlv, 39 i. e. propterea, ideo, ob hoc: cf. ii, 11
ducentos equites. Ad hoc mille et quingenti pedites, etc. xlii, 1 pro 'præterea:' cf. x, 17
ad ludibrium consalutari eum regem jussit xxxvi, 14 i. q. ludibrii causa
ad contumeliam inexpertus vi, 18
bello quoque bonus ad cetera xxxvii, 7 it. vir ad cetera egregius, ib. i. e. super, præter
arma Tusculum ad supplementum decernerent iii, 42 (præter)
occasio ad rem gerend. xxxvii, 26
servi ad remum xxxiv, 6 i. e. remiges
milites ad naves xxii, 19 pro sociis navalib. Alibi autem 'milites' opponuntur 'sociis navalib.' proprie dictis
homini non ad cetera Punica ingenia callido ut persuasit xxii, 22 i. e. in comparatione cum ceteris

Adactio xxii, 38 legis jurisjurandi adactio: i. e. ad jusjurandum

Adæquare i, 29 omnia tecta adæquat solo
quibus duobus operib. vix nova hæc magnificentia quicquam adæquare potuit i, 56

Adæque iv, 43 ut, quemadmodum 'in tribunis—usi sint,' adæque in quæstorib. liberum esset arbitrium populi

Adaperire v, 21 adaperto cuniculo
adapertæ fores portæ xxv, 30
adapertis forte, quæ velanda erant xlv, 39

Adaugere x, 23 facto egregio magnifica verba adauxit

Adcisus, Adclarare, Adclinare, Adcola, Adcurate: vid. accisus, acclarare, acclinare, accola, accurate

Addere iv, 25 ne cui album in vestimentum addere petitionis liceret causa; forte i. q. 'indere.' Sic certe alii scriptores loquuntur
additi eodem haud ita multo post nodii cives i, 33
adderent eo triginta naves xxvii, 22
adde huc i, 30
additus nomini honos ii, 2
eodem anno duæ tribus additæ vii, 15
ut adversando remorandoque incitato semel militi adderent impetum ii, 45
viro forti adde virgas, et in eum primum lege age xxvi, 16
animos ad non parendum addebat xli, 10
pars addere gradum x, 20 i. e. festinantius pergere
haud parvum vectigal inopi ærario additum vii, 16

Addicere i, 36 aves addicunt, al. admittunt: cf. xxii, 42
in servitutem addicere iii, 56 Verbum proprium de Prætore, qui rem aut hominem alteri tradit. Id cum fieret etiam in debitorib., qui non essent solvendo, inde hi quoque addicti Livio dicuntur: e. c. vi, 15 'prohibendo judicatos' addictosque 'duci:' cf. ii, 23

Addubitare ii, 4 de legatis paululum addubitatum est
Appium addubitasse ferunt, cernentem, seu pugnante, seu quieto se, fore collegæ victoriam x, 19 cf. viii, 10

Adducere ad effectum aliquid xxxiii, 33
notitiamque eam brevi—in familiaris amicitiæ adduxerat jura i, 34 h. e. effecerat ut ex noto familiaris fieret. Si quidem sanus locus. Forte legend. 'notitiaque eum brevi in f. a. a. jura'
supplementum ab Roma adduxit ix, 23
in quod discrimen remp. adducerent iii, 17
ad ultimum discrimen adducere xlv, 8
pecuarios ad populi judicium adduxerunt xxxiii, 42
interrogant, ecquid aurum secum adduxissent xliv, 26 pro attulissent

Adedere i, 7 Pinarii extis adesis ad ceteram venirent dapem

Adeo spreta in tempore gloria interdum cumulatior redit viii, 37 pro etenim, cum vi aliqua: cf. ii, 47 Sic solet οὕτως Græcis dici

Adeoque xxii, 32 Adeoque inopia est coactus Hannibal, ut—Galliam repetiturus fuerit. Valde arridet emendatio Burmanni, ad Lucan. vii, 406 eoque inopiæ legentis

Adequitare ix, 22 eo ferocius adequitare Samnites vallo. Alii: obequitare

ut prætores inter tumultum pavidi adequitaverint Syracusas xxiv, 31 Hic etiam alii 'obequitaverint,' alii 'abequitaverint' legi volunt

Adesse xlv, 28 jussis Amphipolim adesse: nisi vero malis cum Dukero 'Amphipoli.' Sic enim legitur initio cap. sequentis

Etrusci omnibus copiis aderant x, 15 i. e. cum o. copiis

aderat judicio dies iii, 12

ingens aderat certamen iii, 10

suus cuique animus—adhortator aderat ix, 13 cf. xxviii, 19

qui auspicio adest x, 40 de pullario, qui præest. Sed illud verbum de sacris usitatius

si felicitas adesset xxx, 22

Dii hominesque illi affuere pugnæ vii, 26

majorem multo victoriam, quam cujus ex spoliis dona portarent, adesse populo R. xxix, 10

dictator intercessioni adero vi, 38 i. q. ei auxilio ero

nostrisque et nunc querelis adsint (Dii) et mox armis iii, 25 i. e. querelas propitii audiant, et arma juvent

adesse in foro iii, 14 sc. plebis hominibus: cf. cap. 44 ubi, 'qui aderant, et advocati' eodem sensu dicuntur

Adfatim, Adfectare, Adfectus, Adferre, etc. vid. affatim, affectare, affectus, etc.

Adhibere v, 6 belli necessitatib. eam patientiam non adhibebimus, quam vel lusus ac voluptas elicere solet

vivo tibi ea disciplina a me adhibita esset i, 28

eos uno tumulo contegerent, adhiberentque humatis titulum xxvi, 25

Adhortator vii, 32 audiendus duntaxat magnificus adhortator

suus cuique animus, memor ignominiæ, adhortator aderat ix, 13

Adjacere vii, 12 maxime qua ex parte Etruriam adjacent. Forma sane durior et insolentior. Ea certe non usi sunt, nisi poëtæ et sequioris ævi scriptores

Adjectio illiberalis xxxviii, 14 dicitur de ementibus, cum parce nimis, et per gradus quasi minutos assurgunt ad pretium rei comparandæ destinandum, in quo acquiescere venditor possit

Adigere xxvii, 49 fabrile scalprum—ipso in articulo—quanto maximo poterat ictu, adigebat

omnes juniores sacramento adigit ix, 29 it. cap. 43 cf. vi, 32

jurejurando adegit, nunquam amicum fore populo R. xxxv, 18 i. e. adegit, ut sponderet, etc.

Adjicere x, 7 eos viros, quos—honoraritis—pontificalia atque auguralia insignia adjicere, sc. sibi, addere superiorib. insignibus

adjiciebat huic muneri agri aliquantum ii, 41 i. e. adjiciendum censebat

fessis tædio tot malorum, nivis etiam casus, ingentem terrorem adjecit xxi, 35

adjectique pœnæ celeri juxta insontes xxiv, 5 i. e. pariter puniti

aliquantum ea res duci famæ et auctoritatis adjecit xliv, 33 i. e. addidit, conciliavit

Adipisci vi, 8 malis consiliis pares adepti eventus

quos sequebantur, non sunt adepti xxiv, 1

facile sunt adepti fessos ii, 30 it. cap. 63

adeptusque eum ita circumvenit ut, etc. xxix, 32 cf. xxvii, 2

Adire ad disceptationem populi R. xli, 23

ad eam partem urbis, qua adierant x, 34 sc. ad urbem

scriba ad tribunos pleb. adit xl, 29 Sic legunt Gron. Crev. Sane insolentior dictio

in faucibus, quæ Tempe adeunt xlii, 54

Aditus xliv, 6 omnesque aditus aperit bello

summotor aditus xlv, 29 vid. summotor

rari aditus (sc. decemviri erant) colloquentibus difficiles, etc. iii, 36

Adjurare xliii, 14 ut præter commune omnium civium jusjurandum hoc adjurarent

Adjuvare xxix, 1 ad bellum adjuverunt

leve dictu monumentum ad rem

ingentem potiundam adjuvit xxvii, 15
clamore—Romani adjuvant militem suum i, 25 i. e. incitant, animant

Adlabi, Adlatari, Adlegare, etc. vid. allabi, allatrare, allegare, etc.

Adminiculum vi, 1 quo primo adminiculo erecta erat, eodem innisa M. Furio principe stetit
id senectuti suæ adminiculum fore x, 22 (Decium)

Admiratio xxvi, 12 admiratio orta est: i. e. mirum videbatur
admiratio humana xxvi, 19 i. e. hominis, ad quam illa spectat

Admissum xxv, 23 ne quid falleret tale admissum

Admittere iv, 3 si non ad fastos, non ad commentarios pontificum admittimur
comitiorum curam plebs ad animum admittebat vii, 19
precationem admisisse Deos xxxi, 5
eas conditiones imperator R. vix auribus admisit xxx, 3
in Postumium — Tarquinius — equum infestus admisit ii, 19

Admodum xliii, 11 exacto admodum mense Februar.: i. e. toto, solido
admodum quingenti xliv, 42 i. e. neque plures neque pauciores, numero finito
armorum hostilium magnam vim transtulit, nullam pecuniam admodum xl, 59
ubi satis admodum et suorum et hostium animos est expertus, etc. xxxiv, 13 i. q. fere
quia pauci admodum erant x, 41

Admonere v, 46 locus ipse admonebat Camilli
admonuit, cum securib. sibi fasces præferri xxiv, 9 Verbum, solito gravius h. l. accipiendum

Admovere xxvi, 30 exercitum ad urbem admovere
priusquam signa Achradinam admoveret xxv, 24 cf. ix, 6 it. xxviii, 46
tria (opera) adversus Pyrrheum—admovit: unum e regione Æsculapii xxxviii, 5
priusquam armatos muris admoveret xliv, 9
spes cupiditati admota xliii, 10
metus tormentorum admotus xxvii, 43

Adolescere i, 4 ætas adolevit
oppido adolescens pontifex legitur xlii, 28
Popillius consularis et alii pari nobilitate adolescentes tribuni milit. in Macedonicas legiones consulem secuti sunt xliv, 1

Adorare xxi, 17 adorati Dii ut, etc.
hostia cæsa pacem Deum adorare vi, 12 i. q. orare

Adoriri justa pugna xxxvii, 41
oppugnatio eos—adorta est xxi, 11
operib. oppugnare est adortus xxxvii, 5 nisi cum nonnullis legatur 'adorsus,' it. cap. 32
prima pars cum adorta oppugnare est xxviii, 3 cf. iii, 44
Epiri castellum adortus oppugnare xliii, 21
castra consulis adorti sunt oppugnare ii, 52

Adornare i, 20 insignique eum veste adornavit
eodem conatu apparatuque omni opulentia insignium armorum bellum adornaverant x, 38
armatum adornatumque adversus Gallum stolide lætum producunt vii, 10
rostrisque earum suggestum in fore exstructum adornari placuit viii, 14
si nobilitas ac justi honores adornarent xxviii, 42

Advehi ix, 31 ad ancipitem maxime pugnam advectus, 'desilit ex' equo: cf. xxviii, 2

Advenire xxv, 3 cui (mulctæ) certandæ cum dies advenisset, cf. xxix, 1
adeo ne advenientem quidem gratiam homines benigne accepere, nedum ut præteritæ satis memores sint xxx, 21
vim afferre rei sua sponte mox ad eum adventuræ xlv, 19

Adventare v, 33 adventante fatali urbi clade

Adventicius viii, 28 florem ætatis ejus fructum adventicium crediti ratus

Adverbia plura junctim posita ii, 22 nunquam alias ante publice privatimque
si quando unquam ante alias xxxii, 5 cf. i, 28. vi, 42. ix, 29
non unquam alias ante ii, 9 Ex quo præcipue loco intelligitur, tales accumulationes adverbiorum et particularum, ad sensus diversitatem nihil aut parum profuturas, studiose quæ-

sitas ab Livio esse. Poterat enim 'nunquam' dicere. In quo mihi imitatus videtur Græcos, quorum lingua et in hoc genere locupletissima fuit et affluentissima. Ejus rei exemplum disertius non memini me legere Xenophonteo, Mem. Socr. 4. viii, 1 ἐννοησάτω πρῶτον μὲν, ὅτι οὕτως ἤδη τότε πόῤῥω τῆς ἡλικίας ἦν, ὥστ' εἰ καὶ μὴ τότε, οὐκ ἂν πολλῷ ὕστερον τελευτῆσαι τὸν βίον

Adversus x, 6 adversa belli res. Quanquam ante Drak. legebatur 'adversæ b. r.'

adversus annus frugibus iv, 12

si—adversa pugna evenisset viii, 31

adversa patrum voluntate i, 46

adversa nobilitate xxxix, 41 i. e. adversante : cf. vi, 42

omnes adversos habebat xxxiii, 46

adversis auribus militum xli, 10

adverso tumultu pavebant xxi, 28 i. e. qui erat e regione, s. ante oculos

Celtiberos in mediam aciem in adversa signa legionum accepere xxx, 8 i. e. ut contra legiones starent

Strage armorum septa via est, maxime hastis, quæ pleræque adversæ cadentes, velut vallo objecto, etc. xxxv, 30 i. e. cuspide terræ obversa, ut defigerentur. Dukerus malebat 'transversas.' Sed, quomodo, quæso, ita vallum effectum esset?

Adversus Romanos nullum eis jus societatis amicitiæve erat v, 35

copiis iisdem, quibus usi adversus Romanum bellum fuerant viii, 2 i. e. in bello adversus Romanos

coitiones adversus remp. esse xxvii, 2

dux—adversus veterem ac perpetuum imperatorem comparabitur xxiv, 8

sequar vos adversus veteres socios meos xl, 49

quam pacem summa fide adversus eum coluimus xlv, 8 vid. Gron. Obs. ii, 20

adversus quæ singula cum respondere haud facile esset viii, 32

Gaditanis—remissum, ne præfectus—mitteretur, adversus quod iis—convenisset xxxii, 2

adversus advocatos in consilium considere jussit xlv, 7

contumacia adversus contemnentes humilitatem suam nobiles certavit ix, 46

quid autem esse duo prospera in tot sæculis bella Samnitium adversus tot decora populi R. vii, 32 i. e. ad, s. in comparatione cum t. d. p. R.

nec gloriandi tempus adversus unum est xxii, 39 i. q. apud, s. coram

Advertere xxiv, 48 quam multarum rerum ipse ignarus esset, ex comparatione tam ordinatæ disciplinæ animum advertit: vid. Clav. Cic. in h. v.

adverteratque ea res etiam Sabino tanti periculo viri i, 12 i. e. acciverat

Adulari xlv, 31 adulando aut Romanorum imperium, aut amicitiam regum, sibi privatim opes oppressis faciebant civitatibus. Aut simpliciter dictum, aut cum casu quarto junctum, rarius est

Adulatio ix, 18 desideratæ humi jacentium adulationes, i. q. adorationes : vid. advolvere

Advocare iv, 1 confestim (Canuleius) ad concionem advocavit

classicoque exemplo ad concionem advocavit viii, 32

Deosque ab se duobus præliis haud frustra advocatos viii, 33

Advocatus xxxviii, 33 ierunt alii etiam illustres viri et advocati privatis, cf. iii, 44. xxvi, 48

ad subsellia tribunorum res agebatur: eo—Popilius—advocatus—venerunt xlii, 33

Advolvere viii, 37 genibus se omnium advolvens : cf. xxviii, 34

Ædes it. 'Ædis' in casu recto

Ædes Apollini pro valetudine vota est iv, 25

Rhodiorum sociorumve quæ ædes ædificiaque 'intra fines regni Antiochi sunt' xxxviii, 38 cf. i, 33 Quomodo differant, de eo vid. Noodtii Obs. i, 10

inque ea pugna Jovis Statoris ædem votam—sed fanum, id est, locus templo effatus, sacratus fuerat x, 37

ædes liberæ xxx, 17 i. e. gratuito habitandæ : cf. xlii, 1 vid. in v. locus

Æditnus xxx, 17 ut æditui ædes sacras omnes tota urbe aperirent: cf. xxv, 7

Ædificare xxvi, 1 ne in oppidis hybernarent, neve hyberna propius ullam urbem—ædificarent

hybernacula ædificari cœpta v, 2

promiscue urbs ædificari cœpta v, 55

Æger ix, 29 qui graviter æger Romæ restiterat

gravi et periculoso morbo æger xlii, 28 Omnino 'æger' de corpore sæpius Livio dicitur, nec est Latinis 'ægrum' inter et 'ægrotum' ea differentia, quæ inter 'ægrotationem' et 'ægritudinem' est

consolantur ægram animi i, 58 cf. ii, 36. xxx, 15

cum utrumque ipsi pro remedio ægris rebus discordia intestina petissent ix, 20

Æmulari i, 18 quem (Pythagoran) juvenum æmulantium studia cœtus habuisse constat: i. e. sequentium

Æqualis v, 52 sacra, æqualia urbi, quædam vetustiora origine urbis

nec enim aut lingua aut moribus æquales abhorrere xl, 57 Sed Dukero et Crev. delenda 'vox æquales' videtur

urbem in æternum conditam fragili huic et mortali corpori æqualem esse xxviii, 28

imber—lentior deinde æqualiorque accidens auribus xxiv, 26

Æquare vi, 18 solo æquandæ sunt dictaturæ consulatusque, ut caput attollere Romana plebes possit

cum æquassent aciem iii, 62 i. e. longiorem aciem suam hostili esse noluissent

mox plures simul conferti porta effusi æquaverant certamen xxix, 34 i. e. non inconditi nec pauci, sed numero pares erant

rem metu Romanorum equitum inclinatam æquavit xxxiv, 14

per somnum vinumque dies noctibus æquare xxxi, 41

æquasse cum Apii odium ii, 27 i. q. in eodem odio, quo Appius, esse, æque invisum esse

ad solatium æquatæ repulsæ x, 37

magnitudini (regii nominis) semper animum æquavit xxxiii, 21 pro magnitudinem semper animo æquavit. Itaque etiam sic legi volebat Dukerus. Sane poëticum illud videtur. Sed multa sunt apud Livium poëtis, quam aliis scriptoribus, usitatiora

si qua alia parte cognomen suum (Maximus) æquavit, tum maxime bellicis laudibus x, 3 i. q. implevit

etsi omnia flammis ac ruinis æquata vidissent v, 42

Æque v, 3 unquam æque, quam munere Patrum in plebem

nec quicquam aliud æque, quam mœnia ipsa sese defendebant xxvi, 45

Æquiparare xxxvii, 53 ut nemo—me æquiparare possit, i. q. æquare, quod est in eodem capite

Æquus v, 38 in æquo campi

detrahere ad æquum certamen xxii, 13 i. q. in æquum locum, planiciem

ut quibus locus æquior esset xxv, 13 i. e. opportunior

et tempore et loco æquo xxvi, 3 i. q. idoneo, commodo

assuestis æqui audire v, 6 i. e. faciles, faventes

æquam pugnam sustinere ix, 12 h. e. ita ut maneat æqua

ut (præda) quam æquissima esset xxxviii, 23

adeo in æquo eum duarum—gentium—imperatoribus posuerunt (Philopœmenem) xxxix, 50

in æquo hostes vestri nostrique apud vos sint, ac nos socii, immo ne meliori jure sint xxxix, 37

reddita æqua Cannensi clades xxvii, 49

æqua libertas iv, 5 i. q. æqualis

ut qui ex æquo nos venisse in amicitiam meminissemus vii, 30

neque ut æquo tamen fœdere, sed, ut in ditione populi R. essent ix, 20 cf. ix, 4 Sic Tac. Vit. Agric. 21 ex 'æquo agere' dixit Britannos, i. e. non obnoxios Romanis, sed sui juris ut æquum fœdus postulare possent

Ærarium xxvii, 10 aurum vicesimarium, quod in sanctiore ærario ad ultimos casus servabatur, promi placuit

Ærarius ix, 34 cum, ira finitæ potestatis, Mam. Æmilium, principem ætatis suæ belli domique, ærarium fecerunt, i. e. ærario obnoxium, juriumque libertatis expertem, vid. Cel. Strothium ad iv, 24

Æratus xxxviii, 35 ærata clypea. Drak. legi vult aurata: cf. xxxv, 10

Æs v, 7 voluntariam extra ordinem professis militiam æra procedere, i. e. stipendia: vid. Gronov. ad v, 48 cf. v, 4

æra militibus constituta v, 2 vid. Cic. in v. æs

ei centum millia gravis æris dari Patres jusserunt xxxii, 26 vid. Salmas. de usur. p. 574 Perizonius de

ære gravi, § 18. 24
Æstimare xli, 20 quibusdam honoratis magnoque æstimantibus se, i. e. existimantibus, egregio se honore et præmio dignos esse. Non Latinum est de sententia Dukeri, nec Livio dignum, quod mihi secus videtur
quæ munera quando tandem satis grato animo æstimaturos vi, 39
suam quoque noxam pari pœna æstimatam rati xxviii, 31
voluntatis nostræ tacitæ velut litem æstimari vestris inter vos sermonib. audio xlv, 24 Gronov. malebat 'voluntati.' Enimvero utraque constructio bene Latina est, etiam auctore Cic. vide Drak. ad h. l. Ceterum sensus hic est: malæ voluntati pœnam statui, vel quæri, qua pœna sit digna: cf. xxix, 9
Æstimatio honoris iii, 63 h. e. utrum dignus aliquis eo honore sit, an minus
æstimatio æquis rerum pretiis liberavit vii, 21 sc. inertiam debitorum, vid. Jul. Cæs. B. C. iii, 1
legem de mulctarum æstimatione —ipsi præoccupaverunt ferre iv, 30
in æstimationem urbs agerque venit v, 25
Æstimator xxxiv, 25 incautior (Damocles) fidei æstimator fuit
Æstivus v, 6 aves æstivæ
æstiva sub tectis equitatus xxix, 34 (verba Scipionis)
ne tamen segnia æstiva essent xxxvii, 5
per æstivos saltus deviosque calles exercitum ducimus xxii, 14
Æstus flagrantissimus xliv, 36
tres (quinqueremes) in fretum avertit æstus xxi, 49
Ætas tredecim annorum ix, 18 i. e. regimen Alexandri M.
cum primum in ætatem veni xlii, 34 Sic Græci: ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, i. e. ætatem militarem habere. Sic Cic. 'in ætatem venire.' Idem 'ætatem' pro 'adolescentia' dixit Off. ii, 13
ætas militaris xxviii, 19 pro hominibus militari ætate
ætas omnis obvii currere xxvii, 51
cum vinum animos, et nox et mixti fœminis mares, ætatis teneræ majoribus discrimen omne pudoris extinxissent xxxix, 8
quid se id ætatis solicitassent x, 24 i. e. adeo senem ad consulatum accipiendum solicitassent
florem ætatis—quem ipse patri Hannibalis fruendum præbuit xxi, 3
Æternus iii, 16 æterni hostes Æqui et Volsci
ne æterna illis licentia sit iii, 9
in æternum urbe condita iv, 4 cf. xxviii, 28. xxxiv, 6
quæ (nox) pæne ultima atque æterna nomini Romano fuerit vi, 17
Affatim xxiii, 16 agri affatim materiæ præbebant
affatim lignorum x, 25 it. pecuniæ xxiii, 5 cf. ix, 35. xxvii, 17
Affectare regnum i, 46 i. e. non appetere modo, verum etiam occupare
potiundæ Africæ spem affectantem (ducem Romanum) xxviii, 18 Forma dicendi sane insolentior
se exercitumque suum gravi morbo affectari xxix, 10 Nisi vero legas 'affictari' vel 'attentari:' rarius enim illud est
Affectus xxviii, 26 quem (imperatorem affectum visuros crediderant. Simpliciter dictum pro imbecillo e gravi morbo
vires corporis affectæ v, 18
refectusque miles, hybernis itinerib. affectus xxii, 9
affectæ Veienti bello reip. remedio fuit v, 52
affectos animos (Saguntinorum) recreavit repentina profectio Hannibalis in, etc. xxi, 11 i. e. ægros, anxios metu
tributum ex affecta re familiari pendant v, 10
Afferre ii, 36 in forum ad consules lectica affertur
literæ allatæ ab urbe xxii, 11
multa diem tempusque afferre posse xlii, 50
congruentia ad consulem afferentes ix, 31
alii, majorem afferentes tumultum nuntii occurrunt xxvii, 33
cœlum arsisse afferebant xxxi, 12
quonam se pacto paucos et infirmos crederet præsidio tam valido et armato vim allaturos ix, 16
Affigere xli, 18 quæ inanima erant, parietibus affigunt. Sermo est de corruptione et fractione. Nisi vero cum nonnullis, probante Drak. legere malis 'affligunt.' Omnino confunduntur hæc duo verba. Itaque etiam xxi, 35 pro 'hærere afflicti vestigio suo' sunt, 'qui' legi velint 'affixi' repetitumque sæpius cuspide ad

terram affixit iv, 19
attollentem se ab gravi casu, Manlius ab jugulo, ita ut per costas ferrum emineret, terræ affixit viii, 7 cf. xxix, 2
hærete affixi concionibus iii, 68
Affinis xliii, 16 sociusve aut affinis ejus conductionis esset
ne quis affinis ei noxæ esset xxxix, 14
Masæsyli, gens affinis Mauris, in regionem Hispaniæ—spectant xxviii, 17 i. q. confinis
Affirmare, Præf. ea nec affirmare nec refellere in animo est, i. e. approbare rem 'tam veterem pro' certo 'affirmare' i, 3 Notetur generum diversitas
affirmata res mea opinione xxxvii, 48
ea res utique Trojanis spem affirmat i, 1 i. e. spem certam facit
ut etiam atque etiam promissa rebus affirmarent xxii, 13
affirmavit petendo ut, etc. xxxii, 35
affirmata certe eo casu Tullii apud dictatorem fides est vii, 14
consul affirmavit errorem x, 41
Afflare xxi, 54 afflabat acrior frigoris vis
terga tantum afflante vento xxii, 43
saucii afflatique incendio effugerunt xxx, 6 Paulo ante 'ambusti' dicuntur
Afflatus xxxix, 22 ignes cœlestes adussisse complurimum levi afflatu vestimenta
correpti alii flamma sunt, alii ambusti afflatu vaporis xxviii, 23
Affligere: vid. dicta ad v. affigere
præsidium regiæ afflictæ i, 39
recepturum se afflictas res xxv, 27
cadentem navim ita undæ affligebat xxiv, 34
Affluere xxxix, 31 ut quæque potuerant, copiæ affluebant, i. e. accurrebant
nisi effuse affluant opes iii, 26 i. q. abundent
ex eo, quod affluit opibus vestris, sustinendo necessitates aliorum vi, 15
Affulgere ix, 10 lux quædem affulsisse civitati visa est
et mihi talis aliquando fortunæ affulsit xxx, 30
ex insperato gaudium affulsit xxx, 10
affulsit repentina spes xxiii, 32 cf. xxxii, 19 it. xliii, 65
cœli ardentis species affulserat xliii, 13 nisi cum Gronov. probante Burmanno, 'effulserat' legatur
Africanæ, sc. pantheræ xliv, 18 Nimirum, quia in Africa frequentes fuerunt, indeque in Italiam transvectæ
Agedum xxxviii, 47 mittite agedum—et quærite. Sæpius plurali jungitur, ut 'age' pro 'agite,' ut 'inquit' pro 'inquiunt,
agedum lictor, excide radicem hanc ix, 16
Agema xxxvii, 40 addita his ala mille ferme equitum: agema eam vocabant cf. xlii, 51
Ager campester xxx, 2 Oppos. collibus x, 2
Capuamque ab duce eorum Capye, vel (quod propius vero est) a campestri agro appellatam iv, 37 cf. x, 2 it. xli, 12 vid. campester
ad quem (agrum) instruendum vires non essent vi, 5
agrum locare frumento xxvii, 3 i. e. ut coloni pendant frumentum, non pecuniam
hostem in agris non invenit iii, 3 i. e. agro sc. Romano, qui est idem cum territorio, quod nos dicimus
triumviri agro dando iii, 1
vox 'ager' omissa: qui—in Crustuminum nomina darent i, 11
Agere xxx, 9 stimulante fortuna raptim agebantur
quæ ferre atque agere possent, præ se agentes portantesque xxxviii, 18 cf. iii, 38. xxii, 3. xxxi, 30
cloacamque maximam—sub terram agendam i, 56 it. de cuniculis
agere in arma vi, 15
ceteros ad certamen egit ix, 41
multis millibus armatorum actis ex ea regione xliv, 31 pro 'coactis,' uti suspicatur legendum Gron.
ut ipsi ex alieno agro raperent agerentque xxii, 1
ferre, agere plebem plebisque res iii, 37
raptim agmine acto xxiii, 36 cf. xxi, 6. xxv, 19
levibus præliis cum Gallis actis xxii, 9
bella, quæ continua per quartam jam volumen—agimus x, 31 i. e. persequimur enarrando
in littus passim naves egerunt xxii, 19 h. e. appulerunt: cf. ix, 37

ne desperata venia hostes cæcos in perniciem eorum ageret ix, 14

velut nocturna solitudine per urbem acta xxiii, 25

agere urbis custodiam v, 10

Diis immortalib. laudesque et grates egit xxvi, 48 cf. xxvii, 13

Rhodios nuntio in orbe terrarum arbitria belli pacisque agere xliv, 15 Alibi Livius: pacis ac belli modum facere ix, 14

fides agi visa vii, 31

qui se sine legibus certis, sine magistratib. agere querebantur ix, 20 cf. cap. 25

suspensique de statu alterius uterque consul ageret ix, 43

sic enim agere debent, qui mercenario milite utuntur; at nos, tanquam cum civibus agere 'volumus;' agique tanquam cum patria nobiscum æquum censemus v, 4

quando lege agi posset ix, 46

is, tanquam reos ageret, ab anteacta vita orsus xxiv, 25

cum maxime hæc in senatu agerentur iv, 3

agebatur de conditionibus viii, 37 i. e. ambigebatur, disceptabatur

agere rogando suadendoque ii, 2 eleganter dictum, 'pro' rogare et suadere, simpliciter

non imperio modo, sed consilio etiam, ac prope precibus agens cum magistro equitum, etc. xxii, 18

eandem publice curationem agens, quam privatim agendam susceperat iv, 13

ut qui suo nomine permultos annos imbelles egissent ix, 45

ibique hyberna egerunt ix, 28

hæc cum ab optimo quoque pro atrocitate rei acta essent xxv, 4 i. e. cum vehementia quadam ex indignitate orta

apud concionem togatam et urbanam prius reus agatur xlv, 37

nec dubia, argumentis colligendo, ago xl, 9 i. e. persequor, ut ad verum perveniam

canticum egisse aliquanto magis vigente motu vii, 2

hæc simul jurgans, querens Deum hominumque fidem obtestans, et complexus filium plurimis cum lacrymis agebat viii, 33

passim omnes clamoribus agunt ii, 45

Aggravare vi, 27 aggravantibus summam etiam invidiæ ejus tribunis plebis, cum ab iis elevaretur, quibus, etc.

regno prope—in cervices accepto. Unum affuit bellum externum, quo si aggravatæ res essent, etc. iv, 12

inopia aggravari socios xxiv, 36 alii: inopiam aggravari sociorum

Aggredi i, 42 aggreditur inde ad pacis longe maximum opus. Forma dicendi etiam Cic. usurpata

Aggregare xxx, 11 cum aut vincentibus spes, aut pulsis ira aggregat suos

Agitare xliii, 17 Achaico consilio Argis agitato

de inferendo bello agitat ix, 27 cf. xxv, 36

agitatum contentione ipsa exacerbatumque viii, 33

sæpius ultro citroque agitantibus rem conventuram xxx, 3

quem nisi Saguntinum scelus agitaret xxi, 41

Aglaspides xliv, 41 a tergo cætratis erat, frontem adversus clypeatos habebat: aglaspides appellabantur

Agmen vi, 32 prius itaque mœnia intravere hostes, quam Romanus extrema agminis carpere aut morari posset (de exercitu iter faciente)

agmen Romanum xxx, 6 (de exercitu pugnante ac cædente)

agminib. magis, quam acie, pugnatum est xxix, 36 cf. xxxiii, 9

magis agmina, quam acies in via concurrerunt xxi, 57

laxum atque solutum agmen xxii, 50

fœdi agminis miserabilis vis ix, 5

eunt agmine ad urbem iii, 50

exercitus infesto agmine ruere ad urbem iii, 3

redeuntes agmine incauto ix, 38 cf. xxxv, 4

agmine inexplorato euntem insidiis circumventum xxvi, 3

accepti in urbem agmine in forum descendunt iii, 18

agmen demittunt ix, 27

præcedens militum agmen ad tribunal pergit vii, 13 cf. iii, 51

agmine eunt iii, 50 cf. vii, 12. xxxiii, 6

uno agmine abierunt ix, 30 (de tibicinibus ex urbe profugis)

mulierum ac spadonum agmen trahentem (Darium) ix, 17

unoque agmine fœminæ obsidebant xxxiv, 8 Rara, ut res, ita dicendi

forma; nam ut ex positis apparet, de motu agmen dicitur. Sed tamen etiam vi, 28 dictator dicitur stipatus agmine patriciorum consedisse: cf. viii, 30 aliquoties impetu capto perrumpere non poterat hostium agmen, i. e. stabilem aciem
agmen cogere xxxvii, 29 (de classe)
ingenti itinere agminis xxxii, 13
agmen fugientium xxxi, 41
agmine tacito xxi, 48 it. silenti xxv, 39
Agnoscere xxvi, 6 nihil ad eam spem agnoscentem, sc. matrem, i. e. spem sibi factam vanam esse existimantem
necdum enim (Eumenes) agnoverat, qui postea regnavit xlv, 19 i. e. pro legitimo eum filio habuerat, ut successorem destinaret
Agrarius triumvir ii, 41
priusquam ab tribunis plebi agrariæ seditiones, mentione illata de agro—dividendo, fierent iv, 47
agrarii se in spem legis erexerant iii, 1 h. e. ii, qui divisionem agrorum expetebant
Agrestis v, 53 ritu pastorum agrestiumque
Nolani agrestes ix, 28 Oppos. Samnitib. militibus
agrestis taurus, qui pecore aberrasset xli, 13
Ala ix, 41 umbonibus incussaque ala sternuntur hostes. Ala est, de sententia Lipsii, ea pars humeri brachiique (axilla) qua adjutrice in conflictu et pugna cominus clypeus in hostem impellitur
equitum sacræ alæ xlii, 58 Crev. putat esse regias, tuentes regis corpus, ut vocantur xxxvi, 40
Alacer vi, 24 et adhortatio in vicem totam alacri clamore pervasit aciem
Alacritas ii, 10 clamor Romanorum, alacritate perfecti operis (rupti pontis) sublatus
Alaris x, 40 cohortes alares, i. e. peditatus socialis
Albanus mons i, 3 is, qui postea Albanus dictus est
Album ix, 46 fastos circa forum in albo proposuit: cf. i, 32
Alea xxxi, 35 tam celerem aleam universi certaminis timens
aleam belli, tutam fore ratus xxxvii, 36
in dubiam imperii servitiique aleam imus i, 23
in aleam tanti casus se regnumque daret xlii, 50
ne summam rerum in non necessariam aleam daret xlii, 59
Alere xxxiv, 9 bellum se ipsum alet (de sumtib. in bellum faciendis)
rumores credulitate vestra ne alatis, quorum auctor nemo extabit xliv, 22
alitus atque educatus xxx, 28
Alias ii, 22 nunquam alias ante publice privatimque: vid. in v. adverbia
rationes alias 'reposcito,' nunc auctoritate veteris imperatoris contentus eris xliv, 36
Alibi ii, 23 exprobrantes suam quisque alius alibi militiam
nolle alibi, quam innocentia spem habere vii, 41 i. e. in alia qua re: cf. xxx, 35
Alienare xliv, 27 Gentium regem sibi alienavit
ira alienavit a dictatore militum animos viii, 35
ne quis quem civitatis mutandæ causa suum faceret, neve alienaret xli, 8 i. e. mancipio daret: cf. xxv, 36
alienatus ad libidem animo iii, 48 nisi legend. 'alienato,' ut est in edd. quibusdam, it. 'ab libidine,' i. e. ob libidinem, aut, 'libidine,' absolute
Galli—velut alienata mente, vana incassum jactare tela x, 29 i. e. consternati
hostes simul ignis, clamor, cædes, velut alienatos sensibus, nec audire nec providere quicquam sinunt xxv, 39
alienato ab sensu animo ii, 12
prius quam alienarentur omnia xxi, 60 i. q. desererentur
pars insulæ, velut munitissima, prodita atque alienata xxiv, 22 i. e. relicta
Alienigena iii, 10 pericula a conventu alienigenarum prædicta
exercitus alienigena xxviii, 42
hostis alienigena xxvi, 13 it. xxix, 10
fratri—summa vi restitisse, alienigenis bene parto eo (regno) cedere xlii, 50
Alienus v, 5 necessitate imposita ex alieno prædandi, sc. solo. Sic hosticum dicitur: vid. infra in h. v.
non alienus sanguine regibus xxix, 29 i. q. propinquus, cognatus

quam (hostem) tempus deteriorem in dies et locus alienus faceret, sine præparato commeatu, etc. vii, 12
suo maxime tempore et alieno hostibus xlii, 43
ut memores rerum humanarum et suæ fortunæ moderarentur, et alienam ne urgerent xxxvii, 35 i. q. aliorum
Alimentum xxxv, 23 addidit alimenta rumoribus adventus Attali, etc.
Alio vii, 18 plebem nusquam alio natam, quam ad serviendum
si nullus alio sit, quam ad Romanos, respectus xlii, 46
Alioqui, it. Alioquin xxxv, 21 Saxum ingens, sive imbribus, sive motu terræ leviore, quam ut alioqui sentiretur, labefactatum, etc. cf. viii, 9
tumulum—tutum commodumque alioquin, nisi quod—cepit xxx, 29
mors Marcelli cum alioqui miserabilis fuit, tum quod, etc. xxvii, 27
Aliquando xlv, 23 nulla enim est civitas, quæ non et improbos cives aliquando habeat, i. q. interdum
ne quid prætermitteretur, quod aliquando factum esset xxxi, 9 pro olim
Aliquanto plus iii, 9 i. e. multo
victorque Romam ad majus aliquanto certamen redit v, 29
Aliquantum tenebant loci xxxvii, 32 i. e. plurimum: cf. xli, 16 vid. B. Patruum ad Sueton. Jul. 86
aliquantum temporis ad fugam præceperunt xxx, 8
aliquantum iræ lenierat voluntaria deditio xxviii, 21 cf. xxix, 18 et 35
aliquantum altitudinis excitata mœnia xxix, 18 pro ad aliquantum
Aliquantus xxix, 35 in aliquantum maria spatium extenditur: cf. xxxviii, 27 vid. Drak. ad xxi, 28
Aliquis xxxviii, 30 ut aliqua liberum ad mare habebant aditum, i. e. aliqua via, aliqua ex parte: cf. x, 5. xxvi, 27
aut ipse occurrebat, aut aliquos mittebat xxxiv, 38 i. e. alios s. alios quos: cf. xxxv, 19
aliquid improvisum xxvii, 4 cf. xxxiv, 3
aliquo tempore anni v, 2 pro alio quo, i. e. hyeme: vid. quos laudat B. Patruus ad Tacit. A. i, 4
Aliquisquam, it. Aliquispiam xli, 6 Vox etiam Cic. usurpata: vid. Drak. ad h. l. it. Clav. Cic. in h. v.
Aliquo i, 21 inferre se aliquo
dare nomina aliquo i, 11 h. e. inter eos, qui proficisci s. deduci in eum locum velint: cf. i, 8. vi, 22. xxxi, 34
Aliunde xxiv, 45 qui aliunde stet semper, aliunde sentiat, infidus socius, vanus hostis, i. e. qui ab aliis partibus stet, etc.
Alius xxviii, 35 aliis atque aliis de causis
vinci animos, ubi alia vincantur xxi, 12 i. e. muri, munimenta, arces
simul desperatione alia salutis xliv, 10 i. e. alius salutis s. alio modo sui servandi
in eum campum via alia per cavam rupem, Romani, demisso agmine, cum ad alias angustias protinus pergerent ix, 2 i. q. alteras, angustias illis contrarias
inter primos, quorum concursus alios exciverat, atrox prælium fuit: alia multitudo, etc. vii, 26 i. e. reliqua: cf. i, 12. iii, 17. v, 55. vi, 1. ix, 4. xxiv, 1. xl, 12
aliaque sanctitate et gravitate vitæ hujus matronalis facinoris decus ad ultimum conservavit xxxviii, 24 cf. cap. 26 et quæ modo laudavimus: male igitur Drak. cum Burmanno, legit reliquaque
hæc aliaque dicendo xxix, 1
hæc aliaque vociferantes v, 2 ubi Drak. legit 'taliaque'
alius exercitus xxi, 27 i. q. reliquus
—equitatus xxxvii, 43
—senatus xxvii, 11
alia superbia i, 57 i. q. cetera superbiæ argumenta
quo aliæ partis hominibus animus accederet xxiv, 27 ἀρχαϊκῶς dictum. Sic xxii, 59 pro, nulli unquam civitati; est in quibusdam libris 'nullæ'
nihil aliud quam, etc. xxxi, 24 pro nihil aliud fecit, quam, ut, etc. cf. vi, 40
quibus quid aliud quam admonemus iv, 3
alius alii exprobrantes xxxi, 18
Allabi xxv, 16 angues duo ex occulto allapsi
Allatrare xxxviii, 54 qui vivo quoque eo allatrare ejus magnitudinem solitus erat
Allegare xxxvi, 11 cum patrem primo allegando, deinde coram ipse rogando

fatigasset: i. e. agendo per amicos. Nam privatim allegari homines dicuntur publice legari

Allegere x, 6 ut, cum quatuor augures —essent—quinque augures allegerentur, i. e. insuper crearentur, collegæ novi veteribus

Alligare vii, 24 vulnus alligatum, i. q. obligatum, deligatum

auxilio incertum finem habituro alligari xxxvii, 26

fœdere iniquo alligata (civitas) xxxv, 46 forte: illigata

Alloquium i, 34 et ipse fortunam benigno alloquio—adjuvabat

alloquia sermonem eliciunt ix, 6 i. e. consolationes

Alluere xxiv, 33 Achradina, cujus murus fluctu alluitur

Alluvies i, 4 aqua super ripam egressa. Itaque cum Gron. forte melius legeri: eluvies

Altare: vid. ara

Alter xxxi, 21 pars—altera, pro 'altera—altera'

alterum tantum x, 46 cf. i, 36

portaque altera (alia) egressus ix, 36 (de castris) cf. x, 2

altera castra Rom. x, 39

altera metu dedita hosti: pertinacior in repugnando telis obruta et confixa est xxiv, 35 pro altera pertinacior. Alibi etiam omittitur

alter numeralibus additum modo 'pro primo,' modo 'pro secundo' accipiendum videtur. Sic xxxiii, 21 Attalus dicitur altero et septuagesimo anno mortuus

consulum (alter) Sulpicius in dextro, (alter) Pœtelius in lævo cornu consistunt ix, 27 cf. xxii, 40

prælium fuit, quale inter fidentes sibimet ambos exercitus, veteris perpetuæque alterum gloriæ, alterum nuper nova victoria elatum iii, 62 Drak. causa subintelligit. Sed non opus est ellipsi. Melius ab 'alterum' pendere genitivi dicantur. Sic iii, 38 imperioque inhibendo acriter in paucos præferocis animi: cf. iii, 72

altera (pars juventutis) in regionem, qua effusa populatio nuntiabatur: altera, ne cui prædonum obvia fieret, altero itinere ad stationem navium ducta, etc. x, 2 pro 'alio.' Sed Drak. placet emendatio Burmanni 'avio' legentis, referentisque huc locum Suet. in Aug. Immo magis huc pertinet illud Tac. Ann. ii, 15 'avia oceani:' ad quem locum vid. B. Patruum. Apud Livium autem xxii, 14 est, devias saltus

Altercatio xxxviii, 32 magna ibi non disceptatio modo, sed etiam altercatio fuit

res diu ducta per altercationem iv, 53 cf. xxxv, 17

cum res a perpetuis orationibus in altercationem vertisset iv, 6 cf. viii, 33 Nempe altercatio proprie est, cum alternis loquuntur. Inde autem facile rixæ et contentiones oriuntur

altercatio inter pullarios orta x, 40

Alternus metus xxvi, 25 pro mutuo metu, cf. xxxiii, 26

alterni versus iv, 53 i. e. qui per vices cantantur

rogando alternis suadendoque ii, 2

alternis pæne verbis Manlii factum laudantem viii, 30 i. e. iterum iterumque laudantem

Altitudo iv, 6 hanc modestiam æquitatemque et altitudinem animi ubi nunc in uno inveneris, quæ tum populi universi fuit: i. q. magnitudinem

Altum xliv, 10 nec minus, quam in altum magnitudine Atho mons, excurrit: pro cœlo

Altus ix, 7 ingentem molem irarum ex alto animi cientis indicia esse. Alto animo s. animi opponitur summo vel imo animo; nisi meram taciturnitatem eo significari malis: vid. B. Patruum ad Tac. A. iii, 44

ipse ad altiora et non concessa tendere iv, 13 Sic Sueton. Jul. 26 altiora jam meditans

excelsa et alta sperare i, 34 nisi legend. cum Cel. Schellero 'ex alite'

gener inde ob altam indolem provecto annis ascitus xxi, 2

Alveus xxi, 26 alvei informes

fluviatiles naves ad superanda vada stagnorum apte planis alveis fabricatæ x, 2 cf. xxiii, 34

Allia Crustuminis montib. præalto defluens alveo v, 37

Amator xxxix, 42 ut obsequium amatori venditaret (de scorto)

amator indulgens xxxix, 43

Ambages v, 15 qui per ambages de lacu Albano jaceret: sc. verba, sermones

haud per ambages i, 55

Sexto, ubi, quid vellet parens,

quidve præciperet, tacitis ambagib. patuit i, 54 i. e. non verborum, sed factorum ambagib.
ambages mittere vi, 16
vix pueris dignas ambages senes ac consulares fallendæ fidei exquirere ix, 11
misceri ambages xliv, 27 cf. ix, 37

Ambigere haud nihil i, 3
regni certamine ambigebant fratres xxi, 31
pauca de jure civitatium, de quibus ambigeretur, disseruit xxxv, 33

Ambiguus xl, 8 haud ambiguus rex: i. e. unus hæres imperii regii; sine dubio rex futurus
ambiguo favore gratiam victoris spectare xxi, 52 h. e. qui utrique parti ita præstatur, ut neutri plus aut minus tribuatur negeturve

Ambire ii, 3 tanquam ad id, quod agi videbatur, ambientes

Ambitio xliii, 11 commeatibus vulgo datis per ambitionem: h. e. ad gratiam a militib. ineundam, eamque nimis captandam: cf. cap. 14
sed ne id quod placebat, decerneret in tantæ nobilitatis viris, ambitio obstabat v, 36 Senatorum hæc ambitio erat, quibus jus erat sententiam in senatu dicendi; i. e. studium benevolentiæ et gratiæ: cf. xxix, 16
obnoxios imperatores tradi licentiæ atque avaritiæ militari: in uno nimis se per ambitionem peccare xlv, 36 Verissima est Gronov. emendatio sic legentis: ultro nimis sæpe per ambitionem peccari, sc. ab imperatorib. qui nimis indulgeant militib. eorumque favorem et gratiam summa ope et intempestive captent, vid. Gron. ad h. l.

Ambitiose i, 35 petisse ambitiose regnum, i. e. arte ac studio
satis ambitiose partem utramque fovendo xxxviii, 32 i. e. demerendæ utriusque gratia, præter decorum quidem, honestisque artibus neglectis

Ambitus xxvii, 27 multos circa unam rem ambitus fecerim, si, quæ de Marcelli morte variant auctores, omnia exequi velim, i. e. excessus, digressiones

Ambo in casu quarto iii, 62

Ambustus damnatione alterius xxii, 35
ambustus prope evasit, ib. vid. semiustus
ambusti homines jumentaque—obruerant itinera portarum xxx, 6 vid. afflatus

Amentia iii, 47 tanta vis amentiæ verius, quam amoris, mentem turbaverat

Amicitia ac societas vii, 31
responsum senatus amicitiæ Samnitium memor, ib. h. e. in Samnites qui per multos annos in amicitia Rom. fuerant x, 45

Amicus vii, 30 quod Samnites priores amici sociique vobis facti sunt
socio atque amico regi xxxvii, 54 Sciendum autem est, socium plus esse, quam amicum. Etenim, qui socius erat, idem erat amicus; sed non omnis amicus erat socius, qui habebatur singularis honos, non ille omnibus attributus

Amictus xlv, 7 pullo amictus illo Perseus ingressus est castra. Grævius ad Flor. iv, 2 legi vult 'cum filio:' vid. Gronov. ad h. l.

Amittere vii, 13 ad Alliam fusæ legiones, eandem, quam per pavorem amiserant patriam, profectæ postea ab Veiis virtute recuperavere
non reliquisse victores, sed amisisse victi patriam videbimur v, 33
si exercitum amisisset viii, 33 i. e. infelicissime pugnasset: cf. iii, 30
ne tanta ex oculis manibusque amitteretur præda xxx, 24 cf. xxix, 31 præcipue vero xxxii, 18 ubi simpliciter dictum est: hominum prædam omnem amisit: eodem sensu; neque enim jam facta erat
Masinissam saucium prope e manibus inter tumultum amisit xxix, 32
amissa omni de se potestate xxvii, 3

Amnis i, 4 justi amnis cursus. Opponitur effuso lenibus stagnis: vid. Stagnum
amnis navium patiens xxi, 31
inflati amnes (ab continuis imbribus) tenebant xl, 33

Amœnior cultus iv, 44 (vitio datus Virgini Vestali) vid. cultus

Amœnitas xxiii, 4 illecebræ omnis amœnitatis maritimæ terrestrisque (de cultu ac victu)

Amoliri xxv, 36 cum amolita objecta onera armatis dedissent viam
amolior et amoveo nomen meum xxviii, 28

Amovere v, 51 sacra in ruina rerum nostrarum alia terræ celavimus, alia, avecta in finitimas urbes amovimus

ab hostium oculis

Amplecti xxv, 32 totius simul Hispaniæ amplecti bellum

montes—muroque insuper amplexi xli, 18

amplexus regni nomen ix, 34 i. e. urgens r. n. et affectans regnum

Perseo regium nomen omni vi amplectente xlv, 4 i. e. retinente

Ampliare reum xliv, 4 i. e. judicium ejus differre

bis ampliatus tertio absolutus est reus xliii, 2 cf. iv, 44

Amplissimi ludi ii, 27 alias: apparatissimi, magnifici: amplissima vestis xxvii, 51 (de matronis in gratulatione)

Amplitudo xxxix, 48 quæ augendæ amplitudinis ejus causa facta erant (de Demetrio legato)

Amplius i, 18 centum amplius post annos

duas amplius horas xxv, 19

pugnatum amplius duab. horis xxvii, 12

paulo amplius integræ naves xxxvii, 24

negabant unam cellam amplius, quam uni Deo rite dedicari xxvii, 25

Amplus v, 16 amplum donum: i. q. magnificum

auctiorem amplioremque esse (majestatem) iv, 2

sacrificium amplius solito apparari jussit xlv, 28

Porsena, tum regem esse Romæ, tum Etruscæ gentis regem, amplum Tuscis ratus ii, 9 i. e. honorificum

An sine prægresso utrum iv, 55 Consules ambo profecti sint,—an alter ad comitia habenda substiterit, incertum diversi auctores faciunt

Anceps xxxvii, 11 tela ancipitia: i. e. ab utraque parte missa

agitatio anceps telorum armorumque i, 25

in eos ancipites ad ictum utrimque conjiciebant hastas xxx, 33 illud utrimque pleonastice additum est

ita muniebant, ut ancipitia munimenta essent, alia in urbem—versa, aliis frons in Etruriam spectans v, 1

anceps prælium ii, 62

animum inter Fidenatem Romanamque rem ancipitem gessisti i, 28

anceps odium xxvii, 17 sc. transfugarum; i. e. contractum tum apud eos, ad quos accesserant, quam apud illos, quos deseruerant

Angere xxi, 1 angebant ingentis spiritus virum Sicilia Sardiniaque amissæ

neque ipsos modo, sed parentes cognatosque eorum ea cura angebat xxix, 1

Angor v, 48 quorum intolerantissima gens humorique ac frigori assueta, cum æstu et angore vexata, etc. h. e. æstu angorem ac prope suffocationem efficiente

Angulus xxix, 5 si Pœnus sub angulo Alpium quietus se contineat

Angustiæ xxviii, 1 impediebant autem et asperitates viarum, et angustiæ saltib. crebris—inclusæ

Anima xxi, 58 cum jam spiritum intercluderet, nec reciprocare animam sineret

ubi fervore atque æstu anima interclusa—expirarent xxiii, 7

Animal ix, 14 cædunt—servos, liberos, puberes, impuberes, homines jumentaque nec ullum superfuisset animal, ni, etc.

Animus xxvii, 17 corpus duntaxat suum ad id tempus apud eos fuisse: animum jam pridem ibi esse, ubi jus ac fas crederent coli: cf. i, 58. vii, 12. ix, 9

Vitruvio nec—sana constare mens, nec, ut longius a castris dimicaret, animus suppetere viii, 19

cum consuli duplicatæ vires, Pœno recens victoria, animo esset xxix, 36 i. e. animum adderet, spem augeret

prædonum magis, quam hostium animi inventi vii, 27

quid eam vocem animorum non plebi R. sed Volscis—allaturam iv, 2

Etruriæ animi v, 5 cf. xxvii, 20

animos ad spem certaminis facere xxxvii, 37

quamvis suspectos infensosque inter se jungebant animos ii, 39

ne alibi, quam in armis, animum haberent x, 20

juvenis ardentis animi i, 40

ut sub ejus obtentu cognominis liberator ille populi R. animus latens opperiretur tempora sua i, 56

vid. in vv. pendere, stupere, suspensus, distendere, bonus, etc.

Annales iv, 34 quidam annales retulere

omnes prope annales Fabium dictatorem—rem gessisse tradunt xxii, 31

huic pugnæ equestri rem—mirabilem certe adjiciunt quidam annales xxiii, 47

Anniti xxvii, 14 Pœnis ad obtinendum hesternum decus annitentibus
et se id anniti, ut, etc. xxii, 58
patres—non temere pro ullo æquo annisi sunt ii, 61
certantem secum ipsum annisurum, ut, etc. vi, 6
Anniversaria arma iv, 45 i. e. bella quotannis instaurari solita
Annona vii, 31 urbs maxima—uberrimus ager marique propinquus, ad varietates annonæ horreum populi R. fore videbatur
nihil mutavit annona v, 12 i. e. pretium frumenti non mutatum est. Hæc dicitur ii, 34 annona vetus
conditiones laxandi annonam, ib. et cap. 52 laxior annona dicitur: vid. Levare it. Exardescere
nullum momentum annonæ fecisset iv, 12
utantur annona, quam furore suo fecere ii, 34
vectigal etiam novum ex salaria annona statuerunt xxix, 37 Ex quo loco intelligitur, licet 'annona' de pretio frumenti præcipue dicta sit, ut ipsum frumentum adeo illa voce indicari cœpisset; eandem tamen subinde primo significatu adhiberi consuevisse. Huc pertinet locus xxxv, 44 in quo diserte, præter copiam frumenti, annona tolerabilis rerum aliarum nominatur
Annuere vii, 30 annuite—nutum numenque vestrum invictum Campanis
Annus iii, 6 agebatur anni principium Kalendis Sextilibus
observando tempore anni v, 6
et jam anno in magistratu erat xxv, 16
tres in anno stati dies xxxix, 13
matronæ annum, ut parentem, eum luxerunt ii, 7
quorum annos in perpetua potestate, tanquam regum, in Capitolio numeratis vi, 41 (de tribb. plebis)
annus circumactus vi, 1 de magistratus extraordinarii munere, quod, dum annus civilis exisset, nec vero ab ejus principio, administratum erat
circumegit se annus ix, 18
numerarentur duces eorum annorum, quibus plebeiorum ductu et auspicio res geri cœptæ sunt x, 7
solicitus annus prodigiis x, 31
annus imbellis x, 1 Omnino sciendum est, de annis a Livio, tanquam personis, poëtico more, omnia dici. Sic funestus annus, tristis, etc. sæpius occurrit
Annuus xl, 46 vectigal annuum decretum est, int. de omnib. ejus anni vectigalibus
dimidium ex vectigalib. ejus anni tribuitur xliv, 16
Anquirere de perduellione vi, 20 i. e. diligenter quærere, inquirere, percunctari, quæ est propria hujus verbi significatio
capite anquisitum ob rem bello male gestam de imperatore nullo ad eam diem esse viii, 33
cum capitis anqnisissent ii, 52 cf. xxvi, 3
cum tribunus bis pecunia anquisisset xxvi, 3
Ante rem ix, 40 i. e. prælium commissum
ante signa circaque ix, 32
ante præoccupare xxxi, 20 Sic cap. 32 prius præcipere
ante annis octo xl, 52 Ibi Drak. 'annos' vel 'annis ante octo' legi vult. Sane hoc usitatius. Sed nihil tamen impedit, quo minus 'ante' præponatur. Ita 'post paucis diebus' est ii, 31 it. xl, 57 Similiter 'causa ignominiæ' pro, ignominiæ causa, ergo xl, 41 Ratio ducta est e Græco sermone. Xenophon quidem, Memorab. Socr. iv, 7 dixit ἕνεκα πορείας. Idem in Hierone, nisi me omnia fallunt, ἕνεκεν ἀσφαλείας
si quando unquam ante alias, tum, etc. vid. in v. Adverbia
comitia in ante diem tertium, Nonas Sextiles, Latinos in ante diem tertium Idus Sextiles edixit xli, 16
ante alios miserandi magis, qui unquam obsessi sunt quod, etc. v, 42
ne proderent patriam tyranni ante satellitibus, et tum corruptoribus exercitus xxiv, 32 i. q. olim
peditum agmen in ripa, elephantos ante quadraginta disposuit xxi, 5 i. e. in anteriore parte: cf. xxviii, 33
Anteconvectum v, 26 cum frumentum copiæque aliæ ex anteconvecto—suppeterent
Antefacta xxxvii, 53 vos modo id decere, et conveniens esse antefactis, dicent
Antefixa xxvi, 23 Victoria, quæ in culmine erat, fulmine icta decussaque ad Victorias, quæ in antefixis erant, hæsit; i. e. statuæ Deorum ad marginem templorum in fastigiis positæ

jam nimis multos audio Corinthi et Athenarum ornamenta laudantes mirantesque et antefixa fictilia Deorum Romanorum ridentes xxxiv, 4

Anteidea xxii, 10 si anteidea senatus populusque jusserit fieri, ac faxit, eo populus solutus liber esto. In formula rogationis: in alia orationis forum hoc verbum non magis occurrerit, quam 'clepere,' quod in eadem hac formula legitur

Anteire xxxviii, 51 si ab annis septemdecim ad senectutem semper vos ætatem meam honorib. vestris anteistis, ego vestros honores rebus gerend. præcessi: i. e. leges annales in me neglexistis

Antesignanus xxvii, 18 in eos velites, antesignanique et qui primi agminis erant. Hic distingui videntur antesignani ab his, qui primi agminis erant: quod secus videtur Cel. Strothio ad xxii, 5

Antevenire xlii, 66 consul anteveniens extemplo prælium conseruit

Antiquitus ix, 29 jam inde antiquitus

Antiquare xxii, 30 plebeiscitum, quo oneratus magis, quam honoratus sum, primus antiquo abrogoque

imperiosum ducem et malignum antiquando rogationem, quæ de triumpho ejus ferretur, ulciscerentur xlv, 35

profertur tempus ferundæ legis, quam, si subjecta invidiæ esset, antiquari apparebat iv, 58 cf. v, 30

Antiquus iii, 68 patrum vestrosque antiquos mores vultis pro his novis sumere

mihi vetustas res scribenti—nescio quo pacto antiquus fit animus xliii, 13

ad ea facienda (se, Antiochum) in antiquum venisse xxxiii, 14 Gron. et alii hunc locum corruptum esse dicunt. Ille sic legendum putat: 'ad ea redigenda in antiquum jus venisse.' Enimvero 'ad ea facienda' genuinam lectionem esse, mihi quidem tota oratio regis clamare videtur, in qua, manifeste data opera, verbum 'faciendi' sæpe repetitum est: in eaque repetitione sane mira elegantia est agnoscenda. Deinde 'antiquum' substantive acceptum, cum 'venisse' conjungatur, intellecto 'solo,' 'dominio,' etc. Hoc non solum dictioni Livianæ non repugnat, (nemo enim ignorat, 'pacatum,' 'hosticum' Livio dici pro 'agro,' 'solo,' etc.) verum etiam ipso ejus usu confirmatur. Namque v, 33 ult. 'ex antiquo' etiam absolute dicitur, subintellecto 'angulo,' 'sinu,' 'loco,' 'solo,' 'patrio,' etc. Sensus ergo hic est: Romanis inquirentibus et, quid mihi faciendum esset, et quid ego in Asia facerem, quæ jure belli Seleuci facta erant, sed postea a majorib. meis neglecta, ad ea facienda, nec negligenda, et usurpatoribus eripienda, in antiquum (sc. dominium) veni. Ita sensus hujus loci non emendati ille ipse est, salva quidem Latinitate, qui per emendationem Gronovianam ei inferebatur

his parantibus antiqua fœderum ordiri, meritaque in populum R. etc. xxxvi, 27 i. e. initium facientibus a mentione antiquorum fœderum, etc.

tanta utilitate fides antiquior fuit, vii, 31 i. e. carior

id antiquius consuli fuit iii, 10

longeque antiquissimum ratus i, 32 h. e. quod maxime curæ cordique est: cf. ix, 31

Anxius vicem suam viii, 35

——gloria ejus xxv, 40

——invidia ix, 46

——inopia xxi, 48

——curis 2

Aperire i, 8 locum asylum aperire; i. e. ut sit asylum

fundamenta templi aperire i, 55 h. e. terram effodere ad fundamentum jaciendum

occasionem aperuere ad invadendum iv, 53 cf. ix, 27

cum incalescente sole dispulsa nebula aperuisset diem xxii, 6 cf. xxvi, 17

ubi lux fugam hostium aperuit xxvii, 2

si qui motus occasionem aperiret ix, 27

nec comprimi tumultus aperirique error poterat xxvi, 10

cum jam appropinquantium forma lemborum, directæque in se proræ, hostes appropinquare aperuissent xliv, 28

qui, Europa omni domita, transgressi in Asiam incognitum famæ aperuerint armis orbem terrarum xlii, 52

Aperte ac propalam claves portarum reposcunt xxiv, 38

Apertus xxx, 26 Italia aperta (de importatione frumenti)

ipse eodem aperto itinere per medios montes duxit xxxi, 2

apertæ naves ad tuendos maritimos agros comparatæ xxxi, 22
naves leviores apertæ xxxii, 21 i. e. speculatoriæ. Oppos. tectæ et constratæ: vid. infra in v. Navis
quo apertior adtius ad mœnia esset, omnia ædificia—circumjecta muris incendit ix, 28
Peloponnesus—nulli apertior et opportunior, quam navali bello xxxii, 21
corpora aperta jaculo xxv, 16
castra locis apertis posuit xxxiv, 46 alibi: in aperto xxii, 4
apertos circa campos ad dimicandum esse xxxviii, 41

Apex vi, 41 cuilibet apicem dialem imponamus

Apis iv, 33 fumone victi—velut examen apum, loco vestro exacti, inermi cedetis hosti

Apisci iv, 3 si dignus summo honore erit, apiscendi summi honoris, stare urbs hæc non poterit: vid. Drak. ad h. l.

Apocleti: vid. Delectus

Apparare vi, 21 apparatum eo anno bellum est

Apparate ludi facti xxxi, 4

Apparatus supplicii xxviii, 29
dimissus auxiliorum apparatus ix, 7
nec tantis apparatib. elatus de inferendo bello agitat ix, 29 cf. x, 38
oneratum fortunæ apparatib. suæ (Darium) ix, 17

Apparere iv, 60 consilium specie prima melius fuisse, quam usu appariturum
simul libertas ab impotentib. tyrannis apparuisset xxv, 28
cum appareret ædilibus ix, 46 Sermo est de eo, qui scriptum fecerat s. scriba. Dicuntur autem ministri 'apparere' magistratibus, atque inter eos etiam scribæ sunt referendi

Apparitor i, 8 generis nomen, quo 'lictores' etiam comprehenduntur
apparitores ludi xliv, 9 Haud dubie cum viris doctis legendum 'ludi apparatiores;' i. e. magnificentiores

Appellare i, 40 cum regem appellarent: i. e. ad r. provocarent
tribunos pl. appello et provoco ad populum viii, 33 cf. ii, 19. ix, 26. xxvi, 3. xxvii, 8
quis vos appellare potest ix, 9 i. e. ut debitores

Appellatio provocatioque iii, 56
in præsidia adversariorum, appellationem et tribunicium auxilium, patricii confugerunt ix, 26

Appellere viii, 3 in Italiam classem appulisse constat: it. xxviii, 42 Etiam 'classe appellere' defendit Gronov. ad xxx, 10
naves ita appulsæ ad muros, ut pro aggere ac pontibus præbere ascensus possent 10

Appendix Etrusci belli ix, 41
Carpetanorum, cum appendicib. Olcadum—centum millia fuere xxi, 5

Appetere i, 8 munitionibus alia atque alia appetendo loca: i. e. occupare ædificandi, ampliandi causa
Veios fata appetebant v, 19 i. e. terrebant s. manebant scil. adversa
cum jam id tempus anni appeteret xxxiv, 13 cf. xx, 21. xxii, 1. xxix, 10
nox jam appetebat viii, 38 cf. x, 42
velle eum vobis amicum esse, qui vos appeteret vii, 30

Applicare fortunæ consilia xxxii, 21
Leucas—colli applicata verso in orientem xxxiii, 17
Cornelius eidem flumini castra applicuit xxxii, 30
Romani sinistrum (cornu) ad oppidum applicarent xxvii, 2
dum corporibus applicantur armaque armis jungunt xxiii, 27

Apponere xxxvii, 4 scalæ appositæ
statio, quæ portæ apposita erat xxxiv, 5
moderatorem et magistrum consulibus appositum ii, 18

Approperare iv, 9 cœptumque opus adeo approperatum est
quæ (res) summa ope approperata erat, ne impediri posset xxvi, 15 cf. xxvii, 25

Aprici colles xxi, 37 Oppos. prærupti montes

Aptare ix, 31 ut quisque se aptaverat armis
ut vix ad arma capienda aptandaque pugnæ competeret animus xxii, 5

Aptatus xxi, 27 paratas aptatasque habebat pedes lintres

Apte xxiii, 1 Numidas partim in insidiis [et pleræque cavæ sunt viæ sinusque occulti] quacumque arte poterat, disposuit. Nisi legend. 'arte' s. 'arcte'

Aptus x, 25 profectus apto exercitu, et eo plus fiduciæ ac spei gerente, quod non desiderata multitudo erat, etc. i. e. sorti ac laudis cupido
in quod genus pugnæ minime apti sunt xxxviii, 21
qua aptissimum ad loci naturam

erat xliv, 8
apta dies sacrificio i, 45
Apud xli, 9 prætor—qui esset apud forum
Aqua levata vento, cum super gelida montium juga concreta esset, tantum nivosæ grandinis dejecit, etc. xxi, 58
aquæ cœlestes iv, 30 cf. v, 15
multis et aliis auctum aquis (fluvium) xliv, 31 i. e. rivis et fontibus
Aquatio xxx, 29 castra longinquæ aquationis
Aquilo xxxvi, 42 ubi primum aquilones cecidere
aquilone in septemtrionem verso xxxvii, 12
Aræ et Altaria promiscue dicuntur x, 38
Arbiter xxvii, 28 sine arbitro agere: i. e. suo arbitratu
interpres arbiterque concordiæ civium ii, 33
Arbitrium salis vendendi ii, 9 i. e. merces vel pecunia vectigalis, quam socii solvebant reipublicæ ob jus monopolii, vel vendendi per ipsos solos
arbitria agere xxiv, 45 vid. Gronov. Obs. 4. p. 175
in arbitrium crudele ac superbum venire xxx, 12
Quinctio liberum arbitrium pacis ac belli permissum xxxii, 37
prætores consuli in eligendo arbitrium fecerunt xliii, 15
liberum arbitrium iv, 43 pro suffragio
ipsum nullum, præterquam suæ libidinis arbitrio, finem facturum xlii, 25
arbitria fortunæ x, 24
Arbor xxiv, 3 lucus ibi, frequenti sylva et proceris abietis arboribus septus. Sic i, 24 herba graminis dicitur; sic Sueton. Oct. 94 arbor palmæ
arbor infelix i, 26 sc. e qua nocens suspendatur, aut ipsa crux; nisi malis ad distinctionem veterum, in felices et infelices arbores, per se sic dictas respicere
Arcanus xxiii, 22 si quid unquam arcani sanctive ad silendum in curia fuerit
Arcere x, 23 Virginiam—matronæ—sacris arcuerant
arceamus transitum hostis xxvi, 41 pro transitu hostes, ut et emendarunt nonnulli. Falso. 'Transitus hostis' significat hostes transeuntes. Sic 'fuga' pro fugientibus Livio dicitur: vid. infra in h. v. Ad eundem modum Cicero Epp. Div. vi, 20 cur adventibus te offeras pro adventantibus
ad arcendos commeatus præsidii Romani xxvi, 20
quod eos neque portæ neque muri hostium arcuerant viii, 29 i. e. non deterruerant, quin expugnarent
Arcessere xxxii, 32 factio arcessit Romanos: i. e. effecit seditione sua, ut Romani ad se opprimendam occurrerent
arcessere quietem silentio xxi, 4 it. molli strato, ib.
Archipirata xxxvii, 11
Arctatus xlv, 36 in præmiis, in honoribus omnia arctata
Arctus xxxix, 32 quia plus quam unum ex patriciis creari non licebat, arctior petitio quatuor petentibus erat: i. e. minori cum spe
arcti commeatus ii, 34
ne in arcto res esset xxvi, 17
Arcuatus currus i, 21 i. q. adopertus, tectus
Arcus solem tenui linea amplexus est xxx, 2
Ardere xxvi, 27 de incendio pluribus simul locis circa forum orto
Præneste ardentes lapides cœlo decidisse xxii. 1 i. q. candentes
ardentibus siti faucibus xliv, 38 it. arere dicitur
ardens amore iii, 44
ardere cupiditate ulciscendi xxix, 6
ardens animus i, 46
in civitate ira odioque ardente ix, 10
cum—cuncta bello arderent xxvi, 18
Hispaniam arsuram bello xxviii, 24
ardere bello Africam xxviii, 44
quieto exercitu pacatum agrum, qui paulo ante ingenti tumultu arserat, peragravit xliii, 4
conticescit furor, quo nunc omnia ardent ii, 29 non exacta satis allegoria. debebat esse 'strepunt' aut simile quid
anni principia statim seditione ingenti arsere vi, 31
Ardor 13 vultum hostis ardore animi micantem ferre non potuit
forsitan etiam ardoris aliquid ad bellum armaque adversus—regem—inventurum i, 53
tantus fuit ardor armorum adeo intentus pugnæ animus, etc. xxii, 5
et militum quidem is erat ardor, ut

jam inde cum scalis succedere ad muros vellent viii, 16

Arduus, ib. quia id arduum factu erat

altitudo loci et munimenta defenderunt, quæ nulla ex parte adiri, nisi arduo ac difficili ascensu, poterant xxv, 13

Area libera a ceteris religionib. i, 55 h. e. in qua nullum aliud templum sacratum est

Argentariæ, sc. tabernæ ix, 40 domini argentariarum

Argentarii vii, 12 iidem qui mensarii: h. e. qui privatim rem nummariam tractabant, pecunia permutanda, vendenda, usuris locanda, etc. Sed alia ratio est 'mensariorum,' qui vel triumviri vel quinqueviri vocabantur. Hi utique argentariis honestiores erant, cum, velut extraordinarii magistratus, pecuniæ publicæ curam haberent: vid. Dukerum ad illum locum, ubi quinqueviri ex hoc genere nominantur

Argentatus ix, 40 argentatis (militibus) linteæ candidæ. Sic dicebantur præcipue a clypeis argento insignibus

Argenteus x, 39 auream olim atque argenteam Samnitium aciem—occidione occisam. Præcedunt hæc verba: et per picta atque aurata scuta transire Romanum pilum, etc.

Argentum infectum xxxiv, 10 cf xxxvi, 40

argentum factum signatumque xxvi, 47

argenti — pondo — signati argenti numerus xxviii, 38

argentum Oscense xxxiv, 10 nummi Oscæ urbis Hispaniensis: cf. xl, 43 ubi (auri) signati Oscensis nummi memorantur

argentum Illyrium xlv, 43 nummi in Illyrico cusi

argentum bigatum xxxiii, 37 nummi bigis insignes

decem talentis argenti acceptis xxii, 31

Argumentari xxxix, 36 nec, jure, an injuria cæsi sint, argumentari refert: i. e. inquirere, constituere

Argumentum vii, 2 qui (Livius) ab saturis ausus est primus argumento fabulam serere: i. e. cœpit scribere carmina in scenis agenda, quæ uno argumento tota constarent, inter seque partibus omnibus cohærerent, non varias res, ut saturæ, miscerent: vid. B. Patruum ad Cic. Or. pro Cœlio, cap. 27

fabulam apud ipsum auctorem argumenti peragit iii, 44 i. e. rem narrat ex fictione auctoris

quod etsi jure non fiat—tamen argumentum esse non haberi pro sacrosancto ædilem iii, 55 Pronum fuerit 'argumento' legere; sed hujus quoque constructionis plura exempla collegit Drak. ad 24

argumento sit clades Romana v, 44 cf. xxxix, 51

Arma i, 25 ubi primo statim concursu increpuere arma, 'micantesque fulsere' gladii, etc. Sub illis intelligenda est species armorum ea, quæ ad tegendum corpus pertinet; sub his tela, quæ alibi i, 44 it. xxx, 11 ab armis distinguuntur. Clarissimus eam in rem locus est xlv, 39 ubi arma 'detracta corporibus hostium' dicuntur: quæ sunt, uno verbo, spolia: cf. xxx, 31 'tunc Mamertinorum periculum et nunc Sagunti excidium nobis justa ac pia' induerunt arma: vid. in v. 'aptare.' Denique 'arma cœlestia' dicuntur ancilia i, 20 sunt: clypei.—Porro viii, 30 congesta hostilia 'arma concremata esse' narrantur. Hi autem sunt clypei e 'crate' lignea, vimine, corio confecti, cui crati deinde æs inducebatur: cf. i, 37 ubi fluitantia arma (in flumine) memorantur: vid. Ill. Heynium ad Virgil. Æn. i, 118

armorum habitus xxii, 18 cf. xxiv, 30

arma viris in arma natis auferre ix, 9

per arma per viros late stragem dedere viii, 3

si viri arma illa habuissent, quæ in portis fuere nostris, capi Roma me consule potuit iii, 67 cf. xxx, 30

arma curare et tergere xxvi, 51

nos—vilia hæc capita luendæ sponsionis feramus, et nostro supplicio liberamus Romana arma ix, 9 i. e. exercitum R.

nulla usquam apparuerunt arma xli, 12 i. q. armati: vid. ardor

auxiliis levium armorum—hostem cohibend. xxii, 3

legiones in armis decurrerunt xxxv, 35 i. e. armatæ

quæ (Sophonisba) regem nobis socium alienasse, atque in arma egisse præcipitem dicatur xxx, 14

ab externis armis otium fuit iii, 14
Romana arma movebantur xxi, 5
nec erat ea tempestate gens alia, cujus secundum Gallicos tumultus arma terribiliora essent ix, 0

Arpini repente pro Romanis adversus Carthaginiensem arma verterunt xxiv, 47 cf. ix, 16

Æquorum jam velut anniversariis armis assuerat civitas iv, 45 i. e. quotannis Æquico bello a. c. Omnino hanc ob causam 'arma' dicuntur pro bello, quia olim perpetuus miles non fuit, nec arma prius, quam sub initium belli sumebantur, tractabantur, etc.
neque in eum agrum—hostilia arma inferrent vii, 31
prohiberi extra fines efferre arma xlii, 23
ut adversus injusta arma pio justoque se tutarentur bello, ib.
arma cuncti spectant et bellum ix, 10
omnes Etruriæ populi—ad arma ierant ix, 32 cf. xlii, 2 Sic Cic. 'ad saga ire' dixit
arma primo quoque tempore fieri in ea gente xlii, 8 Forte legend. 'arma quoque imperare fieri in ea gente.' Nimirum, quia non indigna illa gens, partim tutela benigna, partim fiducia facili videretur

Armamenta tollere xxi, 49 demere, ib. i. q. fundere

Armare ix, 35 quibus (saxis) eos affatim locus ipse armabat
Claudii sententia consules armabat in tribunos iv, 6 i. e. Claudius consulib. arma capienda censebat
legum quoque latores adversus tantum apparatum adversariorum et ipsi causam plebis ingentibus animis armant vi, 38
muri reficiebantur propugnaculisque armabantur xxx, 9

Armenta—boves xxii, 17 cf. i, 7

Armatura levis ab equitatu semper distinguitur: v. c. xxviii, 14
armaturæ leves in cornua deductæ xxi, 55 cf. xxii, 18
manipuli levis armaturæ xxxi, 42

Armatus xxii, 27 levium armatorum auxilia
armatis corpus circumsepsit i, 49 i. e. satellitibus armatis
armati—togati ix, 25
ornati armatique ad edictum aderant xxvii, 13

Armatus (substantivum) haud dispar xxxiii, 3
relicto—omni graviore armatu xxvi, 5 cf. xxxvii, 40. 41

Armenta xxii, 17 accensis cornib. armenta—'velut stimulatos furore agebat' boves. Sic proprie; dicuntur enim ab arando

Arrectus xxi, 35 ut pleraque Alpium ab Italia, sicut breviora, ita arrectiora sunt xxi, 35 i. e. prærupta
arrecti ad bellandum animi viii, 36 it. cap. 37 a. ad bellum a.

Arrigere xlv, 30 libertas præter spem data arrexit: sc. animos Macedonum

Arripere ii, 54 tribunus plebis consules abeuntes magistratu arripuit: i. e. reos fecit, ad populi judicium vocavit
subinde arreptus a P. Numitorio Sp. Oppius invidiæ proximus iii, 58 sc. in 'vel' ad quæstionem, avide quidem et cupide, hæc enim vis inest verbo arripiendi

Arrogare vii, 25 cui dictatorem arrogari haud satis decorum visum est patribus: i. e. addi vel potius opponi

Ars i, 15 nulla arte adjuti: i. e. strategemate
sub Hannibale magistro omnes artes belli edoctus xxv, 4 cf. vii, 14
disciplina militaris—in artis perpetuis præceptis ordinatæ modum venerat ix, 17
ut urbanis artibus opes augeret, quando belli decus penes alios esset ix, 42
Græcarum artium opera xxv, 40
quod ministerium fuerat, (coquus) ars haberi cœpta xxxix, 6
patrem lanium fuisse ferunt, ipsum institorem mercis, filioque hoc ipso in servilia ejus artis ministeria usum xxii, 25

Artifex vi, 36 artifices jam tot annorum usu tractandi animos pl.
in armamentario multis talium operum (tormentorum machinarumque) artificibus de industria inclusis xxix, 35
multi artifices ex Græcia venerunt xxxix, 22 i. e. histriones, scenici artifices: cf. v, 1. vii, 2. xli, 20 Ea observatio debetur magno Dukero
sic—tanquam artifices improbi, opus quærunt: qui et semper ægri aliquid esse in rep. volunt, ut sit, ad cujus curationem a vobis adhibeantur v, 3 Nimirum hic medicos lucri

cupidos intelligendos esse, nemo abnuerit

Arx Romæ Capitoliumque v, 47 arx est pars altera montis in quo est Capitolium

de arce capta Capitolioque occupato iii, 18 cf. iv, 2

pro capite atque arce Italiæ, urbe R.—bellum geratur xxii, 32

quæ visa species—arcem eam imperii caputque rerum fore portendebat i, 55

Janiculum quoque adjectum, non inopia loci, sed, ne quando ea arx hostium esset i, 33

Campani arx finitimorum vii, 29

ad caput arcemque regni Pergamum ducit oppugnandam xxxvii, 18

in montes novam coloniam, quæ arx in Pomtino esset, miserunt ii, 34

arx illa est spei salutisque nostræ vii, 34 (cacumen)

consulatum esse arcem libertatis vi, 37

tribunic. auxilium et provocationem—duas arces libertatis tuendæ iii, 45

ubi Hannibal sit, ibi caput atque arcem totius belli esse xxviii, 42

tu, patria, ferrum, quo pro te armatus hanc arcem hostium inii, quando parens extorquet, recipe xxiii, 9 Sic dedit hunc locum Cel. Strothius ex auctoritate optimorum codicum. Si vera hæc lectio est, 'arx hostium,' postulante contextu, et usu loquendi Liviano suadente, pro Hannibale accipienda est. Sed tum etiam pro 'inii' legendum fuerit 'petii'

Ascendere x, 7 qui—in Capitolium ascenderit

Ascensus ix, 24 hoc quidem ascensu vel tres armati quamlibet multitudinem arcuerint

saxo ascensu æquo v, 47 i. e. (si modo substantivum est) qua parte facilis, nec nimis molestus, opportunus ascensus esset. Sic noster xxvi, 3 'et tempore et loco æquo instructos' milites dixit. Nam hic quoque 'æquus' improprie accipi debet

Asciscere vi, 40 ex quo asciti sumus simul in civitatem et Patres. Sane improprie dictum, etiam, si accitorum legatur: vid. Drak. ad h. l.

se proconsulem a Benevento ascitum xxiv, 19 Hic locus fugit Drak. in quo loco haud dubie legend. est 'acciturum'

plebem—parte auxilio imperium quoque asciturum iv, 25 de plebe magistratus, majores certe, sibi vindicatura

Ascribere xxxi, 49 colonos Venusiam ascripserunt

Asianus xxxi, 2 curæ Asianam rem senatui fore

Asper xxii, 59 asperrimus ad conditionem pacis, sc. subeundam

Aspergere xxiii, 30 ut patrem quoque (mors filii) suspicione aspergeret

Aspernari ix, 41 pacem petentes, quod uti ea, cum daretur, noluissent, aspernatus, etc. i. e. precibus eorum locum non reliquit

Aspicere sociorum res xxxix, 48

ad res aspiciendas xlii, 5 Sic pluribus aliis locis est pro usitatiori 'inspicere:' vid. Interpretes ad h. l.

Bœotiam atque Eubœam aspicere missi xlii, 37 Similiter 42 ad visendas Larissam, etc.

in Bœotia aspiciendæ res 67 ubi male vulgo legitur 'adipiscendæ,' quod nihili esse Drak. docet

Assentire xli, 24 cum iidem huic orationi qui literis regis assentierant, 'assentirentur.' Nisi cum Freinshemio legend. 'assensi erant,' aut cum Dukero 'assenserant'

omnes assensi sunt partibus dividundis xxv, 30 i. e. ut suus cuique locus tuendus assignaretur. Sequuntur enim, regiones et stationes

Assequi xxxiii, 8 nondum assequuta parte suorum

Asserere in servitutem iii, 44 i. q. vindicare. Verbum juris Romani, etiam in alteram partem notum, cum liberali causa aliquem manu asserere significat

ex usurpata libertate in servitutem velut asserendi erant iii, 18

Assertor puellæ iii, 17 i. e. sibi vindicans eam in servitutem

Asservare (hostem) xxix, 9

ne auctore quidem asservato vi, 30 i. e. retento eo, a quo certiores facti, vel potius decepti fuerant

Vitruvium in carcerem asservari jussit viii, 20

Assidere xxvi, 20 assidendo diutius arctiorem annonam sociis, quam hosti faciebat (de oppugnatione)

intactis assideret (gens) muris xxi, 25

Assiduus i, 21 Deorum assidua insidens cura pro 'assidue,' de more Livii

assiduæ templi antistites i, 20

cujus (portæ) assiduus custos semper aliquis ex magistratib. erat xxxiv, 9

assiduus in oculis hominum fuerat xxxv, 10

Assignare xxviii, 42 patere, nos omnia, —tuo consilio assignare: i. q. tribuere, accepta referre

ne unius amentiam civitati assignaret xxxv, 31

neve censor ei equum publicum assignaret xxxix, 19 Nempe, quia et honori ille quidem, sed tamen idem et oneri erat

Assimulare xxvi, 19 multa alia ejusdem generis, alia vera, alia assimulata, admirationis humanæ in eo juvene excesserant modum

Assolere xxxvii, 14 sacrificio, ut assolet, rite facto: sc. fieri: cf. xxiii, 31

Assuefacere xxii, 12 assuefaciebant territum pristinis cladib. militem minus jam tandem aut virtutis aut fortunæ pœnitere suæ

operi, aliisque justis militarib. ita assuefecit, etc. xxiv, 48 al. 'opere.' Omnino dubium est, per omnia exempla utriusque constructionis, tertiusne casus an sextus, genuina lectio sit: vid. Interpr. ad h. l. it. ad xxxi, 35 Cic. quidem et ipse cum casu sexto jungit hoc verbum: vid. Clavem Cic. in h. v.

Assuescere xxxi, 35 genus pugnæ quo assuerant: cf. ii, 2

Assuetudo xxvii, 39 duodecim annorum assuetudine perviis Alpibus factis

Assuetus cum casu secundo xxxviii, 17 Romanis Gallici tumultus assuetis

Hannibale, duce acerrimo, assuetum xxi, 16

Sardis facile vinci assuetis xxiii, 40

assueta oculis regio v, 54 i. e. notissima

assuetior montibus (Hispanorum cohors) xxii, 18

Gelonem—inde a puero in omnia familiaria jura assuetum xxiv, 5 si quidem sana lectio est, ac non potius 'assumtum' legend. quod etiam placet Rhunkenio V. Cel. ad Velleium ii, 29

Assumere i, 54 in eo sibi præcipuam prudentiam assumere

in societatem consilii avunculi assumunt ii, 4

ne qui (socii) postea assumerentur xxi, 19

Assurgere ix, 46 cum—consensu nobilium adolescentium, qui ibi assidebant, assurrectum ei non esset

colles assurgunt xxii, 4 Gron. non displicet 'adinsurgunt,' optimorum codicum auctoritatem sequuto; at displicet Drak. quem vide

Ast x, 19 Bellona, si hodie nobis victoriam duis; ast ego templum tibi voveo: i. q. tum vero. 'In reliqua' oratione prosaica 'at' dicitur eodem modo, eleganter quidem, jungiturque imprimis cum 'ego,' 'tu,' et similibus

quodsi nihil cum potentiore juris humani relinquitur inopi; at ego ad Deos vindices intolerandæ superbiæ confugiam ix, 1

si tua re subita consilia torpent, at tu mea sequere i, 41

si vos urbis—nulla cura tangit; at vos veremini Deos vestros iii, 17

sin collega quid aliud malit; at sibi Volumnium darent adjutorem x, 26

Astringere xxxix, 1 inops regio, quæ parsimonia astringeret milites

Astus xxxv, 14 perplexum Punico astu responsum

At enim pauci quidem sunt, sed vigentes, etc. xxi, 40 Particula sæpe inserviens objectionibus: cf. iv, 4. xxxvii, 53

Ater xxii, 10 si atro die faxit insciens, probe factum esto: cf. vi, 1

Atque xxvi, 39 ille atque præceps cum armis procidit ante proram: i. e. continuo, statim

Punica religione servata fides ab Hannibale est; atque in vincula omnes conjecit xxii, 6 cf. xxvii, 21 ubi vid. Drak.

non petentem atque adeo etiam absentem creatum crediderc quidam x, 5

ne Virginio commeatum dent, atque etiam in custodia habeant iii, 46 pro atque adeo, quin immo

summoverique atque in castra redigi xxvi, 10

Atrox iv, 3 quod adeo atroces (Patres) in has rogationes nostras coorti sunt

Attendere x, 4 jubet peritos linguæ attendere animum, pastorum sermo agresti an urbano propior esset

Attentatus xxiii, 15 quem consensus attentatæ defectionis—ad transfugiendum stimulabat

Attenuari præsidii (in arce) vires xxv, 11

attenuata omnium rerum inopia xlv, 11

attenuatæ sortes : vid. in v. Sors

Attinere iii, 36 nec attinuisse demi securim, cum sine provocatione creati essent, interpretabantur: cf. ii, 41. vi, 23

Attingere iii, 19 qui—Latinos, ne pro se quidem ipsis—attingere arma passi sumus

quos (populos) si Vestinus attingeretur, omnes habendos hostes viii, 29 i. e. bello

Attollere xxii, 26 ad consulatus spem cum attolleret animos: vid. Erigere

Attonitus xxxix, 15 vino strepitibus clamoribusque nocturnis attoniti

ut magna pars integris corporibus attoniti conciderent x, 29

nocturno pavore attoniti vii, 36

majestate potentium, religione etiam attoniti homines patricios omnes —creavere v, 14

Attrectare xxviii, 24 insignia summi imperii, fasces securesque, attrectare ausi : i. e. usurpare, sibi præferri jubere

Attribuere xl, 51 opera ex pecunia attributa divisaque inter se hæc confecerunt: i. q. destinata. Vox propria in hoc genere

ab juventute, quæ præsidio ejus loci attributi erat xxiv, 21

Dolopes—vestro decreto patri attributi meo xlii, 41 vid. contribuere

Avaritia cum Luxuria, Præf. i. e. cupiditas habendi, unde profusioni locus sit, rapinæ, furta, etc.

Auctio ii, 14 gratiam muneris magis significante titulo, quam auctionem fortunæ regiæ

Auctior iii, 68 ex illis concionib. nunquam vestrum quisquam re, fortuna, domum auctior rediit

memor generis, quod amplissimum acceptum majus auctiusque reliquit posteris iv, 19

quando res R. in dies melior atque auctior fieret xxv, 16

Auctor ii, 54 auctor facinori non deerat: i. q. hortator

ejus rei auctores affinesque xxxviii, 31

suæ quisque fortunæ auctorem domi expectent xxii, 55 i. e. nuntium

quæ (res) consulem—auctorem—desideraret iv, 13 i. e. indicem

quarum legum auctor fuerat, earum suasorem se haud dubium ferebat vi, 36

criminum auctores delatoresque xlv, 31

auctor gravis i, 16 cui fides haberi potest: cf. v, 2 Oppos. levis nec satis fidus

Fabium auctorem habui xxii, 7

auctores sunt in utrumque x, 25

auctor præstandæ pacis ix, 20 qui promittit, se pacem præstiturum

ne privatam quidem rem agere (fœminam decet) sine auctore xxxiv, 2 i. e. sine tutore

multitudini concitatæ, quæ ferme auctoribus similis esset, non subtraxisse se ducem vii, 14 cf. ii, 54

si Patres auctores fierent i, 17 it. 22 cf. ii, 54 it. 56

auctoribus, qui aderant, ut sequeretur iii, 44 absolute, pro 'cum quidem suaderent, qui aderant,' etc.

auctore Fabio cos. xxiv, 43 i. e. ex SCto,- quod in ejus sententiam factum erat

Auctoratus xxxvii, 10 pignore velut auctoratus proditor : i. q. emtus

Auctoritas senatus iv, 57 i. e. consilium, cui lubenter ac verecunde obsecundatur: vid. Clav. Cic. in h. v.

imperio, non populi jussu, non ex auctoritate Patrum, dato xxvi, 2

ut per auctoritatem civitatium earum suæ preces nuper repudiatæ faciliorem aditum ad senatum haberent xxxviii, 3 h. e. intervenientibus, agentibus, commendantibus

extracta res per aliquot dies auctoritatibus seniorum xxiii, 6

Auctus iv, 2 cujus rei præmium sit in civitate, eam maximis semper auctibus crescere

uti—eaque vos (Dii Divæque) omnia bene juvetis: bonis auctibus auxitis: salvos, etc. xxix, 27

Audacia vecors xxviii, 22

ipso miraculo audaciæ obstupefecit hostes ii, 10

Audaciter se laturum fuisse de abrogando Q. Fabii imperio xxii, 25

Audacter ix, 34 quem clavi figendi, aut ludorum causa, dictatorem audacter crees?

Audax consilium xxv, 38

consilium temerarium magis, quam audax xxv, 37
quo audacior res erat xxvi, 38
Audere xxiii, 14 capitalem fraudem ausi
bene ausus vana contemnere ix, 17
pleraque per vim audebantur xxxix, 8
audeantur infanda xxiii, 9
Audire i, 41 interim Servio Tullio jubere populum dicto audientem esse
nec plebs nobis dicto audiens atque obediens sit v, 3
si prætori dicto audiens non esset xxix, 20
consules senatui dicto audientes iv, 26
si me audiatis ix, 9 simpliciter dictum pro 'si me auctorem suasoremque sequamini'
cum hæc dicerentur audirenturque ix, 7
literæ consulum ingenti lætitia et in curia et in concione auditæ x, 45
tantum Camillus auditus imperator terroris intulerat vi, 2 i. e. ipsum nomen Camilli
nec ob id quemquam fulmine ictum audimus xlv, 25 i. q. audivimus, cognovimus
cum ex obviis auditum, postero die omnem exercitum—proficisci, non metu modo omni—liberavit 'eos, sed lætitiam ingentem' fecit xxviii, 26 i. e. auditio s. quod ex obviis auditum erat, etc. id, ea res—liberavit —fecit
audito, Machanidam, fama adventus sui territum, refugisse Lacedæmonem xxviii, 7 (ablativus absolutus)
Avehi ix, 27 avectus (equo) ab suis, nondum conserentibus manus ad clamorem ab sinistra parte prius exortum
Averruncare x, 23 quorum (prodigiorum) averruncandorum causa supplicationes—senatus decrevit
Aversus xxxvii, 7 virum sicut ad cetera egregium, ita a comitate, quæ sine luxuria esset, non aversum: i. q. alienum
cum aversis auribus pauca locuti essent xxxviii, 33 pro apud multitudinem iratam
aversus a proposito ii, 8
in aversam incursando aciem iii, 70
castris se tenebant tam ancipiti periculo aversi ii, 45
circumvecti ab urbe ad aversa insulæ xxxvii, 26
per aversa urbis v, 29
Avertere vii, 16 primo quoque impetu avertere hostem
in fugam averterunt classem xxii, 19
dissipatos in fugam averterunt xxxiv, 15
mille acies, graviores, quam Macedonum atque Alexandri, avertit, avertetque ix, 19 Simpliciter dictum pro, vicit: cf. cap. 39 it. xxvii, 1
trepidi magistratus—avertunt animos a spe recuperandæ arcis ix, 24
in comitiorum disceptationem ab lege certamen averterant iii, 24
nec jam possidendis publicis agris contentos esse, nisi pecuniam quoque pub. avertant vi, 14
cum avertere eam prædam vellet i, 7
amnem—multorum dierum opere exceptum novo alveo avertit xli, 11
avertere quidam senatores Carthaginienses Magonem in Hispaniam xxiii, 32 i. e. ablegandum eo censuere
tota in se averterat castra vi, 23 h. e. a Camillo averterat, et in se converterat
Auferre i, 58 Tarquinius—pestiferum hinc abstulit gaudium (de expugnata Lucretiæ pudicitia). Omnino auferri dicuntur, qui affectibus, aut quacumque ratione transversi rapiuntur, neque rationem ducem sequuntur, atque ita delinquunt: vid. Clav. Cic. in h. v.
abstulerunt me, velut de spatio, Græcæ res immistæ Romanis xxxv, 40 de narrationib. per excessus, excursiones
ut, quod a nobis ablatum sit, in Italia tamen imperium maneat xxiii, 5 vid. ablatus
eo plus vereor, ne abstuleritis observantib. etiam oculos vi, 15 Hoc proverbio indicantur, qui vafricie sua et calliditate acutissimos quosque vincunt et decipiunt: vid. Init. ad h. l.
Augere xxix, 25 ad immensum multitudinis speciem auget
augere in majus xxix, 3
malum malo augere filii vii, 4
aucta familiaritas i, 39

auxere vim morbi iii, 6
ad plebem aucta invidia x, 46 vid. auctus

Augur in locum ejus inauguratus xxx, 26
augur creatus xxv, 2 cf. iv, 4 proprie cooptari dicuntur

Augurium i, 6 ut Dii, quorum tutelæ ea loca essent, auguriis legerent, qui nomen novæ urbi daret
accepisse id augurium læta dicitur Tanaquil i, 34 it. x, 40 de occinente corvo ante prælium
augurio animorum suorum lætabantur xlv, 1

Augustus i, 29 augusta templa
fanum augustum xxxviii, 13
augusti tota (insula) atque inviolati soli xlv, 5
habitum formamque viri aliquantum ampliorem augustioremque humana intuens i, 7 paulo post: te aucturum cœlestium numerum: cf. cap. 8
species viri majoris, quam pro humano habitu, augustiorisque viii, 6
conspectus ab utraque acie aliquanto augustior humano visu viii, 9
ornatus habitusque humano augustior v, 41 sc. quia est Jovis
quæ augustissima vestis est thensas ducentibus v, 41 h. e. toga picta et tunica palmata: vid. Ruben. R. Vestiar. i, 21 it. Scheffer. R. Vehic. ii, 24

Aviditas ingenii humani xxviii, 38 i. e. avaritia
aviditate rapiendi occasionem triumphi xxxi, 48

Avidus xxii, 21 avida in novas res ingenia
avidæ in direptiones manus v, 20

Avis: vid. Æstivus it. Sangualis

Avitus i, 6 avitum malum: i. e. aut, quod ipsorum avo nocuerat, aut, quod in avi fratre fuerat. Ergo proprie accepta vox

Avius ix, 19 avia commeatibus loca gravis armis miles timere potest

Avocare i, 6 cum pubem Albanam in arcem præsidio armisque obtinendam avocasset: i. q. sevocare partem populi a magistratibus seditionis causa: sive, ut Gron. item explicat: avertere a cognoscendo vero periculo, ne auxilium, quo maxime debebat, ferat
parte tribunorum exercitusque ad Volscum avocata bellum iv, 61

Avolare i, 57 citatis equis avolant Romam. Vulgo 'advolant.' Sed illam lectionem recte tuetur Drak. quem vid.

Aura xxi, 54 quicquid auræ fluminis appropinquabant, afflabat acrior frigoris vis
jam aura, non consilio, ferri, famæque magnæ malle, quam bonæ esse vi, 11
aura favoris popularis xxii, 26 de præsidio aspirantis ad summos honores
Africanum cognomen militaris prius favor an popularis aura celebraverit, etc. xxx, 45 de gratia plebis sine respectu ad comitia
circumspectare tum patriciorum vultus plebeii, et inde libertatis captare auram, etc. iii, 37
Afris, gente ad omnem auram spei mobili atque infida xxix, 3
levi aura spei objecta xlii, 39

Auratus xl, 34 quæ prima omnium in Italia statua aurata est. Enimvero signa aurata jam xxxviii, 35 it. xxxix, 37 commemorantur
Minucius bove aurato extra portam trigeminam est donatus iv, 16 bos auratus, si quidem genuina lectio est, pro bove auratis cornib. accipiatur. Sic vii, 37 eximioque uno albo, opimo, auratis cornibus (bove) donat: Similiter 'aurati milites' Livio ix, 40 dicuntur: h. e. qui sunt scutis auratis insignes, sive, ut ipse dicit, cælati auro et argento. Idem noster xlv, 39 'auratas legiones' dixit. Lictores laureati ad eundem modum apud Cic. dicuntur a fascibus laureatis; ut alia similia taceam. Sed merito tamen pro spuria lectione habetur. Jac. Gron. emendatio 'bove et prato' legentis arridet 'plerisque' viris doctis. Est autem 'pratum:' i. q. ager, prædium

Aureus x, 39 auream olim atque argenteam aciem—occidione occisam

Auris vi, 40 omnia semper, quæ magistratus ille dicet, secundis auribus, quæ ab nostrum quo dicentur, adversis accipietis?
eas conditiones imperator vix auribus admisit xxx, 3

Aurum xli, 20 templum laqueatum auro: i. e. cujus laqueata tecta inaurata erant
aurum signatum Oscense xl, 43

vid. Argentum
Auspex xlii, 12 celebratas esse utrasque nuptias gratulatione donisque innumerabilium legationum, et velut auspicibus nobilissimis populis deductas esse: vid. Clav. Cic. in h. v.
Auspicari iv, 6 quod auspicari, tanquam invisi Diis immortalib. negarentur posse: i. q. auspicia habere, capere, concipere: vid. cap. eod. it. xxii, 1
Auspicato v, 52 urbem auspicato inauguratoque conditam habemus
urbem auspicato, Diis auctorib. in æternum conditam xxviii, 28
nec auspicato nec litato instruunt aciem v, 38 cf. i, 36 it. vi, 41
Auspicium vi, 41 auspiciis hanc urbem conditam esse: i. e. auspicato
auspicio (absolute) xxii, 42 pro in auspicio
pullarium in auspicium mittit x, 40
incertis auspiciis viii, 30 it. dubiis ib. cap. 34
colluvionem gentium, perturbationem auspiciorum publicorum privatorumque afferre iv, 2
auspicium patricium et plebeium x, 8
cujus ductu auspicioque vicissent viii, 31 (de magistro equitum)
quod nemo plebeius auspicia haberet iv, 6 i. e. jus auspicia capiendi
non edicta imperatorum, non auspicia observentur viii, 34 i. e. non expectentur
de religionib. atque auspiciis vi, 41
Aut xliv, 6 aut Jovis templum, aut oppidum tenet: pro partim—partim
quam ob noxam Romanorum, quod aut meritum vi, 40 pro aut quod meritum; nisi malis cum Dukero 'autem'
aut cederent, aut sperent xxi, 30 Sic Virgil. Æn. ii, 664. 'Hoc erat alma parens, quod me per tela per ignes Eripis'
Auxilium xxxi, 32 magna auxilia (de populis integris:) sub umbra auxilii xxxii, 21
auxilia elephantorum xxxi, 36
loci auxilium xxxiii, 9
quibus auxilii latio adversus coss. esset ii, 33
noxæ damnatus donatur populo R. donatur tribunic. potestati, precarium, non justum auxilium ferenti viii, 35
auxilium Roman. xxxiv, 12 i. e. quod Romani afferunt
adeo finitimorum odia longinquis coëgerant indigere auxiliis ii, 34 i. q. auxilio
de mittendis Veios auxiliis v, 5 i. e. militib. auxiliaribus
si ostenderitis auxilia vestra vii, 30
dimissus auxiliorum apparatus ix, 7
Carthagini supremo auxilio effuso adesse videbatur præsens excidium xxx, 32

B.

Balinea xxiii, 18 i. q. balnea
Barbarus xxxi, 29 cum alienigenis, cum barbaris æternum omnibus Græcis bellum est eritque: int. de Romanis. Item Galli barbari dicuntur vi, 42 Vicissim si non Græci, Dassaretii certe a Romanis barbari vocati xxxi, 33 quædam (oppida) deserta, in montes propinquos refugientibus barbaris, inveniebantur
Bellare viii, 39 bellum bellare
bellatum cum Gallis eo anno circa Anienem—inclitamque in ponte pugnam vi, 42 cf. ix, 41 it. x, 30
delectu, an voluntarii pro Samnitib. adversus Romanos bellassent ix, 42
ne quis, quoad bellatum esset, tributum daret vi, 31 i. e. debellatum, bello finis impositus esset: vid. B. Patruum ad Tacit. Hist. ii, 40
Bellator i, 59 Romanos homines, victores omnium circa populorum, opifices ac lapicidas pro bellatoribus factos
nec illi terra, nec Romanus mari bellator erat vii, 26
Latinus viribus ingens bellatorque primus viii, 8 i. e. rei militar. peritus: cf. ix, 1
Bellicosus annus x, 9 Opponitur anno imbelli x, 1
cepisse enim eos non Romam—sed, quod multo bellicosius esset, Romanam virtutem ferociamque ix, 6 i. q. fortius
Bellicum, substantive pro signo tuba dato ad excitandos milites, ut prœlio se accingant: ubi primum bellicum cani audissent xxxviii, 18
Bellicus xxx, 5 fortuitum, non hostilem ac bellicum, ignem rati esse
Belligerare xxi, 16 cum Gallis tumultuatum verius quam belligeratum
Bellum olim 'duellum' dicebatur i, 32
bellum purum piumque; i. e. justum

ne quid divini humanive obstet, quo minus justum piumque de integro ineatur bellum ix, 8

ejus demum animum in perpetuum vinci, cui confessio expressa sit, se neque arte, neque casu, sed collatis cominus viribus justo ac pio bello esse superatum xlii, 47

bellorum iræ residuæ i, 30

belli gloria iii, 68 it. terror, ib.

bello vincere ii, 7 i. e. debellare, profligare bellum, pacis leges dare. Opponitur acie vincere, it. prælio. Hannibal fassus in curia est, non prælio modo se, sed bello victum xxx, 35

uno prælio victus, bello victus esset ix, 19

is bello quoque bonus habitus (Sempronius) xxx, 1

hac expeditione — motum latius erat, cum profligatum bellum ix, 37

cum collegæ novum bellum Sallentini hostes, decernerentur ix, 42 it. cap. 31 Etruria novum bellum: i. q. provincia, fines, intra quos bellum gerend. erat

cum pacis auctor a turbatorib. belli premeretur ii, 16 i. e. ab auctorib. belli. Nam 'turbare bellum' est 'turbando bellum efficere.' Ducta est e Græco sermone hæc forma dicendi. Demosthenes de Cor. 50 dicit ταράττειν τὸν πόλεμον. Similia sunt Polybii iv, 14 συνταράξαι πόλεμον xv, 2 it. συγχέαι πόλεμον: vid. Lexicon Polybianum B. Patrui. Huic posteriori plane respondet Livianum 'coquere bellum' viii, 3 Non igitur audiendi sunt emendatores; nec lectio Gronov. probata Drak. 'bello,' necessaria est. Etenim ut nihil dicam de eo, quod inter omnia exempla, quæ tertium casum loco secundi substantivis jungere dicuntur, non reperiatur ullum, quod non idem referat verbum dativum asciscens; ut certe ambiguum sit, unde pendeat dativus; ut igitur de hoc nihil dicam, quod sane poteram vel maxime urgere: profecto idonea ratio reddi potest, cur 'belli' dixerit Livius, etiamsi poterat abesse. Nempe oppositionem auctoris et turbatorum perfectam reddere volebat, ut 'pacis' vocabulo 'belli' vox responderet. Ita enim demum huic loco ad elegantiam nihil deest. Atque etiam similes formæ dicendi non modo apud Nostrum, sed alios etiam occurrunt. Concitor belli xxix, 3 it. vulgi xlv, 10 dicitur: vulgi turbator iv, 2 machinator belli i, 28 belli victor xlv, 36 summotor additus xxviii, 33 irritare pugnam iii, 66 alia. Similiter Tac. Ann. iv, 67 'suspicionem et credendi temeritatem turbabat.' Apud Ammian. 'concitor turbarum,' it. 'tumultus,' 'turbator otii,' et multa similia occurrunt: vid. Gloss. nostrum in h. v. Ceterum Plutarch. Public. p. 108 πολεμοποιοὺς καὶ στρατιωτικοὺς illos belli turbatores appellat

viamque per devios saltus Rom. bello fecisse x, 24 i. e. quod a Romanis in Etruria gerebatur, superatis quidem difficultatibus, quæ cominus rem geri cupientibus objectæ fuerant

hæc eos in Etruria jactantes (Samnites) molientes bellum domi Romanum urebat x, 17

diu meditatum Philippo primo, deinde et Persi, Rom. bellum, omnia ut instructa præparataque essent effecerat xlii, 52 i. e. bellum cum Romanis gerend. cf. viii, 3

bella trium regum xlv, 14 i. e. cum tribus regibus

reliqua belli perficere xxvi, 1 (reliquiæ alias dicuntur)

flagrante bello Italiæ xxxi, 11 nisi malis cum Drak. 'Italia'

in Italiam cum post Cannensem pugnam bellum segnius esset xxiii, 35 i. e. adversus vid. Drak. ad Epit. libri 21

bellum si inde non pellitur, jam intra mœnia erit, et arcem et Capitolium scandet, et in domos vestras vos persequetur iii, 68

tranquillis rebus fama Gallici belli pro tumultu valuit, ut dictatorem dici placeret viii, 17

bellum comparare xxxii, 28

——tractare v, 12

——cohibere ix, 29

——molliter et per dilationem gerere v, 5

——obire v, 52

——trahere ix, 27

——apertum ii, 16 it. suspectum ib. cf. xxxvii, 30 ubi artificiis et strategematibus opponitur

justa belli species xl, 6 Oppon. simulacro belli, it. decursui et simulacro ludicro pugnæ xl, 9

etiamsi non bello fiat infestus (saltus) transitu difficilis xliv, 6 i. e. usu artis bellicæ, objiciendis difficultatib.

bellum armaque iv, 1 it. bellum et arma i, 27 it. arma et bellum ix, 10

ubi primum conserendi manum cum hoste data occasio esset, aut victoria egregia, aut morte inituros bellum xliv, 34 i. e. prælium: vid. Cort. ad Sallust. Catil. cap. 9

provinciæ, quæ in bello erant, decretæ xli, 9

in bello—in pace v, 52

servatam bello patriam iterum in pace haud dubie servavit v, 49 Sic: 'bello se devovere' x, 28

belli ratio sumendi xxxviii, 19

bello suo defungi xxv, 35 i. e. partem belli sibi attributam feliciter perficere

suo proprio occupari bello xxvii, 10

alienæ sortis victor belli ix, 42

ita bello et pace quæri, ut inter omnes conveniat, etc. xlii, 50 Drak. de conjectura legi vult: ita bello pacem præferri, etc.

belli domique iii, 43 alibi: v. c. i, 34 bello domique. Sed vid. ad h. l. Drak.

navale bell. v, 6 it. maritimum vii, 26

bella pedestria xxiv, 48

belli apparatus magnificus xxix, 22

bellum numero hostium ingens, certamine haud sane asperum fuit v, 22

bellum infestissimum ix, 12

——internecivum xxii, 58 vid. Ardere

Patres—bello inexpiabili se persecuturos iv, 35

falsum testem, qui dicendæ causæ innoxio potestatem ademisset, justo ac pio bello persequebatur iii, 25

Bene tutus a perfidia xxviii, 44 i. e. valde tutus

ne ferrum quidem ad bene moriendum oblaturus est hostis ix, 3 cf. xxii, 50 vid. Cuperi Obs. i, 8

si hoc bene fixum omnibus destinatumque in animo est xxi, 44

si sui bene crediderint cives i, 50

Benefacta xxv, 31 non plura—benefacta Hieronis, quam—maleficia eorum, etc.

Beneficii et malefici occasione omissa ix, 12

vos potius beneficio vestro occupate eam (Capuam) quam illos habere per maleficium sinatis vii, 30

beneficio ac maleficio abstineri v, 3 h. e. eo, quod bene factum foret

cum obnoxium vitæ beneficio senatum multo sibi magis, quam plebi, fecisset xxiii, 4 i. e. quo vita servata est alteri

certamen sine effectu in beneficio apud primores Patrum relinquere iv, 7 i. q. pro beneficio imputare

tribuni militum crearentur quæ antea dictatorum—fuerant beneficia ix, 30

Benigne arma capere iii, 26 i. e. lubenter. Alibi significat largiter, e Græco ἀφθόνως Oppos. 'maligne.' Horat. Serm. ii, 6 Neque illi sepositi ciceris, nec longæ invidit avenæ

benigne polliceri vi, 6 i. q. prolixe, liberaliter. Sic 'bene polliceri' Sallust. dicitur 13 Cat. cap. 41 cf. ix, 30

benigne concessa præda ix, 31

commeatus benigne advexere ix, 32

sedes, quæ ipsum comitesque ejus benigne reciperent xlv, 44 i. e. laxe, commode

Benignus xlii, 38 Thessalis benigna materia gratias agendi Romanis pro, etc. h. e. copiosa

Bestia vii, 4 ne mutas quidem bestias minus alere ac fovere—si quid ex progenie sua parum prosperum sit: i. e. immanes bestias

feras bestias, cæco impetu ac rabie concitatas, si ad cubilia catulos earum ire pergas, ad opem suis ferendam avertas xvi, 13

nondum hac effusione inducta, bestiis omnium gentium circum complendi xliv, 9

Biduum tempus petere xxvii, 24

Bifariam x, 21 jam castra bifariam facta esse, quia unus locus capere tantam multitud. non possit

divisis bifariam copiis xxv, 32 i. e. duobus exercitib. ex uno factis

gemina victoria duobus bifariam præliis parta iii, 63

Bigatum: vid. Argentum

Bilibris farris sperasse libertatem se civium suorum emisse iv, 15 vid. Selibra

Bimensis xlv, 15 anni et bimensis tem-

pus prorogaretur. Crev. conjicit 'vi. mensium:' i. e. justum censuræ tempus

Bimestre stipendium ix, 43

Bipalme spiculum hastili semicubitali infixum erat xlii, 65

Blandimenta plebi—ab senatu data ii, 9

Blandiri xxi, 1 Hannibalem pueriliter blandientem patri—ut duceretur in Hispaniam: i. e. per blanditias petentem a patre ut, etc.

Blandus xxiii, 18 otium consuetudine in dies blandius

an blandiores in publico, quam in privato, et alienis, quam vestris, estis xxxiv, 2 de fœminis: cf. Cic. Verr. iii, 26 Nam blanditiæ fœminis maxime et meretricibus tribuuntur

Bonum iv, 15 bona vendere atque in publicum redigere: h. e. redactam e venditis pecuniam. Eo sensu apud Tac. Annal. ii, 48 sunt bona perita in fiscum. Sic N. T. Matth. xxvi, 9

congestis in eum omnibus humanis a natura fortunaque bonis xxx, 1 cf. iii, 12 paulo ante 'munera' dicuntur

inter cetera solennia manet bonis vendendis, bona Porsenæ regis vendendi ii, 14 h. e. inter ceteros ritus auctionum public. est etiam hic, ut, quæ primum a præcone venalia prædicantur, appellentur bona Porsenæ: vid. Plutarch. in Public. ii, 107

Bonus iv, 2 pace boni: i. e. reip. administrandæ periti. Omnino enim 'bonus' dicitur, qui in suo genere præstat, excellit, utilis est

pace belloque bonus iv, 3

bello quoque bonus xxx, 1

pecori bonus (mons) alendo xxix, 31

ut bona mens suis omnibus fuerit xxxix, 16 i. e. ne participes illius furoris sint

uti bonum animum haberet viii, 32

bonorum optimus xxix, 14

bona pax viii, 21 Oppos. obnoxia: vid. infra in h. v.

is alteri populo cum bona pace imperitaret i, 24

bonum causæ iii, 72 i. q. bonitas, justitia

quin etiam bono fuisse Romanis adventum eorum constabat vii, 12 i. q. pro bono cessisse s. bono cessisse. De utraque forma vid. B. Patruum ad Sueton. Tit. 7

ut pro bonis et fidelibus sociis facerent xxiv, 48

Campani — haud parva — accessio bonis rebus vestris in amicitiam venimus vestram vii, 30

quibus (militibus) boni tribuni pl. cum stipendium extorquere voluerint v, 5 ironice intelligend.

Bos fœmina xxv, 12

bovem in Sicilia locutum xxiv, 10 alii, in genere equiori

auratus bos: vid. Auratus

Brachium munitionis genus prominens et procurrens iv, 9 ex alia parte cos. muro Ardeæ brachium injunxerat, qua ex oppido sui commeare possent. Sic σκέλη apud Polyænum, p. 84 edit. Maasuic. dicuntur. Talia brachia, præsertim naturalia, linguæ dicuntur

qui (murus) brachiis duobus Piræeum Athenis jungit xxxi, 26

muro brachium injungere, item immittere iv, 28 it. objicere xxii, 52

superato brachio in urbem penetrat xxxviii, 5

veluti devexum in mare brachium transitum tentaturus xliv, 35 vid. Lucan. iii, 385

Brevis xxi, 35 ut pleraque Alpium ab Italia sicut breviora, ita arrectiora sunt; i. e. minus alta

aut omnia breviora aliquanto fuere, aut, etc. xxi, 15 i. e. brevioribus s. parvis temporum intervallis deinceps consecuta, facta. Notum enim est, omne parvum breve dici, et contra

brevissimi temporis impetus v, 6

Buccina xxvi, 15 ut ad tertiam buccinam præsto essent: pro sonitu ejus, signo per eam dato, classico: vid. supra in v. 'bellicum'

Buccula xliv, 34 alii galeas bucculasque tergere. Bucculis buccæ tegebantur erantque galearum partes

Bulla xxvi, 36 ita ut annulos sibi quisque, et conjugi et liberis et filio bullam—relinquant

Bustum v, 48 jam pigritia singulos sepeliendi promiscue acervatos cumulos hominum urebat, bustorumque inde Gallicorum nomine insignem locum fecere

C.

Cadere i, 56 velut si prolapsus cecidisset: cf. v, 21
prolapsaque in vulnus moribunda cecidit i, 58
Scipionem Cn. filium, ejus, qui in Hispania ceciderat xxix, 14
casuramque inter signa Samnitium potius, etc. x, 35
amnis cadit in sinum maris xxxviii, 4
venti vis omnis cecidit xxvi, 39 it. xxxvi, 49
ventus, premente nebula, cecidit xxix, 27
cadente Euro xxv, 27
si quid adversi casurum foret xxxv, 13 cf. xxii, 40
quid casurum fuisset xxxviii, 46
cum, quæ tum maxime acciderunt, casura præmonens, etc. xxxvi, 34
irrita promissa ejus caderent ii, 31
Caduceator xxvi, 17 Hasdrubal, ne in arcto res esset, caduceatorem misit, qui promitteret, etc. cf. xxxi, 38
Cæcus ix, 5 belluarum modo cæcos in foveam missos: i. q. improvidos, incautos
ni desperata venia hostes cæcos in supplicia eorum ageret ix, 14
non cæcis ictibus procul ex improviso vulnerabantur, etc. xxxiv, 14
cæcus ad has belli artes xxi, 54
cæcæ exsecrationes xl, 9 i. e. irritæ, sine effectu. Sic Virgil. Æn. iv, 209 cæcique in nubibus ignes terrificant
in Achæis cæcum erat crimen, nullis eorum literis inventis xlv, 31 i. e. incertum; neque enim literis coargui poterant; nihilque noxæ perspiciebatur
Cædere xxxii, 12 cædentes spoliantesque cæsos
cæsum aliquem agere ii, 36 i. e. agere, ut cædatur, s. cædendo agere
hastilibus cædentes xxxv, 5 i. e. petentes et ferientes, sc. punctim, non cæsim
consulem exercitumque cæsum xxii, 56 i. e. pulsum cum magna cæde: vid. B. Patruum ad Sueton. Vespas. 4
legiones nostras cecidere vii, 30
capite velato victimam cædat x, 7 (de pontifice)
avem sangualem—sacrum lapidem rostro cecidisse xli, 13
Cædes iii, 10 multi exulum cæde sua fœdavere templum
cum cædes et incendia circum Anienem flumen fecissent ii, 64
cum multa cæde prælium inire xxi, 12 (active intell.)
justa cæde conficere hostem vi, 13 i. e. prælio pedestri. Oppon. enim terrori equestri
Cælare ix, 40 calvam (capitis præcisi) auro cælavere xxiii, 24 i. e. auro cælato distinguere
scuta—auro—argento cælaverunt ix, 40
Cælestis: vid. Cœlestis
Cælum: vid. Cœlum
Cærimonia i, 20 cœlestes cærimoniæ, it. feciales ix, 11
virginitate aliisque cærimoniis venerabiles ac sanctas (sacerdotes—Vestales) fecit i, 20
cum quanta cærimonia non vestros solum colatis Deos, etc. xxix, 10 i. e. sanctitate
omnes cærimonias polluimus vi, 41 (de contemtis et translatis auspiciis)
Cæsim petere hostem xxii, 46 Oppos. punctim
Cætrati quos peltastas vocant xxxi, 36
Calculus v, 4 si ad calculos eum resp. vocet: i. e. ad rationem reddendam
Calidus xxii, 24 calidiora consilia: i. e. temeraria et præcipitia
Caligo occæcaverat diem xxxiii, 7
Callidus xxxviii, 44 callida malitia inimici
Callis xxii, 14 per æstivos saltus deviasque calles exercitum ducimus, conditi nubibus sylvisque
Calumnia xxxix, 4 qualem calumniam ad pontifices attulerit
nisi velut accusatores calumniam in eum jurarent, ac nomen deferrent xxxiii, 47
Calumniari xlii, 42 qui calumniando deterquendoque suspecta et invisa efficeret
Campester x, 2 agri campestres: i. e. regio campos habens herbidos ac fertiles
campestrem urbem, non flumine, non mari septam xxiii, 45
campestre oppidum xxvii, 37
—iter xxi, 32
—certamen xxxii, 7 de comitiis; unde etiam gratia campestris vii, 1 dicitur

a campestri aditu castra posuit xl, 32

campester hostis, gravis armis, statariusque xxii, 18

campestres barbari xxxix, 53

Campus terrenus omnis operique facilis xxxiii, 17

puro ac patenti campo xxiv, 14

campus herbidus aquosusque ix, 2

campi frumenti ac pecoris et omnium copia rerum opulenti xxii, 3

campus Martius i, 44 sc. qui postea sic appellatus est: cf. i, 16

humilibus per omnes tribus divisis forum et campum corrupit ix, 46

Canali uno discretæ (sedes sacræ) xxiii, 31

Candela xl, 29 duo fasces candelis involuti; i. e. funiculis pice vel cera illitis: vid. Duker. ad h. l. Pighius suspicatur 'scandulis'

Candidatus novus xxxix, 32 i. e. qui nondum petiit honores. Dictus, ut notum est, a toga candida. Huc pertinet locus ille vexatu iv, 25 Placet tollendæ ambitionis causa tribunos legem promulgare, ne cui album in vestimentum addere petitionis liceret causa; i. e. album addere vestimento. Neque enim hæc constructio inusitata est: vid. supra in v. 'addere'

Candor ix, 40 candore tunicarum fulgentem aciem

candida veste et paribus candore armis insignes, ib.

Canere i, 45 cecinere vates, idque carmen, etc.

cujus tantæ dimicationis vatem—Q. Fabium haud frustra canere solitum xxx, 28

semel bisne signum canat in castris xxvii, 47

classicum apud eos cecinit xxviii, 27

inde signum observare jussit, ut pariter—referrentque pedem, si receptui cecinisset iii, 22 sc. signum. Possis etiam sic: si receptui (imperator) canendum jussisset

Cantare ad manum vii, 2 dicitur de histrionibus, cum recitantes s. cantantes illud ipsum exprimunt, quod ab saltatoribus gesticulando significatur

Cantherium in fossa xxiii, 47 Proverbium adhiberi solitum, cum quis admonendus visus esset, ne alium ex se crescere pateretur, uti vitis crescit supra cantherium; i. e. adminiculum, quod in fossa, quæ juxta vitem erat, defigebatur: vid. Gron. ad h. l. Qui proprie ac simpliciter accipiunt hæc verba, his obstant præcedentia 'verbis ferocior quam re.' In eo enim erat ferocia, quod improprie, et per audacem translationem perspicuis illis et planis verbis Taurea usus est. Nec vero obstat interpretationi Gronov. quod proverbii vim Tauresæ verba, ipso Livio auctore, postea demum sortita sunt. Sufficit enim, ferociam istam verborum, s. insolentiam dictionis, futuro proverbio occasionem dedisse: id quod usu venit in omnibus proverbiis, quæ sunt paucarum vocum et perspicuarum: quæ quidem proverbii vim nunquam obtinuissent, nisi singularis earum usus, per eventorum opportunitatem, incidisset. Sed nolo, neque Gronov. plane defendere, neque Cel. Strothium refutare. Longum foret, omnia persequi

Canticum vii, 2 Livius—dicitur, cum sæpius revocatus vocem obtudisset, petita venia puerum ad canendum ante tibicinem cum statuisset, canticum egisse aliquanto magis vigente motu, quia nihil vocis usus impediebat

Cantus xxxviii, 17 ad hoc cantus inchoantium prælium et ululatus et tripudia, et quatientium scuta in patrium quendam morem horrendus armorum crepitus: cf. xxi, 28 it. x, 26

Capere conatus ad erumpendum ix, 4 cf. iii, 5

prospectu in urbem agrumque capto i, 20

capere impetum ii, 65 nisi vero pro 'impetu capto' legatur 'impetu facto,' quod est utique Livio usitatum

capere flaminem xxvii, 8 alias de virginis Vestalis electione proprie dicitur

velut avertentem sese, ne Capua in oculis ejus caperetur vi, 12

ut inde tempore capto abirent, ib.

quem (senatum) qui ex regibus constare dixit, unus veram speciem Rom. senatus cepit ix, 17 i. e. intellexit, agnovit

nec fas fuit, alium rerum exitum esse, velut somnio lætiore, quam quod mentes eorum capere possent ix, 9

cujus magniloquentiam vix curia paulo ante ceperat xliv, 15 cum quidem modum nimis excederet, ut ferri

vix posset
ædilitatem suarum gentium viris campestri gratia ceperunt vii, 1 i. e. effecerunt, ut iis daretur
capta eo prælio tria millia, etc. xxii, 49 pro 'in eo prælio'
amore captivæ victor captus xxx, 12
ubi senatum metus cepit xxiii, 14 Sic de pavore xxiii, 20 de luctu xxv, 22 de libidine i, 57 de cupidine i, 16 de oblivione xxvii, 13 de admiratione xliv, 12
captarum pecuniarum ab regibus Illyriorum suspicione infamis xlii, 45
capti auribus et oculis metu omnes torpere xxi, 58
capi luminibus ix, 29
velut mente capta xxxix, 18
quæ (virgines) alienata mente simul luctu metuque, velut captæ furore, etc. xxiv, 26
victus necessitatibus temerarium capit consilium, ut nocte Indibili obviam iret xxv, 34 i. q. exsequitur, vel potius, exsecutus est. Etenim 'capit' pro 'cepit,' forte librariorum vitio, obtinet
montes proximos fuga capiunt ix, 43

Capessere fugam ix, 39 bellum xxvi, 25 remp. iii, 69
partem secum capesserent decoris ix, 40 (verba ducum in prælio milites adhortantium)

Capillus xxxii, 1 in Herculis æde capillum enatum. De singulis generibus pilorum accipi potest. Sic apud Sueton. Ner. 1. de. barba dicitur, quod negabat Burmannus: vid. B. Patruum ad illum locum

Capis x, 7 vas pontificale: vid. Gell. xii, 1

Capital xxiv, 37 præsidio decedere apud Romanos capital esse. Vulgo legitur 'capitale.' Est scilicet 'capital' commissum ejusmodi, quod cum pœna capitis conjunctum est

Capitalis res iii, 13
capitalia ausi plerique xxvi, 40

Capitolium i, 9 per πρόληψιν dictum de monte Tarpeio

Capitolinus vi, 17 quem (Manlium) prope cœlestem, cognomine certe Capitolino Jovi parem, fecerint

Captare libertatis auram iii, 37
captata occasio est, cum, etc. xxxviii, 44
captatum tempus iv, 36 it. de tempestatib. v, 6
liberam Minucii temeritatem se suo modo captaturum xxii, 28
Bœotorum gentem captatam Philippo xlii, 12
silentio facto, pluribus locis aure admota sonitum fodientium captabant xxxviii, 7
nequicquam inter se captati, nihil præter infamiam movere xliv, 25

Captivus xxxii, 26 captiva aliquot nationis ejus ex præda emta mancipia
captivorum pecoribus per triduum exercitum aluit xxi, 33 nisi vero legend. captivis pecoribus: vid. intt. ad h. l.
captiva pecunia i, 53
si spreta gloria fuisset captivæ pecuniæ in ærarium illatæ x, 46
captivum aurum argentumque xlv, 40
captiva signa in unum locum conferri jussit vii, 37
captiva navigia x, 2 it. naves captivæ xxvi, 47
—corpora xxxi, 46
—carpenta xxxiii, 23
—arma ix, 40
captivum frumentum xxi, 33
—solum v, 30

Captus oculis xxii, 2 vere cæcus: vid. Duker. ad h. l. alias de usus defectu dicitur: v. c. ii, 36 'captus omnibus membris.' Is enim pedibus uti iterum didicit: vid. ib.
ager ex hostibus captus iv, 48
damnatus pecuniæ captæ ab rege xxxviii, 56
manifestum autem esset, pecunias captas xliii, 2
res similes captis magis mentibus quam consceleratis viii, 18 i. e. insanis: vid. Capere

Caput velare i, 18 proprie erat augurum in auguriis capiendis
tegumenta capitis xxii, 1
consules, velut deliberabundi, capita conferunt ii, 45 al. conserunt: de judicibus proprie dicitur
tergo ac capite puniri iii, 55
qui juniorum non convenisset,—caput Jovi sacratum esset x, 38
sacrandoque cum bonis capite ejus, qui, etc. ii, 8
in hæc vilia capita sævi xxv, 6 Oppos. tribuni milit.
inde labi cœpit (quæstio) ad viliora capita ix, 26 Oppos. clara nomina reorum

capita vilissima xxiv, 5 i. e. tenuissimi homines
ignota capita iii, 7
caput noxium x, 40
—clarum i, 41
capita conjurationis ix, 26
caput rerum in omni hostium equitatu Masinissam fuisse xxviii, 35
in capita xxxii, 17 cum distributivo. Treceni nummi in capita statutum est pretium. Sic sæpius, etiam ubi 'in singulos' dictum est, et similia xxxiv, 50. xlii, 4
in eos, qui capita rerum erant, animadversum xxvi, 16 cf. cap. 40
in caput consilii, in ducem incurrere (invidiam) viii, 31
omnem iram hostium nostris capitibus excipientes ix, 8
centum—capitum humanorum abducerentur xlv, 34
libera servaque capita xxix, 29
capita sequente masculino x, 1 capitaque conjurationis virgis cæsi ac securi percussi: cf. xxxix, 44
capita Romana xxii, 59
caput rei Rom. Camillus vi, 3
magnumque Deorum numen ab ipso capite (rege) orsum i, 23
ubi Hannibal sit, ibi caput atque arcem hujus belli esse xxviii, 42
caput belli (Perseus) xlv, 6
tres validissimæ urbes Etruriæ capita x, 37 cf. xxxvii, 18
caput Thessaliæ (Larissa) xlii, 47 id. de Leucadio xxxvi, 11
castellum—quod caput jus regionis erat xxi, 33
caput ejus regionis xxiii, 40 (Cornum)
caput ipsum belli Roma xxvi, 7
pro capite atque arce Italiæ, urbe Rom. bellum geratur xxii, 32
caput orbis terrarum Roma dicta, ab Hannibale scilicet xxi, 30 vid. Ruben. Elect. i, 25
in Italiam, ubi belli caput rerumque summa esset xxvii, 20
Perusia, Cortona—quæ ferme capita Etruriæ populorum—erant ix, 37
caput Samnitium ix, 31
urbem—caput ejus gentis xxi, 5 cf. cap. 6
brevi caput Italiæ omni Capuam fore ix, 10
capita regionum, ubi concilia fierent xlv, 29
caput belli Præneste vi, 29 cf. xliv, 31
urbs, caput insulæ xxii, 20
caput partis ejus Lucanorum xxv, 16
quod (Veii) tum caput omnium curarum publicarum erat v, 8
id caput (Antium) eas vires belli esse iii, 10
Hic Capitolium est, ubi quondam capite humano invento responsum est, eo loco caput rerum summamque imperii fore v, 54
caput aquæ Ferentinæ i, 51 i. e. fons: cf. xxxvii, 18
capite anquirere viii, 33 it. capitis ii, 52
ea (mulcta) in caput vertit v, 2 i. e. mortem attulit
Virginius capitis diem dicit iii, 11
quoad vel capitis vel pecuniæ judicasset privato xxvi, 3
caput patrimonii vi, 14 de fundo primario
deducto de capite (sorte) quod usuris pernumeratum esset vi, 15 cf. cap. 35

Cardo pro loco opportuno xli, 1 quicquid intra eum cardinem est
ut promontorium iis Minervæ, velut cardo, in medio esset xl, 18

Carina xxviii, 8 navium carinis positis

Caritas Syracusanorum, non odium xxv, 28 i. e. adversus Syracusanos
succedenti tantæ caritati Hieronis xxiv, 5 h. e. Hieroni tam caro: cf. vii, 40

Carmen rogationis iii, 64 i. q. formula: cf. i, 24 Sic μέλος et ὕμνος Græcis dicitur de oratione prosaica: vid. Cuper. Obs. i, 10
carmen dirum x, 38
—exsecrabile xxxi, 17
—furiale x, 41
carminis horrendi lex i, 26
invento carmine in libris Sibyllinis xxix, 10 de certo aliquo loco istorum librorum. 'Carmina' vero in universum dicuntur iidem libri: v. c. xxxviii, 45
carmina a militib. in imperatorem dicta xxxix, 7 in sensu bono. Sæpius enim localiter et petulanter, in pompa triumphali, canebant, etiam, quæ imperatorem læderent, licentia tum militib. concessa: quod ipsi Jul. Cæsari accidit: vid. ap. Suet. Jul. cap. 51
ovantesque moris sui carmine x, 26

Carnifex ii, 56 non consulem, sed carnificem ad vexandam et lacerandam plebem, etc.
Carnificare xxiv, 15 neminem stantem jam vulnerari hostem, carnificari jacentes, et in dextris militum pro gladiis humana capita esse
Carnis xxxvii, 3 quod Laurentibus carnis, quæ dari debet, data non fuerat: (in casu recto)
Carpenta Gallica xxxi, 21
Carpere postremum agmen xxxi, 40 i. e. crebris assultibus cædere, impressionem facere: cf. xxvii, 46
carpere agmen xxii, 32
—extrema agminis vi, 32
—novissimos viii, 38
carpi parvis quotidie damnis vires ix, 27
hostes carpere multifariam vires Rom. iii, 5
carpere in parva certamina summam belli iii, 61
in multas parvasque partes carpere exercitum xxvi, 38
Paullum obtrectatio carpsit xlv, 35
milites—dictatorem sermonib. carpere vii, 12
Carptim xxii, 16 ad lacessendum hostem carptim et procursando recipiendoque sese pugnavere
carptim aggrediendo xliv, 41
Casse ne tempus tereretur xxiv, 26 i. q. frustra. Vox alibi non occurrens: vid. Drak. ad h. l.
Castellani xxxviii, 45 qui habitant in castellis, s. viculis montanis, editis
castellani agrestes xxxiv, 27
—agreste genus, ib.
Castellatim dissipati vii, 36 (per castella)
Castellum x, 46 castella, locis sita munitis, expugnavit
castella vicique xxxiii, 36
elephanti castellorum procul speciem præbebant xxviii, 14
castellum omnium scelerum iii, 57 (tribunal Appii)
Castigare xxx, 15 quod tristiorem rem, quam necesse fuerit, fecerit, leniter castigat: cf. xxxvi, 31
Castigatio xxxvi, 9 revocati—castigationibus principum ad perseverandum in proposito: cf. xxxi, 46
Castigator lacrymarum atque inertium querelarum i, 59
Castius eam sacra privata facere x, 7
Castra legionum xxix, 35 it. navalia, ib.
castra castris collata x, 32 cf. iv, 27. xxiii, 28
castra removere ix, 24
—conferre cum hoste xxvi, 12
—castris conjungere iii, 60
qui tractus castrorum quæque forma esset iii, 28
exercitu instructo parateque in urbe castra habere vi, 6 Oppon. hic exercitus alii, qui urbi mœnibusque præsidio sit. Sunt igitur illa castra improprie intelligenda
Castrensis xliv, 35 multo iniquioribus animis a castrensi consilio auditi sunt
Casus xxiii, 22 suo casu absumi: i. e. fato mori
rem in casum ancipitis eventus committunt iv, 27
in hoc casu, quo infeliciter incidit, ut, etc. xxxviii, 49
hoc quoque ludibrium casus ediderit fortuna xxx, 30 i. q. casum ludicrum
in casum venire summæ dimicationis xxii, 32 it. universæ dimicationis, cap. 31
seu casu seu necessitate xlv, 8
casus longioris pugnæ ix, 27 i. e. quos afferre solet longior pugna
regna et imperia sub casibus multis esse xlii, 50 i. e. conversionibus rerum et vicissitudinibus obnoxia
obsessæ regio præsidio urbis casum miserando xxxvii, 17
quod belli casus ferunt viii, 31
Cataracta dejecta xxvii, 28 i. e. operculum, vel tabula, quæ demittatur, ad aditum obstruendum
Cavere xxiv, 2 optimum visum est, ad Hannibalem mitti legatos, caverique ab eo, ut receptus Croto Bruttiorum esset
et pacti, qui Samnitium forent, ut cum singulis vestimentis emitterentur. Hi omnes sub jugum missi. Sociis Samnitium nihil cautum. Ad 7000 sub corona veniere ix, 42
Cavillari v, 15 cavillantes in stationibus—milites Rom. Etruscosque: cf. xxxix, 13
Causa xxxiv, 22 causas belli habere
morbum causam esse, cur abesset xxxviii, 52 Nonnulli legunt causæ, cf. xxii, 8 ubi 'causa' pro ipso morbo, vel potius pro nova offensiuncula valetudinis imbecillæ dicitur
quibus neque vacatio justa militiæ,

neque morbus causa fuisset xxiv, 18
qui bus aut emerita stipendia, aut morbus causæ essent, quo minus militarent xxxiv, 56
per causam recognoscendi nomina captivorum xxii, 6
per causam renovati ab Æquis belli ii, 32
per hanc causam Thracibus ablegatis xliv, 44 Sic sæpissime pro sub hoc prætextu: vid. Species, Titulus
cognitiones capitalium rerum sine consiliis per se solus exercebat, perque eam causam occidere—poterat i, 49
causam mortis legatis fuisse iv, 17
bellum, non unde plerique opinantur, nec ab ipso Perseo, causas cepit xxxix, 23
hæc in posterum causa jurisque dictio—consuli decreta est xli, 9 i. e. cognitio causæ; ut causæ apud eum dicantur
multo majorem causam Antiochum, quam Ætolos, esse xxxvi, 41 Ita etiam 'cura' de singulis, atque adeo de universis populis, quibuscum bellum gerendum sit, a Livio dicitur
quasdam civitates dissentientes in causam deductas esse xlii, 38
nec enim in causa ipsorum, sed in populi R. clementia spem salutis positam esse xxxvi, 27 i. e. in bonitate ac justitia causæ
cum parum precibus, parum causa proficerent viii, 32
de rebus singulis in breve coactæ causæ xxxvii, 47 (de compendiis argumentorum int.)
qui apud multitudinem sua causa loquitur iii, 68 vid. infra in v. Publicus
libertatis causam defendere xxxix, 24 i. q. libertatem ipsam ejusque partes, jura
quid enim aliud esse causæ credamus vii, 13
unius tantum criminis, ni judicem dices, te ab libertate in servitutem contra leges vindicias non dedisse, in vincula te duci jubeo iii, 56 criminis, sc. causa vel nomine, ut sit hic sensus: unius tantum criminis causa, quod scilicet vindicias ab libertate in servitutem contra leges dedisti, in vincula te duci jubeo, ni judicem dices, te ab libertate in servitutem contra leges vindicias non dedisse: vid. Duker. ad h. l.
mitius tamen decreverunt causæ Marcelli xxvi, 32
causa expiandæ violationis ejus templi xxxi, 12 In his duobus locis vox 'causa' genitivis postponenda erat. Eodem modo Græcorum ἕνεκα interdum collocatum reperitur

Causari xxiii, 8 patre animi quoque ejus haud mirabilem interturbationem causante
consensum Patrum causabantur, quo per contumeliam consulum jura plebis labefacta essent iii, 64 i. e. falsam pro vera causa, prætextum afferebant
causatus de privati portenti procuratione v, 15
causando corrumpi equos inclusos in insula xxviii, 35

Causarii senioresque vi, 6 valetudinis causa missi, aut immunes militiæ

Cautus xxxviii, 25 parum cautus adversus colloquii fraudem
ad propius præsentiusque malum cautiores esse xxiv, 32

Cavus vii, 34 cava vallis, it. cavæ viæ xxvi, 10
murum ab imo ad summum crebris cubitalibus fere cavis aperuit xxiv, 34 Cava it. cavæ; i. q. foramina, cavernæ. Hæc autem cava erant cubitalia; h. e. cubiti magnitudinem habebant: vid. Drak. ad h. l.

Cedere ii, 33 ut nisi fœdus cum Latinis—monumento esset,—Postumum Cominium bellum gessisse cum Volscis, memoria cessisset; i. e. excessisset, plane ignoraretur
insignisque inter conspecta cedentium pugnæ terga ii, 10 i. e. fugientium
postquam non cessere nec publicæ tempestati, nec suæ invidiæ iv, 55
tribuni cessere nocti, timentes consulum arma iii, 17 i. e. nocturno periculo se subducere: cf. cap. 60
conjuges liberosque eorum in custodiam dedit: prædæ alia militum cessere xliii, 19
idem aurum ex hostibus captum in paucorum prædam cessisse vi, 14
captiva corpora Romanis cessere xxxi, 46
alienigenis bene parto eo (regno) cedere xlii, 50 Sic et 'concedere' dicitur, v. c. xxii, 25 quo jam, tanquam trans Iberum agro, Pœnis concessum sit: vid. Concedere

cum jam ex re nihil dari posset, fama et corpore, judicati atque addicti, creditoribus satisfaciebant, pœnaque in vicem fidei cesserat vi, 34

auxerat id maxime animos, quod, ignari, loco iniquo, non hosti, cessum velut fugientes ac territos, terribiles ipsi, secuti fuerant viii, 38

nolle ominari, quæ captæ urbi cessura forent xxiii, 43 i. e. eventura. In malam partem dictum. Alias et in alteram partem, absolute quidem, dici solet: vid. Drak. ad ii, 44

Celare v, 51 sacra, in ruina rerum nostrarum, alia terræ celavimus, alia, etc. Alii tamen præferunt 'terra'

Celeber xxv, 12 vulgo apertis januis in propatulis epulati sunt, celeberque dies omni cæremoniarum genere fuit

Mænii celebre nomen laudibus fuit iv, 53

Celeberrimus iv, 54 cum et spiritus plebes sumsisset et tres ad popularem causam celeberrimi nominis haberet duces

Celebrare ii, 42 celebrabant tribuni popularem potestatem (suam) lege populari; i. e. jactabant, et illustri documento probare, sc. populari lege, volebant, quam esset popularis

celebrante populo diem triumphavit x, 37

frequentiaque urbana celebrare actiones et resistere conspirationi patriciorum possint v, 11

tribuni—legem omnibus concionib. suis celebrabant iii, 31

nisi in trajectu forte fluminis prohibendo, aliquarum navium concursum in majus (ut fit) celebrantes, navalis victoriæ vanum titulum appetivere iv, 34

cum his (pastoribus) seria ac jocos celebrare i, 4 i. e. sæpe operam dare rebus seriis ac ludicris

publicum gaudium privatis studiis celebratum est x, 45

celebrandar. cantu epularum causa ix, 30

parvo intervallo ad respirandum debitoribus dato, postquam quietæ res ab hostibus erant, celebrari de integro jurisdictio vi, 32

et Scipio dux, partim factis fortibus, partim suapte fortuna quadam ingentis ad incrementa gloriæ celebratus xxix, 26

Celebratior: vid. Supplicatio

Celer ix, 32 ubi celeriora quam tutiora consilia magis placuere ducibus: cf. xxii, 38

Celeritas xli, 10 in provinciam—præcipiti celeritate abit

Cella xxvii, 25 negabant unam cellam amplius, quam uni Deo, rite dedicari. Est autem cella, antiquitus quidem, ædicula uni simulacro destinata, quod alias delubrum dicitur

Celoces xxxvii, 27 apparuit inde, piraticas celoces et lembos esse: cf. xxi, 17 Erant autem celoces naves breviores, ob celeritatem insignes, eædemque quæ 'celetes:' vid. Cel. Ruhnkenium ad Vellei ii, 73

Celsus vii, 16 celsique et spe haud dubia feroces in prælium vadunt

celsus hæc corpore, vultuque ita læto, ut vicisse jam crederes, dicebat xxx, 32 i. e. capite sublato, erecto, obstipo, unde spiritus et fiducia appareret. Cic. etiam de animo dixit Tusc. v, 14

Censere i, 52 se utilitatis id magis omnium causa censere, ut renovetur id fœdus

sententia—censendo, quoscumque magistratus esse, qui senatum haberent, judicabat iii, 40 i. e. in hanc sententiam SCtum perscribendum videbatur. Oppon. enim auctori nullius SCti faciendi

de bonis regiis, quæ reddi antea censuerant ii, 5 pro 'reddenda esse'

bellum Samnitib. Patres censuerunt x, 12 sc. indicendum, aut inferendum esse

adeo stolida impudensque postulatio visa est, censere, ne in Italiam transmittant Galli bellum xxi, 20 i. q. suadere, vel potius, interpellare

nunc quoque arcessas censeo omnes navales terrestresque copias xxxvi, 7

Censorius: vid. Nota

Censura tristis xxxix, 41 i. q. libera severa et fortis, uti paulo ante dicta erat

in equitibus recensendis tristis—atque aspera censura fuit xliii, 16 Oppon. censura mitis xxxviii, 28

summaque invidia omnium ordinum solus censuram gessit ix, 34

Flavium dixerat ædilem forensis factio, Ap. Claudii censura vires nacta, qui senatum primus libertinorum filiis lectis inquinaverat ix, 46

Census i, 42 de sorte ipsa bonorum

cujusque classis. Ceterum intelligenda sunt ibi omnia ad normam assium libralium

a censu senatum legit xxxiv, 51 alias, 'ex censu' xxvi, 35

summam aliorum Campanorum etiam census distinxerunt xxvi, 34 i. e. multitudinem, turbam; ut sit hic sensus: reliqui Campani, in quos singulos non decretum erat, secundum census puniti sunt, secundum census de iis statutum est

duodecim coloniarum, quod nunquam ante factum erat,—censum acceperunt xxix, 37 cf. xxxix, 44

censui censendo diem dicere xliii, 14 i. e. agendo, æstimandisque civium fortunis et facultatibus

in censum referre (Cato) viatores jussit (nimis pretiosas res) xxxiv, 44

octuplicatoque censu, etc. iv, 24 vid. Octuplicatus

Centum (cum genitivo) xlv, 34 centum quinquaginta capitum

Centuriæ xxvi, 18 ad unum omnes non centuriæ modo, sed etiam homines. Hic centuriæ pro tribubus, ut alibi, positæ sunt. Ceterum homines centuriis oppositi intelligendi sunt de omnibus omnino omnium ordinum omnisque sexus hominibus

cum ceteri centurias non explessent xxxvii, 47 vid. Intt. ad iii, 64

centuria Veturia xxvi, 22 hoc autem est nomen tribus. Dici vero centurias pro tribubus et contra, docent Intt. ad xxvi, 18

Centuriare xxv, 15 eam (juventutem) ex industria centuriaverat armaveratque ad tales casus; i. e. in centurias, quæ sunt peditum, descripserat. Equites enim decuriantur: cf. xxii, 38 it. xxix, 1 vid. Convenire

seniorum cohortes factæ, libertinique centuriati x, 21

Cera i, 24 ut illa prima postrema ex illis tabulis cerave recitata sunt; i. e. ex codice tabularum ceratarum

Ceremoniæ cœlestes i, 20

ceremoniæ auspiciaque xxii, 9

cum quanta ceremonia non vestros solum colatis Deos, etc. xxix, 18

ceremoniæ feciales ix, 11

virginitate aliisque ceremoniis venerabiles ac sanctas (virgines Vest.) fecit i, 20

Cercuri xxiii, 34 genus navium Asiaticarum eorumque prægrandium

Cernere vii, 14 quamquam rem bonam exemplo haud probabili actam cernebat; i. e. judicabat

cujus (fœneris) cernendi cum ratio quæreretur xxxv, 7 vulg. 'coërcendi.' At illa lectio haud dubie præferenda. Est enim 'cernere f.' i. q. inspicere; vid. Intt. ad h. l.

neminem, cum suffragium ineat, satis cernere, cui imperium, cui exercitum permittat xxvi, 2

priusquam id sors cerneret xliii, 12 i q. decerneret. Sermo autem est de provinciis

cum—hæreditatem regni creverit, quæque procurator tenuerat, pro domino possederit xxiv, 25

cum literas ab rege Perseo per ignobiles tres legatos cerneret xlv, 4

Certamen xxxi, 14 navalia certamina pro præliis. Ita et xl, 48 contracto certamine intelligendum

circa jacentis Galli corpus, contracto certamine, pugna atrox concitatur vii, 26

ingens fuit cum hoste certamen, non segnius inter dictatorem et magist. equitum ix, 40

transire cum Publilio certamen ix, 12

tanto irarum certamine ix, 29 cf. i, 7

in ipso certamine pugnæ xxxvi, 19 Sic certamen verborum linguæque x, 22 certamen laboris ac periculi xxviii, 19 certamen amicitiæ, benevolentiæ xxxvii, 53 certamen bonæ artis ac virtutis, ib. 54

nihil neque apud duces, neque apud milites remittitur a summo certamine animi vi, 24

nec certamen juris, sed vim quæri appareret xxi, 6 i. e. de jure

Patrum—animos certamen regni ac cupido versabat i, 17

regni certamine ambigebant fratres xxi, 31

omnia intempestive agendi certamen erat xlv, 21

magno certamine cum prætore habito tenuerunt causam xxxix, 3

pravum certamen notarum inter censores xxix, 37

certamina domi finita ii, 53 i. q. seditiones domesticæ: vid. Intt. ad h. l.

Certare ix, 46 contumacia adversus contemnentes humilitatem suam nobiles certavit: vid. in voc. sequ. it. in v. Mulcta

Certatio xxv, 4 omissa mulctæ certatione, rei capitalis diem Postumio dixerunt: cap. præced. est 'certare mulctam;' h. e. de mulcta

que magis, spatio interposito, ab impetu ad consultandum advocabantur, eo plus abhorrebant a certatione animi ii, 57

Certe quidem vos estis Romani, qui, etc. xlv, 22 cf. ii, 1

mœnibusque se certe, si non armis, ab hoste videbantur defensuri xxii, 54

Certus v, 33 si quicquam humanorum certi est

legatorum paulo ante verba ad certum redegisse xliv, 15

certum atque decretum est, non dare signum ii, 45

breviore intervallo certiora intuentes x, 35

consternatio—certior res xxix, 6

adversus hostem, nec spe, nec animo certiorem, ib. i. q. nec firmiorem nec fortiorem

ut semel dedere terga, etiam certiorem capessere fugam ix, 39

certum habeo, te imprudentia labi xxxvi, 28 vid. Intt. ad h. l.

Cervix xxxv, 11 equi sine frenis, deformis ipse cursus rigida cervice et extento capite currentium

etsi bellum ingens in cervicib. erat xxii, 33

regno prope per largitionis dulcedinem in cervices accepto iv, 12

Cervus xliv, 10 munimenti lignei genus: vid. Jul. Cæs. B. Gall. vii, 72

Cessare i, 46 spernere sororem, quod virum nacta muliebri cessaret audacia; i. q. non uteretur

Antiochus, ne cessaret per hybernorum tempus, etc. xxxvi, 5

ne ullum erat tempus, quod a novæ semper alicujus cladis spectaculo cessaret v, 42

priorum nostrorum benefactorum cumulus hoc, quod nunc cessatum in officio est, expleat xlv, 24

non cessari a sacrilegiis xxxi, 12

Cetera acies vi, 8 conspectu suo prælium restituit, ostentans vincentem ceteram aciem

cetera deprecatio xlii, 48

quod satis in usum fuit sublato, ceterum (spartum) omne incensum est xxii, 20

cetera classis fugerunt xxxv, 26

Ceterum neminem, majore cura occupatis animis, verum esse præjudicium rei tantæ afferre iii, 40 i. q. alioqui, alias

consules exitu anni non consulib. ab se creatis—ceterum dictatori, etc. ix, 21 illud 'ceterum,' quia 'non' præcedit, ut subinde, eleganter pro particula adversativa positum est: cf. ix, 26

Cetrata cohors xxxi, 36 πελτασταί

Cibus xxiv, 16 stantes cibum potionemque, quoad stipendia facient, capturos esse. Intelligend. de cœna; nam prandium omnes capiebant stantes: vid. Lips. milit. Rom. v, 16

Cicatrix xxix, 32 ubi primum ducta cicatrix, patique posse visa jactationem, etc. i. e. obducta

Ciere pugnam principes dicuntur ix, 22 i. e. initium pugnandi facere

ciere seditiones iv, 52

—prælium iv, 33

—bellum v, 37

—tumultum xxviii, 17

ab ultimis subsidiis cietur miles ix, 39 h. e. arcessitur in primam aciem: cf. xxviii, 27

non homines tantum, sed—fœdera et Deos ciebamus xxii, 14 i. q. commemorabamus

triumphum nomine ciere xlv, 38 Io Triumphe! exclamare

ciere ingentem irarum molem ex alto animo ix, 7

qui patrem ciere possent, id est, nihil ultra quam ingenuos x, 8 it. ix, 8

Cilicium xxxviii, 7 ciliciis prætentis

Cinctus viii, 9 incinctus cinctu Gabino. Idem dicitur Quirinalis: cf. v, 46

Cingere xxiii, 28 equites cornua cinxere: unus ex purpuratis latus cingebat xxxii, 39

Hispano cingitur gladio vii, 10 Alibi xl, 13 'gladiis accincti' dicuntur. Contra ib. cap. 7. 'ferro succincti'

Circa i, 4 venando peragrare circa saltus; i. e. saltus, qui circa sunt. Sic xxix, 29 agros circa vastavit, it. i, 17 circa civitates, h. e. quæ circa erant sitæ, vicinas, cf. ix, 15. xxi, 7 Similiter ii, 28 'alibi militia' dicitur pro, militia alibi facta

Romulus legatos circa vicinas gentes misit i, 9 h. e. ad vicinas gentes, quæ circa erant, s. omnes deinceps

extemplo et circa prætorem ad civitates missi legati tribunique qui

suos ad curam custodiæ intenderent xxi, 49 Circa prætorem, explicante Gronov. sunt, qui circa prætorem erant. Forte ita dixit Livius, ut vitaretur tædium legentibus e repetitione τοῦ 'qui;' præsertim cum illud 'qui' copulam 'que' præcedere voluisset

circa Padus amnis xxi, 43 nisi legend. cum Gronov. 'contra;' quemadmodum haud dubie legendum est; sequitur enim 'a tergo,' et præcesserant hæc: 'dextra lævaque duo maria claudunt'

campus ante montibus circa septus erat xxviii, 33

ante circaque velut ripa præceps oram ejus omnem cingebat xxvii, 18

omnia contra circaque hostium plena erant v, 37

ante signa circaque omnes ceciderant ix, 32

Circulus muri exterior xxxvi, 9

in circulis conviviisque celebrata sermonibus res est xxxiv, 61

Circum xlii, 45 legatio in Asiam et circum insulas missa

qui primo tribunic. homines—circum se ostentaverant plebei iii, 37

Circumagere xlii, 42 circumagetur hic orbis

jam magna parte anni circumacta xxvi, 40

circumactis decem et octo mensibus ix, 33

circumegit se annus ix, 18

prius se æstas circumegit, quam, etc. xxiii, 39

circumagenti se ad dissonos clamores—hosti undique objecerat victorem peditem equitemque iv, 28

vixdum induciarum tempore circumacto xxvii, 30 i. e. exeunte, peracto. Etenim in his nihil respicitur eo, ut, quod circumagi dicatur, in se, tanquam circulus, redeat, id quod de integro anno rectius dici et potest, et solet

alieni animi momentis circumagi xxxix, 5 i. e. in aliorum gratiam, prout animati sunt, mutare se

repente intorta navis in proram circumagebatur xxviii, 30

spatium circumagendi signa, vertendique aciem a castris in hostem fuit x, 36 cf. xxvi, 8

ut circumagi signa obvertique aciem viderunt in hostem vi, 24

ab rapido cursu circum agendo equo effusus x, 11 Sic proprie dicitur. Sic enim viii, 7 'circumactis equis'

Perseus extemplo circumagit aciem xlii, 64

Circumarare ii, 10 agri, quantum una die circumaravit, datum

Circumcolere v, 33 qui sinum circumcolunt maris

Circumdare exercitum castris iii, 28

ex composito armata circumdatur Romana legio i, 28

hostia itineri circumdata xl, 13 de sacrificio lustrali

jam se ad prohibenda circumdari opera Æqui parabant iii, 28 i. e. circumdanda, vel potius, circumdari cœpta

oppidum corona circumdatum iv, 47

hinc patre, hinc Catulo, lateri circumdatis xxx, 19 Similiter latus alicujus 'claudi,' etiam 'cingi' dicitur, vel ab uno: vid. Cingere

Circumducere, x, 29 præfectis equitum jussis ad latus Samnitium circumducere alas

circumducto agmine xxix, 33

suo jussu circumduci Albanum exercitum, ut Fidenatium nuda terga invadant i, 27

Circumferre bellum ix, 41 i. e. plures deinceps populos bello petere, cf. cap. 45

vicatim circumferentes bellum x, 17

circumferendo passim bello ix, 41

circumferendo bello ad singulas urbes ix, 45

circumferens inde minaciter truces oculos ad proceres Etruscorum ii, 10

circa ea omnia templa Philippum infestos circumtulisse ignes xxxi, 30

legati SCtum, Thebis primum recitatum, per omnes Peloponnesi urbes circumtulerunt xliii, 17

satiatis vino ciboque poculum idem, quod mihi datum fuerit, circumferetur xxvi, 13

Circumfundere xxii, 7 circumfundebantur obviis sciscitantes

Hannoni Afrisque se circumfudere xxix, 34 cf. x, 36. xxviii, 26

consuli Lævino Capuam prætereunti circumfusa multitudo Campanorum est xxvi, 27

circumfusæ undique voluptates xxx, 14

Circumjicere xxxvi, 9 circumjectus munitionis brevior orbis

ædificia circumjecta muris ix, 28

Circuminjicere xxv, 36 si quo modo posset vallum circuminjicere
Circumluere xxv, 11 quo (mari) in peninsulæ modum pars major (arcis) circumluitur
Circummittere xxix, 33 quo (tempore) pervenisse jam circummissi videri poterant
Veiens, multitudine abundans, qui inter dimicationem castra Rom. aggrederentur, post montes circummisit iv, 18
Circumpadani campi xxxi, 35
Circumscindere ii, 55 eo infestius circumscindere et spoliare lictor; i. e. lacerare vestem
Circumscribere xlv, 12 virga, quam in manu gerebat, circumscripsit regem
Circumsederi urbem Rom. ab invidia et odio finitimorum vi, 6 cf. ix, 2
opem non circumsessis modo, sed etiam circumvallatis ferret xxv, 22 cf. ix, 42 it. xlii, 65
quales (belluæ) fretum quondam—ad perniciem navigantium, circumsedisse fabulæ ferunt xxix, 17 i. e. obsedisse
Circumsepire i, 49 Tarquinius— armatis corpus circumsepsit
Circumsidere ix, 21 Plistiam ipsi, socios Romanorum— circumsidunt
victores circumsidunt urbem— vi expugnaturi xli, 19
Circumsistere x, 19 digredientes jam consules legati tribunique—circumsistunt: cf. cap. 20 ult. it. i, 28
Circumsonare iii, 28 clamor hostes circumsonat
dum ad circumsonantem undique clamorem flectere cornua et obvertere ordines volunt xxvii, 18
Circumspectare xxvi, 18 in magistratus versi circumspectant ora principum: cf. xxv, 36
circumspectantes defectionis tempus xxi, 39
Circumspectus x, 34 unde in omnes partes circumspectus esset
ut distineret regem ab circumspectu rerum aliarum xliv, 35
Circumspicere xxxvii, 41 ne ex medio quidem cornua sua circumspicere poterant, nedum extremi inter se conspicerentur
Circumstare viii, 32 legati circumstantes sellam: cf. xxv, 34
duo celeberrimi nominis duces circumstare urbem R. xxvii, 40
simul duobus circumstantibus urbem bellis iii, 38
cum tanti undique terrores circumstarent vi, 2 cf. cap. 9
nec Scipio ullo tempore hyemis belli opera remiserat, quæ multa simul undique eum circumstabant xxx, 3
Circumvadere ix, 40 is novus additus terror, cum ex parte utraque circumvasisset aciem: cf. xxxiv, 21
profectique ad classem immobiles naves— circumvadunt x, 2
Circumvallare x, 35 casurum inter signa Samnitium potius, quam circumvallari castra Rom. videat
Circumvectare xli, 17 qui Ligurum oram, maritimum quoque terrorem admoventes, circumvectarentur
Circumvehi procul castra jubet specularique xxvii, 47 cf. x, 29
circumvectus Brundisii promontorium x, 2
Circumvenire x, 2 in medio circumventi hostes
ita cæsa ab tergo legio, atque in medio, cum hostis undique urgeret, circumventa x, 26
ut tantis circumventam terroribus expediret remp. ii, 24 cf. xxviii, 22
falsis criminibus—circumventum—arguens iv, 21
an placeret fœnore circumventam plebem vi, 36
Circus ix, 42 concilium populorum omnium habentibus Anagninis in circo, quem maritimum vocant
actum de imperio Marcelli in circo Flaminio est xxvii, 21
cum per circum reveheretur ad foros publicos xlv, 1 vid. Plin. xxxiv, 5 it. Drak. ad xxix, 37
Cistophori xxxvii, 46 nummi Asiatici genus: vid. Clav. Cic. in h. v.
Citare ii, 29 citari nominatim unum ex iis, qui in conspectu erant, dedita opera jubent. Scil. proprie de delectu adhibetur vox citandi, quod est, nomen alicujus per præconem pronuntiare, ut adsit et respondeat
cum senatus in forum citari cœptus esset i, 48 Sic, non 'in foro,' legend. censet Duker. xxvii, 24
senatum extemplo citaverunt eo ordine, qui ante—fuerat ix, 30
Citatissimo agmine xxii, 6
Citra x, 25 ad castra— pergit: paucis citra millibus lignatores ei cum præsidio occurrunt: absolute pro citra castra

Citius viii, 32 vitam sibi eripi citius, quam gloriam rerum gestarum, posse; i. q. prius, antea

Citus xxxiii, 48 nocte via cita regionem quandam agri Vocani transgressus; i. e. itinere celeriter facto

Civicus i, 40 non modo civicæ, sed ne Italicæ quidem stirpis

Civilis exercitus xlii, 35

Carthaginiensi nihil civilis roboris est; mercede paratos milites habent xxviii, 44

neque magistratum continuari satis civile esse xxvii, 6

consilium non civilis exempli vii, 5

nulli civilis animus neque legum, neque libertatis æquæ patiens xlv, 32

sermo minime civilis vi, 40

si quicquam in vobis non dico civilis, sed humani esset v, 3

civile jus, repositum in penetralibus pontificum, evulgavit ix, 46

Civis Rom. si sit ex plebe, præcisa consulatus spes erit iv, 3 Hic aut 'civi Romano' legend. aut intelligendum 'ei' videtur. Sic Sallust. B. Cat. 11. Huic, quia bonæ artes desunt, dolis ac fallaciis contendit

quibus quid aliud, quam admonemus nos cives eorum esse iv, 3 nisi legend. cum aliis concives. Sed hanc emendationem Drakenborchii rejicit, cum sit ea vox sequioris ætatis. Sed tamen apud Cic. est etiam 'conservus'

neque civibus satis lætus adventus ejus fuit, nec hostibus quicquam attulit terroris viii, 36 Hic cives pro popularibus latiori significatione accipiendi; neque enim milites tantum legionarii intelligendi videantur

inter cives Rom. et peregrinos xxii, 35 e glossa esse 'Romanos' ut existimemus, tum usus loquendi suadet, tum quorundam librorum, et Pighii emendantis, auctoritas; præsertim cum non in formula solenni, sed e persona Livii dicatur. In decretorum formulis, in quibus usus linguæ publicus dominatur, talia sæpius abundare constat

Civitas iii, 47 cum civitas in foro expectatione erecta staret

civitas Rom. ix, 45 pro, jure civitatis

civitas sine suffragii latione ix, 43

populis—quia maluerunt, quam civitatem, suæ leges redditæ, ib.

civitatem dare plebi i, 28 cf. viii, 14

Claudiam certe gentem— in civitatem accepimus iv, 3

aucta civitate magnitudine urbis i, 45

armari civitatem defendique iv, 2

ausi sumus—quæque civitas xxxvii, 54

mœsta itaque civitas in campum descendit, atque in magistratus versi circumspectant ora principum xxvi, 18

civitatem libertatemque eripere (de vi censoria) xlv, 15 i. e. jus Quiritium; nam vulgarem libertatem non amittebant: vid. Clav. Cic. in v. Libertas

civitas gravis xxxiv, 17 i. q. valida potens opibus

Bergistanorum civitatis septem castella defecerunt xxxiv, 16 Civitas, h. l. ut alibi sæpius, pro 'populo' dicta est. Etiam nomina regionum sæpenumero pro incolis dicuntur v. c. xxxix, 48 Messene desciverat a concilio Achaico, it. viii, 11 Latium Capuaque agro mulctati

Clades captæ urbis v, 21

binaque castra clade una deleta xxx, 6

plus populationibus, quam præliis cladium fecit viii, 2

magna clade eos castigavit iter asperius et exercitatior hostis xxxix, 1

quod agri est inter—omni clade belli pervastat xxii, 4

multiplex clades, cum duobus consulib. duo consulares exercitus amissi xxii, 54

nulla profecto alia gens tanta mole cladis non obruta esset, ib.

si sua temeritate contractæ cladi superesset xxv, 19

plus eo anno domi acceptum cladis ab consulib. ac dictatore, quam ex victoria eorum bellicisque rebus foris auctum imperium Patres credebant viii, 12

cujus repentinæ cladis ne causa dubia esset ii, 36 (mortuo filio)

quantam excitatura molem vera fuisset clades xxviii, 24 (mors Scipionis)

tum privatæ quoque per domos clades vulgatæ sunt xxii, 56

clades Sinopensium xl, 2 licet accipiatur a nonnullis pro ea, quam dederunt; Drak. tamen placet Jac.

Gronovii ad Pomp. Melam propositæ sententiæ subscribere, ut intelligatur accepta clades

illos repeterent animos Quirites, quos recenti clade accepta habuissent v, 11 Hic delend. videtur 'accepta.' Contra omissa est vocula 'itaque' a principio hujus periodi; idque de more Livii factum

Clamare xxii, 1 per urbem Saturnalia die ac nocte clamatum. Videtur legend. cum Gron. 'clamata.' Sic dicitur Livio 'clamari' item 'cieri triumphus:' vid. Cieri

Clamitare i, 9 identidem—Talassio ferri clamitatum

ad arma, et, pro vestram fidem, cives! clamitans ix, 24 Conclamare usitatius in hoc genere: vid. infra in h. v.

Clamor x, 5 concitatior accidens clamor ab increscente certamine

alacer clamor vi, 24

clamore et ab alia circumstantium turba multiplici adjecto xxxvii, 41

castra Gallorum—clamore invadunt v, 45 Sic et provolare, it. procurrere jungitur: vid. Drak. ad h. l.

clamor indicium primum fuit, quo res inclinatura esset: excitatior crebriorque ab hoste sublatus; ab Romanis dissonus, impar, segnius sæpe iteratus, incerto clamore prodidit pavorem animorum iv, 37

Clarigatio viii, 14 ut ejus, qui cis Tiberim deprehensus esset, usque ad mille pondo clarigatio esset; i. e. ut tanta pecunia mulctaretur. Alibi est denunciatio clara voce facta v. c. in belli indictione, cum res repetitæ, nec redditæ essent. Alii aliter explicant hanc vocem. Nec mirum. Ipsi Quintiliano obscurior et ignotior ea videbatur: vid. Intt. ad illum locum

Clarus proprie dicitur Latinis, qui gloria dignus est. Ea autem non venit, nisi a rebus præclare gestis. Sic ix, 17 Nam ea quoque (opera militaria) haud minus clarum eum (Alexandrum) faciunt

ut alios reges claros ducesque omittam, ib. Itaque etiam consules 'clarissimi' vocabantur: vid. Cic. de Or. ii, 37 it. 'gloria clariores.' Sed tamen subinde etiam in partem deteriorem 'clari' dicuntur v. c. apud nostrum vii, 31 luxuria superbiaque clarus (populus Campanus)

Classicum apud nos cecinit xxviii, 27 Est autem classicum omne signum tubis datum exercitui, sive ad concionem excitantur milites, sive vigiliæ indicantur, etc.

Classicus xxi, 61 classici milites navalesque socii

Classis i, 1 ab Sicilia classe Laurentem agrum tenuisse; i. e. oram marit. adiisse; nisi vero legend. cum Jac. Gron. 'ab Sicilia errasse ac L. a. tenuisse'

et impari maritimis viribus haud facilis erat in insulam classi accessus, xxviii, 7

cetera classis fugerunt xxxv, 26

multi voluntarii nomina in classem dederunt xxviii, 45

ut eodem tempore exercitus ostenderetur et classis xxvi, 42 Solet exercitus a Livio classi opponi, ut ille significet terrestres hæc navales copias

classis ornandæ reficiendæque causa ix, 30

classibus quoque ad Fidenas pugnatum iv, 34 Non 'equites,' ut nonnullis placet, intellexisse videtur Livius, sed 'classes' quæ vulgo dicuntur; id quod ex refutatione ejus patet

Claudere xxiii, 2 claudam in curia vos, cf. cap. sequ. ubi est: clausos omnes in curiam accipite

clausæ hyeme Alpes xxvii, 36

rivus prealtis utrimque clausus ripis

clauderent Capuam operibus xxv, 22

clausi undique commeatus erant, nisi quos Pado naves subveherent xxi, 57

Claudicare xxii, 39 si altera parte claudicet resp. i. e. majus incommodum acceperit. Sic fere Cic. Epp. Div. xii, 10 si quid forte titubatum fuerit: Vid. tamen, quæ Gronov. ad h. l. pro verbo 'claudere' disputat

Claudus xxxvii, 24 hostes claudas mutilatasque naves apertis navibus remulco trahentes; i. e. quibus remi detersi vel defracti ab altera parte erant, ut non nisi ab una parte agere possent

Claustra ix, 32 ab oppugnando Sutrio, quæ urbs socia Romanis, velut claustra Etruriæ erat, ingens orsi bellum

cum ea loca (Nepete ac Sutrium) opposita Etruriæ, et velut claustra inde portæque essent vi, 9 cf. xliv, 7

ante ipsa (castra) Tempe in faucibus situm Macedoniæ claustra tutissima præbet xlii, 69

Clausus xiii, 14 nihil, praeterquam fuisse in curia regem, scire quisquam potuit: eo silentio clausa curia erat

Clavus vii, 3 ut, qui prætor maximus sit—clavum pangat. Fixa (fixus) fuit—. Eum clavum, etc. Nempe pangere et figere clavum prorsus idem est; quemadmodum hæc verba, etiam cum de aliis rerum generibus sermo est, commutari solent: cf. ix, 28. 34

Clemens viii, 31 inclinaturum ad clementiorem sententiam animum. Alii 'mitiorem:' quod est utique usitatius v. c. de pœnis i, 28

Clementer xxix, 2 hostico, tanquam pacato, clementer ductis militib.

Clementia xlv, 4 ut se suaque omnia in fidem et clementiam populi R. permitteret. Henr. Steph. Schediasm. iv, 8. p. 22. 'clientelam' legend. putat: vid. Duker. ad h. l.

Clypeum pro Clypeus i, 43 cf. xxxv, 41 it. xxxviii, 35

arma, clypeus sarisseque illis Romano scutum, majus corpori tegumentum ix, 19 cf. viii, 8

clypea inaurata in fastigio Jovis ædis posuerunt xxxv, 10 cf. xxv, 39

Coacervare v, 39 armorum cumulos coacervare

ex hostium coacervatorum cumulis xxii, 7 cf. xx, 39 vid. Acervare, item Cumulus

Coalescere i, 8 coalescit multitudo in unius populi corpus

coalescit res concordia i, 11

——regio pace nova xxvi, 40

brevique tanta concordia coaluerant omnium animi xxiii, 35

Coarguere xxxi, 25 id quidem coarguere Cycliadas prætor Achæorum nihil attinere ratus

quo (decreto) maxime et refelli et coargui potest xxxix, 28

Cœlum xxii, 1 Faleriis cœlum findi velut magno hiatu visum; i. e. discessisse, ut Cic. dicit Div. i, 43

cœli intemperies viii, 18 Sic palustre cœlum xxii, 2

cœlum sub quo natus educatusque essem v, 54

quid tandem est, cur cœlum ac terras misceant? iv, 3

portam et multis locis murum de cœlo tactum xxix, 14 cf. xxvi, 23 ubi vid. Drak.

fulmina jaci de cœlo xxviii, 27

Cœlestis ix, 1 quicquid ex fœdere rupto iratum in nos cœlestium fuit, cf. ii, 36

nec cœlestes modo defuerunt aquæ iv, 30

Cœnaculum super ædes datum est, scalis ferentibus in publicum obseratis, aditu in ædes verso xxxix, 14 i. e. suprema contignatio ædium: Gr. ὑπερῷον: vid. B. Patruum ad Suet. Aug. 45

Cœnum x, 15 orare, ut ex cœno plebeio consulatum extraheret. Conviciandi causa sic dictum

Cœpisse xxviii, 27 tum (imperator) ita cœpit scil. dicere

Cœptum xxiv, 13 cœpta maturare it. enunciare xxiii, 35 it. impedire, ib. cap. 41

in cœpto perstare xlii, 10

porta intus forisque pariter refringi cœpta xxvi, 46

Coërcere xxi, 31 nullis coërcitus (amnis) ripis

sanctus et innocens (Cato) asperior tamen in fœnore coërcendo habitus xxxii, 27

coërceri ab effuso studio nequiit xxxix, 32 Ita 'coërcitus' miles dicitur xxxvi, 24 pro retento a prædandi licentia

per opportunas expeditiones coërcitis gentibus xxxi, 43

Cœtus xxxix, 14 ne quid ex conjurationes cœtusque nocturni fraudis importarent

cœtus nocturni plebis suspecti patribus v, 16

cœtus indicere in domos tribunorum iv, 25

civili quippe standum exercitu esse, quando socialis cœtus desereret vii, 25

quantum a cœtu congressuque impotentium dominorum se amovissent iii, 38

quod maximo cœtu Cræciæ (ludicrum) celebraretur xxvii, 35

Cogere xlv, 41 neque cogi pugnare potuerat, ib. paulo post, 'ad pugnam rege coacto'

causam inaugurari coacti flaminis libens reticuissem xxvii, 8

cogendum—fungi officiis xxi, 63

cogendis redire in colonias—consumsit xxxii, 26

vos id cogendi estis vi, 15 cf. iv, 26

jure cogere iii, 38 (de magistratibus)

sub jus judiciumque suum totam coëgit gentem xli, 22

ut castellum—aut auctoritate, aut armis cogeret jura antiqua pati xxxviii, 13

ne præfecti in oppida sua ad pecunias cogendas imponerentur xliii, 2 i. e. exigendas

cogere hostes in obsidionem justam x, 45

in classem cogi xxxvi, 3 Oppos. vacatio rei navalis

in provinciam cogere xlv, 15 i. e. ut ad exercitum irent

vos in ordinem coactos esse, et non ad seditionem spectare xxv, 2 vid. Intt. ad h. l.

cogere numerum xxxii, 2 i. q. supplere, novos colonos ascribere

coacto agmine procedebat xxxviii, 18 i. e. densatis ordinib.

feminæ ex propinquis urbibus coactæ cibaria in castra afferebant xliv, 32 nisi potius, volente Drak. legend. 'cocta'

potestatem—intra sex mensium et anni coëgisset spatium ix, 33 i. q. coarctasset

saltus in arctas coactus fauces xxii, 15

Cogitatio i, 6 intervenit deinde his cogitationibus avitum malum, regni cupido ; i. e. institutis

his curis cogitationibusque ita ab ineunte ætate animum agitaverat, ut nulla ei nova in tali re cogitatio esset, xxxv, 28 int. exercitationes in usu rerum bellicarum comparando, meditando quidem, commentando, etc.

inter multas magnasque res, quæ—occupabant cogitationes hominum xxvii, 3

totus in Persea versus cum eo cogitatione ejus rei dies ac noctes agitabat xl, 5 i. e. deliberatio, consultatio

Cognatio xxvi, 33 affinitatibus plerosque et propinquis jam cognationibus ex connubio vetusto junctos

Cognitio vacantium militiæ munere post bellum differtur iv, 26 i. e. de his, qui parum legitimam causam habuerant militiæ se subducendi

vis hanc formulam cognitionis esse xl, 12

Cognitor xxxix, 5 alienarum simultatum cognitorem fieri, i. e. mandatus simultates tanquam procuratorem exercere. Alias 'cognitoris' esse dicitur, ut præsentium mandata, non absentium, accipiat

Cognoscere ii, 40 dein familiarium quidam qui insignem mœstitia inter ceteras cognoverat Veturiam, i. q. agnoverat

quod (pecus) domini cognovissent xxiv, 16

cognoscendi, conquirendi, repetendique jus esto xxxviii, 38 Scil. cognosci dicuntur, quæ in propatulo sunt, quæque domini sua esse probant. Similiter x, 20 acccitique edicto domini, ad res suas noscendas recipiendasque, cf. xxvi, 30 vid. etiam infra in v. Noscere

cognito, vivere Ptolemæum xxxiii, 41 (absolute) cf. xliv, 28

Cohibere hostem ab effusa prædandi licentia xxii, 3 vid. Coërcere

in comparando cohibendoque bello ix, 29

Cohonestare xxv, 16 quod unum reliquum fortuna fecerit, id cohonestent virtute

quod consilium dispensandæ cohonestandæque victoriæ imperatorib. majores dederunt xxxviii, 47

Cohors extraordinaria xxxiv, 47 it. xl, 27 i. e. alaris. Certe in posteriori loco 'alaris' est intelligenda: vid. Gronov. ad h. l.

cohors xxvii, 14 scil. sociorum. Oppon. enim manipulo, qui est legionis

Coire ix, 26 qui usquam coissent conjurassentque adversus remp. cf. xxxix, 41 Quanquam in posteriori loco de candidatis se invicem dejicientibus sermo est

neque se conglobandi coëundique in unum datur spatium vi, 3

Coitio vii, 32 non factionibus modo, nec per coitiones usitatas nobilibus: vid. Drak. ad ii, 28 ubi pro 'in mille curias concionesque,' legi vult 'in m. c. coitionesque ;' sane admodum eleganter

absterrendo singulos a coitionibus conciliisque ii, 35 cf. iii, 65

coitiones honorum adipiscendorum causa factas ix, 26

dejectisque honore per coitionem duobus Quintiis iii, 35

Colere xxi, 26 colunt autem circa utramque ripam Rhodani, i. e. habitant

colebanturque religiones pie magis quam magnifice iii, 57

apud quos juxta divinas religiones humana fides colitur ix, 9

Dii, qui hanc urbem, qui hos sacratos lacus colitis xxiv, 38

incertum, cura gentis, an ut adversaretur Scopæ, parum donis cultus xxxi, 43

coli honoribus muneribusque xlv, 20

beneficium acceptum colamus oportet vii, 30 i. e. agnoscere, tueri

incertum, qua fide culturus, si perinde cetera processissent, pacem cum Romanis fecit viii, 17

Collegium x, 26 quonam modo se oblivisci P. Decii per tot collegia experti posse? h. e. quem toties collegam habuisset. Est ergo collegium pro collegarum vinculo ac necessitudine dictum. Sic iv, 17 ex collegio prioris anni accipiendum: cf. v, 18

Decium, expertum mihi concordi collegio virum—mecum consulem faciatis x, 18 cf. cap. 22 et 24

Capitolinos—ludos solennibus aliis addidimus; collegiumque ad id novum—condidimus v, 52

pro collegio pronuntiant iv, 26 i. q. ex decreto collegii: cap. 53 dicitur: 'ex collegii sententia'

collegium prætorum xxii, 10 nisi leg. 'pontificum:' vid. Intt. ad h. l.

Colligere ii, 50 cogebantur breviore spatio et ipsi orbem colligere

ut fama clementiæ—colligeretur xxi, 48

priusquam colligerentur animi x, 41

Collis xxii, 4 deinde paulo latior patescit campus, inde colles assurgunt

saluberrimi colles v, 54 (de urbe Roma)

sepultus in eo colle, qui nunc est pars Romanæ urbis, cognomen colli fecit i, 33

Collucere xxxviii, 6 tota collucente flammis acie. Similiter Virgil. Æn. iv, 567. sævasque videbis Collucere faces, jam fervere littora flammis

Collum iv, 53 cum paucis, appellantibus tribunum collum torsisset, metu ceteri sacramento dixere

Colluvio xxvi, 40 mixti ex omni colluvione exules: cf. iii, 6

colluvio omnium gentium xxii, 43

ne cui in colluvione rerum (consules) majestatem suam contumeliæ offerrent iii, 11

Colonia x, 1 Soram atque Albam coloniæ deductæ: cf. ix, 28 ubi vid. Intt.

Antium nova colonia missa viii, 14

illud agitabant, uti colonia Aquileia deduceretur; nec satis constabat, utrum Latinam, an civium Romanorum, deduci placeret xxxix, 55

Colonus xxvii, 38 maritimi coloni militibusque coloniæ imperatis xli, 5 coloniis legi vult cum Duiatio Drakenborchius

ut—coloni eo præsidii causa scriberentur iv, 11

si et ipsi ascribi coloni vellent i, 14

vicit tamen sententia, ut mitterentur coloni ix, 26

ut qui (Fidenates) coloni additi Romanis essent i, 27 Nimirum, qui beneficio victorum non expelluntur sedibus suis, hi sunt eorumdem coloni. Hoc sensu Fidenates paulo ante 'colonia Romana' vocati sunt

Columen vi, 37 consulatum superesse plebeiis: eam esse arcem libertatis, id columen

unum hominem caput columenque imperii R. esse xxxviii, 51

Comes xxii, 60 si nemo tantæ virtutis extitisset comes; i. e. si nemo melius consuluisset tam bene meritis iisque prospexisset

Cominus xxvii, 18 ad cominus conserendas manus

undique ex insidiis barbari a fronte ab tergo coorti, cominus, eminus petunt xxi, 34

aliquoties exercitus Latinus cominus cum Romanis signa contulerat i, 33

Comissari xl, 7 quin comissatum ad fratrem imus

per quam (Indiam) temulento agmine comissabundus incessit ix, 17

epulantesque eum carmine triumphali ac solennibus jocis, comissantium modo currum secuti sunt iii, 29

Comissatio i, 17 regii juvenes interdum otium conviviis comissationibusque inter se terebant

Comissator xl, 9 aperienda nimirum nocte janua fuit et armati comissatores accipiendi

Comitas ix, 42 benignitatem per se gratam comitate adjuvabat

Comitatus xxviii, 22 magnum etiam comitatum, quia paucis parum tutum fuerat, transgredientem fines—interfecerunt (de majori numero militum)

Comiter ix, 43 legatis eorum comiter munera missa

socii et amicis et alia comiter atque hospitaliter præstare Romanos xlv, 19

qui (ludi) quotannis comiter Apollini fiant xxv, 12 Nisi 'communiter' legend. videatur cum Sigonio; Grævii explicatio valebit accipientis pro magna benignitate, secunda omnium voluntate lubenter, non gravate, liberaliter

excepti hospitio ab Tullo blande ac benigne, comiter regis convivium celebrant i, 22

Comitia interim in foro sunt iii, 17

comitia pontifici maximo creando xxv, 5

—consuli surrogando iii, 19

—tribunicia vi, 39

comitiis prætorum perfectis xxiv, 9

—habitis xxxi, 7 i. e. dum habentur comitia

comitia falsi testis; sc. causa iii, 29 h. e. quibus judicatur falsus testis

comitiorum sors iii, 64 i. q. munus sorte datum

—disceptatio iii, 24 i. e. de comitiis

—militarium prærogativa iii, 51 vid. Gronov. Obs. iv, 1. p. 17

Comitium x, 24 Fabius nihil aliud precatus populum quam ut—literas audiren, comitio abit

Commeatus i, 57 in iis stativis—satis liberi commeatus erant

secum eum tum frequentem ad signa sine ullo commeatu fuisse iii, 24

commeatus frumenti xxviii, 4

—maritimi v, 54

—subvehebantur ix, 15 cf. cap. 43 it. xxii, 16

commeatus ex montibus invecti erant ix, 13

—advectus xxii, 22 it. advecti ix, 32

in commeatus mittebantur vii, 39

Commemorare xxvii, 4 ad commemorandam renovandamque amicitiam missi

Commendabilis xlii, 5 nec ullo commendabilem merito præferebant

Commentarium xlii, 6 Eumenes rex, commentarium ferens secum, quod de apparatibus belli omnia inquirens fecerat

Commentarius i, 60 duo consules—ex commentariis Tullii creati sunt; i. e. ex formula imperii regundi, descripta fortasse, cum ei in animo esset imperio se abdicare

missisque Larissam ad commentarios regios comburendos xxxiii, 11 h. e. libros acta publica continentes: cf. xlv, 31

Commentum i, 19 sine aliquo commento miraculi

Commercium v, 15 jam per longinquitatem belli commercio sermonum facto

commercium linguæ ix, 36

ut denorum equorum iis commercium esset xliii, 5 i. e. jus emendi

neque Thraces commercio faciles erant xl, 58

Commigrare xli, 8 cives suos, Romæ censos, plerosque Romam commigrasse

Comminari x, 39 comminandoque magis quam inferendo pugnam: cf. xlii, 7

Comminatio xxvi, 8 abscedi a Capua terrerique et circumagi ad nutus comminationesque Hannibalis, flagitiosum ducebat

Comminisci xxvi, 27 per iram ac levitatem ex re fortuita crimen commentum

vectigal (ex salaria annona) commentum—credebant xxix, 37

Committere xxx, 14 te existimo—in Africa te ipsum spesque omnes tuas in fidem meam commisisse

rem in casum ancipitis eventus committunt iv, 27

in aciem, qua pugnandi arte Romanus excellat, commissa res iii, 2

segnitia Græcorum non committentium se in aciem vii, 26 cf. xxiii, 11

duos simul filios non commissurum in aleam ejus, qui proponeretur, casus xl, 21

utrum resp. in discrimen committenda fuerit viii, 32

nec se tamen æquo loco hosti commisit v, 18 cf. xxvii, 25

persecutis hostibus nusquam se æquo certamine committentes iii, 42

bellum prospere commissum viii, 25 i. e. inchoatum

nos (decuit) commissum ac profligatum (bellum) conficere xxi, 40

supererat nihil aliud in temere commisso, quam in Macedoniam ad Dium per medios evadere hostes xliv, 6

commisso spectaculo ii, 36
commissis operibus xxxviii, 7 i. c. conjunctis. Sic supra, cap. 4 per nondum commissa inter se munimenta urbem intravit
quo minus in civitatem obligatam sponsione commissa—redeant ix, 11 h. e. cui necessario satisfaciendum erat, quoniam alter conditionem expleverat
Commodare xl, 57 in omnem eventum consilia commodabantur. Haud dubie i. q. accommodabantur
ut reip. ex qua crevissent ad tempus commodarent xxiii, 48
Commode x, 19 ab neutra parte sitis commode (exercitus) instructi fuerunt
Commodum x, 25 si per commodum reip. posset, Romam venisset
Commoditas itineris i, 33
cum commoditas juvaret iv, 60 i. e. partim utilitas, opportunitas, plebem delectabat, partim, etc. vid. Gronov. ad h. l.
Commodus xxx, 19 sperans leniorem in navigatione, quam in via, jactationem vulneris fore, et curationi omnia commodiora
Commotius ad omnia turbanda consilium vi, 14 i. q. vehementius, atque adeo efficacius ad turbas movendas. Præter causam, opinor, hæsit in h. l. Cel. Strothius. Non succurrebat ei, verborum passivorum participia, quæ sint eadem adjectiva, præsertim, ubi per gradus incrementa ceperint, sensu activo sæpissime dici. Sunt enim instar deponentium, et vicem sustinent adjectivorum nominum in bilis exeuntium; quemadmodum exemplis multis probat Jac. Frider. Heusingerus ad Cic. de Off. i, 17. 9. Unum hunc locum ascribamus: 'nihil autem est amabilius, nec' copulatius, quam morum similitudo bonorum: vid. Intt. ad v, 48 it. ad xxvi, 22
Commovere ix, 40 Junius commovit hostem—cum intulisset signa, turbavit, ordines et haud dubie impulit aciem
clamore renovato commovent aciem: tum rursus impetu capto enituntur atque exsuperant iniquitatem loci x, 29 it. ix, 27
Communicare iv, 56 si quando promiscui honores, communicata resp. esset, tum se animadversuros, etc. iv, 56 i. e. administratio reip. cum plebeiis communicata
cum quibus spem integram communicati non sint iv, 24 pro communicaverint
Communis vi, 40 Hoccine est, in commune honores vocare, ut duos plebeios coss. fieri liceat, duos patricios non liceat
Communiter omnia amplectar xxix, 17 i. q. hactenus dictorum summa hæc est
Compacto v, 11 compacto eam rem et communi fraude patriciorum actam; h. e. ex composito
Compar connubium i, 9
—Latinorum postulatio xxiii, 6
milites militibus—tribuni tribunis compares collegæque viii, 6
compari Marte concurrere xxxvi, 44
quam compar consilium tuum parentis tui consilio sit, reputa xxviii, 42
Comparare viii, 6 comparant inter se; i. e. convenit inter eos, pacti sunt
consules inter se comparaverunt, ut Claudius comitia perficeret, etc. xxv, 41
inter se comparaverunt—utri obsidenda Capua, utri, etc. xxvi, 8 cf. iii, 41
comparare provincias inter se, aut sortiri xxxiii, 43
comparando hinc, quam intestina corporis seditio similis esset, etc. ii, 32 i. e. comparatione demonstrando
priore consulatu inter se comparati (consules) x, 15 i. e. qui una consules fuerant
ne male comparati sitis xl, 46 i. q. collegæ facti
comparati duces xxx, 28 i. e. destinati, creati
in comparando cohibendoque bello ix, 29 cf. xxxii, 28
ad iter se comparare in diem posterum jubet xxviii, 33
sex tribunos ad intercessionem comparavere v, 6
adversus veterem—imperatorem comparabitur xxiv, 8
utrum exercitus exercitui, an duces ducibus—comparari xxviii, 26
ita comparatum est iv, 46 i. e. compositum per legatos arbitros
judicia apud sese more majorum comparata de iis, qui, etc. xlv, 5
arma, milites, classem ejus rei causa comparasset xlii, 30
ut Romani tempus ad comparandum habeant xxxv, 45 sc. copias.

Dicitur autem hac significatione comparandi verbum absolute, v. c. xlii, 52 vid. Gronov. ad xxxviii, 12

legati Romani in Bœotiam comparati sunt xlii, 43 Comparare legatos quin eodem jure dici possit, quo, comparare consules, etc. dubitari nequit. Sed tum necesse etiam fuerit, ut electio pariter locum habeat. Hoc autem loco iidem, qui apud Persea fuerant, comparati dicuntur. Quid? si ergo legatur: 'comparaverunt,' sc. iter. Sic Cic. pro Mur. 9. 'quo intendit,' sc. iter

Comparatio vi, 30 provincia sine sorte, sine comparatione, extra ordinem data

Comparere vi, 1 conquiri, quæ comparerent, jussit; i. q. quæ superessent

si quid (sui) non compareret, repeteret xxix, 21 i. e. reperiretur

ut, si nequeant omnia, saltem, quæ compareant cognoscique possint, restitui dominis jubeant xxvi, 30 cf. xxvii, 24

in secunda omnia comparuisse xxvii, 26

Compedes Græciæ xxxii, 37 de urbibus quibusdam, quæ omnem Græciam in officio retinerent

Compellare x, 28 patrem nomine compellans

fama erat, prohiberi a patronis, nobiles ac potentes compellare xliii, 2 i. e. accusare

pro cunctatore segnem et cauto timidum compellabat xxxiv, 2 i. q. vituperabat, increpabat: cf. ix, 40. xxii, 12

Compellere i, 33 omni bello Latino Medulliam compulso

hostem prælio uno fugatum compulit in naves x, 2

pecoris vim ingentem in saltum avium compulsam esse ix, 31

si qua res te ad pacem compellet xxxv, 19

Compendium viii, 36 nec ira magis publica, quam privatum compendium in hostem acuebat

Comperire xxxi, 39 nondum comperto, quam regionem hostes petissent, etc. (absolute)

comperta oculis xxix, 21 cf. cap. 18

quos sacrilegii compertos in vinculis Romam misisset xxxii, 1

nullius probri compertum vii, 4 it. stupri xxii, 57

Competere xxii, 5 ut vix ad arma capienda aptandaque pugnæ competeret animus

Competitor vi, 41 qui certos sibi uni honores inter dimicantes competitores æquum censeat esse

Compilare xliii, 7 templa omnibus ornamentis compilata

Complere ix, 24 fuga cuncta complentur

omnia fuga et terrore complet xxxiv, 9

maria terrasque inani sonitu verborum complevit xxxv, 48

ut classis Romana sociis navalibus —compleretur xxiv, 11

bestiis omnium gentium circum complere xliv, 9

ut dodrantem ex Privernati complerent viii, 11

vix unius horæ tempus utrumque curriculum complebat xliv, 9

nocturnum erat sacrum, ita, ut ante mediam noctem compleretur xxiii, 35

Complorare xxii, 53 desperatam comploratamque esse remp.

complorare vivos mortuosque v, 39 cf. xxxvii, 7

Comploratio iii, 47 cum—lamentabilisque eum (Claudium) mulierum comploratio excepisset: cf. xxvi, 29 it. xl, 9

fletusque ab omni turba mulierum et comploratio sui patrisque, etc. ii, 40

movet feroci juveni animum comploratio sororis in victoria sua i, 26

Comploratus xxii, 55 ut comploratus familiarium coërceant

justoque comploratu prosequerentur mortuos xxv, 26

comploratum prope conjugum ac liberorum nostrorum exaudire xxiii, 42

Componere x, 41 dira execratio ac furiale carmen detestandæ familiæ stirpique compositum

si pax componi nequisset xxx, 40

dies composita gerendæ rei est xxv, 16 i. e. de qua convenerat

ut domi compositum cum Marcio fuerat ii, 37 i. q. ex composito

pugna composita xxviii, 22 i. e. quæ fit confertim, densatis ordinib.

Compos iv, 40 simul corpore atque animo vix præ gaudio compotes

bellicæ quoque laudis consulatus compotem fecerat xxx, 1

præda ingenti compotem exercitum —reducunt iii, 70

Comprecatio xxxix, 15 cum solenne

carmen precationis, quod præfari—magistratus solent, peregisset consul ita cepit: Nulli unquam concioni—non solum apta, sed etiam necessaria hæc solennis Deorum comprecatio fuit

Comprehendere xxvi, 27 argentariæ, quæ nunc novæ appellantur, arsere. Comprehensa postea privata ædificia, etc. int. igni

ut naves onerariæ comprehensæ Lilybæum omnes contraherentur xxix, 44

Comprendere xxx, 10 easque ipsas (naves)—malis antennisque de nave in navem trajectis, ac validis funibus, velut uno inter se vinculo illigatis, comprendit

Comprimere vii, 13 compressis, quod aiunt, manibus sedere

vi compressa Vestalis i, 4

ut quosdam spectantes jam arma Etruriæ populos metus Romani nominis comprimeret x, 18 cf. xxix, 3

quam (multitudinem) corpora conjuratorum eo metu compresserunt, etc. xxiv, 24 cf. cap. 31

eaque rogatione novorum maxime hominum ambitionem, qui nundinas et conciliabula obire soliti erant, compressam credebant vii, 15

famam captæ Carthaginis compresserunt xxvi, 51

vix temperavere animis, quin extemplo impetum facerent: compressique a Cædicio, etc. v, 45 i. q. repressi, retenti

Comprobare xxiv, 48 si imperatores sui non comprobassent factum

omnium assensu comprobata oratio v, 9

Conari xlv, 23 celerem et supra vires audacem esse ad conandum

Conatum xxi, 50 statum deinde insulæ et Carthaginiensium conata exposuit

ut Persei conatis obviam iret xlii, 11

Conatus iii, 5 multis sæpe frustra conatibus captis: cf. ix, 4 it. xxi, 29

conatu tam audaci, trajiciendarum Alpium, et effectu xxi, 39

Concedere iii, 60 postquam concessum propemodum de victoria credebant: cf. iv, 6

increpans quidem, victos tandem quoque Martios animos Romanis, debellatumque, et concessum propalam de virtute ac gloria esse xxii, 12

quod majestati ejus viri concessissent vi, 6 i. q. cessissent

quo jam tanquam trans Iberum agro concessum sit xxii, 25

cedendoque in angulum Brettium cetera Italia concessum xxviii, 12 cf. v, 39

mox in deditionem concesserunt xxxix, 2 it. in ditionem xxxviii, 16

metuque concessum barbarus ratus, xxiii, 18 i. e. urbe ab hostibus cessum esse

concessumque in conditiones ii, 32

in hanc sententiam—concesserunt xxxii, 36

se collegæ honores præmiaque concessurum verecundia ætatis ejus majestatisque x, 24

Edessa quoque et Berœa eodem concesserunt xlv, 29 i. e. eidem regioni annumeratæ sunt

Concelebrare i, 9 indici deinde finitimis spectaculum jubet: quantoque apparatu tum sciebant, aut poterant, concelebrant; ut rem claram expectatamque facerent

Concentus tubarum ac cornuum ix, 41

Concidere x, 29 ut magna pars integris corporibus attoniti conciderent

Conciere i, 59 concientque miraculo, ut fit, rei novæ atque indignitate homines: cf. iv, 55 it. xxix, 1

Conciliabula vii, 15 qui nundinas et conciliabula obire soliti erant

qui—in pagis forisque et conciliabulis omnem copiam ingenuorum inspicerent xxv, 5 cf. xxxix, 14

Conciliare xxix, 11 ut ex dignitate populi R. adirent eas terras, ad quas concilianda majestas nomini R. esset

et ipsa deformitas Pleminii memoriaque absentis Scipionis favorem ad vulgum conciliabat xxix, 22

nunc misericordia vestra conciliati, auxilioque in dubiis rebus defensi, beneficium quoque acceptum colamus oportet vii, 30

conciliata clementiæ fama xxi, 60

Concilium proprie de cœtu audientium dicitur, quemadmodum contra 'consilium' est consultantium. Sæpenumero autem hæc vocabula confusa sunt a librariis: vid. Gronov. ad xliv, 2

De 'concilio' autem Livius modo ut de 'loco,' modo velut de 'societate' loquitur. Illuc pertinent hæc:

'concilium relinquere:' item 'concilio excedere' xxxii, 22 Huc illud: 'concilium inclinaverat ad jubendam societatem R.' ib. it. 'concilium legatis dederunt' xliii, 17
concilia populi i, 36
Antiates colonos passim concilia facere iii, 10
concilio plebis dimisso xxxviii, 53
concilio Argis agitato xliii, 17
nisi cum vexillo, in arce posito, comitiorum causa exercitus eductus esset, aut plebi concilium tribuni edixissent xxxix, 15 Hæc sunt 'comitia tributa,' illa 'centuriata.' Et 'concionis' diserte 'mentio' facta est
Diophanem concilium Achæorum extemplo sibi præbere jussit xxxvi, 31 i. e. convocare, ut adire et verba facere posset
permixtum senatui populi concilium xxi, 14
Bœotico concilio discusso xlii, 44
concilia privata principum iv, 48
absterrendo singulos a coitionibus conciliisque ii, 35
dum hostes, operati superstitionibus, concilia secreta agunt x, 39
Anagninis—concilia connubiaque ademta ix, 43
ideo nos ab sede piorum cœtu concilioque abigi ii, 38
quod earum (Camenarum) ibi concilia cum conjuge sua Egeria essent i, 21
Concinere ix, 32 concinuntque tubæ
ubi signa concinuissent xxx, 5
faxo, ne juvet vox ista veto, qua nunc concinentes collegas nostros læti auditis vi, 35
Concio viii, 33 ex curia in concionem itur
populus in concionem advocatus xlii, 33 cf. iv, 1 ult.
cum dies alicui nobilium dicta, novis semper certaminib. conciones turbaret iii, 66
supplicatio pro concione populi indicta xlv, 2 cf. vii, 10
nunc in mille curias concionesque dispersam et dissipatam esse remp. ii, 28 nisi cum Drak. legas 'coitionesque.' Enimvero, quemadmodum 'curiæ' improprie dictæ sunt; ita alterum substantivum, illi junctum, et ipsum ex eo genere placuerit Livio necesse est. Hæ autem non sunt 'coitiones,' sed 'conciones.' Et alibi etiam noster 'concionem' improprie dixit: v. c. iv, 13 tela in domum Mælii conferri, eumque conciones domi habere. Quanquam hic quoque, si Gronov. audias, 'coitiones' legendum. Sed nullo exemplo probavit, a Livio uspiam dictum esse 'coitiones haberi'
concionem adeo sævam atque acerbam apud milites habuit, etc. xxvii, 13
concionem liberam et moderatam habuit xxiv, 22
Concionalis senex 3 ult. i. e. qui assiduus est in concionibus et rumores captat, ut habeat, unde, circumforaneus, plebem agitare possit
Concionari xxxix, 16 jam huic diurnæ: legitime ab consule vocatæ, par nocturna concio esse poterit, nunc illi vos singuli universos concionantes timent; i. e. in concione stantes
hæc prope concionabundus circumibat homines iii, 47 cf. xiv, 14
hæc velut concionanti Minucio circumfundebatur, etc. xxii, 14
Concipere v, 17 magistratus—Latinas sacrumque in Albano monte non rite concepisse
nova atque integra concipere auspicia xxii, 1
concipere mente i, 36 animo ix, 18
hoc spe concipere, audacis animi fuisse: ad effectum adducere virtutis et fortunæ ingentis xxxiii, 33
Concire xxv, 19 ipse aliquantum voluntariorum in itinere concivit
tumultuosius, quam allatum erat, cursus hominum, affingentium vana auditis, totam urbem conciverat xxvi, 9
per legatos conciret homines ad arma xxxi, 3
qui in his provinciis bellum concivissent xli, 8
Etruria concita in arma x, 21
Concitare se in fugam xxii, 17 plane Græcum ὁρμᾶσθαι
Etruriam omnem adversus nos concitare voluerunt v, 4
domi plus belli concitari, quam foris v, 5
crescebat tumultu concitato turba xxxviii, 33
concitant equos permittuntque in hostem iii, 61
quanta maxima celeritate potest, concitat naves xxxvi, 44

ad emittenda (tela) cum procursu, quo plurimum concitantur tela, spatium habebant xxxiv, 39
Concitatior accidens clamor x, 5
Concitatores turbæ ac tumultus xxv, 4
Concitor belli xxxvii, 45 cf. xxix, 3
concitores vulgi xlv, 10
Conclamare mortuos iv, 40
et ex mœstis paulo ante domibus, quæ conclamaverant suos, procurreretur in vias iv, 40
conclamatum inde ad arma x, 32 cf. iii, 50
Conclave xxix, 14 ut comprehensos libero conclavi ad quæstionem servarent
Concoquere iv, 15 quem senatorem concoquere civitas vix posset
concocta consilia sunt xl, 11 i. q. cocta: vid. Clav. Cic. in h. v.
Concordia iv, 43 mediis concordiam copulare
interpres concordiæ ii, 33 h. e. quo interprete concordia restituta est
quorum perpetuam vitæ concordiam mors quoque miscuit xl, 8
Concors iv, 2 ne secum quidem ipse concors. Sic Cic. Off. i, 1 si sibi ipse consentiat: vid. Cel. Ruhnken. ad Vellei. ii, 63
Concremare iii, 53 vivosque igni (se) concrematuros: cf. viii, 30. ix, 12
Puteolis duas naves fulminis ictu concrematas esse xli, 9
Concrepare xxviii, 8 ubi hostium arma concrepuissent: cf. vi, 24
exercitus gladiis ad scuta concrepuit xxviii, 29
Concubius xxv, 9 Hannibal concubia nocte movit
Concurrere xxiv, 15 quibus cum Numidæ impigre concurrissent
Herminius concurrit ex insidiis ii, 11 i. e. cum procurrisset ex ins. concurrit
priusquam—concurreretur x, 40 (de prœlio)
metu ignis adversi regiæ naves, ne prora concurrerent, cum declinassent, etc. xxxvii, 30
rudibus inter se in modum justæ pugnæ concurrerunt xxvi, 51 vid. Decurrere
Concursatio incerta nunc hos, nunc illos sequentium v, 40 cf. ix, 24
Concursator pedes xxxi, 35
levis et concursator hostis xxvii, 18 Oppos. statariis, qui in ordinibus stat certo loco

Concursus xxxii, 30 ferre concursum. Sane duriuscule dictum. Forte igitur legend. 'occursum. Primus concursus' Livio dicitur. Sed, 'concursum primum non ferre,' id vero insolentius
concursus hominum in forum ex tota urbe concitatæ multitudinis fieret ii, 56 Hic aut tollenda prorsus 'concitatæ multitudinis' videntur, aut ad 'tempestatem' rejicienda. Sequuntur enim hæc: 'sustinebat tamen Appius pertinacia tantam tempestatem'
ita ut vix concursus navium inter se vitarent xxix, 27
Concutere xxxiii, 19 ab contemtu concussi tum regni. Ita enim, non 'concessi' cum textu vulgato legend. videtur. Est autem 'concutere,' i. q. profligare, labefactare, gravibus damnis afficere: vid. Gronov. ad h. l.
concusso jam et pæne fracto Hannibale xxviii, 44
Condensus xxvi, 5 minore conatu, quam condensam aciem irrupissent, in castra irrupturos
condensa arboribus (vallis) xxv, 39 i. e. condensis
Condere jura iii, 33 carmen xxxi, 12 insidias x, 4
condere in custodiam iii, 23 in carcerem xxvi, 16 cf. xlv, 42 in vincula xxvi, 34 cf. xxiii, 38
idque conditum lustrum appellatum, quia is censendo finis factus est i, 44
collegiumque ad id novum condidimus v, 52
inter principia condendi hujus operis i, 55 int. de iis, quæ antecedunt ædificationem. Similiter 'condenda urbs' Præf. int. de tempore ante originem urbis. 'Condita' autem ib. i. q. antequam condi cœpta esset: vid. Cuperi Obs. ii, 9
urbem novam, conditam vi et armis, jure eam legibusque ac moribus de integro condere parat i, 19
Condicere i, 32 i. q. denuntiare cum rerum repetitione: vid. Gronov. Obs. i, 1
Conditio xxxvii, 45 quas pares paribus ferebamus conditiones, easdem nunc victores victis ferimus
pacemque cum eo conditionib. fecerunt xxiii, 7 i. e. sub his, s. sequentib. conditionib. cf. ix, 15
conditionib. sedatæ discordiæ vi, 42

conditionem filiæ quærendam esse iii, 45 i. e. sponsum

Conditor v, 24 Sicinium—conditorem Veios sequantur, i. e. auctorem consilii Veios transmigrendi. Nisi malis de instauratione Veiorum, intelligere, cum quidem, migratione facta, velut Roma Nova fieret. Sic Græci κτιστὴν dicunt. Vid. Sueton. Aug. 98

casa conditoris nostri v, 53

conditorem Romanæ libertatis viii, 34

conditor omnis in civitate discriminis ordinisque i, 42

legum latorem conditoremque Romani juris iii, 58

maximi sacerdotes conditoresque ejus sacri xxxix, 17

Condonare iii, 12 pater—sibi ut condonarent filium, orabat: i. e. sua causa absolverent

Conducere auxilia xxx, 31 cf. cap. 7

publicani se conducturos præbenda professi erant xxxiv, 6 i. q. redemerunt

conducerent ea lege præbenda, quæ ad exercitum—opus essent xxiii, 48

Conferre iv, 4 cur enim non confertis, ne sit connubium divitib. et pauperibus; i. e. una, vel insuper, fertis hanc legem, etc.

quos eodem audita Cannensis clades contulerat xxiii, 17 i. e. simul eundem in locum detulerat

quo se fusa acies contulerat ix, 16

utrum castra castris conferrent xxiii, 28 cf. viii, 23

conferendo cum hoste castra xxvi, 12

ad conferenda propius castra ii, 30

primus omnium consul invadit hostem; et, cum quo forte contulit gradum, obtruncat vii, 33 Alibi v. c. x, 43 manum conferre

pes pede collatus xxviii, 2 cf. x, 29

ubi hærere jam aciem collato pede videris vi, 12 cf. vii, 33

Romanus conserere pugnam et ex propinquo vires conferre velle xxi, 50

haud ignotas belli artes inter se conferebant xxi, 1

conferebant Patres animum Scipionis præsagientem in ejusdem spei summam xxix, 10 i. e. idem sperabant de bello propter animum Scip. etc.

ut eo minus tributi plebes conferret v, 20

Carthaginis expugnationem in hunc annum contuli xxvii, 7

Confertus x, 29 cum Galli structis ante se scutis conferti starent

conferta tota urbe Deorum immortalium templa xlv, 2

naves confertæ xxxvii, 11

Confessio i, 45 ea erat confessio caput rerum Romam esse

confessionemque factam, populi, quam consulis, majestatem vimque majorem esse ii, 7 cf. ix, 2 it. xxviii, 40

Conficere i, 25 alterum Curiatium conficit: cf. xlii, 16 conficere saucium

confecta provincia xxviii, 28 cf. xxvii, 5

provinciam ingenio ferocem, rebellatricem confecisse xl, 35

commissum ac profligatum (bellum) conficere xxi, 40

unde eam pecuniam confici posse iv, 60

conficere delectum xxv, 5 it. milites xxix, 35

ut ad penates hostis sui nuptiale sacrum conficeret xxx, 14

proximis censorib. adeo omnibus notis ignominiisque confectos esse xxii, 61

confectaque paucitas oppidanorum opere, vigiliis, vulneribus v. 3 cf. cap. 10

conficere legitima suffragia ix, 34 i. e. explere

Confidere ii, 45 consules magis non confidere, quam non credere suis militibus: vid. Credere

fidei regum nihil sane confisus xxxix, 53 cf. xl, 12

Minucium confidere brevi—meritum triumphum postulaturum atque impetraturum esse xxxvi, 40 i. e. certo postulaturum

agros etiam confiderunt se a populationib. tueri posse xliv, 13 Sic ap. Quintil. in Declam. est 'diffidisset:' ubi vid. tamen Intt.

Confieri v, 50 ex quo (auro) summa pactæ mercedis Gallis confieret: vid. Oudendorpium ad Sueton. Jul. 20

Confingere xl, 42 ne crederent confictis criminibus in se

Conflagrare xxiv, 26 ne se immaxiam

invidia Hieronymi conflagrare sinerent
Conflare iii, 36 judicia domi conflabant, pronuntiabant in foro
incendium conflatum xxvi, 27
Confossus v, 11 et tamen eos, tot judiciis confossos prædamnatosque, venire ad populi judicium
Confragosus v, 26 asperis confragosisque circa, et partim arctis, partim arduis viis: cf. xxi, 32
Confringere xxvi, 46 cædendo confractis foribus
Confundere vii, 12 nec in circulis modo fremere, sed jam—in unum sermones confundi
signaque et ordines peditum atque equitum confundit ix, 27
Confusus atque incertus animi i, 7 cf. vi, 6 vid. Drak. ad xxvi, 18
confusa ex recenti morsu animi vi, 34
Congerere i, 11 eo scuta illi (in illam) pro aureis donis congesta
omnes vastati agri periculorumque imminentium causas in se congesturos iii, 38
Congiaria xxxvii, 57 in hunc maxime, quod multa congiaria habuerat,—favor populi se inclinabat
Conglobare x, 5 in ultimam castrorum partem conglobantur
eos ex variis causis fortuna similis conglobaverat Agathyrnam xxvi, 40
circa se conglobatos erumpere jubet xxix, 33 cf. ix, 23 it. xxvii, 14
Congredi i, 7 cum altercatione congressi
neque hostem acriorem bellicosioremque secum congressum xxi, 16
ducem Lucanorum cominus congressum obtruncat viii, 24
nusquam acie congresso hoste vii, 22
Congregare vii, 1 palatos Gallos per Apuliam congregari
Congressus vii, 40 jam duces, jam milites utrimque congressus quærere ad colloquia
Congruere ix, 2 sermo inter omnes congruit
congruentia ad consulem afferentes ix, 31
omnium sententiæ congruebant xxvi, 2
tempus ad id ipsum congruere i, 5
ad metam eandem solis—congruerent i, 19
Conjectare eventu rem v, 21
conjectando rem vetustate obrutam xxix, 14
conjectare iter xxi, 35 i. e. iter facere ex conjectura
Conjectura est mentis divinæ x, 39 i. e. conjectura assequi licet, quid Dii sentiant
Conjectus vii, 6 conjectu terræ, cum pro se quisque gereret, expleri potuisse
priusquam ad conjectum teli veniretur ii, 31
cum undique ex altioribus locis in cavam vallem conjectus esset xxv, 16
Conjicere i, 12 Mettus in paludem sese conjecit, i. q. conjectus est; neque enim ipse conjecerat sese in paludem, sed, strepitu sequentium trepidante equo, ablatus eo fuerat
id vos sub legis superbissimæ vincula conjicitis iv, 4
omnem forensem turbam in quatuor tribus conjecit ix, 46
in eam legationem Mnesilochus, et qui ejus factionis erant, de industria conjecti xxxvi, 12
conjicere in tempus aliquod crimina iii, 24 i. e. dicere, quo tempore facta sint
Conjunctim vi, 40 ut rogationes—omnes conjunctim accipiatis
Conjungere viii, 16 finitimis arma conjunxerant
tecta conjuncta muro portisque xxii, 20
ut neque interiore parte ædificia mœnibus continuarentur, quæ nunc vulgo etiam conjungunt i, 44
Conjurare xxii, 38 sua voluntate ipsi inter se equites decuriati, centuriati pedites conjurabant; i. e. una jurabant: cf. xxvi, 25
ut consul, quos præter milites sociosque navales, conjuratos haberet, dimitteret xlv, 2 Non convenit adhuc inter interpres, quinam illi, præter milites, conjurati fuerint; nam si vel maxime de voluntariis capiantur, sunt tamen, quæ contra dici possint: vid. Duker. ad h. l.
conjurati in proditionem ix, 25 cf. cap. 26
Conjuratio de bello vi, 2
conjurationes circa Campaniam passim factæ ix, 25 cf. xxxii, 26
Conniti x, 33 clamore sublato connisi primo resistunt
undique omnes connisi hostem avertunt iii, 63 cf. xxxi, 21
connisusque—primus omnium por-

tam intravit xli, 4

ad ultimum omnibus copiis connisus Ancus acie primum vincit i, 33

conniterentur modo uno animo omnes invadere hostem ix, 31

Connubium, it. Conubium iv, 5 connubii societas

ceteris Latinis populis connubia commerciaque et concilia inter se ademerunt viii, 14 vid. Spanh. Orb. Rom. p. 360. cf. ix, 43 ult.

Conqueri viii, 33 cum maxime conquereretur apud Patres vim atque injuriam dictatoris

Conquestu libero coortæ voces sunt viii, 7

Conquirere xii, 52 consulem—conquisitum sepultumque quidam auctores sunt, cf. xxv, 22 it. xxxix, 16

Conquisitio piaculorum vii, 3

—militum xxiii, 32 it. ingenuorum xxv, 5

conquisitio intentissima xxxix, 35 (etiam de delectu) cf. xxix, 34

Conquisitor xxi, 11 qui duo populi—retentis conquisitoribus—oppressi celeritate Hannibalis omiserunt mota arma, i. e. qui milites imperatos exigunt et contrahunt: cf. xxx, 7

Conscelerare xl, 8 conscelerate aures paternas; i. e. inquinate narrationibus improbis

se, ut conosceleratos contaminatosque ab ludis—abactos esse ii, 37 cf. viii, 18

Conscendere xxxi, 29 in Siciliam conscenderunt; i. e. naves, quibus pergatur in Siciliam

postquam conscendisse suos vidit xxxvii, 11 simpliciter dictum pro, conscendisse naves, classem. Sic xxii, 19. xliv, 35

Conscientia virium viii, 4

conscientia periculi culpa contracti iii, 2

—sibimet ipsi exilium consciscentes xxix, 36

—quid abesset virium iii, 60

—quid se meritos scirent xviii, 19

conscientia violatæ per sociorum injurias Romanæ amicitiæ xxxv, 12 cf. xxi, 63

cum conscientia egregia sæpe repetiti regni paterni xxix, 33

consilia seducta a plurimorum conscientia habere ii, 54

Consciscere i, 32 senatus consensit, conscivit; i. q. decrevit

Tusci—consciverant bellum x, 18 i. e. una, eodem tempore, decreverant, it. xli, 8 ubi quidem Drak. legi vult 'concivissent:' vid. Gronov. ad xxi, 8 cf. xxxiii, 49 pro 'consciturum' leg. 'conciturum' probante Dukero et Crev. Sed vid. B. Patruum ad Sueton. Claud. 38. cf. ix, 26 ubi hæc sunt: 'mors haud dubie ab ipsis conscita'

consciscere sibi exilium x, 17 cf. xxiv, 26

ut desereremus penates nostros exiliumque ac fugam nobis ex eo loco consisceremus etc. v, 53

communi consilio aliquot circa urbes conscisse fugam x, 34

facinus in suos fœdum ac ferum consciscunt xxviii, 22

Conscius ix, 26 et omnes anteactæ vitæ vos conscios habeo

Conscribere xxvi, 24 conscriptæ conditiones

conscripta consignataque xxix, 12

conscriptos, viz. in novum senatum appellabant lectos ii, 1 cf. i, 35

Consecrare xxiii, 10 diem adventus ejus (Hannibalis) consecrare

Gracchi bona consecravit, quod—se in ordinem coëgisset xliii, 16

Consenescere xxxv, 34 ne insontem indemnatum consenescere in exilio sinerent; i. e. Gronov. explicante, se cum tædio et senio sustentare, cf. ix, 19

consenuisse jam secum et rogationes promulgatas et vim omnem tribunic. potestatis vi, 39 vid. Senescere

quæ (lex) promulgata consenuerat iii, 31

cum mortali corpore uno, civitatis, quam immortalem esse deceat, pati consenescere vires vi, 23

Consensus viii, 35 tribunos—liberavit onere consensus populi R. ad preces et obtestationem versus, etc. i. q. populus consentiens

consensu in posterum diem concio edicitur xxiv, 37 nisi legend. cum Gron. 'consensa—concio.' Vid. ipsum ad ix, 7 Fortasse 'consensu' dictum est hoc loco pro omnibus, communi suffragio. Sic iii, 38 cum et ipsi 'consensu' invisum imperium—interpretarentur

quem consensus attentatæ defectionis—ad transfugiendum stimulabat xxiii, 15 i. e. quod ipse consenserat in, etc.

haud dubio consensu civitatis ix, 7

Consentire viii, 6 consensit et senatus bellum. Nisi vero cum Drak. 'fieri' suppleamus: cf. i, 32
extemploque sine ulla publica auctoritate consensum in omnem formam luctus est ix, 7
adversus consentientes nec regem quenquam satis validum, nec tyrannum fore xxxiv, 49
nulla re, quam celeritate tutior, quod undique abierat, antequam consentirent xxiii, 29 i. e. in se conspirarent

Conseptum x, 38 ea legio linteata ab integumento consepti—appellata est (substantive dictum)

Conseptus locus cratibus pluteisque x, 38
in locum saxo conseptum xxii, 57

Consequi xli, 10 Claudius prope consecutus est literas suas; i. e. prope eodem tempore, quo literæ redditæ essent, advenit
prius—quam alter—consequi posset i, 25 (absolute)
mediam se consecuturum consilii viam xxiv, 45

Conserere x, 24 quam arborem conseruisset, sub ea legere alium fructum
conserta (exodia) fabellis Atellanis vii, 2
sicubi conserta navis esset xxi, 50 sc. ad pugnam
haud ignotas belli artes inter se, sed expertas primo Punico conserebant bello xxi, 1
levis armatura etiam per anfractus jugi procurrere, et ab lateribus cum levi armatura conserere, per iniqua atque æqua loca pugnam petere xliv, 4 pro conserere manus vel pugnam cujusmodi quid excidisse putant Duker. et Crever. Equidem nihil abesse putem; cum 'manus' aut simile quid ex sequenti 'pugnam' commode repeti possit: cf. xxvi, 39 Quanquam hoc loco 'conferebat' cum Gron. Crever. legit. Omnino de verbo 'conserendi' vid. Intt. ad xxi, 8

Conservare xxxviii, 11 imperium majestatemque populi R. gens Ætolorum conservato sine dolo malo; i. e. pareto, fidem servato. Ex formula fœderis dictum: vid. Duker. ad h. l. it. Clav. Cic. in v. Conservare

Consessor xxxiv, 54 cur dives pauperem consessorem (in ludis spectandis) fastidiret?

Consideratus iv, 45 bellum utinam, qui appetunt, consideratius concordiusque, quam cupiunt, gerant

Considere xxx, 2 terra campestri agro in ingentem sinum consedit
cum Sufetes ad jus dicend. consedissent xxxiv, 61 Omnino de judicib. proprium verbum, v. c. xxvi, 48 ubi quidem recuperatores intelligendi sunt
examen apum in arbore prætorio imminente consederat xxi, 46
ad eos, qui consederant in insidiis, perlata x, 4
dictator Rom. haud procul inde ad confluentes consedit in utriusque ripis amnis iv, 17 i. e. castra posuit
cum jam consedisset ferocia ab re bene gesta xlii, 62

Consignare: vid. Conscribere: cf. xxiii, 38

Consilium ii, 44 diu sustentatum id malum, partim Patrum consiliis, partim patientia plebis, etc.
tum ex consilio Patrum Romulus legatos, etc. i, 9
id erat sanctius apud illos consilium, maximaque ad ipsum senatum regendum vis xxx, 16
consules consilia principum domi habere iv, 6 cf. ix, 15
dimissa concione consilium habitum ix, 15
solitudinem curiæ, paucitatemque convenientium ad public. consilium respexerunt xxiii, 22 i. e. Senatum. Alibi: 'consilium orbis terrarum'
consilium militare viii, 6 Constabat illud legatis tribunisque militum et centurionib. primi pili: vid. Gronov. ad xliv, 2
consilium castrense xliv, 35
cum eo consilio prætorum cognoscere xxix, 20
consilio advocato xliii, 22
publicum consilium—nulla de re neque convocati, neque consulti fuerant xxiv, 22
fortunam in consilio habere xxxvi, 8
non suæ fortunæ consilium xxv, 38
consilium cepit, transfosso pariete iter in urbem patefacere xliv, 11
consilio tali animum adjecerunt xxxv, 38
consilium spei non audacis modo, sed etiam impudentis xxxv, 34
ab amore temerarium atque impudens mutuatur consilium xxx, 12
consilia calidiora xxii, 24

commotius ad omnia turbanda consilium vi, 14

consilium de iis Carthagini erat xxviii, 26

absentis collegæ consilia omnib. gerendis intererant rebus x, 39

cognitiones capitalium rerum serie consiliis per se solus exercebat i, 49

quot res, quam inutiles sequantur illam viam consilii v, 5

Consimilis xxxiii, 28 consimili animo avertendi ab se criminis causa in concionem progressus

Consipere v, 42 non mentibus solum consipere, sed ne auribus quidem atque oculis constare poterant: vulg. 'concipere'

Consistere xxi, 49 constitit terrestre bellum ad Trebiam; i. q. substitit

consistere signa in radicib. collium, ac revocare in ordines militem cœperant xxviii, 15

constitit utrumque agmen eo prælio se expediebat xxi, 46

ut unde orta culpa esset, ibi pœna consisteret xxviii, 26

Consociare i, 45 cum consensum Deosque consociatos laudaret mire Servius

vos cum Mandonio—consilia communicastis, et arma consociaturi fuistis xxviii, 28 cf. viii, 14

in omnia belli pacisque se consociaverat consilia xlii, 29

regnum consociant, imperium omne conferunt Romam i, 13

cum iis, qui ad se tuendos convenissent, omnia sibi et esse consociata, et ad ultimum fore xxiii, 44

nihil sibi cum eo consociatum, nihil fœderatum hosti cum hoste xxv, 18

nec erat aut civis aut externus, cum quo furorem suum consociarent xxviii, 25

rem consociatam Aristoni incaute aperit xxiv, 24 i. q. compositam

Consors etiam censoris fuerat xli, 27 i. e. qui communi adhuc patrimonio fruebantur: vid. Cel. Ruhnken. ad Vellei. i, 10

Consortio xl, 8 sociabilem consortionem inter binos Lacedæmoniorum reges: cf. vi, 40 Vocabulum rarius. Ipse tamen Cic. Off. iii, 6 eo usus est

Consortium iv, 5 si in consortio, si in societate reip. esse—licet

Conspectus xxvii, 27 in collem aperta undique et conspecta ferebat via: cf. x, 40 it. de statione xxxiv, 30

conspecta mors ejus fuit, quia publico funere est elatus xxx, 45

supplicium conspectius eo, quod pœnæ capiendæ ministerium patri de liberis consulatus imposuit ii, 5

conspectior—plebes—turba, quam dignitate conspectior xxii, 40 cf. vi, 15 it. xlv, 7

Conspectus xxv, 16 locus a conspectu amotus: cf. ix, 28

sex pulvinaria in conspectu fuere xxii, 10

cum in conspectu locorum consultaret xl, 21 cf. xxix, 27

quia bellum ei majus in conspectu erat, quam, quantum esse famæ crediderat x, 25

Conspicari ii, 20 conspicatus ferocem juvenem

Conspicere xxi, 4 equi conspiciebantur: i. e. insignes erant

cum inter se conspecti essent xxxiii, 6 pro cum a se invicem, etc. cf. xxii, 4

maxime conspectus ipse est, curru equis albis juncto urbem invectus v, 23 i. e. in oculos incurrit, oculos in se convertit

conspici se pugnantem egregium decebat xxxi, 24

factum, quod—in Fabio non minore hostium admiratione, quam vestra, conspectum est v, 52

opus, vel in hac magnificentia urbis conspiciendum vi, 4 i. q. visu dignum

tumulus hosti conspectus xxii, 24

relictis ibi in statione conspecta utrimque cohortibus xxxiv, 30

conspectus elatusque supra modum hominis privati iv, 13 i. e. ingerens et venditans se oculis hominum: cf. v, 23

Constans x, 37 hujus anni parum constans memoria est

constans pax vi, 26 i. e. vera, in qua nihil reperitur, quod belli speciem habeat

Constare i, 30 non constat pugna hostibus, i. e. non possunt prælium continuare ob turbatos ordines

prius quam totis viribus fulta constaret hostium acies iii, 60 i. q. consisteret

constare res incipit ab eo tempore x, 26 i. e. certa esse

non mentibus solum consistere, sed

ne auribus quidem atque oculis satis constare (Romani) poterant v, 42

Vitruvio nec, ut vallo se teneret—sana constare mens, nec, ut longius a castris dimicaret, animus suppetere viii, 19

nec animum ejus regis constare satis visum xliv, 20

constat idem omnibus sermo ix, 2 i. e. non discrepant a se invicem, nec alio tempore aliud dicunt

non color, non vultus ei constaret xxxix, 34

in omnibus, quæ ipsius potestatis fuerunt, fides constitit prætoris xxxvii, 32

Consternare xxxvii, 41 hæc velut procella—ita consternavit equos, etc. i. e. feroces reddidit. Sic proprie dicitur. Itaque xxxiv, 2 post consternationis vocabulum adhibet Livius 'concitare'

pecorum in modum consternati xxxviii, 17

repente in fugam consternantur x, 43 cf. xxxviii, 46 Sic Tac. Hist. iii, 79. 'fœda fuga consternari' dixit

multitudinem conjuratorum ad arma consternatam esse vii, 42 i. e. erectam, incitatam: cf. x, 44 it. xxi, 24

consternati delectus acerbitate xxi, 11

tumultu sanos etiam consternante animos viii, 27

Coriolanus, prope ut amens, consternatus ab sede sua, cum ferret matri obviæ complexum ii, 40 Sic interpungendum putem. Vulgo 'ab sede sua' referuntur ad 'ferret;' neque sensu id ferente, neque natura rei. Idem enim est, ac si dixisset Livius: 'moræ quippe impatiens'

Consternatio muliebris xxxiv, 2 (de furore, seditione)

Consternere mare classibus xxxv, 49

tempestas aliquot signa constravit xl, 45 i. e. dejecit

constratæ naves xxxv, 46

ratem, pontis in modum, humo injecta, constraverunt xxi, 28

Constituere xxxviii, 25 tempus in posterum diem constituitur

constituit agmen, ib. i. e. sistere gradum jussit

paulisper novitate rei constituit signa xxxiii, 10 cf. xxxiv, 20

metarentur frontem castrorum, et impedimenta constituerent xliv, 36

ubi cum constituisset Romanos ix, 24 (de transfuga Romanos in arcem opprimendam ducente)

Constringere xxxiv, 3 quibus omnibus constrictas (mulieres) vix tamen continere potestis

Constuprare xxix, 17 constuprant matronas, virgines, ingenuos, raptos e complexu parentum

Constuprator xxxix, 15 simillimi feminis mares, stuprati et constupratores

Consul declaratus xxviii, 39 it. 40

consul xxxviii, 35 dicitur, qui ante aliquot annos cos. fuerat: vid. Periz. Animadvers. hist. p. 307

consul xxxi, 49 procos. intell.

consules centuriæ dixerunt xxiv, 9 it. xxvii, 6

potestas coss. faciendi iv, 1

consules v, 2 pro si coss. essent: quidnam illi consules dictatoresve facturi essent

consules, regia potestas viii, 32 cf. iv, 2

consules—respondit iv, 6 i. e. unus de consulibus

exercitus consulis xliii, 11 cf. cap. 14 ubi hæc sunt: 'incertis commeatibus per ambitionem imperatorum ab exercitu abesse.' Drak. igitur supra legi vult 'imperatoris'

Consularis iv, 8 rem operosam ac minime consularem suo proprio magistratu egere

consulares fasces ii, 54

—leges iii, 55 vid. Intt. ad h. l.

auspiciis ementiendis—et consularibus aliis impedimentis retenturos se in urbe xxi, 63

Consulariter iv, 10 vitaque omnis consulariter acta

Consulere ii, 28 delatam (rem) consulere ordine non licuit: cf. cap. xxvi, vid. Consultare

ignorare videmini mihi, Quirites, non, utrum bellum an pacem habeatis, vos consuli xxxi, 7

motique ira numinis 'causam nullam aliam vates canebant, publice privatimque,' nunc extis, nunc per aves consulti ii, 42

ut trepidarent magis, quam consulerent xxi, 16 i. e. bene rem gererent, consulto agerent

cogor, vestram omnium vicem—unus consulere xxv, 38

nihil salutare in medium consulebatur xxvi, 12 cf. xxiv, 22

consulere crudeliter in deditos victosque viii, 13

ut quicquam de se gravius consulerent xxvi, 33

multique erant, qui mollius consultum dicerent, quod legum ab iis latarum auctores fuissent iii, 59 Nisi vero 'consultum' pro SCto accipiatur

pro bene aut secus consulto habere vii, 6

Consultare v, 5 ad eam rem consultandam: cf. i, 21 it. cap. 55

Consultatio xxxvi, 7 circa hanc consultationem disceptatio omnis verteretur

utra societas sit utilior, eam longe minorem, ac levioris momenti consultationem esse xxiv, 28

Consultum x, 39 approbare collegam consulta referens (nuntius); i. e. consilium confligendi cum hoste

Consultus xxv, 16 ab occultis cavendum hominibus consultisque. Possis etiam 'consulta occulta' intelligere

callidos solertesque juris atque eloquentiæ consultos—urbi ac foro præsides habendos x, 22

consultissimus vir—omnis divini et humani juris i, 18

Consultus collegæ iii, 62 Ad eundem modum Ciceroni dicitur 'plebiscitus' Epp. Att. iv, 2 it. 'peccatus' Verr. ii, 78 Drakenborchio tamen magis arridet 'consulto' quod ponitur pro 'consilio:' vid. Gronov. Obs. ii, 21

Consummare xxviii, 17 jam Africam magnamque Carthaginem, et in suum decus nomenque, velut consummatam ejus belli gloriam, spectabat, cf. xxix, 23 Cel. Ruhnken. ad Vellei. ii, 29 legi vult 'consummandam:' quam correctionem nemo improbaverit. Ceterum hoc vocabulum est ex iis, quæ Livii auctoritatem primam habent. Sequentis ævi auctores tanto sæpius illud usurparunt

Consurgere viii, 7 cum prior ad iterandum ictum Manlius consurrexisset

senatum, eo die forte cœnantem in Capitolio, consurrexisse et petisse, ut inter epulas Graccho filiam Africanus despondéret xxxviii, 57

suis sociorumque viribus consurgere hostes ad bellum x, 13

ubi triarii consurrexerunt integri viii, 10 cf. cap. 8

ad suam gloriam consurgentes alios lætum (se) aspicere, ib. i. q. paulatim accedere

Contactus præda alicujus ii, 5 i. e. particeps prædæ, impio quidem modo

bonaque (Sp. Mælii) contacta pretiis regni mercandi publicarentur iv, 15 i. e. polluta, infecta

contacti sacrilegio xxix, 8 it. cap. 18 societate belli xxxi, 8 rabie iv, 9 it. dies contactus religione vi, 28

Contactus ægrorum vulgabat morbos xxv, 26 cf. iv, 30

procul terræ contactu xxvii, 35

Contagio xxviii, 34 cum, velut contagione quadam pestifera,—castra quoque R. insanierint

ut seditionibus primum urbs Rom. deinde velut ex contagione, castra impleantur v, 6 cf. cap. 12

Tusci—consciverant bellum: traxerat contagio proximos Umbriæ populos x, 18

contagione quadam rapto gaudentes xxix, 6

ne cujus facti dictive contagione præsens violer ii, 37

'contagio noxæ ix, 1 i. e. societas, cf. cap. 34 contagio criminis

Contaminatus ii, 37 se ut conscelератos contaminatosque ab ludis—abactos esse: cf. iv, 4

Contegere xxvi, 25 eos uno tumulo contegerent, adhiberentque humatis titulum, etc.

contectus locus linteis x, 38

Contemnere multitudinem xliv, 27 i. e. non requirere

neminem se plebeium contemturum ubi contemni desiissent iv, 35 contemnere se, Dukero explicante, hoc loco est: abjecte et humiliter de se sentire, animum demittere, indignum se honoribus judicare: cf. xxii, 34

omnia audentem contemnet Hannibal xxii, 39

nondum adeo hyberno contemto mari xxxviii, 41 i. e. quod non timetur, suspectum habetur

parva ista non contemnendo majores nostri maximam hanc rem fecerunt vi, 41

Contemtim ix, 41 magnifice de se ac contemtim de Romanis loquentes

adversus ea cum contemtim tribuni pl. rem nihilo segnius peragerent vi, 38 i. e. cum contemtu Camilli. Hanc Drakenborchii explicationem probavit ad h. l. Cel. Strothius, quem vid.

Contemtio vi, 41 quæ propria Deorum immortalium contemtio atque injuria est

Contemplari xxx, 36 ab contemplato situ Carthaginis—Uticam—rediit

Contendere xxxii, 5 Eleis Alipheram contendentibus nunquam eam urbem fuisse ex Triphylia, i. e. affirmantibus, asseverantibus

contendantque, et animis et corporibus suis virilem patientiam inesse v, 6

Contentio xxxix, 39 maxima ex omnibus contentione; i. e. præ omnibus competitoribus

ex rei privatæ contentione xliii, 16 i. q. de re privata

Conterrere xxiv, 12 major solito apparatus præcipue conterruit Campanos, cf. iii, 11 it. x, 28

Conticescere xxii, 55 ubi conticuerit tumultus: cf. ii, 55

ut inter strepitum tot bellorum conticescerent actiones tribuniciæ iv, 1 cf. ii, 29

Continens xlv, 29 quod (Pæonia) continens esset finibus suis

continens agmen xxvii, 51 cf. ii, 50 it. xxiv, 16

continentes ruinæ xxi, 8

continens imperium usque ad nos habebitis vii, 30

continentia itinera xxxviii, 15

timorique perpetuo ipsum malum continens fuit v, 39 i. e. sine mora malum secutum est illum timorem

quod quidem continens memoria sit v, 34 i. q. memoria contineat

primum continentis xxxv, 43 i. e. prima continens terra

qui propiores continenti littori erant xliv, 28 Sic Horat. Carm. ii, 18. 22 'continentem ripam' dixit

continens regio xxxiii, 18 i. q. continentis regio, et sic legi volebat Duker. cf. xxxii, 33

Continere xliv, 33 quia nullos apertos evergerent rivos, occultos continere latices, quorum venæ in mare permanantes, undæ miscerentur. Dukero et Drak. legendum videtur 'contineri'

consul, non tam armis, quam judiciorum terrore, Etruriam continet xxix, 36

oppida—magis metu quam fide, continebantur xxx, 20 cf. xxxix, 26

continuit ceteros in armis ix, 41

comitiá curiatá, quæ rem militar. continent v, 52

Contingere xxiv, 22 quicumque aut propinquitate, aut affinitate, aut aliquibus ministeriis regiam contigissent

quos in aliqua sua fortuna publicæ quoque contingebat cura xxii, 10

quæ (auspicia) ut primum contacta sint ab eo, a quo nec jus, nec fas fuerit vii, 6

contacturum funebribus diris signa hostium x, 28 (Decium)

in saltu Vescino Falernum contingente agrum x, 21

Romanos nihil (consultatio) contingit xxxiv, 22

quæ (causa) nihil eo facto contingitur xl, 14

quos aliqua parte suspicio favoris in regem contigerat xlv, 31

Continuare mœnibus ædificia i, 44 i. e. ad muros usque exstruere

ingens cupido agros continuandi xxxiv, 4 i. e. coëmendi

nec per honorum gradus—nobiles homines tendere ad consulatum, sed, transcendendo media, summa imis continuare xxxii, 7 int. de extremis honoribus, cum per saltum ascenditur. 'Transcendere festinat ordinem ætatis' Livius alibi, quanquam de Demetrio, Philippi filio, dicit xl, 11

ei sicut priore anno populus continuaverat consulatum, ita senatus in insequentem annum prorogavit imperium ix, 42

continuata funera i, 46 i. e. plura deinde consecuta

nocte ac die continuatum incendium fuit xxvi, 27

somno mors continuata est xli, 4

continuatur paci externæ discordia domi ii, 54 i. e. statim secuta est

Continuus x, 31 quæ continua (bella) per quartum jam volumen agimus

continua regna i, 47

ut proximis casis injectus ignis hæsit, extemplo proxima quæque et deinceps continua amplexus, totis se passim dissipavit castris xxx, 5

Contra i, 16 petens precibus, ut contra intueri fas esset: cf. ix, 6

Mænio contra vociferante iv, 53 i. e. vicissim

patricii contra vi resistunt iii, 13 al. vi contra vim. Sed Livianum hoc esse, dubitant Intt. ad h. l.

contra quam in navali certamine

solet xxx, 10 cf. cap. 19
contra ea pro contra ii, 60 cf. iii, 67 it. xli, 24
omnia contra circaque hostium plena erant v, 37 i. q. e regione
contraque castra Rom. trans fluvium omnes consedere xxiv, 41 i. e. ex adverso: cf. iii, 26. xxxvii, 15
qui Parthorum quoque, contra nomen Romanum, gloriæ favent ix, 18

Contrahere ad colloquium dirimendarum simultatium causa est conatus xxviii, 18
qui contraxerant eis cum Carthaginiensib. bellum xxiv, 42 cf. v, 52
pauci admodum patrum contracti ad coss. ii, 28
captivos contrahebant xxxvii, 44
contrahere causam certaminis xxii, 28 cf. xxiii, 26 it. xxv, 34
contrahere necessitatem ad bellum xliv, 27
ut naves onerariæ comprehensæ Lilybæum omnes contraherentur xxix, 24

Contribuere xxxix, 26 oppidum sibi eos contribuisse, i. q. attribuisse: vid. supra in h. v.
quæ tum contribuerat se Ætolis xxxviii, 3
Corinthum iis contributuros in antiquum gentis concilium xxxii, 19 cf. xlii, 37
contribui in unam urbem xxxi, 30
quia una (urbs) esset ex iis, quæ ad condendam Megalopolim ex concilio Arcadum contributæ forent xxxii, 5

Controversiosus iii, 72 ut sibi controversiosam adjudicaret rem

Controversus ager xxix, 31 i. e. finitimus, extremus. Opp. enim medio regno
controversum auspicium x, 42

Contundere xxvii, 2 qui post Cannensem pugnam ferocem victoria Hannibalem contulisset
classis contusa xl, 52

Contumacia adversus contemnentes humilitatem suam nobiles certavit ix, 46

Contumelia iv, 4 in contumeliam ignominiamque nostram certare juvat

Convallis i, 13 in media convalle duorum montium

Convehere xxiv, 39 frumentoque et commeatibus aliis in castra convectis: cf. xxv, 13. 20 al. 'convectare:' vid. Drak. ad xxiv, 36

Convena ii, 1 convenarum plebs majores nostri, convenæ pastoresque v, 53

Conveniens xlv, 19 gratulatio conveniens in ea victoria, quam ipse adjuvisset

Convenire i, 3 pax convenerat, i. q. de pace, it. xxix, 12 'pax conventura:' cf. xxx, 3 Sic Cic. Cluent. 43. 'judex nisi' qui 'inter litigantes' convenisset
tempus et locus convenit i, 24
convenit pacto xxiv, 6
quod cum consule convenerat xxxviii, 11
quæque, ut agerentur, convenerat xxvii, 15
ut, in quam cuique fœminæ convenisset domum, nuberet iv, 4
convenit, jam inde per coss. reliqua belli perfecta ix, 16 i. e. convenit inter auctores
ubi ad decuriatum aut centuriatum convenissent xxii, 38 Explicant hæc vulgo sic, ut præfecturas eas dicant decuriarum et centuriarum. Sed id non sufficere Dukero videtur, ad hunc locum satis intelligendum. Itaque emendando tollit 'ad' et ita interpretatur: ubi convenissent, ut decuriarentur equites, aut centuriarentur pedites
cum quo forte Romam rediens ab nuntio uxoris erat conventus i, 58 it. xlv, 28 convento Octavio

Conventio xxvii, 30 quædam parva contra fidem conventionis tempore induciarum facta

Conventus xxxi, 29 Prætor Rom. conventus agit

Convertere xlv, 20 Rhodiorum maxime legati civitatem converterunt. Simpliciter positum pro, in se converterunt
convertit omnes substratus Numida xxii, 51
liberare animum et convertere ad publicam privata curam xxiv, 4 i. e. avertere a privata cura et convertere ad publicam
Scipio dux—converterat animos xxix, 26 i. e. ceperat
ut comploratio eorum flebilesque voces et extemplo oculos hominum converterent, etc. xxvi, 29 i. q. vincerent
deponendoque tutelam ipse, quæ cum pluribus communis erat, in se unum omnium vires convertit xxiv, 4

cum conversis signis retro in urbem rediretur viii, 11
Convincere xxvi, 12 ignorare se mulierem simulabat: paulatim dein convictus veris, etc.
Convivalia ludionum oblectamenta addita epulis xxxix, 6
Convocare vii, 36 ubi ad prætorium ventum est, consul classico ad concionem convocat
Cooperire iv, 50 ut tribunus militum ab exercitu suo lapidibus cooperiretur
hi, cooperti stupris suis alienisque pro pudicitia conjugum ac liberorum vestrorum ferro decernent xxxix, 15
Cooptare vi, 40 inter patricios cooptatus
ab iis, qui creati essent, cooptari collegas juberet iii, 64 cf. v, 10 vid. Duker. ad ii, 33
de tribunis pl. cooptandis contentio fuit v. 10 cf. iv, 16
Camillus magistrum equitum cooptat vi, 38
ut et veterem senatum tollatis et novum cooptetis xxiii, 3
Cooptatio iv, 4 quam (nobilitatem)—non genere nec sanguine, sed per cooptationem in Patres habetis
Cooriri in pugnam xxi, 32 cf. vii, 8
fama affertur, summa vi ad bellum coortos iv, 56 cf. ix, 37
adversus quos infestior coorta optimatium acies—fit prælium atrox iv, 9
ferociores—coorti—vociferari iii, 41
fœdum certamen coortum a satis miti principio i, 6
adeo atroces in has rogationes nostras coorti sunt iv, 3
adeo erat infensa coorta plebs ii, 35
seditio intestina majore mole coorta v, 12 it. coorta vis iii, 11
subito coorta tempestas i, 16 Pleonasmus; nam vis celeritatis ipsi verbo 'cooriri' inest; præterquam quod vehementiæ significationem habet, cf. xxvi, 27
Copia xxviii, 21 ludi funebres additi pro copia, et provinciali et castrensi apparatu. Creverio e glossa insertum videtur 'apparatu.' Duker. autem legi vult: 'pro copia provinciali et castrensi apparatu:' cf. xxvi, 11 it. xxvii, 6
ut somni quoque Romanis copia esset ii, 64
dimicandi cum hoste copia ix, 4
ut quantæ maximæ possent peditum equitumque copiæ in Siciliam trajicerentur xxiv, 35
Copiosus ix, 44 ut stativa tuta copiosaque petisse videretur, i. e. quæ omnibus necessitatib. abundarent
non inseram simulacrum viri copiosi, quæ dixerit, referendo xlv, 25 i. q. eloquentis
Coquere cibaria iii, 27 cf. xlv, 35 it. xxix, 25
impotentibus instructi consiliis, quæ secreto ab aliis coquebant iii, 36
omnibus consultationibus inter se principes occulte Romanum coquebant bellum, cf. xl, 11
Cor xxx, 44 non læti, sed prope amentis malis cordis—risum esse
adeo vestigia quoque urbis extinguere, ac delere memoriam hostium sedis, cordi est xxviii, 20
quicquid aliud fecerit, quod cordi foret Masinissæ xxx, 17
eam (sponsam tuam) tibi cordi esse xxvi, 50
id votum Diis cordi fuit x, 42 cf. xxii, 1 Omnino, quæ 'Diis placere, videri,' dicenda erant, ea Livius per hanc formam exprimit, et contra: vid. Drak. ad vi, 9 et Cel. Strothium ad vi, 20
Cornicularii x, 44 i. e. milites corniculo insigniti, quod quale fuerit, non constat
Cornu xxii, 16 accensis cornibus. Int. arida sarmenta, quæ cornibus præligata erant
ad eminentem ramum cornu alterum galeæ præfregit xxvii, 33 i. e. altera pars extrema
promontoria, quæ cornibus objectis ab alto portum faciunt. Similiter Virgil. Æn. i, 163 'insula portum efficit' objectu laterum, etc. Dicitur autem 'cornu' de extremitatibus multarum rerum v. c. de tribunali, de subselliis, etc. vid. Drak. ad xxv, 3
equites in cornibus positi ix, 40
dextrum cornu dictatoris acies ix, 40
in eo cornu (dextro)—ab sinistra parte ix, 27
his dextrum cornu datum, illi in sinistro consistunt ix, 40
dictator dextro cornu adversus Faliscos, sinistro contra Veientem Capitolinus Quintius intulit signa iv, 18
dextro cornu Galli, sinistro Samnites constiterant: adversus Samnites Q. Fabius primam ac tertiam legiones

pro dextro cornu: adversus Gallos pro sinistro Decius quintam et sextam instruxit x, 27
neutrum iis cornu committere ausi xxxii, 30 h. e. non patiebantur, ut alterutrum cornu constituerent. (Francice 'former' dicunt) Itaque de loco videtur hic quidem 'cornu' accipiendum esse: vid. supra in v. 'ala'

Corona x, 7 quos corona triumphali laureaque honoraritis
corona modici circuli xxxviii, 29 i. e. non nimis ampla, magna
corona muralis xxvi, 48
corona media est aggressus xxxvii, 4 cf. xxiii, 44 it. x, 43 cinxit urbem
corona eam (urbem) capere conatus est xliii, 18
oppidum corona circumdedit, ut simul ab omni parte mœnia aggrederentur xxiii, 48
sub corona omnes venierant xxxviii, 29 cf. ix, 42

Coronatus x, 47 coronati primum, ob res bello bene gestas, ludos Roman. spectaverunt

Corpus xxi, 13 conjugum vestraque corpora ac liberorum vestrorum servat inviolata, cf. ix, 8
transfugam—nihil aliud quam unum vile atque infame corpus esse ratus xxii, 22
invicti ad laborem corporis (Papirius) ix, 16
quæ (mulier) quondam quæstum corpore fecisset xxvi, 33
lineamenta corporis xxvi, 41 vid. Cic. Fin. iii, 75
captiva corpora Romanis cessere xxxi, 46
libera corpora iii, 56 cf. v, 22. vi, 13. xxv, 25. xxvi, 34
hostium corpora sc. cæsorum et mortuorum xxxiii, 8 tot millia armorum detracta corporibus hostium; it. xxxii, 12 corpora sociorum
devotis corporibus in hostem ruentes ix, 17
quam (multitudinem) corpora conjuratorum eo metu compresserunt ut, etc. xxiv, 24
corporibus subtractis xxix, 36 de voluntario exilio
coalescere in populi unius corpus i, 8
sui corporis creari regem volebant, i, 17 cf. iv, 9. vi, 24. xxvi, 48 it. vi, 42 sui corporis homines
corpori valido caput deerat v, 46 i. q. dux exercitui collecto
corpus nullum civitatis xxvi, 16
ita unius eos corporis fore xxxviii, 34
in corpus unum confusi omnes xxxiv, 8 de incolis diversarum regionum
corpus omnis Romani juris iii, 34

Corrigere xliii, 11 acceptam in Illyrico ignominiam corrigere cupiens: cf. v, 28
ægre correctus cursus xxix, 27 de navigatione

Corripere ii, 28 correpti consules, etc. i. q. reprehensi, carpti

Corrogare xliii, 9 auxilia ab sociis corrogando ad octo millia hominum vario genere armavit: cf. xxxiii, 43 it. xxxix, 22

Corrumpere ix, 46 humilibus per omnes tribus divisis forum et campum corrupit

Corruptela xxxix, 10 scire corruptelarum omnis generis eam officinam esse; cf. cap. 8 it. xxxix, 9

Corruptor xxiv, 32 ne proderent patriam tyranni ante satellitibus, et tum corruptoribus exercitus

Cortex v, 46 impiger juvenis—incubans cortici secundo Tiberi ad urbem defertur

Crapula xxxiii, 48 crapulæ pleni: cf. xxix, 30

Crassitudo xliv, 11 fornices, non ad eandem crassitudinem—structos esse

Crateram auream fieri placuit, quæ donum Apollini Delphos portaretur v, 25 al. 'crater;' al. 'craterra;' vid. Intt. ad h. l.

Crates i, 51 ut indicta causa, novo genere lethi, dejectus ad caput aquæ Ferentinæ, crate superne injecta saxisque congestis, mergeretur: cf. iv, 50 Fuit supplicium apud Pœnos institutum: vid. Fester. Elect. ii, 7

Creare de dictatore dicto ii, 18. iv, 57. vi, 6 vid. 'facere' it. de magistro equitum iv, 57 it. de auguribus cooptatis iv, 4 cf. vi, 41. xxv, 2 it. de interrege prodito iv, 7. v, 31 it. de trib. plebis ii, 33. v, 2

Creber xxviii, 30 tanta vis lapidum creberrimæ grandinis modo in propinquantem terræ classem effusa est: cf. i, 31

Credere ii, 45 consules magis non confidere, quam non credere suis militibus, i. e. consules in alienis, a se ut putabant, aversisque militibus, magis

nullam confidentiam ponebant, quam quod de viribus eorum desperassent, cf. cap. eod. 'non credi militi arma.' Credimus illis, inquit Nannius, ad h. l. quos solvendo putamus: confidimus his, quorum benevolentia nos securos facit

Cremare xxviii, 19 cremata et diruta urbe

sacrumque id Vulcano cremavit xli, 12

Crepido xxvii, 18 eam quoque (planitiem) altera crepido haud facilior in ascensum ambibat; i. q. ripa

Crepitus alarum v, 47 it. armorum xxv, 6

quatientium scuta in patrium quendam modum horrendus armorum crepitus xxxviii, 17

ululantes mulieres, cum crepitu undique aeris xliii, 10

crepitus aeris, qualis in defectu lunæ silenti nocte cieri solet xxvi, 5 vid. Sched. de Diis Germ. i, 9. 170

Crescere xxxii, 27 crescentibus provinciis et latius patescente imperio, cf. ii, 14

in tantas brevi creverant opes xxi, 7 (Saguntinorum)

cujus rei præmium sit in civitate, eam maximis semper auctibus crescere iv, 2

crescendique in curia sibi occasionem datam ratus est i, 46

in invidia censores cum essent, crescendi ex his ratus esse occasionem xxix, 37

Crimen vi, 14 sermones pleni criminum in Patres, i. e. criminationum: cf. xl, 15 et 23

crimini subjecti vi, 21

cæcum crimen xlv, 31 vid. Cæcus

Criminatio ix, 26 ut appareat, innocentia nostra nos, non majestate honoris, tutos a criminationibus istis esse

Criminose agere tanquam accusatorem xl, 9 interrogando criminose xxxviii, 43 i. e. ut crimen probabile fiat

Criminosus viii, 12 criminosæ orationes

Crines passi i, 13 i. e. parum compositi, qui quidem lugentium ac supplicum sunt; 'sparsi' autem vaticinantium et furibundorum

matronæ crinibus passis aras verrentes xxvi, 9 cf. iii, 7

Cuciatus xxix, 18 servilibusque omnibus suppliciis cruciatos trucidando occidit

Crudelius xxxi, 29 relicta (Capua) crudelius habitanda, i. e. acerbior pœna hæc est, quod, etc.

Cruentus viii, 28 cruentam illis prædam redde: i. e. prædantes interfice

Cubiculum iii, 57 virginem ingenuam—ministro cubiculi sui clienti dono dederit; i. q. perductori

Cubile xxx, 5 multos in ipsis cubilibus semisomnos hausit flamma. Cubilia sunt lecti, cubicula autem loca, ubi sunt cubilia

cubilia ferarum xxvi, 13 al. 'lustra'

Cubitale xxiv, 34 murum ab imo ad summum crebris cubitalibus fere cavis aperuit. Cava sunt foramina: cubitalia; i. q. cubiti magnitudinem habentia

Cultor xxiv, 10 præter assuetos collis ejus (Janiculi) cultores

liberis cultoribus bello absumtis xxviii, 11 i. e. agricolis; nam sic absolute hoc vocabulum dicitur. Sed tamen xxvi, 35 sunt agri cultores

frequens cultoribus populus xxi, 34

incolas quoque permultos, Gallos et Illyrios, impigros cultores xlv, 30 vid. Drak. ad xxviii, 28

fidissimus imperii R. cultor (Hiero) xxvi, 32 cf. xxv, 28

Cultus x, 4 sonum linguæ et corporum habitum et nitorem, cultiora, quam pastoralia, esse: vid. Intt. ad ix, 13

Cultus i, 39 quibus artibus ingenia ad magnæ fortunæ cultum excitantur: Intelligenda sunt de his, quæ principibus viris dignitatem et auctoritatem conciliant

omni liberali cultu habuit xlv, 28

sumtus in cultum prætorum facti xxxii, 27

id (ingenium) extinguere vita agresti et rustico cultu, inter pecudes habendo vii, 4

ipsius etiam imperatoris non Romanus modo, sed ne militaris quidem cultus jactabatur: cum pallio crepidisque inambulare, etc. xxix, 19

Punicus cultus habitusque suspectos fecit legatos Annibalis xxiii, 34

cultus justo mundior viii, 15

—amœnior 44 de virgine Vest. Nam colere se; i. q. ornare, vestire

duraque cultu, et aspera plaga est xlv, 30 si tamen est substantivum

Cum i, 32 Gr. ἅμα τοῖσδε Livius alias: 'simul hæc.' Similiter xxxvi, 5 gratiam initam volebant cum eo, ut, etc. viii, 14 Antium nova colonia missa cum eo, ut Antiatibus permit-

taretur, etc. i. e. addito hoc, sub hac lege atque conditione

castraque in campo locat cum gravi edicto xxix, 21

cum dono designavit i, 10 i. e. præterquam quod ea arma Jovi donabat, etiam fines designavit; s. post donum

cum quibus (rebus suis) periclitari nolebant xxxviii, 25 cf. xlii, 21

cum hac, quæ nunc solennis est licentia ix, 30

fœdissimo cum eventu viii, 38

cum qua (feritate) venerant xxxviii, 17 cf. vi, 41

cum silentio auditi sunt xxxviii, 10 i. e. benigne

inde cum silentio in forum ducti xxv, 9 i. e. tacite, clanculum

qui te captum victori, cum qua potes fide, restituis ix, 11 i. e. fideliter: cf. xxxix, 39

ad mille hominum, cum his Sempronio—amissum xxii, 31

porcus cum humano capite xxxii, 9

ad pacem cum precibus petendam ix, 16

cum bona pace i, 24 vid. Drak. ad xxviii, 37

dux cum aliquot principibus capiuntur xxi, 60 pro dux et principes capiuntur

negaretis hoc mihi cum Diis immortalibus vii, 6 pro mihi et Diis. Ita enim Livius solet copulam vitare

quod si nihil cum potentiore juris humani relinquitur inopi ix, 1 i. e. adversus potentiorem

explorato deinde et cum cura coacto agmine procedebat xxxviii, 18 i. q. diligenter. Sic xxiv, 31 cum studio pro, studiose, it. xxix, 17 cum bona venia pro, benigne. Sed propemodum non minus sæpe desideratur illud 'cum' apud Liv. v. c. xxv, 22 'descendere in aciem copiis;' it. i, 14 egressus omnibus copiis (al. 'cum copiis' xxvi, 41)

agnum cum ubere lactenti natum xxvii, 4

cum clamore in forum curritur ii, 23

naves cum commeatu in Africam transmiserunt xxx, 24

eo majore cum gaudio i, 25 Similia multa vid. ap. Drak. ad h. l.

Cum Appius—jus de creditis pecuniis dicere ii, 27 pro diceret: cf. iv, 51

cum se non rem novam petere, et Tatium ex hoste regem factum i, 35 pro tum Tatium, etc. vid. Cel. Strothium ad xxi, 36

Cumulare xliv, 12 in quam (fossam) compulsos ruina cumulant; i. e. obruunt

locus strage semiruti muri cumulatus xxxii, 17

arma cumulata in ingentem acervum xlv, 33

aræ—honore, donis, cumulentur viii, 33

accesserunt, quæ cumularent religiones animis xlii, 20 cf. iii, 37

Cumulus xxii, 7 ex hostium coacervatorum cumulis

cumulus repente terræ eminens index operis oppidanis fuit xxxviii, 7 (effectus cuniculi) cf. xliv, 11 alii legunt 'tumulus'

armorum cumulos coacervare v, 39 cf. cap. 48

ut minus clarum (triumphum) de Samnitibus, ita cumulo Etrusci belli æquatum x, 46

in hoc immenso aliarum super alias coacervatarum legum cumulo iii, 34

Cunctari xxii, 24 sedendo et cunctando bellum gerere

Cunctus senatus populusque ix, 6

admiratione paventibus cunctis cum omnium in se vertisset oculos vii, 34 Differunt autem 'cuncti' ab 'omnibus' sic, ut illic una omnes ac simul intelligentur, hic autem successionis aliqua significatio admixta sit

cuncta militaris disciplina xliv, 1

Cuneatus xliv, 4 jugum montis in angustum dorsum cuneatum

forma scuti—ad imum cuneatior, mobilitatis causa ix, 40

Cuneus is hostium, qui—fecerat alacres gaudio—nuntiantes discurrunt xxv, 34

quibus (pilis) plerisque in scuta, verutis in corpora ipsa fixis, sternitur cuneus x, 29

eo nisi corporibus armisque rupere cuneo viam ii, 50 Similiter xxv, 3 'cuneo irrumpere:' cf. xxii, 47 ubi cunei descriptio legitur

Cuniculus xxxviii, 7 agere cuniculum occultum: cf. v, 19 et 21

Cupere xxvi, 7 cujus rei semper cupitæ, etc.

Cupiditas xxiv, 28 quo minus cupidi-

tatis ac studii visa est oratio habere, i. e. partium studii

quanto modestior illius cupiditas fuit ix, 34

Cupido xxi, 19 populos ad cupidinem novæ fortunæ erexerunt

Cur xxi, 43 quid est cur illi vobis comparandi sint

quam quicquam incidisse, cur non satis esset Etruriæ unus consularis exercitus x, 18

Cura: Præf. 'omnis expers curæ;' i. e. metus ne offendatur quisquam; ita interpretante Crev. nisi forte melius de amore patriæ capiatur, cui temporum injuria non satisfiebat

positis omnium aliarum rerum curis vii, 32

cura impensarum populi R. xlv, 3 i. e. ad cavendum, ne Romanis nimiæ impensæ facienda sint

defungi cura v, 5 de obsidione longinqua

tradamus—Deos Deorumque curam, quibus nefas est vi, 41

obsidione delegata in curam collegæ ix, 13

priusquam ea cura decederet Patribus ix, 29

Romanis—arcis Tarentinæ—curæ esse xxv, 15

inerat cura insita mortalib. videndi congredientes nobilem regem, etc. xlii, 39

ne fames quidem curam stimulare xxv, 13

cura de eventu rerum domestic. ii, 31 pro, cura eventus rerum. Voluit haud dubie Livius vitare Genitivos, immemor alias ipse hujus diligentiæ suæ: vid. supra in Ad

suum sororisque filios in eadem habebat cura xl, 4

cura de minore filio xliv, 43

tanquam de Samnitibus, non de se, curam agerent viii, 3

Curare ii, 17 interjecto deinde haud magno spatio, quod vulneribus curandis—satis esset

si quis ægro, qui, curari se fortiter passus, cibi gratia præsentis aut potionis longinquum et forsitan insanabilem morbum efficiat v, 5

jumentum e manibus curantium elapsum xliv, 40

curare corpora iii, 2 Scil. 'curare' est et verbum mensæ et convivii: cf. xxxiv, 16 curati vino et cibo (legati) i. e. excepti hospitio benigno; it. ix, 37 curati cibo corpora quieti dant

prodigia curare i, 20 i. e. expiare: vid. Procurare

ut pro eo frumento pecunia Romæ legatis curaretur xliv, 16

jussus ab senatu bellum maritimum curare vii, 26

quo quæque accuratius curantur, eo facilius loquacitate regiorum ministrorum emanant xliv, 35

Curatio ii, 27 cui curatio altior fastigio suo data esset, de ædis Mercurii dedicatione: vid. Procuratio

eandem publice curationem agens iv, 13

cum victor—inter primam curationem expiraverit ii, 20 Est enim hoc verbum medicis proprium, it. 'curare' et 'cura:' vid. Drak. ad ii, 17

Curia ii, 24 curia mœsta ac trepida metu—consulem orare, ut, etc.

Currere luperci dicuntur i, 5 nempe post cæsas hostias e Lupercali: vid. de hoc sacro Plutarch. Romul. p. 31

Curriculum xliv, 9 vix unius horæ tempus utrumque curriculum complebat; i. e. cursum. Eodem sensu 'curricula equorum' xlv, 33 dicuntur: vid. Intt. ad locum superiorem

Cursim agmine acto, cum festinans ad opem ferend. captam urbem audisset xxvii, 16

Cursus ix, 13 strictisque gladiis cursu in hostem feruntur

eo cursu hostes in prælium venerunt xxxi, 21

cum improvidi effuso cursu insidias circa ipsum iter locatas superassent ii, 50 i. e. cursim progrediendo

eo cursu se ex sacrario proripuerunt, etc. xxiv, 26

Curules equi xxiv, 18 i. e. circenses in ludis circensib. votivis ab ærario præbendi

Cuspis iv, 28 sequimini pro vexillo cuspidem meam—vadit alte cuspidem gerens

cuspide uti et cominus gladio xxx, 18

Custodia v, 10 custodiam urbis agere

quo cum—nimis soluta custodia pervenissent xlv, 29

custodiæque et tabularum cura iv, 8 i. e. ærarii custodiendi cura

libera custodia xxiv, 45 sc. cum interdiu prodeunti captivo custos addebatur

loco potius quam homini cuiquam credendam custodiam (Philopœmenis) rati xxxix, 50

nec—mittere nuntios ad Hannib. per custodias tam arctas xxvi, 4

interior custodia xxiii, 19 i. e. arctior

ut intentiore eum custodia asservarent xxxix, 19

signoque quod imperii pignus custodia ejus templi tenetur v, 52

maximam ejus (libertatis) custodiam esse, si magna imperia diuturna non essent iv, 24

una custodia fidelis memoriæ rerum gestarum (literæ) vi, 1

Custodire xxv, 23 qui ob id ipsum intentius custodiebantur

ad custodiendum iter eorum (legatorum Italia excedere jussorum) missus xxxvii, 49

circumsessa castra et nocte custodita, ne quis elabi posset ix, 42

per Latinos populos custodiendi dantur, ib.

Custos xliv, 26 pecuniæ, quam regni, melior custos

D.

Damnare vii, 16 Stolo a—Lænate sua lege decem millibus æris est damnatus: vid. Cic. Verr. v, 69 Tacit. Annal. iv, 69 Scil. 'damnare' et 'condemnare' est etiam efficere ut aliquis damnetur: vid. Intt. ad vii, 16 it. B. Patruum ad Sueton. Tib. 8

resp. voti damnata x, 37 i. e. quæ templum ex voto exstrui jusserat

damnati proditionis xxiii, 17

Frusinates tertia parte agri damnati x, 1 al. mulctati: v. c. x, 3

temeritatem (Deos immortales) consulum ipsorum capitibus damnasse xxvii, 33

Damnosus xlv, 3 bellum sumtuosum et damnosum Romanis

omnibus malis artibus et reip. et societatibus infidus damnosusque xxv, 1

damnosa, præpropera ac fervida ingenia imperatorum xxvii, 33

et erat æris alieni magna vis, re damnosissima etiam divitibus, ædificando contracta vi, 11

Damnum pertinet ad rem fam. cum pignora capiantur, mulcta exigitur, etc. vii, 4 acerbitas in delectu non damno modo civium sed etiam laceratione corporum lata, etc. cf. Cic. Or. Phil. i, 5 quis autem unquam senatorem tanto damno coëgit? aut quid est ultra pignus et mulctam?

quid est tandem domi, unde ea (damna) expleatis iii, 68

nullane hæc damna imperatorii virtutibus ducimus ix, 18

carpi parvis quotidie damnis ix, 27

damnum naturæ vii, 4 int. de vitio naturali

Dapes i, 7 Pinarii extis adesis ad ceteram venirent dapem, int. de carnibus victimalibus

Dare pro facere i, 25 alterum intactum ferro corpus et geminata victoria ferocem in certamen tertium dabant. Sic fere 'obvium se dare' dicitur—motus dare vii, 12 impetus ii, 51. iii, 5. iv, 28. ix, 43 daturos, quod Lars Tolumnius dedisset iv, 58 dare sinum in medio xxii, 47 per arma, per viros late stragem dedere viii, 30

ad rem divinam et duas hostias majores dandos xxv, 12 i. e. faciendam

hæc locutum exsequentemque dicta—secuti dant impressionem iv, 28 Non absimilis locus xxxix, 2 pacem dedit finitimis, i. e. effecit ut pax esset, ne a Liguribus infestarentur

pro offerre, dare velle ix, 40 uti pace, cum daretur, noluerant xxxi, 19 equites mille Numidæ, cum duo millia daret, accepti xxviii, 5 prout tempus ac res se daret xxxvii, 53 Antiochus filiam suam in matrimonium mihi dabat; i. e. dare volebat, collocaturus erat. Sic Virgil. Ipse suas artes, sua munera lætus Apollo Augurium citharamque dabat.—Similiter xxv, 12 ad duas hostias majores dandas

pro edere viii, 24 dictionem dare; i. e. oraculum (λόγιον) iii, 61 hæc ubi inter signa peditum dicta dedit: cf. xxii, 50. xxxi, 50 munus gladiatorium dare vii, 11 motus haud indecoros xxv, 3 testes dare xxi, 43 sæpe et contemtus hostis cruentum certamen edidit; ubi quidem Drak. 'dedit' legi vult

pro tradere i, 3 dare ad posteros celebre nomen ii, 2 datur sermo

per civitatem ii, 25 datur prædæ oppidum, i. e. deprædandum traditur i, 29 dare urbem excidio et ruinis v, 52 quid alia—cui oblivioni aut cui negligentiæ damus? xli, 8 liberos suos—Romanis—mancipio dabant vi, 24 temeritati me omnium potius socium, quam unius (Camilli) prudentiæ dedi

pro concedere xl, 57 iter dare, i. e. transitus per fines suos concedere viii, 5 it. xxi, 12 iter per regnum nostrum dedi xxxix, 28 senatum dare legato, i. e. aditum concedere (εἰσάγειν) vii, 20 dare aliquem alicui, i. e. precibus ejus aut gratiæ viii, 33 optione a senatu data. Etiam simpliciter positum 'dare' pro concedere, indulgere, dicitur ix, 30 ult.

pro dicere vi, 26 is datus erat locus colloquio. Usitatius erat 'dictus.' Itaque etiam sic legi volebat Gronov. Sed dicitur tamen etiam 'dare' hoc sensu: vid. Duker. ad Flor. iii, 3

pro utcumque dare vi, 26 eventum precibus dare. Non proprie accipiendum, ut sit idem, quod satisfacere, locum plane relinquere; sed est potius: decernere aliquid ad preces auditas, qualecunque tandem sit; ipse enim Liv. addit, 'quem videbitur'

pro tribuere viii, 26 auctoribus hoc dedi, quibus dignus hoc credi est, i. e. tantum fidei, quantum merebantur, tribui: cf. iii, 46. xxv, 12 prætoriis, qui jus populo plebeique dabit summum, i. e. tribuet, reddet

pro imponere xxii, 38 se, quæ concilia magis res dent hominibus, quam homines rebus, ea ante tempus immatura non præcepturum, i. e. res earumque necessitas imponant hominibus, etc.

pro præmio dare xli, 8 lex—qui stirpem ex sese domi relinquerent, dabat, ut cives Romani fierent; sc. ut præmium παιδοποιΐας

pro interponere viii, 32 ne id se gratiæ dare crederet, se jusjurandum dare paratos esse xxx, 12 obligandæ fidei dextram dare

pro destinare xxvi, 41 ea fato quodam data nobis sors est. Sic Virgil. 'fatisque datas non respicit arces'

pro donare xxvii, 6 signa ænea ad Cereris dedere vi, 41 quia pecunias alienas, quia agros dono dant ili, 1 triumviri agro dando

pro exhibere xxiii, 30 gladiatorum paria duo et viginti—in foro dederunt

pro occasionem suppeditare v, 26 ni fortuna imperatori R. simul, et cognitæ rebus bellicis virtutis specimen, et maturam victoriam dedisset, i. e. virtutis specimen edendi occasionem dedisset, suppeditasset

pro indulgere xxiv, 45 ut iræ magis, quam avaritiæ datum crederent homines

pro mandare, conferre ix, 30 et duo imperia eo anno dari cœpta per populum, etc. vii, 1 plebes consulatum L. Sextio dedit

pro mittere ix, 15 quos (equites) pignora pacis custodiendos Luceriam dederant

pro impendere iii, 69 causis eorum—bello perfecto se daturos tempus

ruente saucio equo præceps ad terram datus haud multum abfuit, quin arcens opprimeretur xxxi, 37

tertium causæ belli hujusce, ut Romanus Albano imperet, dabo i, 25 cf. xxii, 6

flamen dialis, quod exta perperam dederat, flaminio abiit xxvi, 23

datæ frænos impotenti naturæ et indomito animali xxxiv, 2

regem aut vivum aut mortuum in potestatem daturos viii, 24 Etiam 'in potestate' dici posse nonnulli contendunt; certe et 'in conspectu dare' supra observavimus

in opus servile, prope in carcerem atque in ergastulum dederit (filium) vii, 4

in belluas strinximus ferrum; hauriendus aut dandus est sanguis vii, 24

vidnicias dare secundum libertatem iii, 44 verbum prætorium pro decernere

prout tempus ac res se darent xxviii, 5 vid. Gronov. ad h. l.

an locum, lautia, senatumque darent xlv, 20 i. e. dandum censerent: cf. xxvi, 21

criminique ei tribunus inter cetera dabat vii, 4 de accusatione

crimini maxime dabant, in Numitoris agros ab his impetum fieri i, 5

cui imperio videretur dato xxviii,

46 pro imperio, cui videretur, dato

Datio simpliciter dicitur xxxix, 19 de potestate in rem fam. Nam 'dare' in genere jurisconsultis est, per traditionem dominium transferre. Additur enim a Liv. dationi 'diminutio,' velut illustrandi causa, cum sit hæc illius necessaria comes; ut mirum sit, hic difficultates ab interpretibus tot ac tantas motas esse: vid. Gronov. ad h. l.

Datum pro dono, licet 'donum' additum sit per appositionem xxii, 10 datum donum duit populus R. Quiritium, etc. vid. Clav. Cic. in h. v.

De tertia vigilia ix, 44 it. xl, 4 h. e. simulac duo quadrantes noctis exissent

de die epulati xxv, 23

dictator—primus de plebe dictus est ii, 17

concessumque ab nobilitate plebi de 'consule plebeio; a plebe nobilitati' de prætore uno, qui jus in urbe diceret, ex Patrib. creando vi, 42

oppidum de Samnitib. vi cepit x, 39 cf. xxvii, 1

de vestro impendatis vi, 15

de lucro tibi vivere me scito xl, 8

legatis—de ea re trans Alpes missis xxxix, 22

qui de quacumque causa tum aspernati nostra auxilia estis xlv, 23

Dearmatus iv, 10 prælatisque spoliis, quibus dearmatum exercitum hostium sub jugum miserat

Debellare ix, 16 Aulius cum Ferentanis uno secundo prælio debellavit: cf. ii, 26 it. iv, 58

eum, quasi debellato, triumphare xxvi, 21 absolute dictum. Sic sæpissime, v. c. xxix, 32 it. xxx, 6

Debere omissum xxvii, 20 eundum Asdrubali fuisse in Italiam—exercitum ejus—imminutum Hispanis repleri militibus; sc. debuisse: vid. B. Patruum ad Xenoph. Mem. Socr. i, 5. 5

Debitus xxiv, 25 at illos debitos jam morti destinatosque. Sic Horat. debemur nos nostraque morti

cum, ut jus fasque erat, lacrymis non minus, quam laudib. debitis, prosecutus tam memorabilem mortem esset viii, 10

Decedere xxvi, 2 prius—quam hostis ex Italia decesserit

decedere provincia prætorr jussus xxxix, 3

quod de provincia decessisset injussu senatus xxix, 29

Romam ad destinatum omnium consensu triumphum decessere viii, 13 cf. ix, 16 it. x, 46

decedere officio xxvii, 10 it. de officio viii, 25

decedere jure suo iii, 33 fide xxxi, 10 it. xlv, 19 instituto xxxvii, 54 præsidio iv, 29 cf. v, 6 it. xxxviii, 39 it. de præsidio xxxvi, 14 it. pugna xxxiv, 47

ex matutina statione ad meridiem decedi—jussit xliv, 33

nobis prius decedat timor, quam ultro aliis inferatur xxviii, 41 cf. xxiii, 26

priusquam ea cura decederet Patrib. ix, 29

nec plebi cura decesserat ii, 21 Horatiana forma: neque decedit ærata triremi, et post equitem sedet atra cura

quantumcunque Antiocho virium decessisset, suo id accessurum regno xxxiv, 16 cf. xxvi, 51

quæstioni Campanæ materia decessit ix, 26 Eleganter admodum; etenim ante mentio facta erat conjuratorum, qui se ipsi interfecerant adeoque decesserant. Et dicitur alibi 'decedere' simpliciter pro mori, v. c. ix, 17 it. cap. 32

ut ei nuntiatum est, æstum decedere xxvi, 45

Decere xxxiv, 58 sic ut aut sola, aut prima certe, pensari decet principi terrarum populo et tanto regi. Drak. 'principi' non ad 'decet,' sed ad 'pensari' refert, hac sententia: 'decet pensari a principe.' Ac profecto negari nequit, 'decere alicui aliquid,' hanc constructionem apud Liv. non reperiri

Decernere i, 23 ineamus aliquam viam, qua, utri utris imperent—sine multo sanguine utriusque populi decerni possit

rem dubiam decrevit opportune vox emissa v, 55

primus clamor atque impetus rem decrevit xxv, 41

neque præ imbri satis decernere possent, qua suis opem ferrent xxi, 56

pacto inter se, ut victorem res sequeretur, ferro decreverunt xxviii, 21 cf. xxxix, 15

acie decernere ii, 14 it. xxxvi, 17
decernite criminibus, mox ferro decernturi xl, 8
ne id, quod placebat, decerneret in tantæ nobilitatis viris, ambitio obstabat v, 26 pro in tantæ nobilitatis viros, cf. xxviii, 48 it. xxvi, 2 vid. Cel. Ruhnken. ad Vellei. ii, 43
decernere vindicias secundum servitutem iii, 47 i. e. possessionem ejus, de cujus statu disceptatur, dare
certum (mihi) atque decretum est ii, 45
ad purganda ea, quæ inimici decernerent vii, 18 i. e. quæ pro certis ipsi affirmarent, et ab aliis credi vellent. Sæpius autem, et apud alios scriptores, 'decernere' idem est, quod decernendum censere, decerni velle. Sic est iv, 50 'tribunis plebis—decernentibus' intelligendum: vid. Intt. ad xxvii, 20

Decertare vi, 8 quibus animi in spe ultima obstinati ad decertandum fuerant, i. e. ad mortem usque certare, nec prius desistere velle, quam vel victoria reportata sit, vel omnes occubuerint: vid. infra in v. Obstinatus. Eodem sensu 'depugnare' de gladiatorib. dicitur. Alias autem 'decertare' sæpius pro certare dici solet

Decidere xxxvii, 26 Antiochus posteaquam a spe societatis Prusiæ decidit

Decidere xxix, 18 naso—auribusque decisis exsanguis est relictus: vid. Mutilare

Decipere xxii, 4 ab tergo et super caput decepere insidiæ, cf. i, 9
qui plus in eo, ne posset decipi, quam in fide Siculorum, reponeret xxiv, 37 i. e. in providentia plus præsidii, etc.
jam semel in prima spe deceptos xxxvi, 40
me quidem cum ingenita caritas liberum, tum specimen istud virtutis deceptum vana imagine decoris in te movet viii, 7 pro 'deceptæ:' ac sic fortasse legend.

Declarare ix, 40 quos populus—consulem alterum, alterum prætorem declaravit, cf. xxviii, 39

Declinare xxviii, 1 quantum in Italiam declinaverat belli
ab auctorib. injuriæ ad vindices futuros declinant xxi, 52
obliquo monte ad se declinare et suo agmini conjungi xxxviii, 20

Decoquere xxxii, 2 experientibusque pars quarta (argenti) decocta erat: vid. Coquere

Decorare x, 7 Jovis O. M. ornatu decoratus
Rhodias parte prædæ et spoliis navalib. decoratas domum redire jubet xxxvii, 31

Decorus i, 42 hunc ordinem ex censu descripsit vel paci decorum vel bello

Decretum xxxiii, 16 ut privatum decretum Romanæ societatis fieret, sc. quærendæ
jus eo die se non dicturum neque decretum interpositurum iii, 46 cf. cap. præc.

Decuriatus: vid. Convenire, ult.

Decurrere vi, 33 impetus Tusculan. decurrentium ex superiore loco sustinent, cf. ix, 4
Mæander ex arce summa Celænarum ortus, media urbe decurrens xxxviii, 13
naves—in magnum portum Syracusas ex alto decurrere xxiv, 36
amnis in mare decurrit xxi, 26
omnium eo sententiæ decurrerunt xxxviii, 8 (de unanimi submissione)
decurrebatur eo, ut, etc. xxxi, 20 al. descendebatur: dicitur de facilitate in concedendo, cf. xxvi, 18
eo decursum esse, ut a populo crearetur, qui pro dictatore esset xxii, 31
ordinatosque proxime morem Rom. instruendo et decurrendo signa sequi, et servare ordines docuit xxiv, 48
armatum exercitum decucurrisse, cum tripudiis Hispanorum, motibusque armorum et corporum suæ cuique genti assuetis xxv, 17
terrestrem navalemque exercitus non instructos modo, sed hos decurrentes, classem in portu, simulacrum et ipsam edentem naval. pugnæ, ostendit xxix, 22
simulacrum decurrentis exercitus xliv, 9 de ludis circensib.
in armis decursum est xxvi, 51 omnino tum in hoc et superiorib. locis, tum alibi 'decurrere' curiose distinguitur a 'concurrendo,' vel 'rudibus,' ut est illic, vel simpliciter, ut tamen aciei mentio fiat, v. c. xl, 6 Mos erat lustrationis sacro peracto exercitum decurrere, et divisas bifariam duas acies concurrere ad simulacrum pugnæ, cf. cap. sequ. it. xxiii, 35. xxxv, 35 Scilicet hic quoque verbi 'decurrere' e stadio petiti significatio intelligenda est, quippe præter exercita-

tionem in armis movendis, tractandis, præcipue agitatio corporum, in incedendo, in gradu militari, multiplici illo, exercendo declaratur; ut comparari talis decursio cum pyrrhicha apud Suetonium sæpius commemorata (v. c. Claud. i.) possit: vid. Decursus. Concurrere autem, vel simpliciter positum (e. g. x, 40) dicitur de contentione et dimicatione, ipsoque conflictu, vel vere bellico, vel simulato. Ita Horat. 'Concurritur, horæ Momento aut cita mors venit aut victoria læta.' Nec vero proprius hic mos decurrendi Romanis fuit; quemadmodum e locis supra laudatis plane intelligi potuit

Decursus xliv, 9 cum alios decursus edidissent motus, etc.

et decursu et simulacro ludicro pugnæ xl, 9 Nonnunquam addit Liv. intra quantum spatium decursum fuerit xl, 7 legiones in armis quatuor millium spatio decurrerunt. Vere autem exercitum fuisse militem decursu fatigatumque, intelligetur ex xlii, 52 Mota parumper acies, non justo decursu tamen, ne stetisse tantum in armis viderentur. Eadem Suetonio dicitur (Ner. cap. 7) 'decursio:' vid. Lips. ad Tacit. Annal. ii, 55

ne subito ex collibus decursu Albanorum intercluderentur ab oppido i, 27

Tempe—in Thessaliam opportunum Macedonib. decursum (præbet) xlii, 67

Decus ix, 22 Fratri præcipuum decus ulti Samnitium imperatoris dederunt

ut urbanis artib. opes augeret, quando belli decus penes alios esset ix, 42 i. e. imperium bellicum

Decutere xxv, 7 turres non ictæ modo fulminib. sed etiam decussæ

in æde Concordiæ Victoria, quæ in culmine erat, fulmine icta decussaque xxvi, 23

pinnas mœnium decussas reponit xliv, 8 vid. Discutere

Dedecus iii, 51 dedecora militiæ objiciebantur, i. q. res in bello parum prospere gestæ, cf. ix, 31

Dedere se ad aliquem xxvii, 15

—ad necem ix, 4

qui se dediderunt in arbitrium ditionemque populi R. Fulvio Proconsuli xxvi, 33 cf. vii, 31

Patrum auctoritati se (tribuni pl.) dediderunt ix, 19

victa—Messene bello exposcentib. Achæis noxios dedidit xxxix, 50

a quibus mox ipsi trucidandi populo R. dederentur xxiv, 30

Dedicare ædem Dei ii, 27 it. Deo ii, 21

multa alia sacrificia locaque sacris faciendis—dedicavit i, 21 i. e. constituit, instituit. Tiberius quidem apud Suet. obscœnam tabulam dicitur in cubiculo dedicasse, i. e. de sententia Gronovii ad Livii vii, 3 statuisse, suspendisse. Sed ad illum superiorem Livii locum quod attinet, videri possit etiam σύλληψις statuenda esse, ut ne referri quidem ad se invicem 'sacra dedicare' debeant. Juncta enim sunt 'loca sacris faciendis;' et 'loca' potissimum 'dedicari' dicuntur, i. e. destinari

Dediticii qui sponte sua ditionis alienæ facti sunt vii, 31 Itaque populum Campan. urbemque Capuam, agros, delubra Deum, divina humanaque omnia in vestram P. C. populique R. ditionem dedimus, quicquid deinde patiemur, deditícii vestri passuri

Deditio ad Romanos viii, 25

quia nec deditio tuta ad tam infestos videbatur xxviii, 22

viso statim hoste prope in voluntariam deditionem concessissent xxviii, 7 vid. Drak. ad xxxix, 2

in deditionem venerunt ix, 20

in deditionem accepit xxiii, 30 cf. xxxiii, 20 'in ditionem accipere non item dicitur.' Sed tamen 'in jus ditionemque recipere' xxi, 61

opulenta duo oppida vi atque armis coëgit in deditionem xliii, 1

Hispanos—in deditionem compulit xxxiv, 16

oppugnando ad deditionem subegit ix, 41

pecuniam imperat populis omnibus suæ deditionis xxiii, 28 rectius 'ditionis' legitur, etiam a Drak.

Deducere proprie, i. q. e loco superiori in inferiorem ducere; sed est etiam, ubi contrarium significatum habet. Sic i, 18 'deduci in arcem' legitur. —Consules porro deduci dicuntur ab his, qui domum eos, honoris causa, comitabantur, aut inde foras prodeuntes. In collibus autem et editioribus urbis partibus habitabant principes civitatis. Atque etiam pompa triumphalis in Capitolium deduci dicitur. Nam de eo quidem, qui viam alicui monstrat in locum superiorem xxxii, 11 est etiam 'deducere;' nisi cum

Gronov. legas 'eductorum.' Sed debebant ab eo exempla Liviana afferri, quibus doceretur, ita legi posse. Enimvero, quæ nude posuit exempla, quibusque inductus emendavit, ea Virgiliana sunt: quibus addi ex eodem genere potuisset: 'aram cœlo educere.' Et ad hanc notulam quatuor versiculorum Drak. ad xii, 50 et ipse similiter emendans, provocat, tanquam ibi ex consuetudine Livii demonstratum esset, 'educere de mole,' 'turri,' etc. dici

duci se extemplo ad consules jubet, deductusque traditurum urbem promittit ix, 24 (de transfuga)

ab Argis ceterisque oppidis præsidia omnia deducerentur xxxiv, 35

quod—finibus Attali exercitum deduxisset xxxii, 27

Macedonas in societatem belli—censeo deducendos esse xxxvi, 7

gesturum se illis morem posteroque die in aciem deducturum iii, 62 usitatius 'educere in a.:' vid. Intt. ad h. l.

instruunt aciem deductam in cornua v, 38 vid. Diducere

solenne ab ipso, cui fit, institutum Deo, ab nobilissimis antistitibus ejus sacri ad servorum ministerium—deduxisti ix, 34

non in loca iniqua incaute (se) deductum xxvi, 3

Suessa et Pontiæ—coloniæ deductæ sunt ix, 28

Aquileia colonia Latina eo anno in agro Gallorum est deducta xl, 34

ut Latinæ duæ coloniæ, una in Bruttios, altera in Thurinum agrum deducerentur xxxiv, 53 vid. Drak. ad xxxix, 44 Omnino 'deducere' verbum proprium est in hoc genere; id quod vel ex xxxiv, 45 intelligi potest, ubi sexies, parvis intervallis, idem vocabulum repetitum legitur

de capite deducite, quod usuris pernumeratum est vi, 5 i. e. detrahite

deducere candidatum (xxxv, 10) quid sit, doceat Clavis Cic. in h. v.

celebratas esse utrasque nuptias gratulatione donisque innumerabilium legationum, et velut auspicibus nobilissimis populis deductas esse xlii, 12

uni nuptam, ad quem virgo deducta sit x, 23 Sic proprie dicitur; sed et in deteriorem partem, quemadmodum 'perducere:' vid. Drak. ad xxvi, 50

deducti in comitio virgisque—cæsi de saxo dejiciuntur xxv, 7

vix deducta summa arena erat xliv, 33 sc. a scrutantibus aquam in monte

Deesse iii, 50 nec illius (Virginii) dolori, nec suæ libertati se defuturos, h. e. se non neglecturos esse illius dolorem, sed ulturos; suam autem libertatem se adjuturos et asserturos

quod ubi accepit Hannib. ne tempori deesset, dat signum ad trajiciendum xxi, 27 pro ne tempus opportunum præterlabi pateretur

armatus intentusque sis, neque occasioni tuæ desis xxii, 39

immolanti caput Jocinoris defuit xxx, 2 i. e. non apparuit

Defectio xxviii, 26 an plurium supplicio vindicanda tam fœdi exempli defectio magis, quam seditio, esset

Defendere xxxix, 24 quia libertatis causam defendissent ab regio præsidio

Defensare xxvi, 45 mœnia ipsa sese defensabant. Drak. malebat 'defendebant'

Deferre v, 25 aurum et omnia ornamenta sua in ærarium detulerunt: vid. Drak. ad xxix, 39 alias 'deferre ad ærarium' de singulis proprie dicitur: vid. Referre

conjunctis exercitib. dictator ac magister equitum castra in viam deferunt, qua Hannib. ducturus erat xxii, 15

fuga regem eo defert xxxvi, 20 tropo sumto a tempestate, qua delati navigantes dicuntur v. c. ad scopulos

in campos delata acies ix, 37

qui captus omnibus membris delatus in curiam esset ii, 36

eadem fortunæ pignora in discrimen detulisset ix, 18

tibi lauream insignem deferre cupimus milites vii, 13

deferre indicium conjurationis ad magistratus xxiv, 24

delata res ad senatum xxi, 6 nisi vero cum nonnullis 'relata' malis, rectius quidem, nam 'referre ad senatum' de consulto senatu dicitur, 'deferre' autem, cum quid, ut innotescat senatui commemoratur. Ceterum hæc duo sæpius a librariis confusa sunt: vid. Drak. ad illum locum

Deficere xxxi, 7 nunquam isti populi, nisi cum deerit, ad quem desciscant, non deficient. Hæc non est defectio proprie dicta, sed societas inita cum hostibus, a qua nullo fœdere arcebantur

ad spem amicitiæ Romanorum deficere xxxii, 5

Defieri ix, 11 nunquamne causa defiet, cur victi pacto non stetis

Defigere xxi, 33 utraque simul objecta res oculis animisque immobiles parumper eos defixit, i. e. ut fierent immobiles

tacita mœstitia ita defixit omnium animos i, 29

cum stupor silentiumque inde ceteros Patrum defixisset vi, 40 cf. iii, 47 ubi vid. Drak.

defigi torpidum stupore ac miraculo xxii, 53 cf. vii, 10

Deflagrare x, 44 eodemque die Aquilonia et Cominium deflagravere

Deflectere xxxix, 27 Philippum novam postea deflexisse viam, qua Maronitarum urbes agrosque amplectatur; sc. muniendo

Deflere xxix, 4 in hæc deflenda prolapsos ab recenti nuntio animos

Deflorescere vi, 23 cum corporib. vigere et deflorescere animos

Defluere xli, 15 bovis sescenaris, quem immolavisset, jecur defluxisse, h. e. in liquorem abiisse, secundum Gutherii interpretationem; quæ 'defluendi' verbum, de sententia Perizonii cum 'diffluendi' voce confundit; quamobrem 'diffluxisse' legi vult. Sed commodissime explicatur per 'evanescere, perire,' quo sensu hoc verbum apud Cic. passim dicitur: vid. Clav. Cic. Sic in victima Cæsaris, auctore Suet. idibus Martiis, cor non repertum est; nempe defluxerat

nec quicquam equitis vulnere equo retardato, moribundus Romanus, labentibus super corpus armis, ad terram defluxit ii, 20

Defore xlv, 18 ibi nunquam causas seditionum et certaminis defore

Deformare ix, 30 deformatum ordinem prava lectione senatus

Deformatio ix, 5 a coss. abire lictores jussi, paludamentaque detracta—ut—ab illa deformatione tantæ majestatis—averteret oculos

Deformis xxxviii, 52 ut sub rostris reum (Scipionem) stare—populo R. magis deforme, quam ipsi, sit

aliamque orationem, non tam honorificam audientibus, quam sibi deformem, habuisse xlv, 44

deforme agmen ix, 6 de inermibus et sub jugum missis

deformis turba, velut lixarum calonumque xli, 3 Similiter Tac. Annal. iv, 20 deforme obsequium dixit pro servili, humili

Defugere v, 38 circa ripam Tiberis, quo armis abjectis totum sinistrum cornu defugit, i. e. fuga declinavit. Gronov. legi volebat 'diffugit,' illud melius, opinor

Defungi v, 5 quanto est minus opera tueri facta, et instare et perseverare, defungique cura. Eleganter hoc verbum subinde dicitur de incommodo levi vel jactura. Sic et xxix, 1 defungi pœna levi, it. ii, 35 adeo infensa erat coorta plebs, ut unius pœna defungendum esset Patrib.

vicisse Romanos defunctos consulis fato x, 29

defuncta civitate plurimorum morbis, perpaucis funeribus, etc. iv, 52

quonam modo enim Hasdrubalem ac Magonem, nisi defunctos suo bello, sine certamine adducere exercitum potuisse xxv, 35 Sic i, 25 defungi prælio

Degener xxv, 40 Mutinem sibi modum facere, degenerem Afrum imperatori Carthaginiensi, misso ab senatu populoque

Degeneratum i, 53 substantive, i. q. animus degener: quin ea arte æquasset superiores reges, ni degeneratum in aliis huic quoque decori offecisset

Degravare iii, 62 degravabant prope circumventum cornu, i. q. opprimebant, cf. iv, 33

consul non ultra castra insecutus, quia et vulnus degravabat, etc. vii, 24 i. e. molestum erat et impediebat

Degredi ad pedes xxix, 2 de equitib. dicitur, cum descendunt equis, ut pugnam pedestrem capessant

alia in campum degressis supererat moles vii, 24

degressus ex arce v, 52

degressum eum templo (tribunali) lætus senatus—circumfusi—prosecuti sunt viii, 35

Dehinc i, 59 quacumque dehinc vi possum

Dehiscere xxix, 2 dehiscens intervallis hostium acies

Dejectus ix, 2 angustias—septas dejectu arborum saxorumque ingentium objacentem molem invenere

Dejicere xxiii, 47 equum in viam Claudius dejecit, i. e. demisit e superiori loco

cum vento tempestas coorta signa

ænea in Capitolio dejecit xl, 2
dejiciunt se venti a montibus xxviii, 6
prohibuit fœda tempestas cum grandine ac tonitribus cœlo dejecta ii, 62
classis—fœda tempestate vexata ad Baliares insulas dejicitur xxiii, 34 i. e. vi ventorum a cursu depellitur: cf. cap. 40 vid. Intt. ad xliv, 19
Gallus—in advenientis arma hostis vanum cæsim cum ingenti sonitu ensem dejecit vii, 10
elatam securim in caput (regis) dejecit i, 40
prætorio dejecto, direptis, quæ ibi fuerunt, etc. xli, 2
dejectis, qui in præsidio erant iv, 53
dejectis hostium præsidiis novum iter aperui xliv, 39 cf. cap. 35
dejectis hostium castris—prædamque ibi—vendiderunt xxv, 14
cum—inimicum, eo quoque anno petentem, dejecisset xxxviii, 35
coierantque candidati omnes ad dejiciendum honore eum xxxix, 41 i. e. petito honore
cum dejecta in id sors esset xxi, 42

Dein, non præcedente 'primum,' aut simili quo xxxiv, 9

Deinde paulo latior patescit campus, inde colles assurgunt xxii, 4
in Æquis nihil deinde memorabile actum iii, 3 cf. xxxix, 22
deinde postea xli, 24
deinde postquam ibi nemo vindex occurrebat, tum vero—accessere iii, 66
incipite deinde mirari iv, 49 i. e. post talia, his factis; cum vi aliqua
funera deinde duo deinceps collegæ fratrisque ducit ii, 47

Deinceps v, 51 horum deinceps annorum vel secundas res vel, etc. i. e. hujus annorum seriei
deinceps interreges vi, 5 i. q. ordine secuti, non 'postea:' cf. vi, 29 it. xxvii, 39
deinceps omnis exercitus jurat ii, 45
populari omnem deinceps agrum jussit xxi, 52
postea deinceps xlv, 14—inde deinceps i, 44—deinceps inde v, 37

Delabi xxxvii, 34 cum reciperet sese, in eo delapsum tumultu ex equo, etc.

Delectus xxxviii, 1 cum delectis Ætolorum, quod consilium esset gentis. Alibi xxxv, 34 vocantur 'apocleti.' Ibidem Liv. addit: ita vocant sanctius concilium; ex delectis constat viris. Drak. h. l. 'consilium' legi vult
cum delectis equitibus extraordinariis xlii, 58 Dukero 'delectis' suspectum videtur; nam extraordinarii omnes sunt delecti. Forte de glossa est. Crev. legit: 'cum delectis equitib. et extraordinariis,' intelligitque ἐπιλέκτων ἀπολέκτους Polybii, i. e. ex extraordinariis delectos, qui semper in castris, in agmine consulibus præsto fuissent

Delectus xliii, 14 prodire ad delectum, it. in delectu prodire, ib.
in civitate ira odioque ardente delectus prope omnium voluntariorum fuit ix, 10 cf. ix, 42 ubi volunt: nullus delectus fuisse dicitur: vid. infra in v. voluntarius
præter delectum eorum, quos in supplementum mitti oportebat—quatuor scriptæ legiones sunt, intraque undecim dies delectus est perfectus xliii, 15 it. conficere xxv, 5 vid. Edicere, it. Indicere

Delegare xxix, 22 patefacto dein scelere (Pleminium) delegatum in Tullianum, etc. sc. carcerem, i. e. missum, amandatum e. i. g. a.
delegata primoribus pugna vii, 8
Samniti—delegata pugna x, 27 nempe cum plures populi unis castris continerentur
delegata obsidione in curam collegæ ix, 13 cf. v, 20
ut omne rei bene aut secus gestæ in Etruria decus dedecusque ad Volumnium sit delegatum x, 19 i. e delatum, rejectum, ei assignatum: cf. xxi, 46 vid. B. Patruum in Excurs. ad Sueton. Tib. cap. 16
ipsum dictatorem fugere invidiam ex eo criminaque, eo delegasse ad senatum v, 20 i. e. ideo dictatorem permisisse rem senatui
fortunæ loci delegaverant spes suas vi, 28
adversa casibus incertis belli et fortunæ delegare xxviii, 42 vid. Intt. ad h. l.
ministerii delegandi causa ix, 29 de sacrificio. Omnino delectantur, præter Liv. alii Latinitatis auctores usu hujus verbi tropico e re pecunia-

ris potiti, cum quidem a debitoribus non repræsentatur pecunia, h. e. ex arca solvitur, sed, per delegationem, h. e. per alios, ipsorum nomine: vid. Clav. Cic. in h. v.

Delenimentum iv, 51 aptissimum tempus erat—delenimentum animis Bolani agri divisionem objici: vid. delinimentum

Delenire eleganter habet significationem capiendi animi et corrumpendi suavitate aliqua, ut philtra vii, 38 Capua instrumenta omnium voluptatum delenitos militum animos avertit a memoria patriæ: vid. Delinimentum

Delere ix, 45 nomen Æquorum prope ad internecionem deletum

ubi satis placuere vires, et jam miles quoque, ad delendam priorem ignominiam, hostem poscebat xxxix, 30

Delibare v, 12 cur primus ac potissimus ad novum delibandum honorem sit habitus

Deligere ix, 26 dictator deligendus exercendis quæstionibus fuit, i. q. eligendus, dicendus, quod proprium in eo negotio verbum est

quem ex collegis, optione a senatu data, socium sibi imperii delegerit viii, 33

centurionum robora ex toto exercitu delegit xxiv, 46 vid. Drak. ad ix, 17

Delinimentum prorsus idem sibi vult, quod delenimentum; eademque ratio est verborum delinire et delenire. Somnia sunt Drakenborchii, discrimen inter hæc verba statuentis, adversante quidem linguæ natura. Nempe 'delenimentum,' placandi, mitigandi, significatum habere dicit ad vii, 38 contra 'delinimentum' oblinendi atque imbuendi sensum dare: cf. ad v, 31 parumque abhorruisse videtur ab hac opinione, ut a 'delinere' (unde scilicet est 'delitus') 'delinimentum' derivaret. Itaque cum id fieri non posse, dum animadversionem ad xxxix, 11 daret, in mentem ei venisset, a verbo 'linire' 'delinimentum' derivat: sed ipse agnoscit, 'linire' esse verbum recentius. Nihilo tamen secius confirmat illud horum vocabulorum discrimen. Recte. Nam sic scil. 'intelligere' et 'intellegere' differunt. Sed satis de argutiis. Unus Horatii locus refutet Drakenborchium Carm. iii, 1. 41 sqq. 'Quodsi dolentem nec Phrygius lapis, Nec purpurarum sidere clarior Delinit usus,' etc. Rectius paulo de deliniment. is sensit Dukerus ad xxxix, 11 quem vid. cf. B. Patruus ad Tacit. Agric. cap. 21 ubi diserte 'porticus et balnea et conviviorum elegantia,' tanquam delinimenta vitiorum commemorantur

Hispalæ concubitu carere eum decem noctes non posse, illius excetræ delinimentis et venenis imbutum xxxix, 11

illam furiam pestemque omnibus delinimentis animum suum avertisse atque alienasse xxx, 13

Delinire iv, 13 largitiones frumenti facere instituit: plebemque hoc munere delinitam, etc.

Delubrum xxx, 20 multis Italici generis (quia in Africam secuturos abnuentes concesserant in Junonis Laciniæ delubrum, inviolatum ad eam diem) in templo ipso fœde interfectis

Demandare viii, 36 curam eorum—legatis demandavit

Demere xxxiv, 54 demtum ex dignitate populi, quicquid majestati Patrum adjectum esset

ut de stipendio equitum—æra demerentur vii, 41 cf. iii, 38

vinctis quoque demta in eos dies vincula v, 13

plus enim dignitatis comitiis ipsis detractum est—quam virium aut plebi additum est, aut demtum Patrib. ii, 60

eam se contumeliam injuriamque, si sibi ab iis, qui fecerint, dematur, etc. viii, 28

et simul ex omnibus locis ad castra recipienda demendamque ignominiam rediri cœptum est xli, 3

Demereri iii, 18 demerendi beneficio tam potentem—civitatem

Demergere ii, 29 totam plebem ære alieno demersam esse

demersam partem a parte civitatis vi, 27 (per æs alienum)

Deminuere iv, 24 quanquam deminutum censuræ jus noluissent

Papirium nihil de ejus jure deminuturum viii, 34

quam quod deminutum quicquam sit ex regia potestate ii, 1 vid. Diminuere

Demissior iv, 44 nihilo demissiore ani-

mo—causa ipse pro se dicta—damnatur

Demittere agmen ix, 2 sc. de monte. Sic et cap. 27 Oppos. erigere
inclinavit sententia, suum in Thessaliam agmen demittere xxxii, 13 nisi legend. cum Gronov. 'demitteret'
navem eandem secundo amni Scodram demisit xliv, 31
de cœlo demissus x, 8
demissa jam in discrimen dignitas iii, 35 i. e. vacua, iterum aliis conferenda
Pleminius in inferiorem demissus carcerem est, necatusque xxxiv, 44
præsenti vultus demittere, tacite prætereuntes exsecrari ii, 58

Demonstrare xxiii, 33 dat, qui itinera cum cura demonstrent

Demovere vi, 32 hostes gradu demoti
quod demovendis statu suo sacris religionem facere posset ix, 29

Denique v, 6 ut non obsidionis tædio, non denique regni quicquam apud eos novatum sit; non negata auxilia ab Etruscis irritaverint animos. Non plane inusitatum est, ne apud Cic. quidem, 'denique' in enumerando poni secundo loco, quod rectius non nisi tertio membro præfigi solet; nisi vero plura tribus enumerentur. Hoc autem loco magis offendit 'denique' alteri 'non' adjectum, quod sequitur tertium 'non.' Huc igitur 'denique' illud rejiciendum videri possit. Forte librariorum vitio transpositio facta est

Denotare iv, 55 haud dubie Icilios denotante senatu

Denudare judicium suum xlii, 13 i. e. non obscure significare, quibus faveas
denudavit mihi consilium suum xliv, 38

Denuntiare terrorem xxiv, 37 sc. factis
si leniter agendo parum proficerent, denuntiarent Samnitibus vii, 31
dictator—magistro equitum denuntiavit, ut sese loco teneret viii, 30
legati—venerant, denuntiatum Fabio,—ne saltum—transiret ix, 36
denuntiavit populo—Macedonum exercitum cæsum fusumque, etc. xlv, 1 Rarius in bonam partem dicitur

Depellere xxiii, 8 nec eum—patria majestas sententia depulerat
depulsus magna spe xxxi, 25 i. q. dejectus, destitutus

Deperire xxvii, 15 ejus præsidii præfectus deperibat amore mulierculæ

Deplorare xxix, 31 deplorabant ea apud Syphacem Carthaginienses
deplorata spes est xxvi, 12
cum—deploratum pæne Romanum nomen in concilio sociorum fidelium esset ix, 7
jam enim agros deploratos esse xli, 6 Forte legend. 'depopulatos'
suam quisque spem, sua consilia, communibus deploratis, exsequentes v, 40
cum sibi nihil vivi reliquum præterquam linguam, ad deplorandas patriæ suæ calamitates, præfatus esset xliii, 7

Deponere v, 2 militem R.—ne hyemis quidem spatio—arma deponentem
cœptum bellum—triennio prius depositum erat xxxi, 1 cf. cap. 31
Corinthum, ubi deponerentur obsides, convenitur xlii, 5
ut plerique nobilium annulos aureos et phaleras deponerent ix, 46
coronam Romæ in aram Apollinis deposuisse xxiii, 11
deposito suo magistratu, modo aliorum magistratui imposito iv, 24

Depopulari v, 4 agros nostros millies depopulati sunt: cf. x, 12 it. xxii, 13
late depopulato agro ix, 36

Deportare xliii, 6 se ab mare devecta habere (frumenta) ut, quo senatus censuisset, deportarent
et quem, si deportandus exercitus victor ex Africa esset, deportare xxx, 40 sc. eum juberent: cf. xxxix, 38 vid. Clav. Cic. in h. v.

Deposcere xxi, 6 ad ducem ipsum, in pœnam fœderis rupti, deposcendum
si sint duæ roboris ejusdem in urbe gentes, deposcant, hæc Volscos sibi illa, Æquos ii, 49 i. e. desumant sibi bello petendos. Delectari videtur Livius hac voce, quæ in re gladiatoria proprie dicitur

Deprecari vi, 21 eaque cunctatio colonis spatium dederat deprecandi senatum
si quid scelerate in fratrem admisi, nullam deprecor pœnam xl, 15

Deprehendere xxxviii, 21 et erant deprehensi genere pugnæ, in quod minime apti sunt
pro speculatore deprehensus xxxvii, 11

Deprendere xlii, 17 se daturum, quod nec in dando nec datum ullo signo deprendi posset (de veneno)

quinqueremem satis credens deprensam rapido in freto, in adversum æstum reciprocari non posse xxviii, 30

literis ad Persea deprensis xlii, 51 i. e. interceptis

Deprimere iii, 65 æquari velle simulando ita se quisque extollat, ut deprimat alium: cf. xxx, 36 it. xxxvii, 53

Depugnare ix, 39 acie depugnatum est

depugnatumque haudquaquam certamine ambiguo cum Gallis est vii, 26 et ib. duorum militum eventum, inter quos pugnatum est: cf. x, 37

Deridiculum xxxix, 26 alterum deridiculum esse, se reddere rationem, etc. i. q. valde ridiculum. Vox Tacito etiam aliquoties usurpata: v. c. Annal. xii, 49 'Pelignus ignavi animi, et deridiculo corporis juxta conspiciendus.' Sic 'deparcus' etiam dictum est pro 'admodum parcus.' Similiter detegere, deamare, adamare, pro accurate, impense tegere, amare, dicitur

Derivatio v, 15 exsequebatur inde, quæ solennis derivatio esset (de lacu Albano rite emittendo)

Deruptus xxi, 33 deruptæ angustiæ, it. ripæ xxxvii, 39

in derupta præcipitati xxxviii, 2

Descendere xxiii, 29 omnibus copiis in campum descensum est

qua descendere ad forum rex solebat xxiv, 7 cf. xxxiv, 1

arcem regiam tenebat præsidium; neque et descenderent inde—perpelli potuerunt xxxii, 32

Samnites Tifata, imminentes Capuæ colles, cum præsidio firmo occupassent, descendunt inde quadrato agmine in planiciem, quæ Capuam Tifataque interjacet vii, 29 Hinc, naturæ rei accommodate, sæpissime dicitur 'in aciem descendere,' v. c. ix, 14 Plerumque certe ante pugnas tutiora, h. e. altiora, loca occupata et insessa fuere

cui, (Philippo) si semel in causam descenderit, nihil integri futurum sit xxxvi, 7 vid. Deducere

non prius, quam deseri urbem videant, curam in animos Patrum descensuram iii, 52

locum qui nunc septus descendentibus inter duos lucos est, asylum aperit i, 8

cum plebs in foro erecta exspectatione staret, mirari primo, quod non descenderet tribunus ii, 54 sc. in forum. Sic sæpissime, v. c. iii, 48

descendit ferrum in corpus i, 41

Desciscere ix, 16 quibus invitis descitum ad Samnites erat

ad eos Murgantinæ desciverunt terræ xxvi, 21

Describere i, 32 jus ab—Æquicolis descripsit

descriptio ad tibicinem cantu vii, 2

frumentum ædiles curules quaternis æris vicatim populo descripserunt xxx, 26 i. e. diviserunt: vid. Drak. ad xxxi, 34

legiones conscriptæ—legiones urbanas scripturum—Iis quindecim millia peditum et quingentos equites, pro numero cujusque juniorum, descripsit xxxiv, 56

cum eas legiones quatuor descripsissent xxxix, 38 vel potius de sententia Gronovii, Drak. et Creverio probata: 'in eas legiones.' Est autem 'describere in leg.' i. q. tirones dispertiri per legiones easque supplere

Desecare xlii, 64 spicas fascibus desecare, i. e. de fascib. stramenti desecare spicas

Deserere v, 2 hæc omnia in profano deseri placet sacra? Perquam aspere dictum pro 'relinqui'

quos vires sanguisque desereret xxv, 14

qui aut citati non affuerant, aut vades deseruerant xxxix, 41 i. e. sponsoribus suis in re capitali defuerant, nec ad causam dicendam præsto fuerant, ut vadum fidem liberarent: vid. Intt. ad h. l.

Desertio xli, 24 cur execrabilis ista nobis solis velut desertio juris humani est. Scilicet Achæi finibus suis interdixerant Macedonibus. Hoc decretum eorum, humanitati contrarium, eleganter dicitur 'desertio,' etc.

Deses iii, 68 sedemus desides domi: cf. cap. 7

nec rem R. unquam tam desidem fuisse atque imbellem xxi, 16

Desiderabilis xxiv, 5 velut suis vitiis

desiderabilem efficere vellet avum

Desidere Præf. labente deinde paulatim disciplina, velut desidentes primo mores sequatur animo; deinde ut magis magisque lapsi sint; tum ire cœperint præcipites. Tribus gradibus hæc tria differunt. Sunt autem 'desidentes mores' paulatim labi incipientes

terra—caverna ingenti desederat xxxii, 9 sic dicitur proprie de labe terræ: vid. Drak. ad h. l.

Desiderium ii, 2 ne ubiubi regum desiderium esset, regem sacrificulum creant, i. e. ne qua plebi occasio relinqueretur ministerii regis requirendi, cum deesset, qui vice ejus fungeretur

desiderium parentum ac patriæ explere i, 9 h. e. efficere, ne quis eos desideret, eorumque operam suscipere

quæ vos, cum reliqueritis, macerent desiderio v, 54

Designare i, 10 designavit templo Jovis fines: cf. cap. 35

quod ex ea tantum præda, quæ rerum moventium sit, decuma designetur v, 25

nulla ignaviæ nota leviore vos designari potuisse xxiv, 16 i. e. insigniri, conspicuos reddi

Desperare x, 14 Samnites, desperato improviso tumultu, quando in apertum semel discrimen evasura res esset, etc.

quia non desperabat voluntariam deditionem xxiii, 14

Desperatio futuræ sibi postea fidei iii, 2

Despicere xliv, 6 ut despici vix sine vertigine quadam, simul oculorum animique possit

Despoliare: vid. Dispoliare

Despondere i, 26 quæ desponsa uni ex Curiatiis fuerat

nec jam ipsi solum despenderant animos iii, 38 cf. xxvi, 7 it. xxxi, 22

plebem secum trahere haud dubium consulatum spe et favore despondentem iv, 13 i. e. spondentem, sibi destinantem

jam velut despondente fortuna Romanis imperium Orientis xxvi, 37

Destinare ix, 16 parem destinant animis Magno Alexandro ducem (Papirium) cf. xxviii, 24

si hoc bene fixum destinatumque in animo est xxi, 44

præter opinionem destinatam suorum hostiumque xxviii, 14 Sic, monente Dukero, apud Cic. Tusc. ii, 2 dicitur 'destinata sententia'

quem (Scipionem) modo civitas—ad imponendum Punico bello finem creaverit consulem, spe destinaverit Hannibalem ex Italia detracturum, etc. xxix, 20

quin Fabius omnium consensu destinaretur (consul) x, 22

subsidiaque destinata impedimentis data, ne—in ea impetus fieret xxiii, 16 Jac. Gronov. videtur 'destinatus' pro 'assuetus' dici: verum Crevierio expungendum aut 'destinata' aut 'data'

ex his ducentos viginti quinque, qui omnium consensu destinabantur et infandæ colonorum cædis, et defectionis auctores, vinctos Romam deducunt ix, 24 i. e. credebant omnes, utriusque facinoris reos illos esse: cf. viii, 12

animis auctorem destinabant cædis xxxiii, 28 cf. vii, 33

si Cretenses bene ac naviter destinarent, potiorem populi R. quam regis Persei amicitiam habere, etc. xliii, 7 i. e. statuerent

quas urbes direpturos se destinaverant xxiv, 2 i. e. constituerant

et stantes (Galli) quo densiores erant, hoc plura, velut destinatum petentibus, vulnera accipiebant xxxviii, 26 sc. corpus petentibus Romanis, veluti scopus feriendus esset

ad destinatum jam ante consilio xxi, 54 vid. Intt. ad xxxviii, 26

Destinatio xxxii, 35 nulli omnium placere, partium, quibus cessurus, aut non cessurus esset (Philippus), destinatio, i. e. attributio civitatum et regionum Græciæ

Destituere i, 4 cum fluitantem alveum—tenuis in sicco aqua destituisset

ut quemque timentem altitudinem destituerat vadum xxi, 28

ante tribunal regis destitutus ii, 12

ante pedes destitutam causam dicere jussit xxiii, 5

cohortes extra vallum sine tentoriis destitutæ x, 4 sc. contumeliæ causa: vid. Clav. Cic. in h. v.

destituti ab unica spe auxilii in deditionem venerunt xl, 47

quod morando spem destituerit i, 51 vid. Intt. ad h. l.

Destrictus viii, 7 destricta securis. Al. 'districta,' male: vid. Duker. ad Flor. ii, 2 it. Drak. ad xxvii, 13

Desultor xxiii, 29 quibus, desultorum in modum, binos trahentibus equos inter acerrimam sæpe pugnam in recentem equum ex fesso armatis transultare mos erat: cf. 44

Desumere xxxviii, 45 recto itinere duxisti exercitum ad eos, quos tibi hostes desumseras, i. e. bello petendos depoposceras

duo, singuli singulos, sibi consules asservandos assidua opera desumunt iv, 55

Desuetus iii, 38 cur ex tanto intervallo rem desuetam usurparent

Detegere xlii, 3 magnum ornamentum ee templo ratus adjecturum, si tegulæ marmoreæ essent, profectus in Bruttios, ædem Junonis Laciniæ ad partem dimidiam detegit, etc.

nimis detegendo cladem nudandoque xxiii, 5

Detergere xxviii, 30 unius (triremis) prælata (quinqueremis Romana) impetu lateris alterius remos detersit

asseribus falcatis detergebat pinnas xxxviii, 5 i. e. defringebat

Deterior vii, 12 quem (hostem) tempus deteriorem indies et locus alienus faceret

Determinare i, 18 Deos precatus regiones ab oriente ad occasum determinavit

Deterrere xxii, 42 quæ ad deterrendos a cupiditate animos nuntiata erant, ea accenderunt

Detestabilis xxiii, 3 ut supplicii sumendi vobis ex improbo ac detestabili senatu potestas esset

Detestari x, 41 furiale carmen detestandæ familiæ stirpique compositum

in caput eorum detestari minas periculaque, qui id suasissent xxxix, 10

Detestatio x, 38 primoribus Samnitium ea detestatione obstrictis: vid. Execratio

Detinere xxvii, 12 ut quam acerrimo bello detineret Hannibalem, i. e. moraretur et impediret, quo minus alio bellum transferre posset

uni concionibus data nunc detinenda, nunc concienda plebs iv, 55

Detractator: vid. Detrectator

Detrahere xxii, 13 irritat etiam de industria ducem, si forte accensum tot indignitatibus cladibusque sociorum detrahere ad æquam certamen possit, i. e. ad prælium in planitie locorum ineundum cogere

Hannibalem ex Italia detractum xxix, 20

regum majestatem facilius ab summo fastigio ad medium detrahi, etc. xxxvii, 45

frænos ut detrahant equis imperat iv, 33

Detrectare xxxviii, 49 nec quicquam aliud scit, quam detrectare virtutes, corrumpere honores ac præmia earum, i. e. deterere, deque iis detrahere: vid. B. Patruum ad Cic. Phil. x, 3

Eumene summæ rei discrimen haud dubie detrectante xxxvii, 18

Detrectator xxxiv, 15 Cato ipse, haud sane detrectator laudum suarum, etc. (detractator, Drak.)

Detrudere ii, 10 jam impetu conabantur detrudere virum

Detruncata corpora brachiis abscisis xxxi, 34

arboribus—dejectis detruncatisque xxi, 37

Deturbare x, 41 deturbatisque Samnitibus, qui circa portam erant, muros occupavere

deturbant nitentes per ardua hostes xxv, 13 cf. v, 47

Devastare xxii, 9 Marsos inde Marrucinosque et Pelignos devastat

Devehere v, 54 que ex mediterraneis locis fruges devehantur: cf. iv, 52 it. xliii, 6. xlv, 29

Devenire ix, 31 se nullam suam gloriam inde—quærentem in eum locum devenisse, i. e. in locum undique montibus clausum

Deversorium xxi, 63 magis pro majestate videlicet imperii Arimini, quam Romæ, magistratum initurum, et in deversorio hospitali, quam apud penates suos prætextam sumturum

Devertere xliv, 43 simul in sylvam ventum est, ubi plures diversæ semitæ erant—cum perpaucis maxime fidis via devertit. Drak. dedit 'divertit,' male: vid. Clav. Cic. in h. v. it. Duker. ad xlv, 10

Deverticulum ix, 17 nihil minus quæsitum a principio hujus operis videri potest, quam ut plus justo ab rerum ordine declinarem; varietatibusque distinguendo opere, et legentibus velut deverticula amœna, et requiem animo meo quærerem

Devincere i, 28 Mettus Tullo devictos hostes gratulatur: cf. viii, 31
quem (Darium)—nihil aliud, quam bene ausus vana contemnere, incruentus devicit ix, 17 cf. cap. 40
Devius iv, 19 pars (copiarum) devio saltu circumducta ab tergo aggrederetur: cf. xxxv, 30 it. xliv, 36
nos hic pecorum modo per æstivos saltus deviasque calles exercitum ducimus xxii, 14
Devocare iv, 39 ab tumulo suos devocat, et in castra R. penetrat: cf. xxxiii, 18
Devolare ii, 29 devolant de tribunali
Devolvere i, 47 devolvere retro ad stirpem fratri similior, quam patri
velut monte præcipiti devolutus torrens rapitur xxviii, 6
Devovere viii, 9 agedum—præi verba, quibus me pro legionibus devoveam: cf. ix, 4
devotis corporibus in hostem ruentes ix, 17
ancipiti Deum iræ devotus x, 39
Deurere x, 4 tecta semiruta vici—deusti: cf. xxxix, 2
hyems arbores deusserat xl, 44
Deus Jupiter xxxi, 10
mortale corpus Dei (Herculis) xxxvi, 30
per quicquid Deorum est xxiii, 9
Dii patrii—publici penates iii, 17 Quanquam Drak. legit Dii vestri
Dii hospitales xxxix, 51 it. sociales iii, 18 h. e. initæ societatis testes ac vindices Dii
Diique et homines Romani v, 51
Dii publici privatique v, 52
nequicquam Deos fidemque invocantes ix, 12
'Dii hominesque' dicuntur pro omnibus omnino, etiamsi res non magnopere ad Deos pertineat. Hac ratione Duker. iii, 17 explicat, ubi 'Dii hominesque armati opem ferre' dicuntur. Gronov. autem emendatione medetur huic loco, quem parum sanum putabat. Ipse Cic. Epp. Div. i, 9 'Diis hominibusque approbantibus' dixit pro nemine dissentiente, reprehendente: vid. Manut. ad h. l. Idem Liv. noster xl, 12 ita exprimit: 'pæne omnium Deorum hominumque consensum collegit'
Dexter xxvii, 48 'dextra acies' pro dextro cornu: 'media acies' paulo ante memoratur
dextra ala xxxi, 21 dicitur in comparatione cum absente alia, quæ 'sinistra' intelligenda est: cf. cap. 11
rem per se popularem ita dexter egit viii, 36 adverbialiter dictum, ut alia adjectiva: vid. Drak. ad xxii, 12
Dexteritas xxviii, 18 tanta Scipioni ad omnia naturalis ingenii dexteritas
Dextrorsus vi, 31 Sp. Furius, M. Horatius dextrorsus maritimam oram atque Antium Q. Servilius et L. Geganius læva ad montes Ecetram pergunt
Dicare i, 20 ad ea elicienda ex mentibus divinis Jovi Elicio aram dicavit
id enim illi loco dicandum vates canebant vii, 6 (de Curtii devotione)
Dicere i, 1 cui Ascanium parentes dixere nomen
ut exercitui diem primam quamque diceret ad conveniendum xlii, 28
locum se consciis dixisse xxv, 16 i. e. edixisse, indicasse
Fulvius cos. unus creatur—isque —Manlium—collegam dixit xxxvii, 47 i. e. renuntiavit in comitiis a se habitis, ut recte explicat Gruchius: cf. vii, 24
iterum prærogativa suffragium init, creatique in ea coss. Fabius—Marcellus. Eosdem coss. ceteræ centuriæ sine variatione ulla dixerunt xxiv, 9 cf. xxvii, 6
cum primo vocatæ Q. Fabium cos. dicerent omnes centuriæ x, 15
Marcellum et Valerium absentes coss. dixerant xxvi, 22
nihil se mutare sententiæ, eosdemque coss. dicturos esse, ib.
velle se cum majoribus natu colloqui, et ex auctoritate eorum coss. dicere, ib. Conferantur denique, quæ cap. eod. init. leguntur. Fulvius, Romam comitiorum causa arcessitus, cum comitia consulib. rogandis haberet, prærogativa Veturia juniorum declaravit T. Manlium, etc.
jussusque dictatorem dicere rei gerendæ causa—dixit Papirium, a quo Fabius—mag. equitum est dictus viii, 29
magistro equitum dicto vi, 39 cf. vii, 26
orationem dicitur habuisse—cum se non rem novam petere: quippe, etc. i, 35 pro petere diceret: cf. i, 47 extr. it. 48 init.
perfusumque ultimi supplicii metu,

mulcta dicta, dimisit ix, 16 cf. xlii, 9 it. xliii, 16

consulis imperio dicto audientes futuros sese dicerent xli, 10

si prætori dicto audiens non esset xxix, 20

Dictator vi, 6 qui se dictatorem jam quartum creasset. Cel. Strothius ad h. l. aut legendum 'imperatorem' aut certe intelligendum putat. Ac profecto, si 'dictator' proprie intelligatur, parum constare sibi Livius videtur, qui sub finem ejusdem capitis dixerit 'Furium sibi pro dictatore, seque (Valerium) ei pro magistro equitum futurum;' id quod, sane speciose, Vir doctissimus pro confirmanda sua vel emendatione vel explicatione dixit. Addi et illud poterat, quod ipse Camillus sibi repugnare videatur, qui, cum dictatorem se creatum l. l. dixisset, cap. sequ. hæc pronuntiaverit: 'an me, quod non dictator vobis, sed tribunus signum dedi, non agnoscitis ducem?' Sed salva res est. Livius cum Camillo suo sibi constat; nec est nobis ad emendandi negotium confugiendum. Nimirum paulo ante locum superius exscriptum hæc leguntur: 'Senatus Diis agere gratias, quod Camillus in magistratu esset: dictatorem quippe dicendum eum fuisse, si privatus esset.' Non igitur 'dictus est,' sed, uti cap. 7 diserte Camillus fatetur, 'tribunus' mansit. Pronum itaque fuerit, illud 'creasset' accipere pro creandum censuisset, creare voluisset. Ita, non adversante usu loquendi, omnia sibi constare mihi quidem videantur. Et illius usus loquendi exemplum luculentum statim subsequitur cap. 8 ult. ubi victoriam expectaret nemo aliter interpretabitur, quam expectare consentaneum esset, expectandam censeret e. i. g. a.

dictator—moderator et magister consulibus appositus ii, 18

hoc—neque triste dictatoris imperium—injunxisse servitutis v, 2

neu populus in se potissimum dictatorem et jus dictaturæ extinguat viii, 34 nisi cum Drak. legas 'dictatore'

Jovis Solisque equis æquiparari dictatorem in religionem etiam trahebant v, 24 sc. quoad currum equis albis junctum

donec ab novis consulibus—nominatus dictator C. Pœtelius ix, 29

dictatorem quæstionibus exercendis dici placuit ix, 26

dictator Carthaginiensis xxiii, 13 in municipiis iii, 18

dictatorem facere ii, 21 creare ii, 18. vi, 6 it. cap. 11 legere ii, 18

Dictatorius vii, 4 summo loco natus dictatorius juvenis, i. e. filius dictatoris

dictatoria majestas viii, 30 cf. iv, 14 it. invidia xxii, 26

dictatorium fulmen in se intentatum vi, 39

Dictatura popularis, et orationibus in Patres criminosis, fuit viii, 12 i. q. dictator

Dictio viii, 24 accito ab Tarentinis in Italiam data dictio erat, caveret Acherusiam, etc. (sortes Jovis Dodonæi) Sic etiam 'dicere' et 'dictum' de oraculis proprie dicuntur: vid. Intt. ad h. l.

Dictitare iii, 20 quod sæpius Quintius dictitabat: cf. ix, 18 Admodum delectari Livium frequentativis sine vi, vel hic locus, additumque 'sæpius' docet: vid. Drak. ad viii, 31

Dictum vii, 33 hæc dicta dederat, cum equites consulis jussu discurrunt in cornua: cf. iii, 61

dicto paruit consul ix, 41

contra dictum suum xxii, 25 i. e. edictum: cf. viii, 34

nec bene nec male dicta profuerunt ad confirmandos animos xxiii, 46 i. e. exhortationes—probra

Diducere vi, 15 quin eam (turbam) diducitis a me singulis vestris beneficiis, intercedendo, eximendo de nervo cives vestros, etc. nisi legend. cum aliis 'deducitis' aut 'seducitis,' quod utique 'separare' significat

ut extenuatam mediam diductis cornibus aciem Gallorum vidit xxxi, 21 vid. Intt. ad v, 38

Dies certandæ mulctæ xxv, 3 i. e. terminus, quem nos dicimus

exiit induciarum dies iv, 30 cf. cap. 58 init. it. xlii, 47 pro 'tempore:' vid. ix, 34

ad stipendium, cujus dies exierat, poscendum xxii, 38

constantiores nos tempus diesque facit xxii, 39

brevisque dies ad conveniendum edicta xli, 10

quam insigni celebrique dedicata

est dies v, 52

regionem dierum plus triginta in longitudinem, decem inter duo maria in latitudinem patentem xxxix, 59 pro dierum itineribus. Sic Cic. Epp. Att. v, 16 castra, quæ aberant bidui

quotidie bis in die fœderis icti cum Romanis perlegendi xliv, 16 Drak. deleto 'quotidie' legit 'bis in diem.' Eum: vid. ad v, 14 it. Oudendorp. ad Suet. Octav. cap. 31

post diem tertiam ejus diei xxvii, 35 cum is diem de die differret xxv, 25

in diem rapto vivit xxii, 39

mutabiles in diem causæ xxxi, 29

dies pecuniæ xxxiv, 6 i. e. dies solutionis ex ærario faciendæ

die aliquot horis superante xxix, 7

supplicationem unum diem habere (jussi) xxviii, 11

jamque aderat judicio dies iii, 37

quem diem patrando facinori statuerat xxxv, 35

diem finiri placuit xxxv, 7

hic dies et Romanis refecit animos et Persea perculit xlii, 67 i. e. acta hujus diei: cf. ix, 39 it. xxviii, 28 vid. Drak.

quorum nec virtutis nec fortunæ ullo die populum Rom. pœnituit ix, 18

ubi id temporis visum, quo de die epulatis jam vini satias principiumque somni esset xxv, 23 cf. xxiii, 28

insignemque (diem) rei nulli publice privatimque agendæ fecerunt vi, 1 (Alliensem)

diem festum per triduum agi xxv, 23 i. e. Dukero explicante, solennia plurium dierum

cum Patres clandestina denuntiatione revocati ad diem certam essent iv, 36 Certus dies non dicitur: vid. Drak. ad h. l.

diem ad proficiscendum nuntius habuit, nocte rediit x, 39

quibus dies noctesque fugientibus per hos dies institiatis xxvii, 13

Differre xxxiv, 49 qui male commissam libertatem populo R. sermonibus distulerint, i. e. vulgaverint

passim eos simul pavor terrorque distulerant vi, 42 vid. Gronov. ad iv, 33

differri non posse adeo concitatos animos vii, 14

dilatus per frustrationem xxv, 25

et ii repulsi, in spem impetrandi tandem aliquando honoris dilati xxxix, 32 i. e. rejecti s. aliam petitionem jussi expectare. Sic et xli, 8 legatique ad novos magistratus dilati erant: cf. xxvi, 33 it. 51

Difficilis x, 34 relicta, quæ migratu difficilia essent

hæsere omnia tela haud difficili ex propinquo in tanta corpora ictu xxvii, 14

difficile ad fidem est in tam antiqua re, quot pugnaverint, etc. iii, 5

adeo moderatio tuendæ libertatis, dum æquari velle simulando ita se quisque extollit, ut deprimat alium, in difficili est iii, 65

Diffindere ix, 38 triste omen diem diffidit: alias 'diremit.' Sunt etiam qui 'diffudit' legant

Dignatio ii, 16 Appius inter Patres lectus haud ita multo post in principum dignationem pervenit, i. e. par illis dignitate factus est: vid. Drak. ad h. l.

eos nos jam populi R. beneficio esse spero, qui sacerdotiis non minus reddamus dignatione nostra honoris, quam acceperimus x, 7 Sic fere Tac. Mor. Germ. 13 magna patrum merita principis dignationem etiam adolescentulis assignant

Dignitas vi, 41 de indignitate satis dictum est (etenim dignitas ad homines pertinet) quid de religionibus atque auspiciis, quæ propria Deorum immortalium contemtio atque injuria est, loquar?

Dignus xxiii, 42 si modo, quos, ut socios haberes, dignos duxisti

digni indignique pro omnibus dicuntur xxiv, 16 vid. Intt. ad h. l.

digna res visa, ut simulacrum celebrati ejus diei—pingi juberet xxiv, 16

ut ex eo donum aureum, dignum amplitudine templi ac numine dei ex dignitate populi R. fieret v, 23

impetrataque pax, magis ut fessa tam diutino bello acquiesceret civitas, quam quod digni peterent, ib.

quibus si videretur digna causa, et Hannibali denuntiarent, etc. xxi, 6 vid. Gronov. Obs. iii, 8

eam rem minus ægre, quam dignum erat, tulisse Romulum ferunt i, 14 i. q. æquum. Sic et 'verum' pro 'æquo dicitur:' vid. infra in h. v.

auctoribus hoc dedi, quibus dignius hoc credi est viii, 26

Digredi ex colloquio xxxv, 38

Digredi et legati a Philippi colloquio ita digressi sunt, ut præ se ferrent, etc. xxxix, 35

Dijungere xlii, 46 quod veterem amicitiam dijungeret sibi ab Romanis: vid. B. Patruum ad Plin. Paneg. cap. 93

Dilabi ab signis xxiii, 18 a stationibus xxiv, 46 cf. vi, 17

dilapsi ab ordinibus hostes xxxvii, 20

turba ex eo loco dilabebatur vi, 17

dilapsa esse robora corporum animorumque xxiii, 45

dilapsis ad prædam militibus iv, 55

dilaberentur in oppida, situ urbium mœnibusque se defensuri viii, 29 cf. ix, 45

ædes Jovis dilapsa iv, 20

qua dilabente (nebula) xli, 2 it. xxi, 36 de nive

Dilatio belli ix, 43 it. cap. 45

nec recipiente dilationem re vii, 14

cum his molliter et per dilationes bellum geri oportet v, 5 in eod. cap. est: per intermissiones has intervallaque et paulo post: si laxamentum dederis

Dilucere fraus cœpit viii, 27

dilucere, id quod erat, cœpit xxv, 29 cf. iii, 16

Diluere iv, 14 crimenque a Minucio delatum ad senatum diluendum, nisi legatur deluend. i. e. solvendum

qui, quæ Popillius objecerat, diluere utcunque conati sunt xlv, 10

Dimetari locum castris viii, 38

Dimicare vi, 41 dimicantes competitores

absentem (patrem) de liberis dimicare iii, 44 it. de vita xxiv, 26

ut in singulas horas capite dimices tuo ii, 12

Camillum de repulsa dimicare vi, 40 i. e. repulsæ periculum adire

seditione inter ipsos dimicatum, cum alii ad se, alii ad Eumenem civitatem traherent xxxix, 34

sine ulla sede vagi dimicassemus, ut quo victores nos reciperemus xliv, 39 Sane impeditius dicta, nec tamen sine exemplis. Sensus hic est: dicite quæso, quo nos victores recepissemus, si sine ulla sede vagi dimicassemus

Dimicatio i, 38 dimicatio universæ rei, i. e. de universa re

in casum universæ dimicationis non veniebant xxii, 32

non tolere igitur dimicationem, nec alia re, quam velocitate, tutantes se in castra refugerunt xxxi, 35

Dimidium militum, quam quod acceperat xxxv, 1 Alii interpretes 'quam' tollunt, alii, hoc sublato, 'quos' legi volunt. Eos vid. ad h. l. it. ad xlv, 18

Diminuere: vid. Deminuere, quod verbum Livio, in locis ibi laudatis, ex auctoritate codicum, ab interpretibus restitutum est

Dimittere simpliciter dicitur sine mentione missorum xxix, 37 per provincias dimiserunt censores, ut—referretur numerus. Idem observare licet in verbo 'mittendi' et 'præmittendi:' vid. Duker. ad h. l.

ita mille equitibus Magoni—dimissis xxi, 54 i. e. a Magone dimissis

Maharbalem cum equitibus in agrum Falernum prædatum dimisit xxii, 13 sc. cum in omnibus ejus agri partibus prædatum mitteretur: vid. Drak. ad iv, 52

ludi dimissi xxxiii, 33 it. convivium dimissum xxxvi, 29

nec hæc tantum Perseo per avaritiam dimissa res—sed etiam Gentii regis parata societas, et tum Gallorum, effusorum per Illyricum ingens agmen oblatum avaritia dimissum est xliv, 26 eleganter de occasione et opportunitate, quam quis e manibus elabi sinit, de quo etiam 'amittere' dicitur

novem tribunorum auxilio vetit causam in magistratu dicere, dimissique fuerant xxiv, 43

Dimovere ix, 29 quod dimovendis statu suo sacris religionem facere posset. Secundum ea quæ Burmannus ad Quintil. I. O. vii, 3 de discrimine verborum 'demovere' et 'dimovere' disputavit, rectius h. l. 'demovendis' legeretur

nec tamen is terror—fide socios dimovit xxii, 13

Directo (adv.) i, 11 sunt, qui eam —directo arma petisse dicant, i. e. disertis verbis; cum quidem acceptis in arcem Sabinis mercedem proditionis reposceret. Oppos. 'per ambages, circuitione.' Cic. Div. ii, 61 vid. in v. sq.

Directus xxi, 19 directa percunctatio ac denuntiatio belli

in conspectu hostium acie directa xxi, 47 i. e. explicata, ordinata

dirigere in pugnam naves xxii, 19 it. equum ii, 6 it. in frontem xxxvii, 23

Dirigere xli, 23 donec ad certum dirigatur, vanusne hic timor noster, an verus fuerit: nisi cum Crever. legend. 'redigatur'

Dirimere infestas acies, dirimere iras i, 13

urbs Vulturno amne diremta xxii, 15

quod vir talis etiam præcipuum apud hostes supplicium passurus esset ob iram diremtæ pacis ix, 8 it. de prælio xxxvii, 32 de victoria vii, 33

si parum publicis fœderibus ruptis diremta simul et privata jura esse putet xxv, 18

Publilius—loco opportune capto diremerat hostibus societatem auxilii mutui viii, 23 i. e. eripuerat iis facultatem sibi invicem laborantibus succurrendi

qui se vidisse aut audisse quid dicat, quod auspicium dirimeret, ib. i. e. irritum redderet. Sane rarius dictum

Diripere xxxvii, 21 et, quibus ante abstinuerant templis signisque—cum hostiliter diripuissent, etc. Videri possit pleonastice dictum: cf. cap. 17 ubi est: 'hostiliter depopulari.' Similiter xxvi, 13 Liv. dixit: 'inimice erumpere.' Enimvero 'diripere' leniorem etiam significatum habet. Eleganter v. c. denotat cupide emere: vid. Intt. ad Suet. Jul. 17 et Octav. 98

pergunt ad castra diripienda xxxvii, 43

Diruere xlii, 15 dextra pars labe terræ in aliquantum altitudinis diruta erat. Forte cum Dukero legend. 'derupta,' quem vid.

Discedere de colloquio xxxii, 18

discedere ab armis ix, 14 ab signis xxv, 20

cum Volscis æquo Marte discessum est ii, 40

initium erat rixæ, cum discedere populum jussissent tribuni, quod patres se summoveri haud sinebant iii, 11 int. tributim discedere

ubi hæ solicitudines discessere iv, 52

discessisse se a Perseo—cum sub ditione Persei et ante Philippi fuissent xliii, 6 i. q. descivisse, defecisse: it. ab sua parte belli discedere xxxvii, 26

Disceptare v, 4 quam orationem non apud vos solum, sed etiam in castris, si habeatur, ipso exercitu disceptante, æquam arbitror videri posse

ubi apud cos. inter Achæos Lacedæmoniosque disceptatum est xxxviii, 35 i. e. litigatum: cf. xxvi, 33 Alii legunt 'ad consulem:' quæ et ipsa forma Liviana est: vid. Drak. ad vii, 7

Disceptatio xxxviii, 32 magna ibi non disceptatio modo, sed etiam altercatio fuit

quæ præsentis disceptationis essent xxxvii, 56 i. e. quæ facile et celeriter judicari et componi possent, in ipso loco, in re præsenti, atque adeo tantum in loco

Disceptator viii, 23 nostra certamina—non verba legatorum, nec hominum quisquam disceptator, sed campus Campanus—et arma et communis Mars belli decernet

disceptatorem ait se sumtum inter patrem et filium i, 50

Discere x, 25 donec vel ipse (Fabius)—Romam venisset, vel aliquem ex legatis misisset, a quo disceret senatus, quantum in Etruria belli esset

Discernere xxiii, 33 quo propior Italiæ (Philippus) ac mari tantum Ionio discretus

nec, qui potirentur, incertis viribus, satis discerni poterat vii, 9 Sed Gronov. et Drak. legi volunt 'decerni'

Discidium xxv, 18 manente memoria, etiam in discidio publicorum fœderum, privati juris: vid. Intt. ad. h. l. inprimis Gronov. Nempe omnia huc redeunt, ut in 'discidio' sejunctionem, distractionem, in 'dissidio' dissensionem agnoscamus

Disciplina sapientiæ, quæ illius ætatis esse potuit xl, 29

tetrica ac tristis disciplina veterum Sabinorum i, 18

juvenemque suis potissimum vestigiis insistere vellent, disciplinæque in qua edoctus esset xxiv, 4 sc. disciplina ad mores et instituta, non ad doctrinam, pertinet; nec obest huic explicationi 'edoctus;' nam doceri etiam dicuntur equo et armis: vid. Docere

Discordia xl, 8 neque vos illorum scelus, similisque sceleri eventus, deterrere a vecordi discordia potuit: cf. iv, 26

Discors iv, 26 ad alia discordes in uno adversus patrum voluntatem consen-

sisse: cf. ix, 8

Discrepare viii, 40 nec discrepat, quin dictator eo anno Cornelius fuerit: cf. ix, 46 it. xxv, 28

discrepat inter auctores xxii, 61 it. inter scriptores xxxviii, 56

non parvo numero inter auctores discrepat xxix, 25

tres duces discrepantes, prope ut defecerint alii ab aliis, trifariam exercitum in diversissimas regiones distraxere xxvi, 41

Discrepatio x, 18 piget tamen incertum ponere, cum ea ipsa inter cos. populi R. jam iterum eodem honore fungentes, discrepatio fuerit

Discrimen Præf. haud in magno equidem ponam discrimine

discrimine recte an perperam facti confuso i, 33

salvo etiam tum discrimine divinarum humanarumque rerum v, 40

sine discrimine, Pœnus an Hispanus esset xxviii, 3

mediocre discrimen opinionis v, 6

Servius conditor omnis in civitate discriminis ordinumque i, 42

quæ in discrimine fuerunt, an ulla post hanc diem essent viii, 35

in discrimine est nunc humanum omne genus, utrum vos, an Carthaginienses, principes terrarum videat xxix, 17

utrum resp. in discrimen committenda fuerit viii, 32 cf. x, 27

in discrimen magnæ rei pugnare xxvi, 39

necdum discrimen fortuna fecerat x, 28

consilia magni discriminis xxxi, 32

demissa jam in discrimen dignitas iii, 35

quid in tanto discrimine periculi cunctaretur viii, 24

Discriminare xxi, 4 vigiliarum somnique nec die nec nocte discriminata tempora

Discurrere xxv, 9 equitibus præcepit, ut discurrerent circa vias perlustrarentque omnia oculis, ne, etc.

circa Deum delubra discurrunt xxvi, 9

discurrere ad arma: ac velut accensi rabie discurrunt ad portas, et in hostem—incurrunt xxv, 37

ad suffragium ferendum in tribus discursum est xxv, 2

Discursus xxv, 25 stationes præsidiaque disposuit, ne quis in discursu militum impetus in castra fieri posset, int. prædæ causa facto

Discutere xxi, 12 tribus arietibus aliquantulum muri discussit. Drakenborchio placet 'decussit,' ut alibi Liv. v. c. xxxii, 17

columna tota ad imum fulmine discussa xii, 20

discussa ea quoque (disceptatio) est constantia consulis xxxviii, 13

periculum audacia discussit ii, 52

ut eam rem quocumque discuteret modo xxxix, 10

discusso Bœotico consilio (sc. consilio) xlii, 44

tentatum—ut rogationem ferret—per intercessionem collegarum discussum est iv, 49

unum— momento temporis discussurum illos cœtus fuisse ii, 28

Disjicere xxv, 14 hæc consilia ducis—clamor militum aspernantium tam segne imperium, disjecit: cf. iii, 35

disjecta tempestate statua xxxviii, 56 Forte 'dejecta' sc. de basi. Ciceroni quidem dicitur 'statua turbine dejecta.' Nisi vero membra statuæ diffracta dispersaque intelligantur. Sic enim 'classis tempestate disjecta' dicitur xxi, 49

in vasta urbe (Crotone) lateque omnibus disjectis mœnibus raras et stationes custodiasque senatorum esse xxiv, 2 i. e. in varias partes huc illuc procurrentia mœnia. Quanquam ipse Livius explicat xxiv, 33 'non diffidebant vastam disjectamque spatio urbem parte aliqua se invasuros;' unde et patet, mœnia esse ipsas ædes, non muros

Disjungere xlii, 46 quod veterem amicitiam—disjungeret sibi ab Romanis

Dispellere iv, 38 equitem passim liberi frænis dispulissent equi: vid. Gronov. ad h. l.

Dispensare xxvii, 50 dispensari lætitia inter impotentes ejus animos non potuit

Dispensatio iv, 12 revolutus ad dispensationem inopiæ (de angustiis rei frumentariæ) cf. x, 11

Dispertitus xxii, 7 tot in curas dispertiti eorum animi erant

inde exercitum per oppida dispertit xxix, 1

Dispersus ii, 28 dispersam et dissipatam esse remp.

ala equitum dispersa toto campo xxix, 32

Dispicere xl, 9 sed, ne sint cæcæ, pater, execrationes tuæ, discerne et dispice insidiatorem et petitum insidiis

quorum nihil cum dispexisset cæcata mens xliv, 6 verbum proprium de cæcis: vid. Clav. Cic. in h. v.

Dispoliare xlv, 36 Paulum tanti belli victorem dispoliari triumpho

Disponere xlii, 46 quæ audisset quæque dixisset, ita disposita, ut superior fuisse in disceptatione videri posset

dum captivos obsidesque et prædam ex consilio ejus disponeret xxvi, 51

Gracchus per dispositos equos die tertio Pellam pervenit xxxvii, 7

Disquisitio viii, 23 quia, vitione creatus esset, in disquisitionem venit: cf. xxvi, 31

Disserenare xxxix, 46 cum undique disserenasset. Opponitur 'tempestati'

Disserere xli, 6 ad disserendas res, quas gessissent: cf. v, 4

cum de rebus ab se gestis disseruisset xxxvi, 39

Canuleius pro legibus suis et adversus coss. ita disseruit iv, 3 vid. Edisserere

Dissidium: vid. Discidium

Dissimilis v, 5 hæc sunt, tribuni, consilia vestra, non, hercule, dissimilia ac si quis ægro

Dissimiliter xxvii, 48 velut incerti (elephanti) quorum essent: haud dissimiliter navibus sine gubernatione vagis

Dissipare ii, 1 dissipantur discordia res nondum adultæ

collectis ex dissipato cursu militibus ii, 59

dissipata passim fuga xxviii, 20 cf. xxxviii, 27

in fugam dissipati sunt viii, 39

incompositi longo agmine effusi, infrequentes, cum nocturnus terror dissiparet, ad urbem pervenerunt xliii, 10

Dissonus xxx, 34 dissonæ illis, ut gentium multarum discrepantibus linguis, voces. Oppos. congruens clamor a Romanis

adeo nihil apud Latinos dissonum ab Romana re, præter animos, erat viii, 8

Distare xxxiii, 1 sequi se, mille passuum intervallo distantes: vid. Cort. ad Sallust. Jugurth. xxiii, 2

decem quondam annos urbs oppugnata est ob unam mulierem ab universa Græcia: quam procul ab domo? quot terras, quot maria distans v, 4

Distendere iii, 23 ut distenderent hostium copias

ut distenderent ab apertiore loco hostes xxxiv, 29

distendit ea res Samnitium animos ix, 12

consules—velut in duo pariter bella distenderent curas hominum xxvii, 40

Distinere ix, 16 duæ factiones senatum distinebant

duæ senatum distinebant sententiæ v, 20

quæ (res) distinere unanimos videbatur vii, 21

ut distineret regem a circumspectu rerum aliarum xliv, 35

ne quid meam vobiscum pacem distineat ii, 15 i. q. impediat

ad omnia tuenda atque obeunda distineri cœpti sunt xxi, 8 i. e. impediti, quo minus omnia tueri atque obire possent

Distinguere ix, 17 ut—varietatibus distinguendo opere—legentibus velut deverticula amœna—quærerem

non distinguimus voluntatem a facto xlv, 24

Distractus ii, 57 dum tribuni consulesque ad se quisque omnia trahunt, nihil relictum esse virium in medio, distractam laceratamque remp. magis, quorum in manu sit, quam, ut incolumis sit, quæri

Distringere xxxv, 18 Hannibalem quoque sine mora mittendum in Africam esse, ad distringendos Romanos

populatione oræ maritimæ distringere copias regis xliv, 35

Ditio xxxiii, 19 in ditione Ptolemæi esse dicuntur urbes quæ cap. 20 'civitates sociæ' appellantur: cf. xxi, 60. xxii, 20 Contra xxi, 5 ea gens in parte magis, quam in ditione Carthaginiensium erat: vid. Æquus, it. Fœdus

civitates omnes, quæ defecerant, in ditionem redegit xxvi, 21 vid. Intt. ad h. l.

in ditionem populi R. dedimus vii, 31 vid. supra in v. Dedere, it. in v. Deditio

in jus ditionemque recipere xxi, 61

voluntate concesserunt in ditionem xxx, 7

ea quoque gens in ditionem venit xxxii, 31
ut decoris dedecorisque discrimen sub ditione ejus magistratus (censoris) esset iv, 8
Divendere prædam i, 53 vid. Intt. ad h. l.
Diversus xlii, 7 ex diversa fuga in unum collecti
ad castra, ad sylvas diversi tendebant ix, 37
diversis ex Alpibus xxx, 31 i. q. alia atque alia ex parte Alpium
diversi Romani et rex Attalus oppugnabant xxxi, 46 i. e. ab diversis partibus
auctores in diversum trahunt xxv, 11
Hannibalem diversum Tarentinæ arcis potiundæ Capuæque retinendæ trahebant curæ xxvi, 5
diversi coss. ad vastandos agros discedunt x, 33
tria diversa agmina discessere, ib. i. e. in contrarias partes
diversæ feræ, cerva ad Gallos, lupa ad Romanos, cursum deflexit x, 27
diversa statuit signa ix, 21 i. e. alia adversus urbem, alia in eos, qui liberare illam obsidione volebant
cum patres diversi ad sedandos tumultus secessissent xxii, 56
Divertere xxxviii, 15 volenti consuli causa in Pamphyliam divertendi oblata est
Dives ix, 40 ditem hostem quamvis pauperis victoris præmium esse: cf. xlii, 34
templum—nunc vestigiis revulsorum donorum, tum donis dives xlv, 28
Dividere xxv, 30 quo intentius custodiæ serventur, opportuna loca dividenda præfectis esse, ut suæ quisque partis tutandæ reus sit
exercitum omnem passim in civitates divisit xxviii, 2 it. in hyberna xxxvii, 45
magna multitudo in custodias divisa vi, 3
exiguo divisa freto Asia xxxviii, 16 cf. xxix, 17
divisis bifariam copiis—ita inter se diviserunt, ut, etc. xxv, 32
Divinare viii, 23 neque augures divinare Romæ sedentes potuisse, quid in castris consuli vitii obvenisset
Divinatio quædam futuri xxvi, 14
tacita divinatio, qualis jam præsagientibus animis imminentis mali esse solet xxv, 35
Divinus pro vate i, 36 agedum, divine tu, inaugurata, etc.
agentibus divina humanaque quæ assolent, cum acie dimicandum est ix, 14 vid. supra in v. Deus
divinæ humanæque spei pleni x, 40 vid. Spes
divinis humanisque obruti sceleribus iii, 19 i. e. adversus Deos, etc. cf. xxix, 18 vid. Clav. Cic. in h. v.
apud quos juxta divinas religiones fides humana colitur ix, 9
neque suum, neque publicum divinum pure faciet, qui sese devoverit viii, 10
Divisus xlv, 30 quam divisui facilis (Macedonia)
prædæ ac divisui principum quibusdam et magistratibus erant (vectigalia) xxxiii, 46
Divortium itinerum xliv, 2 ad divortia aquarum xxxviii, 45 vid. Intt. ad xxi, 31
Diurnus cibus iv, 12 i. e. quotidianus. Sic 'acta diurna' dicuntur
Diutinus vi, 22 ex diutina pace, it. diutina militia v, 11 it. 'diutinum otium' xxv, 7 vid. Drak. ad xxviii, 24
Divus xxiii, 11 se—his omnibus Divis rem divinam fecisse. Divi autem pro Diis non tam poëtice dicuntur, quam potius ex more formularum antiquiorum: cf. viii, 10 vid. Egredi ult.
Docere v, 15 quod de lacu Albano docuisset, i. e. vaticinatus esset: cf. xxix, 1
docendum cures (vicarium militiæ) equo armisque, ib.
Docile equorum genus xxiii, 29
Doctrina x, 40 juvenis ante doctrinam Deos spernentem natus
Documentum Præf. documenta omnis exempli
nisi in hunc insigne jam documentum mortalibus dedero i, 28 cf. xxviii, 39
si hic tibi dies satis documenti dederit viii, 35 cf. xxiv, 8
documentum—statui oportere xxiv, 45
ad Faleriorum Pyrrhive proditorem tertium transfugis documentum esset, ib.
documentum humanorum casuum (Perseus) xlv, 40

satis ego documenti in omnes casus sum xxx, 30

Turnus sui cuique periculi—recens erat documentum i, 52. x, 40

deletum cum duce exercitum documento fuisse, ne, etc. vii, 6

Dolere v, 11 qui accepta clade ad Veios doleant, al. 'cladem:' vid. Drak. ad h. l.

Dolor iii, 48 muliebris dolor, quo est mœstior imbecillo animo

nec satis quicquam justi doloris est, quod nos ad perseverandum stimulet v, 4

Domare vii, 32 qui omnia circa se—domita armis habeat

domita ipsius fluminis vi, 21. 30

Domesticus ix, 17 vestigia recentia domesticæ cladis, ubi avunculus ejus—absumtus erat

Domicilium iii, 57 et illi carcerem ædificatum esse, quod domicilium plebis R. vocare sit solitus

Dominari viii, 31 victorem velut in capto exercitu dominantem (Papirium)

dominans longinquitate potestas ix, 33 de censura quinquennali, quæ justo major, non civilis videbatur, sed regia

Dominatio iii, 39 quanto ferocior dolor libertate sua vindicanda, quam cupiditas injusta dominatione, esset

Dominus xxxi, 29 cum dominum Romanum habebitis. Sic Virg. Æn. iv, 214 dominum Æneam in regna recepit

dominorum invitatio xxiii, 8 de convivio, cujus exhibitor 'dominus' dicitur, etiam 'rex'

Domus iii, 5 domos remissæ cohortes

domos circumlatæ querelæ xxvi, 29

gregatim quotidie de foro addictos duci, et repleri vinctis nobiles domos vi, 36

in domos atque in tecta refugiebant xxvi, 10

quos hyeme saltem in domos ac tecta reduci oporteat v, 2

dilabi domos xliv, 45 it. discurrere xxxix, 16 it. reduces domos xxvii, 53 vid. Drak. ad xxix, 27

ploratus mulierum non ex privatis solum domibus exaudiebantur xxvi, 9

abesse ab domo v, 6 cf. viii, 32 it. ix, 9

sic enim domo mandatum (legati Campani) attulerant vii, 31

nec ab domo quicquam mittebatur, de Hispania retinenda solicitis xxviii, 12 'domo' pro civibus h. l. dictum est; refertur enim eo 'solicitis'

duobus e filiis, quos, duobus datis in adoptionem, solos nominis, sacrorum, familiæque hæredes retinuerat domi xlv, 40

publicis pariter privatisque consiliis bello domique interesset i, 34

Donare xxiv, 30 bona locupletium donata, sc. militi

si innocentem absolvere nollent, pro nocente donarent ii, 35 cf. iii, 12

noxæ damnatus donatur populo R. donatur tribuniciæ potestati viii, 35 i. e. in populi gratiam absolutus est: vid. Dare et Condonare: cf. Gronov. Obs. iii, 12

Donarium xlii, 28 donaque circa omnia pulvinaria dari, si resp. decem annos in eodem statu fuisset. Ita, ut censuerant, in Capitolio vovit consul ludos fieri, donariaque dari

Donec pro quamdiu iv, 2 donec honorati seditionum auctores essent, non futurum finem: cf. xxi, 10. xxv, 11. xxvii, 38 vid. Drak. ad i, 7

Donum xlii, 61 dona—dono dabat. Aut 'dona' videtur delendum aut pro 'dono dabat' legendum 'donabat:' vid. Donarium: cf. iii, 57 Ceterum 'dona dare' usitatius est Liv. quam 'donum dare:' vid. Drak. ad v, 28

præfectos—insignibus donis donat xxix, 35

laudatusque ibi magnifice et donis donatus xxxviii, 23 cf. xxv, 18

coronam auream Jovi donum in Capitolium mittunt ii, 22 alibi v. c. vii, 38 coronæ aureæ donum

quæ (cratera) donum Apollini Delphos portaretur v, 25

patricium magistratum plebi donum fieri vidimus iii, 67

donum veneno illitum v, 2

spolia in æde Jovis—cum solenni dedicatione dono fixit iv, 20

dictator coronam—in Capitolio Jovi donum posuit, ib. cf. vii, 38

donumque—Jovi—coronam—tulere parvi ponderis iii, 57 i. q. attulere, obtulere

Dorsum i, 3 quæ (urbs) ab situ porrectæ in dorso urbis Longa Alba appellata: de monte, ut omnia, quæ de

corpore humano dicuntur, ad montem translata sunt, caput, latera, viscera, pedes, etc.

Dos xxvi, 50 super dotem, quam accepturus a socero es, hæc tibi a me dotalia dona accedent

gloriam belli, qua velut dote Hannibal concilietur xxxv, 42

Dromades xxxvii, 40 cameli, quos appellant dromadas: vid. Bochart. Hieroz. P. I. L. II. cap. 4. Diodorus Sic. tradit lib. XIX. p. 688 eos uno die MD. stadia emetiri

Dubie i, 9 haud dubie ad vim spectare res cœpit, i. q. aperte, manifeste

turbavit ordines et haud dubie impulit aciem ix, 40

cum haud dubie fortuna hostium esset xxvii, 49

Eumene summæ rei discrimen haud dubie detrectante xxxvii, 18

Dubitare v, 3 id—desisse dubitari certum habeo

si fortuna dubitabit xxi, 44 Similiter Tacitus (Annal. ii, 80) de prælio dicit: 'non ultra dubitatum,' i. e. haud dubius prælii exitus fuit. Quid si legatur 'titubabit'

Dubius viii, 32 an auspicia repetenda, ne quid dubiis Diis agerem, i. e. incerta eorum voluntate ac benevolentia

dubios sententiæ patres fecerat xxxiii, 25 Sic 'dubius animi,' 'consilii,' etc. dicuntur: vid. Drak. ad h. l. it. ad xxxiv, 43

dubii socii suspensæque ex fortuna fidei xliv, 18

gens dubiæ ad id voluntatis ix, 15

una sententia dubia est, ut gravior sit xlv, 24 i. e. magis dubia, quam ut gravior sit

bellum cum haud dubiis hostibus gerendum xxxvii, 49

haud dubii Galli xxxviii, 17 i. e. genuini, nondum degeneres

haud dubius rex i, 42

milites veteres, periti hostium bellique, haud dubiam pugnam fecerunt xxxiv, 17 i. e. victoriam celerrimam dederunt

ut haud dubius prætor esset xxxix, 39 h. e. ut haud dubie prætor futurus esset

Sextium haud pro dubio Consulem esse vi, 40

non dubius, quin exui castris potuissent xxxi, 42

haud dubium erat, expugnari potuisse xxxviii, 6

ut in dubio ponerent, utrum id matronæ sua sponte, an nobis auctoribus fecissent xxxiv, 5

haudquaquam dubius, opprimi Romanos posse xxxi, 24 cf. vi, 14

Ducere i, 23 ducit, quam proxime ad hostem potest

Fabius, medius inter hostium agmen urbemque Romam, jugis ducebat xxii, 18

protinus ad castra hostium ducere debuisse xxxi, 38

qui in triumpho ducti erant xlv, 42

et vos Gentium, quam Persea, duci in triumphum mavultis xlv, 39

ducendo ex plebe iv, 4 de connubio

interea juris sui jacturam assertorem non facere, quin ducat puellam, sistendamque promittat iii, 45

eximendo de nervo cives vestros, prohibendo judicatos addictosque duci vi, 15

tutelæ deinde nostræ duximus, cum Africo bello urgerentur xxi, 41 i. e. ad tutelam nostram pertinere existimavimus

nullane hæc damna imperatoriis virtutibus ducimus ix, 18

faceret, quod e rep. fideque sua duceret xxv, 7

quod se magistrum equitum duxerit, ac non accensum dictatoris viii, 31

honesta loca ducere xlii, 34 de primariis centurionibus alibi: v. c. iii, 44 honestum ordinem ducere: vid. Ordo

si leniter ducta res sine populari strepitu ad coss. redisset iii, 41 i. e. protracta

cicatrix ducta xxix, 32 de vulnere, quod vixdum coire cœpit, al. 'obducta'

Ductor itineris hujus i, 28

qui haud dubie primus omnium ductor habeatur x, 21 i. e. peritissimus dux bellicus

cui, si Carthaginiensium ductor fuisset, nihil recusandum supplicii foret xxii, 61

Ductus auspiciumque xxviii, 38 P. Scipioni tribuitur, qui auspicia non habuit

ut qua virtute remp. ab infestissimis hostibus defendissent, eadem se, cujus ductu auspicioque, vicissent ab

impotenti crudelitate dictatoris tutarentur viii, 31 Etiam hic 'ductu auspicioque' improprie capiendum. Est enim oratio Fabii, magistri equitum. Similiter cap. 33 mag. equitum vocatur 'imperator'
Duellum xxii, 10 pro bello in formalis rogationum, aliusque generis, sæpius dicitur: cf. xxxvi, 2
Dulcedo vi, 41 tanta dulcedo est ex alienis fortunis prædandi
dulcedo invasit—plebeios creandi v, 13
ob interpellatam dulcedinem iræ ix, 14
Dum annexum particulis, adjectivis, etc. v. c. haud dum x, 6 it. cap. 25 cf. xxix, 11 nullus dum vii, 33 cf. ix, 12 nihil dum xxiv, 20 it. cap. 49
Dum ne pro dummodo non xxxiii, 24 dum ne quis in eorum numero esset: vid. Drak. ad xxviii, 40
Duo xxviii, 25 post duorum imperatorum, duorumque exercituum stragem. Repetitione hac similibusque delectatus est Livius: v. c. xxix, 5. xxviii, 28. xliii, 23
ut duo (duos) viros ædiles ex Patribus dictator populum rogaret vi, 42 cf. viii, 3
ubi duæ simul acies timendæ essent ii, 45
Duplicare xxvii, 11 Græcus sermo facilior ad duplicanda verba, i. e. componenda, v. c. androgynus: cf. cap. 37
cum consuli duplicatæ vires, Pœno recens victoria animo esset xxix, 36
Duplicarii ii, 59 ad hoc centuriones duplicariosque, qui reliquerant ordines, virgis cæsos securi percussit. Secundum Varronem duplicarii sunt, quibus ob virtutem duplicia dabantur cibaria: cf. xxiv, 47 vid. Intt. ad supra l, l.
Durare i, 9 hominis ætatem duratura magnitudo erat
vix durare quisquam intus poterat xxxviii, 7 cf. x, 46 it. v, 2 et cap. 6 vid. infra in v. Pellis
Durare xxi, 11 cæmenta non calce durata
ipsi— tot subacti atque durati bellis xlii, 52
adversus omnia humana mala sæpe ac diu duratum xxiii, 18
duratos eos tot malis exasperatosque excepit terra xxxviii, 17
Durus xxvii, 48 durum in armis genus, i. e. bellicosum
dura ibi prælia aliquot facta xl, 16 nisi malis cum Gronov. 'dubia'
Dux xxi, 60 dux cum aliquot principibus capiuntur
illis non ducem locorum, non exploratorem fuisse ix, 5 vid. Ductor
sub hoc sacramento—hoc duce—ubi arma esse sciam, huc veniam, toto orbe terrarum quærens aliquos Romanis hostes xxxv, 19
non suffecturum ducem unum et exercitum unum x, 25 Alterutrum commode poterat abesse. Sed vid. ad duo paulo ante a nobis dicta; it. infra in v. Plebs
quin duces, sicut belli, ita insatiabilis supplicii futuros fuisse ix, 14
numerarentur duces eorum annorum, quibus plebeiorum ductu et auspicio res geri cœptæ sunt x, 7

E.

Ecce autem aliud minus dubium vii, 35 Ad transitum faciendum cum aliqua vi
Ecquis homo ex quinque et triginta tribubus ad Hannibalem transfugerit xxiii, 12 pro, an vel unus homo, etc.
ecquemadmodum inde in apertum mare evasuras xxv, 11 cf. xxxi, 49
ecquod fœminis quoque asylum aperuisset i, 9 cf. iii, 11
ecquid milites ex formula paratos haberent xxvii, 10
ecquid ita non adissent magistratum xlii, 26 i. q. quid ita, cur. Omnino 'ecquid' simpliciter interrogat: cf. iv, 3 it. v, 52 Plura exempla vid. apud Drak. ad xxvii, 10
Edere, comedere, devorare xlv, 39 epulas senatus quæ—in Capitolio eduntur,—turbaturi estis
aurum in Capitolio corvi non lacerasse tantum rostris crediti, sed etiam edisse xxx, 2
ad exta, sacrificio perpetrato, angues duo, ex occulto allapsi edere, jecur xxv, 16 vid. Adedere
Edere xxxix, 54 fluvius in amnem editur Mæander in sinum maris editur xxxviii, 13
experiri juvat, utrum alios repente Carthaginienses per viginti annos terra ediderit xxi, 41
novam insulam e mari editam xxxix, 56

cuniculus—armatos repente edidit v, 21

plura facinora in se victi ediderunt, quam infesti edidissent victores xxxi, 18

ut—Romani—novum de integro prælium inclusi hostium vallo ediderint xxiv, 16

ut—clara ipsorum ducum (fortuna) ederet funera ix, 22

cum majorem in angustiis trepidantium edidissent cædem xxxi, 24 cf. x, 45 it. xxviii, 33

trepidationis aliquantum edebant xxi, 28 i. e. commovebant

tumultumque inter se majorem, quam in prælio edentibus xxxvi, 19

sæpe et contemtus hostis cruentum certamen edidit xxi, 43

annua æra habes, annuam operam ede v, 4 i. e. præsta

quæque populus Carthaginiensis in civitatem nostram facere molitus est, ea ut mihi populoque R. in civitatem Carth. exempla edendi facultatem detis xxix, 27

decemviri jussi adire libros edidere xl, 45 i. e. inde renuntiavere

ut decemviri scriptum ediderunt xlii, 2

quia ita ex fatalibus libris editum erat xxii, 10

quæ precationes editæ ex fatalibus libris essent xlii, 2 i. e. præscriptæ

ad vota solvenda Diis, munusque gladiatorium—edendum xxviii, 21

dona data Masinissæ mandataque edita xxxi, 19

edita tribunis—quæ agerentur xlv, 24

editis hostium consiliis x, 27 i. e. enuntiatis, proditis (de transfugis)

editi Dii, quibus sacrificaretur vii, 6 cf. xxx, 2. xl, 45. it. xli, 18

vox horrenda, edita templo cum tristibus minis vi, 33 cf. ii, 7

editi testes xxv, 3 vid. Testis

dies edita Flacco est, qua successor esset venturus xl, 39

Cœlius triplicem rei gestæ ordinem edit xxvii, 27

auctorem falso Pythagoram edunt i, 18 it. 46

eorum nomina ad se ederentur xliii, 14

Edicere exploratoribus jussis quæ comperta afferrent xxx, 5 i. q. referre, pronuntiare

pro concione prædam captæ urbis edixit militum fore xxi, 11

prædam omnem edixerat militibus viii, 36

quo die ad conveniendum edixerat novis militibus xxii, 12 i. e. ut convenirent

in Sedetanum agrum, quo edictum erat, convenerunt xxvii, 1

supplicatio populo edicta est xxxii, 1 it. xxi, 62 novendiale sacrum

edicto, ne quis injussu pugnaret v, 19 (absolute)

edictoque, ut, quicumque ad vallum pergeret—pro hoste haberetur x, 36

consules ex SCto edixerunt, ut, qui—nautam unum cum sex mensium stipendio daret xxiv, 11

edixerunt, Ligures ab Anido montibus descendere xl, 38 Sic xxxvii, 49 hortatur—petere

comitiis deinde diem edixit xxxi, 49 Sic legi vult auctoritate codicum Drak. Vid. eund. ad iii, 37 Sed dicit tamen Livius et 'indicere concilio diem' xxvii, 30 it. xxxvi, 6 Quanquam etiam 'dies edicta,' sed simpliciter, occurrit xxxiii, 14 'omnibus ad diem edictam paratis.' Eadem ratio est delectus, qui et 'edici' ii, 55 it. xxv, 57 et 'indici' v, 19 dicitur. 'Justitium' etiam 'edicere' atque 'indicere' occurrit iii, 3. iv, 26 vid. Intt. ad h. l. it. B. Patruum ad Cic. Phil. v, 12

jubent acciri omnes, senatumque in diem posterum edicunt iii, 38

Edictum i, 27 ex edicto bellum gerere. Forte legendum: 'ex indicto'

dictatoris edictum pro numine semper observatum viii, 34

edictum proconsulis ex SCto propositum xxvi, 12 cf. xxiv, 11

profecti duo (legati) ut ipsi edicto evocarent xlv, 31 cf. viii, 35

cum gravi edicto, si quis miles—secum extulisset, quod suum non esset xxix, 21

ex itinere præmittere edictum, quo comitia consulibus creandis ediceret xxxv, 24

Ediscere xxiii, 28 cum edidicisset, quemadmodum tractandum bellum in Hispania foret

Edisserere xxvii, 7 productis in concionem Lælius eadem edisseruit: cf. v, 4 ubi tamen Drak. 'disserere' exhibuit

Edissertare xxii, 54 neque aggrediar narrare, quæ edissertando minora vero

fecero

Editio iv, 23 in tam discrepanti editione, i. q. traditione, memoria. Præcedunt hæc verba: Valerius Antias—coss. in eum annum edunt

Edocere xxxii, 26 senatu vocato edoctoque, etc.

cum omnia ordine edocuisset xxiv, 24 cf. xxvii, 30 it. xxxvii, 25

Educere xxiii, 6 missumque lictorem, qui ex urbe educeret eos, atque eo die manere extra fines R. juberet

educere (ex urbe) in castra iv, 5 cf. iii, 68

in aciem (exercitum) educit i, 23 cf. xxi, 60 it. xxvii, 2

consules exercitum scribere, armare, educere placet ix, 8 vid. Drak. ad ix, 12

ingressum eum curiam cum prætor inde eduxisset xxvii, 8

neque consules ab urbe exercitum educerent iii, 21

ut denorum equorum iis commercium esset, educendique ex Italia potestas fieret xliii, 5 i. e. exportandi: vid. Commercium

ipse legiones e castris educit, et agmine quadrato ad hostem ducit xxxi, 37

nisi cum, vexillo in arcem posito, comitiorum causa exercitus eductus esset xxxix, 15

in domo a parvo eductum i, 39 pro educatum: vid. Disciplina ad xxiv, 4 ubi pro 'edoctus' sunt, qui 'eductus' legant

Effatus i, 24 longo effata carmine

et tacendo forsitan—haud minus, quam celanda effando, nefas contrahi v, 15

sed fanum tantum, id est, locus templo effatus, sacratus fuerat x, 37

Effectus xliv, 41 sine ullo effectu evanescunt

ne sine ullo effectu æstas extraheretur xxxii, 9 cf. xviii, 1

postquam ad effectum operis ventum est xxi, 7 i. e. cum opus efficere vellent

opera erant in effectu xxxi, 46 de oppugnatione urbis

plurimum ad effectum spei xxi, 57

Efferare i, 19 efferatis militia animis efferatæ gentes xxi, 9

hunc (militem) natura et moribus immitem ferumque insuper dux ipse efferavit xxiii, 5

efferavit ea cædes—omnes ad execrabile odium Romanorum xxxiii, 29

Efferre xxx, 5 signa efferri sunt cœpta: cf. xl, 25

signa canere ac vexilla efferri e castris jussit x, 39 cf. xxvii, 2

efferre ex hybernis frumentum xxxi, 33

Deam de nave accipere et in terram elatam tradere ferendam matronis xxix, 14 paulo post: 'extulit in terram:' sc. de navi

extulit eum plebs sextantibus collatis in capita ii, 33 i. e. efferendum sepeliendumque curavit, sumtibus suppeditatis

meo unius funere elata populi R. esset resp. xxviii, 28

periculumque ingens manet—ne libera efferatur resp. xxiv, 22 cf. xxxi, 29

ut funere ampliore efferretur iii, 18

elato et extorri ejecto ipso populo xxxi, 29

corvus e conspectu elatus vii, 26 it. pulvis elatus iv, 33

efferri ad justam sui fiduciam xxvii, 8

nec cohibendo efferentem se fortunam, quanto altius elatus erat, eo fœdius corruit xxx, 30

scuto super caput elato x, 40

Messium impetus per stratos cæde hostes—extulit ad castra iv, 29

legatum longius extulit cursus iii, 5 vid. Intt. ad iv, 33

Efficax ad eventum x, 39

efficax ad multitudinem timor Deorum i, 19

ab frequentibus Samnitium populis de fœdere renovando legati, cum senatum humi strati movissent, rejecti ad populum haudquaquam tam efficaces habebant preces ix, 20

Efficere iii, 62 id consilii animique habiturus sum, quod vos, milites mihi effeceritis

unde consulares exercitus satis firmi ad tantum bellum efficerentur xxiii, 25 vid. Intt. ad h. l.

ad duo millia ferme boum effecta xxii, 16 i. q. collecta, confecta

Effigies xxvi, 41 quemadmodum nunc noscitatis in me patris patruique similitudinem oris vultusque, et lineamenta corporis; ita ingenii, fidei, virtutisque exemplum expressam ad effigiem vobis reddam

Effiagitare iii, 60 efflagitatum ab ducibus signum pugnæ accepere

Effodere xxii, 8 signum effodiant, si ad convellendum manus præ metu obtorpuerint

Effrænatus xxxvii, 41 hæc velut procella —ita consternavit equos, ut repente velut effrænati, passim incerto cursu ferrentur

libertas effrænata et præceps xxxiv, 49 h. e. quæ effrænatos homines efficit, et ad perniciem præcipitat

Effrænus equus iv, 33 præcesserant hæc: frænos ut detrahant equis imperat, paulo post: 'liberi frænis equi'

Effringere i, 29 effractis portis, stratisve ariete muris, aut arce vi capta

per effractam portam urbem ingreditur xxiv, 46 paulo ante est: 'moliri portam'

Effugere xxii, 33 adeo—nullius usquam terrarum rei cura Romanos, ne longinqua quidem, effugiebant, h. e. a Romanis negligebatur, s. per oblivionem omittebatur

et propinquæ clade urbis ipsi, ne quid simile paterentur, effugerunt xxxvi, 25 i. e. et Lamiaci tum excidium effugerunt, quia urbs propinqua Heraclea excisa erat ante, quam in deditionem venissent

cum e carcere nocte effugisset xxxvii, 46

Nolani per aversam partem urbis via Nolam ferente effugiunt viii, 26

Effugium xxiii, 1 ni—naves piscatoriæ pleræque conspectæ peritis nandi dedissent effugium

Effulgere xxviii, 15 qualis (sol) inter graves imbre nubes effulget. Dicitur hoc verbum de iis, quæ subito fulgent

Effundere xxxi, 44 Atheniensium civitas, cui odio in Philippum per metum jam diu moderata erat, id omne in auxilii præsentis spem effundit. Non satis respondent sibi 'moderari' et 'effundere'

quantumcumque virium habuit, in certamine primo effundit x, 28

ut—portis omnibus sese effunderent xxvi, 5 cf. cap. 10 et 19

certaminis studium effudit equitatum xxx, 11 i. e. effecit, ut prorumperet et impetum faceret

per caput equi effusus xxvii, 32 cf. xxiv, 8

ab rapido cursu circumagendo equo effusus x, 11

supremo auxilio effuso xxx, 32

in nocturno effuso tam late incendio xxx, 5

Mantuæ stagnum effusum Mincio amni cruentum visum xxiv, 10

cum improvidi effuso cursu insidias circa ipsum iter locatas superassent ii, 50

effusos sequentes equites—revocatos circumdedit peditibus xxi, 55 Forte 'effuse sequentes' legendum: it. xxxi, 37 ubi 'effusi pugnantes' leguntur. Sed 'effusi' simpliciter x, 19 pro 'fugientibus' dicuntur: vid. Fuga

equites hostium—effusi castris xxxviii, 20

si qua licentia populando effusus exercitus ix, 31 cf. xxii, 3

præda impletos, in tantam licentiam socordiamque effusos, etc. xxv, 20

pars principum ita in Romanos effusi erant, ut auctoritatem immodico favore corrumperent xlii, 30

Effuse xl, 48 ut—ad castra effuse fugerent

effuse sequentes barbaros conspexit, ib. it. xliii, 23 effuse persequi

effusius, ut sparsis hostibus fuga, prædati sunt xxxiv, 6

Effusio xliv, 9 nondum hac effusione inducta (de ludis circensibus apparatissimis)

Egenus ix, 6 omnium egeni corpora humi prostraverunt

Egere iii, 56 rapique in vincula egentem jure libertatis, qui liberum corpus in servitutem addixisset

sanguinis se Æquorum non egere iii, 28

Egerere v, 22 humanæ opes egestæ a Veiis

prædam ex hostium tectis egerentem (victorem) vi, 3 cf. ix, 31 it. xxv, 25

Ego vi, 7 vos in me nihil, præter me ipsum intueri decet

ad illa mihi pro se quisque acriter intendat. Præf. Illud mihi eleganter abundat: vid. Mihi

Egredi urbem iii, 57 cf. cap. 68 it. xxv, 8. xxix, 6 egressus navem xlv, 13

consul e curia egressus ii, 48

egredi inde in pacata sociorumque populi R. fines Samnitem prohiberent x, 32

quantum in altitudinem egrediebantur xl, 22 cf. xxvi, 44

in vadum egressum eminus veruto

—transfugit viii, 24
vestitu forensi ad portam est egressus xxxiii, 47 i. e. egressus domo perrexit
egredimini extra portam iii, 68
qua noctis hora, quaque porta et quam in viam egressurus ix, 16
venientibus Capuam cunctus senatus populusque obviam egressi ix, 6
se oraculo (Delphico) egressum extemplo his omnibus Divis rem divinam thure ac vino fecisse xxiii, 11

Egregie ix, 26 rei facti adversus nobilium testimonia egregie absolvuntur
qui equitatum hostium egregie vicissent xxi, 40

Egregius cetera i, 32 senatus ii, 49
egregium par consulum xxvii, 34
conspici se pugnantem egregium ducebat xxxi, 24 i. e. non velut unum de grege, sed insignem
victoria egregia parta ii, 47

Ejicere vii, 39 nervos conjurationis ejectos arte consulis cernentes. Non placent interpretationes τοῦ 'ejectos' ipsis earum auctoribus. Itaque videtur 'exsectos' cum Puteano legendum, h. e. incisos. Ita etiam tropus continuatur: quanquam Livius non semper in troporum continuatione sui memor est; uti modo ad v. Effundere, alibique passim observavimus
si qua (porta) forte se in agros ejicere possent vi, 3 cf. cap. 9
pars velis datis ad Chium naves ejecere xliv, 28 (de fuga navali)
naves ejectæ, sc. per tempestatem xxxiii, 41
bis ex cursu Dyrrhachium ejectos xliv, 19 Drak. et Gronov. legi volunt 'rejectos.' Illud proprie dicitur de iis, qui sunt tempestate ablati, eo quidem, ubi nondum fuerant, nec quo tetenderant. Sic Virgil. Æn. iv, 373 'Ejectum littore, egentem Excepi,' etc. Hoc autem loco sermo est de bis retro Dyrrachium, unde solverant, delatis
e senatu ejecti sunt xliv, 19 alias moti senatu, quod proprie dicitur, it. ejecti de senatu xl, 51
patriæ meique (memoriam) ejeceritis ex animis vestris xxviii, 28

Elanguescere i, 46 ut elanguescendum aliena ignavia esset
differendo elanguit res v, 26

Elegans xliv, 9 ex parte elegantioris exercitii quam militaris artis, propiorque gladiatorium armorum usum

Eleganter xxxv, 31 ex principibus unus, magna tam ob eleganter actam vitam auctoritatis, i. e. prudenter et cum dignitate
neminem elegantius loca cepisse (de duce bellico) xxxv, 14 i. e. prudentius, magis scite. Similiter Tac. Vit. Agric. cap. 22 non alium ducem opportunitates locorum sapientius legisse
elegantius facturos dixit, si judicio Patrum, quam si sorti, etc. xxxvii, 1 Sic sæpe Cic.

Elephanti xxvii, 49 eorum 'rectores et magistri:' vid. Indus
elephanti castellorum procul speciem præbebant xxviii, 14

Elevare ix, 37 Samnitium bella extollit, elevat Etruscos: cf. xliii, 11 it. xliv, 44
cujus (Catonis) auctoritatem, perpetuo tenore vitæ partam, toga candida elevabat xxxvii, 57 cf. vi, 22
elevabatur index indiciumque xxvi, 27 i. e. minuitur ejus fides: cf. xxviii, 43 it. cap. 44

Elicere i, 20 ad ea elicienda ex mentibus divinis Jovi Elicio aram in Aventino dicavit
quæ ætas formaque misericordiam elicere poterat viii, 28 elici posse ratus ad equestre certamen Romanos xlii, 64
ad colloquium vatem elicuit v, 15

Elidere xxi, 45 caput pecudis saxo elisit, i. q. percussit

Eligere xxviii, 19 ab hac cohortatione ducis incitati scalas electis per manipulos viris dividunt, alibi: 'delecta juventus'
loca pacata me ad hybernacula electurum xl, 35 cf. xxxv, 7

Elinguis x, 19 quod ex muto atque elingui facundum etiam consulem haberent

Eluctari xxiv, 26 tenentibusque, cum tot ac tam validæ eluctandæ manus essent, sese eripuerunt

Eludere ii, 45 adeo superbe insolenterque hostis eludebat, i. e. irridebat: ix, 2 it. cap. 6
jamque adeo licenter eludebant, ut ad mare devectam prædam venderent mercatoribus xxix, 31
ex eo ira regi mota, eludensque artem, etc. i, 36
laborem irritum eludentes ix, 3
nos omnibus contumeliis eludunt vii, 13
bellum quiete, quietem bello elu-

dere ii, 48 cf. xliv, 36.

cum velocitate corporum, tum armorum habitu, campestrem hostem, gravem armis statariumque pugnæ genere facile elusit xxii, 18

eludere miraculis fidem xxvi, 19 i. e. miraculorum fidem irritam reddere, atque etiam tollere

si, quemadmodum Fabius meas res gestas in Hispania elevavit, sic et ego contra gloriam ejus eludere, etc. paulo plus videtur, quam 'elevare;' nimirum deprimere et ad contemtum adducere. Ceterum aut 'et' aut 'contra' delendum videatur

Emanare xxix, 24 periculum erat, ne vera eo ipso, quod celarentur, sua sponte magis emanarent, cf. viii, 3 it. xliv, 25

multis emanabat indiciis, neque fratrem, etc. iii, 24 cf. vii, 39 it. xl, 57

Emancipare vii, 6 quod mille jugerum agri cum filio possideret, emancipandoque filium fraudem legi fecisset

Emendabilis xliv, 10 in rem emendabilem visus lapsus esse

Ementiri i, 8 qui—natam e terra sibi prolem ementiebantur, cf. ix, 18 it. xxv, 3

vanitas ementiendæ stirpis auspiciis ementiendis xxi, 63

Emere xxxvi, 11 princeps civitatis emtus donis

neque Bastarnæ emto contenti esse poterant xl, 58 i. q. præda promissa

Cato atria duo—et quatuor tabernas in publicum emit xxxix, 47 cf. xliv, 16

Emergere i, 13 ubi ex profunda emersus palude equus Curtium in vado statuit, cf. xxii, 3

ægre in apertos campos emersit xxi, 25 sc. e saltibus

donec luna in suam lucem emersit xliv, 37

cujus populi vis atque virtus non obruta sit Cannensi clade, ex omni profecto sævitia fortunæ emersuram esse xxv, 38

quantum vixdum e naufragiis prioris culpæ cladisque emergentes paremus nefas v, 52

emerso ab admiratione animo viii, 7

Emeritus xxxvii, 4 qui emerita stipendia sub imperatore P. Africano habebant: cf. xxxix, 38 it. xlii, 34

ut Æbutio emerita stipendia essent xxxix, 29 h. e. ut vacationem militiæ haberet, velut emeruisset stipendia, præmii quidem loco

non juniores modo, sed emeritis etiam stipendiis—ad nomina danda præsto fuere iii, 57 i. e. ii, qui stipendia emeruerant. Sic ii, 23 'magno natu,' i. q. senex. Similiter 'circa prætorem,' ut supra notavimus, sunt prætoris comites, e. i. g. a.

Emetiri passive xliii, 22 itinere ingenti emenso, cf. xxi, 30

Pæoniam inde et Thraciam, pugnando cum ferocissimis gentibus, emensi, etc. xxxviii, 17

Emicare xliv, 10 saxis tormento emicantibus, i. e. erumpentibus, prosilientibus

scaturigines turbidæ et tenues emicare, dein liquidam multamque fundere aquam cœperunt xliv, 33 i. e. cum vehementia propullulare

Eminere ii, 5 eminet patrius animus inter publicæ pœnæ ministerium, i. e. conspicitur, quamvis oppressus

eminet in omnium vultu pigritia ac desperatio xxi, 35

eminent privata studia inter honores publicos ii, 10

ita, ut per costas ferrum emineret viii, 7

Emittere i, 58 moriere si vocem emiseris

vox cœlo emissa v, 51

ex lacu Albano aqua emissa v, 15 Verbum proprie in hoc genere usurpatum; nam et emissarium est canalis illi negotio destinatus

ut Ætolorum auxiliares sine fraude emitterent, i. e. sine noxa exire paterentur: cf. xxiv, 47

et cohortes invicem sub signis, quæ cuneum Macedonum—vi perrumperent, emittebat xxxii, 17 et paulo post: 'pilis emissis,' cf. xxxiii, 36 it. xxxiv, 14

equites in hostem emisit iv, 18 it. vi, 13 equitum turmæ emissæ

hastam in fines eorum emittebat i, 32

inde (e jugis) milites (prædam facturos) emisit ix, 36

sub quo (jugo) emissi essent ix, 6 cf. cap. 42 it. iii, 29

veniam dedimus precantibus; emisimus ex obsidione xxi, 41

emissus hostis de manibus xxi, 48 al. 'e manibus'

libraque et ære liberatum (Man-

lias) emittit vi, 14
quos Ti. Sempronius ad Beneventum manu emiserat xxiv, 18
Emollire xxxvii, 41 humor arcus fundasque—emollierat. Sic Ovidio Heroid. iv, 91 dicitur 'arcus mollis'
Emovere vi, 38 plebem emovere de medio (per lictores) it. xxv, 1 multitudinem e foro
neque enim (censorem) si tribu movere posset—ideo omnibus quinque et triginta tribubus emovere posse xlv, 15 paulo post 'removere' dicitur
emotis curia legatis xxx, 23
pestilentia ex agro R. emota xli, 21
nequicquam emotus ultra juga Tauri montis xxxviii, 12 cf. xxvi, 34 Sic et 'evolvere' dicitur, ut suo loco monuimus
Emunire xxi, 7 murus supra ceteræ modum altitudinis emunitus erat: cf. xxvi, 40
locus, saxo quadrato septus atque arcis in modum emunitus xxiv, 21
En unquam xxiv, 14 pro ecquando unquamne: cf. iv, 3. vii, 10. x, 8. xxx, 21
Enare xliv, 28 pars eorum, qui propiores continenti littori erant, in Erythræam enarunt
Enarrare xxvii, 50 neuter animi habitus satis dici enarrarique potest
Enasci xliii, 13 palmam in area enatam: cf. xxxii, 1 it. xlii, 2
Enecare xxi, 40 effigies, immo umbræ hominum, fame—squalore enecti, etc. i. e. enectis similes. Similiter 'exanimes' dici solent: vid. infra in h. v.
Enervare xxiii, 18 enervarunt corpora animosque
ademtis maritimis civitatibus enervatam tyrannidem xxxv, 12
Enim vii, 32 'patricius enim eras' pro at enim vero. Sic etiam Græcis γὰρ objectionibus servit
tum Metilius, id enim ferendum esse negat xxii, 25 pro autem, vero, sed cum vi aliqua
Diis quoque enim, non solum hominibus, debetur xlv, 39 Sic, tertio loco a principio periodi, rarius occurrit
enim minor res est xxiii, 45 vulg. 'ea nunc:' vid. Intt. ad h. l. it. ad xxxiv, 32 Rectissime Cel. Strothius illo in loco 'enim' restituit
Enimvero tum Latini gaudere facto ii, 22 auget ea particula quocumque modo
enimvero manifesta res visa i, 51 affirmandi causa positum, cf. xxiv, 31
enimvero non ultra contumeliam Romanus pati posse ii, 45 indignationem h. l. indicat, cf. x, 35
Enise xxvi, 47 si ad ministeria belli enise operam navassent, cf. xxviii, 35 it. xxxi, 11 it. enisius xxix, 1
Eniso studio xlii, 3
sensit ergo eventus virtutis enise opem vi, 24
Enitere xxii, 27 in tantum suam felicitatem virtutemque enituisse
in eo bello et virtus et fortuna enituit Tullii i, 42
dum nullum fastiditur genus, in quo eniteret virtus iv, 3
Eniti ii, 65 tum rursus impetu capto enituntur atque exsuperant iniquitatem loci. Locus plane exhibens significationem propriam vocis 'enitendi;' ascensu enim qui pervadunt aliquo, hi 'enituntur:' vid. Obniti
vix, si simplum ex formula imperetur, enisuros xxix, 15
Enixe iv, 26 utrimque enixe obeditum dictatori est, cf. cap. 41
Enubere iv, 4 neque vestras filias sororesque enubere sinendo e Patribus, cf. x, 23 it. xxxix, 19
Enuntiare xxxix, 10 coacta (Fecenia) caritate ejus silenda enuntiasset. Sermo est de secretis sacrorum Bacchanalium; tanto major est hujus loci proprietas: vid. Nuntiare et Obnuntiare: cf. x, 38. xxiii, 35. xxv, 18
Enuptio gentis xxxix, 19 i. q. e gente, cujus liberta esset. Paulo post: utique ei ingenuo nubere liceret
Eo i, 11 eo scuta illi pro aureis donis congesta, i. q. ideo, cf. ii, 48
ubi spectaculi tempus venit, deditæque eo mentes essent i, 9 nisi cum Cel. Schellero 'ei' legatur
eo difficilior oratio erit, quod—futura sint xxxvii, 53
adderet eo triginta naves xxvii, 22
eo impendi laborem, unde, etc. iv, 35
Samnitium legiones (eo namque omnem belli molem inclinaturam censebant) occurrunt vii, 32
quantum procederet longius a Thessalia, eo majorem rerum omnium inopiam sentiens xliv, 27
in haud magna oppida—eo et commeatus comportabant xxv, 27
Eodem i, 5 sciscitandoque eodem per

venit. Significatio propria locum non habet. Itaque legend. videtur cum Crev. 'eo demum'

additi eodem haud ita multo post novi cives i, 33

Edessa quoque ut Berœa eodem concesserunt xlv, 29 i. q. eidem regioni annumeratæ sunt

Epulæ xlv, 39 epulas senatus, quæ—in Capitolio eduntur,—turbaturi estis?

ut vino epulisque sopitos hostes aggrederetur viii, 16 cf. xxiii, 18

Epulari xliv, 31 cum prætore eo die honorifice est epulatus

Eques xxviii, 9 illum equitem sex dierum spatio transcurrisse longitudinem Italiæ; i. e. equo iter facientem: cf. xxvi, 2

equites virique xxi, 27 i. q. equites et pedites

non plus triginta millibus hominum, et quatuor millibus equitum ix, 19 vid. Homo

non pediti solum cedere, sed ne equitem quidem sustinere peditis præsidio audentem xxx, 11 cf. ix, 13

prætor suos equites catellis ac fibulis donavit xxxix, 31

equitem ad pedes deducere iv, 40 i. e. pedestri militia fungi jubere

equites extraordinarii sinistræ alæ xl, 31

equites illustres xxx, 18 i. e. nobiles, sive genere, sive opibus, sive virtute, sive quacumque alia re, quæ præ ceteris claros illos et insignes fecerat

Equester terror xxvii, 42 i. e. ab equite incussus

equestris a tergo tumultus xxvii, 1 quædam edd. veteres habent 'equestres,' quod factum videtur ex 'equester,' idque sane restituendum. Similiter 'equestris terror' in vulgatis fuit, cap. 42 Drak. e vestigiis optimi codicis restituit 'equester,' ut ante placuerat viris doctis. Ad eundem fere modum peccatum est in voce 'celebris:' vid. B. Patruum ad Tac. Annal. ii, 88

ubi primum fremitum equestrem audivit xl, 31

equestris procella x, 5 cf. xxx, 18

equestria arma xxxv, 23

Equidem alii, quam primæ, personæ jungi Livio Drak. dicit ad v, 54 sed non affert exempla; modo amandat lectorem ad alias animadversiones, ad viii, 20 it. xxxiv, 5 ubi non magis exemplorum quicquam aut aliarum auctoritatum reperitur: vid. Clav. Cic. et qui ibi laudantur

Equitatus, pro ordine equestri xxxix, 44 in equitatu recognoscendo L. Scipioni Asiageni ademtus equus, it. xxxviii, 28 in equitatu recensendo mitis admodum censura fuit

Equus tenax xxxix, 25 Sic Ovid. Amor. iii, 4, 13 'equum, contra sua fræna tenacem' dixit

equis virisque — immensum obtinentes loci v, 37

ad alium virorum, equorum armorumque sonum disposita in muris Campanorum imbellis multitudo—tantum edidit clamorem, etc. xxvi, 5 vid. Arma

illa petentibus data, ut denorum equorum iis commercium esset, educendique ex Italia potestas fieret xliii, 5 vid. Commercium

curules equi xliv, 18 i. e. circenses, qui in votivis circensibus adhiberentur. Sic Duker. ad h. l. explicat

Ergastulum ii, 23 ductum se ab creditore, non in servitium, sed in ergastulum ac carnificinam esse

Ergo xxv, 12 victoriæ, non valetudinis, ergo, cf. cap. 7 it. ii, 19. xxii, 38

itaque ergo i, 25

Erigere vii, 29 ut in hanc magnitudinem, quæ vix sustinetur, erigi imperium posset

erigendæ ex tam gravi casu reip. vi, 2

agrarii se in spem legis erexerant iii, 1

multos—populos ad cupiditatem novæ fortunæ erexerunt xxi, 19

sensim ad montes succedit: inde, ubi satis subisse sese ratus est, erigit totam aciem i, 27

dolonibus erectis xxxvi, 44 i. e. sublatis, ut ibidem dicitur

erigere agmen in adversum clivum ix, 31

in colle—aciem erexit x, 26 al. 'in collem'

semitam angustam et arduam erectam ex oppido in arcem ostendisset ix, 24 cf. cap. 43

cum plebs in foro erecta expectatione staret ii, 54 alias 'suspensa:' sed illud lætius. Interdum tamen utrumque junctim dicitur v. c. i, 25 'erecti suspensique'

erecta civitas in expectationem belli xxi, 20

cum hæc exprobrando hosti Mar-

cellus sacrum militum animos erigeret xxiii, 45

Eripere, ib. ubi ille meus miles est, qui erepto ex equo C. Flaminio consuli caput abstulit? Locus obscurior

senatus—consulem—jussit—coloniam ex hostibus eripere xli, 14 cf. v, 51 it. viii, 33

per anfractus montis ignotos sequentibus se eripuit xxix, 32

jure an injuria eripiendos esse reos ii, 54 i. e. legibus solvendos, periculo subtrahendos

Erogare i, 20 unde in eos sumtus pecunia erogaretur

argentumque pro eis debitum—tardius erogaretur xxii, 23

Errare xxxi, 12 fœda omnia et deformia errantisque in alienos fœtus naturæ vita

Error xxxi, 33 parum gnarus (Philippus) quam partem petisset consul, alam equitum ad explorandum—misit. Idem error apud consulem erat, i. q. ignoratio, inscientia

sequitur hunc errorem alius error, Cursorne Papirius—an, etc. ix, 15 i. e. dubitatio, id quod e particulis 'ne' et 'an' intelligitur, cf. cap. 45 vestigia in omnes æque ferentia partes primo errorem faciebant, it. xxvii, 47 castra nihil aucta errorem faciebant

per tortuosi amnis sinus flexusque errorem volvens haud multum processit, ib.

et, mutando nunc vestem, nunc tegumenta capitis, errore etiam sese ab insidiis munierat xxii, 1 i. e. fraude s. errore insidiantibus offuso

Erumpere vii, 31 curæ erumpebant in certaminibus, cf. xxxvi, 7

cum erumpentibus a porta Lacedæmoniis prælium commiserunt xxxiv, 26

per hos, qui inordinati atque incompositi obstrepunt portis, erumpamus xxii, 50

rem ad ultimum seditionis erupturam ii, 45

quoties in obsidentes, quam inimice eruperimus xxvi, 13

circa se conglobatos erumpere jubet xxix, 33 i. q. aggredi, adoriri. Ita et 'eruptio' xxxviii, 13 de impetu facto dicitur, cf. ix, 37

Escendere viii, 33 ex curia in concionem itur. quo—magister equitum cum escendisset; deduci eum de rostris Papirius in partem inferiorem jussit

consuli ad quadrigas mittendas escendenti: vid. Sueton. Ner. 22 Salmas. ad Solin. p. 647

usque ad nos contemtus Samnitium pervenit, supra non escendit vii, 30

Esse ix, 4 cum diu silentium fuisset, i. q. obtinuisset

edictum imperatoris erat, ipsum militaturum, qui ita non fecisset xxix, 1

Prætor in Hispania fuerat xli, 27 i. e. sorte ei provincia hæc evenerat, quam non adiit

a quo (dictatore) provocatio non est ii, 29 i. q. non conceditur, a quo provocare non licet

ut tot cladibus edocti, tandem Deos et jusj. esse crederent xxx, 37 i. q. vim habere, validum esse

est cœleste numen! es, magne Jupiter viii, 6

fides ea est, me vera loqui xxi, 13 h. e. id fidem facit, probat, me, v. l.

sunt, qui eo die magno prælio pugnatum auctores sint xlii, 66 cf. vi, 20

quod quidem continens memoria sit v, 34 pro contineat

quidnam se futurum esset xxxiii, 27 pro 'de se' ut nonnulli legi volunt. Illud ἀρχαϊκῶς dicitur, ut apud Terent. sæpius

Divi quoque in eo (responso oraculi) erant xxiii, 11 sc. nominati

quæ verbo objecta verbo negare sit xlii, 41 ex more Græcorum dictum Sic xliv, 39 quanto facilius abire fuit, pro licuit

famæ magnæ malle quam bonæ esse vi, 11

perbrevis ævi Carthaginem esse xxviii, 35

hominum, non causarum toti erant iii, 36 cf. vi, 14

rari aditus sc. decemv. erant iii, 36

omnis senatus Hannibalis erat xxi, 11

plebs novarum rerum tota esse xxiii, 14

quia ea regio præsentis erat copiæ, non perpetuæ xxii, 15

quod adeo toti plebis fuissent (consules) iii, 59

suarum rerum esse, amissa publica iii, 38

esse legitimorum stipendiorum xxiii, 25

non esse modestiæ populi R. id postulare vi, 29

si Claudiæ familiæ non sim vi, 40

cujus (Æmilii) tum fasces erant viii, 12
ita irritatis militum animis subdere ignem ac materiam seditioni, non esse ætatis, non prudentiæ ejus viii, 32
non esse potestatis suæ xxxi, 45
ea civitatis Rhodiorum essent xxxvii, 55 h. e. ei parerent
qui Samnitium forent ix, 42 Opp. socii Samnitium
Dolopes nunquam Ætolorum fuerant, Philippi erant xxxviii, 3
quæ partis Ætolorum maluerant esse xxxvi, 42
præter Capitolium atque arcem omnia hæc hostium erant vi, 40
ut aut amicorum aut inimicorum Campani simus vii, 30
consulis morientis prope totus exercitus fuit xxii, 50 i. e. favit ei, adhæsit, eum imitatus est
eorum hominum Attalus erat xlv, 19
Alipheram—quod suorum fuisse finium satis probabant, restituit xxviii, 8
pars altera regiæ adulationis erat xlii, 30
qui fideles nobis socii, qui dubii suspensæque ex fortuna fidei—viderentur xliv, 18
quindecim oppida, hominum viginti millia esse dicebantur, quæ se dediderant xxxii, 29
æquandæ libertatis hoc est iii, 32 i. e. valet, vim habet, ad æquandam libertatem. Forma Livio frequens: cf. xxxviii, 50 vid. Drak. ad v, 3
et concordiæ et libertatis æque minuendæ esse xxxiv, 54 cf. xxvii, 7
quorum tutelæ ea loca essent i, 6
ut contra eo violentior pot. tribunicia impediendo delectui esset vi, 31 quanquam sunt qui legant 'delectu.' Eadem variatio est in forma dicendi: 'ære solvendo esse' xxxi, 13 cum et melius et usitatius sit 'æri solvendo esse.' Idem enim est, quod sufficere æri solvendo. Similiter 'triumviri monetales' rectius dicuntur, uti convenit inter viros doctos 'æri flando feriundo' quam 'ære, f. f.' Nam hæc quidem forma antiquior est. Comparetur cum loco superiori x, 5 satis fretus esse etiam nunc tolerando certamini legatum, etc. cf. xxx, 9
ut divites conferrent, qui oneri ferendo essent ii, 9
sitne aliquis plebeius ferendo magno honori iv, 35 cf. cap. 43
ne classi hostium prædæ ac præmio essent xxxi, 28
vel hic dies argumento erit xxxix, 51
quod etsi non jure fiat, tamen argumentum esse, etc. iii, 55 Sic et 'documento,' it. 'documentum esse:' vid. Drak. ad vii, 6
neutra res mihi nec gloriæ nec crimini sit xl, 15 it. curæ x, 25 divisui i, 54 honori iv, 2
ut ad omnes conatus regis impedimento esset xliv, 46 cf. xxxv, 38
quæ ne in potestatem quidem populi R. essent ii, 14
portus in potestatem Locrensium esset xxiv, 1
ut, quæ in naves imposuissent, ab hostium tempestatisque vi publico periculo essent xxiii, 49
cognitis mox, quæ nosci prius in rem esset xliv, 19
prætores trahenda re esse xxiv, 27 Sic 'ære solvendo esse,' ut supra notavimus. Itaque non astipulor Dukero 'in trahenda, r. e.' legenti
in oculis exemplum erat Fabius Valerio viii, 35
quæ in discrimine fuerunt, an ulla post hanc diem essent, ib.
in pace esse xxiii, 42 cf. xxxi, 29 it. in bello
civitatem in lætitia, victoria, supplicationibus ac gratulationibus esse viii, 33
in invidia esse xxix, 37 it. in rixa xl, 14
cum, Publilium avocari ab spe capiendæ in dies urbis, haud e rep. esset viii, 23 cf. cap. 33 ad quem locum vid. Drak.
ut, si vita longior contigisset, magni justique regis in eo indolem fuisse appareret xxxv, 15 pro futuram fuisse
ut, si antiqua civitatis fortuna esset, haud dubie arma extemplo capturi fuerint xxxviii, 31 i. q. fuisset, cf. cap. 43 qui sibi cum in pace essent, imperataque a prioribus consulibus fecissent, et eadem præstare obedienter M. Fulvio parati essent, bellum illatum questi, etc.
et difficilior facta oppugnatio erat xxxiv, 29 pro esset: vid. quos laudat Arntzen. ad Plin. Pa. 8 it. Cel. Ruhnken. ad Vellei. ii, 52

opus esse sibi domino ejus convento, ait; nuntiaret, T. Manlium, L. filium esse vii, 5 pro adesse

esse, quod eosdem reficerent tribunos pl. vi, 39

hoc illud esse—quod æra militibus sint constituta v, 2

quid esse aliud, quam minari se proditurum patriam iv, 2 pro quid id esse aliud, etc. cf. cap. 4. it. vi, 4

Et ii, 18 Valerium, spectatæ virtutis et consularem virum. Sæpius enim 'et' jungit diversos casus atque etiam diversas constructiones, veluti xxxvi, 31 Quinctio occurrit; et, cum causas oppugnationis exponeret, castigatum leniter—dimittere exercitum jussit, etc.

manus tollere undique multitudo, et se quisque paratum ad spondendum Icilio ostendere iii, 46 et h. l. pro 'id est' accipi debet: vid. Drak. ad h. l.

reliquorum sui moris et copia Græcorum artificum xli, 20 pro reliquorum spectaculorum Syriaci moris, 'hoc est,' copia Græcorum artificum

sed et injuriæ dolor—et, quia gravior—tum Servio occiso, etc. i, 40 i. e. non solum—sed etiam—præterea

'et' sæpius omissum: vid. Drak. ad iii, 68 it. vi, 39

'et' sæpius, inter duo substantiva, omissum: vid. eundem ad i, 59 it. Cel. Ruhnken. ad Vellei. i, 4

res est præterea et immensi operis—et quæ ab exiguis profecta initiis—et legentium plerisque, etc. Præf. cf. vi, 19 ult. Contra, præsertim in formulis solennibus et omittitur, v. c. i, 24 ut illa palam prima postrema—recitata sunt

cum hostis alienigena in Italia esset, et Hannibal hostis xxvi, 13 pro et quidem

splendidiore nunc eos catena et multo graviore vinctos esse xxxv, 38 videtur 'et' h. l. pro 'sed' vel 'at' positum, aut sic fortasse legend. Sic i, 37 montes Sabini petebant, et pauci tenuere. Item xliv, 26 ipse (Perseus) equos—donum principibus ferre, et parum auri, quod inter paucos divideret, multitudinem credens trahi spe posse: vid. B. Patruum ad Tac. Mor. Germ. cap. 3

et Onesimum—in senatum introduxit xliv, 16 pro tum vero

quod et ita credebat futurum, jam etiam volebat xlii, 15

sed, ut et numero etiam, non animis modo valeatis xxi, 54

quod et juniores non responderent xliii, 14

nam et, quia eundem et suæ potestatis, quem libertatis omnium, finem cernebant, Patrum auctoritate se dediderant vi, 19 Utrumque 'et' hoc loco haud dubie pro 'etiam' dictum

cum pridie, quam legati ad Tarquinios proficiscerentur, et cœnatum forte apud Vitellios esset, conjuratique ibi, remotis arbitris, multa—egissent: sermonem eorum ex servis unus excepit, etc. vi, 6 pro etiam. Quanquam languidum hoc esse, omninoque illud 'et' tollendum videtur Cel. Schellero

et quia—futurus erat, tum—facturus videbatur i, 40 pro et—et vel tum—tum: vid. Cel. Stroth. ad xxi, 36

Etenim sæpe Livio omittitur, v. c. i, 7 'priusquam populus,' etc. reddunt enim rationem hæc verba. Eadem ratio est 'τοῦ enim,' quod post adeo, tantum, ita, desiderari solet

Etiam xlv, 38 quid etiam dicitis milites? aliquis est Romæ, etc. pro 'enim' uti Gronov. legit, aut 'tandem'

Evadere x, 1 dum evadere (e specu) tendunt

quod e tanto periculo evasisset xlii, 18 it. periculo xxi, 33

raptim angustias evadit xxi, 32 cf. ii, 65 it. xxxviii, 2

qui terrores tamen eo evasere ut, etc. ii, 42

inter præsidia ejus saltum ad Petram evasi xlv, 41 cf. ii, 65 it. vii, 36

ut in muros evaderet miles ii, 17 it. in mœnia x, 17

Evanescere ii, 48 nimia gloria luxuriare et evanescere vividum quondam illud Kæsonis ingenium

Evastare v, 5 agrum non coluit, et culta evastata sunt bello: cf. xxxvii, 19

evastatum Samnium viii, 37 cf. x, 15 it. xxviii, 44 vid. Drak. ad xxxii, 33

Evehere i, 48 ut in collem Esquiliarium (curru) eveheretur

resolutis oris in anchoras evehuntur xxii, 19

ubi in altum evecti sunt xxi, 50 cf. xxv, 27 it. xxviii, 30

incaute se evehentes Masinissa excipiebat xxix, 34 pro evectos; i. e. prorumpentes
spe vana evectus xlii, 62
inter dicendi contentionem inconsultius evectus projecit xxxv, 31
Evellere xxxiii, 5 juvenes connisi arborem unam evellebant, qua evulsa portæ instar extemplo patebat, nec in promtu erat, quod obmolirentur
Evenire vii, 6 Genucio consuli ea provincia sorte evenit. Sic sæpissime. Etiam simpliciter 'evenire' dicuntur 'provinciæ,' v. c. ix, 41 it. xxvi, 1 legiones urbanæ xxiii, 25 vid. Obvenire, it. Obtingere
si cetera prospera evenissent xxi, 21 it. prosperi quicquam xxix, 18 prospere ix, 19
Eventus xxviii, 6 ad spem eventus respondit
sensit ergo eventus virtutis enisæ opem vi, 24
tanto magis intentum in universum eventum belli curæ angunt xxxii, 5
pari—periculo gloriæque eventu ix, 40
in eventu ejus urbis xxxvi, 9 pro in eventu obsidionis ejus urbis
quinam eventus Romanis rebus, si cum Alexandro foret bellatum, futurus fuerit ix, 17
duorum militum eventus vii, 26 in altero mortem denotat, in altero victoriam
Decii eventus x, 29
vulgus aliud armatorum, velut delegata primoribus pugna, eventum suum in aliena virtute ponit vii, 8
impiorum fratrum eventus xlv, 19 it. exitus Persei, cap. eod.
Evergere xliv, 33 quia (montes) nullos apertos evergerent rivos
Evertere vi, 14 se militantem, se restituentem eversos penates—obrutum fœnere esse
veniam civitati petebant, civium temeritate bis jam ante eversæ xxx, 16 i. e. ita fractæ, ut propemodum eversa videretur
exercitus, multa ante parta decora aut cumulaturi eo die, aut eversuri xxx, 32
Evidens numen—rebus affuit Romanis v, 51
rem evidentem pro dubia quærendam xxxix, 34 cf. xliv, 41
Evidenter xlii, 29 Cotys Thrax, Odrysarum rex, evidenter Macedonum partis erat
Evincere x, 17 evicit omnia assuetus prædæ miles
evicit miseratio superbiam ix, 6
evicerunt (Patres) ut Camillus crearetur ix, 26
evincuntque instando, ut literæ sibi ad Tarquinios darentur ii, 4
in hanc sententiam ut discederetur, juniores Patrum evincebant xxx, 16 Similiter Græcis μάχεσθαι de omni contentione animi ac vehementiore studio dicitur
Evocare i, 55 unumque eum Deorum non evocatum sacratis sibi finibus
alios (Deos) votis ex urbe sua evocatos v, 21
multitudine opificum ad spem prædæ evocata iv, 9 cf. viii, 3 it. xxiii, 48
evocati literis imperatoris xlv, 31 it. edicto, ib. Hi opponuntur illis, quos 'præsentes evocabant,' (legati) ib.
Perseus evocato Evandro judicium subeundi nullo pacto auctor esse xlv, 5 pro 'sevocato;' atque ita etiam Drak. conjicit legendum esse
tanti regis ac ducis mentio (Alexander M.) quibus sæpe tacitis cogitationibus volutavit animum, eas evocat in medium ix, 17
Evolvere xliv, 8 in mare evolvendo terram (de fluvio)
incubantes publicis thesauris ex præda clandestina evolvas vi, 15 i. q. vi dejicias. Ita fere apud Tac. Annal. xiii, 15 dicitur: evolutum eum sede patria rebusque summis
anguis immanis concubitu conceptum (Alexandrum M.) et in cubiculo matris ejus persæpe visam prodigii ejus speciem, interventuque hominum evolutam, atque ex oculis elapsam xxvi, 19
Evulgare ix, 46 civile jus, repositum in penetralibus pontificum, evulgavit
Ex iv, 2 alia ex aliis bella serere
alia ex eis edita etiam in vulgus vi, 1 i. q. præter ea
ex ante convecto iv, 22 it. ante præparato xxvi, 20
ex ante diem quintum idus Octobres cum eo die in quinque dies xlv, 2
si ex nullius injuria quicquam ei datum vellet populus R. xlv, 44 i. q. cum nullius injuria

ex India elephanti xxxv, 32 h. e. Indici

fidum e servis vocat xxx, 15

ex injuria insaniens exercitus vii, 39 i. e. propter acceptam injuriam, cf. ix, 24

agro ex hostibus capto iii, 68

ex hostibus eripere xli, 14

Exacerbare viii, 33 infestius Papirium exarsurum, agitatum contentione ipsa exacerbatumque

Exactores regum Junii Valeriique ix, 17

Exædificare xxx, 1 ut Genuam—a Magone dirutam exædificaret, cf. cap. 3. it. i, 56

Exæquare xxiii, 35 vetus miles tironi, liber voloni sese exæquari sineret: cf. xxxvii, 29 it. xlv, 38

Exæquatio xxxiv, 4 hanc—ipsam exæquationem non fero, illa locuples

Examen xlii, 10 locustarum tantæ nubes a mari vento repente in Apuliam illatæ sunt, ut examinibus suis agros late operirent

Exanimare vii, 36 torpidos somno insuper pavore exanimat

Exanimis viii, 39 corpus Brutuli exanime, it. xxv, 26 jacerentque strata exanima corpora. His confirmatur, quod vulgo dicunt, eum dici exanimem, qui sit vere mortuus; præsertim cum Livius vocabulum semianimis usurpare soleat: vid. iii, 13 'pugno ictum a Kæsone cecidisse semianimem:' cf. ix, 16 Differt ab 'exanimatus,' auctore Servio, quod idem sit cum 'timens,' 'pavens.' Enimvero ipse ille Servii Virgil. Æn. iv, 672. 'Audiit exanimis,' inquit, 'trepidoque exterrita cursu, Unguibus ora soror fœdans,' etc.

Exardere et Exardescere x, 23 exardet altercatio in contentionem animorum

novum atque atrox prælium ex tam segni repente exarsit xxvii, 2

adeo exarserant animis iii, 30

plebes ad id maxime indignatione exarsit iv, 6 cf. viii, 33

Exasperare xxxviii, 17 duratos eos tot malis exasperatosque excepit terra

exasperavit animos ferocia animi Harpali xlii, 14 cf. xxviii, 25

exasperati Ligures xlii, 26 i. e. ad iram vindictamque incitati

Exauctorare viii, 34 immemores sacramenti, licentia sola se, ubi velint, exauctorent: cf. xxix, 1

omnes milites exauctorati domum dimitterentur xxxii, 1

exauctoratus (exercitus) morte ducis xxv, 20

Exaudire v, 52 propter cœlestem vocem exauditam, pro simplici 'auditam:' cf. cap. 50 ubi est 'audita'

non tam perpetuæ orationes, quam altercatio, exaudiebantur viii, 33 cf. ix, 11 it. x, 40 vid. Drak. ad iii, 56

ploratus mulierum non ex privatis solum domibus exaudiebantur xxvi, 9 cf. cap. 13

Exaugurare fana sacellaque statuit i, 55 i. e. religione liberare augurato

Excedere ii, 37 ut urbem excederent Volsci, cf. xxiii, 1 it. xxiv, 3

curiam excessit xlv, 20

præsidio excessere xxii, 17

non—Publicolarum vetustum familiæ nostræ cognomen memoria excessit vii, 32

excedere paululum ad enarrandum xxix, 29 i. q. digredi, digressionem facere

ad Patres etiam et ad publ. querimoniam excessit res xxv, 1 i. e. initium fuit publice quoque de ea conquerendi

cum libertas non ultra vocem excessisset iii, 41

quo ultra iram—ejus excessurum fuisse quam ut, etc. viii, 33 vid. Procedere

ne in altercationem excederet res xxxiii, 35

excedit pugna in annum sequentem xxi, 15 h. e. eo demum anno facta est, it. xxx, 26 insequentia excedunt in eum annum, quo, etc. i. e. facta sunt sub initium ejus anni

Excelsus i, 34 excelsa et alta sperare

Excernere xxviii, 39 ex captorum numero excretos Saguntinos in patriam remisit: vid. Drak. ad h. l.

omnem forensem turbam excretam in quatuor tribus conjecit ix, 46

Excerpere xxiv, 18 nomina omnium ex juniorum tabulis excerpserunt, i. e. expunxerunt, deleverunt

Excetra xxxix, 11 Hispalæ concubitu carere eum decem noctes non posse, illius excetræ delinimentis et venenis imbutum. Proprie idem est, quod hydra, eoque continuata allegoria spectat

Excidere xxi, 42 ubi cujusque sors exciderat: vid. Drak. ad h. l.

quod primum sorte nomen excidit xxiii, 3 i. q. exiit, ductum est
Excidere ix, 16 excide radicem hanc—incommodam ambulantibus
ut senatum ad excidendum Antium hortaretur vi, 9
Excidium ix, 45 movet plerosque vastatio futura agrorum, ac deinceps cum levibus præsidiis urbium relictarum excidia
Exciere vii, 11 ne nimis mirum magnumque censerent, tumultum exciere in hostium portis
Excipere xli, 11 amnem,—multorum dierum opere exceptum novo alveo avertit
ipse hasta invisus se in pedes excepit iv, 19 Oppos. subjicere se in equum
hostibus deditos omnem iram hostium nostris capitibus excipientes ix, 8
Fabius—bellum ad Sutrium excepit ix, 33 i. e. suscepit, accepit: vid. B. Patruum ad Sueton. Jul. 73
motis Patribus alter consul—Fulvii causam excepit xxxviii, 43
legem—cum ab tribunis parari consules, unius ex collegio proditione, excepissent iv, 30
ni ex subsidiis XIII. legio, in primam aciem inducta prælium dubium excepisset xxx, 18
integri pugnam excipiunt xxxviii, 22 cum quidem in locum repulsorum succedunt
exceptus clamor ab aliis xxiv, 31 i. q. repetitus, continuatus
assensu populi excepta vox consulis viii, 6
ad excipiendas voces speculator ex convivis Persei missus cum incautior obversaretur, exceptus a juvenibus forte triclinio egressis male mulcatur xl, 7
servitute excepti xxxiii, 22 i. q. liberati, exemti
hostium magna vis excipiebatur, nec jam egredi extra munimenta castellorum audebant xxxiv, 13 i. e. intercipiebantur: cf. ix, 31 it. x, 20
Lacetanos auxilium finitimis ferentes nocte, haud procul jam urbe, cum intrare vellent, excepit insidiis xxi, 61
perinde ac si omnes candidati essent, cuncta experientes, non homines modo, sed Deos etiam excipiebant: in religionem vertentes comitia biennio habita v, 14 Videtur idem esse quod aggredi et quasi venari. Nam Græci quidem θηρᾶν sic dicunt
inopia—eum—excipiebat xxi, 48 cf. xxiii, 18
Villium, in Macedoniam cum venisset, atrox seditio militum—excepit xxxii, 3
Excire i, 18 quæ fama in Sabinos, aut quo linguæ commercio quenquam ad cupiditatem discendi (Pythagoras) excivisset; i. e. excitasset et ad se allexisset
homines, qui sequi possent, sedibus excibat xxxii, 13
omne Hernicum nomen, omnis militaris ætas excitur vii, 7
principibus coloniæ Romam excitis iii, 4 i. q. accitis
indignitas rei, magis quam periculum, consulum alterum ab urbe excivit iii, 2
nuntiata ea clades Romam majorem, quam res erat, terrorem excivit x, 4
Dii prope ipsi exciti sedibus suis xxxi, 14
Excitare xxxviii, 2 materia ad aggeres excitandos et cetera opera
per unam (portam) præsidium R. clamore excitatum irrumpit ix, 24
consul R. ut rem excitaret, equitum paucas turmas extra ordinem immisit x, 36 i. e. ut res ad prælium veniret
Excitatior crebriorque (clamor) ab hoste sublatus iv, 37
Exclamare iv, 38 magna voce exclamasset, ut equites ex equis desilirent, cf. cap. 33
Excludere x, 23 ex parte ædium, quod satis esset loci modico sacello, exclusit; i. e. secrevit
brachio objecto, flumine eos exclusit xxii, 52 i. e. fluminis copiam, usum, iis ademit
urbs contra exclusa maritimis commeatibus xxv, 11
Excurrere i, 15 belli Fidenatis contagione irritati Veientium animi—in fines R. excucurrerunt. Haud dubie ἀνακόλουθος oratio
excurrentibus in publicum pavidis ix, 24 i. e. festinanter domo prodeuntibus
ab intimo sinu peninsula excurrit xxvi, 42
excurrente in altum, velut promontorio, Attica terra xxxvi, 15 alias, procurrere, extendi: cf. xliv, 11

Excursio x, 1 ex spelunca quadam excursiones armatorum in agros fieri, cf. xxix, 1
per excursiones ab stationibus—multa levia commissa prælia sunt xxxii, 10
tumultuosæ excursiones xxx, 8
Excusare xxvi, 22 oculorum valetudinem excusavit; i. e. rogavit, ut nulla eam ob causam ratio sui in comitiis haberetur
Atilium ætatem excusantem Romam miserunt xxii, 40 cf. xxiii, 8
cum excusaretur, solum vertisse exilii causa iii, 13
Execrabilis fortuna xxvi, 34 odium ix, 26 cf. xxvi, 13. xxvii, 17 it. carmen iii, 17 i. e. formula devotionis: cf. xxxi, 17 it. dies execrabilis xxii, 30
Execrari v, 11 qui illo die non caput, domum, fortunasque Virginii—sit execratus detestatusque, etc.
Deos hominesque accusantem (Hannibalem) in se quoque ac suum ipsius caput execratum xxx, 20 cf. ix, 5 it. x, 28 ult.
Execratio x, 38 jurare cogebatur diro quodam carmine in execrationem capitis, familiæque et stirpis composito. Paulo post, 'detestatio.' Item cap. 39 jurisj. adversus fœdera suscepti execrationes horrens
diram execrationem in populares, obtestationem, quam sanctissimam potuerunt, adversus hospites, composuerunt xxvi, 25 cf. xxviii, 22 it. infra in v. Obtestatio
Exedere xxxvii, 27 exesæ fluctibus rupes
Exemplum Præfat. documenta omnis exempli
exemplaque hæc pro documentis habenda xxv, 33
Lacus Trasimenus et Cannæ tristia ad recordationem exempla, sed ad præcavendum simile utili documento sunt xxiv, 8
in oculis exemplum erat Fabius Valerio legato viii, 35
vir exempli recti iii, 44
formant se homines in regis, velut unici exempli, mores i, 21
exemplum in rem aliquam xxvii, 6
exemplo in perpetuum victa tribunicia pot. ii, 44
pessimo exemplo publico iv, 4
in alienæ sortis exemplo xxi, 43
exemplo haud salubris sententiæ ii, 29
exemplo eorum clades fuit ix, 45
exemplum arcendis sceleribus ii, 5
huic vestro exemplo quantum debeatis xxxvii, 54 i. e. constantiæ vestræ
virtutis exemplum expressam ad effigiem vobis reddam xxvi, 41 Hic est exemplum *ein Original*, quod dicunt. Sed sic videtur legendum: virtutis effigiem expressam ad exemplum, etc. uti præclare vidit Cel. Ruhnk. ad Rutil. Lupum de Figuris, p. 108
magna exempla, ut alios reges claros ducesque omittam, casuum humanorum ix, 17
nobilia maxime sortis mortalium exempla spectemur xlv, 41
omnia exempla belli edita in se xxxviii, 43 i. e. genera malorum bellicorum incommodorum, etc.
deditos in fidem populi R. omni ultimæ crudelitatis exemplo laceratos ac deletos esse xlii, 8
Exequi i, 59 me—Tarquinium—ferro, igni, quacumque dehinc vi possim, executurum; i. q. persecuturum, ulturum
iis publici privatique doloris exequendi jus potestatemque ex duobus noxiis capitibus datam ab se v, 11
Deorum hominumque simul violata jura exequemur iii, 25 cf. cap. 13
exequentes quærendo a consule legati ix, 16 it. sciscitando xxv, 29
cum filius aliique principes percunctando exequerentur ix, 3
exequendo subtiliter numerum iii, 5
nec sibi rem exequi tam atrocem per coss. superiorum annorum licuisse iii, 13 i. q. judicio persequi
formulam juris exequendi constituendam esse xxxix, 26
Exercere xxviii, 27 non, quo verba potius, quam res, exercuerim: vid. Gronov. Obs. ii, 3
ad id maxime animum exercuerat xxxv, 27
monumentum navalis pugnæ eo die, quo pugnatum est, quotannis solenni certamine navium, in flumine oppidi medio, exercetur x, 2
in minime pertinaci genere pugnæ sic fortuna exercuit opes ix, 22
nunc bello exercentes, nunc in pace

miscentes ritus suos xlv, 30
fœdeque in captis exercuere victoriam vi, 22 it. iram, ib.
promulgata lex exercuit civitatem iii, 14
vectigal exercentibus dimidium ejus impositum, quod pependissent regi xlv, 29 Hic 'exercentes' simpliciter pro metalla exercentibus dicuntur

Exercitatus bello xxvii, 44 cf. xxxvi, 17
asperius paulo iter in Thracia et exercitatior hostis xxxix, 1

Exercitium xliv, 9 ex parte elegantioris exercitii, quam militaris artis, propiorque gladiatorium armorum usum

Exercitus præses provinciæ xxiii, 48
exercitus justus consularis x, 25 cf. ix, 43
pars exercitus cum omni equitatu xxx, 36 it. xl, 52 Quemadmodum autem in his locis 'exercitus' pedites significat; ita alibi v. c. xxix, 22 it. xxxii, 21 classi oppositus denotat exercitum terrestrem
exercitus navalis xlii, 56 alibi distinguitur 'exercitus' a 'classe,' v. c. xxvi, 42 vid. supra in v. Classis
exercitus integer intactusque x, 14
prælium fuit, quale inter fidentes sibimet ambo exercitus, veteris perpetuæque alterum gloriæ, alterum nuper nova victoria elatum iii, 62
propter quam duo exercitus Aventinum insedistis ix, 34
Fulvium Quiritium Romanorum exercitum, honeste genitos, liberaliter educatos, servilibus vitiis imbuisse xxvi, 2
de exercitu Marcelli, qui eorum ex fuga Cannensi essent xxiii, 25
ita pedestri exercitu ornato distributoque, equitum ex primoribus civitatis duodecim scripsit centurias i, 43 de populo exercitus h. l. capiendus, qui stipendia facere debet. Sermo enim est de censu, cf. xxxix, 15 ubi etiam exercitus de comitiis centuriatis dicitur: nisi cum—comitiorum causa exercitus eductus esset: vid. Gronov. Obs. i, 1
cum ingenti clientium exercitu iii, 14

Exhaurire xxxi, 38 cum paucis diebus hostes, exhausto circa omni agro, ad ultimum inopiæ venturos sciret
exhaustis tectis ignem injecit x, 44
urbium opes exhaurire xxxiv, 13
multis terra marique exhaustis laboribus xxvi, 31

Exhorrescere viii, 35 ni tristia edicta (dictatoris) exhorruisset: paulo ante, 'trux dictatoris ira'

Exigere domo xxxix, 11 it. e campo iii, 61
cerva—e montibus exacta x, 27
elephantos igni e castris exactos xxvi, 6
medio inter duas acies campo exiguntur quadrigæ xxxvii, 41 i. e. abiguntur
exigere fructus agrorum xxxiv, 9 i. e. vendere
—jusjurandum xxxviii, 39 Gr. λαβεῖν ὅρκον
—sarta tecta acriter et cum summa fide xxix, 37
ædilibus, velut publicum exigentibus opus vi, 4
nolite ad vestras leges et instituta exigere, quæ Lacedæmoniorum sunt xxxiv, 31
difficile ad fidem est—quot pugnaverint ceciderintve, exacto affirmare numero iii, 50
mulctaticia pecunia, quam exegerunt pecuariis damnatis x, 23
exactæ binæ tunicæ in militem ix, 41
hæc exigentes prius turba fugientium civium, deinde hostes oppressere xxii, 49 h. e. agentes sermone, colloquentes (ἐξηγεῖσθαι)

Exiguus vii, 4 si quid exiguum in eo (ingenio) naturalis vigoris sit
exiguum spatii vallum a vallo aberat xxii, 24

Exilium iii, 10 exilio et relegatione civium ulciscentes tribunos
quid est aliud, quam exilium intra eadem mœnia, quam relegationem pati iv, 4
relegatus in exilium xxv, 6
exilii causa solum verterunt iii, 58
exiliumque ac fugam nobis ex eo loco consciceremus v, 53
revocatus de exilio v, 46

Eximere i, 50 quia ea res exemisset illum diem, sc. rei agendæ aut perficiendæ, ut nihil confici posset
adventus Marcelli—moram certaminis hosti exemit ix, 43
biennio exemto ix, 44 sc. seriei annalium
eximere religionem iv, 31 simpliciter pro animis religionem eximere
non noxæ eximitur Fabius viii, 35
quod Saguntum restituerint, cives-

que Saguntinos servitio exemerint xxviii, 39

Dædala et quædam alia parva castella obsidione exemerunt xxxvii, 22. cf. vi, 24 it. ix, 21

ut se reum—crimine eximerent vi, 24

ut Syracusas oppressas ab Carthaginiensibus in libertatem eximerent xxxi, 29

Eximie legatis eorum pollicitus erat xlii, 29

Eximius vii, 37 et præter militaria alia dona, aurea corona eum et centum bubus, eximioque uno albo opimo, auratis cornibus donat. Sacrificale verbum, ut et 'egregius'

tu unus eximius es, in quo hoc præcipuum ac singulare valeat ix, 34 i. q. exemtus: quanta eximia celeritate poterat xlii, 15

uni invideret, eximio simul honoribus atque virtutibus vi, 11

Exinanire v, 20 exhaustis atque exinanitis tributo tot annorum succurri

Exire ix, 34 te, nec quod dies exit censuræ, nec, quod collega magistratu abiit, nec lex, nec pudor coërcet: vid. Drak. ad vii, 37

quod tardius ab urbe exisset x, 37

consul in aciem exiebat xxxv, 4

an jam memoria exisse vi, 37

Existere ii, 32 si quod—bellum existat; i. e. subito oriatur

qui, signo dato, simul omnes e latebris existerent xxv, 21

si existat hodie ab inferis Lycurgus xxxix, 37

ne quis tam dementis imperii conscius existeret xliv, 10

dictis captivorum fides extitit x, 34 al. constitit

qua induceretur aratrum sub existentibus glebis pisces emersisse xlii, 2 Sic etiam Plinius xvii, 15 Sed idem alibi 'extare' de hac re dixit. Itaque Dukero placet 'extantibus.' Sed vid. Clav. Cic. in v. Existere. Existentes glebæ sunt erigentes se sublatu aratri et eminentes. Ceterum vivunt sub terra pisces, 'fossiles' dicti: vid. Dausqu. de terra et aqua, cap. 9. p. 185 sq.

Existimatio iv, 41 non militis de imperatore existimationem esse, i. e. judicium

existimatio communis omnibus est iv, 20 cf. xxiii, 47

Exitiabilis tyrannus xxix, 17

exitiabile bellum xxx, 7 vid. Intt. ad xxvii, 23

Exitialis xl, 54 qui Romam legati fuerant, literasque exitiales Demetrio sub nomine Flaminini attulerant

Exitus ix, 37 ad portarum exitus

cum exitus haud in facili essent iii, 8

seræ spei exitum expectare v, 6

an exitum Cassii Mæliique expectem vi, 18 in partem deteriorem dictum: vid. Intt. ad v, 27

exitu rei imposito xliii, 17 it. xxxiii, 41 ut nullus exitus imponeretur sermonibus

disceptatio sine exitu fuit xxxii, 40 alias, 'sine effectu'

jam æstas in exitu erat xxvii, 4

qui Veientium exitum, quam Capenatium pacem mallent v, 27 i. q. exitium: vid. Eventus

Exlex ix, 34 te unum exlegem esse

Exolescere ii, 52 cum—patris—favor haud dum exolevisset

Exoletus ii, 35 in exoleto jam vetustate odio

res aut nova, aut, vetustate exemplorum, memoriæ jam exoletæ xxxvii, 1

Exonerare x, 21 parte curæ exonerarunt senatum—consulis literæ

liberata atque exonerata fide mea xlii, 13

exonerata plebs x, 6 sc. coloniis deductis

exonerare, prægravante turba regnum cupiens v, 34

quæ legatio peropportuna visa ad multitudinem inconditam ac tumultuosam exonerandam ducesque ejus ablegandos. Per hypallagen dictum. Sic Virgil. onerantque canistris: ingens argentum

Exordiri ii, 56 ipse in accusationem Appii, familiæque superbissimæ ac crudelissimæ in plebem R. exorsus, cum, etc.

longiorum exorsis orationem (legatis) xxxii, 37

Exordium i, 38 cujus exordium operis Sabino bello turbatum erat (de muro)

Exoriri ix, 29 belli fama exorta

ibi ingens hostium exercitus itinera occultus insederat, et—repente exortus—invadit ix, 31 cf. xxvii, 27

tot bella repente alia ex aliis locis exorta xxxi, 40

Exortus xxi, 30 cum ab occasu solis

ad exortus intenderent iter

Expectare v, 6 pati tædium, et quamvis seræ spei exitum expectare

nihil minus, quam hostem aut prælium eo die expectantes xxii, 19 i. q. timentes

Expectatio xlii, 2 cum bellum Maced. in expectatione esset

Expirare: vid. Anima

Expedire comitia iv, 55 delectum, ib. naves xlii, 27 commeatus ix, 17 exercitum vi, 3. sc. sarcinis depositis

prælio se expediebat (agmen) xxi, 46 it. ad prælium ii, 55

nostrum exercitum eadem, quæ impedierat, fortuna expediret ix, 9

vicarium tibi (militi futuro) expediam xxix, 1

quia—expediebat simulare ix, 14

appellati tribuni medio decreto jus auxilii sui expediunt: in vincula conjici vetant, etc. iii, 13

Expeditio xxviii, 32 quod ad expeditionem attineat, quæ instet, immemorem esse rerum suarum gestarum, qui id bellum ducat. Contra, pro justo prælio dicitur xxvii, 27

datur negotium militibus, quos miserant expeditionis ejus comites, ut eum opportuno adorti loco interficerent iii, 43

Expeditus ix, 31 expeditæ legiones: paulo post: sarcinas in medium conferunt

Expellere xli, 3 ab littore naves in altum expellunt

avidosque cædis milites e castris hostium imperio ac minis expulissent ix, 14

Experimentum xlii, 17 primus ipse veneni experimentum

Experiri i, 36 in augurio rem expertus

itaque servorum modo præter spem manumissorum licentiam vocis et linguæ experiri xxxix, 26

suspicari de præterito quam re ipsa experiri est melius iii, 19

experti a Gallica clade ix, 41

quas (insidias) feliciter experti erant x, 4

servitudinis indignitatisque homines expertos adversus notum malum irritatos esse xxiv, 22 vid. Drak. ad xl, 8

ulli viro acri experientique animus esset vi, 34 pro experto

toties cum ipso Quintio disceptando satis expertum esse xxxv, 45

belli artes inter se—expertas conferebant xxi, 1

Expers regiæ prædæ xlv, 34

ne quis expers sceleris esset ii, 6 it. certaminis iv, 9

Expetere i, 22 regem R. Deos facere testes, uter prius populus res repetentes legatos aspernatus dimiserit, ut in eum omnes expetant hujusce clades belli, i. e. immittant: it. cap. sq. 'in omne nomen Albanum expetiturum pœnas ob bellum impium.' Atque etiam simpliciter 'expetere pœnas' dixit Livius vi, 29 adeste Dii testes fœderis, et expetite pœnas, debitos simul vobis violatis, nobisque per vestrum numen deceptis

Expiare piaculo xxxvii, 45 cf. xxviii, 27

expiatæ religiones xxxi, 13

ut tamen expiarentur legatorum injuriæ regisque cædes i, 14 Hæc est civilis expiatio, quæ fiebat fœdere ad compensandas injurias pertinente, cf. ix, 1 ubi est 'fœderis expiatio:' cf. cap. 15

Expilare xxxi, 15 quæstionem de expilatis thesauris haberi, etc.

Explanare xxv, 12 ad id carmen explanandum (erat enim perplexius scripturæ genere, ut paulo ante dictum erat) diem unum sumserunt

Explere ii, 1 ad trecentorum (Patrum) summam explevit

antea trina loca cum contentione summa explere solitos v, 2 (de tribunis militum consulari pot.)

Fulvius cos. unus creatur, cum ceteri centurias non explessent xxxvii, 47 i. e. non justum numerum centuriarum in suffragiis tulissent; h. e. dimidio majorem: cf. iii, 64

legiones—eodem supplemento explevit i, 30

quid est tandem domi, unde ea (damna) expleatis iii, 68

parentum etiam patriæque expleat desiderium i, 9

factis simul dictisque odium explet iv, 32

Explicare ii, 59 cum maxime agmen e castris explicaretur: cf. x, 20

satis explicatis ordinibus iii, 60 it. de acie vii, 23

in aggere murisque explicat copias iv, 27

Explorare consilia ix, 23

per legatos identidem omnia explorabantur xxxv, 23

ad liquidum explorare veritatem xxxv, 8
explorato sequi 27 absolute dictum, it. ire xxiii, 43
Exponere commeatus xxvi, 9 i. e. ex urbibus destinatum in locum deportare ad usum iter facientium
exponere copias e navibus xxxii, 17
dum expono exercitum in Africa xxviii, 44 Contra 'exponere in terram' dixit Livius xxxiv, 8
nec expositum (locum) nimia propinquitate ad pericula classium externarum v, 54
libertatem expositam ad injurias Masinissæ xlii, 23
exposito, quid pararet xliv, 35
Exposcere i, 16 pacem precibus exposcunt, uti volens propitius suam semper sospitet progeniem
pacis Deum exposcendæ causa vii, 2
finem pesti exposcunt iii, 7
quod Deos immortales inter nuncupanda vota exposci vii, 40
opem ab ducibus exposcunt ix, 2 cf. xxii, 43 ubi est de militibus 'exposcere stipendium'
Expostulare xxii, 33 missi—et alii (legati) in Ligures ad expostulandum; quod Pœnum opibus auxiliisque suis juvissent
Expostulatio xlii, 42 quæ vix querela et expostulatione dignæ sint: cf. xxxv, 17
Exprimere iii, 28 ut exprimatur tandem confessio, subactam domitamque esse gentem, etc. vid. Exemplum
quibus expressum invitis existimabatur, ut—Romanis adjungerentur xlii, 46 cf. cap. sq.
Exprobrare xxiii, 45 cum, hæc exprobrando in hostem, Marcellus suorum militum animos erigeret: cf. ix, 6
Exprobratio xxiii, 35 ne qua exprobratio cuiquam (sc. facta) veteris fortunæ discordiam inter ordines sereret
Expugnare i, 59 Brutum ad expugnandum regnum vocantem; i. e. ejiciendos reges
ferox expugnato decore muliebri i, 58
summa vi expugnatum esse, ut—tribuni crearentur iv, 35
expugnare fœnus vi, 18 i. q. facere ut fœnore liberentur, etc.
ipsas expugnare quæstiones omni ope annisi sunt ix, 26 i. e. impedire, quo minus fierent
quid enim, si hoc expugnaverint, non tentabunt xxxiv, 2
Philippum et Nabin expugnatos, se tertium pati xxxvii, 25 i. q. devictos
Expugnator vi, 23 ibi eum expugnatores coloniæ—fidentes militum numero—opperiebantur
Exquirere xxiv, 9 ne quis aut in exemplum exquireret (i. e. ad quod tanquam exemplum rei provocaret) aut suspectum cupiditatis imperii consulem haberet
Exsævire xxx, 39 dum reliquum tempus exsæviret. Similiter Virgil. dum pelago desævit hyems
Exsanguis xxix, 9 ipsum—hostiliter lacerant, et prope exsanguem—relinquunt: cf. cap. 18 it. xxxii, 3
ipse prope exsanguis, cum semianimi regio comitatu domum se reciperet—interficitur i, 48 cf. cap. 41 it. iv, 19. xxiii, 15
Exscensio viii, 17 qui duo populi adversus regem, exscensionem a Pæsto facientem, signis collatis pugnaverunt; i. e. e navi descendentem. Eodem modo 'exscendere' dicitur: vid. Gronov. ad viii, 17 cf. xxvii, 5. xxviii, 8. xxix, 28. xliv, 10
Exscindere xxviii, 44 an tuos (fines) uri, exscindi videas, it. de urbibus xliv, 27
Exsignare i, 20 eique sacra omnia exscripta exsignataque attribuit
Exsolvere nodum erroris xl, 55
fidemque publicam impendio privato exsolvit xxii, 23 cf. iii, 19
exsolvamus religione populum, si qua obligavimus ix, 8 cf. xxix, 18
nullam scelere religionem exsolvi ii, 32
exsoluti religione animi viii, 9
citati nimis callidi exsolvendi jurisj. interpretes xxiv, 17 et paulo post, 'solutum, quod juraverant, rebantur'
quod fallaci reditu in castra jurej. se exsolvisset xxii, 61 it. 'religione:' vid. Drak. ad vii, 3
exsolutus legum vinculis iv, 13
exsolvi plebem ære alieno posse vi, 14
non id tempus esse, ut merita tan-

tummodo exsolverentur ii, 29
Exsors Punicæ amicitiæ xxiii, 10 it. culpæ xxii, 44
Exsudare iv, 13 id unum dignum tanto apparatu consiliorum et certamine, quod ingens exsudandum esset, præmium fore
ut ad æstatem rursus novus de integro his instituendis exsudetur labor v, 5
Exsuperare xliv, 18 an jam omnes angustiæ exsuperatæ, et in æqua loca pervenissent
omnes Tarquinios superbia exsuperat iii, 11 cf. xxviii, 43 it. vii, 24
Exsurgere vi, 4 Roma cum frequentia crescere, tum tota simul exsurgere ædificiis
malebant—decemviros voluntate abire magistratu, quam invidia eorum exsurgere rursus plebem iii, 41
Exta adesa i, 7 vid. Edere: it. trunca et turpia xxvii, 26
cum—intentius exta reserata servarentur xxv, 16
quod exta perperam dederat xxvi, 23
cruda exta, cæsa victima, uti mos, in mare porricit xxix, 27
Extare xxii, 2 elephanto—quo altius ab aqua extaret, vectus. It. sine præpos. cap. eod. quod extaret aqua
Extaris olla xxv, 16 ubi exta coquuntur, ut ipse Livius alibi dixit. Sed hoc loco adhuc dubia lectio est: vid. Gronov. ad h. l. Drak. conjecit, 'exta prosecta servarentur'
Extendere se supra vires xxxiv, 4 de imitando sumtu
extendere omnes imperii vires consules delectu habendo jussit vii, 25
cum ad noctem pugnam extendissent xxvii, 2
in Asiam quoque cognitionem extendere xlv, 31
in Africam quoque spem extenderant (duces bellici victores) xxiv, 48
Extentissima vallis xxi, 32
Extenuare v, 37 extenuantes famam belli; it. extenuatæ vires xxii, 8
sortes extenuatæ s. extæniatæ xxi, 62 i. e. attenuatæ, minores, exiliores factæ, quod male ominatum erat: vid. Salmas. ad Solinum, p. 487
Externus ii, 45 externa et domestica odia certare in animis; i. e. hostium et civium. Sic 'timor externus' ii, 39 est, cum timentur externi. Similiter iii, 10 terror externus; it. cap. 16 ib. peregrinus
reliquum anni quietum ab urbanis motibus et ab externis mansit iii, 72
Extinguere xxiii, 22 vocem silentio omnium extinguendam esse
veritatem laborare nimis sæpe, aiunt, extingui numquam xxii, 39 i. q. plane opprimi
a stirpe extincta gens ix, 34 it. ix, 29 cum stirpe extingui
cum vinum animos, et nox, et mixti fœminis mares, ætatis teneræ majoribus, discrimen omne pudoris extinxisset xxxix, 8
Extollere xxviii, 31 defectionem sociorum in majus verbis extollentes
Extorris v, 30 extorrem populum R. ab solo patrio ac Diis penatibus in hostium urbem agerent
extorre hinc (Hispania) omne Punicum nomen xxvi, 41
extorri ejecto ipso populo xxxi, 29
hoc sedibus suis extorre agmen in præsidium incidit xxxii, 13
brevi extorres regno Ptolemæum et Cleopatram Romam venturos xliv, 19 cf. xlv, 4
cujus vi compulsi, exto res patria, sacrum montem cepistis ix, 34
quod filium—extorrem urbe, domo, penatibus, foro, luce, congressu æqualium prohibitum in opus servile—dederit vii, 4
Extorquere xxxii, 38 in servilem modum lacerati atque extorti, i. q. torti
ut potius, quam extorti morerentur, arma secum caperent xxxiv, 25
Extra quam si xxxviii, 38
extra quam qui eorum, aut ipsi aut parentes eorum, apud hostes essent xxvi, 34
extra filias, ib. pro exceptis filiabus
extra ea cave vocem mittas viii, 32
Extrahere xxviii, 3 ut in periculo essent, ne suspensi in murum extraherentur
extractos deinde ad certamen fudisset x, 15
extrahebaturque in quam maxime serum diei certamen x, 28
cum pars major insequentis anni certaminibus extracta esset xxxvi, 1 cf. xxii, 18
æstatis reliquum extraxit xxii, 15

militem extrahi rem criminantes ii, 31 cf. xxiii, 6
ut ex cœno plebeio consulatum extraheret x, 15
vulgus et extrahere (Varronem) ad consulatum nitebatur xxii, 34 cf. v, 12

Extraordinarius xxvi, 18 qui in locum duorum succederet, extraordinaria cura deligendum esse
extraordinariæ cohortes xl, 27 it. extraordinaria porta, ib. i. e. porta prætoria: vid. Intt. ad h. l.

Extremus xxxv, 3 extrema finium
pro extrema spe dimicare viii, 17
ad extremum spei venit reus xliii, 16
in extrema fronte xliv, 9 i. e. prima
ad extremum finem vitæ perduxit xxxviii, 53
æstatis ejus extremo, qua capta est Capua xxvi, 20 Sic enim legendum, non 'quo,' ut est in editis plerisque. Ita enim Livius alibi, v. c. xxvii, 17 æstatis ejus principio, qua hæc agebantur: cf. xxii, 19 it. xxviii, 5
neque ad extremum—dedi hostibus violarive posse ix, 8 pro denique, postremo

Exturbare vi, 21 hæc nova injuria exturbavit omnem spem pacis
clamorem repente oppidani tollunt, hostemque in ruinas muri expellunt; inde impeditum trepidantemque exturbant, etc. xxi, 9

Exuere se jugo xxxiv, 13 i. e. subducere
redeuntes—assecuti agrestes exuerunt præda ix, 38 it. hostem castris ii, 31
ipsine sibi eum finxerint metum et timore vano quietem exuerint, an, etc. xxxviii, 28

Exul iii, 15 exules servique ad quatuor millia hominum: alias, transfugæ, fugitivi

Exulceratus ix, 14 nec virtus modo insita, sed ira etiam exulceratos ignominia stimularet animos

Exurere xxx, 26 exustus ad solum clivus
exurebaturque amœnissimus Italiæ ager xxii, 14

Exuviæ spolia xxx, 28 exuvias non militum tantum, sed etiam imperatorum portantem (exercitum). Paulo post, fasces

F.

Fabrefactus xxvi, 21 argenti ærisque fabrefacti vis, cf. xxxvii, 27

Fabula i, 11 additur fabulæ quod vulgo Sabini, etc. i. e. narrationi, traditioni. Sic et Græci λόγον dicunt. 'Ficta fabula' (sic diserte dixit A. libr. ad Herenn. ii, 8) solet a Livio per additamentum aliquod indicari, v. c. Præf. poëticæ fabulæ; it. iii, 10 fabula composita Volsci belli; it. xxvi, 19 fama et vanitate et fabula par; it. iii, 47 notam judici fabulam petitor, quippe apud ipsum auctorem argumenti, peragit; it. xlviii, 43 fabulæ Græcæ. Licet enim h. l. exempla Græca intelligenda sint; fides tamen eis et auctoritas, ex comparatione cum aliis exemplis Græcis; h. e. aptioribus et verioribus, derogatur

Fabulari xlv, 39 quid Ser. Galba fabuletur—Ille nihil præterquam loqui, et ipsum maledice ac maligne didicit, etc.

Facere regium nuntium i, 24 patrem patratum, ib. consules iv, 1 dictatorem ii, 21 prælium xxxix, 2 bellum i, 38 ædem vii, 28 exercitum ix, 41 sanguinem ii, 30 ludos xlii, 10 sacrificium i, 45 sacra i, 7 religionem ix, 26 agmen xxxviii, 33 concilia iii, 10 comitia x, 5 facinus i, 41 scriptum ix, 46 fœdus i, 13
quo plus virium in senatu frequentia etiam ordinis faceret ii, 1 i. e. senatui vires faceret
pecunia a patre relicta animos ad spem liberalioris fortunæ fecit xxii, 26
quales ex hac die experiundo cognorit, perinde operæ eorum pretium faceret xxvii, 17 i. q. constitueret
quæ (gens) aliis modum pacis ac belli facere æquum censeret ix, 14
Mutinem sibi (Hannoni) modum facere xxv, 40 i. e. sibi arroganter imperare
longi erroris vobis finem factum esse v, 3
finem certaminum facerent iii, 31
inde primum initium mirandi Græcarum artium opera, licentiæque huic sacra profanaque omnia spoliandi, factum est xxv, 40 notetur varieta, constructionis cum verbo 'facere,'

licet 'que' adjectum sit: vid. quæ supra diximus ad voculam Et

qui proconsularem imaginem tam sævam ac trucem fecerint v, 2

parva ista non contemnendo majores nostri maximam hanc rem fecerunt vi, 41

quos reliquos fortuna ex nocturna cæde ac fuga fecerat ix, 24

ut fortunam sibi ipse facturus videretur xxxix, 4

populi R. jure belli factæ (Thebæ) xxxiii, 13

prodito hostibus Romano præsidio Luceria Samnitium facta ix, 26

claves portarum custodiasque murorum suæ extemplo potestatis fecit xliii, 22

senatus populi potestatem fecit xxvii, 8 (vulg. populo)

primæ regionis Amphipolim, secundæ Thessalonicen—fecit xlv, 29

nos æqui bonique facimus xxxiv, 22

ea peritis amnis ejus vix fidem fecerint xxi, 47 i. q. probentur

sacra Diis aliis Albano ritu facit i, 7 cf. v, 52 it. xxxvii, 3

usui magis, quam ornamento in speciem facta (vasa) xli, 18

nihil indignum in iis facturum xxx, 25 pro in eos

factus de industria ad stultitiæ imitationem i, 56

tum demum palam facto (scil. eo) et comploratione in regia orta i, 41 cf. xxii, 55

ni moritur, neque suum, neque publicum divinum pure faciet viii, 10

pocillum mulsi prius, quam temetum biberet, sese facturum: id votum Diis cordi fuit x, 42

retulit (dictator) et SCtum facit v, 50 i. e. efficit, ut fiat

Facessere i, 48 a quo facessere jussa ex tanto tumultu, cum se domum reciperet

facesserent ex urbe, ab ore atque oculis populi Rom. vi, 17 it. iv, 58 urbe finibusque

Facies pro externa totius corporis forma et habitu vi, 16 et jam magis insignis et sordibus et facie rerum turba Manliana erat

facie quoque noscitans xxii, 6

Facile Nicomedis commendationem accipere xlv, 44 i. e. lubenter

quod in multitudine adversus paucos facile videbatur xxxi, 21 cf. xxvii, 42

Facilis diviaui (Macedonia) xlv, 30

neque Thraces commercio faciles erant xl, 55

munitumque iter, quo faciliora plaustra minorque moles in transitu esset xxv, 11 cf. vi, 11

facile prælium iv, 57

in facili est exitus iii, 7 cf. xxviii, 34

Romana acies distinctior, ex pluribus partibus constans: facilis partienti, quacumque opus esset, facilis jungenti ix, 19

faciles vincere ac vinci vii, 33

faciles de alieno imperio spreto viii, 34 illud 'de' videtur delendum: vid. Intt. ad h. l.

vestræ res meliores facilioresque erunt xxiii, 11 i. e. melius ex sententia procedent, lætiores fient

Facilitas veniæ xxxii, 14

inexplicabili facilitate certatum est xxxvii, 52

facilitas censorum xl, 46 sc. quia in gratiam redibant volente populo

Facinus xxi, 52 facinora infida

ita Henna, aut malo aut necessario facinore retenta xxiv, 39

Factio xxxii, 19 principem factionis ad Philippum trahentium res

forensis factio ix, 46 it. xxxii, 32 opulentior

Factus xxii, 52 nam ad vescendum facto (sc. argento) perexiguo—utebantur

Facundus xxviii, 25 ut ingenia humana sunt ad suam cuique levandam culpam nimio plus facunda. Dukerus malebat 'fœcunda,' quod utique de ingeniis dicitur. Sed 'fœcunda ad levandum' dici, opinor, non potest

Fallere xxv, 23 ne quid falleret tale admissum; i. q. neque modo clanculum tale quid admitti posset

ne quis agrestium procul spectator agminis falleret xxv, 9 it. viii, 30 fallit hostis ad urbem accedens. Plane Græcum λανθάνει προσιών. Eodem modo capiendum illud est: fallit bis relata eadem res xxix, 35 cf. iii, 8 it xlii, 64 vid. Drak. ad xli, 2

per quos Deos fœdus icturi essent, cum eos, per quos ante ictum esset, fefellissent xxx, 42

Falsus vates iv, 46

falsas esse literas et a scriba vitiatas xl, 55

Fama xxi, 10 unde nec ad nos nomen

famaque ejus adcedere possit
attulerat fama xxxix, 6 it. i, 18
fama tenet, de traditione qualibet, etiam historicorum, dicitur hic et alibi apud Livium
quæ fama in Sabinos, aut quo linguæ commercio, quenquam ad cupiditatem discendi excivisset i, 18
famam et ad alia bella et ad ceteros populos quærere v, 6 cf. ii, 10
magna famæ momenta in utramque partem fieri xxiv, 19
fama belli exorta ix, 29
famam bellum conficere, et parva momenta in spem metumque impellere animos xxvii, 45

Fames v, 6 fame sitique tempus ipsum vincit atque expugnat (urbes)
præsidium R.—obsessum fame in deditionem acceperant ix, 31

Familia iii, 53 familia ad ædem Cereris —venum iret; i. e. omnia bona, cujuscumque generis
familiam unam subiisse civitatis onus vii, 26 pro Fabia gente universa
in execrationem capitis familiæque et stirpis x, 38
jussa—familiam in potestate habere viii, 15 i. e. prohibita manumittere servos, ut essent, ex quibus quæstiones haberi possent: vid. Intt. ad h. l.

Familiare bellum ii, 48—sacerdotium ix, 29—fatum x, 28—ostentum xxvi, 6
cum quidam familiarium aquam ad restinguendum ferret i, 39 i. q. servus
nota vox ejus et familiare jam signum xxv, 9 i. q. solitum
tanto simul publico familiarique ictus luctu xxvii, 51
jura familiaria xxiv, 5 h. e. familiaritatis s. familiarium; uti 'Romana origo' dicitur pro Romanorum origine
familiaris pars in extis viii, 9 opponitur 'hostili'

Famulus xxxvii, 9 famuli matris Deum, alias 'Galli' dicti, Ovidio Fast. iv, 185 dicuntur 'comites'

Fanaticus nomine Deorum afflatus xxxvii, 9 fanatici Galli
viros, velut mente capta, cum jactatione fanatica corporis, vaticinari xxxix, 13
fanatico instincta cursu iv, 33

Fandus x, 41 respersæ fando nefandoque sanguine aræ

Fanum est apud nos Proserpinæ, de cujus sanctitate templi credo, etc. xxix, 8 it. i, 55 fana sacellaque
inque ea pugna Jovis Statoris ædem votam, ut Romulus ante voverat: sed fanum tantum, id est, locus templo effatus, sacratus fuerat x, 37

Far ii, 5 seges farris matura messi—quem campi fructum, etc.

Fas ii, 5 audite fines, audiat fas; i. e. lex et voluntas divina
ut per omne fas ac nefas secuturi vindicem libertatis viderentur vi, 14

Fasti iv, 3 si non ad fastos, non ad commentarios pontificum admittimur: cf. ix, 46

Fastidire ii, 41 quæ (plebs) cœperat fastidire, munus vulgatum a civibus isse in socios

Fastigatus xxxvii, 27 ipse collis est in modum metæ in acutum cacumen a fundo satis lato fastigatus
fastigatam testudinem faciebant xliv, 9

Fastigium xl, 2 fastigia aliquot templorum, a culminibus abrupta, fœde dissipavit; i. e. statuas Deorum, aut similia ornamenta summis tectis imposita
suberat et altera inferior submissa fastigio planicies xxvii, 18
cloacis e fastigio in Tiberim ductis i, 38 i. e. per proclive: vid. Intt. ad h. l.
cum—pro fastigio rerum oratione etiam magnifica, facta dictis æquando, memorasset vi, 20
submittendo in privatum fastigium, quo minus conspectus, eo tutior erat xxvii, 31 Ita 'fastigium' dicitur ii, 27 de centurione primi pili; it. iii, 35 'ejusdem fastigii cives' dicuntur

Fatalis hora ignominiæ ix, 5 it. xxii, 53 dux belli: cf. v, 19. xxx, 28
Claudia familia tribunis ac plebi fatalis ix, 33
termini fatales xxxviii, 45 (mons Taurus) it. v, 14 libri fatales

Fateri ix, 4 quoniam ne victi quidem ac capti fortunam fateri scirent, inermes—sub jugum missurum

Fatigare xxii, 50 dum prælio, deinde ex lætitia epulis fatigatos quies nocturna hostes premeret
induciæ biennii, cum per aliquot dies fatigassent singulos precibus, impetratæ ix, 20

Fati loquus i, 7 Carmentæ matris, quam fatiloquam—miratæ hæ gentes fuerant
Fatum cujus lege immobilis rerum humanarum ordo seritur
fato ingruente v, 32
quorum suo quisque fato, sine publico discrimine, viveret moreretur que ix, 18
accipere se omen impleturumque fata, ara condita atque dicata i, 7
alteruter consulum fata impleret viii, 6 i. e. facere, ut prædictio eventum habeat
Fauces portæ xliv, 31 saltus xxii, 4 specus x, 1 portus xxv, 11 quæ ibidem dicuntur 'claustra,' item 'os'
utraque oppida in faucibus sunt, quæ Tempe adeunt xlii, 54
arctis faucibus xlv, 28 de Isthmo it. de freto Gaditano xxviii, 30
aliasque urbes eos e faucibus Hannibalis ereptas populo R. restituisse xxvi, 2
Favere i, 25 clamor, qualis ex insperato faventium solet, Romani adjuvant militem suum. Verbum proprium de acclamatione in ludis
quod, nihil in publicum secernendo, augenti rem privatam militi favit vii, 16
Favor iv, 21 favore nominis motorum se aliquid ratus. Eleganter 'pro' favorabili nomine
Fax iv, 33 ignibus armata ingens multitudo, facibusque ardentibus tota collucens, velut fanatico instincta cursu, in hostem ruit. Notentur ignes facibus adjuncti
faces undique ex agris collectæ xxii, 16 pro lignis aridis, quæ ignem mox concipiant
faces—per cœlum—lapsæ sunt in Lanuvino xli, 21
et facem Setiæ ab ortu solis ad occidentem porrigi visam xxix, 14
juvenem, tanquam furiam facemque hujus belli xxi, 10
duas faces (rogationes) novantibus res ad plebem in optimates accendendam xxxii, 38
illis nuptialibus facibus regiam conflagrasse suam xxx, 13
Felix v, 24 nulla felix arbor, nihil frugiferum in agris relictum; i. e. fertilis: vid. Arbor
censura clara—memoriæ felicioris ad posteros, quod, etc. ix, 29
felix et fortis: vid. Fortis
Fœmina xxxvi, 24 congregatis fœminis puerisque et imbelli alia turba in arcem. Sæpius conjunguntur fœminæ puerique et opponuntur viris. Sic v. c. xxviii, 19 non militaris modo ætas, aut viri tantum, sed fœminæ puerique supra animi corporisque vires adsunt
Fere pro circiter i, 40 post centesimum fere annum. Hoc loco 'fere' auget numerum, alias minuit. Itaque Dukerus volebat legi 'ducentesimum'
Feriæ pro supplicationibus iii, 5 his avertendis terroribus in triduum feriæ indictæ. Nam tempore supplicationum ab opere cessabatur
Ferire ii, 33 cum Latinis pop. ictum fœdus: ad id feriendum consul alter Romæ mansit: cf. ix, 4 it. xxx, 43
Ferme i, 15 hæc ferme Romulo regnante domi militiæque gesta. Omnino 'ferme' denotat sæpius præcipua et summa rerum capita
obsitus palustribus herbis, et, quibus inculta ferme vestiuntur, virgultis vepribusque xxi, 54 i. e. plerumque, semper: cf. ix, 30 vid. Burm. ad Phædr. i, 13. 2

Ferociter vii, 10 strenue et ferociter facta; h. e. fortiter
eo ferocius obequitare Samnites vallo ix, 22 cf. ii, 45
Ferox xl, 4 fœmina ferox; i. e. in rabiem versa
recenti victoria feroces xxxix, 31
ferox ea parte virium xxi, 54 i. e. equitatu
ferocem faciebat belli gloria ingens ii, 56
ferocissimus populus (Romanus) i, 53 i. q. fortissimus
Ferre xl, 49 cum ferret passim cuncta atque ageret: posterius de pecudibus, mancipiis, prius de alia præda, capiendum: cf. viii, 38 vid. Drak. ad xxxiii, 13
ferre, agere plebem plebisque res iii, 37 i. e. spoliare, expilare
venationem ferre xxv, 9 i. e. prædam venando captam ferre
ferre in majus vero incertas res fama solet xxi, 32
ferre occultam fraudem iii, 25 i. e. lege ferenda intendere
quæ fraus a tribunis occulta in lege ferretur iii, 18
nequivere tamen consequi, ut non

ægerrime id plebes ferret; jacere tamdiu irritas sanctiones, quæ de suis commodis ferrentur: cum interim de sanguine et supplicio suo latam legem, etc. iv, 51
conspectum oculi longissime ferunt i, 18
ut beneficio tuleris a me, quod minis nequisti ii, 12 i. q. accipias
ne id quidem ab Turno tulisse tacitum ferunt i, 50 i. e. ne eo quidem excusationem suam Turno probavit, sed refutatus eo nomine atque reprehensus est: cf. iii, 45
iram haud clam ferre xxxi, 47 it. palam ii, 54 aperte xxviii, 40
latum in plebem est xxvii, 11
ferre alicui judicem iii, 24 i. e. accusare: cf. viii, 33 it. ix, 1
tribunis pl. tulit, ut—coloniæ, etc. xxxii, 29
latoque, ut solet ad populum, ut, etc. xxiii, 14 (absolute)
cum ceteri lætitia gloriaque ingenti eam rem vulgo ferrent xxviii, 17
vulgoque Patres ita fama ferebant xxiii, 31
ferte sermonibus et multiplicate fama bellum iv, 5
cum laudibus ad cœlum ferebant ix, 10 cf. cap. 33
se quisque belli ducem potiorem ferre iv, 46 i. q. judicare
dignus—quem—conditorem urbis R. ferrent vii, 1
neque Samnitem certamen præsens, nec Romanum dilationem belli laturum ix, 43 i. q. toleraturum
qui vestrum primus—osculum matri tulerit i, 56 paulo post, uter prior—matri osculum daret
cum ferret matri obviæ complexum ii, 40
unam longe ante alias specie ac pulchritudine insignem a globo Talassii cujusdam raptam ferunt; multisque sciscitantibus, cuinam eam ferrent, identidem, ne quis violaret, Talassio ferri clamitatum i, 9
forte ita tulit casus vii, 6 cf. iii, 27 it. xlii, 50
quodcumque fert animus xxx, 12
quibus sine fœnore expensas pecunias tulisset vi, 20 i. q. dedisset, easque in tabulas expensorum retulisset
quod (tributum) regibus ferre soliti erant, populo R. pendere xlv, 18
ferre caput luendæ sponsionis causa ix, 9 i. e. offerre sc. Samnitibus: cf. iv, 10 it. x, 19
iis trium conditionum electionem ferre xxxiv, 19 cf. ii, 13 it. xxi, 12
ipse maximam partem earum ferret ii, 47 pro acciperet: cf. vi, 15
ne id ipsum, quod consultationi reliquerant, pro præjudicato ferret xxvi, 2
missusque, qui venenum ferret xxxix, 50 i. q. afferret
Etruscis se luctum lacrymasque ferre vi, 3 pro afferre, excitare
si non perniciem nobis cum scelere ferunt xxiii, 9
ferre signa in hostem ix, 23 al. 'inferre hosti'
signa ferri sunt cœpta xxx, 10 i. e. efferri e castris
cursu in hostem feruntur ix, 13
elephanti jam in mediam peditum aciem sese tulerant xxi, 55 pro irruerant
viæ ad mortem duæ sunt; qua quemque animus fert, effugite superbiam regiam xl, 4 cf. xxxviii, 27
si forte eo vestigia ferrent i, 7 cf. ix, 45
Romanos ira eadem, quæ per mediam aciem hostium tulerat, et in castra pertulit ix, 13
tribum ferre viii, 37 i. e. suffragio tribus creari
cum gravi vulnere latum ex prælio xxxiii, 25 i. q. elatum, quemadmodum Pighius legi volebat
speciosum Græciæ liberandæ tulisse titulum xlii, 52 i. e. Romanos sub prætextu liberandæ Græciæ cum patre suo bellum gessisse: cf. ii, 56
spolia in triumpho ferret viii, 30
datum munus ut machinas in bello ferrent i, 43 i. e. facerent, præberent; nec est necesse, ut cum Lipsio 'facerent' legatur
ager Hispanis in Hispania—virtutis causa latus datus est xxiii, 46 cf. xxii, 10 ubi vid. Intt.
vos precor, veneror, veniam peto, feroque, ut populo R. vim victoriamque prosperetis viii, 9 i. q. rogoque. Sic Cel. Strothius interpretatur
Ferreus xxxix, 40 ferrei prope corporis animique esse
Ferrum xxiii, 9 tu, patria, ferrum—quando parens extorquet, recipe
mille aliis nunc ferro, nunc morbo morientibus xxviii, 28
ut pontem ferro, igni, quacumque

vi possent, interrumpant ii, 10 ferrum et ignis sæpe, quasi per speciem proverbii junguntur: vid. Drak. ad h. l. cf. xxx, 6

Fertilis xlv, 30 Pallenen, fertilem ac frugiferam terram

Fervidi animi vir ii, 52
cum toto eo bello damnosa, præpropera ac fervida ingenia imperatorum fuissent xxvii, 33

Fessus ix, 20 populationibus fessi
fessum militem præliis operibusque habebat xxi, 11

Fidelis xxii, 37 quibus a bonis fidelibusque sociis bella juvari soleant. Sic proprie socii dicuntur: cf. ix, 2. xxix, 17 vid. Fidus

Fidere xxiv, 8 cur ad majora tibi fidamus
sive pestilentiæ—fidens viii, 22
pedestri fidentem Marte xxiv, 48 cf. iii, 62 it. xxxiii, 38
addidit ad aliam fidentis speciem xxvii, 2 sc. victoria futura
nec vivere consulem satis fidebant ix, 38

Fides i, 1 fidem futuræ amicitiæ sanxisse
habita fides ipsam plerumque obligat fidem xxii, 22
sacratæ fide manus xxiii, 9
per fidem violati colloquii xxxviii, 25 pro per violatam fidem colloquii
data dextra in id, quod petebatur, obligandæ fidei xxx, 12
in id data fides consuli est xxxii, 30
levissima fidei mutandæ ingenia xxviii, 44
sincera fide in pace Ligures esse xl, 34 Sæpe sic Livius v. c. xxxix, 2 it. xliv, 13 vid. Fluxus
ubi fides iis non esset xxi, 35
ad fidem rei xxiii, 12 i. e. ut probaret: cf. xxxiii, 41
ad fidem pronius est xxi, 18 it. cap. 34 ad fidem promissorum obsides acciperet
ubi, cum Syracusas Capuamque captam, in fidem in Sicilia Italiaque rerum secundarum, ostentasset xxvi, 24 h. e. ut credantur res secundæ esse in S. etc. Neque enim alia h. l. interpunctio toleranda, nisi, quæ verba 'in fidem' sqq. dirimat a præcedenti 'captam.' Nam 'in fidem capere' Livio non dicitur
missique ad regis ipsius firmandam fidem legati xxiii, 34
verba sine fide rerum jactata xxxiii, 34
fides a consule xxvii, 5 i. q. consulis
in fidem consulis venerunt x, 43 it. in fidem se permittere xxxvi, 27 i. e. dedere se
fide accepta sese tradiderunt xxiii, 19 i. e. promissa tutela. Sic 'committere' et 'permittere' se fidei alicujus promiscue dicitur: vid. Drak. ad viii, 31
vitæ libertatisque fidem accipere xliii, 18 cf. xliii, 9
de pace cum fide agere xxxii, 33 i. q. fideliter
emissique cum fide incolumes ad Hannibalem venerunt xxiv, 27
fides humanarum irarum viii, 24 h. e. qua credibile est homines irasci posse, aut solere
aurium fidei minimum credentes xxxiii, 32
prima fides—secunda fides xxx, 15 i. e. prima et secunda pars promissi
induciarum fidem ruperat ix, 40 ea fides induciarum sancta dicitur viii, 37
virum bonum egregiumque socium Hieronem esse, atque uno tenore, ex quo in amicitiam populi R. venerit, fidem coluisse xxii, 37
altera rogatione Sextii fidem abrogari, cum qua omnis societas humana tollitur vi, 41 i. e. cum debitores solvere non teneantur: cf. cap. 11 ubi eodem sensu dicitur 'fidem moliri;' i. e. labefactare
fides agi visa vii, 31
apud quos juxta divinas religiones fides humana colitur ix, 9
nequicquam Deos fidemque invocantes ix, 12 cf. xxix, 18
in publica fide pecuniam deponere xxiv, 18
fide solvendi pariter omnibus—stipendii xxviii, 32
nisi fide staret resp. opibus non staturam xxiii, 48 i. e. quia pecunia ei creditur
missis, qui fidem venienti in castra ad Gracchum peterent xl, 49 i. q. securitatem

Fiducia xxx, 29 hostis fiducia, quæ non de nihilo profecto concepta est
accensi, minimæ fiduciæ manus viii, 8

Fiduciarius xxxii, 38 optimum ratus (Philippus) Nabidi eam (regionem)—

velut fiduciariam dare, ut victori sibi restitueret

Fidus i, 11 nihil fidum proditori, i. e. tutum

nec ubi consisteret, nec, quid fidum respiceret, habenti xxvii, 12

pax fida v, 4 vid. Drak. ad h. l. it. infra in v. Infidus

quem (servum) ex omnibus fidissimum domino credebat xxxiii, 28 Servi alias non 'fidi,' sed 'fideles' dicuntur; amici autem fidi: vid. Drak. ad h. l.

Fieri v, 52 Aio Locutio templum—jussimus fieri

quibus Diis decemviri, ex libris ut fieret, ediderunt xxxvii, 3 de supplicatione. Omnino est illud vocabulum in re sacra usitatum

bellum fieri Æquis jussit ix, 45 it. de castris x, 21

ex mulctaticia pecunia—ludi facti x, 23

comitia centuriata—nisi ubi assolent, fieri possunt v, 52

eo vadimonia fieri jusserunt xxiii, 32

sit mihi inopinatum vi, 40 ita enim, non 'sit' legendum videtur cum Drak. cum subjunctivi positi ratio nulla sit

Carthaginiensium partis factos cernebant xxiv, 1

difficilior facta oppugnatio erat, ni, etc. xxxiv, 29 pro facta fuisset

quid deinde tam opimæ prædæ, tam opulentæ victoriæ spoliis fiet xlv, 39

quid nexis fieri placeret ii, 31 cf. xxvii, 16 vid. Intt. ad h. l.

Figere vii, 3 lex vetusta est—ut, qui prætor maximus sit,—clavum pangat. Fixa fuit, etc.; i. e. dicata lex, uti paulo post dicitur, quod et ipsum 'suspendere, figere' denotat: vid. Dicare. Vulgo tamen legitur 'fixus,' ut ad clavum referatur: cf. ix, 28 Similiter Virgil. Æn. vi, 622 'fixit leges pretio atque refixit'

Figura xxix, 17 in hoc legato vestro nec hominis quicquam est, præter figuram et speciem

Filia xxxviii, 57 minorem ex duabus filiis pro filiabus: vid. Voss. Aristarch. iv, 4 At xxiv, 26 est, 'duabus filiabus'

Filius iv, 15 eodemque anno sororis filios regis et liberos, etc. i. e. nepotes

Filum i, 32 capite velato filo (lanæ velamen est)

Finire ix, 33 lege finitum censuræ spatium temporis

quot darentur (vades), permissum tribunis est: decem finierunt: tot vadibus accusator vadatus est reum iii, 13

finire locum, in quo dimicaturi essent xlii, 47

finire SCtum, ne, etc. xxxi, 48

——libidinem muliebrem xxxiv, 6

——modum cibi potusque naturali desiderio, non voluptate xxi, 4

finita potestas ix, 34 i. e. certo temporis spatio circumscripta

plus quam lege finitum erat xxxix, 17

Finis ii, 30 is finis populationibus fuit, pro populationum

spei nostræ—finem imposuerimus v, 4

ne ad extremum supplicii finem tenderet viii, 32

sine fine ulla quæstionis suæ jus esse ix, 26 (i. e. infinitum) vid. Intt. ad iv, 2

altera lege solitudines vastas in agris fieri pellendo finibus dominos vi, 41

multum interest, alienos populare fines, an tuos uri, exscindi videas xxviii, 44

Campanus finis ix, 6 h. e. Campani agri finis: neque enim h. l. agrum, ut alias, cum pluralis ponitur, sed terminum significat. Eodem significatu 'finis' absolute dicitur xxxviii, 15 nulla legatio ad finem præsto fuerat: cf. iv, 58 it. x, 35

Scipioni non temporis, sed rei gerendæ fine, donec debellatum in Africa foret, prorogatum imperium est xxx, 1

utrum majores vestri omnium magnarum rerum et principia exorsi ab Diis sunt, et finem eum statuerunt xlv, 39

Finitimus v, 6 utrum tandem finitimi (sc. populi) populum R. eum esse putent, etc. Contra iii, 72 assignaturos putarent finitimos populos—finitimis externisque: cf. iv, 3 ad quem locum: vid. Drak.

Firmamentum xxix, 2 dum cedenti XII. legioni—XIII. legionem ex subsidiis in primam aciem firmamentum ducit

Firmare præsidiis aciem ix, 17

multitudinem non vallo, non stationibus firmatam x, 43 i. e. tutam præstitam

non tamen pro firmato jam stetit

magistratus ejus jus iv, 7
Firmus ii, 5 firma area templis ac porticibus sustinendis
exercitus satis firmi ad tantum bellum xxiii, 25 it. præsidium firmum ix, 44
Flagitator ii, 45 centurio erat—inter primores pugnæ flagitator
ipse quoque triumphi ante victoriam flagitator viii, 12
Flagitium xlii, 60 consul moveri flagitio timoris fatendi
Flagrum xxviii, 11 cæsa flagro est Vestalis virgo
Flamen dialis, quod exta perperam dederat, flaminio abiit xxvi, 23 cf. i, 20
Flamma late fusa x, 43
ignibusque in proxima tacta conjectis effusa flamma primo veluti sparsa pluribus locis reluxit, dein per continua serpens uno repente omnia incendio hausit xxx, 6
multos in ipsis cubilibus semisomnos hausit flamma xxx, 5
qua minime densæ micabant flammæ xxii, 17
Flatus xlv, 8 cujus animum nec prospera (fortuna) flatu suo efferet, nec adversa infringet
Flectere i, 48 flectenti carpentum (Tulliæ) pro flectere jubenti
flexit viam Brutus—ne obvius fieret i, 60
ad Privernum flexit iter viii, 19 it. xxxv, 31
ex Gabino in Tusculanos flexere colles iii, 8 sc. iter, viam
animos flecti quam frangi, putabat cum tutius, tum facilius, esse ii, 23 Sc. lenibus illud verbis, hoc acrioribus remediis, et adhibita quasi vi, intelligendum est
Flexus xxii, 12 in aliquo flexu viæ
confragosa loca implicatasque flexibus vallium vias xxxii, 4
Florere xxvi, 2 florens tum et fama rerum gestarum, et propinqua spe Capuæ potiundæ
ad florentes Etruscorum opes confugiunt i, 2
Flos Achæorum juventutis xxxii, 25 cf. vii, 7
in flore virium se credens esse xlii, 15
cui detractum foret omne, quod roboris, quod floris fuerit xxvii, 44
florem ætatis ejus fructum adventicium crediti ratus viii, 28
florem ætatis—quem ipse patri Hannibalis fruendum præbuit xxi, 3 (de abusu ejus nefando)
Fluctuans et instabilis acies ix, 35 cf. vi, 24 it. viii, 39
fluctuanti similis acies erat vi, 13
signa fluctuantia xxix, 2 ipsæ copiæ dicuntur, in quas impressio facta est: cf. xxx, 34
fluctuantes et imbutos Persei consiliis xlii, 26 Ceterum notandum est, Livium, præter hoc participium, quod videri possit activæ vocis esse, nihil ejus in hoc verbo magnopere usurpare, semperque deponentialiter omnia dici. Sic xxxii, 13 fluctuatus animo est: cf. xxiii, 33
Fluctuatio animorum ix, 25
Fluctus xxiv, 33 cujus murus fluctu alluitur, cap. seq. est: mari alluitur
Fluere xxiv, 10 fontem sub terra tanta vi aquarum fluxisse, etc.
fluentes luxu ab duratis usu armorum in Sidicino pulsi agro vii, 29 i. e. molles
Gallorum corpora intolerantissima laboris atque æstus fluere x, 28
fluere lassitudine vires vii, 33
fluunt sudore et lassitudine membra xxxviii, 17
fluentemque tabem liquescentis nivis ingrediebantur xxi, 36
nimio luxu fluentibus rebus mollitiaque sua vii, 32 i. e. labantibus: vid. Gronov. ad xxvii, 17
Fluidus xxxiv, 47 mollia et fluida corpora Gallorum, et minime patientia sitis
Flumen, quod medio oppido fluxerat, extra frequentia tectis loca præterfluebat xxiv, 3
fluminis pontem petentes xxiii, 24
Fluviatilis x, 2 fluviatiles naves ad superanda vada stagnorum apte planis alveis fabricatæ
Fluxus xl, 50
veramque pacem, non fluxa, ut ante, fide Celtiberos fecisse
Fodere viii, 10 hastis ora fodere; i. e. ferire, vulnerare: vid. Drak. ad h. l.
aversos (elephantos) sub caudis—fodiebant xxi, 55
Fœdatus iii, 32 multiplici clade fœdatus annus
Fœde ix, 43 in captivorum corpora militum fœde sævitum
multis hominibus jumentisque fœde amissis xxii, 3
Fœdus annus seu intemperie cœli, seu humana fraude fuit viii, 18

fœdi agminis miserabilem viam ix, 5
fames pestilentiaque, fœda homini, fœda pecori iii, 32
tempestates fœdæ fuere xxv, 7
Fœdus vii, 30 non enim fœdere Samnitium, ne qua nova jungeretis fœdera, cautum est
qui rerum divinarum fœdera, humanarum fidem socialem sanctissimam habeatis xxxiv, 31
fœdus violati hospitii i, 9 pro fœdus hospitii violatum
fœderis expiatio ix, 1
ad scribendum fœdus amicitiæ adduci potuisse xlii, 12
vetustior fœderis memoria i, 24 i. q. vetustioris fœderis memoria
in vestro fœdere erat, ut, etc. xxxix, 26
pacem fœdusque petentes ix, 37
fœdere negato, induciæ biennii impetratæ ix, 20
non fœdere pax Caudina, sed per sponsionem facta est ix, 5 Interdum tamen sponsio pro fœdere dicitur
Omnino autem sciendum est, non raro dici 'fœdus' de omni consensu aut decreto ex plurium sententia facto. Audiatur ipse Livius: ubi semel decretum erit, omnibus id, etiam quibus ante displicuerit pro bono atque utili fœdere defendendum xxxii, 20 nisi vero cum nonnullis pro 'fœdere' legi malis 'fore.' Comparetur ergo alius locus, v. c. xxii, 38 id ex voluntario inter ipsos fœdere a tribunis ad legitimam jurisjurandi adactionem translatum: vid. Æquus
fœdera quietura xxi, 10 i. e. perpetua futura. Oppos. rupta fœdera
quodsi tribuni eodem fœdere obligatos se fateantur tollendæ appellationis causa, in quam conspirasse decemviros criminati sint iii, 56 nisi vero cum Dukero recte, opinor, 'causa' deleatur
Fœnebris vii, 21 novi consules fœnebrem quoque rem, quæ distinere unanimos videbatur, levare aggressi, solutionem æris alieni in publicam curam verterunt
leges fœnebres xxxv, 7
Fœnerare vii, 42 ne fœnerare liceret. Alii 'fœnerari:' nil differt
Fœnus unciarium vii, 16 cum in centenos asses uncia datur fœnoris nomine: vid. Tac. Annal. vi, 16
fœnus liberum xxxv, 7 i. e. legibus non definitum
propior dolor plebi fœnoris ingravescentis erat vii, 21 vid. infra in v. Mergere, it. Obruere
dum tam potentem haberet (plebs) ducem fœnoris expugnandi vi, 18 cf. cap. 39 vid. B. Patruum ad Sueton. Jul. 27
fœnore trucidare plebem vi, 37 vid. Salmas. ad Scrr. Hist. Aug. t. i. p. 557
sanctus et innocens (Cato) asperior tamen in fœnore coërcendo habitus. Fugatique ex insula fœneratores, etc. xxxii, 27
Follis xxxviii, 7 folle fabrili flando accenderunt
Fore xxx, 2 quo missuri classem Carthaginienses forent:—forent passuri xxvi, 26—expulsurus foret xxv, 24—casurum foret xxxv, 13
Forensis factio ix, 46
omnem forensem turbam excretam in quatuor tribus conjecit, ib.
Forma urbis occupatæ, quam divisæ similis v, 55
forma excellente (virgines) i, 9
ex omni colluvione et confusione in aliquam tolerabilem formam redigendæ (civitatis) xxxiv, 51
intentum formis, quas in pulvere (Archimedes) descripserat, ab ignaro milite, quis esset, interfectum xxv, 31
Formare in suos mores alium iii, 36
formatis omnibus domi et ad belli et ad pacis usus i, 45
donec statum ejus regni (Macedonici) formando composuisset xlv, 16
Formido xxx, 28 has formidines agitando animis ipsi curas et metus augebant, etc.
Formidolosus viii, 8 id erat formidolosissimum hosti, cum velut victos insecuti novam repente aciem exsurgentem auctam numero cernebant
Formula xxii, 57 ex formula milites accipere a sociis; h. e. ex lege fœderis: cf. xxvii, 10
senatus in formulam sociorum eum referri jussit xliv, 16
formula juris ac ditionis xxvi, 24
urbem ne quam formulæ sui juris facerent xxxviii, 9
hac formula dicta in Illyrico xlv, 26 de divisione terrarum
formula cognitionis xl, 12 ad cujus præscripta judicium dirigi debet a judicibus, ut, quid cognoscendum

judicandumque sit, ex eo intelligant, quippe in quam judicium dabatur a prætore

Fornicata via xxii, 36 per quam ex urbe in campum Martium descendebatur: vid. Init. ad h. l.

Fornix xxxvi, 23 fornices in muro erant apti ad excurrendum: cf. xliv, 11

Fors xxxvi, 12 quicquid fors belli tulisset

forte quadam utili ad tempus, ut comitiis præesset, potissimum M. Duilio sorte evenit iii, 64 cf. i, 4

quæ fors immoderata, tempus ac necessitas fecerint, iis se modum impositurum xxiii, 23

pars forte, pars consilio oblati ix, 31

in quo tum magistratu forte Brutus erat i, 59

forte quadam divinitus i, 4

forte temere ii, 31 cf. xxv, 38 it. x, 36. xxiii, 3

Fortis vii, 40 nondum erant tam fortes ad sanguinem civilem, de seditionum et conjurationum studiosis

Romam vos expugnaturos, si quis duceret, fortes lingua jactabatis xxiii, 45

fortes et felices (Fabii) ii, 49 eleganter; nam singulos ante Livius dixerat duces esse potuisse magnorum exercituum; et duces bellici fortes ac felices proprie dicebantur: milites autem fortes et fideles: cf. xxxix, 32 Claudius felicitatem virtutemque collegæ—æquavit secundis aliquot præliis

Fortiter v, 5 curari se fortiter passus

reliqui quid esset, nisi ut fortiter moriatur xlv, 5

Fortuna xxiii, 5 variante fortuna eventum

habuisset tanto impetu cœpta res fortunam xxiv, 34

suapte fortuna quadam ingentis ad incrementa gloriæ celebratus xxix, 6 inde xxiii, 2 fortunæ tribuitur indulgentia

ille primum dies fortuna veteri abundantes Etruscorum fregit opes ix, 39

quibus (artibus) ingenia ad magnæ fortunæ cultum excitantur i, 39

quos fortuna non æquarent xlv, 32

humili fortuna ortus ix, 46

ut agentem te ratio ducat, non fortuna xxii, 39

fortuna per omnia humana, maxime in res bellicas potens ix, 17 cf. iv, 57 it. v, 19. viii, 29

Cyrum—quid—nisi longa vita, vertenti præbuit fortunæ ix, 17 cf. vi, 30

invitum se gravioris fortunæ conditioni se illigantem xxxvi, 11

oneratum fortunæ apparatibus suæ (Darium), ib.

nunc oneratum vestris fortunis hostem abire sinitis iii, 68

tanta dulcedo est ex alienis fortunis prædandi vi, 41

ex illis concionibus nunquam vestrum quisquam re, fortuna, domum auctior rediit iii, 68 vid. Fateri

Fortunate x, 18 quam quod—quicquam ibi scite aut fortunate gestum sit

Forum ix, 40 aurata scuta dominis argentariarum ad forum ornandum dividerentur: inde natum initium dicitur fori ornandi ab ædilibus, cum thensæ ducerentur

filium juvenem nullius probri extorrem urbe, domo, penatibus, foro, luce, congressu æqualium prohibitum vii, 4 cf. Cic. Or. pro Roscio Amer. cap. 15

humilibus per omnes tribus divisis forum et campum corrupit ix, 46

in pagis forisque et conciliabulis xxv, 5

scaphas circummisit, ut ex navibus gubernatoresque et magistri navium et bini milites in forum convenirent ad imperia accipienda xxix, 25 i. e. in locum prope navalia, ubi copia rerum omnium ad navalem usum pertinentium in promtu erat. Etiam tabernæ ibi fuisse dicuntur: vid. Scheffer. de militia nav. vett. i, 4. p. 215

Forus i, 35 loca divisa patribus equitibusque, ubi spectacula sibi quisque facerent; fori appellati; i. q. sedilia

viam e foro boario ad Veneris, et circa foros publicos—faciendam locaverunt xxix, 37 vid. Duker. ad h. l.

Fovere xxix, 31 adhuc teneras et fragiles ejus vires esse, vixdum coalescens foventis regnum

ut præsens suas res foventibus adderet animum xxiv, 36 i. e. amicis

Frangere ii, 40 fletus ab omni turba mulierum ortus—fregere tandem virum

non ita fracti animi civitatis erant, ut non sentirent, etc. xlv, 25

Athenis, in civitate fracta Mace-

donum armis ix, 18 cf. cap. 39
Romanum, quem Caudium, quem Cannæ non fregerunt, quæ fregisset acies ix, 19
fractos bello invenisset hostes ix, 19

Frater xxviii, 35 gratias de fratris filio remisso agit. Idem autem Masinissa xxvii, 19 hujus Massivæ avunculus dicitur. Fuerunt igitur, qui legi vellent sororis filio. Sed vid. Jac. Gronov. ad posteriorem locum
pro fratre germano, non patruele, xxxv, 10 vid. Intt. ad h. l.

Fraudare xxxvi, 40 ut suæ victoriæ fructu se defraudaret: cf. ii, 10 it. 42
plebs fraudari solenni honore supremum diem tanti viri noluit ii, 61 cf. iv, 12 it. v, 47

Fraus i, 24 quod sine fraude mea populique R. Quiritium fiat, facio, h. e. sine damno meo, quod malitiosa formulæ interpretatione creari possit
ut, qui civis Campanus ante certam diem transisset, sine fraude esset xxvi, 12
si fraude incendium ortum sit v, 54
fraus fidem sibi in parvis præstruit xxviii, 42 i. e. homo fraudulentus
mentem a fraudibus abstinerent xxxix, 15 libidines: h. l. sunt intelligendæ
si vitandæ non ferendæ fraudis causa hoc consilii capimus xxiv, 39 i. q. cladis bellicæ, quæ sit insidiis

Fremere iii, 38 hæc fremebat plebes—fremit senatus viii, 13
Patres—erecti gaudio fremunt vi, 6 gaudio alacres fremunt x, 14
qua (inopia) ipsi inter se fremere soliti erant xxv, 28
Volscos—ob communitam Verruginem fremere iv, 1
Patres—non pro communicatis, sed pro amissis honoribus fremere iv, 54 i. e. tanquam amissi jam sint

Fremitus consuetus castrorum ix, 45 i. q. strepitus
fremitus hinnitusque equorum ii, 64
fremitus in curia est ortus xxiii, 31
cum in circo ludi fierent, murmur repente populi tota spectacula pervasit—dein fremitus increbruit: postremo clamor plaususque—est exortus xlv, 1 cf. xl, 46
admirantium circa fremitus xxvi, 22
ingentem ea res fremitum tota Macedonia fecit xl, 8
fremitu hominum trepidantium (ut in tali tumultu) exaudito xxxi, 24 i. e. strepitus ab iis motus, qui celeriter apparatus faciunt ad amoliendam expugnationem, sive oppressionem potius improvisam

Frænare xxvi, 29 ne quis timore frænari eos dicere posset, quo minus de eo libere querantur, etc.
ubi demersis navibus frænassent claustra maris xxxvii, 15

Frænum xxxix, 25 ut equum tenacem, non parentem, frænis asperioribus castigandum esse
date frænos impotenti naturæ et indomito animali xxxiv, 2

Frendens gemensque ac vix lacrymis temperans xxx, 20

Frequens ad signa fuit iii, 24 de uno Kæsone dictum
quod filium frequentiorem prope cum illis, quam secum, cernebat xxxix, 53
ad frequentiores consultatio dilata est xxxv, 7 haud dubie senatus intelligitur
ab frequentibus Samnitium populis—legati ix, 20
itinera quam maxime frequentia occupare jubet xxv, 9
frequens castellum xliii, 19 i. e. incolis: cf. xxi, 34 frequens cultoribus locus
novos colonos—ascribere et omni modo (Lysimachiam) frequentare xxxiii, 38 i. e. frequentem incolis reddere

Frequentia omnium generum multitudinis prosequente vii, 30
ne quid per frequentiam juvenum eorum, in quibus omnes vires plebis essent, agi de commodis eorum posset v, 2 h. e. cum frequentes essent, in eorum frequentia: vid. Drak. ad h. l. Nisi potius legendum 'infrequentiam'

Fretum manu perfossum xxxiii, 17 Isthmus intelligendus
obrui Ætnæ ignibus, aut mergi freto, satius illi insulæ esse, quam velut dedi noxæ inimico xxvi, 29 pro mari

Fretus vi, 13 multitudo hostium, nulli rei, præterquam numero, freta. Legendum 'nulla re.' Id Intt. ad h. l.

et ad iv, 37 abunde probaverunt

Frondosos ramos per terram trahebant x, 41

Frons castrorum xliv, 36 frons—munimentorum—in Etruriam spectans v, 1
instruit aciem cos. arcta fronte ad naturam et angustias loci xxxvi, 18
impulsa frons prima vi, 13 i. e. acies prima
fronte in æquali concursum est x, 19
æqua fronte ad pugnam procedebat xxxvi, 44

Fructus ex agris vectandos xxi, 63 terrestres—maritimi xxi, 7
fructui sibi remp. esse v, 4 de stipendiis militaribus
omnium sibi laborum periculorumque—nequaquam tantum fructum esse, quam capere Syracusas potuisse xxv, 31

Frui xxii, 14 res fruenda oculis; i. e. jucunda aspectu
ut agrum Campanum censores fruendum locarent xlii, 19
florem ætatis—quem ipse patri Hannibalis fruendum præbuit xxi, 3 de nefanda libidine

Frumentarius iv, 12 criminando inde et objiciendo iræ populi frumentarios, de hoc genere mercatorum invidioso: vid. Drak. ad h. l.

Frumentum xxxiii, 42 ædiles curules—tritici decies centum millia binis æris populo diviserunt. Omnino tenendum est, frumenti, salis item sæpenumero sic mentionem fieri, ut modius aut simile quid intelligi debeat: cf. xliii, 6 it. xxiii, 21

Frustrari vii, 38 optimum ratus, differendo spem, quandocumque vellent, consilii exequendi, militarem impetum frustrari; al. frustrare: vid. Drak. ad h. l. et ad i, 17

Frustratio xxvii, 47 tantæ rei frustratione Hannibalem elusum

Fuga explicatur i, 30 i. q. fugientes. Eodem modo fuga dissipari dicitur; it. iii, 69 'agrestium fuga,' pro agrestibus fugientibus
infert pavidos fuga in mediam cædem iv, 33
fuga effusa i, 27 it. longinqua vi, 42 trepida xxvii, 18
quæ (fuga) ubi immensa ac sine spe erat xxii, 6
fugam ac vastitatem late fecerunt viii, 9
nihil movetur fugæ ix, 39
fuga Tibur, sicut arcem belli Gallici, petunt vii, 11 cf. cap. 27
latiusque fuga manasset xxvii, 14
exiliumque ac fugam nobis ex eo loco consciceremus v, 53
anguis—cum terrorem fugamque in regiam fecisset i, 56
pavor fugaque armatos cepit xxxi, 2
eo major tum fuga pavorque in urbe fuit xxix, 28 i. e. trepidatio tota urbe cum pavore discurrentium
eam quoque se illis fugam clausurum xxvii, 18 de loco, per quem fuga dabatur, accipiendum

Fugacius xxviii, 8 vix rationem iniri posse, utrum ab se audacius, an fugacius ab hostibus geratur bellum

Fugare ii, 6 Veientes, vinci ab Romano milite assueti, fusi fugatique: cf. xxxviii, 17

Fugere ix, 44 memoriane fugerit in annalibus digerendis, an, etc. i. e. fugeritne e memoria
provoco ad populum, eumque tibi fugienti exercitus tui, fugienti senatus judicium, judicem fero viii, 33 i. q. contemnenti
cerva fugiens lupum x, 27 cf. xxxviii, 38 vid. Intt. ad xxxviii, 17

Fugitivus xxx, 43 naves longas, elephantos, perfugas, fugitivos—tradiderunt; h. e. servos, qui a dominis Romanis confugerant ad Carthaginienses

Fulcire iii, 60 prius quam totis viribus fulta constaret hostium acies
quia nullis recentibus subsidiis fulta prima acies fuit ix, 32

Fulgere ix, 40 ut acies sua fulgeret novis armorum insignibus
micantes fulsere gladii i, 25 de vibratione accipiendum. Sic poëtæ 'tremulos splendores' dicunt
candore tunicarum fulgentem aciem x, 39
Marcellum, fulgentem tum Sicilia domita—consules dixerunt xxvi, 22

Fulgor xxi, 43 demto hoc uno fulgore nominis Romani, quid est, cur illi vobis comparandi sint

Fulgur xl, 58 neque enim imbre tantum effuso, dein creberrima grandine obruti sunt, cum ingenti fragore cœli tonitribusque et fulguribus præstringentibus aciem oculorum, etc.

Fulmen dictatorium in se intentatum vi, 39

quod duo fulmina domum meam perculerint xlv, 41 int. de duobus filiis morte ereptis: vid. Incendium

Fumare xxii, 14 villæque passim incendiis fumabant: cf. x, 11

propter quem Deum delubra pateant, aræ sacrificiis fument, etc. viii, 33

in civitate fracta Macedonum armis, cernente tum maxime prope fumantes Thebarum ruinas ix, 18

Funale xlii, 65 funda media duo funalia imparia habebant. Quid si 'acutalia' legamus? vid. infra in h. v.

Funda xxviii, 37 fundis, ut nunc plurimum, ita tunc solo eo telo utebantur

funda mare apertum incessentes exercebantur xxxviii, 29

Fundamentum i, 12 tuis jussus avibus hic in Palatio prima urbi fundamenta jeci, de hac constructione: vid. Drak. ad iii, 46

Fundare xl, 58 inque eorum agro sedes fundare Bastarnis

adeone est fundata leviter fides ii, 7

Fundere xxxv, 1 si vi fudisset cecidissetque hostes

ut funderent ipso incursu Aricinos ii, 14

eos ipsos, non signum certum, non ducem sequentes, fundit Romanus, fugatos eques persequitur ix, 37 cf. cap. 22 et 44

cædunt pariter resistentes fusosque ix, 14 cf. cap. 16 ubi est 'fusa acies'

agmenque fugientium ab signis—fusum ac per agros trepida fuga palatum est vii, 8

longe ac late fuso agmine immensum obtinentes loci v, 37

late fuso terrore belli xxix, 35

de jugis, quæ ceperant, funduntur ix, 43 i. q. dejiciuntur

qua (dextra) Gallos fudi a delubris vestris vi, 16

simul inconditis inter se jocularia fundentes versibus vii, 2

Funestus iv, 20 funesti annales; h. e. pestis tempore scripti

gravem præda (hostem) eoque impeditiore agmine incedentem aggressus, funestam ei populationem fecit iii, 3

Fungi i, 41 per speciem alienæ fungendæ vicis; i. e. per causam mandatæ jurisdictionis

spes facta—militiæ fungendæ potioribus ducibus xxiv, 21 cf. iii, 36 it. viii, 35

cum suam vicem functus officio sit i, 9 vid. Vicis

Funus xxviii, 28 meo unius funere elata populi R. esset resp.? vid. Efferre

ne liberorum quidem funeribus Libitina sufficiebat xli, 21 vid. Libitina

Fur iii, 58 inter fures nocturnos ac latrones

Furere viii, 31 et nunc id furere, id ægre pati

oculos sibi Romanorum ardere visos—vesanosque vultus et furentia ora vii, 33 i. e. ferocissime pugnantium ora

agrariæ legis tribuniciis stimulis plebs furebat ii, 54

Furia i, 47 his muliebribus instinctus furiis; i. q. sermonibus insanæ

agitantibus furiis sororis ac viri i, 48 cf. cap. 59

hunc juvenem tanquam furiam facemque hujus belli odi xxi, 10

Furialis vii, 17 quod sacerdotes eorum facibus ardentibus anguibusque prælatis incessu furiali militem R. insueta turbaverunt specie

dira execratio ac furiale carmen, detestandæ familiæ stirpique compositum x, 41

Furor ii, 29 jam hic, quo nunc omnia ardent, conticescet furor; i. q. seditio: cf. xxv, 4

quæ (virgines) alienata mente simul luctu metuque, velut capte furore, eo cursu se ex sacrario proripuerunt, etc. xxiv, 26

Furtim xxxix, 4 per infrequentiam furtim SCtum factum

profectum clam, furtim, haud aliter, quam si exilii causa locum vertisset xxi, 63

Furtivus xlv, 39 an nocte, tanquam furtiva, in ærarium deportabuntur? sc. signa aurea, marmorea, eburnea, etc.

Furtum unius diei xxvi, 51

hostem—ultimam spem furto insidiarum tentantem ix, 31

quod ut furto fefellerant, ita propalam, tenentibus superiora cacumina hostibus, non poterant xliv, 6

obsides pignus futuros furto et fraude agendæ rei xliii, 10

furto eos (obsides) subduxistis ix, 11

Fustuarium meretur, qui signa relinquit aut præsidio decedit v, 6 vid. Intt. ad h. l.

Fusus xxxviii, 21 detegebat vulnera eorum, quod nudi pugnant, et sunt fusa et candida corpora, ut quæ nunquam nisi in pugna nudentur, etc. i. q. mollia

G.

Gabinus cinctus viii, 9 incinctus cinctu Gabino

ad id faciendum (sacrificium) Fabius Gabino cinctu, sacra manibus gerens, cum de Capitolio descendisset, etc. v, 46

Gæsum ix, 36 iere pastorali habitu, agrestibus telis, falcibus gæsisque binis armati

sub lævo humero summum pectus gæso ictum est xxvi, 6 Fuit genus hastæ Gallis usitatum.

Galli sacerdotes magnæ matris Deum: vid. Famulus

Ganea xxvi, 2 in ganea lustrisque—senectutem acturum

Gaudere xxii, 9 ubi satis quieti datum, præda ac populationibus magis, quam otio aut requie, gaudentibus

hæc ad ostentationem scenæ gaudentis miraculis aptiora v, 21

Gaudium magna clade fœdatum vii, 34

gaudium salubre corpori xxxvii, 37 de reddito Scipioni filio

publicum gaudium privatis studiis celebratum est x, 45

Gaza xxv, 25 donis ex Hieronis gaza ab Epicyde donatus; i. e. ex pretiosa supellectile

Gelida montium juga xxi, 58 it. v, 13 hyems gelida et nivosa

Gelu xxi, 40 præusti artus—membra torrida gelu; i. e. ad agendum inhabilia

Geminare xlv, 13 literæ allatæ, quæ victoriæ lætitiam geminarent

geminata victoria i, 25

Geminus i, 5 audissetque geminos esse fratres

gemina victoria duobus bifariam præliis parta iii, 63

Gemitus vulnerum ictusque corporum aut armorum xxii, 5

Generatim v, 52 ne omnia generatim sacra omnesque percenseam Deos

quæ haud dubie major aliquanto summa ex numero plaustrorum ponderibusque, auri, argenti, generatim ab ipso scriptis (Valerio Antiate) efficitur xlv, 40 i. e. omnibus in unam summam collectis

Gens ix, 27 Potitia gens cujus ad aram maximam Herculis familiare sacerdotium fuerat

vos solos (patricios) gentem habere x, 8

confundi jura gentium rebantur iv, 1 de connubiis patriciorum et plebeiorum. Paulo post 'colluvio gentium' dicitur: vid. Drak. ad h. l.

jura gentium hominumque iv, 4 jura gentium v, 4

cujus populi ea cujusque gentis classis fuerit vii, 26

nullam in terris gentem esse, nullum infestiorem populum nomini R. xxvi, 37 cf. xlv, 30

Massyli ea gens vocatur xxiv, 48 Sic et cap. 57 Rutuli, gens præpollens: vid. Intt. ad superiorem locum

Gentilicius v, 52 an gentilicia sacra ne in bello quidem intermitti, publica sacra et Romanos Deos etiam in pace deseri placet

Genus iv, 9 virginem plebeii generis maxime forma notam petiere juvenes, i. e. ordinis

ab nullo genere non summum periculum est xxxiv, 2 i. e. ab utroque sexu. Nam paulo ante hæc sunt, 'virorum omne genus'

nunc jam vobis Patribus vobisque plebeiis promiscuis consulatus patet; nec generis ut ante, sed virtutis est præmium vii, 32

sui generis hominem (Varronem) —vulgus et extrahere ad consulatum videbatur xxii, 34

dum nullum fastiditur genus, in quo eniteret virtus iv, 3

quam (nobilitatem) non genere, non sanguine habetis iv, 4

datum hoc nostro generi (genti Deciæ) est, etc. x, 28

genus militare xxiv, 32 pro militibus. Sic et xxxiv, 27 genus agreste dicitur

ferox genus, nullam vitam rati sine armis esse xxxiv, 17 de Hispanis omnibus cis Iberum habitantibus

Macedonum genus omne nomenque xxxi, 44 ita xxx, 12 dicitur genus Numidarum: cf. viii, 29

ut pleraque ejus generis ingenia sunt viii, 24

Gerere xxxix, 54 neque illos recte ges-

sisse. Sic in plerisque editionibus. Solet autem 'gerere' simpliciter poni pro agere, v. c. xl, 57 Sed Drak. tamen h. l. 'fecisse' recepit. Putat enim Livium ad illam formulam 'recte atque ordine facere' respexisse

ubi res ferro geratur x, 39

missilia, quibus eminus rem gererent ix, 35 cf. xxi, 5

trigemina spolia præ se gerens i, 26 paulo post 'super humeros'

neque eam voraginem conjectu terræ, cum pro se quisque gereret, expleri potuisse vii, 6

gerere saxa munientibus in muros xxviii, 19

viginti omnino legionibus, et centum sexaginta navibus res Rom. eo anno gesta xxx, 2

hæc, ut in secundis rebus, segniter otioseque gesta xxiii, 14

res nihilominus ab legatis gerebantur xxviii, 22

neque id tam dignum ira erat, quam quod, extra necessitates belli, præcipuum in Romanos gerebant odium xxviii, 22

adeo infractos gereret animos vii, 31

Appius jam inde antiquitus insitam pertinaciam familiæ gerendo, solus censuram obtinuit ix, 29 sc. cap. 34 ubi est 'censuram gerere'

hæc inter duorum ingentium bellorum curam gerebantur ix, 30 de rebus ad religionem pertinentibus

Germanitas xl, 8 subituram vobis aliquando germanitatis memoriam. (ὁμο-πάτριοι erant) cf. xli, 27

Gestare xxvii, 48 intolerantissima laboris corpora vix arma humeris gestabant

Gladiatores quod spectaculum inter epulas erat, eo ornatu armarunt ix, 40

gladiatorum munus Romanæ consuetudinis xli, 20

Gladiatorium xliv, 31 vix gladiatorio accepto; i. e. mercede gladiatorum

Gladiatorius xxviii, 21 gladiatorium spectaculum fuit non ex eo genere hominum, ex quo lanistis comparare mos est, servorum, quive venalem sanguinem habent

Gladius xlv, 19 Advertæque gladiis regnum in dubium adductum esse: vid. Cingere

Glarea xli, 27 censores vias sternendas silice in urbe, glarea extra urbem substruendas marginandasque—locaverunt: cf. xxi, 31 ubi sunt glareosa saxa

Gleba iv, 11 nec ulli—gleba ulla agri assignaretur

Gliscere xxvii, 2 novum in occulto gliscens per indicium protractum est facinus; i. q. crescens

gliscente indies seditione vi, 14 cf. xlii, 2 it. ii, 23 de invidia

ne glisceret, prima negligendo, bellum ii, 19 cf. xxix, 3

Globosus xxxviii, 29 saxis globosis, quibus ferme arenæ immistis strata littora sunt, funda mare apertum incessentes

Globus i, 5 non cum globo juvenum—sed, aliis alio itinere jussis certo tempore ad regiam venire pastoribus, ad regem impetum facit: et a domo Numitoris alia comparata manu, etc. cf. cap. 9

globus mulierum circumstantiumque advocatorum iii, 47

Extrema concio et circa Fabium globus increpabant inclementem dictatorem viii, 32

Glomerare i, 31 haud aliter, quam cum grandinem venti glomeratam in terras agunt, crebri cecidere cœlo lapides

Gloria xxii, 39 gloriam qui spreverit, veram habebit; i. e. vanam gloriam

gloriæ pars virilis vi, 11

pari periculo gloriæque eventu ix, 40

Gloriari xxvii, 17 propriorque excusanti transitionem ut necessariam, quam glorianti eam, velut primam occasionem raptam

cupiditas gloriandi de me xxxviii, 49

Gradus ix, 40 in summotos gradu illato

pleno gradu ad castra hostium tendunt ix, 45

aciem instructam pleno gradu in hostem inducit iv, 32 cf. xxxiv, 15 Medius autem videtur plenus gradus fuisse inter gradum militarem et cursum. Modicus dicitur xxx, 5 Militaris autem pressus vocatur xxviii, 14

ingenti gradu pontem obtinere ii, 10 i. e. habitu pugnaturi adversus aggredientem. Homerus: μακρὰ βιβάς

obnisos vos stabili gradu impetum hostium excipere vi, 12

quantumque Romana se invexit acies, tantum hostes gradu demoti vi, 32 cf. ix, 29

conando agendoque jam eo gradum fecisse plebeios, unde—pervenire ad summa possent vi, 35
ex ædilitate gradum ad censuram fecit xxvii, 6
graduque eo jam via facta ad consulatum videbatur vi, 42
Græcia major xxxi, 7 pro Magna Græcia
Gramen i, 24 voc. generale verbenam comprehendens et significans: vid. Herba
Grassari iii, 44 se jure grassari, non vi: cf. x, 14 consilio grassandum pro simpl. utendum. Proprie de eo, qui gradu magno contendit ac festinat, ut in hoc
nobiles homines in possessionem agri publici grassari vi, 5
ut in te hac via grassaremur ii, 12
etiam apud vos (Romanos) audivi, qui assentando multitudini grassarentur: et secessisse aliquando a vobis plebem, nec in potestate vestra remp. fuisse xlv, 23
per omnia clandestina grassari scelera latrociniorum ac veneficiorum xlii, 18
Gratari ix, 43 invicem inter se gratantes
tecum triumphantes urbem inire; tuum sequentes currum Jovis O. M. templum gratantes ovantesque adire vii, 13 ult.
Gratia xxx, 21 nec esse, qui Diis grates agendas censeant, adeo se advenientem quidem gratiam (præsentia beneficia) homines benigne accipere, nedum ut præteritæ satis memores fuit
aurum—gratia rei accepta, non accepisse populum R. xxii, 37
ut in tempore et bene cumulatam gratiam referant xxiv, 48
hominum, non causarum, toti erant: ut apud quos gratia vim æqui haberet iii, 36 i. e. partium studium
ad gratiam ac libidinem ix, 30
jus gratiæ non dare xii, 24
familia per gratiam Romanorum potens xxiii, 1
quid aliud, quam, nusquam gratia stabili—præda victoris erimus xxxii, 21 de concordi societate
dicendi gratia, quæ vellet, facta iii, 41 i. q. copia, facultate
Siculi—multa de Hieronis regis fide perpetua erga populum R. verba fecerunt, in gratiam publicam avertentes, Hieronymum ac postea Hippocratem—invisos fuisse sibi xxvi, 30 i. e. volebant ea re gratiosam nationem suam apud Romanos efficere, ut de iis bene meritam
suæ gratiæ reservari eam (rem) xxxvi, 5 i. q. suo beneficio
suam gratiam—in obsidione liberanda facturus xxxvi, 25
plebes—ædilitatem Cn. Quintio Capitolino et P. Corn. Scipioni, suarum gentium viris, gratia campestri ceperunt vii, 1
sed meliori ac fideliori amico, in gratiam levium et inutilium sociorum, injuriam eos facturos esse xxxix, 26 Sæpe sic Livius, etiam in honorem viii, 14 professi se pugnaturos in gratiam ducis xxviii, 22 quorum in gratiam Saguntum deleverat Hannibal, ib. cap. 39 vid. Intt. ad h. l.
nec cum gratia ab consule profectum (Eumenem) in Asiam xliv, 13
omnium igitur tibi—quæ impie nefarieque per biennium alia super alia es ausus, gratiam facio iii, 56 i. q. ignosco: cf. viii, 34
se quoque in gratia reconciliatæ pacis posse uti xliv, 14 i. e. Romanos quoque se et opera sua uti in tali re, et in concilianda pace, aut nunc, aut alio tempore, posse, quemadmodum nunc Perseus utatur
Gratificari xxi, 9 ne quid pars altera gratificari pro Romanis posset. Nisi vero cum Drak. emendatum velimus, 'populo R.'
Gratiosus xliii, 14 ante emerita stipendia gratiosa missio; i. e. quæ gratiæ captandæ causa, per ambitionem, datur
Gratuitus iii, 35 haud gratuitam in tanta superbia comitatem fore
satis superque gratuiti furoris in multitudine credentes esse, largitiones temeritatisque invitamenta horrebant ii, 42
voluntaria et gratuita opera xxviii 21 spes xxxviii, 24
gratuita crudelitas iii, 37 pax xxxviii, 59
gratuita parricidia i, 47 beneficia xlv, 42
Gratulari xlv, 14 gratulatum quoque satis suo ac patris nomine esse (passive)
gratulati deinde victoriam sunt xlv, 13
communis legatio de victoria gratulatum venit, ib.

Gratulatio iv, 24 cum gratulatione ac favore ingenti populi domum est reductus; i. q. gratiarum actione
tum patuere, facta gratulatione, omnia in urbe templa; supplicationesque in triduum decretæ xxx, 40 Arridet Drakenborchio emendatio Gronovii: 'patuere faciendæ gratulationi'
Gratus xxxii, 8 quod rex Attalus—Romanos juvisset, id gratum senatui esse; i. q. pro eo gratias illi a senatu deberi; id voluptatem afferre senatui, nec aliter illud 'gratum esse' vult explicari Drak. si vel maxime 'fore' legatur
nec in vulgus, quam optimo cuique gratiorem (actionem) ix, 33
Gravari xxi, 23 quos et ipse gravari militia senserat
gravatis omnibus vino somnoque xxv, 24
qui cum haud gravati venissent iii, 4 Gronov. cum Creverio legi vult 'gravate'
Gravate xxi, 24 reguli Gallorum—haud gravate ad Pœnum venerunt (χαλεπῶς)
Gravatim i, 2 haud gravatim socia arma Rutulis junxit
Gravis xxi, 5 agmen grave præda
gravem jam spoliis multarum urbium exercitum trahens xxx, 9
gravis somno iv, 37 it. xxix, 34 vino et somno graves
gravis auctor i, 16 Oppos. auctor levis nec satis fidus v, 15
cum vir gravissimus cos. M. Porcius, non auctoritate solum, quæ tacita satis momenti habuisset sed oratione etiam longa et accurata insectatus sit rogationem nostram xxxiv, 5
una (sententia) dubia est, ut gravior sit xlv, 24 i. e. majorem auctoritatem habeat. Sic Drak. Creverius autem in hunc modum: etiamsi severior, durior sit
quanquam jam ætate et viribus erat gravior ii, 19 it. ix, 3 gravis annis: cf. xii, 10
gravem atque opulentam civitatem vineis et pluteis cepit xxxiv, 17 cf. cap. 49 i. q. validam. Græcis, Βαρεῖα πόλις: vid. Duker. ad Flor. i, 3
bellum—grave per se, oneratum Latinorum—defectione vi, 11
gravis aut amicus aut inimicus populus R. xlv, 8
gravis—popularibus esse cœpit xliv, 30 i. q. infestus
ne graviores eos socios habeant, quam hostes Romanos xliv, 26
gravis (rex) genti fuerat opibus superbiaque v, 1
cui (Hannibali) cedenti certamenque abnuenti gravis ipse instaret xxvii, 4 nisi cum Gronovio legas 'gravius'
ubi omnis multi se effudisset, graviorque jam in certamine esset, quam ut facile sustineri posset xxix, 34
sibi quoque graviorem esse—filium xxxix, 53 i. q. periculosiorem
anni tempus grave, it. locus gravis xxxvii, 23 i. e. perniciosus valetudini: cf. iii, 6
tempore autumni, et locis natura gravibus xxv, 26
annus pestilentia gravis x, 31
multitudo commeatibus gravis vii, 37
gravioris fortunæ conditio xxxvi, 11
grave erat in Æquos—proficisci iii, 68
cognomen Imperiosi grave liberæ civitati vii, 4 cf. xliii, 14
Gravitas loci xxv, 26 de pestilentia, cf. xxiii, 34 ubi est, gravitas cœli aquarumque
majestate, quam vultus gravitasque oris præ se ferebat v, 41 Notabile est, hic 'gravitatem oris' dici in bonam partem, cum usitatius dicatur de graveolentia oris: vid. Plin. H. N. xxviii, 12 ut 'grave os' de fœdo spiritu oris
crudelitati quoque gravitatem addidit xxiv, 25 Si vera lectio, severitas intelligenda est. Sed quoniam hic non est cumulus crudelitatis, merito habuerunt h. l. pro suspecto Gronovius, ac nuper Cel. Strothius. Ille 'rapacitati,' hic 'aviditati' legi vult. Utrumque probarem, nisi 'avaritia' præcederet. Quid si 'pravitatem' legamus? Sensus enim postulat vocabulum, quod præternaturale quid insolentiamque denotet: quam significationem illi verbo vindicavit ipse Gronovius ad iv, 26
Grex xxxvi, 40 et cum captivis nobilibus equorum quoque captorum gregem traduxit
Lucanos insidiis quærere locum, quos ubi respexit rex procul grege facto venientes, etc. viii, 24
Gubernare xliv, 22 si quem id facere piget, et otium urbanum militiæ laboribus præoptat, e terra ne guber-

naverit; i. e. qui deses Romæ mansurus est, is ne præscripta det bellanti mihi, aut mea instituta dijudicet

Gurges xxii, 6 aut deficientibus animis hauriebantur gurgitibus, aut nequicquam sessi vada retro ægerrime repetebant, de palude

H.

Habere viii, 6 bene habet, sc. se, cf. cap. 17 ita res habet xxii, 39

ut nunc res se habet v, 5 cf. vii, 13 it. ix, 7

ægre habuit, filium id pro parente ausum vii, 5 i. q. tulit

dissimulare et tacite habere id patique statuerat xlii, 16

neque bello eum invadere animo habuit xliv, 25 Contra xxxiii, 10 in animum habebat

magistrum equitum prope in custodiam habitum xxii, 25

habere socios in ea fortuna, ut socii esse, quam cives malint xxvi, 24 i. e. tam lene in eos imperium exercere

conquisitionem militum habere xxiii, 32 i. q. facere: cf. xxv, 5

nec se tribunatum, nec illos ea, quæ promulgata sint habituros vi, 39

sub pellibus habendos milites esse xxxvii, 39

suum sororisque filios in eadem habebat cura xl, 4

omni liberali cultu habuit xlv, 28

id (ingenium) extinguere vita agresti et rustico cultu, inter pecudes habendo vii, 4

quodsi exemplum haberet bis eundem ærarium relinquendi xxix, 37

qua Pœni haberent xxx, 4 sc. tecta, tentoria. Nisi forsitan 'habitarent' legendum. Quanquam 'habere' interdum pro habitare dicitur

pars prima (Macedoniæ) Bisaltas habet xlv, 30

nec ipsos modo Romanos sua divisa habere iv, 56 nisi potius cum Gronovio legendum 'divisui'

consularium comitiorum nulla mentio habita est iv, 25

familiam in potestate habere viii, 15 i. e. retinere, non manumittere

ubi—clausum lacu ac montibus et circumfusum suis copiis habuit hostem xxii, 4

eodem anno familia ista consulatum, pro urbe hæc consulem habuit vii, 32

habet pœnam noxium caput x, 40

has Dea pœnas a templi sui spoliatoribus habet xxix, 18

ferias ac supplicationem habere xli, 21

comitia—habita vi, 4 cf. xli, 28 it. xliii, 8 Sic et xlii, 38 concilio habito

eo majorem habebat difficultatem in subigendis hostibus xxxiv, 18

eandem (ferociam) ad non parendum senatui habuit xlii, 9

post publicam causam privato dolore habito ii, 56

nullum misericordiæ locum habuerunt xxix, 22 i. q. invenerunt

pro haud dubio habitum viii, 36

animum ipsi habent xl, 5 vid. Obses

magis et literæ et verba legatorum benigne sunt audita, quam momentum ad mutandos animos habuerunt xlii, 46

Rhodii maximi ad omnia momenti habebantur xlii, 45

vias latrociniis pascuaque infesta habuerant xxxix, 29 i. q. effecerant: cf. x, 2

templa æqualem turbam habuere xxxvii, 51 in gratulatione

extra prædam quatuor millia deditorum habita vii, 27

plurimum ad effectum spei in celando incepto habuit Hannibal xxi, 57 i. e. posuit

pater eum expertem habebat omnium de rebus R. consiliorum xl, 5 pro esse volebat, vel faciebat

aliquem captum non extra vincula habere ii, 40 i. e. non dimittere e vinculis

habent auxilii nihil sacratæ leges ii, 54 i. q. dant, afferunt

habent veniæ nihil lex, nihil laxamenti ii, 3 i. e. nihil dat veniæ, etc.

habet (pars montis) iter xxxviii, 22 i. e. adiri potest

antiqua disciplina milites habuerat xlv, 35 h. e. coërcuerat, continuerat in armis eos habebant x, 2

si viri arma illa habuissent, quæ in portis fuere nostris iii, 67

pauca verba habita x, 24

legati—rejecti ad populum haudquaquam tam efficaces habebant preces ix, 20

ex vano habere xxvii, 26 vid. Haurire

pacem sibi habeat ix, 11

equites impedimentaque præ se habens xliv, 4

utraque causa tribunos plebis, utraque consules habebat xxxix, 38 h. e. fautores habebat, vel adjutores

omnia fortunam habituram (sc. in potestate) quæcumque temeritas collegæ habuisset xxii, 27

Habilis xxiv, 48 rudem ad pedestria bella Numidarum gentem esse, equis tantum habilem

Hispano cingitur gladio, ad propiorem habili pugnam vii, 10

brevitate habiles gladii xxii, 46

ingenium idem ad res diversissimas, parendum atque imperandum habilius xxi, 4

Habitare ii, 62 vicis frequenter habitabatur: cf. ix, 28 vid. B. Patruum ad Tac. Mor. Germ. cap. 39

arx procul iis, quæ habitabantur xxiv, 3 cf. xxxvi, 22

Habitus pastorum ix, 2 de vestimentis, it. cap. 36 pastoralis

præter habitum vestitumque et sonum Latinæ linguæ xxix, 17

habitus vestis xxiv, 5 oris xxi, 4 temporum x, 46 animorum xxx, 28 it. xxxiv, 48 armorum ix, 36 it. xxii, 18 pecuniarum i, 42 Italiæ ix, 17

erat autem non admodum simplex habitus animorum inter Achæos xxxii, 19 i. e. incerti animis erant, nesciebant, quid optarent, facerent, ob rationes in utramque partem permultas

ex præsenti potius, quam præterito habitu æstimat xxxii, 14 i. e. animi; de studio obsequendi

habitus novæ fortunæ, novique ingenii, quod sibi victor induerat ix, 18

habitus gentium harum, tum magnitudine corporum, tum specie terribilis erat xxii, 46

moderandis ad civilem habitum honoribus xxxviii, 57 h. e. modum, honoribus non efferri, sed communem se tamen adversus omnes gerere

Hæreditarius iii, 18 populi colendi velut hæreditaria cura, etc.

Hæreditas xxiv, 25 cum clausis Andranodorus Insulæ portis hæreditatem regni creverit, quæque procurator tenuerat, pro domino possederit

Hærere xxix, 33 ipse, qua intenderat, inter media tela hostium evasit—duæ turmæ hæsere; i. e. se non expediverunt e periculo

cæduntur in portis, suomet ipsi agmine in arcto hærentes xxxiv, 15

ubi hærere jam aciem collato pede videris vi, 12

hærens in terga Romanus i, 14 pro in tergis, instans

injectus ignis hæsit xxx, 5

osculo hærens non ante precibus abstitit, etc. xxiii, 9

tyrannum reliquisse, non suæ solum patriæ gravem, sed omnibus circa civitatibus metuendum, hærentem visceribus nobilissimæ civitatis xxxiv, 48 Sunt qui 'in visceribus' legi velint. Sed utraque forma Liviana est, cf. xxxiii, 44 vid. Intt. ad illum locum

cum in hac difficultate rerum consilium hæreret, ac prope torpor quidam occupasset hominum mentes xxvi, 36

ne in turba quidem (octo tribb. mil. cons. potestate) hærere plebeium quenquam v, 2 de locis ultimis intelligendum: vid. Drak. ad h. l.

Hasta sanguinea præusta i, 32 in bello indicendo adhibita, ut terror injiceretur; sive illa sanguine cruentata fuerit; sive e frutice sanguineo: vid. Plin. H. N. xviii, 18 Ammian. Marcel. xix, 1

Pontifices hastas motas nuntiavere xl, 19 inter prodigia numeratur: ceterum hastæ Martis interpretibus videntur intelligendæ

Haud: vid. Dubie—haud dum x, 6 it. cap. 25 cf. xxviii, 2 haudquaquam x, 28 it. cap. 30 haud minus vi, 42 haud amplius xxviii, 2 haud scio an ix, 15 vid. Drak. ad xxxvii, 54

Haurire xxxi, 37 profundo limo hausti sunt

graves loricis aliisque tegminibus hausere gurgites v, 38

duobus in prærapidum gurgitem haustis xxix, 32

haurit incendium v, 7 i. e. absumit, it. xxx, 5 flamma hausit

nihil haustum ex vano velim xxii, 7

uno alteroque subinde ictu ventrem atque inguina hausit vii, 10

placari nequeunt, nisi hauriendum sanguinem, laniandaque viscera nostra præbuerimus ix, 1

hauriendus aut dandus est sanguis vii, 24

non agros inde populari, sed urbium opes haurire licebit xxxiv, 13

velut ex diutina siti meram haurientes libertatem xxxix, 26 i. e. intemperantur utentes libertate

poculum impavide hausit xxx, 15

Hebetare xxx, 35 si nihil aliud, vulneribus suis ferrum hostile hebetarent

Hemerodromos vocant Græci ingens die uno cursu emetientes spatium xxxi, 24 item speculatores: vid. Duk. ad h. l.

Hepteris: vid. 'Hexeris'

Herba pura i, 24 it. herba graminis, ib. Similiter 'saxo silice,' ib. Sc. 'herba' dicitur de virenti germine fruticis cujuscumque: vid. Ill. Heynium ad Virg. Ecl. v, 25

jam altæ in segetibus herbæ pabulum præbere poterant xxiii, 48

non ad frumenta modo, quæ jam in hybernis erant xxv, 15 valde arridet emendatione Jac. Gronovii 'in herbis' legentis

Herbidus xxiii, 19 herbidum terrenum, i. q. terra herbis consita, obducta: cf. i, 7 it. xxix, 31

Hexeris xxxvii, 23 tres hepteres et quatuor hexeres habebat. Genera navium Græcis potissimum usitata, et a numero ordinum, quibus remi structi erant, cognominata, cf. xxix, 9

Hic xlii, 18 hoc copiarum: de supplemento 9,000 militum:—hoc servitutis v, 2 hoc solatii xxx, 13

Lupercal hoc fuisse ludicrum ferunt i, 5 i. e. quod hodienum in usu est. Similiter i, 42 tum classes centuriasque et hunc ordinem ex censu descripsit; i. q. qui nunc quoque servatur

horum deinceps annorum vel secundas res, vel, etc. v, 51 cf. iv, 4

neque eo minus aut hos, aut illos plus in delectum militum dare xli, 8 debebat esse se

hæc taliaque vociferantes v, 2 hæc aliaque dicendo xxix, 1 vid. Intt. ad illum locum

arcem ab his iisdem Sabinis auro captam recepistis iii, 17

hæc licentia xxv, 40 pro hujus temporis licentia. Sic vi, 4 'opus vel in hac magnificentia urbis conspiciendum:' vid. Gronov. ad illum locum

hoc illud esse dictitantes, quod, etc. v, 2 Sic Virg. Æn. iv, 675 Hoc illud, germana, fuit

hic is est, qui nihil memorabilius toto tempore hybernorum gesserit xxxvi, 17

nec cum his primum Etruscorum, sed multo ante iis, qui inter Apenninum Alpesque incolebant, sæpe exercitus Gallici pugnavere v, 33

et mittentibus et missis ea læta expeditio fuit: nam et illis, quod jam diu cupiebant, novandi res occasio data est; et hi sentinam quandam urbis rati exhaustam, lætabantur xxiv, 29 manifeste 'hi' relatum ad remotius; cf. xxx, 30

quandoque hice homines injussu populi Rom. etc. ix, 10 vid. Drak. ad h. l.

hoccine patiendum fuisse vi, 17

hiccine fuerit Ascanius i, 3 it. hiscine vii, 13 hucine xxxviii, 49

Hic Capitolium est, ubi quondam, capite humano invento, responsum est, eo loco caput rerum fore v, 54

ubi hic curiam obsederitis iii, 68

hic Postumius accensus ira xxxix, 13 pro tum, tunc

hinc jam non, quod factum est, defensurus sum xlv, 23 haud dubie cum Drak. legendum, 'hic jam:' pro nunc, hoc tempore: vid. Hinc

Hinc jam non, quod factum est, defensurus sum xlv, 23 Sed Drak. legi vult, 'hic jam;' quæ particula de tempore præsenti dicatur, uti 'hic tum' de præterito: vid. eund. ad iii, 28

Hiscere ix, 4 nec consules aut pro fœdere tam turpi, aut contra fœdus tam necessarium hiscere possent: cf. cap. 6 non hiscere quenquam præ metu potuisse

nec adversus dictatoriam vim aut tribuni plebis, aut ipsa plebs, attollere oculos aut hiscere audebant vi, 16

hiscere cum nequisse x, 19 i. e. mutum et elinguem fuisse

Hispania terra xxxviii, 58 cum per aliquot annos in terra Hispania, adversus multos Pœnorum Hispanorumque et duces et exercitus nominis R. famam auxissent, more poëtarum dictum: vid. infra in v. Terra

Histrio vii, 2 vernaculis artificibus, quia hister Tusco verbo ludio vocaba-

tur, nomen histrionibus inditum

Hodieque i, 26 pro hodie quoque, quod et ipsum Latine dicitur: vid. Intt. ad v, 26

Homo i, 32 hominibusque priscis Latinis, etc. Non mere formularia hæc ratio dicendi est. Nam xxiii, 31 legitur, 'quorum hominum essent,' pro cujus populi cives fuissent: cf. iv, 4 it. ix, 26

Capitolium tamen atque arcem Diique et homines R. tenuerint v, 51

veniam erroris hominibus adolescentibus darent ii, 18 cf. xxviii, 40

nemo hominum, nemo Deorum verecundiam habeat viii, 34 i. q. plane nullius rei v. h.

de hominibus raptis pecoribusque abactis xxxix, 47 Non servi modo, ut nonnulli volunt, sed liberi etiam videntur intelligendi. Nam Philippus erat omnibus gravis accola

accolas sibi quisque adjungere tam efferatæ gentis homines horrebant x, 10

ut hi homines Romanis restituerentur ix, 30 Illud 'hi' Drakenborchio delendum videtur, cum 'homines' sufficiant. Solet præterea 'homo' interdum dici pro 'hic,' 'is,' etc. quemadmodum 'vir,' et i. g. a. vid. Burm. ad Phædr. ii, 5, 19

promiscue acervatos cumulos hominum urebant v, 48

supra duodecim millia hominum cæsa duobus præliis xxiv, 41 cf. xxxvii, 47 it. xxxix, 1

non plus triginta millibus hominum et quatuor millibus equitum ix, 19

raptim eductis hominibus atque equis—nihil caloris inerat xxi, 54

jura gentium hominumque iv, 4

Honestare xxvi, 5 ingens corpus erat (Navius) et arma honestabant

Honestus xxxvi, 40 satis honestam honoratamque imaginem fore

honestum ordinem ducere iii, 44 vid. Ordo

Honorare x, 7 quos corona triumphali laureaque honoraritis

Honoratus xl, 54 honorari Philippi amici: alias, purpurati

maximum (sibi onus) tam honoratorum collegarum obsequio injungi vi, 6 vid. Honestus

honoratissimum decretum xxvii, 10 i. q. honorificentissimum

Honorifice xliv, 31 cum prætore eo die honorifice est epulatus

Honorificus xxxiii, 20 honorifica in se decreta responsaque

Honos xxxix, 29 medius tamen honos Manlio habitus, ut ovans urbem iniret; i. e. ovatio: prohibitus — ne ovans rediret, cum ab senatu impetrasset, privatus urbem ingrediens, mille ducenta pondo argenti, triginta pondo ferme auri in ærarium tulit xxxii, 7 hic igitur ultimus honos militaris fuit, imperatoribus reducibus e bello habitus. Sunt tamen, qui triumphum in monte Albano, inferiorem quippe ovatione, secundum a triumpho justo locum occupasse dicant: cf. xxxiii, 27

Fabium, ea ætate, atque eis honoribus, Valerio subjectum x, 13 i. q. tam honoratum, 'tot tantisque' honoribus functum

non tam ad honorem ejus factum, quam ad consulum ignominiam ii, 27

Romanorum autem honoris causa Perseam Rhodiis restitutam xxxii, 34

ad honores pervenire xxii, 26 ubi vulgo legebatur 'ad honorem,' quod minus usitatum est. Occurrit tamen etiam ap. Nostrum v. c. xxii, 7

ut—Diis immortalibus honos haberetur xlii, 9

aræ—honore, donis cumulentur viii, 33

est apud te virtutis honos ii, 12 i. e. præmium: cf. xlv, 22

deque præda, manubiis spoliisque honorem habetote xxiii, 11

ipso Hannibale omnium rerum verborumque honore exsequias celebrante xxv, 17

Hora fatalis ignominiæ ix, 5

unaque hora quadringentorum annorum opus excidio ac ruinis dedit i, 29 pro parvo temporis spatio

momento unius horæ cæsus vii, 16 cf. xxv, 28 vid. Momentum

Horrendus ix, 36 sylva—invia atque horrenda

Horrens xliv, 41 cujus (phalangis) confertæ, et intentis horrentis hastis, intolerabiles vires sunt

Horreum populi R. (Campania) vii, 31

Horridus ix, 40 horridum militem esse debere; non cælatum auro et argento, sed ferro animisque fretum

Horror xxxix, 8 nec is, qui aperta reli-

gione, propalam et quæstum et disciplinam profitendo, animos horrore imbueret, i. q. metu religionis: vid. Perfundere
Hortamen x, 29 Decii eventus, ingens hortamen ad omnia pro rep. audenda
Hortamentum vii, 11 pugnatum—in conspectu parentum conjugumque ac liberorum: quæ magna, etiam absentibus, hortamenta animi, tum subjecta oculis, simul verecundia misericordiaque militem accendebant
Hortari xliii, 19. hortarentur in amicitiam jungendam
cum et causa eos sua et fortuna hortaretur, ut—peterent xxxvii, 49 Fortasse legendum: 'hortaretur petere:' vid. Intt. ad h. l.
Hospes xlv, 31 qui se propalam per vanitatem jactassent, tanquam hospites et amicos Persei.
Hospitalis hostis xxv, 18
ne hospitali cæde dextram violet, ib.
deversorium hospitale xxi, 63 i. e. apud hospitem
munera ex instituto data utrisque, aliaque hospitalia comiter conservata xlii, 24
Hospitium i, 45 cum quibus publice privatimque hospitia amicitiasque de industria junxerat
per quosdam privatis hospitiis necessitudinibusque conjunctos viii, 3
divisique in hospitia ii, 14 ipsæ ædes intelligendæ, ubi deversentur. Sic xxxiii, 1 'hospitium imperatoris:' cf. xxviii, 26.
Hosticum xxix, 2 hostico tanquam pacato, clementer ductis militibus: cf. vi, 31 it. viii, 34 Sic 'bellicum,' 'cavum,' 'eventum,' alia, Livio dicuntur
Hosticus xliv, 13 ne segnis sederit tantum in agro hostico
Hostilis ii, 12 hostilia audere; it. iii, 2 hostilia pati
Hostiliter depopulari xxxvii, 17 it. cap. 21 diripere hostiliter
multa alia castella—deleta hostiliter ix, 38
Hostis alienigena xxix, 10 vid. Hospitalis
campestrem hostem, gravem armis, statariumque xxii, 18 vid. Movere
hostis populo R. xxi, 1
adversus latronum magis, quam hostium, excursiones xxxv, 7 Similiter 'bellum' et 'latrocinium' sibi opponuntur
Huc vii, 34 dum huc illuc signa vertunt: al. 'huc illucque'
cum huc atque illuc signa transferrent v, 8
adde huc populationem agrorum vii, 30
Humanus v, 33 si quicquam humanorum certi est
multa—admirationis humanæ in eo juvene modum excesserant xxvi, 19 i. e. virtutum, quæ in homines cadunt
si quicquam in vobis, non dico civilis, sed humani esset v, 3 vid. Divinus
Humilis iii, 53 satis superque humilis est, qui jure æquo in civitate vivit, nec inferendo injuriam, nec patiendo
Hyberna agere ix, 28
Id (pabulum) convexit in Claudiana castra—ibique hyberna ædificavit xxiii, 48
Hybernacula v, 2 cum spes major imperatoribus—in obsidione, quam in oppugnatione, esset; hybernacula etiam, res nova militi R. ædificari cœpta: cf. xxx, 3 it. xxii, 32 hybernaculis communitis.
Hybernare x, 46 exercitum in agrum Vescinum—hybernatum duxit
Hyemare v, 2 consiliumque erat, hyemando continuare bellum
Hyems, v, 2 ne hyemi quidem aut tempori anni cedere: cf. cap. 10 et 13 hyems gelida et nivosa: vid. Cuperi Obs. i, 10

I. J.

Jacere xxx, 10 cum maxime vallum Romani jacerent
cum rudera milites religione inducti jacerent xxvi, 11 cf. iii, 18 vid. Duker. ad illum locum
signa ademta signiferis in hostes jecerunt xxxiv, 46
inter quos, cum omisso discrimine, vera an vana jaceret, thesauros Gallici auri occultari a Patribus jecit vi, 14 i. q. diceret 'int.' verba. Sic v, 15 quisnam is esset, qui per ambages de lacu Albano jaceret
in novitatem generis originisque qua falsa, qua vera jacere ii, 45
lapides pluere et fulmina jaci de cœlo xxviii, 27
jactæ sunt pacis conditiones xxxviii, 25 vid. in v. sq.
Jacere x, 35 se quidem omnia expertos,

sed militum jacere animos: cf. ix, 6 ubi tamen vulg. habet 'tacere'

spolia jacentis hostium exercitus peditibus concessit xliv, 45 i. q. cæsi

Jactare ix, 12 arma jactari cœpta; i. q. abjici

ramosque oleæ supplices jactantes xlv, 25

nec vexationem vulneris in via jactanti (propter asperitatem) ultra patiens xxi, 48

ibi jactantem sese scorto inter cetera retulisse xxxix, 43

jactatur in conditionibus pacis ii, 13 i. q. commemoratur

hanc—jactari magis causam, quam veram esse, etc. v, 53

multæ et parvæ disceptationes jactabantur xxxix, 48

jactata res ad populum est x, 37 i. q. rejecta

Jactatio xxi, 26 necdum satis refectis ab jactatione maritima militibus

Jactura v, 39 facilem jacturam esse seniorum

levem ex conjuratione priorum ducere recentem equitum jacturam xxii, 8 i. q. vilem

Jactus xxx, 10 ex rostratis Pœni vana pleraque (utpote supine jactu) tela in superiorem locum mittebant

ut vix teli jactu a statione proxima abesset viii, 7 cf. xxvi, 40 ubi est 'ictus teli:' vid. Intt. ad h. l.

Jaculari xlii, 54 sed probris quoque in ipsum Macedonasque procacibus jaculati sunt. Si quidem lectio sana. Fortasse cum Gronov. 'joculati sunt' legendum

Jam inde ab initio i, 2 cf. ii, 65 it. iv, 36

suo jam inde vivere ingenio iii, 36 cf. xxxvi, 17

gens jam inde nulla—inferior xxi, 31 cf. ix, 16

cum in conspectu jam castra, jam Aquiloniam habuissent x, 43

jam hic, quo nunc omnia ardent, conticescet furor ii, 19 pro 'statim,' ut sæpius, junctum quidem futuro

jam plebs, præterquam quod consulum nomen—ne tribunicium quidem auxilium quærebat iii, 34 pro præterea

jam tum, cum ipse ibi cum collega, etc. x, 21

jam primum omnium i, 1 jam omnium primum v, 51; jamjam primum iv, 11 nisi legend. 'tanquam.' Ceterum illud 'jam primum' eleganter servit transeundi facilitati: vid. Drak. ad ix, 17

qui jam nunc sanguine meo sibi indulgeri æquum censet xl, 15

nunc jam vii, 32 cf. ii, 54 it. iii, 40

Philippo jampridem hosti xxxvi, 14 cf. ix, 25

Janus dexter ii, 49 Jani nominantur transitiones perviæ, ut explicat Cicero de Nat. Deor. ii, 27

Ibi ira est suppressa ii, 25 pro ea re

ibi animum parem tantæ potestati esse iv, 13 i. e. in eo viro

regia ibi (ea) Pyrrhi fuerat xxxviii, 9

ibi, dum—nullo satis digno moræ pretio tempus terunt, emissus hostis de manibus est xxi, 48

ibi plurimum profectum est iii, 14 pro tum quidem. Sic et 'ibi vero' iii, 69 it. cap. sq.

in senatum ubi ventum est, ibi vero in Quinctium omnes versi iii, 69 cf. cap. sq.

excitis ad se principibus, ibi agere —cœpit, ut, etc. xxxii, 30

Ictus v, 21 repentino icti furore, it. xxvi, 20 cladibus

turres ictæ fulminib. xxv, 7 i. q. tactæ

ictus Hannibal uno prælio adverso xxxvii, 4 i. e. fractus

scuta galeæque ictæ ix, 35

nova re consules icti xxvii, 9

conscientia ictus xxxiii, 28 it. xxxiv, 17 i. q. permotus, admonitus

Ictus xxx, 10 gravior ac pondere ipso libratior superne ex onerariis ictus erat

non cæcis ictibus procul ex improviso vulnerabantur, sed pede collato tota in virtute ac viribus spes erat xxxiv, 14

ut extra ictum teli essent xxxiv, 28

ut sub ictum venerunt, telorum, etc. xxvii, 18

gemitus vulnerum ictusque corporum aut armorum xxii, 5

ictus mœnium cum terribili sonitu editi xxxviii, 5

Idem xxvii, 9 idem socios consensisse omnes

idem deinceps omnis exercitus in se quisque jurat ii, 45

unde cum eadem reverti posset ad suos iii, 70 i. q. per eandem viam. Sæpius commutatum cum 'eodem:' vid. Drak. ad xxxii, 14

idem certaminis x, 34 damni xxxv, 42

iidem igitur, omnes sumus: et cum eadem omnia in hoc bellum afferamus, quæ in priora attulimus,' eundem eventum belli expectemus vi, 7

in eadem mecum Africa geniti xxx, 12

Identidem, ne quis violaret, Talassio ferri, clamitatum i, 9 cf. x, 19 it. v, 39

Jejuna fessaque corpora Romanis et rigentia gelu torpebant xxi, 54

Igitur a principio periodi ii, 48

Ignarus xxi, 22 quod haudquaquam ignarus erat, circumitam ab Romanis eam (Hispaniam) legatis ad solicitandos principum animos

ignari venisse dictatorem viii, 36

Ignavus iii, 67 quem tandem ignavissimi hostium contemsere

quando nec fossa valloque ab ignavissimo ad opera ac muniendam hoste clausi essent ix, 4

Ignis iii, 53 vivosque igni concrematuros minabantur: cf. vi, 33

arma subdito igne concremavit viii, 30

ignibus armata ingens multitudo, facibusque ardentibus tota collucens iv, 33

facibus ardentibus plurimum simul ignem conjecerunt xxiii, 37

Philippum et ignes ab Oreo editi monuerant, sed serius Platoris fraude e specula elati xxviii, 7

quem ille obrutum ignem reliquerit, ita ut toties novum ex improviso incendium daret, eum se extincturum x, 24 de bello

et Syphacem et Carthaginienses, nisi orientem illum ignem (Masinissam) oppressissent, ingenti mox incendio—arsuros xxix, 31

Ignobilis x, 20 infrequentia armatis signa egressa, prædam prædæque custodes exire, ignobile agmen, et sua quemque molientem, etc.

ignobili atque inhonesta morte—occubuit xxix, 18

lævum cornu ignobiles tenebant Hispaniæ populi xxix, 2

ignobilis urbs xxv, 1 it. cap. eod. ignobilia oppida

Ignominia xxvi, 1 additum etiam utrorumque ignominiæ est, ne in oppidis hybernarent, etc.

servate modo, quos ignominia irritaveritis ix, 3 vid. infra in v. Injungere

in contumeliam ignominiamque certare juvat iv, 4

Ignotus v, 39 ignotæ situs urbis, pro ignotus s. v.

Illac fuga et cædes vertit: ubi sacram Dianæ feram jacentem videtis: hinc, etc. x, 27

Illacrymare xlv, 4 ipse illacrymasse dicitur sorti humanæ

Ille relatum ad propiores xxiv, 29 nam et illis—quod et hi, etc. cf. xxx, 30 it. xxxix, 53 vid. Hic

Illibatus iii, 61 eo imperium illibatum referrent

Illicere lucro mercatorem x, 17

invexisse in Galliam vinum, illiciendæ gentis causa v, 33

Illico xxxix, 15 quod ad multitudinem eorum attinet, si dixero, multa millia hominum esse, illico necesse est, exterreamini, nisi adjunxero, qui qualesque sint

Illigare v, 27 illigatæ post tergum manus

illigari gentem bello R. xxxi, 25 cf. xxxii, 21

familiari amicitia illigatum alicui esse xxxii, 22

non iis conditionibus illigabitur pax xxxiii, 12

invitum se gravioris fortunæ conditioni illigantem xxxvi, 11 de filia collocanda regi Antiocho

Illitus v, 2 donum inimicorum veneno illitum fore

faces tædamque et malleolos stuppæ illitos pice parari jubet xlii, 64

Illustris xxix, 34 Carthaginiensium equites—et divitiis quosdam et genere illustres: vid. Eques

viri illustres xxxiii, 36 it. homines xli, 25

Imaginarius iii, 41 neque enim sibi privatos, aut in curia aut in concione posse obstare; neque se imaginariis fascibus eorum cessuros esse; i. q. non legitimis

Imago i, 34 nobilis una imagine Numæ—patris imago—creat vocatque regem i, 47

clarum hac fore imagine Scaptium: populum R. quadruplatoris et interceptoris litis alienæ personam laturum iii, 72 Hic imago non tam pro nobilitate, quam pro splendore, ex meritis in remp. collecto, posita videtur

his quoque imaginibus juris spretis xli, 8 i. e. quæ per speciem juris jactantur

quidnam illi consules dictatoresve facturi essent, qui proconsularem imaginem tam sævam ac trucem fecerint v, 2 i. e. munus tribunorum militum consulari potestate

Imbellis xxii, 39 imbellem pro perito belli vocent

incondita inermisque multitudo, mixta imbelli turba xxxii, 13 i. e. fœminæ, infantes, etc.

nec rem R. unquam tam desidem fuisse atque imbellem xxi, 16

imbellem annum agere x, 1 cf. iv, 20 it. ix, 45

imbelle triennium ferme pestilentia —fuit iv, 20

Imber ingentibus procellis fusus vi, 32

imbres continui campis omnibus inundantes viii, 24

imber continens per noctem totam usque ad horam tertiam diei insequentis tenuit xxiii, 44

inter alia prodigia et carnem pluit: quem imbrem, etc. iii, 10

imbri lapidavit xliii, 13 i. e. pluit imbri lapideo: cf. xxx, 38

tandem eam nubem cum procella imbrem dedisse xxii, 30 cf. vi, 8

imbre conquiescente xxiv, 47

Imbibere ii, 58 nec ulla vi domari poterant; tantum certaminis animis imbiberant

neque immemor ejus, quod initio consulatus imbiberat, reconciliandi animos plebis, etc. ii, 47

Imbuere iv, 31 colonorum sede imbutis armis

imbutus uterque quadam admiratione alterius xxi, 39

imbutum jam a juventa certaminibus plebeiis v, 2

malo tironicio imbuendum Samnitem ix, 43

Fulvium Quiritium Romanorum exercitum, honeste genitos, liberaliter educatos, servilibus vitiis imbuisse xxvi, 2

qui hinc integri et sinceri Romam eunt—imbuti illinc et infecti Romanis delenimentis redeunt xl, 11

inter novitatem successoris, quæ noscendis prius, quam agendis rebus imbuenda sit xli, 15

Imitari vii, 2 sine imitandorum carminum actu; i. e. sine histrione, qui saltando et gesticulando ea, quæ pronuntiabantur, exprimeret: vid. Duker. ad h. l.

Immemor i, 34 qui cum ignorans, nurum ventrem ferre, immemor in testando nepotis, decessisset; i. e. non cogitans de nepote

omnium immemor difficultatum ix, 31 sc. imminentium

immemor armorum ii, 22 i. q. pacis studiosus

immemor suæ libertatis ii, 20 h. l. qui non curat libertatem adipisci

qua cibi, qua quietis immemor nox traducta est ix, 3

Immensus v, 37 equis virisque longe ac late fuso agmine immensum obtinentes loci

ad immensum multitudinis speciem auget xxix, 25

quæ (fuga) ubi immensa ac sine spe erat xxii, 6

Immigrare xxxix, 14 ut aliquam ædium partem vacuam faceret, quo Hispala immigraret

Imminere viciniam, tam ex plano, quam ex alto, item cupiditatem et expectationem exprimit

carcer imminens foro i, 33 imminentia muris ædificia ii, 33

imminet arbor prætorio iii, 25 arx mari xxiv, 3 cf. iv, 59

imminens (mons) super Demetriadem xliv, 13

imminentes spei majoris honoris iv, 25

imminere in occasionem xxv, 20

imminere animo in propinquam victoriam xxx, 28

peritus rerum popularium imminensque ei potestati iii, 51

defectioni Campanorum imminentes admotæ castra viii, 22

Immiscere iv, 4 ne propinquitatibus immisceamur, cavent

Carthaginienses Romanique pariter variis casibus immixti; i. e. fortunæ conversiones experti

qui sortem omnem fortunæ regnique sui cum rebus Romanis immiscuisset xlv, 14 i. e. conjunxisset

Immitis diu cædes pariter fugientium ac resistentium armatorum atque inermium fuit iv, 59

Immittere xl, 48 armaturam levem immittendo in stationes. Etiam 'mittere' hoc sensu 'permittere' idem dicitur

et me devovere pro populo R. legionibusque, vel in medios me im-

mittere hostes paratus sum ix, 4 cf. viii, 9
concitatam remis navem, quanto maximo impetu poterant, in terram cum immisissent xxx, 25
Immo xxvi, 30 maneant immo,—ut coram his respondeam, etc. cf. xxxv, 49 it. xxxviii, 43
Immoderatus iii, 9 quippe duos pro uno domino acceptos immoderata infinita potestate
Immodeste: vid. in v. sq.
Immodice xxii, 27 immodice immodesteque non Hannibale magis victo ab se, quam Fabio gloriari
Immodicus lingua xxii, 12
immodicus magis in numero augendo xxxviii, 23
decreta immodica ad honores sociorum xxxi, 45
Immolare non de immolatione proprie dicta, quæ fit per molam salsam, sed, de actu cædendi i, 45 interea Romanus immolat Dianæ bovem
Immolitus xxxix, 44 et quæ in loca publica inædificata immolitave privati habebant: ὕστερον πρότερον: dici debebat, 'immolita inædificatave:' nam moliri, s. fundamenta jacere, præcedit ædificationem, et dicitur alias submoliri
Immunis xxxviii, 44 portoriorum immunes
Impar xxii, 15 omni parte vitium impar
par audacia Romanus, consilio et viribus impar xxvii, 1 constructio Livio inprimis usitata, cf. vi, 28
videbam, quam impar esset sors, cum ille vobis bellum, vos ei securam pacem præstaretis xlii, 13
Impartiri iv, 54 tandem aliquando impartiendos plebi honores
Impavidus xlii, 59 ut usu belli et ingenio impavida gens turbaretur
Impedimentum viii, 32 quæ dictatori religio—impedimento ad rem gerendam fuerit
Impedire ix, 9 nostrum exercitum eadem, quæ impedierat, fortuna expediret
Impeditus saltus ix, 2 i. e. saltus itineris impediti
consul superior viribus, locis impeditior erat: omnia itinera obsepserant hostes ix, 43
Impellere ix, 27 subsidiarias cohortes—in primam aciem extemplo emisit; universisque hostem primo impetu viribus impulit; cf. cap. 40
Impendere vi, 15 sed quid ego vos, de vestro impendatis, hortor. Sic Terent. Adelph. ii, 2. 37 de meo
Impendio magis publico, quam jactura vii, 21
Impensa v, 4 cui (rei familiari) gravis impensa non est
quia impensa pecuniæ facienda erat xliv, 23 Similiter i, 20 unde in eos sumtus pecunia erogaretur
rebus ipsis meritisque et impensis officiorum ut superare possem, fortuna, tempora, Antiochus et bellum in Asia gestum præbuerunt materiam xxxvii, 53
Impense xl, 35 in perniciosam si quis impense retineret, seditionem (milites) exarsuri: vid. Duker. ad xxxiv, 16
Impensius iv, 46 certamina—multo impensius in castris accendi
Impensus ii, 9 quia impenso pretio venibat
Imperare xxxiii, 13 quæ priore loco aut imperata a Romanis, aut postulata ab sociis essent, omnia se concedere
Hernicis—milites imperati iv, 26 Sic imperare frumentum ix, 43 stipendium xxix, 4 pedites xxxviii, 35 decumas xlii, 31, etc.
tribunis mil. imperavit, ut sarcinas in unum conjici jubeant iii, 28 cf. i, 27
nulla arma, nisi imperata a populo R. sumere xl, 34
Antiocho si Smyrna et Lampsacus imperata faciant xxxv, 17 i. q. ab Ant. imperata
Imperator vi, 29 signum—Jovis Imperatoris in Capitolium tulit
cujus rei vitium non in belli eventum—sed in rabiem atque iras imperatorum vertit viii, 30 i. e. dictatoris et magistri equitum, cujus posterioris ductu auspicioque, inscio atque invito dictatore, vicerat exercitus: cf. cap. 31
imperatoremque regem appellandum censuerunt xxxv, 45
Imperatorius x, 33 qui juniorum non convenisset ad imperatorium edictum, etc.
Imperiosus vii, 40 eodem (tenore) hæc imperiosa dictatura geretur
cognomenque Imperiosi grave liberæ civitati vii, 4
Imperitare xxi, 1 quod superbe avareque crederent imperitatum victis esse; cf. iv, 5 it. xxii, 41

Imperium i, 7 ita solus imperio potitus Romulus: paulo ante 'regnum' vocabatur. Contra cap. 18 distinguuntur: regnum consociant, imperium omne conferunt Romam

summum imperium i, 4 de consulatu: alibi, 'regium;' it. iv, 2 'regiæ majestatis imperium:' cf. viii, 32

imperio regere urbem i, 5 cf. viii, 23

paratus imperio ix, 26 i. e. ut pareat

ut nemo audeat in Hispaniam imperium accipere xxvi, 18

quibus (auxiliis) traditum a Patribus imperium Hispaniæ repeti posset xxviii, 31

imperium alicui jubere, sc. esse xxvi, 41

quod imperio ejus Gallia adeo frugum hominumque fertilis fuit v, 34

quæ in meo imperio gesta sunt xxix, 27 i. q. a me imperatore

pro imperio summovere ii, 56 Oppos. si vobis videtur, discedite Quirites

titulus honoris (quod imperio, non populi jussu, non ex auctoritate Patrum dato Proprætor senatui scripserat) magnam partem hominum offendebat. Rem mali exempli esse, imperatores legi ab exercitibus, etc. xxvi, 2 Hæc est prima mentio imperii ab exercitu, delati. Similiter cap. 9 Proconsuli par cum consulibus in urbe imperium commemoratur; et xxvii, 7 imperium, non in annum, sed, donec revocaretur a senatu, decretum, dicitur

ita provinciæ exercitusque in eum annum partita imperia xxvii, 7

imperium ablatum ab tribunis suffragio populi creatis xxviii, 27

imperia — tribuni militum — et duumviri navales ix, 30

imperium pop. R. xxviii, 42 vid. Drak. ad h. l.

una et viginti legionibus eo anno defensum imperium R. est xxvii, 22

conservare imperium majestatemque pop. R. sine dolo malo xxxviii, 11 eorum est, qui inferiores se Romanis fœderis formula declarari passi sunt: vid. Conservare: cf. viii, 34 it. 35

Impetrabilis pax xxxvii, 34 cf. xxx, 16

triumphum impetrabilem faciebat xxxvi, 29 omnia et impetrabilia et tuta erant apud Romanos xxv, 29 cf. xlii, 29

Impetrare xliii, 23 nec tamen impetrare ab animo posset, ut impensam in rem maximi ad omnia momenti faceret

impetrato ix, 16 absolute. Sic cap. 29 et alibi sæpius

Impetus i, 5 crimini maxime dabant, in Numitoris agros ab his impetum fieri, sc. diripiendi causa

ad regem impetum facit, ib.

multa secum volventi (Hannibali) subiit animum impetus, caput ipsum belli, Romam petendi xxvi, 7

impetu potius bella, quam perseverantia, gerat v, 6

unius prælata impetu lateris alterius remos deterait xxviii, 30

capere impetum: vid. Capere

Impigre xxi, 57 fama impigre—defensi præsidii

Impingere xxvii, 18 in aciem altiori superstantem tumulo impegere

Impius ix, 41 vocis impiæ pœnas expetere, qua se urbem R. oppugnaturos minati sunt

Implere mare fama nominis sui i, 2

Punicum nomen maria terrasque fœda fuga impleturum xxvi, 41

implere urbem lamentis v, 39 de mortuis; i. e. facere, ut impleatur, vel potius, causam esse, cur, etc.

omnia delubra pacem Deum exposcentium—turba implebantur iii, 5

cum—montem Albani implessent i, 33 i. e. habitandum occupassent

impletæ cibis vinoque venæ xxvi, 14

militemque præda implevit vii, 16

implevere aures legatorum xlv, 31

alius ab alio impleti rumoribus xxii, 7

adolescentem suæ temeritatis implet i, 46 cf. iii, 61 it. x, 14

implere fata: vid. Fatum

impletas modis saturas, descripto jam ad tibicinem cantu vii, 2

Implicare xxvii, 43 incertis implicantes responsis

non tam in periculosum, quam longum morbum implicitum xxiii, 34

intra castra quies necessaria morbo implicitum exercitum tenuit iii, 2

Implorare ix, 4 a Veiis exercitum Camillumque ducem implorabunt; i. q. arcessent

Imponère in capite i, 18
præsidione Medione imposito xxxvi, 12 cf. xxxi, 18
se in præsidio impositum esse xxiv, 37
coloniamque in Samnitium agro imposuerit viii, 23 nempe observandi, vigilandi causa, ex instituto vetere prudentiæ Romanæ: cf. xxxvi, 12
præerat huic arci Philodemus—ab Epicyde impositus xxv, 25
spei nostræ—finem imposuerimus—ipsa indignitas perseverantiam imponere debuit v, 4
imponere fraudi speciem juris ix, 11
cum quibus bellum, cum quibus pacem habeamus, se modum imponere æquum censet xxi, 44
ipse alias claves omnibus portis imposuit xxvii, 24
porta imposita (muro) xxxiv, 9
argentum in stipendium impositum xxxii, 2 sc. unde stipendia dari possent
Lepidus molem ad Tarracinam, ingratum opus, quod prædia habebat ibi, privatamque publice rei impensam imposuerat xl, 51 Aut sic, aut 'injunxerat' legendum. Illud præfert Drak. et ita explicat: publica pecunia construxit opus, quod ipse aliique, qui itidem ibi prædia habebant, privata impensa facere debuerant
delecto milite ad naves imposito xxii, 19 Sc. 'imponere' simpliciter pro in naves imponere dicitur. Etsi enim diserte additum est 'ad naves,' id ipsum tamen ad 'milites' referri vult Gronov. ut intelligantur 'milites ad naves' pro militib. classiariis
qui ob ereptum censuræ regnum labem secundæ suæ dictaturæ imposuerint iv, 32
mulcta in civitates imposita x, 37
Importare xxxix, 14 ne quid eæ conjurationes cœtusque nocturni fraudis occultæ aut periculi importarent
Importunus xxix, 17 quæ crudelissimi atque importunissimi tyranni scelera in oppressos cives edunt
Importuosus x, 2 importuosa Italiæ littora
Impotens vi, 11 vitio ingenii vehemens et impotens: cf. xxv, 28 impotentes tyranni
impotentia consilia iii, 36 cf. vii, 39 it. xxx, 16
impotens injuria viii, 28 it. vii, 41
mandatum; i. e. quod proficiscitur ab impotenti parumque moderato aut civili animo
impotens regnum viii, 5
Pleminius impotens iræ xxix, 9 i. q. impatiens: cf. v, 37 flagrantes ira, cujus impotens est gens
suarum impotens rerum (gens) præ domesticis seditionibus discordiisque ix, 14
impotens lætitiæ animus xxvii, 50
Impotentius xxvii, 48 impotentius jam regi, et inter duas acies versari velut incerti, quorum essent: de elephantis
Impressio iii, 62 quæ in sinistrum cornu Romanorum in ipso certamine impressionem facerent; i. e. impetum ex propinquo
Improviso oppressis nec animi satis ad resistendum, nec virium fuit x, 32
Improvisus xxvii, 42 audendum aliquid improvisum inopinatum. Alterutrum videtur a glossa venisse
Imprudens xxxi, 14 Acarnanes duo juvenes, per initiorum dies, non initiati, templum Cereris, imprudentes religionis, cum cetera turba ingressi sunt
maris imprudentes xxiv, 9 i. q. expertes rei nauticæ
Imprudentia eventus iv, 39 i. e. quod non præviderant eventum
excusata imprudentia de pace multis verbis disseruit xxx, 37
Impunitior iii, 50 quo impunitior sit (Claudii libido) eo effrenatiorem fore
In secundam aciem pugnare xxx, 34
redditurí in Thessalonicam xl, 4
in unum jam consilium xxxvii, 31 i. e. unum hoc consilium secutus
id modo quæritur, si majori parti et in summam prodest xxxiv, 9
in reliquum curæ senatui rem Syracusanam fore xxvi, 32 i. e. in futurum
nec in præsens modo, sed in venientem etiam annum ii, 42
in primum infestis hastis provolant duo Fabii ii, 46
pugna jam in manus venerat, ib. Sic εἰς Græcorum 'in' et 'ad' significat: vid. Gronov. ad h. l.
mutabiles in diem causæ xxxi, 29
comitia in ante diem—edixit xli, 16 cf. xliii, 16
parcere victis in animum habebat xxxiii, 10
nunquam ambigua fide in amicitiam pop. R. fuerant vi, 2

viris in arma natis ix, 9
tertiæ classis in quinquaginta millium censum esse voluit i, 43 h. e. usque ad summam quinquaginta millium
in utrumque auctores sunt x, 25
in regiam terror factus i, 56 pro in regia: dicit enim Livius, regem exterritum domestico visu
in Æolidem coloniæ xxxiv, 58 sc. missæ, destinatæ, etc.
quæ in iram adversus hostem fuerant (decreta) xxxi, 45
in navis administratione alia in secundam, alia in adversam tempestatem usui sunt xxxiv, 6
in primo ii, 40 i. q. ab initio similiter 'a primo' dicitur: vid. Inprimis
regia classis septem—navium erat, in quibus tres hepteres xxxvii, 23 i. q. et inter has: cf. i, 36
eadem in militia (militiæ) sævitia Appii, quæ domi ii, 58
primo in conspectu xlii, 57 pro ad primum conspectum
ibi in quiete utrique consuli eadem dicitur visa species iii, 6 i. q. per quietem
regionis naturam ac nomina principum in populis (populorum) accepere ix, 36
si forte jam satias amoris in uxore ex multa copia cepisset xxx, 3
quo tempore et in qua fortuna a pop. R. defecerimus xxvi, 13
in variis voluntatibus i, 17 i. e. quamvis essent variæ voluntatis
torpescentne in amentia illa xxxiii, 9 h. e. cum te tam dementer facere videbunt
in eo, ubi præsidium esse oportebat, ibi exitium est xl, 15 si quidem sanus locus
omnia quidem ut posses in nobis Dii dederunt xxx, 12 pro in nos: cf. v, 11 it. xxvi, 33
qua ferocia animi usus erat in Liguribus xlii, 9 pro adversus Ligures: cf. vi, 22 it. xxviii, 43
cum consuli duplicatæ vires, Pœno recens victoria (in) animo esset xxix, 36 i. e. cum meminissent, etc. Sed vulgata etiam explicari potest, ut sit animum faceret
in mulcta temperarunt tribuni ii, 52 i. e. per mulctam, s. in mulctam commutarunt pœnam capitalem
quæ (arma) in portis fuere nostris iii, 67 pro ad portas
in Etruria prorogatum imperium est xxx, 40 pro in Etruriam
ut ipsi in privato animadverterent in eos xxxix, 18 pro privatim
nihil est aliud in re, nisi ut omnia negata adipiscamur x, 8 i. e. nulla alia causa est
Inædificare i, 55 ut libera a ceteris religionibus area esset, tota Jovis templique ejus, quod inædificaretur: cf. xliii, 16
Inæstimabilis xxxi, 34 nihil tam incertum nec inæstimabile est, quam animi multitudinis; h. e. quo confidere non licet
id vero inæstimabile gaudium fore xxix, 32 h. l. secundum literam, quod aiunt, accipiendum
quando, quod taciti indignarentur nobiles homines, id æque novus competitor inæstimabili perjurio incesseret xxvii, 57 ult.
Inambulare ix, 16 inambulans ante tabernaculum
per muros inambulare senatores Nolanos jussit, et omnia circa explorare, quæ apud hostes fierent xxiii, 43
Inanimus xxi, 32 animalia inanimaque omnia rigentia gelu
satiari cæde animantium, quæ inanima erant, etc. xli, 18
Inanis xxxiii, 31 literas inanes vana specie libertatis adumbratas esse: cf. xxxiv, 12
Inaugurare i, 6 Palatium Romulus, Remus Aventinum ad inaugurandum templa capiunt; i. e. augurandum, augurium capiendum: cf. cap. 36 ubi 'inaugura,' i. q. augurando constitue, assequere, s. ut Drak. interpretatur, per augurium divinare: licet 'divine' immediate antecedat
centurias—sub iisdem, quibus inauguratæ erant, nominibus fecit i, 43
qui secundo loco inauguratus erat xl, 42 Fortasse legendum, 'creatus erat,' quod verbum de rege sacrorum dicitur ii, 2 Videtur male repetitum esse a librariis ex antecedentibus
Inaugurato v, 52 urbem auspicato inauguratoque conditam habemus
Inauratus xl, 37 Apollini—dona vovere et dare signa inaurata; quæ vovit deditque
Inauspicatus vii, 6 num etiam in Deos immortales inauspicatam legem valuisse

templum parietibus totis lamina inauratum xli, 20
Incalescere xxii, 6 sole incalescente
Incassum x, 29 vana incassum jactare tela
Incautius xxi, 7 dum murum incautius subit
Incautus ad credendum pavor ix, 12 i. e. qui in eo sibi parum caveret, quod crederet
Incedere viii, 8 unoque continenti agmine in hostem incedebant: cf. ix, 21
quacumque incessero in aciem hostium vii, 33
Sabini usque ad portæ urbis populantes incessere ii, 63
segnius Hispanorum signa incedebant xxviii, 14
per quam (Indiam) temulento agmine comissabundus incessit ix, 17
timorque in exercitu incederet xxix, 24
graviorque cura Patribus incessit iv, 57
jussisque—religio incessit, ab eis, quorum imminutum imperium esset, comitia haberi viii, 3
tantus gemitus omnium subito exortus est, tantaque mœstitia incessit, ut non gravius accepturi viderentur, etc. ix, 4
Incendere vi, 33 incensos ea rabie impetus Tusculum tulit; it. incensus ira ii, 13
tacita cura animum incensus xxii, 12
Incendium xxx, 6 ignibusque in proxima tecta conjectis, effusa flamma primo veluti sparsa pluribus locis reluxit, dein per continua serpens, uno repente omnia incendio hausit
cum cædes et incendia circum Anienem fecissent ii, 64
ubi conflagrassent Sidicini, ad nos trajecturum illud incendium esse vii, 30
se populare incendium priori consulatu semiustum effugisse xxii, 40 alias, ambustus
incendio alieni judicii—conflagrare xxxix, 6 i. e. propter invidiam alieni judicii condemnari et perire
Incensus pro eo, qui census non est i, 44 in populo per multos annos incenso iv, 8
Inceptum v, 11 primo incepto
non venit ad finem tam audax inceptum x, 32 irrito incepto xxix, 35 cf. ix, 41 it. xxv, 5
inceptum non succedebat xlii, 58 nisi legend. de conjectura Drak. 'inceptu' pro inceptui
neque satis inceptis succederet xxiv, 19
id fœdum consilium tum incepto, tum etiam exitu, fuit xxvi, 38
cum—perstaret in incepto viii, 33 cf. xxxii, 23
Incerto (adverb.) xxviii, 36 multique adnantes navibus, incerto præ tenebris, quid aut peterent, aut vitarent, fœde perierunt
Incertus ix, 24 quæ (nox) omnia ex incerto majora territis ostentat
in incertum (sc. tempus) creatus iv, 13
incerti rerum omnium, suspensique de statu alterius uterque cos. ageret ix, 43
incertus sententiæ iv, 57 incertus animi i, 7 incertis animis fluctuans xxxiii, 1 incertus veri iv, 23
incerti, manere eam an abire mallent ii, 32 incerti de fide sociorum ix, 6
incerti, socii, an hostes, essent xxx, 35
incerta rerum multitudo xxiv, 24
incertus trepidavit xxxiii, 8 incerta casuum xxx, 30
incertus infans xxxi, 12 i. e. ambiguo sexu, uti paulo post dicitur
Incessere xxxviii, 29 funda mare apertum incessentes exercebantur. Hic reciproce verbum est intelligendum, ut fit aptum τῷ 'incessentes' non passivum requirebat 'incessendo'
vagosque—in viis lapidibus telisque incessebant xxvi, 10 cf. ix, 8
pestilentia incesserat pari clade in Romanos Pœnosque xxviii, 46
quando, quod taciti indignarentur nobiles homines, id æque novus competitor inæstimabili perjurio incesseret xxxvii, 57 semper translate quidem, dicitur in malam partem
Incessus xxi, 36 tot hominum jumentorumque incessu dilapsa est (nix) cf. x, 41
inde terror maximus fuit, quod sacerdotes eorum, facibus ardentibus anguibusque prælatis, incessu furiali militem R. insueta turbaverunt specie vii, 17
Inceste i, 45 quidnam tu, hospes, paras—inceste sacrificium Dianæ facere; i. e. parum caste, pure

Incestum viii, 15 ab incesto id ei loco nomen factum; i. e. stupro Vestalium
Incestus xlv, 5 judicia—more majorum comparata de iis, qui incestas manus intulisse intra terminos sacros templi dicantur
Inchoare iii, 54 ubi prima initia inchoastis libertatis vestræ
Incidere xxviii, 8 incidentia tela
metu, ne ambiguo ictu suis inciderent (tela) xxx, 10
cum tanto pavore incidentibus vobis in vallum portasque xxvii, 12
priusquam paventes portis inciderent v, 26
ne—timor in exercitum incideret xxix, 24
incidens portis exercitus v, 11
incidens principum foribus ix, 24
quod ubi cui militi inciderat ii, 37
certamen consulibus inciderat, ib.
quonam fato incidisset, mirari se, etc. iii, 40 pro accidisset
incidunt aliorum peccata in unius suspectum ingenium iii, 11
Incidere vi, 39 si spem honoris latoribus earum (rogationum) incidant: cf. iii, 58 it. xxxv, 31
spemque extemplo inciderunt, capi primo impetu posse xliv, 13
quibus, longiorem exorsis orationem, brevis interrogatio—sermonem incidit xxxii, 37
Incinctus cinctu Gabino viii, 9 it. cultu x, 7
Incipere ix, 32 expectantes, ut ab adversariis clamor et pugna inciperet: et prius sol, etc.
inde fœdum inceptu, fœdum exitu, quod vites, Præf.
Incitare viii, 33 his vocibus cum in se magis incitarent dictatorem
incitatus hybernis pluviis (fluvius) xliv, 8
Inclamare i, 25 exercitus inclamat Curiatiis, ut opem ferant fratri
Valerium magna voce inclamat viii, 9
pastorum unus—inclamat alios, cunctanter ab ruinis vici pecus propellentes x, 4 i. e. increpat
Inclemens ix, 34 ne verbo quidem inclementiori
Inclementer xxxii, 22 murmur ortum aliorum cum assensu, aliorum inclementer assentientes increpantium
Inclinare xxix, 7 fretum æstu inclinatum; i. e. ubi rediit aqua ex alto versus terram
prius sol meridie se inclinavit ix, 32
nisi pars aliqua inclinaret ad respectum pristinæ societatis xxxv, 39
in liberis gentibus plebs—deterioribus erat ob regem Macedonasque inclinata xlii, 30
in dites a pauperibus inclinata onera i, 43
Philippus—ad fortunam inclinavit xxiii, 33 scil. se
tribuni inclinatam rem in preces subsecuti viii, 35
inclinatis semel in Apulia rebus ix, 20 i. q. Romanis in Apulia victoribus
inclinavit sententia, suum in Thessaliam agmen demittere xxxii, 13 cf. xxviii, 25
in hanc sententiam maxime consul ipse inclinavit animos viii, 21
dictator rem in causam plebis inclinavit vi, 39
inclinatæ vires ix, 12 cf. iii, 16 it. cap. 63 inclinatur Sabinis cornu
Inclinatio xliv, 31 adjuvante inclinationem animorum clementia in omnes et justitia prætoris: cf. xxvii, 17
Includere xxiv, 19 captivi—Romam missi, atque ibi in carcere inclusi sunt
Ætolorum utræque manus Heracleam sese incluserunt xxxvi, 16
pars Heracleæ incluserunt sese xxxvi, 17
nec ante vincere desierint, quam rubro mari inclusis, quod vincerent, defuerit xlii, 52
consuli primo tam novæ rei ac subitæ admiratio incluserat vocem iii, 2
cum jam spiritum includeret, nec reciprocare animam sineret xxi, 58 pro intercluderet: sic ante Drakenborchium legebatur
includi vento in hostium ora xxxvii, 24
inclusa (oratio) libro quinto Originum Catonis xlv, 25 i. q. inserta
postremo inclusum (sc. decreto) xxxi, 44 i. e. additum
Inclytus xxxix, 36 inclytamque per gentes Lycurgi disciplinam sublatam
Incognitus xlii, 52 animum habendum esse, quem habuerint majores eorum; qui, Europa omni domita, transgressi in Asiam, incognitum famæ aperue-

rint armis orbem terrarum
biduum ad recognoscendas res datum dominis: tertio incognita sub hasta veniere v, 16
Incola iv, 3 Tarquinium non Romanæ modo, sed ne Italicæ quidem gentis, Damarathi Corinthii filium, incolam ab Tarquiniis—regem factum
Incolere i, 1 qui inter mare Alpesque incolebant: cf. v, 33 it. xxi, 31 incolunt prope Allobroges
nos—si non easdem opes habere, eandem tamen patriam incolere iv, 3 vid. Colere
piscibus atque avibus ferisque, quæ incolunt terras, iis fuat esca caro tua xxv, 12
Incolumis i, 3 imperium ei ad puberem ætatem incolume mansit; i. e. servatum: est refertur non tam ad imperium, quam ad hæredem imperii
stante incolumi urbe v, 53
Incommoditas x, 11 Romæ, tum desiderio viri, tum incommoditate temporis, tristis nuntius fuit
Incommodus ii, 34 incommodo bello in tam arctis commeatibus vexati forent, etc.
bellum grave atque incommodum Græciæ omni xlv, 3
naves—propugnatoribus incommodæ xxx, 10
periculosumque et viris et parentibus erat, moram incommoda severitate libidini regiæ fecisse xxvii, 31
legatusque Romanus, ne alieno tempore incommodus obversaretur, Pergamum concessit xxxv, 15
Incompertus iv, 23 vetustate incomperta
rem inquisitam, ne quid incompertum deferret ad cos. detulit x, 40
Incompositus ix, 36 tumultuariæ agrestium Etruscorum cohortes—adeo incompositæ, etc.
qui non sicut ante, Fescennino versu similem incompositum temere ac rudem alternis jaciebant vii, 2 Fortasse 'compositum temere' legendum; certe non improbat Drak.
Inconditus xxix, 39 sparsi et inconditi sine ordine
duo millia plaustrorum, inconditam inermemque aliam turbam advenisse xxv, 13
exercitus novus atque inconditus xxx, 11
rex inconditæ barbariæ xxx, 28
Syracusis nova pace incondita componere res xxvi, 40
dum turbata omnia nova atque incondita libertate essent xxiv, 24
carmen—abhorrens et inconditum xxvii, 37
in eum milites carmina incondita—canere iv, 20 cf. vii, 10
inter jocos milites, quos inconditos jaciunt v, 49
Inconsulte xlii, 16 aggressi facinus—ut inconsulte, ita audacter cœptum, nec consulte et timide reliquerunt: cf. xxii, 43
quod (prælium) ab Sempronio incaute inconsulteque commissum est iv, 37
Inconsultius quam venerat, se gessit xli, 10
Inconsultus xxii, 44 inconsulta atque improvida pugna: it. largitio v, 20
eam non inconsultam audaciam fecit xliv, 6
inconsultum certamen xxiii, 7 inconsultus pavor xxii, 6
Incorruptus xxxii, 33 pro incorruptis restituere; i. e. ita, ut corruptionis vestigia nulla supersint
Increbescere vii, 12 Gallici quoque belli fama increbescebat, i. q. increbrescere, quod tamen, quia ducitur a casu obliquo 'crebri,' etc. minus probandum videtur
Incrementum xl, 58 quarum (injuriarum) indies incremento bellum exarsit
cum hostium res tantis augescere incrementis cerneret xxvii, 17
Increpare i, 25 increpant arma: si quid increpet terroris iv, 43
si ab tergo aliquid tumultus increpuit xliv, 41
hæc indigna, miserandaque auditu cum—increpuissent vi, 37
cunctantes arma capere increpabat x, 35
hæc excurrentibus in publicum pavidis increpans ix, 24
in Fulvii similitudinem nominis increpans xxvii, 1
dictator ad concionem advocatam increpuit iv, 32 i. q. cum magna indignatione locutus est
Increpitare xxxvi, 32 quidam Achæorum—pertinaciam increpitabant prætoris
Increscere i, 33 ad terrorem increscentis audaciæ
increscentemque fiducia sui vim x, 14

concitatior accidens clamor ab increscente certamine x, 5
aestus increscit xliv, 36
Incruentus viii, 29 haudquaquam tamen incruento milite suo
nec incruentam victoriam retulit iv, 17 cf. xlii, 66
quem (Darium) prædam verius, quam hostem, incruentus devicit ix, 17
Incubare xxi, 27 cætris suppositis incubantes flumen tranavere
incubans cortici secundo Tiberi ad urbem defertur v, 46
incubare publicis thesauris vi, 15 i. q. premere, occultare, ut ad alios nihil inde perveniat
Incultus ii, 34 ex incultis per secessionem plebis agris
incultaque omnia diutino dominorum desiderio domi invenerint v, 10
Incultus xlii, 12 suos honores desertos per incultum ac negligentiam
Incumbere xxii, 2 cumulatis in aquas sarcinis insuper incumbebant
et suo et armorum pondere incumbere in hostem xxx, 34
ad id prope unum maxime inclinatis rebus incubuit iii, 16
unum in locum totam periculi molem, omne onus, incubuisse xxvii, 40
cum suis, tum totius nobilitatis viribus incubuit, ut se cum Fabio consulem dicerent x, 15
Incuriose xxix, 3 omnibus, pacis modo, incuriose agentibus: cf. cap. 32
Incurrere xxvi, 25 incurrere ea gens in Macedoniam solita erat
peditum signa cornibus incurrerunt xxviii, 17
levi armaturæ hostium incurrere xxii, 17
invidiam, tanquam ignem, summa petere, in caput consilii, in ducem incurrere viii, 31
trepidi rerum suarum in—tribunos militares incurrunt v, 11 i. q. in eos invehuntur, accusant eos
Incursare v, 31 agros Romanorum incursavere
agmen R. impune incursatum ab equitibus hostium xxiv, 41
in latera utrimque ab tergoque incursantes xxii, 28
Incursio ix, 44 in campum Stellatem —Samnitium incursiones factæ
per expeditiones parvas, plerumque nocturnis incursionibus, tantam vastitatem in agro Sabino reddidit, etc. iii, 26
Incursus ii, 25 primo statim incursu pulsi hostes: cf. xliv, 4
Incusare viii, 23 ultro incusabant injurias Romanorum
incusaverat, bella ex bellis feri xxxi, 6
alii ferocius incursarunt exprobaruntque xxxiii, 35 cf. xl, 27
Incutere ix, 41 umbonibus incussaque ala sternuntur hostes: vid. Ala
quia movendi inde thesauros incussa erat religio xxix, 18
religionem animo incussit xxii, 42
Indago vii, 37 cum præmissus eques velut indagine dissipatos Samnites ageret
Inde pro deinde i, 2. v, 39. ix, 10. xxi, 11. xlii, 55
causasque criminum ad plebem, seditionum, inde ac legum novarum, præbituram v, 20 Copulandi vim habet, ut et 'deinde'
cum alii urbem tuendam, inde alii cedendum fortunæ et tradendam urbem victoribus censerent xxv, 15 i. e. nunc tandem, post talem casum. Nisi pro 'vicissim' accipiendum
inde rursus ipsa solitudine absterriti v, 41 i. e. ab ultimis tectorum, quæ petierant
ab utra parte cedere exercitus R. cœpisset, inde se cos. devoveret viii, 6 i. q. in ea parte, in eo exercitu. Similiter ii, 32 'inde oriundus,' pro ex ordine plebeio
licet—vastas inde solitudines facere, unde sociali egregio exercitu—usi estis viii, 13
claustra inde portæque vi, 9 i. e. ab Etruria
jam inde ab initio i, 2 cf. vi, 40
suo jam inde vivere ingenio iii, 36
gens jam inde nulla—inferior xxi, 31
cedere inde, quantum posset: et inde una nocte, etc. xxv, 35 si modo alterum 'inde' genuinum est
inde equitum certamen—dein, etc. xxi, 46
Indefensus iv, 28 hic præbituri—vos telis hostium estis indefensi, inulti: cf. xxiii, 46
Indemnatus iii, 56 quem enim provocaturum, si hoc indemnato indicta causa non liceat
Indicare iv, 15 propter pactionem indicatam recipiendorum in urbem re-

gum a patre securi esse percussos. Cel. Baverus legendum putat 'initam.' Sane speciose: vid. Excerpta Liviana ab illo edita, p. 234

Indicere cœtus in domum iv, 25
in agrum Pomptinum, quo a Volscis exercitum indictum audierat vi, 12 cf. xl, 21
Aquileiam indicto exercitu xliii, 1 cf. x, 38
exercitum indicere ad portam vi, 22
ante delectum indictum iii, 66 vid. Edicere. Eodem modo justitium it. comitia et 'indici' et 'edici' dicuntur
sibimetipse exilium indixit xxxix, 52
quæ tum cecinerit divino spiritu instinctus, ea se nec, ut indicta sint, revocare posse v, 15 cf. xxii, 39

Indicium xxxix, 8 falsi testes, falsa signa testimoniaque et indicia ex eadem officina exibant; i. q. falsi indices

Indidem xxiii, 46 civis indidem erat. Particula Livio lubenter usurpata
additi erant Bruttiorum indidem perfugæ xxvii, 12 cf. xxv, 15 it. xxviii, 1. xxxix, 11

Indigena xxiii, 5 Pœnus hostis, ne Africæ quidem indigena (sc. sed alienigena Tyro oriundus) vid. Duker. ad Flor. ii, 18

Indigetes Dii i, 2 propter merita in cœlum vocati; quasi inde; i. e. e terra geniti, s. indigenæ: χθόνιοι Θεοί: cf. viii, 9

Indignari cœpit xxxii, 34 pro indignabundus dicere cœpit: vid. Increpare ult.

Indignatio xxx, 11 cum pulsos indignatio accenderet

Indigne iv, 31 quo minus regimen rerum ex notata indigne domo peteretur

Indignitas i, 40 impensius ei crescit indignitas; i. e. res ei magis videtur indigna
si forte accensum tot indignitatibus cladibusque sociorum detrahere ad æquum certamen possit xxii, 13
coactus eum multa indignitate prensabat singulos iii, 12 i. e. cum precibus et lacrymis
de indignitate satis dictum est; etenim dignitas ad homines pertinet: quid de religionibus, etc. vi, 41
inde primum miseratio sui, deinde indignitas, atque ex ea ira animos cepit v, 45 pro indignatione: cf. ix, 46
pleni iræ atque indignatis animi, vii, 7 Sc. non indignari potest, nisi qui indignum quid vel expertus sit, vel viderit, e. i. g. a.
indignitate rerum iii, 38 i. q. ob rerum indignitatem. Sic fere vi, 40 præ indignitate rerum

Indignus xxii, 59 indigni ut a vobis redimeremur
non indigna pati xxxi, 30 i. e. quæ quis ex jure belli pati debet

Indipisci xxvi, 39 quam quis indeptu navem erat, ferrea injecta navi. Eodem significatu idem vocabulum occurrit xxviii, 30 ult.

Indoles animi ingeniique ix, 17
magna indoles in Lavinia i, 30 i. q. virtus
tantam indolem tam maturæ virtutis unquam extitisse iii, 12

Indubitate xxxiii, 40 quæ indubitate Lysimachi fuerint. Si quidem sanus locus: vid. Drak. ad h. l. it. Cel. Ruhnken. ad Vellei. ii, 60 Haud dubie aliud quid, quam 'indubitate' illo in loco Livius scripsit

Inducere vii, 16 exercitum in agrum Privernatum induxit: cf. xxi, 5
si reducendi ejus causa exercitum (in) Ægyptum induxisset xlv, 11
ad sinistram portam infrequentes videt: eo—legionis principes—induxit xxxiv, 15
in agrum injuria possessum a potentibus inducatur vi, 39 pro reducatur
Hannibal elephantos in primam aciem induci jussit xxvii, 14
manipulos legionum principali via inducit x, 33
subsidiariis cohortibus in pugnam inductis xxxiv, 15
id, quibus virtutibus inducti ita judicarint xxix, 14

Induciæ xliv, 29 inducias religione loci præbente
res est induciis vii, 38 cf. ix, 9
inducias temporis ejus, quod petebant, a consule impetraverunt xxxvii, 7
qui inducias tantum temporis petant xxxvi, 35 i. q. in tantum temporis; nisi malis cum Dukero 'tanti temporis'
inducias in triginta annos impetraverunt ix, 37 cf. cap. 41 induciæ annuæ, ib.

induciæ biennii ix, 20
bellum indictum—Tacitæ induciæ quietum annum tenuere ii, 18 cf. cap. 64 it. xxiii, 46 Sunt autem 'tacitæ induciæ,' quæ quiescentibus utrimque hostibus fortuito, non ex pacto aguntur

Inductio xliv, 9 horum inductio (sc. in circum ab apparitoribus facta) in parte simulacrum decurrentis exercitus erat

Induere i, 56 juvenis longe alius, ingenio, quam cujus simulationem induerat
si ex habitu novæ fortunæ, novique, ut ita dicam, ingenii, quod sibi victor induerat, spectetur ix, 18
non insidiatoris modo, sed latronis manifesti et percussoris speciem induit xl, 12 cf. xxi, 3
quod mihi cura mea et fides nomen (patroni plebis) induit vi, 18 i. q. imponit
longam indutæ vestem xxvii, 37
donec ipsa manibus suis nefaria sibi arma—induerit xxx, 13
induissent se hastis, nec confertam aciem sustinuissent xliv, 41 i. q. implicuissent

Indulgentia xxiii, 2 luxuriantem (Capuam) longe felicitate atque indulgentia fortunæ

Indulgere xl, 5 cui (odio Philippi in Romanos) Perseus indulgeret; h. e. quod ille irritabat, alebat
qui jam nunc sanguine meo sibi indulgeri æquum censet xl, 15

Induratus xxx, 18 lentior, ut vides, fit pugna: et induratus præter spem resistendo hostium timor: ac ne vertat in audaciam, periculum est

Indus xxxviii, 14 sic vocabatur magister et rector elephanti, licet Indus non esset

Inenarrabilis labor xliv, 5 cf. xli, 15 inenarrabiliter jecur omne absumtum

Iners xxiv, 18 additumque inerti censoriæ notæ triste SCtum. Si 'inerti' est a Livio, significat haud dubie: quæ nihil damni aut molestiæ afferebat, habebatque nihil aliud præter ignominiam levem, ut docet Cic. in Cluent. Comparentur, quæ ad voc. seq. dicta sunt. His pensitatis vix desiderabitur alia lectio: vid. tamen Cel. Strothium ad h. l.

Inertia xxxiii, 45 et inertia operis, nec sine armorum sonitu excitari posse. Sic Ciceroni dicitur 'inertia laboris:' Or. pro Q. Rescio, cap. 8

Inescari xxii, 51 velut inescatam temeritatem ferocioris consulis—esse
et cum feræ bestiæ cibum ad fraudem suam positum plerumque aspernentur et refugiant, nos, cæci, specie parvi beneficii, inescamur xli, 23

Inesse ix, 16 præcipua pedum pernicitas inerat, sc. Papirio Cursori
inerat cura insita mortalibus videndi congredientes nobilem regem, etc. xlii, 39
inter quæ maxima inerat cura duci xxiii, 35
jacula—præfixa ferro, quale hastis velitaribus inest xxvi, 4

Inexpertus vi, 18 iram accenderat ignominia recens in animo ad contumeliam inexperto
novam inexpertamque eam potestarent (tribunos pl.) eripuere patribus nostris, ne nunc, dulcedine semel capti, ferant desiderium iii, 52
exercitum in tectis habuit adversus omnia humana mala sæpe ac diu duratum, bonis inexpertum atque insuetum xxiii, 18

Inexpiabilis iv, 35 bellum inexpiabile; i. e. culpa belli contracti inexpiabilis
cur quidem nos inexpiabile omnium soli bellum adversus regnum Macedonum geramus xli, 24
inexpiabile odium ii, 17 al. 'inexplicabile:' vid. B. Patruum ad Tacit. Annal. iii, 73

Inexplebilis xxviii, 17 unus, qui gesserat, inexplebilis virtutis veræque laudis

Inexplicabilis xl, 33 inexplicabiles continuis imbribus viæ tenebant

Inexplorato procedere xxxviii, 18 it. proficisci xxi, 25 cf. vi, 30 it. xxvii, 26

Inexpugnabilis via xxxi, 39

Inexsuperabilis vis fati viii, 7 i. q. ineluctabilis—ripa xliv, 35
inexsuperabiles Alpes v, 34 it. paludes inexsuperabilis altitudinis xliv, 46 cf. xlii, 54 it. xliii, 18
voluntati quidem et studio in colendis adjicere (etenim inexsuperabilia hæc erant) nihil potui xxxvii, 53

Infabre xxxvi, 40 vasis non infabre suo more factis

Infacundus vii, 4 infacundior et lingua inpromtus

Infamis auctor deferendæ Italiæ post Cannensem cladem xxvii, 11
infames Carthaginienses xxxiv, 62
multis cædibus infamem, nec ullo commendabilem merito xlii, 5 cf. x, 2
transfugam, sine magnæ rei proditione venientem ad hostes, nihil aliud, quam unum vile atque infame corpus esse ratus xxii, 22
infames nuptias petisse xxxvi, 15 (e Græcia)
jam Romæ etiam sua infamis clades erat ix, 7 infamis cunctatio xxii, 15
ob infamem et invidiosam senatus lectionem ix, 29
cum rem invisam infamemque cernerent xxv, 3
quorum mors infamem annum pestilentia fecerit viii, 18
infames frigoribus Alpes xxi, 31

Infandus xxiii, 9 ne ante oculos patris facere et pati omnia infanda velis

Infectus xxxviii, 1 infecta pace dimissi: cf. viii, 37 infecta re: cf. v, 4. xlii, 16
bello infecto repente omisso viii, 12
in quæ (castra) infecta victoria, sicut pristino die, vos recipiatis ix, 23 i. q. æquo Marte
omnia pro infecto sint ix, 11
argentum infectum xxxiv, 10 Oppos. signatum

Infelix: vid. supra in v. Arbor

Infensus ii, 34 adeo coorta erat infensa plebs; pro 'infense.' Id ex more Græcorum Livius facit sæpissime, ut adjectiva adverbiorum loco adhibeat: vid. Drak. ad h. l.
huic infensus crudelitati Junius ix, 31
tum et oppugnantibus animus crevit, et infensius hostes pro vallo pugnabant xxxiv, 15 nisi legend. cum Dukero 'impensius,' aut cum Perizonio 'intentius'

Inferni Dii xxiv, 38

Inferre i, 13 ausæ se inter tela volantia inferre: cf. ix, 27
Patres circumire plebem inferentesque se in circulos sermones tempori aptos serere iii, 17
inferre se hostibus ii, 30 i. q. aggredi: cf. vi, 22
dum se—in mediam dimicationem infert iii, 5
obsidio urbi infertur vi, 29
qui incestas manus intulisse intra terminos sacratos templi dicantur xlv, 5
moram suam hesternam velut Deorum quadam providentia illatam, etc. i, 51
duplex inde terror illatus Romanis ix, 21 cf. vi, 12 timor xxviii, 21 cap. metus, ib. cap. 44
inferre pugnam x, 41 vallum usque ad stationem viii, 38 scalas ad mœnia xxxii, 24 mentionem xxxviii, 34 cf. iii, 43 it. iv, 1 fraudem xxvii, 28
quas (naves) trepidatio in vada intulerat x, 2
infert in mediam cædem pavidos fuga iv, 33
victorem hostem signa in perculsos inferentem ix, 27
trepidantibus inferunt signa Romani iii, 18
tum illam tempestatem coortam, quæ ad Antiochum eos, sicuti in scopulum, intulisset xxxviii, 10 cf. xxviii, 30
donec impetu illati ab suis excluduntur iv, 39
velut vecordes illati ix, 23 simpliciter dictum

Infestius exarsurum, agitatum contentione ipsa, exacerbatumque viii, 32 paulo post, 'et ipse infensus aderat:' vid. Inimice

Infestus i, 23 infesto exercitu in agrum Albanum pergit: proprie dictum; nam infestus; i. q. aggressor
in Postumium—equum infestus admisit ii, 19
infestis signis consistere ii, 30
infestissimum bellum ix, 12 it. ira infesta vii, 30
infesta civitas iii, 24 i. q. discors
infestam effecerat (regionem) xxxiv, 62 i. e. infestis armis occupaverat
regio infesta ab Samnitibus x, 46 i. e. infestata. Sic et vi, 5 multo eum infestiorem agrum ab nobilitate esse, quam a Volscis fuerit
tum vero in dies infestior Tullii senectus, infestius cœpit regnum esse i, 47
adeo infestum omnem Romanum agrum reddidit ii, 11
qua (nocte) fugam infestam Samnitibus—fecit x, 44
consul—nulli fugientium infestus agmini xxii, 49 nisi legend. cum aliis aut 'immistus' aut 'ingestus'

ex familia infestissima Patribus iv, 54
infestam senatui plebem ratus, etc. xxiii, 2
ne causam diceret adverso senatu, infestiore populo xlii, 22
Inficias ire vi, 40 neque nego neque inficias eo
Infidus i, 14 infida societas regni, i. e. parum tuta; nam ipsorum concors regnum fuit, quemadmodum ipse Livius dixit
sub specie infidæ pacis ix, 45
suspectaque ei gens erat, cum ob infida multa facinora, tum—ob recentem Boiorum perfidiam xxi, 52
Infimus viii, 2 precibus infimis petiere, ut, etc. cf. xxix, 30
Infinitivi in eodem periodo stili relativi verbo finito juncti ii, 3 legati alii alia moliri—consilia struere—et nobilium adolescentium animos pertentant
Infinitus iii, 9 infinita potestas: de consulatu: vid. Intt. ad h. l.
Infit i, 23 ibi infit Albanus
Infixus xxix, 18 religio infixa animis
Inflammare x, 2 vicos expugnant, inflammant tecta
ad hæc cum inflammarentur animi iv, 56
Inflare spem alicujus xxxv, 42
inflavit an intolerabilem superbiam animos xlv, 31
Inflatus amnis aquis xxi, 19 cf. xxiii, 19 it. xl, 33
inflati vano nuntio xxiv, 32
intempestiva jactatione severitatis inflatus xxix, 37
filia Hieronis, inflata adhuc regiis animis, ac muliebri spiritu xxiv, 22
tanta sua clade jam inflatos excidio coloniæ Romanæ augere hostium animos xxxi, 10
opinionibus inflato animo vi, 11 it. xxiv, 6 inflatus assentationibus
Informis xxi, 32 informia tecta imposita rupibus
Infortunium i, 50 nullam breviorem esse cognitionem, quam inter patrem et filium—ni pareat patri, habiturum infortunium esse
Infra xxxix, 43 tum illam infra eum accubantem negasse, unquam vidisse quenquam securi ferientem, etc.
Infractus xxxviii, 14 oratio submissa et infracta
si ille præpotens opibus populus—adeo infractos gereret animos vii, 31
nihil infractus ferox Appii animus ii, 59
Infrænatus xxxvii, 20 non stratos, non infrænatos magna pars habebant equos, i. e. frænatos, quod 'negligentia' addita et contextus docet, cum alibi 'infrænatus' idem sit quod 'non frænatus,' ut vel ex locis subjectis patet
generosissimarum gentium equites frænatos et infrænatos xxi, 44 Intelliguntur haud dubie 'Numidæ infræni,' qui Virgilio dicuntur
eos ipsos (equos) non sternere, non infrænare aut ascendere facile poterant xxxvii, 20
Infrequens exercitus xliii, 11
agmenque fugientium ab signis, cum præter mœnia eorum infrequentia conspecta signa essent, etc. vii, 8 i. e. quæ sequerentur pauci milites. Ceterum vid. quæ notavimus ad v. Signum
infrequentia armatis signa egressa x, 20
qua infrequentissima urbis sunt xxxi, 23 Opponuntur ibidem frequentia ædificiis loca
Infrequentia vii, 18 per infrequentiam comitia nihilo segnius perficiunt
Infringere viii, 39 hoc demum prælium Samnitium res ita infregit, ut omnibus conciliis fremerent, etc.
cujus animum nec prospera fortuna flatu suo efferet, nec adversa infringet xlv, 8
Infulæ xxv, 25 legati cum infulis et velamentis venerunt
claris insignibus, velut infulis relatos, ad mortem destinari ii, 54
Infusus xxxvii, 30 si qua (navis) concurrerat, obruebatur infuso igni, sc. a navibus ignes præ se portantibus
Ingemiscere xxi, 53 quantum ingemiscant patres nostri, circa mœnia Carthaginis bellare soliti, si videant nos, progeniem suam, etc. vid. quæ notavimus nos in Glossario Ammianeo ad h. v.
Ingenerare v, 27 quam (societatem) ingeneravit natura
Ingenitus viii, 7 ingenita caritas liberum
ne in metu quidem feritatis ingenitæ obliti sæviunt in prædam xli, 18
Ingenium luxuriare gloria ii, 48 i. q. evanescere, corrumpi: cf. xlii, 30 ubi est 'ingenium ventosum'
levissima fidei mutandæ ingenia xxviii, 44

inter mitiora hominum transibat ingenia xxvii, 39

ingenium liberius, quam virginem decet iv, 44

vegetum ingenium in vivido pectore vigebat vi, 22

præceps ingenio in iram erat xxiii, 7

ut usu belli et ingenio impavida gens turbaretur xlii, 59

habitu—novi—ingenii, quod sibi victor induerat ix, 18

consilio haud abhorrente ab ingeniis hominum, eos aggrediuntur—vino oneratos sopiunt ix, 30

ingenio suo vehemens imperium ii, 30

ingenia artificium xxxi, 26 locorum xxviii, 12

provinciam ingenio ferocem rebellatricem confecisse xl, 35

Ingens iv, 6 cum Canuleius victoria de patribus et plebis favore ingens esset. Sic xlii, 12 'ingens auctoritate' dicitur

ingens inde haberi captivus vates cœptus v, 17

insignem dolorem ingenti comprimi animo ix, 38

ingens ad incrementa gloria xxix, 26

Ingenuus x, 8 qui patrem ciere possent, id est, nihil ultra, quam ingenuos

Ingerere ii, 65 saxa objacentia pedibus ingerit in subeuntes: cf. ix, 35

glandes et sagittas, simul et jacula ingerebant xxxvi, 18

vocis verborumque, quantum voletis, ingerent, et criminum in principes, et legum aliarum super alias et concionum iii, 68

Ingratus i, 26 tristis ingratique ad vulgus judicii auctor

Ingravescere x, 21 avertit ab eis curis senatum Etruriæ ingravescens bellum

Ingredi xxi, 56 aliis timor hostium audaciam ingrediendi flumen fecit, transgressique in castra pervenerunt

in Samnium jam ingressum revocari viii, 23

in urbem est ingressus iv, 41

ingressus in castra ab direptione abstrahere non poterat xxxviii, 27

vix in ea, quibus fidit, ingredientem xlv, 23

Ingressus xxiv, 34 eadem causa ad subeundum arduum aditum, instabilemque ingressum præbebat

Ingruere xli, 21 pestilentia ingruerat in boves

eadem in illos ingruit fortuna, quæ nuper nos afflixit xxvi, 41

ceteræ belli clades, quæ in nos—ingruerunt xxviii, 44

ni eadem vis mali in hostes ingruisset xxix, 10

neque Deorum modo monita, ingruente fato, spreta v, 32

Inhabilis xliv, 28 inhabile navium genus

regia (navis) una inhabilis prope magnitudinis, quam sexdecim versus remorum agebant xxxiii, 30

quorum telum inhabile ad remittendum imperitis est xxiv, 34

multitudinem—ad consensum inhabilem fore xxvi, 16

Inhærere xxvii, 42 equites tergo inhærebant

Inhibere iii, 38 neque animis ad imperium inhibendum imminutis; i. q. adhibendum: cf. cap. 59 it. xxxvi, 28. iii, 50

consuli se, damnum aliamque coërcitionem—detrectantibus militiam inhibenti, auxilio futuros esse iv, 53

inhibito salubriter modo nimiæ potestatis iii, 59 nisi fortasse legend. 'potestati:' vid. Intt. ad h. l.

quod permixtæ cum hostium navibus inhibere sæpe tela cogebant xxx, 10

neque retro navem inhiberent xxvi, 39

Inhonestus xxix, 18 ignobili atque inhonesta morte occubuit

Inhonoratus x, 24 posteaquam ipsa virtus pervicerit, ne in ullo genere hominum inhonorata esset: cf. xxxvii, 54

Inhorrere viii, 8 haud secus quam vallo septa inhorreret acies

Injicere v, 27 tanta mutatio animis est injecta. Etiam absolute dicitur idem xxvi, 26 'tanto certamine injecto,' it. xxxii, 30 tumultus anceps injectus

vultis hoc certamen uxoribus vestris injicere xxxiv, 4 vid. Drak. ad iii, 64

vinculumque ingens immodicæ cupiditatis injectum est x, 13

Inimice xxvi, 13 quoties in obsidentes, quam inimice eruperimus

de nullis enim, quam de vobis, infestius aut inimicius consuluerunt xxviii, 29

Inimicitia xxvii, 35 inimicitiæ autem

nobiles inter eos erant
cum sint nobilissimæ sibi cum consule inimicitiæ xxxix, 4
quam is eas inimicitias impotenti ac prope regia ira exerceret, ib.
Inimicus xxxv, 12 tam inimici infestique erant Romanis. Videtur potius, auctoribus codicibus, legendum, 'tam inimice infesti'
inimicæ regibus familiæ xxix, 29 cf. xxxix, 47
Inique an jure occidissent, quos occiderant xxxix, 48
Iniquitas ix, 38 septam (gentem) non hostium magis armis, quam locorum iniquitatibus esse
Iniquus ascensus xliv, 33 iniqua via ix, 27 iniquum pondus v, 47
temporibusque iniquis regum imminens xl, 57
tributum iniquo suo tempore imperatum ii, 23
Inire bellum cum aliquo xxxi, 5 cf. xxxvi, 1
triumphantes victore cum exercitu urbem inierunt iii, 24 cf. cap. 13
ne idem convivium ineat iv, 4
occidendi sui consilium me inisse xl, 12
aut victoria egregia, aut morte memorabili inituros bellum xliv, 34 leg. c. aliis 'sinituros,' aut 'debellaturos,' quod ex 'bellum inituros' fieri facile potuit
Initiare xxxix, 9 Bacchis eum se initiaturam
ritu quodam sacramenti vetusto velut initiatis militibus x, 38
Initium ordiundæ rei, Præf.
initium primum vi, 12 cf. xxi, 20
initia erant, quæ primo paucis tradita sunt, etc. xxxix, 8 de sacris nocturnis
haud parvo initio minuere jus libertatis xxiii, 10
quod tribuni mil. initio anni fuerunt iv, 7
Injungere munus iii, 35 injuriam iii, 65 onus xxvi, 35 pœnam xxxviii, 8
neu Fabiæ genti eam injungeret ignominiam viii, 32 nisi legend. 'inureret:' vid. Intt. ad h. l. cf. ix, 3
venisse tempus ratus, per ultimam necessitatem legis agrariæ Patribus injungendæ ii, 43
opere ac vineis demum injunctis muro x, 34 cf. iv, 10
Injuratus x, 41 pariter jurati injuratique fugiunt: cf. ii, 46

Injuria raptarum i, 13
injuria muliebris xxvi, 49 i. e. quæ infertur formosis mulieribus. Similiter iv, 1 injuria agri abjudicati: ib. cap. 33 scelus legatorum interfectorum
pertinacea ad obtinendam injuriam xxix, 1 i. q. ad retinendum id, quod injuria possederant
injuria judicii iv, 10 i. e. per judicium facta
omnis injuriæ insons xli, 24
etsi minus injuriæ vestræ, quam meæ calamitatis meminisse juvat v, 54
pertinet ad me major injuriæ pars i, 10 cf. iii, 44
cui ex injuria insanientes exercitus causa recte committatur vii, 39 vid. Cel. Stroth. ad h. l.
Injussus iii, 63 populus injussu et altero die frequens iit supplicatum: cf. vii, 12 it. ix, 46
jussu injussu imperatoris pugnent viii, 34 cf. x, 4
Innavigabilis Tiberis v, 13
Inniti iv, 19 hasta innixus
scuta innixa humeris viii, 8
Innocentia ii, 8 innocentia vivere; i. q. innocenter: rigidæ innocentiæ (Cato erat) xxxix, 40
Innoxius crimine iv, 4 Similiter vii, 10 in Faliscos eodem noxios crimine vis belli conversa est: insons crimine iv, 15
Innubere i, 34 Tanaquil, summo loco nata, et quæ haud facile iis, in quibus nata erat, humiliora sineret ea, quæ innupsisset
Innuere viii, 4 respondeamusque Romanis, nos, ubi innuerint, posituros arma
Inopia iv, 12 dispensatio inopiæ; i. e. frumenti, cujus copia vix modica erat
inopia omnium rerum attenuata xlv, 11 cibi v, 47 janiculum quoque adjectum non inopia loci sed, etc. i, 33 i. e. non, quod angustior esset
Inops xliv, 4 neque manere in jugo inopi. Supra, 'via inops aquarum,' it. xxii, 39 castellum inops: inops consilii xxvi, 18 cf. xxiii, 7 it. xliv, 2
Inprimis v, 68 i. q. ab initio. Opponitur enim 'deinde.' Similiter 'in primo' dici supra notavimus
Inpromtus vii, 4 infacundior et lingua inpromtus
Inquietus i, 46 uxore Tullia inquietum

animum stimulante: cf. iii, 46

Inquinare xxix, 37 fœdum certamen inquinandi famam alterius

senatum primus libertinorum filiis lectis inquinavit ix, 46

Inquirere xl, 20 inquisitum missi de iis, quorum, etc.

quin Romam quoque et ad principum quosdam inquirendos ventum est ix, 25 de conjurationibus

Inquit ix, 9 pro 'inquis,' quod Drak. præter causam recepit. Optimi enim scriptores sic dicunt: cf. xxxiv, 5 fortasse etiam vi, 40 it. xxvii, 7 pro inquiunt xxxiv, 3 ut auro et purpura fulgeamus, inquit: vid. Drak. ad h. l. Sæpius etiam 'inquit' omittitur: vid. eund. ad ix, 1

Insania vii, 2 quam ab sano initio res in hanc vix opulentis regnis tolerabilem insaniam venerit

Insanire vii, 39 cui ex injuria insanientis exercitus causa recte committatur

Insanus ut improbus, pro permagno dicitur xxxii, 17 trepidationem insanam præbere. Sic xxx, 39 'insani montes' dicuntur

Insciens vii, 5 inscientibus cunctis cultro succinctus ad—tribunum pergit

Inscienter a Græco inflata (tuba) xxv, 10

Inscientia xxvi, 2 multos imperatorum temeritate atque inscientia exercitum in locum præcipitem perduxisse: cf. xxii, 25 it. viii, 38 ubi tamen 'inscitia' est in plerisque

Inscitia vi, 30 ab ducibus utrobique proditæ temeritate atque inscitia res: cf. vii, 34

Insculpere ii, 33 fœdus—columna ænea insculptum

Insectari iii, 65 insectandis Patribus—tribunatum gessit

quo minus insectanti me magistro equitum—imperium mecum æquaretur xxviii, 40 cf. ii, 27

Insectatio xxi, 47 sine insectatione hostis

insectatio principum xxii, 34

Insectator iii, 33 pro truci sævoque insectatore plebis

Insepultus i, 49 Romulum quoque insepultum perisse

nec satiatus vivorum pœna insepultos projecit xxix, 9

Insequens ix, 42 in insequentem annum: cf. ix, 28

insequentes consules ix, 28

Insequi effusos x, 19 promovent—signa, insequitur acies ornata x, 40 cf. xxiv, 16

Inserere xxvii, 23 minimis rebus prava religio inserit Deos

factionibus inserere publicam auctoritatem xxxiii, 47

Inservire xlv, 37 parum avaritiæ suæ inservitum censent

Insidere i, 21 Deorum assidua insidens cura

insidens animo tacita religio viii, 6

omen lætum insidebat animis xlv, 1

sylvestribus locis insidere ix, 24

insessis omnibus viis ix, 15 cf. xxv, 13

Porsena Janiculum insedit vi, 40 cf. ix, 25 it. cap. 31 et 34

Insidiæ ix, 31 furto insidiarum

Insidiari xxiii, 35 huic Gracchus insidiandum tempori ratus

Insigne ii, 7 submissa insignia imperii; i. e. fasces

demto capitis insigni, purpura atque alio regio habitu æquaverat ceteris se in speciem xxvii, 31 cf. xxiv, 21

nec vestis habitu, nec alio ullo insigni differentes a ceteris civibus xxiv, 5 i. e. diademate, satellitibus, e. i. g. a.

magno natu quidam cum omnium malorum suorum insignibus se in forum projecit ii, 23

ut acies sua fulgeret novis armorum insignibus ix, 40

Insignire iv, 29 Postumius nulla tristi nota est insignitus. Nempe non Postumiana sed Manliana imperia dicta sunt

Insignis vestis i, 20 de prætexta

insignia spolia x, 39 insigne nomen xxix, 14 insignis dolor ix, 38 insignior contumelia iv, 4 nisi cum Drak. leg. 'insignitior'

insigne maxime fuit ix, 38 (quod consul vulneratus erat)

quorum fluitantia arma—insignem victoriam fecere i, 37 i. e. significavere

diemque—duplici clade insignem—Alliensem appellarunt, insignemque rei nulli publice privatimque agendæ fecerunt vi, 1 cf. ii, 40

insigne (genus Fabium) spectaculo erat ii, 46 poterat illud 'insigne' abesse, ut abest supra cap. 5

nihil in eo triumpho magis insigne fuit xl, 59 de eo, quod non in oculos cadit, cum tamen sermo sit de pompa triumphali

an castigandum ac vexatione insigne faciendum fuisse vii, 4
insignis ad invidiam locupletiorum fortuna i, 47
id—ad memoriam insigne est xxiv, 49
Insignitior ignominia vii, 15 contumelia iv, 4 insignitius nomen vii, 6
quo insignitius omissa res Æmilio exprobraretur viii, 13
Insilire viii, 9 armatus in equum insiluit, ac se in medios hostes immisit
Insimulare iii, 40 quod—ante idus Maias decemviros abisse magistratu insimulent
facinus insimulati falso crimine senatus vi, 16 cf. iv, 56 it. xxviii, 43
Insinuare ix, 2 eadem, qua te insinuaveris, retro via repetenda; i. e. intraveris
Insistere xxii, 51 ad spolia legenda—insistunt
sensitque acies, æquo se jam institisse loco ix, 31
bellum ipsis institit mœnibus ii, 51
quibus dies noctesque fugientibus institistis xxvii, 13
cuinam rei insisteret xxxvii, 60
dicitur Servilius—institisse filio, ut, etc. iv, 46 i. q. suasisse
orare insistunt viii, 35 cf. xxiv, 26
institit deinde reputare secum ipse xxx, 12 cf. xxv, 30 it. xxxv, 11
vestigiis institit sequi xxvii, 2 cf. cap. 12
prope vestigiis abeuntium insistebat xxv, 33 cf. v, 30 it. xxiv, 4
iter, quod insistis xxxvii, 7
Insitus xlii, 39 inerat cura insita mortalibus videndi congredientes, etc.
insita hominum libidine alendi de industria rumores xxviii, 24
nec virtus modo insita, sed ira etiam exulceratos ignominia stimularet animos ix, 14
Insociabilis et indomita gens xxxvii, 1
omni genere humano insociabiles erant xxvii, 39
Insolenter xxiii, 36 ab re bene gesta insolenter lætum exercitum tironum, etc.
Insolentia xxiii, 18 avidius se Pœni ex insolentia voluptatibus immerserant; i. e. quia insolitæ ipsis fuerant
Insolitus x, 28 insolitos ejus tumultus Romanorum conterruit equos; i. e. insuetos
quibus insolita atque insueta sunt xxxviii, 17
Insons xxxiv, 32 insontes publici consilii; i. e. non participes mali consilii publici: cf. xxii, 49
Inspectata spolia Samnitium, et decore ac pulchritudine paternis spoliis—comparabantur x, 46
Insperatum ix, 7 tanquam in patriam revertentes ex insperato incolumes: cf. i, 25 it. ii, 35
Inspicere res sociorum (per legatos) xxi, 6 Formula solennis: vid. Aspicere
inspecto ære alieno vi, 27 i. e. tabulas, ad cognoscendum æs alienum
duum mensium spatium consulibus datum est, ad inspiciendam legem iii, 25
est aliquis, qui se inspici, æstimari fastidiat vi, 41 de patriciis honorum candidatis
qui (triumviri) omnem copiam ingenuorum inspicerent xxv, 5
suisque capti oppidi signum ex muro tollunt: quod ubi dictator inspexit, etc. iv, 34 i. q. agnovit
Instabilis pedes, ac vix vado fidens xxi, 5 ingressus xxiv, 34 acies ix, 35
instabilem per se ac male hærentem (arborem surcisam) xxiii, 24
Instar parvum xxviii, 17 instar est modus rei quilibet, unde etiam de parvo dicitur. Sic Cic. Off. iii, 3 'minimi momenti, instar' dixit
Instare ii, 43 aut, si nihil aliud, instare instructos, pro stare
eo intentius Romanos undique instat capi stationes xxxii, 11
ni cedenti instaturum alterum timuissent x, 36
bellum, quod instaret xxxi, 43 i. e. præsens s. urgens: it. xxviii, 26 Sic et 'hyems instare' dicitur xxxvi, 10 Quicquid enim initium cepit et adhuc durat, id 'instare' dicitur v, 6 nisi malis cum Dukero 'obstare'
Instaurare x, 29 novam de integro velle instaurare pugnam
instauremus novum de integro bellum xxxvii, 19
quoties sacra instaurarentur v, 52
ædiles—ludos Romanos diem unum instaurarunt xxvii, 6 Sic xxxi, 4 'instauratum biduum' dicitur: cf. xxiii, 30
ludi in singulos dies instaurati xxvii, 21
ludi forte ex instauratione magni

Romæ parabantur: instaurandi hæc causa fuerat ii, 36

Instauratio sacrorum auspiciorumque renovatio v, 52

Insternere xxxiv, 7 equus tuus speciosius instratus erit, quam uxor vestita: vid. Instratus

Instinctus v, 15 quæ tum cecinerit divino spiritu Instinctus: cf. i, 47

Institor xxii, 25 ipsum institorem mercis, filioque hoc ipso in servilia ejus artis ministeria usum

Instituere iv, 4 institutum est ut (quæstores) fierent

ita vobiscum amicitiam institui par est vii, 31

montanos instituit oppugnare xxviii, 46

Institutum vi, 10 cur per eos annos militem ex instituto non dedissent? cf. xlii, 34 it. 36

Instratus xxi, 54 armatos deinde (pedites) instratisque equis (paratosque equites) signum expectare

Instructus i, 54 dictis factisque ad fallendum instructus

equis armisque instructi atque ornati xxix, 1

instructus dimicationi i, 15 fortasse per σύλληψιν, quia sequitur 'intentusque,' quod tamen ipsum jungi solet τῷ ad

porta ballistis scorpionibusque instructa xxvi, 6

is (Sempronius) bello quoque bonus habitus ad cætera, quibus nemo ea tempestate instructior civis habebatur, congestis omnibus humanis a natura fortunaque bonis xxx, 1

Instruere xxxix, 31 priusquam se jungere atque instruere possent

insidiis instruendis locus vi, 23

ni—suo quamque (navem) ordine in frontem instruxisset xxxvii, 29

relicto hostibus ad instruendum contra spatio ix, 37 i. e. ad aciem instruendam. Etiam Gronov. et Crever. legunt 'ad instruendam.' Sic 'instructus' iii, 8 dicitur pro militibus ejus in acie collocatis

Hannibal ad terrorem primum elephantos—instruxit xxx, 33

instruere agrum vi, 5 Sic apud Cic. est: emit hortum instructum. i. e. cum instrumento: vid. Plin. Epp. iii, 17

Instrumentum xxx, 10 agilis et nautico instrumento apta et armata classis

Insuescere v, 6 ad disciplinam certe militiæ plurimum intererat, insuescere militem nostrum, non solum parata victoria frui

Insuetus vi, 34 cum ad id, moris ejus insueta, expavisset minor Fabia

insueti fœtus xxviii, 27 i. q. præternaturales

insuetorum ad tale spectaculum xli, 20 cf. x, 35

insueta vinci—civitas iv, 31

insueta liberæ civitati species xxx, 37 it. iii, 52 solitudo

insuetus ad stabilem pugnam xxxi, 35

ita se a pueris insuetos xxiv, 48

Insultare i, 48 satis illum diu per licentiam eludentem insultasse dominis

sibi ultro per contumelias hostem insultare iii, 61

tribb. plebis velut ab se victæ reip. insultarent v, 7

amicæ ac fideles potius ea, quæ peritura essent, absumerent manus, quam insultarent superbo ludibrio hostes xxviii, 22

Insumere x, 18 malle frustra operam insumtam, quam quicquam incidisse, cur, etc.

Insuper xxi, 1 stipendio etiam insuper imposito

hæc pacta: illa insuper, quam quæ pacta erant, facinora Campani ediderunt xxiii, 7

cumulatis in aquas sarcinis insuper incumbebant xxii, 2

tutandique pontis causa castellum insuper imponunt xxi, 45

Insuperabilis: vid. Inexsuperabilis

Intactus xxi, 36 intacta nix; i. q. nondum trita, calcata

intactis assidere muris xxi, 25 i. e. ita ut eos non tangas

ne ab exercitu integro intactoque opprimerentur x, 14

lupus, integer et intactus x, 27

nullum erat genus hominum in castris intactum cupiditate pugnæ x, 40

vir haud intacti religione animi v, 15

intacta invidia media sunt xlv, 35

Intectus xxvii, 3 tecta militariter coëgerat ædificare—stramento intecta omnia, etc.

Integer ii, 5 integra res refertur; i. e. tanquam integra, ut jam sit integra, de integro

in integro res est iii, 10
ut uni sors (prætura) integra esset, quo senatus censuisset xlii, 28 i. e. nondum assignata provincia
priusquam alio de integro fœdere obligarentur xxxviii, 33
rursus novus de integro labor v, 5 cf. cap. 17
ad integra omnia Veios migrare v, 53
ut omnia integra et libera Fabio servarentur x, 25
aliud integer populus, fautor et cultor bonorum, aliud forensis factio tenebat ix, 46
integri, recentes, instructi (milites) xxxv, 29 Oppos. vulnerati
integerrimi diutina pace populi vi, 7

Integere vii, 23 cum loci altitudine, tum vallo etiam integi Romanos; i. q. tegi
densa tabula saltum omnem camposque circa intexit xxvi, 17

Integrare lacrymas i, 29 pugnam iii, 70 seditionem v, 25 cædem ix, 43 fugam xxviii, 15

Integumentum x, 38 ea legio lintea ab integumento consepti, quo sacrata nobilitas erat, appellata est

Intemperantia xxxv, 48 provectus deinde est intemperantia linguæ in maledicta

Intemperantior xxxvi, 38 quia in augendo eo non alius intemperantior est

Intemperantius cedentes secutus xxiii, 1

Intemperies cœli viii, 18
ex verna primum intemperie variante calores frigoraque xxii, 2
annona propter aquarum intemperiem laboratum est iii, 31

Intempestive xlv, 21 tum inter prætorem tribunosque omnia intempestive agendi certamen erat

Intempestus xxxvii, 14 nox intempesta: cf. xxxviii, 5 it. xl, 9

Intendere vii, 28 nox interdiu visa intendi
primis se intendentibus tenebris i, 57
an longiorem intenderent fugam vii, 38
totum in Hispaniam—intendebant bellum xxi, 6 cf. xxviii, 41
intenderant eum ad cavendi omnia curam tot auditæ proditiones xxiv, 37
omnium eo curæ sunt intentæ ix, 31
in cetera adeo nihil ob id intenta cura est xxv, 9
in quos crimen intendebatur ix, 26
manu obtinendum, quod intenderes iii, 11
intendere aliquem ad custodiæ curam xxi, 49 i. q. hortari ad intentiorem custodiam
pugnam in omnes partes parem intendere ii, 50
in minime gratum spectaculum animo intenduntur i, 25

Intentare manus iii, 48 arma vi, 27
virgas et secures victoribus intentari viii, 33
dictatorium fulmen in se intentatum vi, 39
gladii plerisque intentati ix, 6 cf. vi, 39

Intentius xxv, 30 quo intentius custodiæ serventur

Intentus vii, 5 super lectum stans ferro intentato. Fortasse legend. intento
intenta cura xxv, 9 it. cap. 22 intentissima
in cetera adeo nihil ob id intenta cura est, ut contra, etc. xxv, 9
intentus adversus omnes motus Philippi xxiv, 10
equitem intentus ad primum initium moti certaminis tenens vi, 12
ad famam intentus hostium ix, 41
intentiores ad respectum castrorum—quam ad prælium, starent ix, 27
intentiorque—in Aquiloniam quam ad Cominium x, 39
intentus recipiendo exercitui esse x, 42
ut semper intenti paratique essent xxx, 10
intentiore delectu habito viii, 38
custodia xxxii, 26
intentissima conquisitio xxix, 35

Inter prælium iv, 19 pro dum præliantur. Sic xxi, 1 inter Africæ motum—dimicationem iv, 18 certamen commissum xxiv, 30 noctem xxxii, 29 fluctuantem aciem vi, 24 ipsum pugnæ tempus xxxvi, 20 magnorum intervalla bellorum xxxix, 1
inter manus auferri iii, 13 i. q. per manus, plurium manibus
inter cetera etiam vigiliis confecti xxxvi, 38 i. e. præter
ut feroces et inquieti inter socios,

ignavi et imbelles inter hostes essent xxvi, 2

cum exerceretur inter equites x, 11 i. e. exercitia equestria faceret

inter purpuram atque aurum ix, 17 i. e. insignem purpura atque auro sc. Darium

inter quos vi, 14 omisso 'erat:' vid. Intt. ad h. l.

inter lignarios xxxv, 41 vid. infra in v. Lignarii

Interamenta navium xxviii, 45 vulg. 'armamenta:' vid. Intt. ad h. l.

Intercalare ix, 9 hanc jam ut intercalatæ pœnæ usuram habeant; i. q. in diem differre. Sic ipse Livius paulo post

Intercalares Kalendæ xliii, 11 vid. Clav. Cic. in h. v.

Intercedere xxxiv, 1 intercessit res parva dictu, quæ studiis in magnum certamen excesserit

Interceptor iii, 72 interceptoris litis personam ferre; i. e. qui id, de quo lis est, inter alios ad se trahit, inque suam rem avertit

Intercessio: vid. Provocatio

Intercessor ii, 41 popularis jam esse dissuasor et intercessor legis agrariæ cœperat

Intercidere xxvi, 9 propter intercisos pontes: vid. Interrumpere

Intercidere ii, 8 credo, quia nulla gesta res insignem fecerit consulatum, memoria intercidisse

literarum inprimis habita cura, ne intercideret ii, 4

nullo inter arma corporaque vano intercidente telo xxi, 8 cf. iii, 10 it. xxxviii, 22

inter traditionem imperii, novitatemque successoris—sæpe bene gerendæ rei occasiones intercidere xli, 15

Intercipere ix, 43 opportuna loca hostes inter consulum castra interceperunt

Sardiniam inter motum Africæ fraude Romanorum—interceptam xxi, 1 cf. xxvi, 51

medio itinere intercepto xxv, 39 nisi malis cum Oudendorpio 'intercepto,' qua voce Livius hoc sensu utitur vi, 9 cf. viii, 25 it. xxiv, 23 vid. Duker. ad illum locum

ager—interceptus judicio infami iv, 11 i. q. ereptus, occupatus

Intercludere i, 27 intercludi ab oppido: cf. xxxiv, 39

circumventos interclusosque ab suis vociferans iii, 70

ne interclusus exercitus tam infesto saltu, coortis undique Tuscis—opprimeretur ix, 37

cum interclusissent trifariam exercitum a mutuo inter se auxilio viii, 24

locum occupasse, ut tribunos a plebe intercluderet xxv, 4

injectis tapetibus in caput faucesque spiritum intercluserunt xl, 24 vid. supra in v. Anima

dicenti hæc lacrymæ simul spiritum et vocem intercluserunt xl, 16

Intercurrere v, 19 ipse (Camillus) interim Veios ad confirmandos militum animos intercurrit

littore nunc Heracleum, nunc Phillam intercurrebat xliv, 2

Intercursare xxi, 35 jam segnius intercursantibus barbaris; i. q. incursantibus

Intercursus ii, 29 consulum intercursu rixa sedata est

periculumque intercursu filii—propulsatum xxi, 46

ut pedes R. repentino per turmas suas viam dantes intercursu stabilem aciem fecit xxx, 11

Interdicere v, 3 sic vos interdicitis patribus commercio plebis

fœminis duntaxat purpuræ usum interdicemus xxxiv, 7

Anagninis—et magistratibus, præterquam sacrorum curatione, interdictum ix, 43 i. e. ne magistratus haberent

Interdiu Gronovio explicante est quasi interim dum diust, vel dies est. Eum vid. ad xxix, 14

nocte et interdiu viii, 34 it. xxx, 4 pro noctu: quæ quidem oppositio foret accuratior. Atque sic etiam Livius dixit xxvii, 45 'interdiu an noctu'

Interequitare vi, 7 in equum insilit, et, ante signa obversus in aciem, ordines interequitans, etc. cf. xxxiv, 15

Interesse x, 39 absentis collegæ consilia omnibus gerendis intererant rebus

id modo in decreto interfuit xxviii, 9 sc. alter cum exercitu, alter sine exercitu accitus per decretum

quid interfuisse inter Ti. Sempronium xxvi, 2

Interfari iii, 47 Appius interfatur. Eleganter; jus enim dicebat. Respici videtur ad antiquam dicendi rationem jus fari

interfante ipso Decio vii, 26

Interfulgere xxviii, 23 aurum argentumque cumulo rerum aliarum interfulgens

Interjectus ix, 13 interjecta inter Romam et Arpos: sc. loca: cf. xxi, 45 it. xxxiv, 28

Interior custodia xxiii, 19 i. q. arctior, diligentior

quo interiores (naves) ictibus tormentorum essent xxiv, 34

interior periculo vulneris vii, 10 i. e. tutus, quia nimis propinquus est infestanti se

Interjungere xxii, 30 dextræ interjunctæ

Interlitus xxi, 11 cæmenta non calce durata erant, sed interlita luto

Interlucere i, 43 interlucet ordinibus aliquid inter dignitatis fortunæque gradus

duos soles visos, et nocte interluxisse xxix, 14

Interluere xli, 23 quantum interluit fretum

Intermiscere iv, 56 turbam indignorum candidatorum intermiscendo dignis

tumultumque prælio ipso terribiliorem intermixti agmini præbebant x, 20

Intermissio v, 5 per intermissiones intervallaque

Intermittere xxiv, 35 intermissa custodiis loca: cf. xxxviii, 38

per intermissa, ut tunc erant, mœnia, urbem intrarint xxxiv, 37 vid. cap. sq.

Intermortuus xxxvii, 53 in ipsa concione intermortuus haud multo post expiravit

Intermuralis xliv, 46 divisa est (urbs) intermurali amni, et eadem ponte juncta

Internatus xxviii, 2 angustiæ et internata virgulta ordines dirimebant, et singuli binique, velut cum paribus conserere pugnam cogebantur

Internecio xxxvi, 34 ad internecionem venire: it. ix, 26 ad internecionem cæsi

mutuis cædibus ad internecionem adducturus videbatur gentem xli, 25

nomen Æquorum prope ad internecionem deletum ix, 45

ad internecionem omnes perierunt xxv, 26 de pestilentia

Internecivus ix, 25 perinde ac si internecivo bello certasset

non internecivum sibi esse cum Romanis bellum xxii, 58

Internuntiare xlii, 39 paulisper internuntiando cunctatio fuit

Interpellare ix, 41 ut clamor sua sponte ortus loquentem interpellaverit ducem

stupro interpellato iii, 57

Interponere xxxv, 35 qui suum consilium meo interponet; i. q. opponet: cf. cap. 48

meas opiniones conjectando rem vetustate obrutam, non interponam xxix, 14

ni tribuni pl. se interposuissent xxvii, 6

jus eo die se non dicturum neque decretum interpositurum iii, 46

Interpres arbiterque concordiæ ii, 33 pacis xxi, 12 Gr. *μεσίτης*

interpres exsolvendi · jurisjurandi xxiv, 18

Interpretari i, 23 neque recte an perperam interpretor

pomœrium, verbi vim solam intuentes, postmœrium interpretantur esse i, 44

medio responso spem ad voluntatem interpretantibus fecerat xxxix, 30

hæc ubi ex Græco carmine interpretata recitavit xxiii, 11 cf. xlv, 29

Interqueri xxxiii, 35 Ætolorum principes alii interquesti sunt, etc. nisi cum Crever. legere malis 'leniter questi sunt.' Nam apud Polybium hæc leguntur: *πρᾴως καὶ πολιτικῶς μεμψιμοιρεῖν*. Atque etiam quæ statim sequuntur, 'alii ferocius incusarunt exprobraruntque,' egregie illam emendationem confirmant. Sic et infra cap. 38 Antiochus leniter alloquitur castigatque

Interregnum initum x, 11

Interrex iii, 40 patricios coire ad interregem prodendum: cf. vi, 41

patricii interregem creavere iv, 7 cf. v, 31

Interrogare viii, 32 ad hæc, quæ interrogatus es, responde, extra ea, cave, vocem mittas

Hannibal nominatim interrogatus sententiam xxxvi, 7 cf. xxxvii, 14

neminem unum civem tantum eminere debere, ut legibus interrogari non posset xxxviii, 50 i. e. accusari, in judicium vocari

Interrogatio viii, 21 ut ipse (consul) benigna interrogatione mitius responsum eliceret

Interrumpere ii, 10 ut pontem ferro, igni, quacumque vi possent, interrumpant: vid. Intercidere
aciem hostium interrupit xliv, 41

Interscindere xxviii, 7 Chalcis, quanquam ejusdem insulæ urbs est, tamen adeo arcto interscinditur freto, ut ponte continenti jungatur, etc.

Intersepire i, 27 id factum magnæ parti peditum Romanorum conspectum abeuntis Albani exercitus intersepsit
intersepientibus cuniculum—nunc ciliciis prætentis, etc. xxxviii, 7
incendio intersepti ab hoste xlii, 36
interseptis itineribus vi, 9
vallo urbem ab arce intersepire statuit xxv, 11
nunc præliis lacessendo, nunc operibus intersepiendo quædam xxxiv, 40 cf. xxiv, 23 it. xxxi, 46 vid. Drak. ad vi, 3

Intertrimentum argenti supplere xxxii, 2 sc. quod decoquendo argento perierat: cf. xxxiv, 7

Interturbatio xxiii, 8 patre animi quoque haud mirabilem interturbationem causante

Intervallum xxiii, 29 quisque milliam intervallo castra distantia habuere
jussis legionis hastatis—sequi se mille passuum intervallo distantes

Intervenire i, 6 intervenit deinde his cogitationibus avitum malum, regni cupido: cf. iii, 45 it. ix, 14
mihi quiritanti intervenisses xl, 9 i. q. succurrisses

Interventus xxiii, 41 ne cujus interventus cœpta impediret: cf. iii, 45

Intervolitare iii, 10 quem imbrem ingens numerus avium intervolitando rapuisse fertur

Intestinus xxxiv, 25 ad externum terrorem intestina etiam seditio accessit

Intimus xxxiv, 47 in intima finium
emporium—in intimo sinu Corinthiaco retractum xxxvi, 21

Intolerabilis xxvii, 19 regium nomen, alibi magnum, Romæ intolerabile esse: cf. xxx, 35

Intolerandus x, 16 dimicare pro salute sua, non, de intolerando Italiæ regno, cogant

Intolerantior ix, 18 de Alexandro, nondum merso, secundis rebus, quarum nemo intolerantior fuit

Intolerantissimus x, 28 Gallorum—corpora intolerantissima laboris atque æstus fluere: cf. xxvii, 48
quorum intolerantissima gens, humorique ac frigori assueta v, 48

Intonare iii, 48 cum hæc intonuisset (Appius) plenus iræ

Intorquere xxv, 16 paludamento circum lævum brachium intorto
aut contra enitentes vortice intorti affligebantur xxi, 58
ut fugientem navem videres retro vortice intortam victoribus illatam xxviii, 30

Intra decimum diem quam Pheras venerat xxxvi, 10
intra dies sexaginta quam in provinciam venit xliii, 9
simul cum his intra portas compelluntur vii, 11
qui intra præsidia Romana fuerant xxv, 24

Intrabilis xxii, 19 os (amnis) intrabile

Intrare iii, 51 porta Collina urbem intravere
ubi rursus sylvæ intratæ, etc. xxi, 25
intrantibus fines Romanis vi, 25
priusquam hostium intraret agrum xxxiv, 6
intrare domum vi, 34
intranti vestibulum in ipso limine, etc. xxx, 12

Intrepide xxiii, 33 ibi intrepide Xenophanes legationis princeps—ait, etc.

Intro vocatæ tribus xl, 42
ut quæque intro vocata erat centuria x, 13 cf. cap. 24

Introducere xl, 25 in Ligures exercitum introduxit; i. q. in fines Ligurum: cf. xli, 10 forma dicendi Livio, quod sciam, alibi non usurpata; sed 'inducere,' 'traducere exercitum' dici ab eo solet, sine mentione finium

Introferre xliii, 7 quorum legatio ipso introitu, ob id, quod Mictio princeps eorum pedibus captus lectica est introlatus, ultimæ necessitatis extemplo visa res

Introire xxx, 43 ut sibi in urbem introire—liceret: cf. xlii, 22

Intromittere xxiv, 13 sex millia peditum—qui præsidio senatui essent, Nolam intromisit
ne quod præsidium intromitti posset xliv, 12 de oppugnatione

Introrsum in media castra (hostem) accipiunt x, 33

Intueri vi, 14 non enim jam orationes modo M. Manlii, sed facta, popularia in speciem, tumultuosa eadem, qua mente ferent, intuenda erant. Nisi

cum Gronov. 'tumultuosa eadem, qua mente fierent intuenti, erant,' legend. videatur

intuentibus cunctis ad finiendum cum Antiocho bellum xxxvi, 45

in hostiam itineri nostro circumdatam intuens xl, 13

Intus xxiv, 10 Lanuvii in æde intus Sospitæ Junonis. Illud 'in' suspectum est interpretibus: merito: nam 'intus ædibus' dicitur in inscriptionibus. 'Intus' pro cubiculo cepit Oudendorpius

quæ sinu exiguo intus inclusæ essent xxv, 11

intus cellam ædis Fortis Fortunæ xxvii, 11

Intutus v, 45 castra Gallorum, intuta neglectaque ab omni parte nacti, clamore invadunt

et ipsæ minæ metum fecerant expertis a Gallica clade, quam intutam urbem (Romam) incolerent ix, 41

Invadere habenis quam effusissimis xxxvii, 20

stantes et ad ictus expositos—hastati—invadunt ix, 35

non diffidebant, vastam disjectamque spatio urbem parte aliqua se invasuros xxiv, 33

ingens terror Patres invasit ix, 38

nec major in corpus meum vis morbi, quam in vestras mentes, invasit xxviii, 29

dulcedo invasit (quos?) proximis comitiis tribunorum militum plebeios creandi v, 13 cf. xxviii, 20 ad quem locum vid. Gronov.

Invalidus v, 38 multosque imperitos nandi, aut invalidos, graves loricis aliisque tegminibus hausere gurgites

Invehere xxii, 5 terræ motus mare fluminibus invexit

nulla cum arte earum, quas multas ad animorum corporumque cultum nobis eruditissima omnium gens invexit xxxix, 8 aut 'nobis' delendum videtur, aut 'invenit' legendum

absterruitque effuse invehentem sese hostem xxx, 11 locutio ab equitibus translata ad omnem exercitum et pedites: cf. v, 8 it. vi, 32 Etiam sine 'sese' xxxi, 35

invecta corpori patris nefando vehiculo filia i, 59

triumphans urbem invehitur ii, 31

Claudius eque fine militibus invehéretur xxviii, 9 de ovatione

eo (in stationem) invectam classem subire adverso flumine jussit x, 2 cf. xxv, 11

Invenire i, 53 se—sua præsentia ardoris aliquid ad bellum—inventurum; i. q. excitaturum

quod quibusdam in annalibus invenio ix, 15 Sic sæpissime: vid. Intt. ad h. l.

Inventor ii, 56 ut inventor legis Volero, sic Lætorius—auctor, cum recentior, tum acrior erat

Inventum vii, 3 eoque Minervæ templo dicatam legem, quia numerus Minervæ inventum sit; i. e. excogitatus sit a Minerva

Invesperascere xxxix, 50 jam invesperascebat, et non modo cetera, sed ne in proximam quidem noctem ubi satis tuto custodiretur, expediebant

Inveteratus animus diutina arte atque usu belli xlii, 11

Invicem ii, 12 non prædo, nec populationum invicem ultor: vid. infra in v. Vicis

cohortes invicem sub signis xxxii, 17 Forsitan idem cum paulo ante præcedentibus: 'conferti pluribus introrsus ordinibus acie firmata'

Invictus ix, 16 invicti ad laborem corporis esse

invicti a cupiditatibus et rigidæ innocentiæ xxxix, 40

nutum numenque vestrum invictum Campanis vii, 30

sed invicta sibi quædam patientissima justi imperii civitas fecerat vi, 16

Invidere x, 24 invidisse Decium concordibus collegiis tribus; it. xxxviii, 47 honori

non inviderunt laudes suas mulieribus viri Romani ii, 40

victoria, cui nec Deus nec homo quisquam invideat v, 27

invisum imperium iii, 38 de decemviratu

Invidia viii, 31 invidiam, tanquam ignem, summa petere

invidia conflagrare xxiv, 26 anxius invidia ix, 46 invidia divitiarum x, 3 in invidia esse xxix, 37

aggravantibus summam etiam invidiæ ejus tribunis pl. vi, 27 pro re invidiosa

flammam invidiæ adjecere edicto xliii, 16

sub aliena invidia (male) regnare xxiv, 25 i. e. ita, ut alter invidiam mali regni sustineat

Invidiosus ix, 29 ob infamem et invi-

diosam senatus lectionem verecundia victus. Invidiosa lectio est, quæ censoribus multum invidiæ s. odii conflaverat

Inviolatus viii, 34 neu potestas tribunicia, inviolata ipsa, violet intercessione sua Rom. imperium

Invisere i, 57 quin—invisimus præsentes nostrarum ingenia

domos ac res invisere suas v, 2

Invisitatus iv, 33 inaudita ante id tempus invisitaque. Pluribus locis hoc vocabulum confusum est cum 'inusitatus:' vid. Drak. ad v, 34

gens invisitata v, 17 i. e. antea non visa

Invitamentum ii, 42 largitiones temeritatisque invitamenta horrebant

Invitare i, 9 invitati hospitaliter per domos

utrumque in hospitium invitat xxviii, 18

Invitatio xxxiii, 39 deinceps invitatio benigna et hospitalis fuit: cf. xl, 7

Invius xxiii, 17 per vias inviaque in urbes Campaniæ perfugerunt

ruunt cæci per vias, per invia xxxviii, 23

per invias atque ignotas rupes iter fugæ non expedientes xxxviii, 2

Inultus iii, 38 cum hominum atque pecudum inulti prædas egissent: cf. cap. 61

haud inultum interfecere iii, 48

Inundare xxiv, 38 Hennensium sanguine Henna inundabitur

qua fluvius Arnus per eos dies solito magis inundaverat xxii, 2

Invocare ix, 12 nequicquam Deos fidemque invocantes

Inurere ix, 3 vivet semper in pectoribus illorum quicquid istuc præsens necessitas inusserit

Inutilis xxix, 1 segnes atque inutiles milites: it. xxx, 20 inutilis militum turba

rogationes—seu utiles seu inutiles sunt vi, 40

ne inutili pudore suam ipse causam damnaret iii, 70

quot res, quam inutiles sequantur illam viam consilii v, 5

qui consensus interdum privatis inutilis esset iii, 33

documento fuere, quam plurium imperium bello inutile esse iv, 31 i. q. damnosum. Gr. ἀλυσιτελής

dum meliorem ex ducibus inutilem vulnus faceret xxi, 53

inutilia impedimenta xxxviii, 15

Inutiliter iii, 51 responsumque, quanquam non inutiliter, fortuito tamen magis consensu, quam communi consilio esse

Jocari xxxii, 34 jocatus in valetudinem oculorum Phæneæ

Ipse i, 10 per se ipsum; i. e. pro se ipso, solus—ipsa per se xxxvii, 26

ipse sponte sua x, 25 (idem per idem dictum)

'ipse' pro is ipse v, 43 ubi vid. Gronov. it. pro ego ipse i, 17. vi, 33. xxix, 10. xxxi, 17. xxxiv, 52. xl, 4 ipse (Quintius senatui oppositus) xxxii, 37 ipse (Syphax oppos. gregi nobilium Numidarum) xxx, 13

navis tantum jactura facta est, incolumes ipsi evaserunt xxx, 25 i. e. nautæ, vectores

Agassam urbem, tradentibus sese ipsis (incolis) recepit xliv, 7

Ira prædæ amissæ i, 5 vulnerum viii, 29 dictatoris creati iv, 58 corruptæ uxoris v, 33 diremtæ pacis ix, 8 finitæ potestatis ix, 34 domini interfecti xxi, 2 fugæ xxvii, 7 provinciæ ereptæ xxxvii, 51 metu quæstionum iraque iv, 50

ob interpellatam dulcedinem iræ ix, 14 ira tumere xxxi, 8

ab ira, inter conditiones pacis interfectæ stationis xxiv, 30

metu, ne, soli crimini subjecti, piacula iræ Romanorum dederentur vi, 21

ira infesta vii, 30 præfervida ix, 18 memor ix, 29

tanto irarum certamine ix, 39 cf. i, 7 it. ix, 1

irarum speique pleni ii, 45

ultra humanarum irarum fidem viii, 24

senescente invidia molliebantur iræ xxix, 22

cujus rei vitium non in belli eventum,—sed in rabiem atque iras imperatorum vertit viii, 30

iras differre iv, 30 i. e. vindictam. Sic 'iram abstinere' ab aliquo Livius dixit

iras dirimere i, 13 i. e. iratos

Iratus ii, 45 iratos invocat Deos: cf. v, 11

hostium se telis potius, quam suffragiis iratorum civium, caput objecturum xxii, 40

Ire i, 15 quique cum eo equis ierant

iret—sublimis curru multijugis

æquis xxviii, 9

quo pedibus ab Tarracone itineribus magnis ierat xxviii, 17 i. e. per terram continentem. Oppos. navibus ire

cum classe Pisas ire xli, 17

in sententiam ejus pedibus irent ix, 8

munus vulgatum a civibus isse in socios ii, 41

ire in Capitolium iii, 17 i. e. aggredi, oppugnare, ad Herdonium depellendum

ut iret ad oppugnandam patriam xxviii, 19

ad arma ire ix, 32

ad pedes pugna ierat xxi, 46

Scipionem per Boiorum—agros populantem isse xxxiv, 48

ne eodem itinere eat iv, 4

convocatos milites monuit, via omnes irent xxv, 9 i. e. ea, qua omnes commeare solent, via regia, ut alibi dicitur

adeo in alteram causam—collega—præceps ierat ii, 27

neque nego, neque inficias eo vi, 40

abi hinc cum immaturo amore ad sponsum—Sic eat, quæcumque Romana lugebit hostem i, 26

Irreligiosus v, 40 irreligiosum ratus, sacerdotes publicos sacraque populi R. pedibus ire ferrique

Irrevocabilis xlii, 62 quam—spe vana evectus, in casum irrevocabilem se daret

Irriguus x, 2 quod transgressis stagna ab tergo sint, irrigua æstibus maritimis

Irritamentum xl, 27 quibuscumque irritamentis poterat, iras militum acuebat: cf. xxx, 11

Irritare magis, quam decernere pugnam xxviii, 33 i. e. lacessere magis ad pugnam, quam pugnam vere conserere

irritatis in posterum diem animis xliv, 4

quibus misericordia opus erat, iram et odium irritarent xxxviii, 49 cf. xxix, 16

irritare ferritatem barbarorum xxviii, 32

Irritus xxviii, 29 aufert omnia irrita oblivio; i. e. ut irrita et quasi infecta esse videatur

in spem irritam frustra tempus terere xxii, 20

capitumque irrita quassatio xxii, 17

Is i, 19 urbem novam conditam vi—armis jure eam paret

florem ætatis—quem ipse patri Hannibalis fruendum præbuit, justo jure eum a filio repeti censet xxi, 3

eum postulare, ut sibi dedatur xxiii, 10

eorum, quæ objecta sunt mihi, partim ea sunt xlii, 41

quæ publica vectigalia locassent, ea rata locatio ne esset xliii, 16 pro eorum

id multo, quam de navali victoria, lætius fuit xxxvii, 28

quandoquidem, ut omnia unus Gabiis posset, ei Dii dedissent i, 54 pro sibi: cf. xxxi, 11 si quid ei ad firmandum augendumque regnum opus esse judicasset, enixe id populum R. merito ejus præstaturum

ea postulavit, ut, etc. iii, 53 i. e. talia

Latio is status rerum erat viii, 13 i. q. tam tristis

iis auspiciis iii, 61 pro tam lætis, tam bonis

ea ætate consulatum adeptus eram vii, 40 h. e. tam provecta ætate

non ea regum æmulatio xliv, 25 pro non tam parva

non eis animis audiebantur, qui aut doceri aut flecti possent xlii, 48

moverunt eo maxime senatum, demonstrando maris terrarumque regionis ejus situm xxxii, 37

ceteros accolas fluminis Hannibal et eorum ipsorum quos sedes tenuerant, simul perlicit donis ad naves xxi, 26 pro et quos eorum ipsorum sedes, etc.

quorum eorum ope ac consilio Veliterni—populo R. bellum fecissent viii, 37 i. e. quorum ex Tusculanis (antea nominatis)

extra quam qui eorum aut ipsi aut parentes eorum apud hostes essent xxvi, 34

aliorum, qui non comparebant, quando quisque eorum inventus fuerit xxxviii, 11

qui eorum circa Macram fluvium incolebant xl, 41 cf. v, 41 it. xxxiv, 35

apud eorum quem manumitteretur xli, 9 pro apud quemcumque eorum

quod ego fui ad Trasimenum—id tu hodie es xxx, 30 pro qualis—talis

quod nondum factum est—ea fieri oportet iv, 5

quod ejus (agri) publicum populi R. esset xxxi, 4 quod ejus (pecuniæ) in publicum relatum non est xxxviii, 54 pro quantum ejus, quoad, etc. Sic sæpissime

pro eo, ut ipsi ex alieno agro raperent agerentque, suas terras sedem belli esse viderunt xxli, 1

quid esse (id esse) aliud, quam mirari iv, 2 cf. cap. 4

dubie ad id (adhuc) voluntatis ix, 15

ut ad id (tempus) venerit exercitus subsidio missus iv, 58

quid se id ætatis solicitassent x, 24 pro tam senem

id consilii animique habiturus sum, quod vos mihi effeceritis iii, 62

cum remisse, id quod erepturi erant, ex SCto Manlius vinculis liberatur vi, 17 pro eo quod, quemadmodum ante Drak. legebatur. Sed vid. Cel. Stroth. ad h. l.

Istic vii, 40 quocumque istic loco, seu volens, seu invitus, constitisti, etc.

Istinc vii, 40 istinc signa canent, istinc clamor prius incipiet—si dimicandum est

Istuc xxviii, 28 ne istuc Jupiter O. M. sirit. pro istud

quicquid istuc præsens necessitas inusserit ix, 8

Ita regem obtruncant i, 5 pro tum vero

ita per seipsum nomen Cæninum, etc. i, 10 i. q. itaque propterea: cf. ii, 54

pax ita convenit i, 3 i. e. his legibus; it. xxiv, 19

non ita ægram esse civitatem iii, 20 pro non tam parum ægram

ita gratiam inire, ut, etc. i, 17 h. e. ea moderatione, tam caute ac prudenter: cf. iv, 7

ita elatus, ut nullum ferox verbum excidat xxvi, 19

ita fama variat, ut—tamen— omnes tradant xxvii, 27

ita indulgere iræ, ut potior sit sanctitas xxiii, 8 cf. v, 12

ita pacem negare, ut non statim bellum incipiat xxiv, 28

ita admissi milites a Pœnis capti, ne senatus tamen iis daretur xxii, 61 i. e. admissi illi quidem, sed senatus iis non datus. Et talia fere præcedentia sunt omnia

ita in Africam transmissurus fuit Sempronius, si collega ad arcendum Italia Pœnum suffecisset xxi, 17 pro tum demum—si, etc. cf. i, 18. iv, 3. xxi, 15. xxiv, 37. xxvi, 24. xxix, 3. xxx, 37. xxxvi, 4

ex Etruria haud ita multum frumenti advectum est iv, 12 pro haud valde multum—nec ita multo post x, 12

Romanam amicitiam, sicut minoribus viribus, quam Massilienses, pari colebat fide xxxiv, 9 pro ita pari colebat fide; quoniam 'sicut' præcedit: cf. ix, 17 ea et singula intuenti et universa, sicut ab aliis regibus gentibusque, ita ab hoc quoque facile præstant: in quo loco illud 'ita' auctoribus codicibus delendum est

Itaque cautum est iii, 36 pro atque ita —et vestram itaque, etc. viii, 13

itaque ergo i, 25 cf. ix, 31 it. xxviii, 12. xxxix, 25 gradus utique Livio pleonasmus

Iter xxxii, 24 per apertum recenti strage iter invadere

progressus modicum iter xxxiii, 6

iter fugæ non expedientes xxxviii, 2

ut iter præparatum fugæ haberent xxxix, 51 pronuntiatum iter xxx, 10

ut iter populo esset xxxix, 44

turba conferta iter reliquum clauserat xxxix, 49

hoc flumine Perseus septum iter hostis credens xliv, 8 pro hosti, quemadmodum Crever. malebat. Sed illud quoque bene et ex more Livii dictum

novo periculoso itinere xliii, 1 vid. Drak. ad i, 14

ne eodem itinere eat xxx, 10

incerti, quam in partem intenderent iter xl, 48

septem millia itineris erant xxx, 5 i. q. iter septem millium

qui summovendo iter ad prætorium facerent xlv, 7 pro aditum

quantum pari viæ per vulnus poterat itineribus extentis xxx, 19

ingens iter agminis erat, sed metus urgebat xxxii, 13

itinera xxvi, 10 de plateis urbis Romæ. Sic xxx, 6 itinera portarum

eorum ambitione artibusque fieri, ut obseptum plebi sit ad honorem iter iv, 25

Iterum xxiii, 32 revocatus præco—ite-

rum renuntiaret eadem

Jubere xxvii, 16 interroganti scribæ—jussit

hastatis jussit xxx, 34 cf. xlii, 28 cui—magistratus creare—jussum erat; nisi cum Crever. legas 'creari'

imperium alicui (esse) jubere xxvi, 41

jussit, ut xxxii, 16 cf. ix, 2 it. xxv, 8

cum, exponerent in consilio, jussisset xliv, 2

duci se extemplo ad consules jubet ix, 24 de transfuga

Campani jubentes, quæ opus essent ad bellum, imperare (Romanos) xxiii, 5

populus jussit de bello xxxviii, 45

quod bellum senatus Perseo jussisset xlii, 33 id explicat Duker. de SCtis, post jussum illum populi (xxxviii, 45) factis

jubere regem i, 22 dictatorem x, 11 duumviros ix, 30 i. q. creare, s. sancire ut creentur

transire in Epirum est jussus, et circa Apolloniam copias continere xxxv, 24 i. e. ex Epiro progressus, prouti jussus fuerat, circa, etc.

Jucundus iii, 51 nec mihi filia inulta honorem ullum jucundum esse patitur

quod nobis non fructu jucundius est, quam ultione xxviii, 39

Judex iii, 44 notam judici (Appio) fabulam peragit

quod his temporibus nondum consulem judicem, sed prætorem appellari mos fuerit iii, 52

judicem consulem appellari iii, 55

accusatorem eundem capitis sui ac judicem esse viii, 32

ferre alicui judicem iii, 24 alibi v. c. iii, 56 dicere

Judicare xxxviii, 60 tantum auri argentique judicatum esse,—pecuniæ vi, 14 i. q. mulctatum: cf. xxiii, 14

quoad vel capitis vel pecuniæ judicasset xxvi, 3

perduellionem alicui judicare i, 26 i. e. perduellionis reum judicare

quem extra culpam belli esse, ipsum Vitruvium judicasse viii, 19 Nempe 'judicare' dicitur eleganter de his, qui facto aliquo præjudicium de re faciunt, et ex eo dant aliis æstimandi copiam: vid. Intt. ad h. l.

Judicium xxxv, 41 judicia in fœneratores severe facta: cf. ii, 52 Menenio diem dicunt—eum oppresserunt—cum capitis anquisissent, etc.

sub jus judiciumque suum totam coëgit gentem xli, 22

Jugum x, 37 quod captivos sine pactione sub jugum misisset: cf. iii, 25 unde intelligatur, quomodo jugum factum sit

sub jugum abituros (victos) iii, 28

sub jugo montis xxii, 18 collis xxxi, 39 Alpium xxi, 35

sub hoc jugo dictator Æquos misit, ib.

jugis ducebat xxii, 18 i. q. per juga ducebat exercitum

per Isthmi jugum navibus traductis Æginam trajiciunt xlii, 16

Jumenta xlii, 1 legati—singula jumenta per oppida—imperabant. Hinc originem cursus publici ducit Spanheimius de V. et P. N. diss. 13. p. 562

Jungere affinitatem cum aliquo i, 1

fœdus cum eo amicitiamque junxit xxiv, 48

cum impari jungi i, 46 de matrimonio

haud dubius, quin Eumenes civitatem quoque suam Persei criminibus junxisset xlii, 14

non dubia spe, cum juncti essent, debellari posse xxv, 35 de conjunctione exercituum

si se rursus tres exercitus ad tres duces junxissent xxv, 37

ut non petisse Saguntinos; sed rerum serie, finitimis domitis gentibus jungendoque, tractus ad id bellum videri posset xxi, 5

jungere ratibus flumen xxi, 47

Romani ponte Ticinum jungunt xxi, 45

junctum vehiculum xxxiv, 1 scil. equis

naves junctæ aliæ binæ ad quinqueremes xxiv, 34

vallo ac fossa ita jungere parat (ea omnia) xxxviii, 4

servati tamen regni, quæ juncta pietati sit, potiorem laudem fuisse xlv, 19

Juniores dicti sunt tempore census primi a septimo decimo ætatis anno ad sextum et quadragesimum i, 43 cf. iv, 5

Jupiter Feretrius i, 10 a feriendo: vid. Plutarch. Romul. pag. 27—'Stator' i, 12 a sistendo: vid. Gronov. Obss. iv, 14 Imperator vi, 29 trium-

phanaque signum Præneste devectum Jovis Imperatoris in Capitolium tulit

Jurare ii, 45 idem deinceps omnia exercitus in se jurat

per milites juratos in consulis verba vii, 16

jurati censores coloniarum xxix, 15

ex animi mei sententia—ut ego remp.—non deseram xxii, 53 prout ego juro, me, etc. Solet autem hoc verbum in tali formula omitti

Jurejurare xli, 15 prætores ambo in eadem verba jurejurarunt. Verbum analogiæ certe non contrarium

Jurgare viii, 33 hæc simul jurgans, querens — plurimis cum lacrymis agebat

Jurisdictio xli, 9 hæc—causa jurisque dictio—consuli decreta est

inter cives et peregrinos jurisdictio xlii, 18 cf. xxviii, 10

Jus patrium i, 26 jus vitæ ac necis in liberos ex lege Romuli

quodcumque—populus jussisset, id jus ratumque esset vii, 17 cf. xxxi, 32

quodcumque sibi cum patria, penatibus publicis et privatis juris fuerit, id cum uno homine esse vi, 14 i. q. patriæ debuerit, etc. id nunc uni debere

quodsi nihil cum potentiore juris humani relinquitur inopi, at ego, etc. ix, 1 i. e. nihil præsidii in jure humano adversus potentiorem. Est autem jus humanum idem quod jus societatis humanæ, ut loquitur Cic. de Off. i, 8

quicquid sancti amœnive circa urbem erat, incensum est, dirutaque non tecta solum, sed etiam sepulcra: nec divini humanive juris quicquam præ impotenti ira est servatum xxxi, 24

auctores fuere contra jus gentium cædis impiæ legatorum nostrorum v, 4

periti religionum jurisque publici —suffectum consulem negabant recte comitia habere posse xli, 18

manente memoria, etiam in discidio publicorum fœderum, privati juris xxv, 18

jure belli liberum te, intactum, inviolatumque hinc dimitto ii, 12 Sic i, 1 duobus omne jus belli Achivos abstinuisse

jus publicum vasum xlv, 18 i. e. jus, ex quo ærarium reditus metallorumet agrorum capit: vid. Crever. ad h. l.

jus de tergo ac vita ii, 29

ager juris sui xxix, 31

jura dedit (populo) i, 8 jure statuenda ix, 20

aliud Antiocho juris statuistis, alio ipsi utimini xxxv, 16

commercium juris præbendi repetendique xli, 25

bello superatas (civitates)—in antiquum jus repetit xxxv, 16 cf. xxxii, 33 it. xxxiv, 57

jus consulere xxxix, 40 pro de jure consulere

jus gratiæ non dare xlii, 24

duæ (præturæ) jure Romæ dicendo xlii, 28 cf. iii, 46

novum jus tentatum xxxiv, 42 de jure civitatis petito per fraudem

vendere jure prædæ xxxviii, 34

extra jus fœderis esse xxxviii, 9 i. e. non esse participem fœderis

nisi illi cogantur in jus judiciumque populi Rom. xxxvi, 39 cf. xli, 22

sub jus judiciumque regis venisse xxxix, 24

ad jus Antiocho inferendi belli aliquantum adjecisse xxxv, 51

quod populus in se jus dederit, eo consulem usurum iii, 9

decessitque jure suo iii, 46

in jus ditionemque recipere xxi, 62 Contra xxxii, 35 hæc duo, semper a Livio conjuncta, dirimuntur 'juris aut ditionis.' Itaque Drak. recte 'ac' recepit, præsertim codicibus adjutus

Jusjurandum patrare i, 24

jurisjurandi adversus fœdera suscepti execrationes horrens x, 39

se jusjurandum dare paratos esse, non videri e rep. etc. viii, 32 i. e. jurejurando affirmaturos esse

milites tunc—jurejurando ab tribb. militum adacti—nam ad eam diem nihil præter sacramentum fuerat xxii, 38 hoc ergo voluntarium fuisse, illud necessarium, dicitur: vid. Intt. ad h. l.

Justitium in tumultu iii, 5 omnium rerum xxvi, 26 remittitur x, 21

exercitu deleto justitium indictum x, 4 vid. Edicere

justitium in foro sua sponte cœptum prius, quam indictum ix, 7

Justus xxi, 3 justo jure aliquid repetere

precarium non justum auxilium ferenti viii, 35

justum tempus comitiorum v, 9

si justa aut si vera pugna esset xxii, 28

justiore altero deinde prælio vincuntur v, 49

justum bellum xxix, 31 opponitur furtivis excursionibus et latrocinio aperto

justum piumque bellum ix, 8

justa arma xxxviii, 22 i. e. legionum arma, quæ opponuntur velitum armis

ut—ad subita rerum duo justi scriberentur exercitus ix, 43 i. q. consulares. Atque etiam x, 25 'exercitus justus consularis' diserte dicitur. Nisi vero 'consularis' a glossa illatum sit

ab justo exercitu justa ira facta vi, 31 de populationibus gravioribus

justi ducis speciem nactus xxv, 1 i. q. legitimi

omnia justa in deditionem nostram perfecta erunt ix, 8

operi aliisque justis militaribus ita assuefecit, ut brevi rex non equiti magis fideret, quam pediti, collatisque æquo campo signis justo prælio Carthaginiensem hostem superaret xxiv, 48

justis omnibus hospitalibus, privatisque et publicis funguntur officiis ix, 6

propter mundiorem justo cultum viii, 15 cf. xxii, 50

Juvare xxviii, 38 Diis bene juvantibus. Sic i, 37 vento juvante

cum commoditas juvaret iv, 60 i. e. fructus, utilitas delectaret: vid. Gronov. ad h. l.

occasionem juvandarum ratione virium trahendo bello quærebat vi, 23

Juvenalis xl, 14 i. q. juvenilis

Juvenis i, 56 dicitur cui sunt duo adolescentes filii: cf. ii, 4 it. x, 14 ubi tribuni militum juvenes dicuntur

juvenes senioribus oppositi i, 43 pro 'juniores;' atque ita legend. Drak. conjiciebat. Sed est Græcis Latinisque hic mos, ut comparativos et positivos jungant, cum quidem illi horum vim habent

Juventa xl, 6 medium robur juventæ, i. e. ipso Livio explicante, ætas triginta annorum

Juventus lecta xxviii, 46 principes juventutis vi, 13 de Latinis equites enim illis principes juventatis, equites seminarium senatus xlii, 61 Contra ii, 12 pedites videntur intelligendi esse: vid. Drak. ad h. l.

peregrina juventus, Latini Hernicique v, 19

juventus — fundentes — cœpere vii, 2

ex multa juventute regi pedites conscripsit xxiv, 48

suos juventute armis Samnites juvisse ix, 25

quod roboris in juventute erat xxxv, 38 i. e. milites exercitus

Juxta se conjuges liberosque vexari xli, 6

juxta obsidentes obsessosque inopia vexavit ix, 13

juxta hyeme atque æstate v, 6

per dubios infestosque populos juxta intentus ad Hasdrubalem pervenit xxiii, 28

omittendam rem parvam ac juxta magnis difficilem xxiv, 19

apud quos juxta divinas religiones fides humana colitur ix, 9 i. q. proxime d. r.

juxta eam rem ægre passi—quam cum consulatum vulgari viderent x, 6

navalesque socii juxta effusi ac si insulis, etc. xxii, 31

L.

Labare ii, 39 postquam apparuit, labare plebis animos, i. e. inconstantes fieri

suberat tamen quædam suspicio animis, labare fidem sociorum xxxii, 30

quod labare iis adversus Pœnum fidem senserat xxvii, 1

qui sociorum ad eam diem firmi steterant, tum labare cœperunt xxxii, 61

sicubi populo R. sua fortuna labet xlii, 50

labans disciplina xxxvi, 6 i. e. laxior, deficiens paulatim

memoria labat v, 18 i. e. vis memoriæ deficere incipit

Labes xlii, 15 labe terræ in aliquantum altitudinis diruta erat

eam labem civitatibus opulentia repertam (seditionem) ii, 44 i. e. ruinam, perniciem

hujus mali labes ex Etruria Romam, velut contagione morbi penetravit xxxix, 9
qui ob ereptum censuræ regnum labem secundæ dictaturæ suæ imposuerint iv, 32
in se receptam labem, quæ Evandri fuisset xlv, 5 i. e. sacrilegium
Labi xli, 21 faces per cœlum lapsæ sunt in Lanuvino
labitur disciplina Præfat. i. e. sensim in deterius abit
inde labi cœpit (quæstio) ad viliora capita ix, 26
labi inter media consilia ix, 12 h. e. inter duo extrema, suspensum esse
misericordia se in speciem crudelitatis lapsum iii, 50
in errorem emendabilem visus lapsus esse xliv, 10
Labor iv, 35 Romanos per tot annos terra marique tanta pericula ac labores exhausisse
militiam in opere ac labore—sub pellibus durare v, 2
cum primum pati laborem visa potuit xxxvii, 45
ubi suorum plurimum laborem vident iv, 38 i. q. ubi suos præcipue laborare; h. e. infeliciter pugnare vident
Laborare xxii, 39 veritatem laborare nimis sæpe, aiunt, extingui nunquam; i. e. obscurari, opprimi
utique nunquam nostris locis laboravimus ix, 19
quod civitas fœnore laborabat xxxv, 7
Romæ simul delectu, simul tributo conferendo laboratum est v, 10
adeo in quæ laboramus sola crevimus vii, 25
Lacerare xxvi, 35 plebem R. perdendam lacerandamque sibi consules sumsisse
classis lacerata tempestate xxix, 18
idem furor et Cretenses lacerabat xli, 25
dum ad se quisque opes rapiunt lacerantes viribus xlv, 9 de iis, qui distraxerunt regnum Alexandri M. post ejus mortem. Gronov. legi volebat 'laceratis viribus.' Burmannus autem ad Ovid. Metam. i, 626. vicibus; i. e. per vices
principum orationibus lacerari xxix, 19
laceratus probris in senatu xxxi, 16
in concionibus lacerarent, rogationemque promulgarent xli, 6
Lacessere xxxiii, 28 nunquam, si conscius esset, oblaturum se multitudini, mentionemve cædis, nullo lacessente, facturum fuisse
lacessere mentionem rei temere actæ xl, 54
Lacrymari gaudio xxvii, 17 Similiter cap. 19 effusæ gaudio lacrymæ
Lactens xxxvii, 3 nocte lactentibus rem divinam fecerunt. 'Lactens' ex auctoritate Servii est, cui lac præbetur: 'lactans' contra, quæ lac præbet. Sed tamen 'agnus cum ubere lactenti natus' memoratur xxvii, 4 Ceterum lactentes hostiæ majoribus, quæ non amplius crescant, opponuntur xxii, 1 cf. xxv, 12
Lacus v, 16 cave in mare manere suo flumine sinas (lacum Albanum)
lacus sternendos lapide—locaverunt xxxix, 44
Læte id ingenium tutores atque amici ad precipitandum in omnia vitia acceperunt xxiv, 4 Alii 'ea ætate, id ingenium,' etc. legi volunt; alii aliter: vid. Intt. ad h. l. non neglecto Cel. Strothio, qui 'ea ætate' in textum recepit, neque tamen constituit 'ea ætate' sitne de tempore, historice quidem, accipiendum, an pro 'ea ætate puerum, id,' etc. Quid si legatur, 'eam ætatem, id ingenium?' vid. quæ supra in v. Ætas notavimus
Lætitia victoriæ xlv, 13 luxuriosa ii, 21 i. e. abusum potestatis efficiens
Lætus i, 18 læta repente pax, pro læta et repentina pax. Nam paulo ante erat 'repentina quies'
haudquaquam tam victoria lætum, quam quod, etc ix, 28
læta alieno crimine oratio iv, 40
læto conditionem accipienti xxix, 1
ingenia incolarum latrocinio læta xxviii, 22
Lævus xxxii, 29 Minucius in læva Italiæ ad inferum mare flexit iter
Lamentabilis iii, 47 cum—lamentabilis eum mulierum comploratio excepisset
Lamina xli, 20 parietibus totis lamina inauratum (templum)
tria signa cum titulo laminæ æreæ inscripto xxiii, 19

Lana i, 57 lanæ dedita pro lanificio
lana alba velatis capitibus xxiv, 16

Languidus i, 4 posse quamvis languida mergi aqua, spem ferentibus dabat

Lanienæ xliv, 16 lanienasque et tabernas conjunctas in publicum emit

Lanista xxxv, 33 quam populum R. cum Antiocho, lanistis Ætolis, non sine motu magno generis humani et pernicie Græciæ dimicare; i. e. auctoribus, incitantibus: vid. Clav. Cic. in h. v.

Lapidare xxvii, 37 de cœlo lapidaverat
imbri lapidavit xxx, 38 i. e. pluit imbre lapideo: cf. xliii, 13

Lapidatum xxix, 13 propter crebrius eo anno de cœlo lapidatum; i. q. lapidatio, lapidum veluti grando: cf. xlii, 2

Lapis xxii, 1 ardentes lapides cœlo decidisse. Drak. legi malebat 'lampades'
lapis sacer xli, 13 sunt, qui statuas Deorum intelligant; alii de ceteris lapidibus religiose cultis capiunt; Drak. denique de lapide cœlitus lapso et cap. 9 memorato. Media sententia tutior videtur
sacrumque iis lapidem, quam matrem Deum esse incolæ dicebant, tradidit, ac deportare Romam jussit xxix, 11
ad lapidem octavum viæ, quæ nunc Appia est, perveniunt vii, 39

Laqueatus xli, 20 templum laqueatum auro

Lar xxvi, 25 eum ne quis urbe, tecto, mensa, lare reciperet
idem dedicavit ædem Larium Permarinum in Campo xl, 52

Large partiendo prædam xxi, 5 gratiam referre xxxviii, 8

Largior xxiv, 46 imber—sonituque primo largioris procellæ strepitum molientium portam exaudiri prohibuit

Largiri i, 54 apud milites vero obeundo pericula ac labores, pariter prædam munifice largiendo: cf. vi, 2

Largitio i, 54 largitionis inde prædæque et dulcedine privati commodi sensus malorum publicorum adimi
largitio cedit in gratiam tribunorum iv, 44
largitio ædilitia xxv, 2 de ludis ab ædilibus edi solitis munerum nomine

Largitor prædæ ix, 42 de duce liberali a minime largitore duce vi, 2 Sermo est de concessa præda: cf. cap. 16

Lascivia xxiii, 11 lasciviam a vobis prohibetote; i. e. irreligiosam lætitiam. Nisi vero hæc oraculi potius dictio est, ut aliæ ejusdem loci formæ, et carminis Græci potius quam Livii
militum lascivia in consulem (ovantem) iv, 53

Lascivire xxvii, 4 lascivientium piscium modo exultasse (angues)

Late depopulato agro ix, 36
per arma, per viros late stragem dedere viii, 30
terrorem late agrestibus injicere xxv, 9
nec ullo ante bello latius inde actæ prædæ ii, 60
hac expeditione motum latius erat, quam profligatum, bellum ix, 37
latius patefacta (acies) ix, 27 i. q. rari ordines
occupari latius imperii fines volebat i, 56

Latebrosus locus xxi, 54 erat in medio rivus, præaltis utrimque clausus ripis, et circa obsitus palustribus herbis, et, quibus inculta ferme vestiuntur, virgultis vepribusque, quem ubi ad equites quoque tegendos satis latebrosum locum circumvectus ipse oculis perlustravit

Latex xliv, 33 quorum laticum venæ in mare permanantes undæ immiscerentur

Latine xl, 42 Cumanis eo anno petentibus permissum, ut publice Latine loquerentur. Osce antehac locuti videntur, quippe qui regione Oscorum continebantur. Aliter Lipsius de pronuntiatione Linguæ Lat. p. 15. qui putat Græce locutos, et h. l. ad publica negotia refert. Sed Dukero verbum 'loqui' obstare videtur
ut præconi Latine vendendi jus esset, ib.

Latio auxilii ii, 33 suffragii ix, 43 cf. xlv, 15

Latium Capuaque agro mulctari viii, 11

Lator plebisciti ix, 30 si inter accipiendas de suis commodis rogationes, spem honoris latoribus earum incidant vi, 39

Latro xxxv, 7 latrones et hostes sibi invicem oppositi: cf. xl, 27 latrones et prædones iidem xxxiv, 21

Latrocinium viii, 34 latrocinii modo cæca et fortuita pro solenni et sacrata militia sit
latrocinii magis, quam belli more xxi, 35 cf. xxix, 6 it. xxxiii, 29
latrocinium maritimum xl, 42 de populatione oræ maritimæ: cf. x, 2

Latus xxiii, 46 ager—virtutis causa latus datus est
acerbitas in delectu non damno modo civium, sed etiam laceratione corporum lata—invisa erat vii, 4
latius regnum opulentiusque, quam accepisset, facturum xxiv, 49
latior et re et personis quæstio ix, 26

Latus xxiv, 25 avertit ab consciis in insontes indicium—ab latere tyranni, quorum, etc. i. e. in insontes quosdam eorum, qui essent ab latere tyranni, s. familiares ejus

Laudator ii, 47 idem in utroque laudator; i. e. utriusque

Laurea xxiii, 11 coronatus laurea corona. Videntur esse repetita verba antistitis sacrorum
lauream insignem deferre vii, 13 sc. milites imperatori cupiunt

Laureatus xlv, 1 laureatæ literæ: vid. literæ—tabellæ laureatæ, ib. i. e. literæ rerum lætarum nuntiæ: vid. Salmas. ad Lamprid. Alex. Sev. cap. 58

Laus certaminis i, 57 i. e. quam quis habet ex aliorum de se certamine
vitiatam memoriam funebribus laudibus reor viii, 40 i. q. laudationibus
Mænii celebre nomen laudibus fuit iv, 53
Diis immortalibus laudes gratesque egit xxvi, 48

Lautia: vid. Locus

Lautumiæ xxxii, 26 triumviri carceris lautumiarum intentiorem custodiam habere jussi

Lautus pure xxxix, 9 i. e. pura lotus aqua, auctore Festo

Laxamentum vii, 38 laxamento cogitationibus dato
leges—nihil laxamenti nec veniæ habere, si modum excesseris ii, 3
si laxamentum dederis v, 5 sc. obsessis: cf. xliii, 18
si quid laxamenti a bello—Samnitium esset ix, 41
ne quid laxamenti sit Samnitibus ad subsidia—mittenda x, 39 cf. ii, 24

Laxare xxxii, 5 Philippum, quantum ab assiduis laboribus itinerum pugnarumque laxaverat annus, tanto magis intentum, etc.
annona haud multum laxaverat xxiii, 20 scil. se, s. laxata erat: cf. xxvi, 20 Contra active ii, 34 conditiones laxandi annonam
laxare elatum pedem ab stricto nodo xxiv, 7
laxatæ custodiæ xxi, 32 i. q. intermissæ, sublatæ

Laxius xxviii, 24 quod in hostico laxius rapto suetis vivere arctiores in pace res erant

Laxus x, 5 qua satis laxo spatio equi permitti possent
in quo negligentiæ laxior locus esset xxiv, 8
urbi cum pace etiam laxior annona rediit ii, 52
laxiorem diem dare xxxix, 17 i. e. terminum, quem nos dicimus longinquiorem

Lectio ix, 29 ob infamem et invidiosam senatus lectionem
deformatum ordinem prava lectione senatus, ib. cap. 30 vid. Inquinare

Lectisternium v, 13 lectisternio tunc primum in urbe facto
eorumque monitu lectisternium fuit vii, 2 cf. cap. 27
lectisternium—iisdem, quibus ante, placandis habitum est Diis viii, 25 cf. xxii, 10
in quibus (fanis) lectisternium majorem partem anni esse solet xlii, 30 cf. xxxvi, 1 etenim non in omnibus templis habebantur

Lectus xxxix, 6 luxuriæ—peregrinæ origo ab exercitu Asiatico invecta in urbem est: ii primum lectos æratos, vestem stragulam pretiosam, etc.

Legare i, 3 Numitori qui stirpis maximus erat, regnum vetustum Silviæ gentis legat
ab frequentibus Samnitium populis de fœdere renovando legati ix, 20
consulem legari ad id bellum xxxvi, 1
suspecti et ministri facinoris—qui Romam legati fuerant xl, 54

Legatio decreta necdum missa xxi, 6
neque colloquium postea Philippo dedit, neque legationem aliam, quam quæ omni Græcia decedi nuntiaret, admissurum dixit xxxii, 37
legationes deinde ceteræ in senatum introductæ auditæque xxviii, 39

legatio erat minime in partem ullam liberi aut simplicis animi xxxvi, 5

a multis legationibus protinus in via aditus xxvi, 51 cf. i, 9 it. iv, 58. v, 37. xxxii, 1

legationem renuntiare xxiii, 6 h. e. quid gestum sit in legatione: cf. xxxi, 17

ut legatio renuntiari ab Roma posset xxxvi, 35 cf. ix, 4

ut duo legationem referrent xxiv, 48 cf. vii, 32

Theodotum—in eam legationem miserunt xlv, 25 in eam legationem profecti xxi, 63

huic tam perplexæ legationi, quia non satis in promtu erat quid responderet, legatos se missurum ad eos dixit, qui de iis, quæ—loquerentur xxxvi, 5

Legatus primi principis xxvi, 6

Scipionem—a fratre—cui—legatus in Africam iret xxxviii, 58

et tu L. Minuci, donec consularem animum incipias habere, legatus his legionibus præeris iii, 29 i. e. tanquam legatus: vid. Drak. ad h. l.

Legere de virgine Vestali i, 3 cf. cap. 20 de Pontifice, ib. cf. xlii, 28 it. xliii, 11

quibus legendi, quid mallent, copia non fuerit ix, 45 i. q. optandi, eligendi

legere equites xxix, 32 milites xxxvii, 51 senatum xl, 53 cf. xliii, 15

qui senatum primus (Appius) libertinorum filiis lectis, inquinaverat ix, 46

Decium, qui sacra faceret, legi rite non potuisse x, 7

lectus a Sempronio princeps in senatu xxvii, 11

conscriptos videlicet in novum senatum appellabant lectos ii, 1

dictator magistrum equitum sibi legit M. Æmilium Paulum x, 3

supplemento in alias (legiones) lecto xxiv, 44

loca pacata me ad hybernacula lecturum xl, 35

Legio Romana xl, 36 Tusculana iii, 18

legiones quaternum millium vi, 22 cf. xxviii, 28 Carthaginiensium xxvi, 6 Samnitium vii, 32 Gallorum xxxviii, 17 Latinæ vi, 32 Etruscæ ii, 45 Caudinæ ix, 12 i. e. Samnitium ad Caudium castra habentes—'Macedonicæ' xliv, 1 i. e. Romanæ in Macedonia

legiones decretæ commemorantur sine imperii mentione xxvi, 1

legiones — compulsos iv, 19 cf. xxviii, 28

legiones auratæ xlv, 39

legione classis—præmissa xxii, 57

legio linteata, ab integumento consepti, quo sacrata nobilitas erat, appellata est x, 38

Legionarii equites xxxv, 6 cf. xxvii, 11 vid. Eques

Legitimus ix, 9 verba legitima dedentium urbes

legitimus honor xxxiii, 25 i. e. legibus concessus

Lembus xxiv, 40 lembi biremes

lembum armatum ad pertrahendam eam navim miserunt xl, 4

Lemnisci xxxiii, 33 i. e. vittæ, quæ sunt in honoribus Deorum usitatæ: vid. Clav. Cic. in h. v.

Lenire ii, 45 diem tempusque forsitan ipsum leniturum iras: cf. xl, 7 it. de seditione v, 24 cf. xxxviii, 24

Lenis clivus vi, 24 cf. xxix, 33

omnia fastigio leni subvexa xxv, 36

decurritur ad leniorem verbis sententiam, vim tamen eandem habentem vi, 19

Leniter demissa aquila i, 34

leniter editus collis ii, 50

castigando increpandoque plus, quam leniter agendo xxvii, 9 acerbius leniusve egerunt xxxix, 25 cf. ii, 61

nimis leniter latam suam injuriam ratus xxix, 9 Drak. edidit 'leviter.' Utrumque bene Latine dicitur:—leniter queri xxvi, 21

Lente x, 5 quanquam lente procedunt, jam tamen ad impetum capiendum, equiti utique, modicum erat spatium

Lentus vi, 8 ut in eo tam lentæ spei victoriam expectaret: cf. v, 5 nec ipsi lentiorem spem facimus; i. e. nec ipsi in causa sumus, ut lentius eveniat id, quod speramus

Hannibalem lenti spectamus xxii, 14 Proprie 'lenti spectare' dicuntur, qui spectaculo non concitantur in iram, ejusque indignitate non commoventur ad vindictæ cupiditatem.

Nam omnino 'lentus' est tardus in sentiendo eo, quod iram, odium commovere potest; unde etiam 'lentitudo' ita dicitur. Exempla Ciceroniana: vid. in Clav. Cic.

Letum oppetere xlv, 26
per omnes vias leti interficere xxxi, 18 novo genere leti i, 51 tum me Jupiter O. M. domum, familiam, remque meam pessimo leto afficiat xxii, 53

Levare xxiv, 29 levaverunt modo in præsentia velut corpus ægrum, quod mox in graviorem morbum recideret
vis morbi levata iv, 25
atqui non indignitas rerum sponsionis vinculum levat ix, 9 i. q. laxat
levarique quamprimum regionem suam tanta urgente hominum turba cupiebant xxi, 26
cum injusto fœnore gravatum æs alienum—levasset xlii, 5
levare fœnus vi, 27 it. cap. 39 fœnebrem rem vii, 21
levare religione animos xxi, 62 publica cura annonam iv, 13
levata ignominia iv, 43 cf. xlv, 15 de Censore
levatur dedecus judicii iii, 72 i. e. minuitur, tollitur

Levis v, 15 auctor levis, nec satis fidus
levissima mutandæ fidei ingenia xxviii, 44
levis auctoritas xxi, 10 cf. xxvi, 22

Levitas xxxi, 33 quos (transfugas) levitas ingeniorum, ad cognoscendas hostium res, in omnibus bellis præbet

Leviter xxix, 9 neglectam ab Scipione et nimis leviter latam suam injuriam ratus

Lex ii, 1 imperia legum potentiora, quam hominum
leges rem surdam, inexorabilem esse ii, 3
id vos sub legis superbissimæ vincula conjicitis iv, 4
lex regia xxxiv, 6 pro una de legibus ab aliquo regum Romanorum latis: cf. vi, 1 duodecim tabulæ et quædam regiæ leges
sanciendo novam legem, ne quis—crearet iii, 55 i. q. quæ vetaret, ne quis, etc. cf. iv, 24
legibus dictis stare ix, 5
quando lege agi posset ix, 46
solenne auspicatorum comitiorum in castra et provincias, procul ab legibus magistratibusque ad militarem temeritatem transferri xxvi, 2 vid. Sacratus

Libare Diis dapes xxxix, 43
libatoque jocinore intactos angues abiisse xxv, 16
nusquam ante libatis viribus Italiam aggrediendam xxi, 29

Libellus xxix, 19 libellis palæstræque operam dare. Libelli per contemtum dicuntur de libris Græcorum et doctrinæ Græcæ, quæ etiam ab Scipione in castris tractabatur

Liber iii, 10 libri per duumviros sacrorum aditi; i. e. Sibyllini, nuspiam ante memorati
libri aditi, quinam finis—a Diis daretur x, 47 sc. unde intelligeretur, etc.
ibi ex libro vetere linteo lecto sacrificatum x, 38

Liber xlii, 6 sedes liberæ hospitio datæ
libera fide xxx, 4 i. e. liberatus
totam hyemem liberam habere in apparatus xxxvii, 8 cf. xxii, 4 it. xxxiii, 3
libero mendacio abutebatur xxxv, 12
liberum fœnus xxxv, 7 i. e. legibus non circumscriptum
libero conclavi ad quæstionem servarent xxxix, 14
Carthago libera cum suis legibus xxxvii, 54 Gr. ἐλευθέρα, αὐτόνομος: cf. xxv, 16
liberi ac suis legibus viventes xxv, 23 it. xxx, 37 copula tamen omissa
liber jure belli ii, 12 i. q. a jure: sequitur enim 'intactus immolatusque'
prædaque omnis, præter libera corpora, militi concessa est vi, 13
libera custodia: vid. Custodia
eques corpore armisque liber xxi, 5 i. e. extans ex aqua
nec deductis præsidiis spei liberam vel obnoxiam timori sociorum relinquere fidem xxvi, 38
liberum fingenti (ad fingendum) colloquium xxx, 30
quod (crimen) quia testem habere non posset, liberius fingenti sit xxvi, 38 Similiter ix, 12 facilis jungenti Rom. acies, facilis partienti dicitur
animus religione liber ii, 36 h. e. qui non movetur ostentis, et similibus, ut propterea aliquid timeat
liberum arbitrium iv, 43 pro suffragio. Et est in eodem capite 'liberum suffragium'

Quintio liberum arbitrium pacis ac belli permissum xxxii, 37

Liberalis xxiii, 46 ob—spem liberalioris militiæ: i. e. quia sperabant meliori se imperio apud Romanos usuros esse

Liberare xxvii, 37 mentes religione liberatæ

senatus nec liberavit ejus culpæ regem xli, 19

nisi oculos quoque liberassent ab tanti memoria decoris vi, 20 i. e. removissent ab oculis, quod in memoriam revocare decus illud, et impedire posset, quo minus ex vero judicaretur. Sic alibi 'lingua et animi liberari' dicuntur: vid. Lingua

cum augurato liberaretur Capitolium, Juventas Terminusque, etc. v, 54

Liberator i, 56 ut sub ejus obtentu cognominis liberator ille populi R. animus opperiretur tempora sua

Liberi i, 13 ne se sanguine nefando soceri generique respergerent: ne parricidio macularent partus suos, nepotum illi, liberum hi progeniem: pro liberis ipsis

Libertas patrum vi, 26 i. q. fortitudo

libertas animusque ii, 56 h. e. animi libertas

in libertate esse xlii, 42 in libertatem asserere iii, 45 vindicare, ib. vid. in his vv. it. in Æquus

conditor Romanæ libertatis viii, 34 vid. Clav. Cic. in h. v. ult.

Libertinus xliii, 12 mille socii navales, cives R. libertini ordinis. Locus clarus ad intelligendum discrimen libertinorum et libertorum

Libitina xl, 19 ut Libitina tunc vix sufficeret: i. e. ii, qui funera facienda redimere solebant; sicut Horatius dixit 'Libitinæ quæstum:' cf. ib. cap. 21

Libra iii, 26 coronam auream libram pondo; sc. habentem: cf. iv, 20

libraque et ære liberatus vi, 14 i. e. per manumissionem justam libertatem accepit

Libramentum xxiv, 34 gravi libramento plumbi recellente ad solum

Libratus xxx, 10 gravior ac pondere ipso libratior—superne—ictus: i. e. validior: cf. xlii, 65

librata cum sederit (glans) xxxviii, 29 'librare' eleganter dicitur, præsertim apud poëtas, pro ei quo ferire velis, aliquo motu vim majorem addere, ut alte attollendo, torquendo, circumagendo. Hinc in l. c. glans dicitur librari, cum circumactu fundæ nisum majorem accipit: vid. Sedere

librata ponderibus pila vii, 23 (e loco superiori emissa)

Licentia iii, 37 malle licentiam suam quam aliorum libertatem

tantum licentiæ sumsisse vi, 40 vid. Exauctorare

cum hac, quæ nunc solemnis est; licentia ix, 30

si qua licentia populando effusus exercitus ix, 31

muliebra jura, quibus licentiam earum alligaverint majores nostri xxxiv, 3

Licere iii, 50 si liberæ ac pudicæ vivere licitum fuisset

neminem eorum per Italiam ire liciturum xlii, 36 vid. infra in v. Nemo ult.

Lictor xxvi, 15 præconi imperavit, ut lictorem lege agere juberet

lictor proximus xxiv, 44 qui antecedit proxime magistratum. Sic etiam Cic. dixit Verr. v, 44 vid. Paludatus

Lignator x, 25 lignatores ei cum præsidio occurrunt—lignatum se ire—habetis affatim lignorum: redite et vellite vallum: cf. xxv, 34

Lignarii xxxv, 41 et iidem porticum extra portam trigeminam inter lignarios fecerunt. Recte cepit Crever. 'inter lignarios' de loco sic dicto ab ejusmodi opificibus. Melius tamen adhuc, opinor, B. Patruus illa verba intelligi volebat de negotioribus ex eo genere: vid. Clav. Cic. in v. Falcarius

Limes xxii, 12 inde Præneste ac transversis limitibus in viam Latinam est egressus: cf. xxxi, 24 it. xxxii, 13

Lineamentum xxi, 4 habitum oris lineamentaque intueri

similitudo oris vultusque et lineamenta corporis xxvi, 41

Lingua vi, 16 et linguam et animos liberaverat hominum? pro linguas: cf. xxii, 45 it. xxxii, 21

lingua promptus hostis ii, 45 h. e. male dicax, qui acerbe provocaverat

in altum lingua excurrens xxxvii, 31 cf. xliv, 1 vid. nos in Glossario Ammianeo, ad h. v.

Linteatus: vid. Legio

Linteum x, 38 ibi—locus est, conseptus cratibus pluteisque et linteis contectus, etc.

Linteus ix, 40 linteæ candidæ tunicæ ibi ex libro vetere linteo lecto sacrificatum x, 38

Liquescere xxi, 36 per fluentem tabem liquescentis nivis ingredi

Liquido xxxix, 47 nihil horum neque Demetrium docere dilucide, nec se satis liquido discere ab eo senatus cum cerneret posse

Lis xxiii, 4 secundum eam (partem) litem indices dare, quæ magis popularis aptiorque in vulgus favori conciliando esset: vid. Gronov. ad h. l.

voluntatis nostræ tacitæ velut litem æstimari vestris in nos sermonibus xlv, 24 vid. supra in v. Æstimare

Litare xxvii, 23 consules religio tenebat, quod, prodigiis aliquot nuntiatis, non facile litabant: i. e. bona exta reperiebant

nec auspicato nec litato instruunt aciem v, 38

Litatio xli, 15 usque ad litationem sacrificari jussit: i. e. plurimas deinceps victimas cædere, donec bona exta reperiantur; quod cum tamen non fit, non litasse dicitur

sine litatione cæsæ hostiæ xxvii, 23 i. e. extis lætis non inventis

Literæ i, 7 Evander—venerabilis vir miraculo literarum, rei novæ inter rudes artium homines

quod parvæ et raræ per eadem tempora literæ fuere, una custodia fidelis memoriæ rerum gestarum vi, 1 i. e. breviora et minus obvia quævis monumenta literarum: cf. vii, 3

Etruscis literis innutritus erat, linguamque Etruscorum probe noverat ix, 36

literæ consulum a Gallia allatæ xxxii, 1

literæ auditæ x, 45 i. e. recitatæ

Lixa xxi, 63 lixæ modo, sine insignibus, sine lictoribus, profectum, etc. pro homine cujuscumque sortis vilioris

Locare ii, 50 cum improvidi effuso cursu insidias circa ipsum iter locatas superassent: cf. xxix, 2

locatus in urbe (dux) xxii, 38 in partem deteriorem dictum

ut agrum Campanum censores fruendum locarent xlii, 19 cf. xxvii, 11

ut bene locatus, mansit in ea familia aliquamdiu honos ii, 42

locare agrum frumento xxvii, 3 i. e. pro vectigali frumentario

ædes Salutis a censore locata est ix, 43

Junoni templum locavit v, 24 i. e. extruendum curavit

Locatio xlv, 18 locationes prædiorum rusticorum.* Crever. putat intelligendam eam esse de prædiis, quæ proprium fuissent regum Macedonicorum patrimonium, eaque, olim locata a regibus, Romanos vel vendidisse postea, vel donasse

Locus i, 1 urbi locum quærere

urbi condendæ locum elegerunt v, 54

propinquitas loci—stimulabat i, 15 int. de ipsa urbe R.

ita natus est locus ix, 2

Boii locum insidiis quærentes xxxv, 4

utique nunquam nostris locis laboravimus ix, 19

avia commeatibus loca gravis armis miles timere potest, ib.

nullo verius, quam ubi ea cogitentur, hostium castra esse xxii, 53 pro nullo loco verius, etc.

primo impetu locos omnes, præter arcem, cepere xxiv, 2 (loca)

in loca tuta evasere xxviii, 11 i. e. munita: vid. Mediterraneus

dum vix locis, quibus vicerant, credunt ix, 9

loca detestabilia esse, neque in iis quicquam postea poni dedicarique placere eorum, quæ in loco puro poni dedicarique fas esset xxxi, 44

sarta tecta exigere sacris publicis et loca tuenda more majorum traditum esset xlii, 3 loca simpliciter dicta esse pro publicis seu communibus, ut Cic. vocat Epp. Div. xiii, 1 non videtur Dukero: cf. xxvi, 32 it. xxvii, 5

locum publice pararet, ubi deverteretur xlii, 1

locus inde lautiaque legatis præberi jussa xxviii, 39 i. e. hospitium sine impensa assignandum, cum instrumento domestico ceterorumque vel donorum vel honorum generibus legato haberi solitis: cf. xxx, 17 ad hoc ædes liberæ, loca, lautia legatis decreta

loco pelli dicuntur patricii x, 8 Hic locus intelligendus in universum de sacerdotio. Verba ipsa hæc sunt: et nunc tribunus—quinque augurum loca, quatuor pontificum adjecit, in quæ plebeii nominentur; non ut vos,

Appi, vestro loco pellant, sed, ut adjuvent vos homines plebeii divinis quoque rebus procurandis, sicut in ceteris humanis pro parte virili adjuvant: vid. B. Patruum in Actis Eruditorum ad a. 1741, pag. 196

pancis suffragio populi relictis locis ix, 3

honesta loca ducere xlii, 34 de centurionibus: al. ordines

quid jam integri esse in corpore loci ad nova vulnera accipienda iv, 58

communis res per hæc loco est pejore iii, 68 vid. Status

missis ad coss. nuntiis, quo loco res essent ii, 47 i. e. quales

in quo negligentiæ laxior locus esset xxiv, 8

quando verba vana ad id locorum fuerint ix, 45 i. q. ad hoc usque tempus: cf. xxv, 19 it. xliii, 5

Longe alia omnia inquirenti comperti sunt xxiii, 43

genere, fama, divitiis longe primus xxix, 28

Longinquitas x, 31 quinam sit ille, quem non pigeat longinquitatis bellorum scribendo legendoque, quæ gerentes non fatigaverunt

qui quinquennalem ante censuram et longinquitate potestatem dominantem, intra sex mensium et anni coëgisset spatium ix, 33

Longinquus ii, 34 adeo finitimorum odia longinquis coëgerant indigere auxiliis

longinqua cura xxii, 33 i. e. cura rei procul remotæ

ne longinquam militiam non paterentur Falisci iv, 18 i. e. longam. Sic vi, 42 'fuga longinqua' dicitur

et aut tempore longinqua, aut præceps periculo victoria esset ix, 24

Longus vi, 32 longa societas: it. xxviii, 44 —oratio

nec in longum dilata res v, 16

ferrum autem tres longum habebat pedes xxi, 8 i. q. in longum, uti vulgo legitur; h. e. in longitudinem, quemadmodum alibi in latum, in altum, etc.

Loqui xxxvi, 5 legatos se missurum ad eos dixit, qui de iis, quæ ad illos seque communiter pertinerent, loquerentur: i. e. cum iis agerent, consultarent

cum aliquamdiu secreto locuti essent xxxii, 35

ne singulas loquar urbes v, 54 cf. v, 5

Cumanis permissum, ut publice Latine loquendi jus esset xl, 42

Lucrum xl, 8 de lucro tibi me vivere scito: vid. Meritus: it. Clav. Cic. in h. v. cf. Terent. Phorm. ii, 1. 16

Luctari in pestilenti atque arido circa urbem solo vii, 38 de agricolis

Luctatio tetra xxi, 36 de iter facientibus per Alpes

Lucus ibi, frequenti sylva et proceris abietis arboribus septus, læta in medio pascua habuit xxiv, 3 illud interius spatium videtur 'lucus' dictum fuisse

sub lucum pabulatum—quidam dilapsi fuerant xxv, 39 nisi vero cum Gronov. et Crever. 'lucem' legas

Ludere xliv, 18 ludis circensibus—ursos et elephantos lusisse

Ludi Romani scenici xxxi, 4 ludi Romani in circo scenaque xxxiii, 25 Quia ludi R. tantum sunt Circenses, non scenici; 'scenici' item 'scenaque' tantum ad 'ludi' referri debet

ludi Taurilia xxxix, 22 Sic Latinis dicitur v. c. ludi Consualia i, 9 ludi Cerealia xxx, 39 amplissimi ludi ii, 37

se ab ludis, festis diebus, cœtu quodam hominum Deorumque, abactos esse, ib.

'ludis' absolute pro tempore ludorum ii, 36 cf. xxvii, 36 it. xxxii, 26

Ludibrium casus ediderit fortuna xxx, 30

ad ludibrium casuum humanorum xlv, 21

ludibrium verius, quam comes (Brutus) i, 56 i. e. qui ludibrio habetur. Sic ix, 11 ludibria religionum

ludibrium oculorum specie terribile ad frustrandum hostem commentus xxii, 16

ludibria oculorum auriumque credita pro veris xxiv, 44

Ludificari xxvii, 46 ludificatus hostem omnibus artibus belli: cf. i, 50 it. xliv, 36

munificentia inæquali sese aliosque ludificari xli, 20 cf. xxii, 39 it. xxiii, 47

Ludificatio hostis xxii, 18 plebis vi, 27

ea ludificatio veri et ipsa in verum vertit xxvi, 6 cf. vii, 39

Ludio vii, 2 quia hister Tusco verbo

ludio vocabatur

convivalia ludionum oblectamenta addita epulis xxxix, 6

Ludus xxvi, 50 si frui liceret ludo ætatis (de voluptate Venerea)

in ludo—militari—comiter facilis vincere ac vinci vultu eodem vii, 33

alios concessum ludum et lasciviam esse credere xxxix, 15 vid. Drak. ad i, 5

hæ tibi—ludus et jocus Hispaniæ tuæ videbantur xxviii, 42

Luere i, 26 ut cædes manifesta aliquo tamen piaculo lueretur

luere deditionem ix, 9 temeritatem temeritate alia xxx, 15 pecunia xxx, 37

Lugubris domus iii, 32 i. e. quæ in luctu est. Sic et 'funesta domus' dicitur

Lumen rebus dubiis i, 39 h. e. auxilium, præsidium. Sic Homerus φάος δ' ἑτάροισιν ἔθηκεν

Appium—luminibus captum ix, 29

Lupercal hoc ludicrum i, 5 de ipso ludicro. Itaque legend. videbatur Creverio 'Lupercale'

Lupus iii, 66 occæcatos lupos intestina rabie opprimendi occasionem esse: i. e. raptores

in alios lupi superne ferrei injecti xxvii, 3 (machinæ genus)

Lustrale sacrificium i, 28 procul dubio idem fuit cum suovetaurilibus

Lustrare xxxv, 9 novendiale sacrum factum, et supplicatio indicta est, atque urbs lustrata: vid. Perlustrare

Lustrum xxiv, 43 ne lustrum perficerent (censores) mors prohibuit P. Furii. alibi 'lustrum facere' et 'condere:' vid. Drak. ad i, 44

Delphis Apollini pro me, exercitibusque et classibusque lustra sacrificavi xlv, 41

Campana luxuria, vino et scortis, omnibusque lustris per totam hyemem confectos xxiii, 45

Lusus xl, 14 qua lætitia, quo lusu apud me celebratum hesternum convivium sit

pars in juvenales lusus lasciviamque versi xxxvii, 20

Lux xxxviii, 36 quod luce inter horam tertiam ferme et quartam tenebræ obortæ fuerant: cf. xxv, 35

si luce palam iretur xxii, 24

luce orta postero die ix, 36 postero die luce prima, ib. vixdum luce certa ii, 42 cf. ix, 30 turbida lux x, 32 it. cap. 41

pugnatum ad lucem iii, 38 i. e. sub initium diei

in noctem imminentem aciem instruitis: longiore luce ad id certamen, quod instat, nobis opus est iii, 2

lucis vobis hujus partem—adimunt iv, 3

alterum responsum salutem, victoriam, lucem ac libertatem (feret) vii, 30

lux quædam affulsisse civitati visa est ix, 10

Luxuria Præf. nec in quam civitatem tam seræ avaritia luxuriaque immigraverint

Luxuriare iii, 33 initia luxuriant: i. e. adeo sunt læta, ut bonum eventum sperare non liceat

vereor, ne hæc quoque lætitia luxuriet, nobis ac vana evadat xxiii, 12

nimia gloria luxuriare et evanescere vividum—ingenium ii, 48

luxuriantem (Capuam) longa felicitate atque indulgentia fortunæ xxiii, 2

Luxuriari i, 19 positis externorum periculorum curis, ne luxuriarentur otio animi, quos metus hostium disciplinaque militaris continuerat

Luxuriosus ii, 21 Patribus nimis luxuriosa ea lætitia fuit: plebi, cui ad eam diem summa ope inservitum fuerat, injuriæ a primoribus fieri cœpere

convivium—ut in civitate atque etiam domo luxuriosa, omnibus voluptatum illecebris instructum xxiii, 8

Luxus vii, 29 Campani magis nomen ad præsidium sociorum, quam vires, cum attulissent, fluentes luxu ab duratis usu armorum in Sidicino pulsi agro, etc.

Lymphaticus x, 28 ita victorem equitatum velut lymphaticus pavor dissipat

Lymphatus vii, 17 et tunc quidem velut lymphati et attoniti munimentis suis trepido agmine inciderunt

M.

Macerare v, 54 quæ vos, cum reliqueritis, macerent desiderio: i. e. angant

Machinamentum xxiv, 34 turres contabulatas machinamentaque alia quatiendis muris portabant

Machinatio xxxvii, 5 et cum quaterentur muri, nihil adversus tale machi-

nationis genus parare, aut comminisci oppidani conabantur: cf. xxiv, 19 it. xxv, 11

Mactare x, 28 jam ego (Decius) mecum hostium legiones Telluri ac Diis Manibus mactandas dabo

Macti virtute—milites R. este vii, 36 quasi magis aucti. Olim, secundum Priscianum, etiam 'mactus' dicebatur, sed apud Livium et alios, ex illo numero, nonnisi 'macte' in usu est: v. c. ii, 12. iv, 14. vii, 10. diciturque in laude res bene actæ

Maculare i, 13 ne parricidio macularent partus suos; i. e. cædibus efficerent, ut parricidarum progenies posteri dici possent

Magis malle xxii, 34 vid. Drak. ad ix, 7 ubi est 'magis tristior:' cf. ea quæ ad v. Potius notavimus, it. ad Similis

'magis' ex more Græcorum eleganter omittitur, sequente quidem 'quam' xxiii, 43 malle rei se, quam nullius, turbarum ac seditionum duces esse volunt iii, 68 vid. Duker. ad h. l.—multiplex quam pro numero damnum vii, 8 nisi vero 'multiplex' pro comparativo positum dicamus. Sæpius ita Tac.—Contra illud 'quam' post 'magis' etiam omitti solet: v. c. vi, 28 quanto magis Alliensi die Alliam ipsam, monumentum tantæ cladis reformidaturos: pro quanto magis, quam Alliensem diem, etc.

Magister regii pecoris i, 4 militiæ xxii, 23 rei militaris xxiv, 48 navium xxix, 25 elephantorum xxxvii, 41 sacrorum aut sacerdos xxxix, 18 morum xxiv, 25

magister equitum dictus vii, 26 dictatori additus, ib. cap. 12 nominatus viii, 33 præposito in urbe L. Papir. Crass. mag. equitum viii, 36 pro nominato et præposito, etc.

tutores ac magistri (regis impuberis) xxiv, 25

stultorum iste (eventus) magister est xxii, 39

Magistratus ineundi idibus Maiis iii, 36 antea mense Sextili. Causam et tempus mutationis vid. ap. Dion. Halicarn. l. 10. p. 678

extemplo novos tribunos militum creandos esse, qui Kal. Octobribus magistratum acciperent v, 9 extra ordinem factum, necessitate urgente

simultates pro magistratu exercere xxxix, 5 i. q. in magistratu

magistratuum libri, quos linteos in æde repositos Monetæ Macer Licinius citat identidem auctores, etc. iv, 20 cf. xxxix, 52

qui eos magistratus gessissent, unde in senatum legi deberent xxii, 49

magistratus in coloniis municipiisque xxxiv, 6

Magnifice vii, 32 adhortandi causa magnifice loqui

magnifice de se ac contemtim de Romanis loquentes ix, 41 magnifice respondit xxv, 22

nisi magnifice instaurarentur ludi ii, 36

laudatusque ibi magnifice et donis donatus xxv, 18

Magnificus i, 10 factis vir magnificus; i. e. egregius, splendidus, alias enim 'factis magnificus' pleonasmum habet

res gestæ magnificæ senatui visæ xxvi, 2

belli apparatus magnificus xxix, 22

magnificum id Syphaci visum xxviii, 18 i. q. honorificum

qui audiendus duntaxat magnificus adhortator sit, verbis tantum ferox, operum militarium expers vii, 32

inter cetera magnifica promissa pollicitus xxiii, 10

Magnus xxviii, 17 magna Carthago

tam adversæ, quam secundæ res per ipsum amicosque ejus magnis sermonibus celebrabantur xxxv, 2

verba magna, quæ rei augendæ causa conquirantur, et hæc et alia esse scio xxxiv, 5

homo magno natu x, 38 cf. xxi, 34 it. xxvi, 49

magno illi ea cunctatio stetit ii, 36 interdum additur substantivum omissum: v. c. iii, 60 haud scio an magno detrimento certamen staturum fuerit

Majestas ii, 36 verecundia tamen majestatis (Jovis) magistratuum timorem vicit

majestas dictatoria viii, 30 consulis iii, 10 consularis imperii iii, 6 cf. ix, 5 senatus viii, 34 cf. x, 37 imperii viii, 35 cf. xxii, 42 patria viii, 7 cf. xxiii, 8 potentium (honores) v, 14

majestas vii, 22 de privato eodemque plebeio:—de tribunis mil. cons. potest vi, 6

qui nec publica majestate in legatis —motus esset ii, 40

majestate etiam, quam vultus gravitasque oris præ se ferebat, simillli-

mus Diis v, 41

ne majestatem nominis Alexandri sustinere non potuerit populus R. ix, 18

majestatis et pudoris verecundia (adversus fœminas) xxxiv, 2

jus et majestatem viri retinere in sua matrefamiliæ, ib.

imperium majestatemque pop. R. gens Ætolorum conservato sine dolo malo xxxviii, 11

Major i, 32 natu majores: i. q. senatus

major Græcia xxxi, 7 pro Magna Græcia

Male arma sustinere i, 25 i. q. ægre, vix satis

male partam victoriam male perdiderunt ix, 9 cf. cap. 34

Maledicta ab stirpe ultima orsus; servum, servaque natum, etc. i, 47

Maleficium vii, 20 ut sua vetera beneficia, locata præsertim apud tam gratos, novis corrumperent maleficiis

Maligne iii, 63 gemina victoria, duobus bifariam præliis parta, maligne senatus in unum diem supplicationes consulum nomine decrevit: pro parce nimis: cf. xxxix, 9

Malignitas conferendi ex privato xxxiv, 34 i. e. cum parce nimis conferunt: cf. x, 46

malignitatis auctores quærendo v, 22 i. q. malignos suasores

Malle xxii, 34 qui magis vere vincere, quam diu imperare malit: vid. Magis qui se bene mori, quam turpiter vivere maluit xxii, 50

inter quos me ipse in re dubia poni malim xxix, 25 pro velim

Malum interjectio, in imprecationibus usurpatur, v. c. iv, 49 malum quidem militibus meis, nisi quieverint it. v, 54 quæ, malum, ratio est, etc.

Malum vii, 4 Manlium malum malo augere filii, et tarditatem ingenii insuper premere

victi malis—dediderunt sese xxxvi, 9

Malus in circo instabilis in signum Pollentiæ procidit, atque id dejecit xxxix, 7 ad quem locum vid. Gronov.

Malus xxvii, 14 cum eo nimirum—hoste res est, qui nec bonam nec malam ferre fortunam potest

Manare suo flumine in mare: vid. Lacus —sanguine xxiii, 31 cf. xxvii, 23

Romam is metus manavit ix, 43 scil. e castris

manavit enim hæc quoque, sed perobscura fama i, 16

latiusque fuga manasset, ni, etc. xxvii, 14

Mancus viii, 31 quod—non inermes, non manci milites fuerint: cf. vii, 13

Mandare xxxix, 16 senatus quæstionem extra ordinem de ea re mihi collegæque meo mandavit: cf. cap. 14

Mandatum i, 56 perfectis patris mandatis

cum legati ab senatu cum literis aut scriptis mandatis venirent xxxix, 33

Manere his bellum i, 53 vid. Clav. Cic. in h. v.

non manebit extra domum patris sponsa Icilii iii, 45 i. e. non pernoctabit: cf. xliv, 38

profectus inde magis, quia manere non poterat, quam, etc. xliii, 21 pro subsistere. Sic et v, 55 hic manebimus optime

qui nudus atque inermis hostem maneat, ei mortem—patiendam esse x, 35 pro expectet

quod in rebus dubiis—in fide mansissent xxxi, 2 cf. xl, 35 it. xlv, 31 Sic et in fœdere, amicitia, victoria, induciis, pace manere dicuntur: v. c. xxx, 32

Manifestus xl, 9 rem pro manifesto habere: sc. negotio. Sic et i, 3 rem pro certo affirmare: cf. xxvii, 1 it. xxxiii, 6

Manipulatim viii, 8 quod antea phalanges similes Macedonicis, hoc postea manipulatim structa acies cœpit esse

Manipulus ejus signi xxvii, 14 vid. Signum

manipuli (legionis) ib. proximarum stationum vii, 26 antesignanorum xxx, 33

manipulorum turba vi, 16 seditio viii, 18

Mansuefacere iii, 14 permulcendo tractandoque mansuefecerant plebem

Mansuetus iii, 16 mansuetum id malum, et per aliorum quietem malorum semper exoriens

Manubiæ xxix, 8 qui cum magno piaculo sacrilegii sui manubias retulit

Manumittere xliii, 3 eorumque si quos manumisisset: h. e. quod eorum matres, quippe captivæ, servilis conditionis fuissent, atque ipsi adeo servi essent, quoniam partus ventrem sequitur: vid. Spanh. O. R. ii, 22 it. Duker. ad h. l.

'manumittere' divisim dicitur, atque

etiam interjecta voce. v. c. xli, 9 civitatis mutandæ causa manu non mittere. Sic et xxiv, 18 dicitur 'manu' emittere

Manupretium: vid. in voc. sq.

Manus vi, 12 conserere manus: cf. ix, 27 et xxi, 29 manum consetere xxi, 39 cf. xxv, 11 it. xxvii, 33 manum conferre x, 43

nempe æquis manibus hesterna die diremistis pugnam xxvii, 10

compressis, quod aiunt, manibus sedeas vii, 13

cum tantum belli in manibus esset iv, 57 i. e. instaret, immineret

pugna jam in manus, jam in gladios venerat ii, 46

ubi ad manum venisset hostis ii, 30

neque suum cuique jus modum faciebat, sed virium spe et manu obtinendum erat, quod intenderes iii, 11

emittere hostem e manibus xxii, 3 de manibus xxi, 48 manibus xliv, 36

saucium prope e manibus inter tumultum amisit xxix, 32

nihil est in manu ejus xxiii, 24 i. e. potestate

ut sua cuique resp. in manu esset xxxvi, 8

in nullius manu erat xxxix, 9 (liberta patrono mortuo)

manus pretium, it. manupretium vel manipretium xxxiv, 7 in auro vero, in quo præter manus pretium nihil intertrimenti fit, quæ malignitas est

inde ad manum cantari histrionibus cœptum vii, 2

postea credo additas moles, manuque adjutum ii, 5 Oppos. nativa

Mapalia xxix, 31 cum mapalibus pecoribusque suis persecuti sunt regem: alias, magalia

Marcere xxiii, 45 sed, qui pugnent, marcere Campana luxuria, vino et scortis, omnibusque lustris per totam hyemem confectos

Marcescere otio situque civitatem xxxiii, 45 cf. xxxv, 35 equitem desidia xxviii, 35

Mare liberum xxv, 11 de commeatibus —navibus e mari fines eorum vastari xxxviii, 32

tuendam viginti navibus mari supeperiore (supero) Anconam xli, 1 vid. Major

cum primum æstu fretum inclinatum est, naves mari secundo misit xxix, 7

Marginare xli, 27 censores vias sternendas silice in urbe, glarea extra urbem substruendas marginandasque primi omnium locaverunt

Margo xliv, 33 ubi fessi sint, innisos pilo, capite super marginem scuti posito, sopitos stare; i. e. ora

Maritimus xxix, 28 maritimi agri—provincia maritima xxxvii, 2

cupidus maritimi oppidi potiundi xxiii, 15 al. 'marini'

maritimum terrorem admoventes xli, 17 de circumvehendo littore

maritima Ætoliæ vastare xxxviii, 7

Maritus xxvii, 31 vagabatur enim cum uno aut altero comite per maritas domos dies noctesque; i. e. in quibus degunt matrimonio copulati

Mars x, 28 quanquam communis adhuc Mars belli erat: cf. v, 12 it. vii, 8

Marte verso xxix, 8

necdum discrimen fortuna fecerat pedestri fidentem Marte xxiv, 48

suo alienoque Marte pugnare iii, 62 i. e. cum equites etiam pedestri militia funguntur

adeo varia belli fortuna ancepsque Mars fuit xxi, 1

Mars alter xxi, 10 i. e. Hamilcar

Martis viri xxxviii, 17 vel potius, volente Dukero, 'Martii viri,' quemadmodum et 'Martia gens' Romani vocantur

Mas xxvii, 37 incertus (infans) mas an fœmina esset. Sic et xviii, 11 alibi est masculus xxxi, 12

Mataris vel materis vii, 24 lævo humero matari prope trajecto: lanceæ genus apud Gallos

Materfamiliæ xxxiv, 2 materfamilias justa. Oppos. pellici xxxix, 53

Materia pro ligno quo in exstruendis ædibus, navibus etiam, utuntur vi, 2 cf. xxvi, 9 it. xxviii, 45 viridis xxix, 1

materiam res gerendi non habuit xlv, 12

ut magis dux, quam materia seditioni deesset xxvi, 35

ut collegæ materia ad omnem laudem esset vi, 22

erat etiam major orationi materia xxxv, 12

Matrimonium iv, 4 in quam cuique fœminæ convenisset domum, nube-

ret; ex qua pastus esset in domo, in matrimonium duceret

ut et juventus matrimonia, et urbs sobolem haberet xviii, 5 i. e. uxores

Maturare ix, 32 consultando, maturarent, traherentne bellum

quod nisi omni vi perficere maturasset xxix, 12

ut maturaret venire xxxiv, 46 instruere xliv, 36

Julius maturare est jussus xxxix, 45

maturavit collegæ venire auxilio ix, 43

Maturus xxvii, 45 ut illis faustum iter, felixque pugna, matura ex hostibus victoria esset: cf. v, 26

matura expugnandi spes xxxii, 18

seditio ii, 63

tantam indolem tam maturæ mihi virtutis unquam extitisse iii, 12

maturiora messibus Apuliæ loca xxii, 43 i. e. ubi messes citius maturæ fiunt

divisum pariter in venas maturum confecto cibo sanguinem ii, 32

Maxime in hanc sententiam locuti sunt vii, 30

maxime gravissima omnium res xlii, 23 sed improbant hanc formam interpretes ad h. l. vid. Clav. Cic. in h. v. it. Cel. Ruhnken. ad Velleii ii, 27

additum deinde omnium maxime tempestivo principum in multitudinem munere, ut, etc. iv, 59

Maximus xxiii, 30 ne domus quidem Hieronis tota—Gelo maximus stirpis —ad Pœnos defecit

ut quantæ maximæ possent, copiæ trajicerentur xxiv, 35

Thessalorum equitatus, inclinata re, maximo usui fuit xlii, 59

Mederi viii, 36 rem per se popularem ita dexter egit, ut, medendis corporibus, animi multo prius militum imperatori reconciliarentur

Medicamentum viii, 18 secuti indicem, et coquentes quasdam medicamenta, et recondita alia, invenerunt

Meditari xl, 15 tempus ad meditandum, et componendam orationem, sumsissem: al. meditandam

Mediterranea insulæ (Siciliæ) xxv, 25 urbs xxxii, 21 regio xxv, 9 loca vi, 54

oppidum—plus quam mediterraneum, celebre ac frequens emporium xxxviii, 18

terrestrium certaminum arte, quamvis clarorum imperatorum æquabat—mediterraneus homo xxxv, 26

Medius v, 54 regionum Italiæ medium —locum

in medio umbilico Græciæ xli, 23

altera arx urbis media est xxviii, 6 media urbis xxvi, 40

medius honos xxxix, 29 i. e. ovatio: vid. Honos

medium erat in Anco ingenium et Numæ et Romuli memor i, 32

medius omnium rex erat xlii, 58

medius inter hostium agmen urbemque Romam jugis ducebat xxii, 18

per medios hostes perrumpere xxxviii, 41

medium se gerendo, nec plebis vitavit odium, nec apud Patres gratiam iniit ii, 27

inter quæ (consilia) se media: (vid.) lapsos victoriæ possessionem pace incerta mutasse ix, 12

medium visum, ut ovans urbem iniret xxvi, 21

quin illi, remittendo de summa quisque juris, mediis copularent concordiam iv, 43 vid. Intt. ad h. l.

appellati tribuni medio decreto jus auxilii sui expediunt iii, 13 media statio x, 15 cf. cap. 26

in medium consulere xxiv, 22 Oppos. sua consilia sejuncta habere a publicis

laudemque conferentes potius in medium, quam ex communi ad se trahentes vi, 6 cf. ii, 57

in medium evocat (cogitationes) ix, 17

si non in medio ponitur xl, 11 h. e. si non in me nominatim aut in fratrem confertur

de medio adjicere aliquem (judicem) xxvi, 48 i. e. qui medius et neutrius partis sit

delectumque nihilo accuratiorem, quam ad media bella v, 37 i. e. mediocria. Sic et ii, 49 nihil medium, sed immensa omnia volventes animo: cf. vi, 14 intacta invidia media sunt xlv, 35

Melior viii, 21 pars melior senatus ad meliora responsum trahere: nisi vero legatur cum Dukero 'pars mitior,' aut cum Drak. 'ad molliora:' certe hæ emendationes explicationem loco esse possunt

non utique iis melius fore, quam

qui eas (Alpes) primi pervias fecissent xxxix, 54 h. e. eandem infelicem fortunam experturos

Memini x, 29 torpere quidam, et nec pugnæ meminisse, nec fugæ

quod solos obtrectasse gloriæ suæ —meminerat xxxvi, 34

Memor i, 28 exempli parum memoris legum humanarum

responsum senatus amicitiæ Samnitium memor vii, 31

utriusque rei memor xxvi, 8 i. e. utramque respiciens

promissionum in futurum memores xxxi, 46

memor vox libertatis iii, 36 h. e. oratio, quæ digna est homine libero et nihil timente

oratio memor majestatis Patrum iii, 69

memori Deum ira ix, 29 i. q. cum Dii factas sibi a Potitiis injurias ulcisci voluissent

Memorare xxvi, 41 jam quid hoc bello memorem? Videtur, cum Gronovio quidem, aut 'hoc de bello' legendum, aut 'hoc bellum.' Sic certe xxxiv, 16 consul sine memorando prælio in potestatem redegit

Memoria x, 37 hujus anni parum constans memoria est

habet hoc nulla memoria annalium xxii, 27

proditum a proximis memoriæ temporum illorum scriptoribus xxix, 14

censura clara—memoriæ felicioris ad posteros, quod, etc. ix, 29

Postumum Cominium bellum gessisse cum Volscis memoria cessisset ii, 33 i. q. excidisset, oblivioni traditum esset

memoria pessimi proximo anno exempli ii, 45

ne Tarentinæ quidem arcis excidit memoria xxvii, 3 i. e. cura, et ad eam recipiendam intentio. Similiter accipienda videantur iv, 21 it. viii, 11

Mens i, 20 ad ea elicienda ex mentibus divinis, Jovi Elicio aram—dicavit

cujus mens nihil præter publ. commodum videt iii, 68 sana mens ix, 9

animos, qui nostræ mentis sunt, eosdem in omni fortuna gessimus, gerimusque: neque eos secundæ res extulerunt, nec adversæ minuerunt xxxvii, 45 Videri possit 'nostri moris' legendum esse, sec. cap. 36 ignares et animi Scipionis et moris Rom. Sed obstat quodammodo locus antea e lib. ix. laudatus

Dii immortales et vestris et hostium imperatoribus mentem ademerunt ix, 9

Mensa xli, 20 vasa aurea mensæ unius; i. e. abaci ornandi

Mensarii vii, 21 quinqueviris creatis, quos mensarios ab dispensatione pecuniæ appellarunt: cf. xxvi, 36 vid. Argentarius

Mensis v, 52 si non voluntate mansimus in Capitolio per tot menses obsidionis

Menstruum xliv, 2 consul, menstruum jusso milite secum ferre, profectus, etc.

Mentio iv, 1 et mentio, primò sensim illata a tribunus, ut—eo processit deinde, ut, etc. cf. cap. 59

secessionisque mentiones ad vulgus militum sermonibus occultis ferentem iii, 43

Mentiri x, 40 pullarius auspicium mentiri ausus, etc. Sæpius adhuc 'ementiri' Livius hoc sensu dicit: vid. supra in h. v.

Mercari frumentum iv, 52

Hannibalem transitus quosdam pretio mercatum

Mercatus frequens i, 30 aut, quò frequentes conveniunt, aut mercatus accipiendus pro mercatoribus

Mercenarius xxx, 8 quem, bene meritum de se et gente sua, mercenariis armis in Africam oppugnatum venissent

Merces spreti numinis ii, 36

stipendium—pensum—ea merces induciarum fuit ix, 41

priusquam infanda merces perficeretur v, 49

quibus merces navatæ in unum diem operæ libertas futura erat xxiv, 14 vid. Intt. ad h. l. it. ad xxx, 38

Merere v, 7 tum primum equis merere equites cœperunt: cf. xxxi, 45 it. xxxii, 9

ut ii omnes, quos censores notassent, pedibus mererent xxiv, 18

affirmantibus, qui una meruerant, secum eum tum frequentem ad signa sine ullo commeatu fuisse iii, 24

Virginius, quia in Capitolio non fuit, minus supplicii, quam Ap. Herdonius meruit iii, 19

Apollini, rep. vestra bene gesta servataque, lucris meritis donum mit-

titate xxiii, 11

Mergere vi, 14 mergentibus semper sortem usuris: metaphora ducta a navigio et fluctibus

mersam et obrutam fœnore partem civitatis in libertatem ac lucem extrahentem vi, 17

de Alexandro nondum merso secundis rebus ix, 18

vino somnoque verisimile esse mersos jacere xli, 3 i. q. sepultos, ut Virgil. dicit

quo avidius ex insolentia in eas (voluptates) se merserant xxiii, 18

mersis in effossam terram capitibus xxii, 51 i. e. immersis, insertis

Meridianus xxix, 25 vallis meridiana

Meritum xl, 15 nullo meo in se merito (in sensu deteriori)

pro—meritis bello xxxix, 27

Merus xxxix, 26 ex diutina siti meram haurientes libertatem. Forma dicendi intemperantiam indicans; quia non 'merum' frugales homines, sed 'mixtum' bibere consueverant

Meta solis i, 19 i. e. temporis punctum, a quo et solaris anni et lunaris cursus cœpti sunt una, et in quod rursus simul exeunt

Metalla xlii, 12 pro metalli fodinis

præter annum, quod ex metallis regiis capiat, vectigal xxxix, 24 cf. xlii, 52 it. xlv, 18

Metari i, 10 quas (regiones) modo animo metatus sum

triumviri (coloniæ deducendæ) agrum metantes xxi, 25 i. q. assignantes

imperat, metarentur frontem castrorum xliv, 36 postquam metata castra impedimentaque collocata animadvertit, ib. cap. 37 cf. xxvii, 48 eum ipsum, in quo constiterat, locum castris dimetari jussit viii, 38 Sc. 'metari' idem est, quod 'metas statuere,' et designare fines: a quo differt 'metiri' sic, ut mensuram modumque colligendi negotium declaret

Metuere xxxii, 31 ita ut tentare spem certaminis metuerent; i. q. non auderent

metuens Deorum xxii, 3 ab Hannibale metuens xxiii, 36

Metus nullus in propinquo xxxi, 23 i. e. causa metus

metus ab cive et ab hoste ii, 24

metus ab Romanis, timor a principibus xlv, 26 cf. xxv, 33

metu, ne ambiguo ictu suis inciderent (tela) xxx, 10

metum injecit imperata recusandi xxxix, 37

metus urbes in deditionem dedit xxxiii, 38

cum—exercitus—omnis metu armisque tenerent xxviii, 43

urbes metu subactæ in deditionem, ib.

non vero tantum metu (signa clamorque) terruere Samnitium animos x, 14 Drakenborchio videtur addi debere, 'sed etiam vano:' quod tamen in seqq. intelligi potest

quæ (juventus) inter tales metus detrectationem militiæ, etc. iii, 69 Sic 'spes,' 'mentiones,' alia pluraliter a Livio dicuntur

Meus vii, 40 meum factum dictumve consulis

si quibus tuorum meis criminibus apud te crescere libet xxxv, 19 i. e. mihi affictis

Micare i, 25 micantes fulsere gladii

non pro mœnibus modo tela micare xxi, 7

qua nunc erectæ micant hastæ vii, 33

vultum hostis ardore animi micantem ferre non potuit vi, 13

fulmina etiam sic undique micabant xl, 58

qua minime densæ micabant flammæ xxii, 17

Migrare x, 34 relicta, quæ migratu, difficilia essent

Mihi ii, 19 pulset tum mihi lictorem (eleganter abundat)

tum mihi undique clamore sublato turbam invadite: vid. Ego

Miles xxvii, 9 ubi nec miles, qui legeretur—esset

collocutusque cum legatis de ratione belli gerendi, ut veterum militum verba audivit, etc. xxiv, 48

milites argentati—aurati—cælati auro ix, 40 vid. Auratus. Sic est apud Virg. 'cristatus Achilles'

milite atque equite, scire, nisi Romano Latinique nominis, non uti populum R. xxii, 37 h. e. pedite atque equite:—ut militi, occupato stationibus vigiliisque et opere, eques—frumentum veheret ix, 13 vid. Gronov. ad xxvi, 19 it. xxviii, 1

adeo duorum militum eventum, inter quos pugnatum erat, utraque acies animis perceperat vii, 26

classici milites navalesque socii

xxi, 61 miles ac navales socii xxii, 11

Militaris v, 19 animadvertere militari more: de decimatione Gruterus intelligit: cf. vii, 47
celebrata inconditis carminibus militaribus—victoria x, 8
lex sacrata militaris vii, 42

Militariter xxvii, 3 milites—in portis murisque sibimet ipsos tecta militariter coëgerat ædificare
oratio incompta fuisse dicitur; ceterum militariter gravis, non suis vana laudibus, non crimine alieno læta iv, 41

Militia viii, 34 latrocinii modo cæca et fortuita pro solenni et sacrata militia sit
magister militiæ xxii, 23 disciplinæ v, 6
perennem militiam facere v, 2
segni fungebantur militia xxvi, 21
neque militiæ ita prosperæ gererentur v, 12
lege sacrata, quæ maxima apud eos vis cogendæ militiæ erat, delectu, etc. iv, 26 i. e. cogendorum militum, cogendi exercitum
spes facta—militiæque fungendæ potioris ducibus xxiv, 1
ut non quietior populus domi esset quam militiæ fuisset i, 38 cf. x, 8

Mille nova consilia xxxv, 42 i. e. plurima: cf. iii, 14 it. ix, 19
mille fere passuum inter urbem erant castraque xxiii, 44 pro 'passus' aut 'erat:' nisi vero cum Gronovio subintelliges 'campi'
plus mille capti xxiv, 41 nota numeri millenarii (M) omissa: vid. Gronov. ad xxxiv, 10
stipendium præterea iis coloniis, in millia æris asses singulos, imperari xxix, 15 in singula millia: cf. xxii, 36 it. xxx, 17
duo millia relicti xxxvii, 39 similiter: armati duo millia missi, cap. sq.
millia talentum xxxvii, 45 i. e. millia talenta quolibet anno

Millies v, 4 agros nostros millies depopulati sunt: pro sæpissime

Minæ vinculorum et mortis i, 44

Minax i, 14 cum parte majore atque omni equitatu profectus—tumultuoso et minaci genere pugnæ, adequitando ipsis prope portis, hostem excivit

Minime xxxi, 8 ut quisque minime multa stipendia haberet: cf. ib. cap. 57 et 58

Minimus xxxiii, 6 non minima Ætolorum opera; i. e. eximia
ut nihil, ne pro minimis quidem, debeant vi, 41
minimum pedibus itineris confectum xliv, 5 cf. xxvii, 15

Minister cubiculi iii, 57 i. q. paulo ante minister libidinis

Ministerium pœnæ publicæ ii, 5 vid. Drak. ad viii, 40
ministerii delegandi causa ix, 29 de sacrificio: cf. i, 7
aquila—velut ministerio divinitus missa i, 34
ministeria nautica xxii, 19 i. q. socii navales
ministerium restituendorum domos obsidum sibimet deposco ipse xxii, 22 i. e. negotium

Minitari ii, 12 cum rex—circumdare ignes minitabundus juberet: cf. xxxix, 41

Minus dimidiam xxv, 19 si qui vos minus hodie decem tribunos plebei feceritis iii, 64 intell. quam. Sic x, 25 it. xxiv, 16
minusque ac minus—conveniebat xxvi, 17

Minutus xxi, 52 consul alter, equestri prœlio uno et vulnere suo minutus trahi rem malebat

Mirabilis ix, 18 quo sint mirabiliore quam Alexander—nemo plus quam annum consulatum gessit
Scipio non veris tantum virtutibus mirabilis xxvi, 19 cf. xxviii, 12
mirabilior inventor ac machinator bellicorum tormentorum operumque xxiv, 34

Miraculum ii, 10 ipso miraculo audaciæ obstupefecit hostes: pro audacia admirabili: cf. v, 46
miraculo literarum venerabilis Evander i, 6 h. e. quia literas, rem admirabilem, attulerat
veræ gloriæ ejus etiam miracula addunt xxv, 19
eximere miraculo rem v, 15 mihi—miraculo fuit ix, 12
veluti flammas spirantium (boum) miraculo attoniti xxii, 17 cf. xxv, 9
miraculo ignaris moris pertinacia Romanorum esse xlii, 62

Mirari xxvi, 22 eludant nunc antiqua mirantes. Sc. promiscue fere 'mirari' et 'admirari' usurpantur
mirante consule, quod morarentur xxxviii, 10 nisi legas cum Gronov. 'quid'

mirabundus unde xxv, 37 pro requirebat, unde, etc. cf. iii, 20 it. xxvi, 15
Mirum quantum illi viro—fidei fuerit i, 16 cf. ii, 1
Miscere omnia flamma ferroque i, 29 certamina ii, 19 cœlum et terras iv, 3 miscendo consilium precesque ii, 9
anceps prælium miscetur xxviii, 30
tumultum in concione miscentes viii, 32
ad seditiones in iis (villis) miscendas xxxv, 13
homines mixti ex colluvione omnium gentium i, 35 cf. xxii, 43 it. xxvi, 40
agitandum aliquid miscendumque rati xxxv, 12 i. e. turbandum
cum pavorem mixtum admiratione patri injecisset xl, 8
severitatem miscendam comitati viii, 36 ubi tamen Gronov. 'comitate' legi volebat
Miser xxxix, 43 unum ex illis miseris (capitis damnatis) attrahi jussum, secari percussisse. Paulo post, mactatam victimam humanam
Miserabilis ix, 5 fœdi agminis miserabilem visum
consulem invenerunt—maxime miserabilem bonis sociis xxiii, 5
miserabilis Tarentinorum servitus, ib. cap. 7 miserabile supplicium viii, 5 cf. ix, 2
Miserabiliter xxvi, 3 id cum per literas miserabiliter pro fratris capite scriptas petisset: cf. xlv, 42
Miserari xxxiii, 46 sæpius patriæ, quam suorum eventus miseratus
Misereri xxvii, 33 Deos immortales miseritos nominis R. cf. xxii, 56
Miseria hæc et metus crapulam facile excusserunt xl, 14 i. e. conditio periculosa, periculum capitis
Misericordia xxiv, 26 ad misericordiam mutati animi
Missile pro telo xxvi, 6 missilia tela xxxviii, 19 Oppos. saxa: cf. vi, 12 it. ix, 35
Missitare ix, 45 missitaverant simul cum iis Samniti auxilia
Mitescere discordiæ intestinæ metu communi, ut fit, cœptæ v, 17
Mitigare ii, 57 quod ejus opera mitigata discordia esset
quid enim ultra fieri ad placandos Deos mitigandosque homines potui ix, 1
Mitis xxi, 20 ne illi quidem ipsi (Hannibali) satis mitem gentem fore
Mitius xxvi, 32 mitius tamen decreverunt Patres causa Marcelli
Mittere iii, 29 sub hoc jugo dictator Æquos misit. Contra, paulo ante: sub jugum abituros
causas stipendiis missorum cognoscebant xliii, 15 sc. emeritis, ex conjectura Gronovii; i. e. qui missi erant hoc prætextu, quasi forent emeritis stipendiis: vid. Intt. ad h. l.
lucris meritis donum mittitote xxiii, 11
signum mittendis quadrigis dare viii, 40 quadrigis missis (in certamen) consul currum conscendit xlv, 1
pullarium in auspicium mittere x, 40 Similiter 'in suffragium mittere' sæpius dicitur
misso caduceatore—velle se de pace agere xxxvii, 18 pro qui diceret, velle, etc.
misso repente senatu se ex curia proripuit viii, 30
ita prætorium missum xxi, 54 al. 'dimittere.' Sic 'principia (concio) missa' dicuntur
legati missi orare consulem xxxviii, 8
missi legati tribunique, qui suos ad curam custodiæ intenderent; ante omnia Lilybæum teneri xxi, 49
literæ missæ, ut dictatorem comitiorum causa diceret viii, 23
alios super alios nuntios mitterent, premi sese xxiii, 7
vicit tamen sententia, ut mitterentur coloni ix, 26
miserat ad legatum Rom. traditurum se urbem xxxiv, 29 al. legunt 'miserat nuntium ad,' etc. Sed vid. Intt. ad h. l.
mittere e manibus hostem xxxii, 9
belluarum modo cæcos in foveam missos ix, 5
mitti eum se jubere xxxviii, 60 pro dimitti e vinculis: cf. iii, 11
ne Syphacis quidem reconciliandi curam ex animo miserat xxx, 3 Perizonius legi volebat 'amiserat'
mittere vero ac finire odium xl, 46
cum mittere ambages dictator juberet vi, 16 pro omittere; it. xxxiv, 59

vocem supplicem mittere iii, 12 pro emittere, quod vide

vox ex eo missa ore iii, 56

extra ea cave vocem mittas viii, 32 it. cap. 33

incassum missæ preces ii, 49

vox cœlestis ex Albano monte missa i, 31 in re tali proprium vocabulum, it. de auspiciis, de fulminibus, de internuntiis divinis, etc. cf. i, 18

Mobilis vi, 6 actum ad frequentiorem jam populum, mobilioremque ad cupiditatem

is risus stimulos parvis mobili rebus animo muliebri subdidit vi, 34

nec Popillius securior, quam debebat esse, inter tam mobilia ingenia erat xliii, 22

Moderari animos in secundis xlii, 62

jura infimis summisque moderando iv, 10 moderatu difficilis iv, 27

suæ fortunæ moderarentur, et alienam ne urgerent xxxvii, 35 cf. iv, 7 it. xxxi, 44

Modestia v, 6 apud hostes tanta modestia est, ut non obsidionis tædio, non denique regni, quicquam apud eos novatum sit:—modestia militaris xxviii, 24

Modestius certe daturos eos xlii, 23 Oppos. libidinis arbitrium

Modestus ix, 34 quanto modestior illius cupiditas fuit

Modice vinosi xli, 4 privatus modice locuples xxxviii, 14

libertatem, quæ media est, nec spernere modice, nec habere sciunt xxiv, 25

id quanquam haud modice Hannibal cupiebat xxiii, 36

puerum, vixdum libertatem, nedum dominationem modice laturum xxiv, 4

Modicus xxix, 29 contentusque nomine modico tutoris

Modo de tempore quinque et viginti annorum xxii, 14 vid. Gronov. Obss. iv, 18

et modo postulat, ut secum stemus, modo ne intersimus, etc. xxxii, 21 Illud 'modo' pro tantum positum est, licet hoc alterum sequatur: cf. ix, 8

nunc—modo viii, 32 pro modo—modo

Modulari sonum vocis pulsu pedum xxvii, 37

Modus xxvi, 48 rem sine modo ac modestia agi

quæ immoderata sors, tempus ac necessitas fecerint, iis se modum impositurum xxiii, 23

cum decemviri nec iræ, nec ignoscendi modum reperirent iii, 40 nullus modus cædibus fuit ix, 25 cf. xxv, 25

quodsi modum in insequendo habuissent, etc. xxxi, 37

quæ (gens) aliis modum pacis ac belli facere æquum censeret ix, 14

modum imponere prosperæ pugnæ xxxi, 38

suum cuique jus modum facit iii, 11

superare humanarum virium modum iv, 58

conspectus elatusque supra modum hominis privati iv, 13

cibi potionisque, desiderio naturali, non voluptate modus finitus xxi, 4

dum ne cui major—agri modus esset xxvi, 34

quatientium scuta in patrium quendam modum xxxviii, 17

advenit cum peditum omnibus copiis, non itineris modo, sed ad conserendum extemplo prœlium instructis armatisque xxvii, 48 cf. cap. 4 it. xxi, 33

disciplina militaris—in artis perpetuis præceptis ordinatæ modum venerat ix, 17

Mœnia continuare, it. conjungere mœnibus ædificia i, 43 illud est, post mœnia ædificare, nullo intervallo; hoc, in muris ipsis: cf. xxix, 18

validum oppidum mœnibus erat xliii, 19 mœnia ipsa sese defensabant xxvi, 45 mœnia coloniæ xxvii, 38

mœnibus urbis Romæ excedere xlii, 48

qui una secum urbe, intra eadem mœnia viveretis iv, 3

nullæ eum urbes accipiunt, nulla mœnia xxii, 39

circumdare mœnia armatis xxxiii, 38 i. e. opera, munimenta obsidendis

Moles viii, 29 cui major moles rerum imposita erat

omni belli mole in unum ducem exercitumque inclinata xxx, 21

eo namque omnem belli molem inclinaturam censebant vii, 32 cf. x, 14

versari media in mole pugnæ vii, 32

majore mole pugnæ viii, 13 i. e. certamine: nisi vero cum aliis de apparatu intelligere malis: cf. vi, 3 it. 19 et xxv, 12

multas passim manus (Æquorum) quam magnam molem unius exercitus rectius bella gerere iii, 2

cum major domi exorta moles coëgit acciri Romam eum vi, 14 de seditione

cum tanta moles mali instaret v, 37

de imminente mole libertati agitat vi, 19

ingentem molem irarum ex alto animo cientis indicia esse ix, 7 moles discordiarum iv, 43

Molimen ii, 56 res—suo ipsa molimine gravis

Molimentum v, 22 motam certe sede sua parvi molimenti adminiculis

eo minoris molimenti ea claustra esse xxxvii, 14

Moliri montes sede suo ix, 3 portas xxiii, 18 anchoras xxviii, 17 cf. vi, 33

signum, omni vi moliente signifero, convelli nequire xxii, 3

affecta labore et vigiliis corpora ex somnis moliebantur xxxvi, 24 contra Virg. corripit e somno corpus

molientem hinc Hannibalem xxviii, 44 de fuga: cf. xxxvii, 11 dum moliuntur a terra naves xxviii, 8 Ad eundem modum Virg. Quin etiam hyberno moliris sidere classem

quo minor moles in transitu esset xxv, 11

non contentus agrariis legibus, quæ materia semper tribunis plebi seditionum fuisset, fidem moliri cœpit vi, 11 i. q. labefactare

Molitio xxxiii, 5 cum castra his (arboribus) ante objectis sepsissent, facilis molitio eorum valli erat

Mollire xxi, 55 oleoque per manipulos, ut mollirent artus misso

Mollis v, 6 adeone effœminata corpora militum nostrorum esse putamus, adeo molles animos, ut hyemem unam durare in castris, abesse ab domo non possint

mollia et fluida corpora Gallorum xxxiv, 47

Molliter et per dilationes bellum geri oportet v, 5

Mollitia v, 6 nec se patrocinium mollitiæ inertiæque mandasse tribunis: cf. vii, 32

Mollius abnuere xxx, 3 consulere xxx, 7 Oppos. 'durius consulere:' vid. Intt. ad viii, 21

Momentum ii, 7 levi momento fama pendet; i. e. levi et parva causa mutatur

ex parvis rebus sæpe magnarum momenta pendent xxvii, 9 cf. xxxii, 17

plus ea oratio momenti ad incitandos ad bellum habuit xxxv, 25

quod animos ex tam levibus fortunæ momentis suspensos gererent iv, 32

ut pater in se minimum momentum ad favorem conciliandum esset xxi, 4 cf. xxviii, 18

nullum momentum in solis per se Gallorum copiis fore xxxviii, 11 cf. xxix, 12 momenta levium certaminum ix, 1

juvenem egregium, instructum naturæ fortunæque omnibus bonis, maximum momentum rerum ejus civitatis, in quamcumque venisset iii, 12

bono imperatori haud magni fortunam momenti esse xxii, 25

Rhodii maximi ad omnia momenti habebantur xlii, 45 i. e. eorum exemplum alii secuturi erant

nullum momentum annonæ fecisset iv, 12 i. e. pretium non mutasset: cf. xxviii, 18

magis et literæ et verba legatorum benigne sunt audita, quam momentum ad mutandos animos habuerunt xlii, 46 cf. xxxix, 29

momento unius horæ cæsus vii, 16 cf. ix, 16 it. xxv, 28

Monere et Obtestari sæpius jungi solent v. c. x, 19

quicquid—res monuisset subiti consilii capere xxxv, 25

monita mens divinitus xxvi, 19 a pullario monitus viii, 30 Verbum proprium de prodigiis, præsagiis, oraculis, somniis, etc.

Monitio xlv, 19 unius amici prudens monitio

Monitus v, 51 non ante cepit finem (Veiens bellum) quam monitu Deorum aqua ex lacu Albano emissa est: cf. i, 19

Mons xxii, 18 sub jugo montis—montes perpetui ix, 2

ibi superantem insanos montes, multo et sævior et infestioribus locis tempestas adorta disjecit classem xxx, 39

gradu movere hostem vii, 8 movere e castris i, 5 idem 'movere' simpliciter positum significat: v. c. xxxviii, 41 vid. Drak. ad x, 4

Hannibalem exercitumque castris non movisse xxv, 9 Sic 'movere senatu, tribu,' etc. dicitur

obstinatos (hostes) movere in fugam vii, 33 cf. iv, 28 nihil movetur fugæ ix, 39 hostes in Samnio moverentur viii, 25

nec vis tantum militum movebat vi, 8 i. e. percellebat

si occæcatus ira infestam multitudinem in se pravo certamine movisset viii, 32

hac expeditione motum latius erat, quam profligatum, bellum ix, 37

ne quid modo moverent xxi, 52 i. e. si modo quieti essent

intoleranda vis æstus per utraque castra omnium ferme corpora movit xxv, 26 de pestilentia

motis semel in religionem animis xxi, 62 i. e. cum semel opinione religionis imbuti essent

movere societatem publici consilii iv, 31 nihil movere quemquam iii, 2

actionem movere v, 24 h. e. incipere communicare cum populo; sc. de sede imperii Veios transferendi

qui (tumultus) nullam gratiam ad Macedonas, odium ingens ad Philippum movit xxxvi, 8

cum sensissent ea moveri i, 17 i. e. parari, incipi. Sic ii, 58 'omnes sua sponte motam remittere industriam,' h. e. cœptam

ex ea tantum præda, quæ rerum moventium sit v, 25 sc. se h. e. mobilium

Mulcare iii, 11 qui obvius fuerat, mulcatus nudatusque abibat

mulcati virgis xxvi, 12 nisi cum Gronov. legas 'multati,' aut cum Crever. 'mulctati:' naves mulcatæ xxviii, 30

Mulcere xxv, 38 et ipso mulcente et increpante Marcio. Gronovio placebat 'inculcante'

Mulcta x, 37 mulcta presens

mulctam certare xxv, 3 i. q. de mulcta certare. Clav. Cic. in v. Multa

mulctam ei se dicere xlii, 9 cf. xxv, 3

Mulctare x, 23 bono mulctata—exsilio mulctare xxxi, 19 capite iv, 14

Fabius aliquot matronas ad populum stupri damnatas pecunia mulctavit x, 31 h. e. effecit accusatione, ut a judicibus mulctarentur

agri parte mulctatis in centum annos induciæ datæ i, 15 cf. iii, 67

Mulctaticia pecunia x, 23 cf. cap. 31 it. xxiv, 16

Muliebris i, 57 muliebre certamen; i. e. de mulieribus

Multifariam x, 31 cf. iii, 50 it. xxi, 8

Multijugus xxviii, 9 multijugis equis

Multiplex quam pro numero damnum vii, 8 pro magis m. q. p. n. d.

multiplex clades, cum duobus consulibus duo consulares exercitus amissi xxii, 54

Multiplicare xxxvii, 54 quarum (provinciarum) unaquælibet regi adjectâ multiplicare regnum Eumenis potest; i. q. augere; cf. xlv, 13 ubi 'regnum a populo R. partum auctumque et multiplicatum' dicitur

multiplicatis summis honoribus ix, 26 h. e. pluribus iisque summis honoribus functus

Multiplicatio augurum et pontificum x, 6

Multitudo ii, 45 imperitæ multitudini nunc indignatio, nunc pudor, pectora versare

abundante Lavinii multitudine i, 3

asperiorem domando multitudinem fecisse iii, 69

omnis multitudo in unum cum convenisset, frequenti agmine petunt Thessaliam xxxii, 12 cf. xxvi, 6

cetera multitudo ix, 39 de militibus, quibus in ancipiti prœlio equites, ut pedites, succurrerant

ad multitudinem castigationem satis esse xxviii, 26 militibus duces seditionis secutis

cum—discedere senatum ab se vetuisset, stipatus ea multitudine, etc. vi, 15 Ergo de senatu multitudo dicta; cf. i, 7 ubi de asseclis dicitur

Multo i, 11 bellum multo maximum

Multus iii, 60 multa dies—ab sole orto in multum diei stetere in acie xxvii, 2 cf. ix, 44 it. x, 32 ad multum diei xxii, 45

multa nocte solitus erat movere castra xxxv, 4

multa jam edita cæde v, 21

magnitudine imperii quo multam quondam Europæ, majorem partem Asiæ, obtinuerant armis xxxi, 1

multum et consules se abstinebant iii, 11

si forte jam satias amoris in uxore ex multa copia cepisset xxx, 8
haud multum infra v, 37 pro multo

Mundus viii, 15 Vestalis suspecta propter mundiorem justo cultum

Mundus xxxiv, 7 munditiæ et ornatus et cultus, hæc fœminarum insignia sunt: his gaudent et gloriantur: hunc mundum muliebrem appellarunt majores nostri. Laxiore significatu 'mundus' hoc loco dicitur: alias enim separatur certe a vestimentis; cf. xxxii, 40

Munia i, 42 belli pacisque munia, non viritim, ut ante, sed pro habitu pecuniarum fierent; cf. xxxvi, 31 it. xliv, 41

Municipia a via publica dicta xxvi, 8 'Appiæ municipia;' et distinguuntur ab his, quæ propter eam viam sunt

Munificus iv, 60 ut nemo pro tam munifica patria, donec quicquam virium superesset, corpori aut sanguini suo parceret

Munimentum ix, 37 quod sine munimento consederant
ita muniebant, ut ancipitia munimenta essent, alia in urbem—versa, aliis frons in Etruriam spectans v, 2
nec vi nec munimento capi poterat x, 9
munimentis, quibus sepienda urbs erat, jam operibus, quæ admovere muris parabat xxxviii, 5
ob insignem munimento naturali locum xxiv, 39
id munimentum (Horatium Coclitem) illo die fortuna urbis Romanæ habuit ii, 10
quomodo tribunic. potestatem, munimentum libertati rem intermissam repararent iii, 37

Munire i, 8 crescebat interim urbs, munitionibus alia atque alia appetendo loca, cum in spem magis futuræ multitudinis, quam ad id, quod tum hominum erat, munirent; i. e. habitationi apta redderent
muniendo fessi homines xxi, 37 ad rupem muniendam, ib. i. e. perfodiendam, atque ita viam muniendam
per munita pleraque transitu fratris ducebat xxvii, 39
ibi alto atque munito loco arcem inexpugnabilem fore ii, 7 cf. v, 39

Munus xxxiv, 49 ut populus R. dignis datam libertatem, ac munus suum bene positum sciret
omnium maxime tempestivum in multitudinem munus iv, 60
nuptiale munus xxx, 15 (venenum)
—munera, quæ legati ferrent regi, decreverunt xxx, 17 Sic sæpius, quam munus, donum: vid. Drak. ad v, 28
in partes muneris sui benigne polliceri vi, 6
munere vacare xxv, 7 i. e. onere militari
jam ad munera corporis senecta invalidum vi, 8
abscedere muneribus militaribus ix, 3 munia militiæ xlv, 36 munera belli xxxii, 16
munus gladiatorium xxxi, 50 gladiatorum xli, 20

Murus i, 7 ludibrio fratris Remum novos transiluisse muros: aut cespiticii, aut vallum, aut latericii intelligendi, quippe quibus opponitur lapideus murus, a Tarquinio structus; h. e. saxis quadratis: cf. cap. 36
donec recessisset a muris hostis (Hannibal) xxvi, 10
murum portasque de cœlo tactas, ib. cap. 11
cum octingentis annis sine muris fuisset libera urbs, muris velut compedibus circumdata a tyrannis xxxix, 37

Mussare xxviii, 40 de indignatione tacita—clam mussantes carpebant xxxiii, 31 mussantesque inter se rogitabant vii, 25

Mussitare i, 50 jam enim ita clam quidem mussitantes, vulgo tamen eum appellabant

Mutare v, 30 victrice patria victam (urbem) mutari
inter quæ se media lapsos possessionem pacis incerta mutasse ix, 12
quod nec injussu populi mutari finibus posset. (Camillus) nec nisi dictator dictus, etc. v, 46
civitate cum donarentur ob virtutem, non mutaverunt xxiii, 20 i. e. non commutaverunt suam civitatem cum Romana
mores quidem populi R. quantum mutaverint xxxix, 51 pro mutati sint. Sic v, 13 annona nihil mutavit
rationem belli gerendi hosti mutare xxxii, 31
ut nihil odor mutaret iii, 10 sc. mutari dicuntur corpora, cum putrefiunt
sicut in frugibus pecudibusque non tantum—quantum terræ proprietas

coelique—mutat xxxviii, 17 i. e. pervertit: cf. cap. 46 multo ante et corpora et animi mixti ac vitiati sunt. Dicitur enim verbum mutandi non raro in significatione graviori etiam translata. Sic Virg. 'quæ mentem insania mutat,' i. e. corrumpit

Mutilatus xxix, 9 naso auribusque mutilatis: cf. cap. 18 naso auribusque decisis

Mutuari xxx, 12 ab amore temerarium atque impudens mutuatur consilium

Mutus vii, 4 ne mutas quidem bestias minus alere ac fovere, si quid ex progenie sua parum prosperum sit

Mutuus viii, 24 mutuum inter se auxilium

N.

Næ scriptum olim etiam Ne, id quod magnæ confusioni locum dedit xxvi, 31 næ magis reip. interest: cf. ix, 5

'Nam' connectendi causa positum xxix, 8 nam avaritia ne sacrorum quidem spoliatione abstinuit; it cap. 39 nam quæ sibi crimini objicientur: vid. Duker. ad Præf. Flori

Namque ix, 37 vastationem namque sub Ciminii montis radicibus jacens ora senserat, etc. cf. cap. 26

Nancisci v, 45 castra Gallorum intuta neglectaque ab omni parte nacti clamore invadunt: cf. xxiv, 31

cum prospera elatus re, tum spem etiam haud dubiam nactus, etc. xxxv, 27

Nasci ix, 2 ita natus est locus:—loca nata insidiis xxiv, 4 cf. v, 54 it. xxxvi, 17

dum quacumque conditione arma viris in arma natis auferre festinant ix, 9

natus inter jura legesque iv, 15 cf. x, 16

natus ad corrumpendam disciplinam militarem xxix, 19 cf. xxxix, 1

nata in vanos tumultus gens v, 38

Natura v, 27 quam (societatem) ingeneravit natura, utrisque est eritque. Natura h. l. non cujusque hominis ingenium, indoles, est, sed mater omnium rerum, quam Cic. dicit

juvenem egregium, instructum naturæ fortunæque omnibus bonis, maximum momentum rerum ejus civitatis iii, 12

Natus ii, 22 magno natu homo: cf. x, 38 natu major frater iii, 13 Natu sæpius omittitur, etiam τῷ 'maximus' et 'minimus' jungendum, item τῷ minor i, 3. vi, 24. xxix, 29. xxxviii, 57

Navalia iii, 26 contra eum ipsum locum, ubi nunc navalia sunt

quæ ad bellum opus essent, navalibus, armis xlv, 23 cave conjunctim legas 'navalibus armis:' nuspiam enim apud Livium arma talia occurrunt, sed 'auxilia navalia:' uti paulo ante, in hoc ipso capite, ac similia: vid. in voc. sq.

Navalis xxix, 25 ibi copiæ omnes, præter socios navales, in terram expositæ: —classici milites navalesque socii xxi, 61

quas gentes nullæ unquam nec arte, nec virtute navali æquassent xxxv, 48

forsitan etiam navalia castra, relicta cum levi præsidio, oppressurus xxx, 9

tanquam navale bellum tempestatibus captandis et observando tempore anni gerant v, 6

Navare ix, 16 ut ad reconciliandam pacem consuli opera navaretur: cf. xxv, 6

Naufragium v, 52 vixdum e naufragiis prioris culpæ cladisque emergentes

Navigium xliv, 22 qui in eodem velut navigio participes sunt periculi

Navis xxxii, 21 naves tectæ et leviores apertæ. Illæ vocantur alias 'constratæ,' v. c. xxxv, 46 hæ sunt eædem cum speculatoriis

naves longæ et rostratæ et quinqueremes xxix, 26 it. xxi, 30 omnes bellicæ sunt

navis regia inhabilis prope magnitudinis xxxiii, 30 cujusmodi naves non nisi ad ostentationem extruebantur

naves, quas hippagogos vocant xliv, 28 vid. Scheffer. de R. Nav. iv, 1.

navis maritima xxi, 63 naves fluviatiles x, 2 actuariæ xxv, 30

robore navium — Romani longe regios præstabant xxxvii, 30 virtus navium, ib. cap. 24

naves facere xxxv, 20 naves ornare jussus xxxvii, 50 i. q. instruere, armare

Naviter bellum gerere xxx, 4.

Ibi aliquamdiu nec cessatum ab armis est, nec naviter pugnatum x, 39

sed, quod volebant, non quam maturato opus erat, naviter expediebant xxiv, 23

bene ac naviter destinarent potiorem populi R. quam Persei amicitiam habere xliii, 7

Navus iii, 41 navum in malitia ingenium

Nauticus xxx, 25 jussus e nauticis (non nautis) escendere in malum: cf. xxviii, 7 it. xxix, 25

nondum aut pulsu remorum strepituque alio nautico exaudito xxii, 19 militum apparatu nautica ministeria impediuntur, ib.

Ne omisso: quia verebantur ii, 3 ne non reddita (bona Tarquinii) belli causa; reddita belli materia et adjumentum essent

ne nunc iii, 52 pro nedum: ne nunc dulcedine semel capti ferant desiderium

et ne cui fraudi esset iii, 53 pro et postulabant ne, etc.

ne quis magistratum sine provocatione crearet: qui creasset, (sc. ut) eum jus fasque esset occidi iii, 55

viderent, ne magis, etc. xxxv, 6 fortasse legend. 'magisne'

Decii corpus ne eo die inveniretur, nox quærentes oppressit viii, 10 Similiter xxx, 39 ne caperetur, causa fuit

satisne est, nobis vos metuendos esse iii, 67 pro nonne

ne æquaveritis Hannibali Philippum, ne Carthaginiensibus Macedonas: Pyrrho certo æquabitis xxxi, 7 pro licet non, s. si vel maxime concedam, non æquandum esse: cf. xxxii, 21

ne his debere impune esse xxxiii, 49 pro ne his quidem. Ita et xliv, 36 neque enim ne his cunctationem aperuerat suam

ea, ne si utilia quidem sint, fieri oportet iv, 4 i. e. ea fieri non oportet, si vel maxime utilia sint

ne Tarentum quidem, non modo arcem, etc. xxv, 15 i. e. nedum, multo minus arcem: vid. Intt. ad h. l.

ne ut ex consueta quidem asperitate orationis—aliquid leniret atque submitteret ii, 61

ut ne morte quidem Æneæ, nec deinde, etc. i, 3 it. xl, 25 ut ne efferendi quidem signa Romanis spatium, nec ad explicandam aciem locus esset: ubi quidem Gronov. pro 'nec' legi volebat 'nedum.' Est autem, ut e superiori loco patet, non inusitatum Livio, quod vulgatus exhibet

ne quem vestrum—judicatum addictumque duce patiar vi, 14 pro non committam, ut, etc.

Nebula saltum omnem camposque circa intexit xxvi, 17 nebula matutina texerat inceptum xl, 2 Itaque et xxxiii, 7 pro 'detexerat' legendum videbatur Dukero 'texerat;' præsertim cum, ubi notio aperiendi adjicienda esset nebulæ, huic dispulsa, discussa, disjecta, et similia addi solerent

orta ex lacu nebula campo, quam montibus densior sederat xxii, 14

Nebulo xxxviii, 56 nebulonem modo, modo nugatorem appellat

Nec pro non i, 23 nec ita multo post: it. ii, 22 non sustinentes impetum iii, 22 ubi variant libri in 'nec'

sed nec extra fretum Euripi, etc.' xxxi, 22 pro ne quidem

nec multi et incompositi xxiii, 1 cf. vii, 2 it. xlii, 16

nec libet credere, et licet iv, 29 i. e. et libet non credere, et licet

sed neque vos tulissetis, nec nos spopondissemus, nec fas fuit, etc. ix, 9

nihil ex ea familia triste nec superbum timebat ii, 30 pro simplici particula copulativa aut disjunctiva: cf. iv, 60 Ita et 'neque' dici solet

Necare xxii, 57 Vestales—stupri compertæ, et altera sub terra—ad portam Collinam necata fuerat, altera, etc.

Necessarius vii, 26 aqua etiam, præter cetera necessaria usui, deficiente

Necessitas ix, 8 apud haud ignaros fortunarum humanarum necessitatumque

belli necessitatibus (bello necessario) eam patientiam non adhibebimus v, 6

hoc audito, Perseus contraxisse eum necessitates ratus ad bellum utique cum Romanis xliv, 27 sc. iis faciendis, propter quæ bellum necessario gerere debent

venisse tempus ratus per ultimam necessitatem legis agrariæ Patribus injungendæ ii, 43

Necessitudo viii, 3 privatis hospitiis necessitudinibusque conjunctos

Necessum xxxix, 5 nam omne id aurum in ludos consumi necessum esset

Necopinatus ii, 22 Volscos—necopinata res perculit: cf. ix, 12 ex necopinato xli, 5

Nectere xxvii, 28 ne cui dolus necteretur a Pœno

Necubi consistere coactis necessaria ad usus deessent xxii, 2 cf. xxv, 33 it. xxxviii, 49

Necunde xxviii, 1 signa quam maxime ad lævam jubebat ferri, necunde ab stationibus Punicis conspiceretur

Nedum pro non tantum x, 32 ubi et intrare, nedum vastare—prohiberentur: vid. Intt. ad h. l. cf. xlv, 9 it. cap. 29

Nefandus i, 50 nefandum vehiculum, i. e. per quod nefandum scelus commissum est; quod nefando insidentis scelere actum est per parentis corpus

respersæ fando nefandoque sanguine aræ x, 41

Nefarius ix, 34 nisi remp. eo nefario obstrinxeris. Ita non poterat non dicere Livius, quia 'nefas' ablativo caret

Nefas ad libidine ortum iii, 44

ut per omne fas ac nefas secuturi vindicem libertatis viderentur vi, 14

tradamus—Deos Deorumque curam, quibus nefas est vi, 41 cf. iv, 3

Nefastus vi, 28 ne qua terra sit nefasta victoriæ suæ; i. e. infortunata, infausta, quasi nefas sit, inde victoriam reportare: vid. Intt. it. Cel. Stroth. ad h. l.

Negare vi, 40 neque nego, neque inficias eo; i. e. nequaquam nego. Multa in utramque partem de hac negandi formula Intt. dixerunt, quos vide. Ipse Cic. Or. Rosc. Am. 48. dixit: 'non enim novi, nec scio.' Quidni Livius in alteram partem simile quid dixerit

negabat cessandum, et (scil. dicebat) utique prius confligendum, quam, etc. xxxv, 1

Negligentia xxii, 9 plus negligentia cærimoniarum auspiciorumque quam, etc. i. e. omittendis, prætermittendis, etc.

ab eadem negligentia, qua nihil Deos portendere vulgo nunc credant xliii, 13 pro levitate, improbitate

Negligere xxxiii, 11 cur negligerentur, ignorabant; i. q. non consulerentur in parvis rebus negligens ultor, gravem se ad majora vindicem servabat ii, 11

Negotiari xxxiii, 29 negotiandi ferme causa argentum in zonis, habentes in commeatibus (milites) erant

Negotium iii, 4 ut negotium daretur, videre ne, etc. pro videndi

nec intra muros quietiora negotia esse v, 16

Nemo Romanus iii, 60 cf. v, 21 it. viii, 30 miles R. xxxvii, 53 hostis xxxvi, 40 omnium x, 26 unus ix, 16

neminem neque populum, neque privatum fugio ix, 1

ut nemo eorum generis ac sanguinis sui memor in acie esset, præsidio sociis, hostibus terrori essent xxvi, 2 cf. ii, 54. iii, 39. ix, 11. xxiv, 20

neminem,—verum esse, præjudicium rei tantæ afferre iii, 40 i. e. non æquum esse ut quisquam, etc. Simili modo τὸ 'neque' sæpius resolvendum est

neminem eorum per Italiam ire liciturum xlii, 36 Si sana lectio: dissolvenda vox est: non quenquam —ire liciturum: vid. Perizon. ad Sanctii Minerv. iii, 7. 4. Duker. legi volebat 'nemini enim,' probante quidem Drak.

neminem unum esse, cujus magis opera putet rem restitutam iii, 12

Neque pro particula copulativa: vid. Nec: neque pro ne quidem x, 42

neque—neque—et haud xxi, 1 neque—etiam xxvii, 10 neque—nec ix, 9 neque—et viii, 12 neque —et ita xxiii, 23 neque—neque—atque xxiv, 40

neque nuntiari admodum nulla prodigia in publicum xliii, 13 Sc. Latini interdum duplicem negationem pro una ponunt: vid. Intt. ad h. l. Itaque emendatio Gronovii 'ulla' legentis, non est necessaria

Nequicquam v, 43 per aliquot dies in tecta modo urbis nequicquam bello gesto; i. e. frustra

Nervus ac vincula vi, 11 cf. ii, 24

gladio nervos incidere proboscidem xxxvii, 42

nervi conjurationis vii, 39 i. q. auctores seditionis, qui paulo ante dicti erant, quippe in quibus omne robur extaret

Nescire ii, 2 ac nescio an modum excesserint: pro nescio an non; habet-

quæ semper affirmationem, quæ sic modestius exprimitur: cf. iii, 60 it. xxiii, 16. xxxvii, 54

nescire Tarquinios privatos vivere ii, 2 i. e. non posse, non didicisse: cf. ix, 3

'Neu' præcedente 'ut' ii, 15 sed ut in perpetuum mentio ejus rei finiretur, neu in tantis mutuis beneficiis invicem animi solicitarentur: cf. iii, 44 it. viii, 32

Neutiquam vii, 12 dictatori neutiquam placebat: cf. iv, 27

Neutro vi, 38 re neutro inclinata; i. q. in neutram partem: cf. i, 25 it. viii, 1

Nexus ii, 23 nexu vincti. Nisi cum Sigonio legas 'nexi, vincti;' quod probatur Salmasio de modo usurar. p. 837. Enimvero non differunt 'nexi' a 'vinctis:' vid. viii, 28 ibique interpretes

sorte ipsa obruebantur inopes nexumque inibant vii, 19 i. e. operas in servitute pro pecunia, quam debebant, præstabant

Ni in formulis sponsionum et ferendi judicii usurpari solitum: v. c. iii, 57 ni vindicias ab libertate in servitutem dederit: cf. ib. cap. 24

Nidor xxxviii, 3 inde non solum magna vis fumi, sed acrior etiam fœdo quodam nidore ex adusta pluma, cum totum cuniculum complesset, etc.

Nihil iii, 20 nihil delectu opus est pro non—nihil est, quod expectetis tribunos ii, 55 nihil morem intermittere v, 27 nihil sævire iii, 44 nihil consulto collega xxii, 45 Similiter, nec vos—quod contendatis, quicquam est iv, 4

Thebani nihil moti sunt, quanquam nonnihil succensebant Romanis xlii, 46 nihil infractus ferox Appii animus ii, 59 si nihil morarentur i, 53

nihil aliud aversus ii, 8 pro non ultra:—nihil aliud iii, 19 pro nulla alia re

nihil est aliud in re,—nisi ut omnia negata adipiscamur x, 8 Similiter iv, 4 quid enim in re est aliud, si, etc.

nihil unum insigne xli, 20 nihil sentire idem iv, 46 nihildum xxxv, 20

de nihilo hostes corripi xxxiv, 61 hostis fiducia, quæ non de nihilo profecto concepta est xxx, 29 nihilo segnius ii, 47

nihil aliud, quam admonere iv, 3 pro nihil aliud facere, quam ut, etc. cf. ii, 49 it. xxiii, 3. xxiv, 36

nihil minus, quam vereri xxvi, 20

Philippi præter legatum videmus nihil xxxii, 35

quibus gentibus nihil ad eam diem cum populo R. fuerat viii, 25

Nimius x, 26 et copiarum satis sibi cum Decio, et nunquam nimium hostium fore

nimio plus xxviii, 25 nimio major multitudo xxix, 33

nimius animi vi, 11 imperii nimius iii, 26 et imperii nimium, et virum in ipso imperio vehementiorem rata. Quanquam neutrum potius ibi esse plerique existimant, ut sit 'nimium imperium:' cf. iii, 9 ubi 'consulare imperium' dicitur 'nimium'

Nisi pro 'sed' præcedente 'non' xxiv, 20 vid. Drak. ad v, 51

ubi spem nisi in virtute haberent xxxiv, 16 pro nonnisi: vid. Gronov. ad h. l. cf. Intt. ad xxvi, 21

nisi, victores se redituros ex hac pugna, jurant ii, 45 alii: jurent. Sed sunt illa verba orationi obliquæ, tanquam parenthesis, eximenda

nisi si quando a vobis arma acceperimus vi, 26 cf. viii, 28 it. xxvi, 8

Nitere ix, 40 nitentia (arma) ante rem, deformia inter sanguinem et vulnera

Lucretius—recenti gloria nitens iii, 12

Niti xxviii, 43 quia super ceteros excellat, quo (scil. honore) me quoque niti non dissimulo

Nitor x, 4 corporum habitum et nitorem, cultiora, quam pastoralia esse

Nivalis xxi, 54 erat forte brumæ tempus et nivalis dies in locis Alpibus Apenninoque interjectis

Nivosus v, 13 insignis annus hyeme gelida ac nivosa fuit

aqua levata vento, quam super gelida montium juga concreta esset, tantum nivosæ grandinis dejecit, ut, etc. xxi, 58

Nix v, 2 militem R. in opere ac labore, nivibus pruinisque obrutum, sub pellibus durare, etc.

Nobilis iv, 28 nobilior vir factis quam genere:—nobilia signa xxvi, 21

ut in utramque partem arcendis

sceleribus exemplum nobile esset ii, 5 nobiles inimicitiæ xxvii, 35 nobilissimæ xxxix, 4 i. q. notissimæ :—nobile scortum xxxix, 9

itineribus ac mutatione locorum nobiliorem (alii, mobiliorem) ac salubriorem (exercitum) esse x, 25 i. e. magis strenuum et tolerantem. Oppos. agmen ignobile, ib. cap. 20 h. e. fortitudinis immemor et præda oneratum

Nobilitare xxiii, 47 cum jam ante ferocibus dictis rem nobilitassent, infestis hastis concitarunt equos : i. e. claram expectatamque fecissent : cf. i, 0

Nobilitas x, 7 jam ne nobilitatis quidem suæ plebeios pœnitere

nobilitatem et regnum (Scipionum) in senatu accusabant xxxviii, 54 i. e. auctoritatem immodicam

nobilitas remp. deseruerat, neque in senatum cogi poterant xxvi, 12 Omnino sæpius diversus numerus uno in loco eidem collectivo jungitur : vid. Drak. ad iv, 16

consulares et alii pari nobilitate adolescentes tribuni militum xliv, 1

Nocere ix, 10 ob eam rem noxam nocuerunt :—noceri enim ei, cui hac lege non liceat iii, 55

Nocturnus imber xxi, 54 nocturnus error (eos) dissipavit xliii, 10 nocturna—trepidatio x, 20

jacere inter fures nocturnos ac latrones iii, 58 cf. xxxviii, 59 cœtus xxxix, 15

Nolle ix, 34 nolo ego istam in te modestiam ; i. e. non postulo, expecto, a te

nolle inultos hostes, nolle successum, non Patribus, non consulibus ii, 45

Nomen v, 18 me jam non eundem, sed umbram et nomen P. Licinii relictum videtis

Campani magis nomen ad præsidium sociorum, quam vires cum attulissent vii, 29 nomina ducum xxix, 1 Oppos. veris et metuendis ducibus

cum tres celeberrimi nominis haberet duces iv, 54 cf. xxvii, 40

nec diutius—quæstio per clara nomina reorum viguit ix, 26

ne superesset (Hasdrubal) tanto exercitui suum nomen secuto xxvii, 49

vernaculis artificibus—nomen histrionibus inditum vii, 2

nomen patrui Antigoni ferens xl, 54

quorum maximum nomen in civitatibus est suis xxii, 22

bellum magni nominis xxxi, 8 nomen nobile bello xxxi, 18

fulgor nominis R. xxi, 43 primus Romani nominis xxviii, 32

ad delendum nomen Romanorum xxi, 30 al. Romanum : cf. iii, 8 Volscum nomen prope deletum est : cf. i, 10

concitatur deinde omne nomen Etruscum, et—perveniunt vii, 17 omnes Hernici nominis ix, 42 vestrum nomen xxxvii, 54 pro vos

Fabium nomen, Fabia gens maxime enituit ii, 45

nomine increpare vii, 15 Sic et vocare, ciere, inclamare dicuntur

ut Philippi statuæ, imagines omnes, nominaque earum, etc. xxxi, 44 i. e. inscriptiones

ad nomen singulis persolutum est stipendium xxviii, 29

tarda nomina et impeditiora inertia debitorum vii, 21

unius tantum criminis (scil. nomine)—in vincula te duci jubebo iii, 56 Sic Drak. quem ad h. l. vid.

Nominare xxi, 16 nominatæ consulibus provinciæ : cf. xliv, 17

quinque augurum loca adjecit, in quæ plebeii nominarentur x, 8 magistri equitum a te ipso nominati viii, 32 dictator nominatus ix, 28

priusquam nominarentur (accusarentur) apud dictatorem ix, 26

Nominatio in locum ejus (pontificis) non est facta xxvi, 23 i. q. suffectio

Non xxiv, 20 non—nisi pro non—sed

non—sed xxxix, 28 pro non modo, sed etiam

non decemviri tulerunt iv, 4 pro nonne ; it. v, 53 non in casis, etc.

non loquor apud recusantem justa bella populum, sed tamen, etc. vii, 30 pro non quidem

non modo—sed etiam xxiv, 40 pro non modo non—sed etiam

non modo—sed i, 40 pro non modo sed etiam : cf. vi, 7 it. viii, 20

non Samnium modo et Campanum xxii, 25 pro sed et C.

non nisi—sed nisi xxxix, 28 cf. xxviii, 22

non solum—sed ii, 2 pro sed etiam: cf. iii, 26 it. xxviii, 19

non solum—sed ne—quidem v, 42 pro non solum non—sed ne—quidem

non modo—sed ne quidem etiam xxxviii, 58

ne—quidem—non modo xxv, 15

non modo—ne quidem, ut sensus desideret aliud adhuc non i, 40 non modo civicæ sed ne Italicæ quidem stirpis; cf. iv, 3. vi, 34. ix, 19. xxii, 23. xxiv, 40. xxxix, 36 Id fit e more linguæ Latinæ. Sed tamen xxxv, 46 occurrit 'non modo non—ne quidem:' cf. iv, 3 it. cap. 35 Hujusmodi loca obvia sunt interdum etiam apud alios scriptores, illam exquisitiorem formam alias constanter sequentes. Itaque videntur illa utique ad normam plerorumque corrigenda esse. Ceterum in omnibus his locis negationem habent membra posteriora sive 'non modo,' sive 'non solum' præcesserit. Sed eodem sensu eædem particulæ accipiendæ sunt, si vel maxime diserta negatio absit membro posteriori. Sic iii, 6 non modo ad expeditiones, sed vix ad quietas stationes viribus sufficerent: cf. vii, 32 vid. Drak. xxv, 26

non—tantum sine membro posteriori x, 14 non vero tantum metu (signa clamorque) terruere Samnitium animos: ubi quidem Drak. addendum censet: 'sed etiam vano.' Plenæ orationis exempla sunt v, 3 it. vi, 39

non senatum, non magistratus, non leges, non mores majorum, non instituta patrum, non disciplinam vereri militiæ v, 6 vid. Drak. ad viii, 34

Nos vii, 30 gentibus, quæ inter nos vosque sunt

Noscere x, 20 accitique edicto domini ad res suas noscendas recipiendasque; i. e. recognoscendas: cf. cap. 36

clamore magis, quam oculis, hostem noscunt x, 33 cf. xxvii, 46 it. xlv, 27

Græciæ civitatium instituta, mores, juraque noscere iii, 31 hæc exploranda noscendaque esse xxii, 55 noscendisque singularum causis xxx, 24 cf. xxvii, 4

neque facile fuisse id vitium nosci, cum consul oriens nocte silentio diceret dictatorem viii, 23 cf. vi, 18

Noscitare ii, 23 noscitabatur tamen in tanta deformitate: cf. xxii, 6

quia subjecti oculis imperatoris noscitari poterant viii, 32

circumspectare omnibus fori partibus, senatorem, raroque usquam noscitare iii, 38

Nosse v, 6 nec finem ullum alium belli, quam victoriam noverit

Noster ix, 19 utique nunquam nostris locis laboravimus; i. e. opportunis

nostrum est—vestrum est xxxix, 6 i. q. nostra culpa est, etc.

secunda nostra fortuna v, 51 tempore nostro adverso xxxi, 31 vid. Drak. ad priorem locum; it. infra in v. Suus

nostram ipsorum libertatem subrui et tentari patimur xli, 23

Nota iv, 29 imperioso—Manlio cognomen inditum; Postumius nulla tristi nota est insignitus

ne qua inter colloquia insigni nota hæsitantes deprehendi possent ix, 36

ad insignem notam hujus anni memoriæ proditum est xxxix, 50

notæ secretæ xxxiv, 61 i. e. sermones non nisi cum uno habiti, qui, relati ab alio, argumento sint, illum unum certa mandata dedisse, quibus alias non habita foret fides: vid. Duker. ad h. l.

notæ censoriæ ternæ xxiv, 43 nota ignominiaque xxxi, 44 censores—senatum sine ullius nota legerunt xxxii, 7 iners nota censoria: vid. Iners

Notare xxvii, 8 ut viseret agros cultaque ab incultis notaret. Sic xxvii, 47 scuta vetera hostium notavit: it. ibid. notari oculis

notata locis temporibusque referre alicujus decora xxi, 43

aliis SCto notantibus præfectum, xxvii, 25 i. e. notandum lacerandumque censentibus: cf. xxi, 25 it. xxv, 3

neminem nota strenui aut ignavi militis notasse volui xxiv, 16

Notio xxvii, 25 ad censores, non ad senatum notionem de eo pertinere dicentibus; i. e. cognitionem

Notus iii, 44 notos gratia eorum, turbam indignitas rei virgini conciliat; i. e. qui Virginiam Iciliumque norant, fautores

exercitus nondum notus satis inter se xxxv, 3
Novare i, 52 qui Turnum novantem res pro manifesto parricidio merita pœna affecissent: cf. xxvii, 24 it. xxviii, 36 spes novandi res xxix, 36
non—regni tædio quicquam apud eos novatum v, 6
magister equitum et ipse novat pugnam equestrem iv, 33
Novellus ii, 38 novella Romanis oppida adimuntur; i. e. nuper acquisita—'novelli Aquileienses' xli, 5 i. q. coloni nuper eo deducti: cf. xxxix, 35
Novissime x, 1 ita—duo millia armatorum, ruentia novissime in ipsas flammas—absumta
Novus vi, 40 neque novum neque inusitatum mihi sit
assuetis regio imperio, tamen novum formam terribilem præbuit tribunal xlv, 29 i. q. inusitatum
novam in fœmina virtutem novo genere honoris donavere ii, 13
rursus novus de integro—labor v, 5 cf. x, 29
nova de integro pugna exorta est xxii, 5 novum de integro prælium xxiv, 16 it. xxx, 34
conscriptos—in novum senatum appellabant lectos ii, 1
si hoc modo—Furius recipere a Gallis urbem voluisset, quo hic novus Camillus—Italiam ab Hannibale recuperare parat, Gallorum Roma esset xxii, 14 i. e. alter sospitator. Ita Hannibalis nomen pro infestissimo inimico P. R. dicitur ap Cic. Verr. v, 12 it. Or. Phil. xiii, 11 vid. Cel. Ruhnken. ad Velleii ii, 18
cum subsidiis ex novissima acie—ad præsidium collegæ missi x, 29 cf. xxxi, 27 it. xlii, 57
Nox ix, 3 qua cibi, qua quietis, immemor nox traducta est
nocte deinde silentio—dictatorem dixit viii, 23 cf. ix, 38 concubia nocte xxv, 9
nox interdiu visa intendi vii, 28
Noxa xxvii, 3 in noxa esse: paulo post dicitur 'scelus impium:' cf. xxxii, 26 noxam nocuerunt ix, 10 noxæ eximere viii, 35 dedi noxæ inimico xxvi, 29 i. e. in potestatem inimico ad nocendum
noxæ damnatus viii, 35 quam ob noxam vii, 4 neminem noxæ pœnitebit ii, 54
remp. non extra noxam modo, sed etiam extra famam noxæ conservandam esse xxxiv, 61
quandoquidem nihil præter tempus noxæ lucrarentur ii, 59
Noxia, i. q. noxa, eodemque sensu usurpatur substantive x, 19 'desertori' magis, quam deserto noxiæ fore: Vulgo Grammatici 'noxam' crimen, 'noxiam' vero 'pœnam' denotare putant
sine ullius eorum, quos oderat, noxia xli, 23 cf. viii, 28 vid. Duker. ad h. l.
Noxius vii, 20 in Faliscos eodem noxios crimine vis belli conversa est: cf. iv, 15
Nubere iv, 4 ut, in quam cuique fœminæ convenisset domum, nuberet
Mamilio filiam nuptum dat i, 49 cf. xxiii, 2
melius me morituram fuisse, si non in funere meo nupsissem xxx, 15 nuptam pudicamque habiturus iii, 45
Nubes locustarum xlii, 10 jaculorum xxi, 55
rex contra peditum equitumque nubes jactat, et consternit maria suis classibus xxxv, 49
Nudare iii, 11 qui obvius fuerat, mulcatus nudatusque abibat
parietes postesque nudatos xxxviii, 43 vid. Cic. Verr. iv, 56
nudatum tectum xlii, 3 i. e. lignum, cui tegulæ imponuntur, id quod putrefaciendum declarat
nudare muros defensoribus xxi, 11 Saguntinis pro nudata mœnibus patria corpora opponentibus xxi, 8
hostem nudatum urbibus ix, 31 i. e. cui urbes ademtæ
cum tuo exercitusque tui præsidio nudatam Italiam viderint xxviii, 42 cf. xxx, 2
nudatus opibus (Perseus) xlii, 50
apparatus belli—qui et vos instruet, et hostes nudabit xxvi, 43
omnium nudatos manes, nullius ossa terra tegi xxxi, 30
Ætoli defectionem nudabant xxxv, 32 i. e. præ se ferebant
magis, ut nudaret animos—quam spe, impetrari posse xxxiv, 24 nec illi primo statim creati nudare, quid vellent xxiv, 26
quæ nondum animos nudaverat xxxiii, 21 i. e. aperuerat, patefecerat. Gronov. et Crever. fortasse rectius 'nudaverit' legunt. Sed tamen Livius

haud raro ita indicativos in oratione obliqua ponit, v. c. xxxvi, 39. xxxvii, 52. xliii, 1. xlv, 29 vid. Duker. ad iii, 2
Nudus iii, 19 hic negando bella esse, arma vobis ademit, nudosque servis vestris ex exulibus objecit
nuda corpora et soluta somno trucidantur v, 45
dextrasque nudas ostentantes, ut gladios abjecisse appareret xxviii, 3
inermes nudique sub jugum missi iii, 28 cf. ix, 15 militem se cum singulis vestimentis sub jugum missurum: cf. cap. 6 vid. xlv, 39 et Drak. ad iii, 26 Nempe tunica tantum vestiti dicuntur 'nudi.' Eodem modo Græcorum γυμνὸς dicitur
suo jussu circumduci Albanum exercitum, ut Fidenatium nuda terga invadant i, 27
in loco nudo atque inopi xxviii, 16 colles nudi xxvii, 41 via nuda et facilis, ib. cap. 42
ut ne nudo quidem solo—alere se ac suos possent xxvi, 30 cf. cap. 35
ad Lælium prædas ingentes ex agro inermi ac nudo præsidiis agentem xxix, 4
Nugator, i. q. homo nequam, auctore Festo xxxviii, 56 nebulonem modo, modo nugatorem appellat
Nullus xl, 40 nullis castris eo die exercitus victor mansit
'nullo' simpliciter dictum pro nullo loco xxii, 53
nullus repente sui vi, 18
in concordia ordinum nullos se usquam esse vident iii, 68
nullasdum in Asia civitates socias habebat populus R. xxix, 11
nullo patre natus iv, 3 i. e. obscuro, ignoto patre; quemadmodum Melchisedecus in N. T. vocatur ἀπάτωρ καὶ ἀμήτωρ
nulla rerum suarum non relicta inter hostes viii, 26
Philippi nullus usquam nec nuntius ab eo per aliquot horas veniebat xxxii, 35 Duker. legend. censet: Philippus nullus usquam, nec, etc.
nullis injuriis vestris—unquam æque quam munere—tribunos offensos v, 3 i. e. non æque offensos ullis injuriis, etc. vid. Drak. ad h. l.
Numen i, 55 moverunt Dii numen ad indicandam imperii R. molem; i. e. annuerunt:—numen Deorum viii, 32 cf. xxix, 18
evidens numen—rebus affuit Romanis v, 51
quorum (Deorum) eluditur numen ix, 11
dictatoris edictum pro numine semper observatum viii, 34
annuite, patres conscripti, nutum numenque vestrum invictum Campanis vii, 30
Numerare lvi, 21 argenti bigati (ovans) præ se tulit centum triginta millia: et extra numeratum duodecim millia pondo argenti
libertatis autem originem inde magis—numeres ii, 1 i. e. repetas, æstimes
Numerus ix, 27 et, majus, quam pro numero auxilium advenerant fortes viri
hic hominum numerus x, 38 (de exercitu 20000 amplius)
querentibus, ad numerum sibi colonos non esse xxxii, 2 i. e. numerum colonorum legitimum
legatos e consularium numero mittendos ad eum senatus censuit ix, 38 vid. Gronov. Obs. i, 4
quo magnum frumenti numerum congesserant Romani xxi, 48
cum—partem abesse numero sensisset i, 7 i. e. armento, gregi
Numquid enim socordius ac segnius remp. administrati vi, 37 Simpliciter interrogat, poniturque Livio pro 'an:' vid. Ecquis
'Nunc' addito cum 'maxime' xxix, 17
nunc in expeditione, nunc in acie iii, 12 cf. xxviii, 28
nunc—modo viii, 32 pro nunc—nunc
nunc jam nobis—vobisque—promiscuus consulatus patet vii, 32 cf. v, 2 it. x, 19
Nuntiare i, 7 nuntiato augurio: verbum proprium in tali re: cf. x, 40. xxxii, 9
prodigia—pluribus locis nuntiata acciderunt xxxi, 12
nuntiat, quæ occulte facta sunt iv, 24 Sermo est de arcanis, quæ et diserte commemorantur paulo ante. Ea autem proprie dicuntur 'enuntiari,' contra, 'nuntiari,' quæ audita aut visa sunt
nihil referre, ipsi coram, an ad præsidium nuntiaretur xxxvi, 3 cf. xxxviii, 46
nuntiabant, agnum cum duobus capitibus natum xxxii, 9 quinam? pro vulgo nuntiabatur
cum duobus coss. exercitus amissi nuntiabantur xxii, 54

hæc Rhodum nuntiata; quæ per se tristia fuissent, quia majoris mali levatus erat timor—in gaudium renuntiata verterunt xlv, 25 nuntiata explicari debent per 'nuntiari jussa,' quoniam sequitur 'renuntiata.' Ac ne sic quidem a frigido pleonasmo immunis locus videri potest, nisi post 'nuntiata majorem' interpunctionem facias

et ne ibi quidem nuntiato, quo pergerent, tantum convocatos milites monuit xxv, 9 absolute dictum, ut sæpius

Nuntius xliv, 15 Rhodios nuntio in orbe terrarum arbitria belli pacisque agere. In voc. 'nuntio' Drak. ironiam esse putat, quia 'nuntio' s. 'nuntiis' facere instituerent, quod exercitibus obtinendum foret. Enimvero Romani et ipsi per legatos, internuntios, etc. talia tantarunt. Fortasse legend. 'nunc'

remissique nuntii ab eo ad principes—in Athamaniam se venturum xxxviii, 1 pro qui dicerent, in Athamaniam, etc. Similiter ii, 47 missis ad coss. nuntiis, quo loco res essent: cf. iii, 18 vid. Drak. ad xxxviii, 1

ne se—tam tristem nuntium ferre ad Cincinnatum paterentur iv, 41

Nuncupare i, 3 Julia gens auctorem nominis sui nuncupat: cf. cap. 4

qua (voce) laturos eo spolia posteros nuncupavit i, 10 i. q. prædixit

quæ (vota) pro rep. nuncupaverint tot consules, etc. x, 7 i. e. susceperint, promiserint

verba legitima dedentium urbes nuncupare ix, 9

Nuncupatio xxi, 63 solennem votorum nuncupationem fugisse

Nundinæ vii, 15 qui nundinas et conciliabula obire soliti erant. Cel. Stroth. ad h. l. 'nundinas' de locis accepit

Nundinari xxii, 56 Pœnum in captivorum pretiis prædaque alia—nundinantem

Nuper de longiori tempore. Præfat. it. ix, 34 de spatio decem (sec. alios 'quinque') annorum—et xlv, 39 de triginta annorum spatio

Nuptialis iv, 4 nemo invitum pactionem nuptialem quenquam facere coëgisset

ut—ad penates hostis sui nuptiale sacrum conficeret xxx, 14 cf. cap. sq. nuptiale munus—de veneno

Nusquam i, 38 ubi nusquam ad universæ rei dimicationem ventum est:—bellum nusquam alibi erat xxxix, 38 cf. xliii, 9

persecutis hostibus nusquam se æquo certamine committentes iii, 42 cf. xlv, 41 cum hostes exercitus nunquam eduxissent: ubi quidem Duker. et Crever. 'nusquam' legi volunt

nusquam minus, quam in bello eventus respondent xxx, 30 nusquam inde Gallos longius vestigium moturos xliv, 26

Nutare iv, 37 nutant circumspectantibus galeæ, et incerti trepidant

Nutrire iv, 52 cura corporum nutriendorum, i. e. fovendorum

quod naturæ damnum utrum nutriendum patri—an castigandum ac vexatione insigne faciendum fuisse vii, 4 i. e. non fastidiendum, explicante Sigonio, aut, uti Gronov. volebat, remediis ac fomentis quasi adhibitis curandum

sorte quadam nutriendæ Græciæ datus xxxvi, 35

Nutus vii, 30 annuere nutum. Eleganter; nutus enim fortunæ tribui consuevit: vid. Numen

O.

Obæratus xxvi, 40 mixti ex omni colluvione exules, obærati, capitali ausi plerique: cf. vi, 27

Obarare xxiii, 19 cum hostes obarassent, quicquid herbidi terreni extra murum erat, raporum semen injecerunt

Obedienter viii, 19 se sub imperio pop. R. fideliter atque obedienter futuros: cf. v, 12 it. xlii, 35 vid. Obnoxie

Obedire v, 3 nec plebs noctis dicto audiens atque obediens sit

utrimque enixe obeditum dictatori est iv, 26

Obequitare ix, 36 obequitavit stationibus hostium: cf. xxx, 12

Obex ix, 2 eam quoque (viam) clausam sua obice armisque inveniunt

Objacere ii, 65 saxa objacentia pedibus ingerit in subeuntes

saxorumque ingentium objacentem molem invenere ix, 2

Objectare ix, 34 contagio ejus, quod quærebat ipse, criminis objectata ab inimicis est: cf. vi, 27

Objicere xxii, 34 duas legiones hosti ad cædem objectas

quia eum objectum Romanis esse

volebant xlii, 5 cf. xxxiv, 9

pecunia omnibus contactis ea violatione templi furorem objecit ix, 8 pro injecit. Sic, religiones objectæ animo iv, 22 quo (die) sibi eam mentem objecissent (Dii) ut excidium patriæ fatale proderent v, 15 de divino monitu vel instinctu

quæ ubi objecta spes est vi, 14

brachio objecto flumine eos excludit xxii, 52

castellum loco edito contra arcem objecit xxxviii, 4 promontorium objectum xxxi, 46

dum objectis foribus extremos suorum exclusere v, 18 cf. xxviii, 6

ubi conferti hastas ingentis longitudinis præ se Macedones objecissent xxxii, 17 non transversæ, sed directæ intelligendæ sunt

Obiratus i, 31 fortunæ, ut fit, obirati, cultum reliquerant Deum: vid. Gronov. ad xlii, 10 ubi pro 'ob ea irati' legi vult 'obirati'

Obire v, 52 solenne Fabiæ gentis obiit

consules obire tot simul bella iv, 7

omnia militaria munera ipse impigre obiret xliv, 4

cum quibus (legatis) circumspicere et obire ad omnes hostium subitos conatus posset xxxi, 21

ne ad omnia simul obire unus non posset x, 25

Obligare xxi, 21 novis se obligat votis, si cetera prospera evenissent

si quid est, in quo obligari populus possit, in omnia potest ix, 9

habita fides ipsam plerumque obligat fidem xxii, 22

extra data in id, quod petebatur, obligandæ fidei xxx, 12

nec moror, quo minus in civitatem, obligatam sponsione commissa — redeant ix, 11

Obliquus v, 16 per agrum Cæretem obliquis tramitibus transgressi; i. e. transversis

tendere obliquo monte ad castra Gallorum visi sunt vii, 15

Obliterare iii, 71 res vetustate obliterata: cf. xxvi, 41 res obliterata xxix, 25 præteritis silentio obliteratis xliii, 2 obliterata peccata iii, 59

nondum obliterata memoria superioris belli xxi, 29

adversamque prospera pugna (consul) obliteravit xxxiii, 36

suo beneficio paternas simultates obliterans xli, 24

non tamen obliterare famam rei male gestæ potuit xxxix, 20

Oblitus ix, 18 et exercitum Macedoniæ oblitum, degenerantemque jam in Persarum mores adduxisset

Obmoliri xxxiii, 5 qua (arbore) evulsa portæ instar extemplo patebat, nec in promtu erat, quod obmolirentur

Obnasci xxiii, 19 inter obnata ripis salicta

Obniti viii, 38 in suo quisque gradu obnixi, urgentes scutis, pugnabant

obnisos vos stabili gradu impetum hostium excipere vi, 12

Obnoxie iii, 39 sed magis obedienter ventum in curiam est, quam obnoxie dictas sententias accepimus

Obnoxius ix, 9 obnoxia pax; i. e. iniqua, in qua timor alterius relinquitur

quæ serva atque obnoxia fore, si nullus alio sit, quam ad Romanos, respectus xlii, 46

si reticeam, aut superbus, aut obnoxius videar xxiii, 12

vestra obnoxia capita pro licentia Fabii objicite viii, 34 i. e. ut sint obnoxia

subjecti imperio et obnoxii xxxvii, 53

obnoxia sunt bona creditæ pecuniæ viii, 28

obnoxiam carnificis arbitrio ducere animam vi, 17

Obnuntiare xxii, 42 Paulus obnuntiari jam efferenti porta signa collegæ jussit. Nempe consul consuli obnuntiare potest, ut patet ex Cic. Or. Phil. ii, 33 i. e. auspicium triste nuntiare, ad impediendum

Oboriri xxi, 8 acrius de integro obortum est bellum

adventu suorum lacrymæ obortæ i, 58

Obrogare ix, 34 obrogat antiquæ legi nova (hodie vulgo, derogat) Oppos. 'abrogare legem;' i. e. prorsus tollere: vid. Drak. ad h. l.

Obruere xxx, 6 obruerant itinera portarum; i. e. obstruxerant, moles et impedimenta objecerant

obruta urbs agmine xxxiv, 5 pro obsessa, vel potius circumdata

divinis humanisque obruti sceleribus iii, 19

se mergentibus semper sortem usuris obrutum fœnore esse ix, 45

mersam et obrutam fœnore partem civitatis vi, 17 cf. xxxv, 7

hanc tribuni orationem (accusationem)

ita obruit Marcellus commemoratione rerum suarum ut, etc. xxvii, 21 i. e. refutavit, irritam fecit

meas opiniones, conjectando rem vetustate obrutam, non interponam xxix, 14 i. q. obliteratam

Obscœnus xxxi, 12 obscœni fœtus; i. e. monstrosi, et propterea mali ominis

palam ab suo comitatu et obscœnis illis viris fremebant interfectum xxxiii, 28 paulo ante, Prosequentibus mollibus viris, qui joci causa convivio celebri interfuerant

Obsecrare xxix, 15 orare atque obsecrare, ut sibi senatum adire—liceret

Obsecratio, a populo, duumviris præeuntibus, est facta iv, 21

obsecratio in unum diem populo indicta xxvi, 23

supplicationibus habitis jam et obsecratione circa omnia pulvinaria facta xxxi, 9 cf. cap. 8 differunt, ut genus a specie: obsecratio autem fit avertendæ Deorum iræ causa

Obsecundare iii, 35 obsecundando mollire impetum aggrediuntur; i. e. blande ac benigne cedendo: vid. Gronov. ed xxiii, 14 cui loco hanc vocem restituendam censet

Obsepire iv, 25 obseptum plebi ad honorem iter

omnia itinera obsepserant hostes ix, 43 vid. Intt. ad xxxix, 1

Obsequenter xli, 10 hæc collegæ obsequenter facta

Obsequium xxix, 15 cum interim boni obedientesque socii, pro fide atque obsequio in populum R. continuis omnium annorum delectibus exhausti essent

Obserare xl, 7 infamandæ rei causa januam obserari jubet: cf. v, 41 it. xxxix, 14

Observare iii, 21 se id suffragium non observaturos; i. e. electionem non probaturos, auctores se non futuros, pro nulla habituros

negaverunt eam lectionem se—observaturos ix, 30

cum vacationes suas quisque populus recitaret; nullius, cum in Italia hostis esset—vacatio observata est xxvii, 38 i. e. locum habuit, pro valida declarata est: vid. Sacrosanctus

non edicta imperatorum, non auspicia observentur viii, 34

Obses xliii, 10 nec obsides, pignus futuros furto et fraude agendæ rei, posceret

obsidem—se animum ejus habere, etsi patri corpus reddiderit xxxix, 47

Obsessor ix, 15 Papirio quoque, qui obsessor Luceriæ restiterat, brevi ad spem eventus respondit

Obsidere xxix, 32 faucibus utrimque obsessis

cum loca non iniqua esse dicerent, præsidiis autem regis obsideri, etc. xliv, 35 paulo ante, Quæ validis præsidiis insedissent: — qui armati Aventinum obsedissent iii, 50 etiam simpliciter dictum: ad obsidendas angustias xxxi, 28

cum obsideri aures a fratre cerneret xl, 20

Obsidio v, 2 spes major imperatoribus —in obsidione, quam in oppugnatione:—obsidio urbi infertur vi, 29 —in obsidione erat xxiii, 37 obsidio segnis x, 9

populationem in agris, obsidionem in urbe expecta xxxviii, 14 i. q. urbis

Atheniensium legati, orantes, ut se obsidione eximeret xxxi, 14 vid. Solvere

ad Capuæ liberandam obsidionem xxvi, 8 vid. Absistere

Obsistere xxii, 60 non enim modo sequi recusarunt bene monentem, sed obsistere ac retinere conati sunt: cf. x, 19 it. cap. 43

Obsitus i, 14 partem militum locis circa densa obsita virgulta obscuris subsidere in insidiis jussit

rivus—obsitus palustribus herbis xxi, 54

legati—obsiti squalore et sordibus xxix, 16 obsita erat squalore vestis ii, 23

Obsolescere xxi, 52 suspecta ei gens erat, ut alia vetustate obsolevissent, ob recentem Boiorum perfidiam

Obstare i, 26 recens meritum facto (scil. improbo) obstabat; i. e. impediebat, quo minus pœna dignum putaretur, vel puniretur

non præsentem solum dictatorem obstitisse rei bene gerendæ, sed absentem etiam gestæ obstare xxii, 25 i. e. verbis elevare, minuere

Obstinare xxiii, 29 obstinaverant animis vincere aut mori

ubi obstinatam (Lucretiam) videbat, et ne mortis quidem metu inclinari i, 58

quo terrore cum vicisset obstinatam pudicitiam velut victrix libido, ib.

obstinata oratio tribunorum vi, 40
obstinato ad mortem animo v, 41 cf. vi, 20
quibus animi in spe ultima obstinati ad decertandum fuerant vi, 3
nunc ita obstinatos animos esse, ut omnia ferre ac pati tolerabilius ducant x, 11 cf. iii, 47
obstinatos claudere (portus), si exercitus admoveatur ix, 25
obstinatos mori in vestigio quemque suo vidit xxviii, 22 cf. vii, 32. ix, 32. xlii, 65

Obstrepere xxi, 56 aut nihil sensere, obstrepente pluvia, aut—sentire sese dissimularunt: alii, 'obstrepescente'

Obstringere x, 41 his vinculis fugæ obstricti stabant
nisi universam remp. eo nefario obstrinxeris ix, 34 cf. x, 38
obstringere perjurio non se solum suumque caput, sed signa militaria et aquilas, sacramentique religionem xxvi, 48
primoribus Samnitium ea detestatione obstrictis x, 38
nulla sum tibi verecundia obstrictus xxx, 31
quæ autem ad sacra pertinebant, a pontificibus maxime, ut religione obstrictos haberent multitudinis animos, suppressa vi, 1 nova h. l. significatione, quam explicat Cic. pro Mur. cap. 11

Obstruere v, 1 aliis (munimentis) frons in Etruriam spectans, auxiliis—obstruebatur
quin hostes extracturi demersas moles sint, et minore molimento aperturi portum, quam obstruatur xxxvii, 15

Obstupefacere ii, 10 ipso miraculo audaciæ obstupefecit hostes
nisi metus mœrorem obstupefaceret xxv, 38 i. e. sensum adimeret

Obstupescere xxxiv, 27 hoc terrore obstupuerant multitudinis animi ab omni conatu novorum consiliorum
obstupuerant ad magnitudinem pristinæ ejus fortunæ virtutisque xxxix, 50

Obtentus i, 56 ut sub ejus obtentu cognominis—animus latens opperiretur tempora sua

Obterere xliv, 43 elephanti—exeuntes obterebant elidebantque xxviii, 23
neque ex adverso tantum illati (equites) obvios obtrivere, etc. xxviii, 23 i. e. proculcavere: cf. x, 28. xxvii, 41. xxxvii, 44
armis virisque ad obterendum—consulem concurrunt ix, 38
implorare præsidium populi, qui omnia jura populi obtrisset iii, 56
Hannibalis virtutem fortunamque extollit: populi R. obterit senescentem cum viribus majestatem xxiii, 43
cum—Pœnus mancipia Romana, et ex ergastulo militem, verbis obtereretur xxiv, 15

Obtestari xxiii, 26 quoad multum ac diu obtestanti (Hasdrubali) quatuor millia—in supplementum missi ex Africa sunt
reprehensans singulos, obsistens, obtestansque Deum et hominum fidem, testabatur, nequicquam deserto præsidio eos fugere ii, 10 cf. x, 19
morte me ut vindices ab Romanorum arbitrio, oro obtestorque xxx, 12

Obtestatio xxvi, 25 diram execrationem in populares, obtestationem quam sanctissimam potuerunt adversus hospites composuerunt; i. e. jusjurandum: vid. Clavem Cic. in 'obtestatio' ad locum ex Or. pro Balbo
matronæ, quia nihil in ipsis opis erat, ad preces obtestationesque versæ, per omnia delubra vagæ, etc. xxvii, 50

Obtinere ii, 10 neque ille minus obstinatus ingenti pontem obtineret gradu, etc.
possessum semel obtinerent imperium iii, 36 i. e. obstinato retinerent: cf. iv, 16. vii, 18. xxvi, 20
privatus fasces et imperium obtinuit ix, 34 i. q. in tenendo perseveravit: cf. cap. 29
judiciis etiam in pertinaces ad obtinendam injuriam redditis xxix, 1 i. e. ad recipienda, quæ per injuriam erepta erant, retinenda, etc. vid. Gronov. ad Tac. Annal. ii, 84
in senatu causam obtinuere viii, 21 alias, 'tenere:' vid. infra in h. v.
ulteriorem ripam amnis armis obtinebant xxi, 26
quonam modo perpetua pace quietos obtineamus viii, 13
omnia circa Carthaginem obtineri armis xxx, 29 cf. cap. 19
omnia obtinet cædes, nec in ullam partem tutum perfugium est ix, 43 cf. v, 49
Etruria—latitudinem obtinens Italiæ v, 54

cum omnia non opes magis Romanæ, quam beneficiis parta gratia bona pace obtineret viii, 15

Obtingere vi, 31 Aurelio Italiæ provincia obtigit: verbum proprium de sorte provinciarum. Paulo ante, 'Macedonia sorte evenit.' Eodem significatu 'obvenire' dicitur

Obtorpescere xxii, 3 si ad convellendum signum manus præ metu obtorpuerint

obtorpuerant quodammodo animi xxxii, 20

ut obtorpuisse inops consilii videretur xliv, 2

Obtruncare iv, 46 multique in ruina majore quam fuga oppressi obtruncatique: cf. v, 16 it. vii, 29

Obtundere vii, 2 cum sæpius revocatus (in scenam) vocem obtudisset; i. e. raucedin sæpius cantando sibi contraxisset—obtusos vigor animi v, 18

obtundendo, docendoque, quam ea res ipsis patriæque salutaris esset, pervicit, etc. xxvi, 38

Obvenire xxix, 34 se in tempore pugnæ obventurum; i. e. laborantium pugnam suscepturum. Ita et 'occurrere' dici solet: vid. infra in h. v.

ea provincia Manlio obvenit vii, 16 vid. Obtingere

Æmilio novum bellum Etruria sorte obvenit ix, 31 cf. x, 12

Obversari xxxi, 11 magnam partem eorum (transfugarum) palam Carthagini obversari dici

obversata vestibulo carceris mœsta turba vi, 16

vagati in urbe, obversatique prætorio erant xxix, 24 obversatus eo die in foro xxxiii, 47 cf. xxxviii, 1 vid. Gronov. Obs. iii, 24

ante oculos obversabatur xxxiv, 36 dum incautius ante signa obversatur xli, 18

Obvertere vi, 24 ut circumagi signa, obvertique aciem viderunt in hostem: cf. ix, 21 inde signa in hostem obvertit, ib. cap. 35

ante signa obversus in aciem vi, 7

obversis cominus ad ineundum prælium armis ii, 10

obversa in regionem Magnesiæ duobus imparibus promontoriis xliv, 11

Obviam xxxi, 14 civitas omnis obviam effusa—multitudo xlv, 35

venientibus Capuam cunctus senatus populusque obviam egressi ix, 6

qui se infesto venienti obviam objecerat xxii, 6

me obviam ire crimini et offerre me inimicis reum ix, 26

Obvius xxvi, 25 castra obvia hosti posuerunt: nisi vero cum Gronov. legatur 'obviam'

in obvio classi hostium esse xxxvii, 23

quos casus obvios obtulit xlii, 63

effusa omnis obvia turba xliv, 46 Drakenborchio placet 'obviam' legi

Obvolvere iv, 12 obvolutis capitibus se in Tiberim præcipitaverunt: cf. xxiii, 10

Occæcare xxii, 43 occæcatus pulvere effuso hostis

caligo occæcaverat diem xxxiii, 7

ira et pavore occæcatis animis xxxviii, 21 occæcata animos fortuna v, 37

ni spes vana pacis occæcasset consilia xlii, 43

Occasio iv, 31 locus ad occasionem; i. e. rei feliciter gerendæ:—occasio ad rem gerendam xxxvii, 26 occasionem aperuere ad invadendum iv, 53 cf. ix, 27

per occasionem partis alterius pugnam conserere xxi, 8 i. e. cum pars altera occasionem aut præbet, aut nanciscitur

per occasionem fraude præparatam xxxvii, 26

per istius legis occasionem vi, 41

armatus intentusque sis, neque occasioni tuæ desis, neque suam occasionem hosti des xxii, 39

occasionibus potius, quam virtute petere honores vi, 41

Antiochus suam fore Ægyptum, si tum occasio esset, censebat xxxiii, 41

nunquam talem occasionem habituros, si eam prætermisissent xxxviii, 33

quia, si in occasionis momento, cujus prætervolat opportunitas, cunctatus paulum fueris, nequicquam mox omissam quæras xxv, 38

occasionem bene gerendæ rei amisere xxxi, 36

quoniam temeritate paucorum magnæ rei parta occasio esset x, 42

Occidere xxiii, 24 arbores levi impulsu occidere; i. q. concidere, labi; erant enim incisæ

aliique super alios et jumenta et homines occiderent xxi, 35

Occidere xxix, 18 omnibus suppliciis cruciatos trucidando occidit: cf. ii, 51. iii, 10. ix, 37. x, 39 vid. in voc. sq.

Occidio iii, 28 ne in occidione victoriam ponerent. Etiam 'occasio' dicitur, v. c. ap. Cic. Or. Phil. xiv, 14
cum duo exercitus eorum prope occidione occisi essent xxviii, 43 cf. iv, 58 it. ix, 38. xxx, 32

Occinere vi, 41 si occinuerit avis; i. q. cecinerit; sed illud verbum de auspiciis proprie dicitur: cf. x, 40 ult. Uterque locus docet, de læto augurio pariter 'occinere' dici, ac de tristi; quod negabat Cel. Stroth. ad superiorem illum locum. Ceterum nonnulli legunt 'occinerit,' dissentientibus de formatione præteriti Grammaticis

Occipere xxix, 27 a meridie nebula occepit
delectum habere occipiunt iv, 55 cf. i, 7 it. cap. 49
qui magistratum statim occiperet iii, 18 cf. xxxi, 50
hi ex interregno magistratum occepere vi, 5

Occulcare xxvii, 14 turbarunt (elephanti) signa ordinesque, et partim occulcatis, partim dissipatis terrore, qui circa erant, nudaverant una parte aciem

Occulere xxv, 8 sylva prope viam sese occuluerunt: cf. cap. 16 it xxiii, 22

Occultus ix, 31 ingens hostium exercitus itinera occultus insederat
legatum occupare montes jubet, occultumque id jugum capere, quod ab tergo hostibus foret iv, 32 in occulta valle instructi x, 14

Occumbere ii, 7 quod—matura gloria, nec dum se vertente in invidiam, mortem occubuisset:—ictus clava morte occubuit i, 7 vid. Intt. ad xxvi, 25

Occupare i, 38 aream ad ædem in Capitolio Jovis—occupat fundamentis
forma urbis occupatæ magis, quam divisæ similis v, 55 cf. vi, 4 vid. Tac. Annal. xv, 38
occupare alicujus consilia xxiv, 7 tempus occupandi res, ib. cap. 24
quos forte armatos tumultus occupaverat vi, 3
si occupasset obsidio Lacedæmonis exercitum xxxiv, 33
occupatus certamine est animus xxii, 15
ut quosque studium privatim aut gratia occupaverat v, 8
omnes deinde alias curas, una occupavit, etc. xxix, 16
cum, qui prior auctor tam sævi exempli foret, occupaturus (Manlius) insignem titulum crudelitatis fuerit xxiv, 18
occuparent Patres ipsi suum munus facere ii, 48 cf. i, 14 it. cap. 31

Occupatio x, 45 quæ (Etruria)—occupationem populi R. pro occasione rebellandi habuisset

Occurrere xxxi, 29 legati ad id concilium occurrerunt pro venerunt:—ad opem ferendam occurrunt xxxvi, 24
ad primum adventum Romanorum occursurus xxi, 16 i. q. affuturus
quibus (comitiis) quia Æmilius occurrere non potuit xxxix, 6 i. e. quæ obire nequiit
revocati ab suis neutri prælio occurrerunt x, 43 cf. xxxi, 29
sed pudor, si irrito incepto abscederet obsidione, occurrebat xxxvi, 35 i. e. in mentem veniebat:—cum præter vim et cædem nihil cuiquam occurreret vi, 19 cf. v, 54 it. xxv, 24
occurrebat animis, quantos exercitus—tuerentur xxiii, 48
huic timendo hosti utrum—improvisus incidisse videor, an occurrere in vestigiis ejus xxi, 41 Drak. 'in' delendum censet, quoniam vi, 32 'sequi vestigiis' dicatur

Occursare ii, 45 his freti occursant portis: paulo ante, obequitando castris provocandoque
occursant (Galli) in ripam xxi, 28 nisi vero cum Gronov. legas 'in ripa'
—barbaris per calles notos occursantibus xxxviii, 40

Ocior vii, 26 Romanorum cursus ad victorem etiam ocior fuit

Ocius x, 40 signa ocius proferri jubet: cf. cap. 5

Octojuges v, 2 nunc tam octojuges ad imperia obtinenda ire

Octuplicatus iv, 24 Mamercum—tribu moverunt, octuplicatoque censu ærarium fecerunt; i. e. ut ei tributum pendendum esset ærario, octuplo majus eo censu, quem ante habuisset

Oculus xxvi, 2 ne Capua in oculis ejus caperetur: cf. iii, 57
nisi oculos quoque hominum liberassent ab tanti memoria decoris vi, 20
quo magis argui præstigias jubeti

vestras, eo plus vereor ne abstuleritis observantibus etiam oculos vi, 15

circumferens truces minaciter oculos ii, 10

ante oculos habere urbem latam in triumpho suo v, 30

donec territum prodigii talis visu, oculisque simul ac mente turbatum, Valerius obtruncat vii, 26

Odium anceps xxvii, 17 inexpiabile xxxix, 51 execrabile ix, 26

odiis majoribus certarunt, quam viribus xxi, 1

nec esse in vos, odio vestro, consultum ab Romanis credatis xxx, 44 i. e. quod vos odio persequantur

Offendere iv, 2 cum—nomen offenderet; h. e. invisum esset

tanquam Atilius primo accessu ad Africam offenderit xxviii, 43 i. q. infeliciter bellum gesserit: cf. xxxv, 26

Offensare xxv, 37 flere omnes repente et offensare capita

Offerre i, 51 oblato falso crimine:—oblata vani furti invidia vi, 16

horum criminum vos reos in omnia sæcula offerte viii, 34

concordiæ ducis exercitusque non ausi offerre se ii, 60 h. e. concordes aggredi, iis obviam ire: cf. iii, 50

non satis audentibus singulis invidiæ se offerre iii, 50

offerre errorem alicui x, 14 ultro offerre xxxii, 21

palantes, veluti forte oblati, populatores Capenatis agri v, 13

Officere, Præfat. nobilitate ac magnitudine eorum, meo qui nomini officient, me consoler: ubi tamen legitur a nonnullis 'lumini,' quia proprie dicatur 'luminibus officere;' i. e. ædificando prospectum ac lucem adimere: cf. ii, 30 it. iv, 31

id officere, id obstare libertati ii, 2

Officina vi, 20 ædes atque officina monetæ: cf. vii, 28

Officium viii, 22 in officio Fundanos esse (fide)

remissis quatuor triremibus—quæ officii causa ab domo prosecutæ fuerant xxvi, 19

Offundere ii, 40 offusa oculis animoque religio

incompositisque adversus equestrem procellam subitum pavorem offundit x, 5

terror oculis auribusque offusus xxviii, 29 ne quis terror vobis offundatur xxxiv, 6

ut qui nihil minus eo die, propter offusam caliginem, quam prælium expectasset xxxiii, 7

Omen concordiæ rei maxime in hoc tempus utili v, 18

qui (dictator)—omen plebeio consuli—dederit vi, 39 i. e. creando

omen ad rem terra gerendam xxxi, 45 i. e. omen æque minus felicis expeditionis terrestris

in omen magni terroris acceptum xxi, 63 nisi cum aliis 'ut omen' legas

Ominari xxvi, 18 clamore ac favore ominati extemplo sunt felix faustumque imperium. Contra iii, 61 in partem deteriorem

Omittere xliv, 8 ut qui, offerentibus sese rebus, omisisset e manibus ea, quæ mox repeti non possent

omissis Sidicinis—Campanos adorti vii, 29

ut neque omitterent eum (hostem) neque congrederentur xxii, 12

omissa dignitatis libertatisque memoria xxiii, 4 omissa verecundia xxiii, 3

omissis armis capessunt fugam xxxiii, 8 omiserunt mota arma xxi, 11 inter sarcinas omissas repente viii, 39

omissa itaque spe per vim atque arma subeundi v, 43 vid. Occasio

omissis rebus aliis præ cura unius iii, 46

omisso ad castra itinere ix, 35

desertam omissamque ab hominibus remp. iv, 43

Omnis xxx, 31 omnia quæcumque—primum omnium vi, 11 omnium primum xxiv, 10 cf. xlii, 1 it. xlv, 12 omnia ultima pati xxxvii, 54

in stationibus disponendis ad opportuna omnis urbis loca iii, 15 i. q. totius

inde admiratione paventibus cunctis, cum omnium in se vertisset oculos, etc. vii, 34

prætorumque omnes interficiuntur xxiv, 32

ubi tantus pavor animis omnium est infectus xxvii, 9 alii leg. 'hominum.' Sed quia, notante Gronovio ad ix, 8 non nisi de uno genere hominum sermo est, 'omnium' præferendum videtur; quanquam eodem sensu subinde etiam 'homines' dicuntur: vid. Crever. ad h. l.

bona omnia populo R. Gracchoque ipsi precarentur xxiv, 16

omnes ipsi in hanc necessitatem venerunt vii, 30 Creverio illud 'omnes' delendum videtur

Onerare hostes ii, 65 i. e. saxis dejectis retro urgere ex edito loco, s. opprimere

saltus regiis castris oneratus xxxii, 11 nisi cum Dukero probante Drak. legas 'occupatus'

onerare inopiam v, 39 aut 'aggravare' intelligendum, aut 'inopes'

assentatione immodica pudorem onerare xxxi, 15 collaudatos eos oneratosque ingentibus promissis xxiv, 13 pari comitate utrumque nunc laudibus, nunc promissis onerat x, 14 cf. xxxii, 12

præmiorum ingentium spe oneratus xxix, 32

in pretio salis maxime oneratæ tribus xxix, 37 vino oneratos ix, 30

oneratum fortunæ apparatibus suæ, prædam verius, quam hostem—incruentus devicit ix, 17

ut suis ipse oneratus viribus ruat vi, 19

Onerarius xxv, 27 qui onerarias retro in Africam repetere juberent, sc. naves: cf. xxx, 10

Onustus xxix, 27 salvos incolumesque, victis perduellibus victores, spoliis decoratos, præda onustos triumphantesque, mecum domos reduces sistatis: cf. i, 4

Opacus iii, 25 quercus ingens arbor prætorio imminebat, cujus umbra opaca sedes erat

Opera xxi, 43 opulenta et ditia stipendia facere, et magna operæ pretia mereri: alias 'operæ pretium' de ipsa re, cui haud frustra impensa opera est, Præf. it. i, 24

operæ esse, legationes audire xxi, 9 i. e. vacare, usui esse:—neque consulibus operæ erat, id negotium agere iv, 8 cf. v, 15 it. xxix, 17 externorum inter se bella—persequi non operæ est satis superque oneris sustinenti res a populo R. gestas scribere xli, 25

castigati fortium statim virorum operam edebant iii, 63

se suo sumtu operam reip. præbere v, 4

annua æra habes, annuam operam ede, ib.

nusquam nec opera sine emolumento, nec emolumentum ferme sine impensa opera est, ib.

Æmilius serius biennio se consulem factum Fulvii opera ducebat xxxviii, 43 i. e. culpa: interdum enim 'opera' et in malam partem dicitur, v, c. xli, 16

Operari x, 39 dum hostes, operati superstitionibus: concilia secreta agunt

regem—operatum his sacris se abdidisse i, 31 cf. xxi, 62

Operire xxi, 61 nix—pluteos ac vineas Romanorum operuerat

ædiles plebis videre, ne qua sacra in operto fierent xxxix, 14

Operosus iv, 8 rem operosam ac minime consularem suo proprio magistratu (censore) egere

Opes i, 4 maximique, secundum Deorum opes, imperii principium; i. q. secundum Deorum imperium

Deorum etiam adhibuerant opes x, 38 pro opem

hic omnes spes opesque sunt, quas (quem exercitum) servando patriam servamus ix, 4

in minime pertinaci genere pugnæ sic fortuna exercuit opes ix, 22

ut urbanis artibus opes augeret ix, 42 i. e. factionem sibi majorem, auctoritatemque conciliaret: cf. cap. 46 nec in curia adeptus erat—opes urbanas

Opimus bos vii, 37 campos opimos ad prædam petiere xxxi, 41

opimum regnum xxxviii, 8 spolia opima iv, 20 cf. i, 10 i. e. ampla, gloriosa: vid. infra in v. Spolium

Opinio xxviii, 40 duarum rerum subeundam opinionem esse; i. e. judicium duplex

ne invidiæ et ingrati animi adversus clarissimum quenque civem opinionem habeat xlv, 38 i. q. ne pro invido et ingrato habeatur

Opis x, 29 vix humanæ inde opis videri pugna potuit: cf. xliv, 7

rem summa ope taceri jubent i, 56 summa ope petere xxxii, 21 cf. iii, 15 vid. Drak. ad xlv, 13

Opperiri xxxiii, 14 cum iis copiis dimissi, qui specularentur, quam in partem effunderent sese, opperiebantur

ut—opperiretur tempora sua i, 56 cf. v, 6 it. xxx, 10

Oppetere ix, 4 ut non gravius accepturi viderentur, si nuntiaretur, omnibus

eo loco mortem oppetendam esse

Oppido pro valde xxxix, 47 pleraque oppido quam parva erant

oppido adolescens sacerdos lectus xlii, 28

Oppidum de urbe Roma, non quadrata tantum illa, quæ in monte Palatino circaque erat, sed, de urbe κατ' ἐξοχὴν appellata dicitur xlii, 36 eos (legatos) in oppidum intromitti non placuit: vid. Duker. ad xxxv, 9 lustrandum oppidum (Romam) supplicationem obsecrationemque habendam xlii, 20

oppidum et urbs de eodem loco, in eodem loco xxxi, 40 cf. v, 29 it. viii, 29 de Sparta xxxiv, 41

oppidum, quod causa belli esset xxiv, 42

Opplere xxii, 49 cum—sedentem in saxo cruore oppletum consulem vidisset:—totam urbem opplevit luctus, ib. cap. 56

Opponere xxx, 10 onerariarum quadruplicem ordinem pro muro adversus hostem opposuit

validamque stationem pro castris opponit vi, 23 cf. x, 36 it. xxiii, 29 vid. Gronov. ad posteriorem locum, it. supra in v. Apponere

lectis collibus ad tegendas insidias oppositis xxv, 15

et ab his columnis, quæ incommode opposita videbantur, signa amovit xl, 51 i. e. obstantia, minus conspectas reddentia

Opportune vi, 36 alia bella opportune quievere: cf. cap. 18

Opportunitas xlv, 30 pars prima (Macedoniæ) habet — opportunitatem Amphipolis:— maritimas opportunitates ei præbent portus, ib.

Opportunus injuriæ xxviii, 19 i. e. obnoxius. Similiter xxiv, 24 his audiendis credendisque opportuna multitudo

consul—minime opportunus vir novanti res iv, 13 i. e. parum idoneus, fortis, ad resistendum Mælio. Contra xxiv, 37 Henna—præfectumque præsidii haud sane opportunum insidiantibus habebat. Hic enim vigilantissimus ac fortissimus intelligi debet

frumentatum exeunti Hannibali diversis locis opportuni aderant xxii, 32

nocte an interdiu opportuni ores (stationes ac vigiliæ) essent insidianti xxx, 4

exemplo fuit, collegas eumque intuentibus, quam gratia atque honos opportuniora interdum non cupientibus essent iv, 57 i. e. quanto facilius colligeretur atque attingeretur

alios sua ipsos invidia opportunos interemit i, 54

perculsos pavore rata, simul opportuniores, quod intenti cum maxime operi essent vii, 23

oppidanos per muros, urbisque opportuna loca in stationibus disponunt xxvii, 28

præsidio circa portas opportunaque mœnium dimisso xxx, 12 vid. Gronov. ad xxv, 30

Opprimere x, 32 improviso oppressis nec animi satis ad resistendum, nec virium fuit:—ex improviso oppressi fuerant xxiii, 37

ne naves minime navali prælio aptæ opprimerentur xxx, 10 cf. ix, 37 it. xxxvii, 4

ad opprimendum Gallicum tumultum xxxi, 11 i. q. finiendum

plenos crapulæ eos lux oppressit ix, 30 somno gravem Quintium oppressum vii, 39

quos non oppresserat ignis, ferro absumti xxx, 6 nisi quos cædes oppressit xxv, 39 ad arma trepidantes cædes oppressit ix, 37

eum oppresserunt ii, 52 i. e. falsa accusatione effecerant, ut damnaretur. Sic et i, 51 oblato falso crimine insontem oppressit:—se eam quæstionem oppressurum extincturumque xxvi, 15 utrumque eleganter ab incendio ductum

Oppugnare xlii, 32 sine sorte se Macedoniam oppugnaturum—nec posse collegam, salvo jurejurando, secum sortiri: nisi cum Rubenio, de sententia Creverii legendum 'optaturum.' Fortasse rectius legatur 'occupaturum' eodem sensu

Optare iv, 15 cui tribunatus plebis magis optandus, quam sperandus, etc.

perdere prius, quam perire optantes ix, 14

quibus ampliora homines ne ab Diis quidem immortalibus optare solent xxi, 43 cf. xxviii, 39

permissoque, ut ex collegis optaret, quem vellet vi, 25

Optimus xxxviii, 15 longe optimi bello religionis ejus

haud parvæ rei judicium senatum tenebat, qui vir optimus in civitate esset.—Scipionem—judicaverunt in tota civitate virum bonorum optimum esse xxix, 14

in civitatibus principes, optimum quemque, Romanæ societatis esse xxxv, 34 i. e. optimatem

ut qui optimo jure rex Romæ creatus sit ix, 34 Formula in creatione magistratuum et sacerdotum adhiberi solita: it. 'optima lege:' vid. quos laudat Gronov. ad h. l.

Jupiter optimus maximus: vid. Drak. ad iv, 2

Optio xxvi, 29 cum extra sortem collegæ optionem dari provinciæ iniquum fuerit

Opulentia x, 38 et forte eodem conatu apparatuque omni opulentia insignium armorum bellum adornaverant

Opulentus ix, 36 opulenta Etruriæ arva:—campi—frumenti ac pecoris et omnium copia rerum opulenti xxii, 3

prout res haud opulentæ erant iii, 57 i. e. tenues, unde dona Diis magnifica afferri non possent

genti opulentissimæ viris armisque i, 30 cf. ix, 31 it. xxviii, 37 opulentior armis virisque insula

minus opulento agmine xxxiii, 41 (de classe)

opulentior factio xxxii, 32 (in seditione)

victor opulentus rerum omnium copia ix, 36

victorem opulentum prædæ exercitum reduxit xxxv, 1

exercitum victorem opulentumque præda triumphans dictator Romam reduxit iv, 34 cf. xxi, 5

castra opulenta, convecto ex propinquis—arvis commeatu ii, 14

Opus Præf. ut orsis tanti operis successus prosperos darent:—in parte operis mei licet mihi præfari xxi, 1

quod sui maxime operis erat xxxviii, 9 it. xxxvi, 34 sui operis esse credens

tanquam artifices improbi, opus quærunt v, 3

opere magno munitum (emporium) xxi, 57 cf. ix, 2

fessosque milites omnibus uno die belli operibus xxvi, 47 cf. v, 5

fessum militem præliis operibusque habebat xxi, 11

viam objectis per omnes transitus operibus inexpugnabilem fecit xxxi, 40

obsidendoque vi et operibus urbem expugnavit x, 45

opera et difficilia esse, et tempus datura, ad ferendam opem, imperatoribus suis xxvi, 45

Opus xxxvii, 18 paratique, quæ ad transitum Hellesponti opus essent: cf. xlv, 13

nec dictatore unquam opus fore reip. vi, 6

quod cuique privatim opus sit, id modo accipi velint; opus esse nihil invidiosa continuatione honoris vi, 39

ad consilium pensandum temporis opus esse xxii, 51 quanti argenti opus fuit xxiii, 21 Sic etiam Cic. dixit

Ora superi maris ix, 2 de tractu latiore, qui oræ adjacet. Sic Virgil. 'cui littus arandum Dedimus'

sub Ciminii montis radicibus jacens ora ix, 37

Galli oram extremæ sylvæ cum circumsedissent xxiii, 24 pro oram extremam sylvæ q. c.

orasque et anchoras præcidunt xxviii, 36 de funibus nauticis: cf. xxii, 19

Oraculum ix, 3 quæ ubi tam discordia inter se, velut ex ancipiti oraculo, responsa data sunt, etc.

se oraculo egressum extemplo his omnibus Divis rem divinam thure ac vino fecisse xxiii, 11 de Orac. Delphico

Orare xxviii, 5 auxilia regem orabant:—suppliciter vitam orabant xliv, 42

oravit etiam bona venia vii, 41 oro vos xxxix, 37 sine regimine positum. Sic iv, 3 obsecro vos, dictum est

orare precibus ii, 2 Sic i, 16 petere precibus:—morte me ut vindices ab Romanorum arbitrio, oro obtestorque xxx, 12

Oratio rebus dubiis inventa est iii, 56

oratio nequaquam ejus pectoris ingeniique, quod simulatum ad eum diem fuerat i, 59

media oratione studia hominum sedavit x, 15

mediam orationem habuit, ut nec augere nec minuere videretur belli famam x, 26

oratio incomta—militariter gravis iv, 40

et res a perpetuis orationibus in altercationem vertisset iv, 6 nempe 'altercatio' est, cum alternis loquuntur.

Sunt igitur 'perpetuæ orationes,' quæ una continuatione recitantur: cf. viii, 33

oratio—nihil eorum est factum xxxvi, 8

Orator i, 15 pacem petitum oratores mittunt; i. e. legatos de pace petenda, qui et 'oratores pacis' dicuntur ix, 43 etiam 'oratores pacis petendæ' cap. 45

priusquam a Delphis oratores redirent v, 16 cf. xxxii, 17 it. xxxvii, 28

Orbis xxxiv, 9 totus orbis muri; i. e. totus ambitus

in orbem se tutari iv, 39 i. q. facto orbe: it. xxviii, 22 in orbem pugnantes

cum—exercitus—senis horis in orbem succederet prælio vi, 4 cogebantur breviore spatio et ipsi orbem colligere ii, 50

quinque dierum spatio finiebatur imperium ac per omnes in orbem ibat i, 17

ut idem in singulos annos orbis volveretur iii, 10

cum orbe terrarum bellum gerendum in Italia xxi, 16

Orbita xxxii, 17 rota una (turris expugnandæ urbi in agere admovendæ) in altiorem orbitam depressa

Orbus ii, 47 rep. ex parte orba, amisso altero consule:—duo coss. velut orbam remp. reliquerant

Ordinare ix, 17 disciplina militaris—in artis perpetuis præceptis ordinatæ modum pervenerat

Scipio—voluntarios milites ordinavit centuriavitque xxix, 1

quoniam vos instructos et ordinatos cognosco xxvi, 43

ordinatæ per hastatos triariosque pugna xxii, 5

armandi, ordinandique et instruendi eos artem ignorare xxiv, 48 vid. Ornare

Ordinarius xli, 18 quando duo ordinarii coss. ejus anni, alter morbo, alter ferro periisset, suffectum consulem negabant recte comitia habere posse

Ordiri xxxviii, 12 quod nunc ordiri pergam

magnoque principio sibi orsus bellum videbatur xxxv, 51

initium ordiundæ rei, Præf.—orsa operis, ib. pro cœpto opere:—ab Liguribus orsus est bellum xxxii, 29

Ordo viii, 18 consules ad senatum retulerunt, consensuque ordinis fides indici data

aut hunc ordinem, aut illum magistratum tollendum esse iv, 2

honestum ordinem ducere iii, 44 i. e. superioris alicujus centuriæ ducem esse: ipsi autem primi ordinis centuriones dicuntur 'primi ordines:' vid. Intt. ad xxi, 4 ordines duxisse aiebant ii, 23

ne prohiberent consulem, quem cuique ordinem assignari e rep. esset, eum assignare xlii, 33

pedestris ordinis se aiunt nunc esse, operamque reip. extra ordinem polliceri v, 7

signaque et ordines peditum atque equitum confundit ix, 27

decemviri querentes, se in ordinem cogi iii, 51 nimium in ordinem se ipsum cogere, ib. cap. 35

multiplicatis in arcto ordinibus ii, 50 i. e. brevioribus eamque ob causam pluribus militum seriebus, pro angustiis loci, factis, cum quidem Cato agmine incedere non liceret. Opponitur explicare ordinem ii, 46

Cœlius triplicem rei gestæ ordinem edit: unam traditam fama; alteram, etc. xxvii, 27 notetur generum diversitas. Fœmininum haud dubie a Livio relatum fuit ad rem gestam

ordinemque omnem facinoris legatorum ministeriique sui exposuit xl, 55

suos imperatores recte et ordine et ex voluntate senatus fecisse xxviii, 39

Origo ii, 14 origo moris nata in bello, non omissa in pace: mira Syllepsis!

origo prima vii, 2 originum memoria xxxviii, 39 de Iliensibus—'Origines Catonis' per πρόληψιν citatæ, cum multis annis postscriptæ sint xxxiv, 5

Oriri viii, 23 cum consul oriente nocte silentio diceret dictatorem

ab orto usque ad occidentem solem xxii, 7

claudit omnes ab oriente sole in Macedoniam aditus xlv, 30

ne se ortam, ejusdem sanguinis—perire sinerent ii, 6 i. q. a se, Veientibus Tarquiniensibusque

Ornare i, 43 ornato exercitu pedestri distributoque: i. e. armis instructo: vid. Exercitus

ut ornari omnes copias—decurrere jubeant armatas xl, 47

cum arma, viros, equos cum cura inspexisset, ornato exercitu obviam venienti consuli processit xliv, 1 cf. xxix, 1

magistratus mulis tabernaculisque, et omni alio instrumento militari ornabantur xlii, 1

qui suos ornari provincias—æquum censebant xl, 35 i. e. copias, legatos, magistratus iis decerni

ut duumviros navales classis ornandæ reficiendæque causa idem populus juberet ix, 30

ut aurata scuta dominis argentariarum ad forum ornandum dividerentur ix, 40

Ornamentum xli, 18 parietibus affigunt vasa omnis generis, usui magis, quam ornamento in speciem, facta

Ornatus ix, 40 Campani—gladiatores—eo ornatu armarunt. Similiter vii, 14 agasones, partim captivis, partim ægrorum armis ornatos, imponit

paternis spoliis, quæ nota frequenti publicorum ornatu locorum erant, etc. x, 46

Jovis O. M. ornatu decoratus x, 7 i. e. triumphans

Os ix, 10 Postumius in ore erat: i. e. laudabatur

quo ore aut Syracusas aut Romam ei ostendi posse xxvi, 32 qua audacia, impudentia

in ore Tiberis Ostia urbs condita est i, 33 os (amnis) intrabile xxii, 19

ante os ipsum portus anchoras jacit xxv, 11

speciem intuenti primo gemini portus in ora duo versi præbuerit xxviii, 6

porta velut in ore urbis posita xxxi, 24

os specus, per quod oraculo utentes sciscitatum Deos descendunt xlv, 27 cf. x, 1

ore (dolii) in cuniculum verso xxxviii, 7

Ostendere iv, 59 ab ea parte Fabius oppugnationem ostendit: i. e. simulavit

Ostentare ii, 42 prodigia cœlestia prope quotidianas in urbe agrisque ostentantia minas

ostentabatur in spem Pomptinus ager vi, 4 i. q. sæpius promittebatur, s. spes plebi injiciebatur dividendi illius agri. Ceterum Dukero ad h. l. hæc forma, 'ostentare in spem' non immerito suspecta est

multiplicata merces ex præda ostentatur xxx, 32 mox 'ostentatur' bis repetitum

Ostentatio vii, 4 cognomen imperiosi—ab ostentatione sævitiæ ascitum

Ostentum xxvi, 6 matrem—pro pupillo eo procurantem familiare ostentum—dixisse ferunt

Ostium fluminis xxiv, 40 portus xxv, 30 Vulturni, ib. cap. 22 ostium late restagnans Baphyri amnis xliv, 6

Otium consuetudine in dies blandius xxiii, 18

ab seditionibus urbanis otium fuit iv, 35 ab externis ferme bellis otium fuit x, 1

Ovare i, 11 duplicique victoria ovantem Romulum Hersilia conjux orat; i. q. lætum. Sic viii, 7 'ovans gaudium' dicitur

Romani ovantes ac gratulantes Horatium accipiunt i, 25 cf. cap. 26 læti ovantibus victoria obviam irent xxvii, 45

tuum sequentes currum (triumphalem) Jovis templum gratantes ovantesque adire vii, 13 ovantesque moris sui carmine x, 26

medius tamen honos Manlio habitus, ut ovans urbem iniret xxxix, 29

Ovile xxvi, 22 datum secreto in Ovili cum his colloquendi tempus: i. e. in Septis, campi Martii loco, per comitia, suffragiis ferendis transeundo

P.

Pabulari vi, 30 pabulatum cohortes misere: cf. xl, 25 et 30

Pabulator x, 26 circumventis pabulatoribus: cf. xxvii, 43

Pabulum i, 7 ut quiete et pabulo læto reficeret boves

cum jam altæ in segetibus herbæ pabulum præbere poterant xxiii, 48

Pacare iii, 17 liberare ac pacare augustissimam illam domum Jovis, etc.

Pacatus xl, 57 fide sua obligata pacato agmine transituros: cf. xxiv, 20 in pacato agro castra posuit ii, 59 cf. xxxvi, 20 it. xxxvii, 46 nec diu in pacato mansit xxiii, 27 Nisi vero cum Cel. Stroth. legas 'pacto.' Sane speciose. Sed tamen 'pacatum' et ad alias res, quam ad 'agrum, locum,' referri, et de 'gentibus' etiam dici solet; id quod ex locis Livii, infra a nobis citatis, patet

vagi milites in pacato, in hostico—errent viii, 34 Africam pacatam esse xxviii, 44 pacato mari xxiv, 8

agmine incauto, ut inter pacatos, ducebat xxxv, 4 ut inter eos, qui sunt in pace: cf. xxviii, 34 pacatum ab se abisse xliii, 5 pacatis Liguribus xxxix, 12

justis quondam hostibus populi R. pacatis servire xlii, 8

quibus cum Philippus nihil pacati, nisi omnia permittentibus, respondisset xxxi, 17 paulo ante: 'paciscebantur autem,' etc. Ergo Philippus respondit, de pacto Abydenis cogitare non licere

postquam nihil pacati referebant xliii, 18 Locus illi simillimus

Pacificare v, 23 inter hæc pacificatum legati a Volscis—venerunt:—nunc ad pacificandum bene atque honeste inter primos stabis, et colloquii hujus salutaris interpres fueris vii, 40 cf. xliv, 35

Pacificator xxvii, 30 adhibitus ab Ætolis et ex finitimis pacificator Amynander, etc.

Pacisci xxii, 53 pacti ut arma atque equos traderent, etc. de dedentibus sese sub certis conditionibus. Contra et de illis 'pacisci' dicitur, qui duras conditiones aliis imponunt: cf. xxxviii, 9 ad q. l. vid. Perizonium

pacti quinquaginta talentis pacem impetraverunt xxxviii, 15 hanc mercedem unam pro eo munere paciscor xxvi, 50 cf. xxiv, 49

pacto inter se, ut victorem res sequeretur xxviii, 31 fidemque hodie pactæ pacis desiderat xxxi, 29 cf. ix, 11 it. xxix, 12

principis filiam Etutam pacto fratri eum invidisse xliv, 30 alias fœminæ 'pactæ' dicuntur: vid. Cel. Ruhnken. ad Velleii. i, 1

Pactio iv, 4 nemo invitum pactionem nuptialem quemquam facere coëgisset

Pactum ix, 11 quin tu—aut omnia irrita facis, aut pacto stas

pacto convenit, ut—Himera amnis—finis regni Syracusani ac Punici imperii esset xxiv, 6

quonam se pacto paucos—crederet præsidio tam valido—vim allaturos ix, 16

Pagatim xxxi, 26 templa Deum, quæ pagatim sacrata habebant: cf. cap. 30 vid. Clav. Cic. in v. Paganus

Pagus xxv, 5 in pagis forisque et conciliabulis

Palam vi, 14 ea res si palam fiat:—si luce palam iretur xxii, 24

celata morte—suas opes firmavit: tum demum palam facto, etc. i, 41 Fortasse legend. 'facta' sc. morte. Sic xxxiv, 44 ea res indicio consciorum palam facta, delataque ad senatum est

creditori rem palam populo solvit vi, 14 Contra xxix, 19 'inscio avunculo clam:' vid. Intt. ad xxv, 18

Palari vii, 17 multosque populatores agrorum vagos palantes oppressit

qui a prælio adverso aut clade captæ urbis palati fuerant v, 46

agmen fugientium fusum ac per agros trepida fuga palatum vii, 8 cf. xxiii, 40

in boves palatos ab suis gregibus inciderunt xxii, 17

Pallor ii, 23 fœdior corporis habitus pallore ac macie peremti. Vix dici posse videatur 'corpus pallore peremtum.' Proprie igitur 'peremti' ad 'maciem' tantummodo referendum; ad 'pallore' per σύλληψιν

Palma xxxiii, 5 quæ cujusque stipitis palma sit

palmam belli Punici patrati petis xxviii, 41

Paludamentum i, 26 cognitoque super humeros si atris paludamento sponsi; i. e. veste elegantiori militis honestioris: vid. Ferrar. R. Vestiar. p. 2. l. 3. c. 5

paludamento circum lævum brachium intorto xxv, 16 nempe id fieri solebat ante pugnam

Paludatus xlv, 39 consul, proficiscens, prætorve, paludatis lictoribus, in provinciam et ad bellum, vota in Capitolio nuncupat. Haud dubie legend. cum Gronov. 'paludatus cum lictoribus'

Palustris xxii, 2 vigiliis tandem et nocturno humore palustrique cœlo gravante caput, etc.—palustris via, ib. cap. 9

Pandere ii, 30 dum se cornua latius pandunt:—quia latius pandere aciem non potuit xxviii, 33 postquam in patentiorem campum pandi agmen cœpit xxii, 4 cf. xli, 26

ubi primum e faucibus angustis panditur mare xxviii, 30 de freto Gaditano

bis, quæ nunc pendduntur, fatis v, 16

Pangere vii, 3 ut, qui prætor maximus sit—clavum pangat

ne antea quidem se aut de pace audisse aut inducias pepigisse xxvii, 30 pacem xxxvii, 19 amicitiam xxxviii, 9 societatem xlii, 40

Par i, 5 neque enim erat ad vim apertam par:—nequaquam par ad virtutem xxvi, 16

illum in rebus asperis unicum ducem ac parem quæsitum Hannibali xxii, 26 i. e. adversarium: cf. ix, 17 it. xxviii, 49 vid. Gronov. ad illum locum

pari præsidio relicto Collatiæ ad portas i, 59 i. q. sufficiente, satis valido

quam par vestrum factum est, quod in obsidione nuper in—Fabio—conspectum est v, 52 sc. ei facto, quod, etc. Nisi malis cum Creverio: 'quam par vestro factum est, quod,' etc. vid. Drak. ad h. l.

candida veste, et paribus candore armis insignes ix, 40

fama—et vanitate et fabula par xxvi, 19

Parare consilium viribus i, 8 nec pax modo apud eos, sed societas etiam armorum parata est xxi, 60

legem—cum a tribunis parari consules unius ex collegio proditione excepissent, ipsi præoccupaverant ferre iv, 30 legem parabat ferre xxxviii, 30

argento parata mancipia xli, 6 i. q. comparata

ne ipsi posterive eorum uspiam pararent haberentve, nisi in Veiente—agro xxvi, 34 de possessionibus

parata victoria frui v, 6 al. 'parta'

parantibus utrisque se ad prælium ix, 14 et jam nunc ita se parare Appium, etc. iii, 40

consulibus Italiam Macedoniamque sortiri parantibus xxxii, 28

Paratus (substant.) x, 41 in oculis erat omnis ille occulti paratus sacri; i. q. apparatus

Paratus omni loco castris ponendis xxxiii, 6 plebs parata delectui iv, 6 prædæ magis, quam pugnæ paratos esse vii, 16 juventutem—in armis paratam imperio futuram ix, 36

exercitus uti paratus esset, quo senatus censuisset xlii, 35

neque trajicientem et paratum trajicere xxxiv, 60 paratum confligere xxii, 19

oratione ad tempus parata—movisset xxviii, 43 i. e. accommodata

Gentii regis parata societas xliv, 26 h. e. quæ iniri poterat

Parcere xxv, 25 ut a cædibus et incendiis parceretur

parce, sis, fidem ac jura societatis jactare xxxiv, 32

Parens iv, 3 Romulus parens urbis

certare ausi sumus cum parentibus quæque civitas et conditoribus suis xxxvii, 54 prius a posteriori explicatur. Sed vicissim 'conditor' improprie dici solet: vid. supra in h. v.

Parentare xxiv, 21 secundum Hieronymi cædem primo tumultuatum—vociferandumque ferociter, parentandum regi sanguine conjuratorum esse

Parere alicujus dicto viii, 4 Samnitium dicto pareamus. Gronov. legi volebat 'Samnitibus,' quia dicatur 'dicto alicui audientem esse.' Enimvero id si licuerit tentare, actum utique fuerit de arbitrio usus loquendi: vid. Duker. et Drak. ad h. l.

Parere vii, 34 quonam modo isti ex Sidicinis—victoriam pepererunt?—victoria—quantum de Samnitibus—nemo pepererat x, 38 illi male partam victoriam male perdiderunt ix, 9

ut Maximi cognomen, quod tot victoriis non pepererat, hac ordinum temperatione pareret ix, 46

Sallentino agro pax parta x, 2 pace terra marique parta i, 19

quoniam temeritate paucorum magnæ rei parta occasio esset x, 42

qui Sabini etiam belli perfecti gloriam pepererant iii, 70 cf. xxvii, 45

amicitia meritis parta xlii, 46

majore, quam ex continenti, præda parta xxii, 20 cf. x, 39

Paries xliv, 11 transfosso pariete iter in urbem patefacere (de fornicibus urbis muro septæ)

Pariter ultimæ (gentes) propinquis xxxviii, 16 pro quam s. ac propinquæ

R. exercitus nec pariter ambo ducti x, 19 i. e. dissimilibus imperiis regebantur

Fabius pariter in suos, haud minus, quam in hostes intentus, prius ab illis invictum animum præstat xxii, 15

Parmatus iv, 39 ut parmatis, novæ cohorti hostium, locus detur

Parricida iii, 50 neu se, ut parricidam

liberum, adversarentur (de interfecta a patre filia)

Parricidium xliv, 1 orsus a parricidio Persei, perpetrato in fratrem, cogitato in parentem

funesta duo consulum prætoria, alterum parricidio filii, alterum consulis devoti cæde viii, 11

Coriolanum quondam damnatio injusta, miserum et indignum exilium, ut iret ad oppugnandam patriam, impulit: revocavit tamen a publico parricidio privata pietas xxviii, 29

Pars transitione, pars fuga dissipati xxviii, 16 cf. i, 53. v, 38. x, 2

interdiu noctuque alii succedentes, pars scalas muris (pars) ignem portis inferrent xliii, 18 Solet enim interdum omitti

et Volsci—magna pars et in ipso certamine, et post in fuga cæsi vi, 24 pro et Volscorum—magna pars cæsa

pauci armis abjectis pars Tegeam, pars Megalopolim perfugiunt xxxv, 36 cf. ix, 14. xxx, 24. xliv, 28

multitudo, pars procurrit in vias, pars in vestibulis stat, pars ex tectis, etc. xxiv, 21

equi, pars in mari—absumti, partim nervos succiderunt in littore Macedones xliv, 28 Debebat esse 'partis,' sc. eorum. Et in eod. cap. est, 'pars eorum'

ea maxima pars volonum erat xxiii, 35 pro, ii maximam partem volones erant: cf. xxiv, 16

quod senatus juratus, maxima pars, censeat xxvi, 33 pro maximam partem. Sunt etiam qui legant 'quod senatus maxima pars censeat'

pars major (sc. historicorum) auctores sunt xxx, 3

multam quondam Europæ, majorem partem Asiæ obtinuerant armis xxxi, 1

ea gens in parte magis, quam in ditione Carthaginiensium erat xxi, 5

profectus ab urbe, utraque parte Tiberis, ratibus exercitu—trajecto vii, 17

descripta suis quæque partibus (castra) xxxi, 34 Hæ sunt partes ipsius areæ, qua cohortes tendunt, Græcis μέρη dicta

in eo cornu (dextro)—ab sinistra parte ix, 27

demersam partem a parte civitatis vi, 25

de decemviris sacrorum ex parte de plebe creandis vi, 42 cf. cap. 37

horum inductio in parte simulacrum decurrentis exercitus erat, ex parte elegantioris exercitii, etc. xliv, 9

pro virili parte Præf. Hæc forma vulgo ad vires refertur. Falso. Est enim de persona potius capienda, ut sit: quantum ad me pertinet, pro mea parte

in parte laboris ac periculi esse xxxi, 1

parum est, si, cujus pars tua nulla adhuc fuit, in partem ejus venis, nisi partem petendo totum traxeris vi, 40

in partem prædæ suæ vocatos Deos v, 21

neque enim mari venturum, aut ea parte belli dimicaturum hostem credebant xxi, 17 cf. cap. 22 i. e. eo genere belli: vid. Gronov. ad h. l.

per eundem, qui ad dictaturam aperuisset viam, censuram quoque in partem vocari plebis volebat vii, 22 i. e. communicari cum plebe

qui partis—Romanorum fuerant xlv, 31 qui partium regis fuissent, ib.

partim Samnitium—defecisse ad Pœnos xxiii, 11 Gr. ἀρχαϊκῶς pro partem: cf. xxvi, 46

Hernicos ad partes paratos iii, 10 i. e. subornatos esse auctores falsi rumoris, ut ab optimatibus gratiam inirent

Participare ii, 52 juvit et Virginius collega, testis productus, participando laudes: cf. iii, 12

Partiri curas in inferendum atque arcendum bellum xxi, 21 consules partiti provincias ix, 41

inter prætores ita partita imperia xlii, 31

P. et Cn. Scipionibus inter se partitis copias xxiii, 26

Parturire xxi, 18 quod diu parturit animus vester, aliquando pariat

Parum iv, 7 quod—parum recte tabernaculum cepisset; i. q. vitiose: vid. Recte

templum—violare parum habuisse, nisi delexisset fœde xlii, 3

Parumper subsidiarios tutatus est locus v, 36 cf. x, 19

Parvus x, 45 parvo admodum plures; i. q. paulo plures

quod parvæ et raræ per ea tempora literæ fuere vi, 1

Pascere xxv, 12 perduelles—qui vestros

campos pascunt placide
dum regiis stipendiis pastus obversaretur miles xxiv, 24
pecora, quæ pastum propulsa essent xxv, 8
si pulli non pascentur vi, 41
Passim omnes clamoribus agunt ii, 45 in omnes passim partes capessunt fugam xl, 32 totis passim castris xxx, 5
Passus: vid. supra in v. Crinis
Passus ix, 24 castra ut sex millia (sc. passuum) removerentur: vid. Drak. ad vi, 32
Pastor: vid. supra in v. Agrestis
Patefacere vii, 33 illa omnia, qua nunc erectæ micant hastæ, patefacta strage vasta cernetis
latius patefacta acies ix, 27
Pater xxiii, 12 patres conscripti senatores Carthaginiensium appellantur, multo quidem liberius et insolentius, quam cap. seq. 'dictator Carthag.' commemoratur. Ceterum de patribus Romanis, iisque qui Conscripti erant: vid. ii, 1 it. ix, 19
patruum memoria institutum fertur xxxix, 42 Locus difficilis: vid. Duker. et Drak. qui ex persona Livii hæc dicta putant. Sed possunt etiam ad Catonis ætatem referri, ut tum patrum memoria institutum dicatur.—Nec minus difficilis alter viii, 5 'hæccine fœdera Tullus Rom. rex cum Albanis patribus vestris Latini, hæc L. Tarquinius vobiscum postea fecit:' ubi patres videri possint majores esse, sed vere non sunt; intelligit enim patres eorum, quibuscum Tarq. pacem fecit.—Omnino sciendum est, apud historicos angustiorem quodammodo ac certiorem sensum propriumque magis tribuendum esse verbis 'patrum memoria.' Nam etsi, ut hoc loco, ita alibi non nimis urgenda vox 'patrum,' sed ambigua videtur; omnium minime tamen idem in oratoribus interpretandis facere licet. Interdum tamen apud nostrum etiam in contrariam partem pro justo brevioribus temporum spatiis dicitur 'patrum memoria, v. c. xxxi, 12 ubi septem anni intelligendi sunt; quem admodum iii, 68 de proxima ætate; contra iv, 4 de duabus saltum ætatibus accipi debent
Tiberine pater—te sancte precor ii, 10
ludis mane servum quidam paterfamiliæ—sub furca cæsum medio egerat circo ii, 36
Patere nulli fraudis occasioni xxiv, 37 patens vulneri equus xxxi, 39
in patentem ad conspectum undique campum x, 4
solum infestum esse Macedoniæ latus, quod ab Illyrico pateret, cernens xliii, 18
inter legiones et ipsi patentes equiti relinquerent vias xxix, 2 paulo ante; inter cornua et mediam aciem, intervalla patentia satis late fecerant
dierum plus triginta—patentem (regionem) xxxviii, 59 de itinere
Paternus ii, 58 odisse plebem plus quam paterno odio:—plenus suarum, plenus paternarum irarum ii, 61
non tam, quia paternæ inter eos inimicitiæ erant, quam ipsorum odiis inter se accensæ xliv, 25 vid. Intt. ad h. l.
pro paterno nostro hospitio xlii, 40 i. e. quod fuit nobis cum patre tuo.
Patescere xxii, 4 paulo latior patescit campus
Pati vii, 1 non patientibus tacitum tribunis:—tacite habere idque pati statuerat xlii, 16
hæc scelera—hæc dedecora pati parati estis v, 53
si qui minus patientes dedecoris sint, pro victimis immolari xxxix, 13
captari ætates et erroris et stupri patientes, ib.
ut bello ac pace pati legitima imperia possis viii, 35 non ut ea (bella) a magistratibus sociis atque amicis paterentur xliii, 8
cum aquæ vim vehat ingentem, non tamen navium patiens est xxi, 31
Patientia v, 6 et animis et corporibus suis virilem patientiam inesse
Patrare xliv, 25 pacis patrandæ cum Romanis paciscebatur mercedem: cf. ii, 26 it. xl, 52 vid. Duker. ad h. l. Proprie 'patrare' nihil aliud significat, nisi perficere; uti vel e verbo 'impetrandi' intelligitur, quod quidem honestissime dicitur. Itaque non mirum est, simplex verbum in utramque partem dici. Sic bellum, facinus, jusjurandum, alia 'patrari' Livio dicuntur
Patria viii, 5 sit sane hæc patria potior, et Romani omnes vocemur; i. e. sedes ac domicilium rerum, et fortunarum nostrarum; sæpius enim ab optimis quibusque scriptoribus patria sine re-

spectu ad natales dicitur
devovisse eos se pro patria Quiritibusque Romanis v, 41
ut in sua sede maneret patria v, 51 pro populo R.
legiones eandem, quam per pavorem amiserant patriam—virtute recuperavere vii, 13
oppugnari atque capi (patriam) passurum iv, 2 cf. v, 53 materna patria i, 34
agique, tanquam cum patria, nobiscum, æquum censemus v, 4 h. l. senatus intelligendus est
Patricius, qui patrem ciere possent x, 8 patricia virgo iv, 4
stipatus agmine patriciorum vi, 38 caterva patriciorum juvenum iv, 14
Patrimonium vi, 14 fundum in Veienti, caput patrimonii, subjecit præconi
Patrius ii, 5 eminente animo patrio (paterno) inter publicæ pœnæ ministerium
quod animum ejus tanta acerbitas patria nihil a pietate avertisset vii, 5
restituerent in patrium ac legitimum regnum xxxviii, 1 i. q. paternum, avitum, quod a majoribus deinceps veluti per manus traditum fuerat: vid. Duker. ad h. l.
Patronus iii, 29 ut exercitus (servatus a Cincinnato) eum patronum salutaverit
Antiatibus—dati ab senatu ad jura statuenda ipsius coloniæ patroni ix, 20
Paucitas ii, 64 paucitas damno sentiendo propior erat:—ut loco paucitatem suorum adjuverat ix, 35
Pavere vii, 34 admiratione paventibus cunctis, cum omnium in se vertisset oculos, etc.
Pavidus e somno i, 58 pavida consilia et imperia xliv, 6
Paululum xxxv, 5 consul obtestabatur milites, ut paululum anniterentur, etc.
Paululus viii, 11 paulula via:—equi hominesque pauluii et graciles xxxv, 11
Paulum editi loci v, 38 cum radices montis paulo plus, quam mille passuum ad mare relinquant spatium xliv, 6
Pavor captæ urbis iii, 3 nocturno pavore attoniti vii, 36 pavore aliis in tanta clade torpentibus xxiv, 43 vid. Lymphaticus, it. Terror
quos pavor pertulerat in sylvas vii, 15
Pax superba ix, 11 infida ix, 45 fida v, 4 si bonam pacem dederitis, et fidam et perpetuam viii, 21 obnoxia vi, 28
inventa pace Deum vi, 1 quæ ad pacem Deum pertinebant xxiv, 11 pacem Deum peti precationibus placuit xlii, 2 cf. vi, 41
pacem fœdusque petentes ix, 37 in pace fuit xxxix, 56 in pace—in bello v, 52
paces per omnem Apuliam præstandæ populo R. auctores ix, 20 oratores pacis, ib. cap. 43 pacem pacisci xxix, 12
Claudii pace et Valerii mortui loquar iii, 19
is alteri populo cum bona pace imperitaret i, 24 classis bona cum pace accepta est xxviii, 37 cum bona pace ad Alpes incolentium ea loca Gallorum pervenit xxi, 32 i. e. nemine impediente: cf. xxi, 24
Pecora i, 4 ad pecora segnes; h. e. in pascuis. Opponitur enim, in stabulis agrestis taurus, qui pecore aberrasset xli, 13
Pectus xxi, 54 pectoribus tenus aucta (aqua) continuo imbri
quibus (cladibus et laboribus) nequiverunt tamen dura illa pectora (Samnitium) vinci x, 31
Pecua captiva xxvi, 34 cf. v, 48
Pecuarius xxxiii, 42 ædiles pl.—multos pecuarios ad populi judicium adduxerunt; h. e. qui gregibus pecorum alendis quæstum facerent, sed e publicis, pro certo vectigali conductis, pascuis: cf. xxxv, 10 vid. Clav. Cic. in h. v.
Peculatus xxxiii, 47 isti, quos paverat per aliquot annos publicus peculatus: paulo ante, quantum peculatus adverteret
Peculiaris iii, 19 de vestra plebe, quam partem, veluti abruptam a cetero populo, vestram patriam peculiaremque remp. fecistis
Peculium ii, 41 peculiumque filii Cereri consecravisse. Drakenborchio videtur h. l. latiori sensu de toto patrimonio, nota alias etiam significatione, accipiendum esse
Pecunia captiva x, 46 pecuniæ (sc. debitæ) judicatus vi, 14
ante—quam reposita sacra pecunia in thesauris fuerit xxix, 18
dies pecuniæ xxxiv, 6 i. e. solutio-

nis: in eandem diem pecuniæ—præbenda publicani se conducturos professi erant

ceteso (auro) usi sunt ad vestimenta præsenti pecunia locanda exercitui xxvii, 10

at pro frumento pecunia Romæ legatis eorum curaretur xliv, 16 propria in hec genere forma dicendi, cum absens pecuniam per alium solvit

Pedes xxviii, 9 etiamsi pedes incedat: pro pedibus. Sic et 'equitem' dici supra notavimus ad h. v.

tria millia civium R. ducenti equites xl, 18 pro tria millia peditum. Non raro autem omittitur: vid. Drak. ad xl, 36

non pediti solum cedere, sed ne equitem quidem sustinere, peditis præsidio audentem. Jam signa quoque legionum appropinquabant, etc. xxx, 11 Manifeste h. l. 'pedites' pro 'velitibus' accipiendi sunt, cum legionariis opponantur: cf. xxxiii, 7 it. 14 ubi 'armatura levis' opponitur equitibus, iique sunt 'pedites,' sed iidem 'velites'

Pedester vii, 13 pedestria stipendia

pedestribus navalibusque copiis xxxvii, 58 Hic ipsa oppositio docet, 'equites' etiam sub 'pedestribus copiis' comprehensos esse. Similiter pedibus et navibus ire opponuntur, ut omnes modi terrestris itineris faciendi illic intelligantur, atque hinc illa superior forma haud dubie ducta est: vid. Intt. ad illum locum

pedestris ordinis se nunc esse v, 7 i. e. milites legionarios esse, peditesque stipendia facere. Duker. pedestrem ordinem pro ordine plebeio accipiendum putat: vid. Exercitus

sed habere hostem pedestri fidentem Marte: cui si æquari robore virium velit, et sibi pedites comparandos esse xxiv, 48

Pedetentim xxi, 28 sed pondere ipso stabiles (elephanti) dejectis rectoribus, quærendis pedetentim vadis, in terram evasere

Pellere hostem vii, 8 cf. xl, 32

et primo adeo acriter invaserunt, ut antesignanos impulerint: quod ubi animadvertit, veritus ne moti semel pellerentur xxxiii, 36

ubi Cilnium genus præpotens:—pelli armis coeptum x, 3

pellendo finibus dominos vi, 41

ipsorum quoque Lacedæmoniorum exsules permulti, tyrannorum injuria pulsi xxxiv, 26 pro expulsi: cf. cap. 38 vid. Drak. ad xxxv, 37

non mediocri cura Scipionis animum pepulit (Syphax) xxx, 14 i. q. commovit: eleganter. Similiter ibidem: 'ipsum in Hispania juvenem nullius forma pepulerat captivæ:' vid. Gronov. ad iii, 3

Pellis v, 2 militem R. in opere ac labore, nivibus pruinisque obrutum, sub pellibus durare: vid. Intt. ad h. l.

Pellitus xxxiii, 40 profectus erat in Pellitos Sardos. Inde sic nominati, quod barbarorum more pellibus vestium loco usi erant: vid. Clav. Cic. in h. v.

Pelta cetræ haud dissimilis est xxviii, 5 peltastæ, ib.

Penates publici privatique iii, 17 vid. Clav. Cic. in h. v.

ut—ad penates hostis sui nuptiale sacrum conficeret xxx, 14

Pendere xliv, 27 qui ea pependerant spe. Drak. 'ex ea' legi vult. Enimvero etiam sine præpositione vii, 10 leguntur hæc: tot circa mortalium animis spe metuque pendentibus:—solicitis ac pendentibus animi, ib. cap. 30 vid. Intt. ad h. l.

adeo nihil tenet solum patriæ;—sed in superficie tignisque caritas patriæ pendet v, 54

Pendere xlv, 26 vectigal, dimidium ejus, quod regi pendissent. Vossius Gramm. v, 26 hoc loco utitur, ut ostendat, etiam dici posse 'pendi;' sed Drakenborchio magis placet sententia Sigonii emendantis 'pependissent'

pauperes satis stipendii pendere, si liberos educarent ii, 9

stipendium exercitui R. ab hoste in eum annum pensum ix, 41

si tum parum ignominiæ pensum est xlv, 28

Penes quos sunt auspicia more majorum? nempe penes Patres vi, 41

Penetralia ix, 46 civile jus, repositum in penetralibus pontificum, evulgavit: cf. vi, 41

Penitus xxvi, 28 Philippum—ad intima penitus regni abisse

Pensare xxii, 51 ad consilium pensandum temporis opus esse

cum oculis magis, quam ratione pensarent vires xxx, 32 pensare

adversa secundis xxvii, 40

quandoquidem honesta pensamus, sic, ut aut sola, aut prima certe pensari decet principi orbis terrarum xxxiv, 58

transmarinæ quoque res quadam vice pensatæ xxvi, 37 i. q. jactatæ; ut modo in hanc, modo in alteram partem inclinaret pondus. Sermo est de vicissitudinibus fortunæ et nuntiis ex utroque genere Romam perlatis

Pensio xxx, 37 decem millia talentum argenti, descripta pensionibus æquis in annos quinquaginta solverent; i. e. singulis annis tantumdem pecuniæ, velut ratam partem totius summæ: vid. Intt. ad vi, 35 it. ad vii, 27

Pensitare iv, 41 ne ab se consularia consilia exquirerent; quæ pensitanda quoque magnis animis atque ingeniis essent

Pensum iv, 52 cum principio statim anni, velut pensum nominis familiæque, seditiones agrariis legibus promulgandis cieret. Sic fere Cic. Phil. ii, 44 Antonii uxorem tertiam pensionem diu debere populo R. dixit; h. e. interfectionem mariti

Pensus xxvi, 15 queis, neque quid facerent, neque quid dicerent, quicquam unquam pensi fuisset

Penuria hominum vi, 30 frumenti iv, 25 omnium rerum ix, 13

Per ludos ii, 18 i. q. ludis, tempore ludorum. Similiter, per inducias xxx, 31 per meridiem profecti xlii, 64

fortuna per omnia humana, maxime in res bellicas potens ix, 17 per cruciatum et ad contumeliam xxvi, 13 vid. Drak. ad vi, 18

qua (contumelia) per nostram ignominiam ludos, commisere ii, 38 pro cum. Similiter, vinci se per suum atque illorum dedecus patiebantur iii, 42 cf. iii, 61 satin' per commodum omnia explorassent xxx, 29

cum his molliter et per dilationes bellum geri oportet v, 4 nec ipsi per intermissiones has intervallaque lentiorem spem nostram facimus v, 5

recipi, nisi aliquanto post, per Antiochum, non potuit xxxiii, 18 sc. quoniam impediebat, obstabat Antiochus

Demetrius per vinum, quod excluderetur, paulisper vociferatus xl, 7 h. e. quia ebrius erat

ne quid per (propter) frequentiam juvenum—agi posset v, 2 per valetudinem id bellum exequi nequierat viii, 12

per causam renovati ab Æquis belli ii, 32 sub prætextu. Eodem sensu, per speciem reconciliandæ pacis xlii, 52

si coarguatur ab alio, ac per se fatenti, etc. xxxix, 12 i. q. sponte

per fas ac fidem decepti i, 9

concordiam per æqua per iniqua civitati conciliandam esse ii, 32 i. e. quocumque modo, quantovis pretio

per ego te—fili, quæcumque jura liberos jungunt parentibus, precor, etc. xxiii, 9

jurantes per quicquid Deorum est, ib.

jam per omnia ad dimicandum satis paratus x, 39

Peragere verbis auspicia i, 18 i. e. pronuntiare, declarare: cf. cap. 32

sua item carmina Albani suumque jusjurandum per suum dictatorem suosque sacerdotes peregerunt i, 24

sententiam igitur peregit, nullum placere SCtum fieri iii 40 cf. xxxix, 15

consul—Decii non cœptas solum ante, sed cumulatas nova virtute laudes peragit vii, 37

cui rata ista pax erit, quam—non jussu populi R. peregerimus xxxvii, 19 Haud dubie cum Drak. legendum 'pepigerimus:' vid. Intt. ad h. l.

vos autem, si reum perago, quid acturi estis iv, 42 h. e. si agente me condemnabitur

Peragrare xxxv, 12 peragratusque orbis terrarum victoriis ejus gentis referebatur

Perbene detectam in Leontinis esse avaritiam et crudelitatem Romanorum xxiv, 32 fortunam perbene fecisse, quando, etc. xlv, 8

Perbrevis iv, 1 in portu emporium brevi perbreve factum est:—perbrevis ævi Carthaginem esse xxviii, 35

Percellere xxxiv, 15 integri recentibus telis fatigatos adorti hostes primum acri impetu, velut cuneo, perculerunt

Aricinos res inopinata perculerat

ii, 14 i. q. perturbaverat
perculsum jam fama hostem fundunt fugantque ix, 44
suo ipse conatu perculsus prætor xliv, 12 i. e. afflictus
feciali Postumius genu femur perculit ix, 10 pro percussit; et fortasse sic legendum. Sæpius enim hæc duo, imprimis 'perculsus' et 'percussus' confusa sunt a librariis
Percensere v, 52 ne omnia generatim sacra omnesque percenseam Deos
quod mihi percensenti propiores temporibus harum rerum auctores miraculo fuit vi, 12
ita cum percensuisset Thessaliam xxxiv, 52 i. e. formulam regiminis dedisset ad censum, ex censu, a censu
Percipere vii, 26 adeo duorum militum eventum—utraque acies animis perceperat
Percitus xxi, 53 ingenium percitum ac ferox; i. q. vehemens
percitum ira in patrem spes erat criminis aliquid novi deferre vii, 5
percitus ira Camillus vi, 38
Percommode xxv, 25 tumulus—percommode situs ad commeatus excipiendos
Percunctari iii, 48 finas hic coram virgine nutricem percunctari:—percunctantur obvios xxii, 7 percunctando exquirere ix, 3 cum—percunctantes (transfuga) doceret, ib. cap. 24 cf. xl, 21.
legatos mittunt ad percunctandos Carthaginienses, publicone consilio Hannibal Saguntum expugnasset xxi, 18
ut consulem percunctaretur, liceretne—pugnare xxiii, 47 i. q. consuleret
Percunctatio xxi, 19 directa percunctatio ac denuntiatio belli; i. e. cum quæreretur, bellumne mallent, an pacem
Percurare xxi, 57 vixdum satis percurato vulnere
Percursare xxiii, 42 jam ne manipulatim quidem, sed latronum modo, percursant totis finibus nostris negligentius, quam si in Romano vagarentur agro
Percutere ix, 25 virgis in foro cæsi ac securi percussi: vid. Drak. ad i, 27
Perdere ix, 14 ne desperata venia hostes cæcos in supplicia eorum ageret, perdere prius, quam perire optantes
Perdifficillimus xl, 21 viam exercitui nullam esse, paucis et expeditis perdifficillimum aditum
Perditus xxiii, 2 improbus homo, sed non ad extremum perditus
quænam hostibus in perdita re consilia essent v, 39 vir unus res perditas restituit xxv, 37 cf. xxvi, 6
Perdomare ix, 20 Apulia perdomita: cf. cap. 41 itaque ergo prima Romanis inita provinciarum, quæ quidem continentis sint (Hispania), postrema omnium, nostra demum ætate, ductu auspicioque Augusti Cæsaris, perdomita est xxviii, 12
Perducere xxvi, 2 multos imperatores temeritate atque inscientia exercitum in locum præcipitem perduxisse
oppugnatio ad mediam rursus noctem perducta est xxxvi, 23
orationibus in noctem perductis xxxviii, 51 ni altercationem in serum perduxissent, ib. cap. 50
perductus est ad centum talenta xxxviii, 14 i. e. coactus est offerre, etc.
Perduellio i, 26 qui Horatio perduellionem judicent secundum legem: cf. ii, 41 vid. Clav. Cic. in h. v.
et utrique censori perduellionem se judicare pronuntiavit xliii, 16 vid. Gronov. ad xxi.i, 14
perduellionis se judicare Cn. Fulvio xxvi, 3 i. q. accusare: vid. Muret. Var. Lect. xix, 16
Perduellis pro hoste, ex usu antiquiorum temporum; quemadmodum et 'perduellio' de omni facinore capitali dicebatur. Divus extinguet perduelles vestros xxv, 12 cf. xlii, 20 victis perduellibus (Carthaginiensibus) xxix, 27 perduelles superati Perseus et Gentius xlv, 16 vid. Cic. Offic. i, 12
Peregre xl, 19 prodigia multa fœda et Romæ eo anno visa, et nuntiata peregre
Peregrinus xlii, 31 jurisdictio inter peregrinos—peregrinus terror iii, 16
Peremtus ii, 23 fœdior corporis habitus pallore ac macie peremti
Perennis v, 2 ut perennem militiam facerent; i. e. ut hyemando continuarent bellum
Perequitare aciem v, 28 cum ea via longius perequitasset: cf. xxiii, 47
Perexiguus vii, 37 nec procul ab hoste

locum perexiguum—castris cepit nam ad vescendum facto perexiguo, utique milites, utebantur xxii, 52 sc. argento

Perfacile xxv, 36 in tumulum quidem perfacile agmen erexere

Perfamiliaris xxv, 18 Crispino Badius Campanus hospes erat, perfamiliari hospitio junctus

Perferre x, 2 gravissimas navium non pertulit alveus fluminis

perfertur ad urbem terror iii, 3 quod ubi in totam concionem pertulit rumor ii, 54 clamor in totam concionem perlatus viii, 32

Romanos ira eadem, quæ per mediam aciem hostium tulerat, et in castra pertulit ix, 13

præfecti classis id unius erat jus, ut agere de ea re, sine rogatione ulla perlata posset xlv, 25

Perficere ix, 8 justa omnia in deditionem perficere. Videtur legendum aut 'in deditione,' aut 'peragere in deditionem;' i. e. ut omnia redeant ad deditionem, et per eam perficiantur

perficere bellum v, 4 lustrum xxiv, 43 sacrificium x, 38 mandata i, 56 SCta xxvi, 29

Perfodere iv, 22 donec, perfosso a castris monte, erecta in arcem via est

Perfringere iv, 28 ictus saxo, perfracto capite, acie excessit

Perfuga xxx, 16 et perfugæ et fugitivi —perfugæ fugitivi captivique xxxviii, 11 ita ex formula fœderum dici consuevit: cf. xxxi, 19 ubi tamen extra talem formulam eadem occurrunt

Perfugere xxviii, 7 cum in fidem Ætolorum perfugissent

pars maxima incolumis Romam perfugere v, 39 eo turba omnis perfugit i, 8 ad Porsenam perfugerunt ii, 9

Perfugium in patris misericordia et justitia habeat xl, 10 cf. cap. 11 perfugium sibi nusquam gentium esse

Perfundere religione animum x, 38 perfusus ultimi supplicii metu ix, 16 perfusus horrore venerabundusque i, 16

cum perfusum fletu appareret omnibus, loqui non posse xl, 12

Perfungi cura xxvi, 17 auctores belli, quia vivos non potuimus, perfunctos jam fato, dedidimus ix, 11 usitatius de lætioribus dicitur

nedum ego perfunctus honoribus certamina mihi cum adolescente proponam xxviii, 40

Pergere xxxvi, 42 pergit protinus navigare Peloponnesum :—pergit ipse ire ad urbem oppugnandam xxiii, 28 pergeret porro ire xxi, 22 cf. xxi, 30 it. xxiv, 2

pergit inde infestus in agros R. iii, 6 nonnulli codices præpositionem ignorant: quæ forma utique rarior et exquisitior est

Pergrandis xxix, 29 regnum ad fratrem regis Œsalcem, pergrandem natu—pervenit

Perhorridus xxii, 16 inter—saxa ac—arenas stagnaque perhorrida situ

Periclitari i, 42 seu Patrum seu plebis animos periclitaretur; i. q. experiretur. Sic et vi, 15 satis periclitatus voluntates hominum

donec res suas, quibus periclitari nolebant—trajicerent xxxviii, 25 i. e. periculum adire:—ne quis cum tota gente simul in rebus dubiis periclitari auderet xlii, 21

Periculosus x, 25 periculosum esse—ne ad omnia simul obire unus non posset

Periculum ipsum, discrimenque id poscere iii, 18

periculum summæ rerum facere vi, 22 universo periculo summa rerum committebatur xxii, 12 cf. cap. 32

pericula classium externarum v, 54 i. e. damna inde metuenda

postquam mœnibus jam Romanis, pulso hoste, periculum esse desierat iii, 23

neque a penuria frumenti—periculum fuit iv, 25

ut, quæ in naves imposuissent, ab hostium tempestatisque vi publico periculo essent xxiii, 49 i. e. jactura ærarii esset: cf. xxv, 3

id esse periculum, ne suas preces, etc. x, 7 cf. xlv, 23

Perinde vii, 5 nec perinde, ut maluisset plebes—ita ægre habuit, etc.

et, perinde cum alia specie, tum eminentibus—magnum terrorem præbebat xxxvii, 40

sed nec perinde Patres moti sunt iv, 37 i. q. non tantopere

perinde ac debellatum in Italia foret xxviii, 38

Peritus xxxvii, 20 veterani omnes et

periti belli erant: cf. iv, 17 vid. Drak. ad h. l.

per æque invia, sed assuetudine peritius, et meliore cum spe—degressi in campos xliv, 5

Perlabi xxviii, 11 in ædem Jovis foribus ipsis duo perlapsi angues

Perlætus x, 21 supplicatioque perlæta fuit

Perlegere xxxviii, 28 censores—senatum perlegerunt, princeps in senatu tertium lectus, etc.

Perlevis xxiv, 34 machinator bellicorum tormentorum operumque quibus ea, quæ hostes ingenti mole agerent, ipse perlevi momento ludificaretur

Perlicere iii, 44 virginem—Appius amore ardens, pretio ac spe perlicere adortus, etc. cf. x, 11 it. xxvi, 7 donis xxi, 26

victorem finitimorum omnium populorum in servitutem perlici posse iv, 15

Gentium quoque regem, jam diu dubium, in societatem perlici posse xliii, 18 ad transitionem xxiv, 48

Perlitare xli, 14 bove perlitare jussus; i. q. litare: cf. cap. seq. it. vii, 8 diu non perlitatum

primisque hostiis perlitatum est xxxvi, 1

Perlucere xli, 2 qua (nebula) dilabente, ad primum teporem solis, perlucens jam aliquid, incerta tamen, ut solet, lux, etc.

Perlustrare xxiii, 46 hunc Taurea cum diu perlustrans oculis obequitasset hostium turmis, etc. i. q. oculis quærens: cf. xxv, 7

Permanere xl, 54 unus incorruptus permanserat: de pertinaci constantia

et, quantum ad Carthaginienses duces attinet, invictum (Atilium) ad ultimum permansisse xxviii, 48

Permarinus xl, 52 ædem (dedicavit) larium permarinum

Permissio xxxvii, 7 permissionem extra civium corpora fieri juberent: nempe in liberum arbitrium ejus, cui se dederent

Permissus xxxviii, 14 permissu consulis: —Achæorum, ib. cap. 34 cf. iii, 43 it. v, 18 et 21

Permittere viii, 31 se vitam fortunasque suas illorum fidei virtutique permittere

Ismenias gentem Bœotorum in fidem Romanorum permitti æquum censebat xlii, 44 cf. xlv, 4 si in fidem Masinissæ sese permisisset xxix, 30 ipsos se in deditionem consulis caduceum præferentes permisisse viii, 20

neque enim liberum id vobis permittit Philippus (utrum bellum an pacem habeatis) xxxi, 7

reliquerat intervalla inter ordines peditum, qua satis laxo spatio equi permitti possent x, 5

equites per patentes in hostium acie vias permittere equos jubeat xxix, 2

detraxit frenos equis; atque ita concitatos calcaribus permisit, ut sustinere eos nulla vis posset viii, 30

permittite equos in cuneum hostium xl, 4 cf. iii, 61 it. xxx, 11

equi permissi x, 5 permissus equitatus iii, 70 i. q. immissus

cum aliquamdiu, hinc indulgentia, hinc modestia, inter permittentes in vicem non magis mutua, quam inexplicabili facilitate, certatum esset xxxvii, 52 sc. cum uterque ulterius arbitrio rem permitteret

qui eum vexandis prioris anni consulibus permissurum tribunatum credebant ii, 56 i. e. eum licenter abusurum munere suo ad, etc.

Numitori Albana permissa re i, 6 i. q. in potestatem data: cf. iv, 49

per quos (legatos) senatui de vobis permittatis xxxvi, 35 nempe arbitrium statuendi, etc. cf. ib. cap. 18 it. xxxvi, 35

permissum ipsi erat, faceret, quod e rep. duceret esse xxiv, 14 vid. Drak. ad xxxiii, 44

permissoque, ut, etc. vi, 25 (absolute) cf. xxxviii, 14 it. sequ. utrum—an xlv, 5

Permixtus xxvii, 36 provinciæ non permixtæ regionibus, sed diversæ extremis Italiæ finibus

permixtus, ubi cuspide uti et cominus gladio posset, roboris majoris Romanus eques erat xxx, 18

Permulcere barbam v, 41

omnibus memoria patriæ iras permulsit vii, 40

ipsis placido sermone permulcentibus notos xxviii, 25

Permunire xxvii, 12 castra raptim ante noctem permunita: cf. vii, 16 it. xxx, 16

Perniciales xxvii, 23 quæ tamen (pestilentia) magis in longos morbos, quam in perniciales evasit

Pernicitas ix, 16 præcipua pedum pernicitas inerat, quæ cognomen etiam dedit (Papirius Cursor)

Perniciter xxvi, 4 eos singulos in equos suos accipientes equites assuefecerunt, et vehi post sese, et desilire perniciter, etc.

Pernix xxviii, 20 levium corporum homines, et multa exercitatione pernicium:—pernicissimum corpus xliv, 34

Pernoctare xxvii, 38 et earum coloniarum juniores jurejurando adacti, supra dies triginta non pernoctaturos se esse extra mœnia coloniæ suæ, etc. i. q. abfuturos, mansuros

Pernox luna v, 28 it. xxxii, 11

Pernumerare xxviii, 34 dum imperatam pecuniam Ilergetes pernumerant: cf. vi, 15

Peropportune ad præsentis quietem status i, 42

Peropportunus x, 45 nec populo R. magna solum, sed peropportuna etiam ea victoria fuit

Perosus decemvirorum scelera iii, 58 —plebs consulum nomen haud secus, quam regum, perosa erat iii, 34 (active accipiendum)

Perpacare xxxvi, 42 nedum enim omnia in Græcia perpacata erant

Perpaucas naves subductas esse xxxvii, 11 cf. iv, 52 it. v, 8

Perpellere ix, 30 accitos eos in curiam hortati sunt, uti reverterentur Romam: postquam perpelli nequibant, etc. cf. ii, 31

multitudinem perpulit, ut imperium regi abrogaret i, 59

fama recens belli Gallici perpulit civitatem, ut Furius dictator—crearetur vi, 42 cf. ix, 24 et 31

perpulere plebeii—ut Minucius præf. annonæ crearetur iv, 12 cf. v, 51

Perperam xxvi, 23 quod exta perperam dederat: cf. i, 38

Perpetrare xliv, 37 sacrificio rite perpetrato: cf. xxiii, 45 perpetratis, quæ ad pacem Deum pertinebant xxiv, 11 perpetrato bello xxiv, 45 cf. xxviii, 41 it. xliv, 22 pace perpetrata xxxiii, 21

Perpetuus ix, 17 perpetuis præceptis artem ordinare: nostri: in systema redigere, in formam artis

quod eos montes perpetuo dorso inter se jungit xli, 18

cujus ordinis languore perpetui jam tribuni pl.—lingua criminibusque regnarent iii, 19

perpetuæ orationes: vid. Oratio

Perplexe xxx, 20 non perplexe, sed palam revocant: cf. vi, 13

Perplexus xxxviii, 32 perplexum responsum—perplexa legatio xxxvi, 6 perplexius (carmen) scripturæ genere xxv, 12

Perpopulari xxxiv, 56 Padi ripas cum cædibus et incendiis perpopulari:—infestius perpopulato agro Fregellano xxvi, 9 cf. xxii, 3 et 9

Perportare xxviii, 46 naves onerarias—captivos Carthaginem perportantes

Perquam paucis suffragio populi relictis locis ix, 30

Perrarus xxix, 38 quod tunc perrarum in mandandis sacerdotiis erat: vid. Intt. ad vi, 1

Perrogare xxxii, 23 populi Achæorum, cum sententias perrogarentur: cf. xxix, 19

Perrumpere vii, 24 in medium agmen perrumpunt:—in urbem x, 41 in vestibulum perruperant templi iii, 18

qui cum sæpe conati nequissent perrumpere ad suos iv, 39

perrumpere ordines hostium ix, 39

impetum fluminis xxi, 28 cuneos viii, 10 agmen viii, 39 eadem qua transierant iv, 39

Perscindere xxi, 58 omnia perscindente vento et rapiente

Perscribere xxiv, 18 si quid emtum paratumque pupillis—a quæstore perscribebatur. Pecunia dicitur 'perscribi,' cum per scripturam ab argentariis alieno nomine solvitur: vid. Clav. Cic. in h. v. it. Duker. ad h. l.

Persecare xl, 19 id persecare novum prætorem, ne serperet iterum latius, Patres jusserunt; i. q. resecare, conficere

Persedere xlv, 39 in equo dies noctesque persedendo

Persegnis xxv, 15 pedestre prælium fuit persegne, paucis in prima acie pugnantibus Romanis

Persequi quærendo iii, 19 i. q. instare —reliquias belli ix, 29

inter coss. provinciis comparatis bello Græci persequendi Publilio evenerunt viii, 22

apparuit, nihil per alteros stare, quominus incepta persequerentur vi, 33

mortem meam idem tu persequi non poteris xl, 11 i. e. ulcisci

Perseveranter iv, 60 Patres bene cœptam rem perseveranter tueri

Perseverantia v, 4 indignitas perseverantiam imponere debuit

impetu potius bella, cum perseverantia gerat, ib. cap. 6

Perseverantior cædendis in fuga fuit v, 31 i. q. in cædendis fugientibus

Perseverantius xxi, 20 quo lenius agunt, segnius incipiunt; eo, cum cœperint, vereor, ne perseverantius sæviant

Perseverare xxii, 38 quod id constantius perseveraret: pro et in eo constantius perseveraret

ferociores ad perseverandum in bello faceret vi, 23 cf. v, 4 it. xxxviii, 42

aut, perseverantem, sub judicii tempus plebem offensurum iv, 44 i. e. si perseveraret

Persignare xxv, 7 triumviri—sacris conquirendis donisque persignandis; i. e. donariis, quæ furtim subducta essent, colligendis et in tabula consignandis

Persona iii, 45 si nec causis, nec personis (lex) variet

latiorque et re et personis quæstio fieri ix, 26

Personare iii, 10 tribuni coram in foro personare, fabulam compositam Volsci belli, etc.

Perspicere xl, 22 ut præ densitate arborum, immissorumque aliorum in alios ramorum, perspici cœlum vix posset: vid. Drak. ad xxii, 6

Perstare xliv, 33 diem totum perstabant

in cœpto perstare xlii, 10 pertinacius in incepto perstabat xxxii, 23 perstaret in incepto immitis animus viii, 33 cf. cap. 34

in recusando perstabat x, 13 in societate R. cum fide perstare xxiii, 14

Persternere x, 47 ab ædilibus curulibus—via a Martis silice ad Bovillas perstrata est

Perstringere i, 25 horror ingens spectantes perstringit, et—torpebat vox spiritusque

Persultare xliv, 9 haud secus, quam stabili solo persultabant (in testudine)

quam sæpe in agro eorum impune persultassent xxxiv, 20 i. e. prædas inde egissent, rapinas exercuissent

Pertæsus iii, 30 nec nominis homines tum pertæsum esse—decemvirorum vos pertæsum est, ib. cap. 67 vid. Drak. ad illum locum

Pertendere v, 8 perpauci in majora castra, pars maxima atque ipse Sergius Romam pertenderunt

Pertentare xxvii, 10 pertentatis—coloniarum animis: cf. ii, 3

Pertinax sententia iv, 57 h. e. in qua pertinaciter aliquis perseverat

quod pertinacius in armis fuerant xlv, 27

Pertinere i, 20 pertinent sacra ad flaminem; i. q. ejus curæ subjecta sunt

ad quos pertineat facinus xxxi, 12 h. e. qui patraverint

pertinet ad plures exemplum, quam calamitas xxvi, 38 h. l. i. q. nocet pluribus

exemplum pertinet ad Macedonas continendos xxxix, 28 i. e. valet, vim habet

idque omen pertinuisse postea eventu rem conjectantibus visum ad damnationem ipsius Camilli v, 21 i. q. significasse

pertinet sensus in omnia xxv, 24 i. e. pervenit:—pertinet caritas reip. per omnes ordines xxiii, 49 (extenditur)

Pertrahere xxx, 12 vivus (Syphax) ad Lælium pertrahitur; sc. captivus

ad pertrahendam eam navim xl, 4 ubi Perizonius legi vult 'retrahendam'

donec ad tumulos tegentes Romanum equitatum pertraxit xxix, 34

in concionem quoque eos iisdem precibus pertraxerunt xlv, 10 cf. x, 19 it. xliii, 8

Pervadere xlii, 5 ea contagione velut tabes—id pervaserat malum

postquam—Epicyden adesse, pervasit rumor xxiv, 31

cum pervasisset castra rumor v, 18

Doridem cum exercitu pervasit xlii, 13

terror pavorque—in totam penitus aciem pervasit viii, 9

ut pervadere expeditus nuntius non posset ix, 43 cf. xxvi, 7 it. xxviii, 3

Pervagari xxvi, 45 piscatores—vadis pervagatos stagnum

errabundi domos suas, ultimum illud visuri, pervagarentur i, 29

pervagati Samnium consules x, 39 (cum exercitibus)

ferox natio pervagata bello prope orbem terrarum xxxviii, 17 vid. Cel.

Ruhnken. ad Velleii ii, 98

Pervastatis passim agris xxi, 7 cf. viii, 19 it. x, 37

Pervehere v, 40 plaustro conjugem ac liberos vehens—virgines sacraque in plaustrum imposuit, et Cære—pervexit: cf. xliv, 45 tranquillo pervectus Chalcidem xxi, 23

Pervelle viii, 18 illud pervelim—proditum falso esse, venenis absumtos

Pervenire v, 5 ad finem operis tandem perventum: necdum a singulis—pervenerant factiones i, 17

nisi Hispanorum cohors, ad id ipsum remissa ab Hannibale pervenisset xxii, 18 ubi cum Gronov. legendum 'supervenisset'

equites—et elephanti—et tritici modium—millia ab rege Masinissa ad exercitum—pervenerunt xxxii, 27

Perversus xxi, 33 perversis rupibus juxta invia ac devia assueti discurrunt: infestas et incommodas Crever. interpretatur, laudans Virgilii Æn. vii, 584. Sed vid. Cerda ad hunc locum, unde sua sumsit Crever. Equidem, dum auctoritatibus, pro genuina lectione, vindicetur, 'perversis,' eo quidem significatu, quo accipi h. l. solet, etiam a Cel. Strothio, qui transversis, obliquis, interpretatur, vitiosam istam lectionem esse arbitror

Pervertere xxi, 5 ubi pedes instabilis, ac vix vado fidens vel ab inermi equite, equo temere acto, perverti posset

Pervestigare xxxi, 13 Locris sacrilegium pervestigatum a Q. Minucio erat, pecuniaque ex bonis noxiorum in thesauros reposita

Pervicacia ix, 34 pervicacia tua et superbia coëgit me loqui; in partem deteriorem h. l. pro 'pertinacia' est accipienda, cum alias et in bonam partem dicatur: vid. Drak. ad h. l.

Pervicax xlii, 62 Deos hominesque et moderationis Persei, et illorum pervicacis superbiæ futuros testes

Pervidere xxxiii, 5 ut neque quæ cujusque stipitis palma sit, pervideri possit; i. q. accurate discerni

Pervigilium xxiii, 35 castra Campana, ut in pervigilio neglecta, simul omnibus portis invadit

Pervilis xxxi, 50 annona quoque eo anno pervilis fuit

Pervincere xlii, 45 multis rationibus pervicerat Rhodios, ut—Rom. societatem—retinerent: nisi legatur cum Drak. 'pervicerat, Rhodii ut,' etc. i. e. persuaserat

his orationibus pervicerunt, ut consules in senatus auctoritate fore dicerent se xxxii, 28 instando stimulandoque pervincit, ut, etc. xxix, 31 cf. ii, 40 it. iv, 12

postquam ipsa virtus pervicerit, ne in ullo genere hominum inhonorata esset x, 24

Pervius saltus ix, 43 specus x, 1 ut pervium ordinem faceret xxx, 10

frontibus velut pedestris acies urgebat, perviæque naves pugnantibus erant xxvi, 39 i. e. ordines navium laxi, ut transitus navibus aliis esset

Perurere xxiv, 20 perusti late agri: cf. xxvi, 13

Per cum pede collatus xxviii, 2 pede collato pugnare xxxviii, 21 cf. x, 29 ad pedes pugna ierat xxi, 46

peditem ne ad pedes degresso equiti parem esse iii, 62

tuo consilio equitem ad pedes deduxerit iv, 40

ad pedes descensum a Romanis ix, 22

ut ii omnes, quos censores notassent, pedibus mererent xxiv, 18

minimum pedibus itineris confectum: plerumque provolventes se simul cum armis aliisque oneribus, cum omni genere vexationis, processerunt xliv, 5

pedibus proficisci xxvi, 19 h. e. in terra continenti. Oppon. navibus ire

Argos et Lacedæmonem—sub pedibus tuis relinquemus; quæ titulum nobis liberatæ Græciæ servientes deforment xxxiv, 32

in quam sententiam cum pedibus iretur v, 9

Pessimum ii, 1 quin pessimo publico facturus fuerit. Sic etiam iv, 4 legend. videbatur Gronovio, non 'pessimo exemplo publico.' Similiter Tac. 'egregium publicum' dixit. Apud nostrum iv, 44 hæc sunt, ut in parcendo uni malum publicum fiat

Pestifero sidere icti viii, 9

Tarquinius—mihi sibique—pestiferum hinc abstulit gaudium i, 58

Pestilens annus iv, 52 gravis pestilensque omnibus animalibus æstas v, 13 in pestilente atque arido circa urbem solo luctari vii, 38

ne improbum vulgus a senatu ali-

quando libertatem salubri moderatione datam ad licentiam pestilentem traheret xlv, 18

pestilens collegæ munus esse: agros illos servitutem iis qui acceperint, laturos ii, 41 alibi 'veneno illitum' tale munus dicitur

Pestilentia orta ix, 28 sedata vii, 3 urens simul urbem atque agros x, 47 Ceterum 'pestilentia' et 'pestis' promiscue dicuntur iv, 25 cf. xxv, 26

et loco gravi et tempore anni (medium enim æstatis erat) ad hoc insolito odore ingruere morbi vulgo: cujus pestilentiæ metu profecti, etc. xxvii, 23

Pestis publica viii, 18 i. q. pestilentia, vel potius veneficium sub nomine pestilentiæ

pestis ac bellua immanis xxix, 17 i. e. bellua pestifera:—illam furiam pestemque omnibus delinimentis animum avertisse atque alienasse xxx, 13

tetrorem assiduum a Volscis fuisse, quam pestem adhærentem lateri suo tot super alia aliis bellis exhaurire nequisse vi, 10

qui superessent pauci, si multiplici gravarentur stipendio, alia perituros peste xxiii, 48

ut alii alia peste (mortis genere) absumti sint xxv, 19 cf. x, 28 locumque eundem suæ pestis et Gallorum ac Samnitium fore: i. e. interitus

pestis anceps xxxv, 27 (de incendio castris illato)

Petere xxxv, 10 in unum locum petebant ambo patricii; et rei militaris gloria recens utrumque commendabat: de comitiis consularibus

ad pacem cum precibus petendam ix, 16 precibus ab Diis petitum v, 18

diemque comitiis a—prætore urbano petiit xliii, 16

petere—se quoque in gratiam reconciliatæ pacis posse uti xliv, 14 pro petere, ut possit, etc.

magis tentata est triumphi spes, quam petita pertinaciter xxviii, 38 nisi, quoniam duriusculum est, 'spem petere,' cum Dukero legere malis 'petitus:' quod tamen necessarium non videtur

quod iter petiturus esset, ignarus xliv, 2 in eod. capite est, 'viam petere:' vid. Intt. ad h. l.—petere cursum—fugam ix, 23 vallum viii, 38

Petitor iii, 44 notam judici fabulam petitor, quippe apud ipsum auctorem argumenti, peragit

Phalangitæ xxxvii, 42

Phalanx Macedonum gravis atque immobilis xxxiii, 9 cf. ix, 19 Phalanx immobilis et unius generis ix, 19 cf. viii, 8 ipse Livius interpretatur per cuneum xxxii, 17

Phaleræ xxii, 52 si quid argenti, quod plurimum in phaleris equorum erat —omnis cetera præda diripienda data est

Piacularis xxix, 19 sacrum piaculare fieri, ita ut prius ad collegium pontificum referretur, quod sacri thesauri moti, violati essent, quæ piacula, quibus Diis, quibus hostiis, fieri placeret

Piaculum xxxix, 47 sine piaculo rerum prætermissarum

piacula iræ Deum conquirere jussus iv, 37 cf. xxii, 9

piaculum hostiam cædi viii, 10 cf. xxix, 8 et 19

ipsum (Postumium) se cruciatibus et hostium iræ offerre, piaculaque pro populo R. dare ix, 10 cf. vi, 21

ut luendis periculis publicis piacula simus x, 28

nisi aliquod profecto nefas esse, quo, si intersimus spectaculo, violaturi simus ludos, piaculumque merituri ii, 38

auctoribus ad piaculum noxæ objiciendis xlv, 10

hæc—legatio etiam insolentioris—legationis satis magnum piaculum esset xlv, 23

dedendum id piaculum (Hannibalem) rupti fœderis xxi, 10 i. e. ad expiandam violationem fœderis: cf. viii, 9

Pie i, 22 ita pie bellum indici posse; i. q. legitime, sine violatione fidei

magis pie (ut frater) quam civiliter (leges respiciens) vim fecisse xxxviii, 56

Pignerare xxix, 36 bona pignerandi pœnæ præbebant; i. e. relinquebant, ut iis publicandis pœna sumeretur: vid. Drak. ad vi, 35

cum—quorum propinqui extra urbem interclusi ab hostibus erant, velut obsidibus datis, pigneratos haberent animos xxiv, 1

Pignus xxxiii, 22 oppidorum ac vicorum falsas et in tempus simulatas, sine

ullo pignore, deditiones factas esse: h. e. non obsidibus datis, non traditis armis

quos (equites) pignora pacis custodiendos Luceriam Samnites dederant ix, 15

nec obsides, pignus futuros furto et fraude agendæ rei, posceret xliii, 10

adjicit ad pignus futuræ regi cum tyranno amicitiæ, filias—matrimonio jungere velle xxxii, 38 nisi 'pignus' capiatur de traditione Argorum, quod non probabile admodum est. Ceterum pro 'ad' aut 'id' melius legeris, aut prorsus 'ad' sustuleris: vid. Duker. ad h. l.

fortunæ pignora ix, 18 i. e. boni duces bellici

conditum in penetrali fatale pignus imperii R. xxvi, 27 int. Palladium

dimissi circa domos apparitores, simul ad pignora capienda iii, 38 cf. xxxvii, 51 it. xliii, 16

Pigritia et Pigrities vi, 4 pigritia ædificandi: i. e. quod ædificare nollent

imminens nox—Romanis pigritiem ad sequendum locis ignotis fecit xliv, 42

Pila librata ponderibus figuntur vii, 23 vid. supra in v. Libratus

Pileatus xxxiii, 23 magis in se convertit oculos Cremonensium — colonorum turba pileatorum, currum sequentium: i. e. tanquam libertorum imperatoris: cf. xlv, 44

Pius ii, 38 nisi aliquod profecto nefas esse, quo, si intersimus spectaculo, violaturi simus ludos—ideo nos ab sede piorum, cœtu concilioque abigi·

Decium consulem purum piumque Deis immortalibus visum x, 7

adversus injusta arma pio justeque se tutarentur bello xlii, 23 justum piumque bellum ix, 8 vid. Drak. ad h. l.

Placabilis iv, 24 Hortensii placabile ad justas preces ingenium vid. Cel. Ruhnken. ad Velleii ii, 23

Placamen vii, 2 ludi quoque scenici—inter alia cœlestis iræ placamina instituti dicuntur: cf. cap. seqq. velut aversis jam Diis, aspernantibusque placamina iræ

Placare viii, 33 his vocibus cum in se magis incitarent dictatorem, quam in magistrum equitum placarent

ad placandos Deos, mitigandosque homines ix, 1 cf. viii, 33 nec preces, quæ sæpe hostem mitigarere, quæ Deorum iras placant

Placatus ii, 60 tum duci, tum—Patribus quoque placatior exercitus rediit

Placere xxxiii, 31 cum primum ei res suæ placuissent: i. q. cum primum satis potens esset: vid. B. Patruus ad Tacit. Mor. Germ. cap. 11

ubi satis placuere vires xxxix, 30 i. e. satis magnæ et idoneæ visæ sunt

placet hybernis locus xxiv, 20 i. q. ad hyberna

togaque et forum placuere xxii, 26 i. e. rebus forensibus, causisque agendis operam dedit: vid. Gronov. ad Tacit. Annal. ii, 7

in omnibus circulis atque etiam, si Diis placet, in conviviis sunt, qui exercitus in Macedoniam ducant xliv, 22 i. e. quod maxime stultum; solent enim hæc verba ironice dici: cf. iv, 3

neque illos recte fecisse—neque senatui placere, deditos spoliari xxxix, 54 de senatus decreto

Placide xxxviii, 20 animadvertit meridiana regione terrenos et placide acclivos ad quendam finem colles esse: vid. Pascere

Placidus iii, 15 accipiunt civitatem placidiorem consules

Plaga una (Materinam ipsi appellant) non continuit modo ceteros in armis, sed confestim ad certamen egit ix, 41 plaga h. l. pro parte exercitus hostilis dicta est. Cel. Stroth. 'pagum' vel 'tribum' interpretatur

Plagula xxxix, 6 vestem stragulam pretiosam, plagulas—Romam advexerunt: pro aulæis, tapetibus, accipiuntur a Dukero, quibus parietes et lecti cubiculares obducuntur. Apud Sueton. in Tito cap. 10. sunt dimotæ plagulæ in lectica; sed lecticæ tum non in usu videntur fuisse. Possis huc commode referre locum Eutropii ix, 12 ubi lecticulæ pallia occurrunt: proprie plagulæ sunt segmenta lintei panni, etc.

Planicies (et Planicia) submissa fastigio xxvii, 18 i. e. mons declivior a fastigio, nec descensu abrupto, sed, qui sensim in planiciem abit, dum venatur in æquum. Similiter xxv, 16 omnia fastigio leni subvexa

partem planiciæ aut Jovis templum aut oppidum tenet xliv, 6

Planus ix, 26 urbs sita in plano:—a planioribus aditu locis i, 23

Plaustrum ix, 30 in plaustra somno vinctos (tibicines) conjiciunt ac Ro-

nam deportant: nec prius sensere, quam, plaustris in foro relictis, plenos crapulæ eos lux oppressit

Plebeius xxii, 34 nec finem ante belli habituros, quam consulem vere plebeium, id est hominem novum, fecissent

Plebicola iii, 68 assentatores publicos, plebicolas istos, etc. cf. cap. 33

Plebiscitum. Dicitur etiam divisim 'plebis scitum,' intervecta copula que; item 'plebisque scitus' xxvii, 5

Plebs it. Plebes iii, 14 alloqui plebis homines: cf. viii, 23 de plebe multitudo v, 39 vid. Drak. ad v, 12 it. supra in v. Multitudo. Honestius autem 'de plebe' dicitur, cum sermo est de ordinum in rep. diversitate, in primis, qua in magistratibus creandis huc respiciebatur. Nam qui ex ordine plebeio in senatum allecti erant, et ipsi 'de plebe' dicuntur: v. c. vi, 42 Sextius de plebe primus consul: cf. vii, 17 Marcius Rutilus dictator et censor primus de plebe (alibi, v. c. vi, 37 est etiam ex plebe). Itaque et 'plebeius consulatus' memoratur vi, 39 et 'plebeii magistratus' vi, 11 Unde porro intelligitur 'plebeios' et 'de plebe' nihil a se invicem discrepare. Antiquioribus autem temporibus, ut ultima repetamus, cum non nisi patricii senatores essent, quotquot 'plebeii' erant, iidem etiam 'de plebe;' h. e. non senatores, nec patricii erant, et contra: vid. Duker. ad xxxix, 18

a plebe, consensu populi, consulibus negotium mandatur iv, 51

prætor is, qui jus populo plebeique dabit summum xxv, 12

ut plebs ab optimatibus dissentirent xxiv, 2

plebem suam impelli posse, ut arma caperent ii, 35

non enim populi, sed plebis eum magistratum esse ii, 56 vid. infra in v. Populus

tribunus plebis tulit ad plebem, plebsque scivit xxxiv, 53

Plenus i, 14 plenis portis effusi hostes: i. e. ut portæ multitudine repleantur

pleno gradu ad castra hostium tendunt ix, 45 vid. Gradus

eunt in pugnam irarum speique pleni ii, 45 pleni adhortantium vocibus i, 24 ignominiæ cladisque pleni iv, 10 pleni populationum ii, 43 lacrymarum vii, 31 it. cap. 41 crapulæ ix, 30 minarum iræque viii, 30 vid. Drak. ad iii, 25

omnia votorum lacrymarumque plena vii, 30

plenior aliquanto animorum irarumque vi, 18

Plerique pro multis x, 13 eo anno plerisque dies dicta ab ædilibus: vid. Duker. ad Epit. 34 Id postea magis frequentatum est ætate argentea

Plerumque xl, 46 ex infestis hostibus plerumque socii fideles: i. q. non raro

finis incliti per Europæ plerumque, atque Asiam omnem regni xlv, 9 adjective: nisi vero cum Dukero legas 'pleraque'

Ploratus ii, 33 clamor inde oppidanorum, mixtus muliebri puerilique ploratu, ad terrorem, ut solet, primo ortu et Romanis auxit animum, etc. vid. Drak. ad h. l. it. ad xxvi, 9

Pluere iii, 10 inter alia prodigia et carnem pluit. Sunt, qui 'carne' præferant. Sic lapidibus pluit i, 31 terra pluit xxxiv, 45 vid. Sanguis. Etiam 'pluvit' in aliis locis optimi codices exhibent

Plures Samnitium cecidere, plures Romani vulnerati sunt viii, 36

Plurimus xli, 4 plurimos hostium occidit:—ubi plurimum belli fuerat ii, 31 cum plurimum in celando incepto ad effectum spei habuisset xxi, 57

quorum secundum Ætolos plurima fuit opera in eo bello xxxvi, 7 plurima præda x, 45

plurimo — clamore — orto excitos reges i, 39

cœlum visum est ardere plurimo igni iii, 5 facibus ardentibus plurimum simul ignem conjecerunt xxiii, 37

Plus xl, 2 cum plus annum æger fuisset; pro per annum amplius:— paulo plus ducentos passus a castris R. xxxi, 34

nulla (navis) plus quam triginta remis agatur xxxviii, 38

plus tamen hostium fuga, quam prælium absumsit ii, 42

plus mille capti xxiv, 41 cf. xlii, 23

parte plus dimidia rem auctam xxix, 25

Pluvia xxi, 56 aut nihil sensere obstrepente pluvia, aut—sentire se dissimularunt

Pocillum mulsi—sese facturum x, 42 i. e. sacrificandi causa oblaturum; pro pocillo facturum

Pœna viii, 30 dictatorem avidum pœnæ venire: sc. sumendæ a magist. equitum

has Dea pœnas a templi sui spoliatoribus habet xxix, 18

Pœnitere i, 8 me haud pœnitet eorum sententiæ esse: i. e. non dubito, etc.

pœniteat nunc vos plebeii consulis iv, 3 i. q. pudeat:—neminem noxæ pœnitebat ii, 54

nec aut eventus eorum Romanum, aut moræ, qua trahebant bellum pœnitebat ix, 27

Volumnium provinciæ haud pœnituit; multa secunda prælia fecit ix, 42

ut nos cladium nostrarum non pœniteat xxviii, 39

quorum nec virtutis, nec fortunæ ullo die populum R. pœnituit ix, 18 cf. xxii, 12

quippe minime pœnitere se virium suarum, si bellum placeat viii, 23 pro satis virium sibi esse, etc. cf. iv, 58

Ætolos quoque—si pœnitere possint, posse et incolumes esse xxxvi, 23

sub haud pœnitendo magistro, ipso Anco rege i, 35

Polire xl, 51 columnasque circa poliendas albo locavit: verbum proprium de opere albario vel tectorio: vide Cel. Ruhnken. ad Velleii ii, 22

Pollere i, 24 quanto magis potes pollesque:—qui (populus) certe unus plus, quam tua dictatura, potest polletque viii, 33

nec arma modo, sed jura etiam R. late pollebant ix, 20 Etruria terra marique pollens v, 54

quandoquidem tantum intercessionem pollere placet vi, 35

Pollicitatio xlii, 38 decepti pollicitationibus regis: pollicitatio benigna xxxi, 25 Sic et ix, 30 benigne polliceri

Polluere vi, 41 omnes cæremonias polluimus: cf. vii, 2 vulgata dein religio a pollutis, nec matronis solum, sed omnis ordinis fœminis x, 23

polluta semel militari disciplina viii, 34

sacram hanc insulam (Samothracam) et augusti totam atque inviolati soli esse?—cur igitur—pollutam homicida sanguine regis Eumenis violavit xlv, 5 i. e. polluit atque violavit: nisi legatur cum Gronovio 'pollutus'

Pomœrium verbi vim solam intuentes, postmœrium interpretantur esse, etc. i, 44

Pompa ii, 54 consulares vero fasces, prætextam curulemque sellam, nihil aliud, quam pompam funeris putent: claris insignibus velut infulis velatas ad mortem destinari

Pondo viii, 14 usque ad mille pondo clarigatio esset: i. q. mille æris, sive mille asses, qui tum libram pondo erant. Sic Dukerus

torquis aureus duo pondo xliv, 14 Gronovius Pec. Vet. p. 36. 'dua pondo' legi vult; i. e. duas pondo libras: cf. xxi, 62 donum ex auri pondo (pondere librarum) quadraginta Lanuvium—portatum est: cf. xxviii, 45

Pondus v, 51 qui (hostes) cæci avaritia in pondere auri fœdus ac fidem fefellerunt

Pone xliv, 16 ædes P. Africani pone Veteres ad Vortumni signum—in publicum emit

Ponere iv, 20 dictator coronam—in Capitolio Jovi donum posuit: cf. xxvi, 24. xxxii, 27. xli, 6 vid. Donarium, it. Sacratus

aramque ibi posuit x, 23 in ædem Herculis signum Dei positum xxxviii, 35 cf. xxxi, 44

signa ænea quinque in ærario posuerunt xxxi, 50 pro reposuerunt servanda. Hæc forma usitatior est, quam casus quarti

statuamque auratam—patris Glabrionis posuit xl, 34

legatorum—statuæ publice in Rostris positæ sunt iv, 17

ni abditi post tumulum opportune ad id positum, etc. xxviii, 13 i. q. situm

navium carinæ—cum essent positæ xxviii, 45 vid. Carina

in conspectu erant posita in plano (castra) v, 28

in urbe alieno solo posita iv, 48 i. q. statuta, constituta, condita: ita enim historici, in tali re, loqui solent: cf. xxxix, 27

cum urbe simul positæ traditæque per manus religiones v, 51

pilis ante pedes positis, gladiis tantum dextras armemus vi, 12

piloque posito, stricto gladio in hostem impetum facit vii, 16

cætratos—hastis positis, quarum longitudo impedimento erat, gladiis rem gerere jubet xxxiii, 8 i. e. re-

clinatis, demissis, ut e Græco κατα-βαλοῦσι Polybii vertendum fuisse putat Creverius: cf. xxxv, 35

tabulam posuisse, et jurasse (Flavium, scribam) se scriptum non facturum ix, 46

positis omnium aliarum rerum curis vii, 32

Dii immortales ita vos potentes hujus consilii fecerunt, ut, sit Latium deinde, an non sit, in vestra manu posuerunt viii, 13

inter quos (auctores) me ipse in re dubia poni malim xxix, 25

ut in dubio poneret, utrum—matronæ sua sponte, an nobis auctoribus, fecissent xxxiv, 5 in incerto iv, 23 pro reponere, relinquere

haud in magno equidem ponam discrimine, Præf.

in quo (Papirio) tum summa rei bellicæ ponebatur ix, 38

ad mœnia urbis venisse—in gloria ponebant xxvi, 37

in Romanos odii regnum posuerat præmium xli, 23 i. q. proposuerat

si quis ei, quem urgeat fames, venenum ponat cum cibo vi, 40 pro apponat

Pons fluminis xxiii, 24 Romani ponte Ticinum jungunt xxi, 45

ponte sublicio tum primum in Tiberi facto i, 33 portum et pilas pontis in Tiberim xl, 51

Pontifex pro Pontifice max. xxxiv, 44 vid. Jac. Gronov. ad i, 31

pontificum scita i, 20 scribæ xxii, 57 penetralia ix, 46 vid. Clav. Cic. in h. v.

pontifices suffecti xxv, 2 ante hunc nemo—pontifex creatus fuerat, qui sella curuli non sedisset, ib. cap. 5

Populari iii, 6 urbem R. subita Deum ira morbo populari (passive dictum)

si qua licentia populando effusus exercitus ix, 31

consul cum aliquoties per omnem hostium agrum populabundus isset iii, 3 cf. ii, 63 it. xxv, 14

Popularis qui ejusdem populi xxxvii, 27 tria millia mercenariorum militum, decem millia popularium cum castellanis agrestibus in armis habuit. —Carthaginienses, duces suarum gentium inter populares xxx, 33

tribuni pl. popularem potestatem lege populari celebrabant ii, 42

dictator—in actione minime popularis xxii, 25 Gronov. malebat 'populari'

consensu opprimi popularem virum vi, 20 populare ministerium agro assignando sociis iv, 11 populare ingenium v, 17 i. e. populo tractando, capiendo, aptum

Populatio effusa x, 2 in agris xxxviii, 14 h. e. agrorum:—populationibus fessi ix, 20 populationum plenus ii, 43 h. e. rerum populando congestarum

cum populationem sepulcris diruendis exercuisset xxxi, 26

non populationem, nec prædonum parvas manus—adesse iii, 3

prædæ populationumque spes xxii, 1

Populator iii, 68 nisi paucis diebus hos populatores agrorum nostrorum fusos fugatosque castris exuero: cf. x, 21 it. xxii, 12

Populus ii, 56 non populi, sed plebis eum magistratum esse:—ea mihi populo plebique R.—bene verruncent xxix, 27 cf. iii, 19 prætor is, qui jus populo plebeique dabit summum xxv, 12

cujus populi ea, cujusque gentis classis fuerit vii, 26 in omnibus Græciæ gentibus populisque xlv, 31

neminem neque populum neque privatum fugio ix, 1

nec facturum æqua Samnitium populum vii, 31 ex omnium Samnitium populis x, 14 ab frequentibus populis ix, 20 cf. xxi, 34

non ex eisdem semper populis exercitus scriptos, quanquam eadem semper gens bellum intulerit vi, 12

se (tribunos pl.) ad populum laturos x, 13 i. q. ad plebem: cf. iii, 19 it. vii, 42

frumenti vim binis æris in modios populo (plebi) diviserunt xxxi, 50

concursus populi, mirantium, quid rei esset i, 41

Porricere xxix, 27 cruda exta victimæ in mare porricit

Porrigere manus ad cœlum xxx, 21

ratem unam—a terra in amnem porrexerunt xxi, 28

in spatium ingens ruentem porrexit hostem vii, 10 eleganter pro stravit, ad proceritatem hominis simul exprimendam

ab situ porrectæ in dorso urbis i, 3 i. e. in longitudinem extensæ

simul, ne facile perrumperetur

acies, dimidium de fronte demtum introrsus porrectis ordinibus duplicat xxxiii, 8 i. e. dimidio de fronte demto introrsus porrectos ordines duplicat: cf. xxv, 21
et facem Setiæ ab ortu solis ad occidentem porrigi visam xxix, 14

Porro i, 7 ex loco infesto armenta porro agere cœpit:—cum infensus ira porro inde abiturus videretur, ib. cap. 53

Porta extraordinaria xl, 27 i. e. prætoria, ubi tendebant extraordinarii:—dextra et sinistra principalis porta, ib. nocte per aversam portam silentio excesserunt x, 34
porta Collina urbem intravere x, 51 Capena cum exercitu ingressus xxvi, 10 Carmentali in urbem ductæ xxvii, 37
portarum exitus ix, 37 fores xxv, 30 vid. Claustra
plenis portis effusi hostes i, 14 in ipsis portis hostium xxi, 30 it. 54

Portare xlv, 1 magna pars hominum ad conjuges liberosque lætum nuntium portabant
iis quoque (regulis) quæ darentur, portata xxvii, 4
has spes cogitationesque secum portantes i, 34

Portendere v, 15 quidnam eo Dii portenderent prodigio:—aliud, magnitudinem imperii portendens, prodigium i, 55 quam sibi spem (oraculum) portenderet xxix, 11
Dii—auguriis auspiciisque—omnia læta ac prospera portendunt xxvi, 41
quo maturius fatis, ominibus, oraculisque portendentis sese victoriæ compotes fierent xxix, 10
ominatur, quibus quondam auspiciis patres eorum pugnaverint ad Ægates insulas, ea illis exeuntibus in aciem portendisse Deos xxx, 32 Hic manifeste dicitur 'portendere auspicia,' quod negabat Dukerus; non bene; nam 'portendere' est ostendere

Portio vii, 1 pro portione et ex multitudine alia multa funera fuisse
quibus aliquid novi adjectum commodi sit, eis laborem etiam novum pro portione injungi v, 4
æquis portionibus solveretur vi, 35 usitatius foret, 'pensionibus atque' ita legendum videbatur Cujacio: sed codices non addicunt; nec est necessarium, quia pensiones tamen sunt portiones æquæ, plerumque certe, summæ universæ

Portorium xxxii, 7 portoria venalium —item Castrorum portorium, quo in loco nunc oppidum est, fruendum locarunt: vid. Drak. ad h. l.

Portus xlv, 30 alii (portus) ad insulam Eubœam, alii ad Hellespontum opportune versi
ex patenti utrimque coactum in angustias mare speciem intuenti primo gemini portus in ora duo versi præbuerit xxviii, 6
ante os ipsum portas ancoras jacit xxv, 11
castra munita, portum ad omnes casus xliv, 39 i. q. perfugium

Poscere i, 24 sagmina te rex posco: cf. vii, 34 vid. Exposcere
privatis dictatorem poscere reum verecundiæ non fuit ix, 26
arma, tela, frumentum, quæque belli alia tempora poscent vi, 6

Posse viii, 33 qui (populus) certe unus plus, quam tua dictatura, potest polletque
ab illis, etiam quæ non possint, tentari ix, 26
omnia ut posses in nobis, Dii dederunt xxx, 12
concionem Argivorum postulabat rex, ut id sciri posset xxxii, 40 pro sciretur, cognosceretur. Sic, pleonastice, sæpius dicitur: vid. Gronov. ad xxxii, 13
deleri totus exercitus potuit xxxii, 12 pro potuisset

Post xli, 9 postque ea:—postve eos censores xxxix, 3
post paucis diebus xxxii, 5 usitatius post casum ponitur hoc sensu: cf. xl, 47 et 57
post tertium diem vi, 1 i. q. tertio die. Eadem ratione dicitur: ante diem tertium v. c. Kal. Octobres
. Hannibalem post paulo audistis xxii, 60 cf. v, 55

Postea xli, 24 legati deinde postea missi ab rege
inde postea ad Demetriadem—sub ipsis mœnibus urbis collocutus fuerat xliv, 24 postea deinceps xlv, 14

Posterius xxvi, 34 alios in vincula condendos, ac de his posterius consulendum: pro posthæc

Posterus i, 10 nec irritam conditoris templi vocem esse, qua laturos ea

spolia posteros nuncupavit; i. q. futuros reges

Postferre iii, 64 qui libertati plebis suas opes postferrent

Posthabere vii, 36 qui (Decius) auctor omnia posthabendi—perpulit consulem, ut hostes—aggrederetur; i. e. auctor erat, ut sine mora, etc.

Posticus xxiii, 8 hortus erat posticis ædium partibus: cf. xl, 2

Postmodo xxvi, 29 ut comploratio eorum flebilesque voces et extemplo oculos hominum converterent, et postmodo sermones præbuerint: cf. ii, 24 it. xxv, 38

Postmodum ii, 9 hæc indulgentia Patrum asperis postmodum rebus—adeo concordem civitatem tenuit, ut, etc.

Postremo iv, 14 et primum conspectans versari; postremo cum, etc.—lacessere ad pugnam: primo obequitando castris provocandoque; postremo, etc. ii, 45 pro primo—deinde—postremo. Sic 'denique,' etiam apud Cic. pro secundo, 'deinde,' quanquam rarius, reperitur

Postulare v, 47 prout postularet locus:—quæ belli usus postulabant xxxiv, 6

postulabantur ergo nobiles homines ix, 26 i. q. accusabantur

ut virginem in servitutem assereret, neque cederet secundum libertatem postulantibus vindicias iii, 44

Postulatum iii, 53 quærentibus legatis, quæ postulata plebis essent,—ea postulavit ut, etc.

Postulatus iv, 9 cum res peragi intra parietes nequisset, ventum in jus est: postulatu audito matris tutorumque, magistratus secundum parentis arbitrium dant jus nuptiarum. Sic apud Cic. reperitur 'peccatus'

Potens xxi, 54 rigere omnibus corpora, ut vix armorum tenendorum potentia essent

neque pugnæ, neque fugæ satis potentes cæduntur viii, 39

ut potentes rerum suarum atque urbis Pœnum inde pro Romanis acciperent xxiii, 16

consules imperii potentes fecit, ut imperare militibus obsequentibus possent xxii, 42

Dii immortales ita vos potentes hujus consilii fecerunt ut, etc. viii, 13

juvenem jam esse dictitans Hieronymum ac regni potentem xxiv, 4

potentes maris xxvii, 30

una natura freti æstusque totius certaminis potens xxviii, 30

ad id parum potentes erant ix, 26 sc. ut impedirent quæstiones

blanditiis, satis potentibus ad animum amantis xxx, 7

fortuna per omnia humana, maxime in res bellicas, potens ix, 17

foris nobis, quam domi, feliciora potentioraque arma esse xxxi, 7

Potentatus xxvi, 38 at ille cum ab re aversus, tum æmulo potentatus inimicus

Potentius xxv, 1 ubi potentius jam esse id malum apparuit

Potestas viii, 33 penes quem (populum) omnium rerum potestas esset

omnium rerum vobis ad consulendum potestas est viii, 13

se in potestate tot principum civitatis futuros xl, 46 i. q. facturos, quæ ipsis placuissent

amissa omni de se potestate viii, 27

senatus populi potestatem fecit xxvii, 7 i. e. populo rem permisit

si Marcius dimicandi potestatem non faciat ix, 38

familiam in potestate habere viii, 15 h. e. non manumittere

castella integra in potestatem venere ix, 38

cum—legatum æque sontem—in ea potestate reliquerit xxix, 19

imperia ac potestates iv, 54

magistrum equitum, quæ consularis potestas sit xxiii, 11

major potestas vi, 11 i. e. dictatura

potestas sacrosancta (tribunorum plebis) iv, 44

neu potestas tribunicia—violet intercessione sua Romanum imperium viii, 34

ante tribuniciam potestatem creatam v, 2 cf. cap. 6 it. iv, 3

dulcedine potestatis ejus capti v, 6

Potio xxi, 4 cibi potionisque desiderio naturali modus finitus: cf. xxiv, 16

Potior vii, 27 fides publica privatis difficultatibus potior ad curam senatui fuit:—omnium rerum potior cura v, 25 cf. iv, 57

qua (lectione) potiores aliquot lectis præteriti essent ix, 30

Potiri xxxii, 13 Cymines atque Angeas

primo impetu potiti sunt
haud in dubia spe erant mature urbis hostium potiundæ viii, 2
donec mari potiuntur hostes xxv, 11 i. q. mare teneant, ut in potestate habeant
Potissimum i, 34 Roma est ad id potissimum visa: cf. iii, 67
Potissimus v, 12 cur primus ac potissimus ad novum delibandum honorem sit habitus: cf. xxvi, 40 it. viii, 33
Potius Præfat. cum bonis potius ominibus—libentius inciperemus
Præ i, 6 parvum Lavinium præ ea urbe, quæ conderetur, fore: i. e. in comparatione ad illam urbem: cf. iii, 26
vix præ strepitu audita lex est x, 13 i. q. propter: cf. vi, 40. ix, 14. xxxi, 24. xlv, 7
Præaltus x, 2 ostium fluminis prælti: —per præaltas fluvii ac profundas voragines xxii, 2 cf. xxi, 54
Præbere xl, 54 cum multa assoleat veritas præbere vestigia sui
jam altæ in segetibus herbæ pabulum præbere poterant xxiii, 48
præbet errorem, quod, etc. iv, 61 i. q. excitat:—metum defectionis cum præbuissent xxi, 11 terroris speciem mendacio haud vanam præbere xxiv, 30
ea res tantum tumultum ac fugam præbuit xxvi, 10 cf. x, 20 it. xxv, 26
is timor frequentem senatum magistratui præbuit xxvi, 13
triginta navibus Servilio præbitis xxviii, 10 cf. xxiv, 18
se suo sumtu operam reip. præbere v, 4
quod milites Romanos præbuisset ad ministerium cædis xlv, 31
qualem (supellectilem militarem) præberi consulibus mos esset xxx, 17
exclusos Romanos præbuere hosti ad cædem xxv, 15
longa vita (Cyrum) vertenti præbuit fortunæ ix, 17
præbituri vos telis hostium estis iv, 28
desisse postremo præbere ad contumeliam os iv, 35
Præcavere iii, 53 decemviris quoque ab ira et impetu multitudinis præcavere jubentur
satis undique provisum atque præcautum est xxxvi, 17 cf. xxii, 42 it. xxiv, 8
Præcedere xxii, 51 cum equite, ut prius venisse, quam venturum, sciant, præcedam: cf. xxxviii, 41
ita, si ab annis septemdecim ad senectutem semper vos ætatem meam honoribus vestris anteistis, ego vestros honores rebus gerendis præcessi xxxviii, 51
Præceps in occasum sol erat x, 42 præcipiti jam ad vesperum die xxv, 31 cf. iv, 9
omnia in eo præcipitia ad exitium fuerunt xliv, 7 præceps ingenio in iram erat xxxvii, 7
in præceps dare remp. xxvii, 27
nimiam (libertatem) et aliis gravem, et ipsis, qui habeant, effrænatam et præcipitem esse xxxiv, 49
quod defensores suos semper in præcipitem locum tollat, deinde in ipso discrimine periculi destituat vi, 17
præceps periculo victoria ix, 24 cf. iv, 11 præceps pavore fugientium agmen xxii, 47
præceps in provinciam abiit xli, 10
præceps legatio xxi, 18 i. e. parum consulto missa
genus Numidarum in Venerem præceps xxx, 11
Præceptum ix, 31 postquam—ad signa undique coibant, et notis ordinibus in vetere disciplina militiæ, jam sine præcepto ullius sua sponte struebatur acies, etc.
Præcerpere xlv, 1 præcerptam tamen ejus rei lætitiam invenerunt
Præcidere hastas xxxii, 17 caput xxiii, 24 ancoras xxviii, 36 præcisis manibus xxvi, 12
præciderant spem pacis xlii, 50 ne spem reditus præciderent sibi xxiv, 31 cf. iii, 7 it. xxix, 15
Præcinere sacrificiis ix, 30 it. sacris, ib.
Præcipere i, 7 tempore illi præcepto, at hi numero avium regnum trahebant
non præcipiam gratiam publici beneficii vi, 26
nisi, antequam omnia præcipiant, divisus (ager) sit vi, 5
dum ipse longius spatium fuga præciperet falsa imagine castrorum xxii, 41 iter præcipere iii, 46 i. q. anteire: cf. xxxi, 30
ipse tribus quinqueremibus Piræum præcepit, accepitque naves ibi relictas xxxii, 16

fama prius præcepta res erat xxi, 32 vid. Ante
ex eo, quod acciderat, spem futuri præcipientes xlii, 61 cf. vii, 26 it. xxxi, 49 ut præciperetur victoria animis x, 26

Præcipitare xxiii, 19 præcipitasse se quosdam, non tolerantes famem, constabat: sc. in studium, Dukero ita supplente
plurimi in fossam præcipitavere (se) occisique sunt xxv, 11
cum ad Cannas præcipitasset Romana res xxvii, 40
dum bellum majore animo gerunt, quam consilio, præcipitavere in insidias v, 18
præcipitata raptim consilia xxxi, 32 ad remp. præcipitandam xxii, 12

Præcipue xlii, 31 id præcipue provinciæ Macedoniæ datum, etc. viri docti 'præcipuum' aut 'præcipui' legi volunt. Sed nihil mutandum videtur. Sic enim 'præcipue' et proprie reperitur, v. c. xxv, 28 proprie quicquam

Præcipuus iii, 14 præcipuum quicquam gloriæ aut invidiæ
præcipuum supplicium pati ix, 8 i. e. præ ceteris
duobus fratribus regulis hæc (munera) præcipua xliii, 5

Præclarus xxviii, 28 tot tam præclaris imperatoribus uno bello absumtis

Præcursor xxvi, 17 prælia inter extremum Punicum agmen præcursoresque Romanorum fiebant; i. q. velites

Præda belli ii, 39 pecorum ix, 31 hominum xxxi, 18 prædæ abactæ hominum pecorumque iv, 21 cf. ii, 63 cum prædam ex agris agerent ii, 1 cf. cap. 5 it. iii, 38 et 68 præda populorum ix, 23 h. e. in populis facta
præda opulenta x, 39 prædæ populationumque spes xxii, 1 it. cap. 9
legionem — prædæ sibi futuram xxiv, 36 ut vindices prædarum prope ipsi prædæ fuerint ix, 36 cum se suaque prædæ esse regi sineret i, 56 ne quis liberum corpus violaret, reliqua prædæ futura xxv, 25 datur prædæ oppidum ii, 25
quid aliud quam præda victoris erimus xxxii, 21
desertaque præda injuriæ puella stabat iii, 48
quem (Darium) prædam verius, quam hostem incruentus devicit ix, 17 cf. cap. 40
res hostium in præda captas, quæ belli jure nostræ videbantur ix, 1
argenti tulit ex præda—militibus ex præda 120 asses dedit xxxi, 19

Prædamnatus iv, 41 totam culpam ejus temporis in prædamnatum collegam transferentem, etc.—tot judiciis confossos prædamnatosque venire ad populi judicium v, 11
prædamnata spe æquo dimicandi loco xxvii, 18 i. e. abjecta, vel damnata, ut quidam libri habent

Prædari xxii, 3 medio Etruriæ agro prædatum profectus
cohortes in agro hostium prædatum misit xxiv, 20 cf. ix, 31 per speciem prædandi ex hostium agro xxiv, 47 tanta dulcedo est ex alienis fortunis prædandi vi, 41 de agrorum divisione
exercitum prædabundum ad Anienem amnem pervenisse ii, 26

Prædator x, 2 et in terra prosperum æque in palatos prædatores prælium fuerat: cf. iv, 53

Prædes xxii, 6 prædibusque ac prædiis cavendum populo: pleonastice dictum: vid. B. Patruum ad Cic. Verr. i, 54

Prædestinare xlv, 40 quos prætextatos curru vehi cum patre, sibi ipsos similes prædestinantes triumphos, oportuerat

Prædicare iv, 53 tum prædicans participem prædæ fore exercitum, cum militiam non abnuisset; i. q. denuntians

Prædicatio iv, 49 quod in urbe nuper direpta—minus prædicatione tribuni prædæ fuerit

Prædicere x, 14 ad prædictas hostium latebras succedit; i. q. ante dictas: cf. ib. cap. 41 vid. Cel. Ruhnken. ad Velleii ii, 21
itaque monere prædicere, ut pontem interrumpant ii, 10 i. q. imperare: cf. xxi, 10

Prædictum xxiii, 19 quia prædictum erat dictatoris, ne quid absente eo rei gereret; i. e. imperium
velut ex prædicto ambo Scotussam perierunt xxxiii, 6

Prædispositus xl, 56 nuntios prædispositos misit ad Perseum

Prædives xlv, 40 Perseus contra prædives bellare cum Romanis incepit: cf. iv, 13

Prædium xlv, 15 et eos, qui prædium prædiave rustica pluris sestertium

trigiati millium haberent, censendi jus factum est

Prædo xxxviii, 40 alibi prædo, alibi prædæ vindex cadit; i. q. latro: cf. ii, 12. iii, 3. x, 2. xxv, 8. xxxiv, 21

Præesse xxv, 16 qui in Bruttiis præerat; sc. exercitui: dicitur autem 'præesse' ut 'interesse' subinde casu adjecto: vid. Interesse

Præfari v, 41 pontifice maximo præfante carmen; i. e. verba præeunte:—solenne carmen precationis, quod præfari magistratus solent xxxix, 15 cf. viii, 9 it. xxii, 1

Præfatio xlv, 5 cum omnis præfatio sacrorum (procul, O! procul este profani; aut simile quid) eos, quibus non sint puræ manus, sacris arceat

Præfectus ix, 20 præfecti Capuæ creari cœpti. Gronovius malebat 'Capuam' a—præfecto urbis senatus habitus iii, 29 al. 'urbi:' illam formam retinet Livius iii, 24 et alibi

Præferox iii, 38 in paucos præferocis animi conatus, etc. cf. v, 36

Præferre iii, 10 et prælatus ille facilitati submittentis se comiter respondebat: nonnulli legunt 'facilitate'

alii, se suosque mulcatos querentes, atroci responso judicium suum præferebant iii, 12 i. q. præ se ferebant, declarabant, qualem essent sententiam dicturi

prætulit triumphi diem xxxix, 5 i. e. præcepit, maturius destinato habuit

alia in speciem præferentes xlii, 14 i. q. præ se ferentes

præferens in vultu habituque insignem memoriam ignominiæ acceptæ xxvii, 34 cf. vii, 5. xxxvii, 27. xxxix, 28

prælati hostes insidias ii, 15 h. e. prætergressi insidiantes, s. locum insidiarum

ut effusa fuga castra sua—prælati urbem peterent v, 26 i. q. prælapsi

præter castra etiam sua fuga pavore prælati vi, 29 cf. vii, 24 vid. Gronov. ad xxviii, 36

raptique gurgite, et in obliquum prælati xxix, 32

neque captivi ulli ante currum ducti, neque spolia prælata xxxi, 49

Præfervidus ix, 18 quid, si vini amor indies fieret acrior? quid, si trux ac præfervida ira?

Præfestinare xxiii, 14 concedendo plebi senatum, ubi vellint, defecturos se, ne deficere præfestinarent, effecisse

Præficere i, 19 sacerdotes suos cuique Deorum præficere; i. e. constituere, qui Deorum cultum curent. Similiter annonæ præfici dicuntur, qui curant et administrant

præfeceruntque ludis ipsum imperatorem xxxiv, 41 i. q. præsidere, honoratissimo loco sedere voluerunt: apud Suet. idem honos imperatoribus habitus dicitur ab iis, qui suis sumtibus ludos ederent: Gr. προεδρεύειν

Præflorare xxxvii, 58 gloriamque ejus victoriæ præfloratam ad Thermopylas esse; i. q. præreptam

Præfluere i, 45 infima valle præfluit Tiberis; i. q. præterfluit: cf. xliv, 31

Præfringere xxvii, 33 ad eminentem ramum cornu alterum galeæ præfregit: male alii legunt 'perfregit:' cf. viii, 10

si quas (hastas) incidissent aut præfregissent xxxii, 17

Præfulgere xlv, 43 sicut præfulgebat huic triumphus recens; ita apparebat, ipsum per se intuentibus nequaquam esse contemnendum

Prægelidus xxi, 54 in locis Alpibus Apenninoque interjectis, propinquitate etiam fluminum ac paludium prægelidis

Prægravare vii, 23 prægravata inhærentibus (telis) gerebant scuta

exonerare prægravante turba regnum cupiens v, 34 i. e. nimia

si summa petantur, et dantem et accipientem prægravatura xxxv, 42 i. q. incommoda et noxia futura

Prægravis xliv, 4 cum Romanus imperator, major sexaginta annis et prægravis corpore, omnia militaria munera ipse impigre obiret

Prægredi xxxv, 30 ubi ea (castra) sunt prægressi: pro prætergressi, quæ est lectio aliarum editionum

Prægustare xl, 59 de mensa oleas prægustasse mures in prodigium versum est

Præire xxvi, 27 hac circumfusus multitudine—Romam præivit

obsecratio facta est, duumviris præeuntibus iv, 21 sc. verba: quod alibi additur v. c. xlii, 28 præeunte verba Lepido, pontifice maximo id votum susceptum est: cf. ix, 46

omnia, uti decemviri præierunt, facta xliii, 13 i. e. præceperunt,

quemadmodum et legi volebat Duker. quoniam hoc significatu nuspiam 'praire' apud Livium occurreret

Præjudicare xxvi, 2 ne id ipsum, quod consultationi reliquerant, pro præjudicato (Marcius) ferret

præjudicatum eventum belli habetis xlii, 61

Præjudicium iii, 40 neminem—verum esse præjudicium rei tantæ afferre, i. e. æquum esse, a nemine, jurene sint magistratus, an minus, præjudicari. Sic optime Gronovius; alii aliter, sed contortissime: cf. v, 11 it xxvi, 29

Præligare xxii, 16 arida sarmenta præligantur cornibus boum

Prælium xxxi, 2 in prælio esse—prælio facere xxxv, 1

uno prælio victus bello victus esset ix, 19 profligato prælio xxviii, 2

quod nec in acie ancipiti usquam certaverant prælio v, 41

dura ibi prælio aliquot facta xl, 16 Gronov. malebat 'dubia'

in ipso itinere tumultuario prælio conflixit: agminibus magis, quam acie pugnatum est xxix, 36

nonne intercursu matronarum inter acies duas prælium sedatum est xxxiv, 5 fatigatio ipsorum equorumque, incerta victoria, diremit prælium xxxi, 33 de concursu alarum equitum

nusquam prælium, omnibus locis cædes est v, 45 cf. i, 25

Prælongis hastis velut vallum ante clypeos objecit xxxi, 39 cf. xxii, 46 it. xxxvii, 42

Præmeditari xl, 23 jam ante permeditatis in Macedonia, quæ ab Roma renuntiarent. Gronov. legi volebat 'præmeditati.' Sic xxxviii, 3 Enimvero passivum neminem offenderit

Præmium ix, 40 ditem hostem, quamvis pauperis victoris præmium esse

promittens, si sibi præmio foret, se Arpos proditurum esse xxiv, 45

Præmoliri xxviii, 17 præmoliendas sibi ratus jam res conciliandosque regum gentiumque animos; i. q. præparandas, meditandas

Præmonere xxii, 18 hæc nequicquam præmonito magistro equitum, Romam (Fabius) est profectus

cum aruspices, ad imperatorem id pertinere prodigium, præmonuissent xxv, 16

Præmortuus iii, 72 Scaptium ipsum id quidem, etsi præmortui jam sit pudoris, non facturum

Præoccupare xxix, 24 avertit a vero falsis, præoccupando mentes hominum:—adeo unum gaudium præoccupaverat omnium aliarum sensum voluptatum xxxiii, 32

ad præoccupanda aliorum consilia xxiv, 7 præoccupati beneficio animi vi, 20

ad præoccupandas in Bœotia res xlii, 56

ut omnia opportuna loca præoccupari ante ab eo potuerint xlii, 47 cf. vi, 12

legem—ipsi præoccupaverunt ferre iv, 30

Præoptare ix, 45 suas leges Romanæ societati præoptaverint. — Punicam Romanæ societatem—præoptandam esse xxiii, 43 otium urbanum militiæ laboribus præoptat xliv, 22 cf. xxviii, 21 it. xxix, 30

Præparare iv, 57 primoribus Patrum splendore gratiaque ad petendum præparatis; i. e. subornatis

clarissimis viris ex composito præparatis ad petendum v, 14

ad nutum omnia, ut ex ante præparato, fiunt x, 41 cf. xxviii, 29

frumentum in decem annos præparare xlii, 12 i. q. comparare, comportare

Præpedire vii, 36 torpidus somno insuper pavore exanimat; quo præpediti, nec arma impigre capere nec obsistere—poterant: cf. ib. cap. 6 et 44

Præpilatus xxvi, 51 præpilatisque missilibus jaculati sunt

Præpollens divitiis gens i, 57 virtute fortunaque cum sua, tum publica, præpollens v, 34

Præponere xxvii, 15 blanditiis muliebribus perpulit eum ad proditionem custodiæ loci, cui præpositus erat

Antipatrum — in lævo (cornu) præposuit xxxvii, 41

Præpotens opibus populus vii, 31 rex xlii, 50 armis Romanus ix, 31 Cilnium genus præpotens, divitiarum invidia pelli armis cœptum x, 3

Præpropere ii, 45 Veiens hostes—eo magis præpropere agere; lacessere ad pugnam, etc. cf. xxii, 3

raptimque omnia præpropere agendo xxii, 19

Præproperus xxii, 41 temeritati consulis ac præpropero ingenio materiam etiam fortuna dedit; i. q. præcipiti

Prærapidus xxix, 32 duobus in conspectu hostium in prærapidum gurgitem haustis, etc.

Prærogativa v, 18 prærogativa tribunum militum non petentem creant

cum comitia consulibus rogandis haberet, prærogativa — declaravit xxvi, 22

prærogativæ et primo vocatæ omnes centuriæ x, 22

ne comitiorum militarium prærogativam urbana comitia, iisdem tribunis plebis creandis sequerentur iii, 51 i. e. creationem superiorem, tanquam prærogativam, cujus suffragia ceteræ centuriæ solebant sequi

in Hasdrubalis locum haud dubia res fuit, quin prærogativam militarem, qua — imperator — appellatus erat, favor etiam plebis sequeretur xxi, 3

Præruptus xxxviii, 20 si qua periculosa et prærupta (loca) occurrant

Præs : vid. Prædes

Præsciscere xxvii, 35 et præsciscere, quam quisque eorum provinciam, quem hostem haberet, volebant : pro præscire; ex archaismo

Præscriptum x, 22 postridie ad præscriptum consulis—comitia habita

Præsens i, 12 tua præsenti ope servatam urbem esse ; i. e. præstanti, efficaci

præsentibus ac secundis Diis ire in prælium jubet vii, 26 paulo post, Dii hominesque illi affuere pugnæ:—præsens Deæ numen xxix, 18

amicitiam in perpetuum auxilium præsens (in præsens) a vobis petitum vii, 30 minor in præsens cura vi, 27 ubi Gronov. legi vult 'minus præsens'

adeo injuriæ Samnitium, quam beneficii Romanorum, memoria præsentior erat viii, 2

id vero haud secus, quam præsentiam mercedem regni, aspernata plebes ii, 41

ut partem aliquam præsentem ferret xliv, 25

cujus summæ dimidium præsens numeretur xxxviii, 8 i. q. repræsentaretur : — præsens omne daturos xxxvi, 4 præsentia talenta xxxvii, 45 cf. xxix, 16 it. xliv, 27

præsens pecunia xxvii, 10 præsens victoria v, 27 i. q. haud dubia rerum præsens effectus xliv, 34 præsenti admoto terrore xlv, 4 præsentior res ii, 36 i. e. magis urgens, periculosior

in re præsenti cognoscere xlii, 23 cur præsentes evocarent xlv, 31 h. e. ut præsentes essent

hi pacti erant, eques denos præsentes aureos, eques, etc. xliv, 26 paulo post, quod præsens pepigissent

Præsentia vi, 26 pacem in præsentia, nec ita multo post civitatem etiam impetraverunt. Lubenter uti Livium 'in præsentia,' in oppositione etiam variarum particularum, postmodo, mox, item in perpetuum, in futurum, etc. docuit ad h. l. Drak.

Præses iii, 7 deserta omnia, sine capite, sine viribus, Dii præsides ac fortuna urbis tutata est ; i. q. Dii tutelares

præsides provinciarum exercitus xxiii, 48 i. e. defensores :—siccine vestrum militem ac præsidem sinitis vexari vi, 16 cf. xxviii, 42

juris atque eloquentiæ consultos urbi ac foro præsides habendos x, 22

Præsidere xxii, 11 alii, ut urbi præsiderent, relicti ; i. e. præsidio essent

nullus jam exercitus Samnio præsidet x, 17 cf. xxiii, 32

ad prætorem venerunt præsidentem classi Brundisio Calabriæque circa littoribus xxiv, 40

Præsidium ix, 45 cum levibus præsidiis urbium relictarum : præsidio excessere xxii, 17

præsidio loci ejus relicto—legato cum classe instructa parataque xxiv, 40

stativum præsidium pro castris xliv, 50 cf. xli, 1 eodem sensu x, 4 dicitur 'præsidium R.' i. e. statio :—qui signa relinquit aut præsidio decedit v, 6

cum præsidio legionis unius Pisis præerat xli, 11 præsidio ejus loci præerat xxvii, 42

qui Luceriæ in præsidio erant ix, 15

Scipione in præsidio ibi relicto xxix, 7 cf. xxxi, 16

Rhegium — in præsidium missa legio xxviii, 28 præsidia summittere xxxii, 15 i. q. auxilia in præsidium summittere

qui—præsidium eorum (Samnitium) in urbem acceperant ix, 16

ubi navis intra præsidia sua fuisset xlv, 23

in præsidia adversariorum, appellationem et tribunic. auxilium patricii confugerunt ix, 26

in ea (lege) firmum libertati fore præsidium iii, 45

quove præsidio unus per tot gentes dissonas sermone moribusque pervenisset i, 18 i. e. qua ratione, quo auxilio, quo duce

præsidia fortunarum et corporum xxviii, 22 h. e. pretiosa, uxores, liberi

Præstare invictum R. imperium ix, 17 i. e. promittere et spondere, invictum semper fore

pacis per omnem in Apuliam præstandæ populo R. auctores ix, 20

quonam modo id præstaturus esset ix, 24 cf. xxxi, 11

stipendium ejus anni exercitui præstarent v, 32 i. q. suppeditarent

ut vetustate et gradu honoris nos præstent vii, 30 cf. iii, 61 it. xliv, 38

quantum numero, quantum genere militum præstarent tironibus xlii, 52

dico, quantum vel vir viro, vel gens genti præstat xxxi, 7

Præstituere x, 20 præstituta die : cf. iii, 22 it. vi, 4 nullo præstituto militiæ tempore xxiii, 25

Præsto xxxvii, 20 ad jussa præsto esse jubet

ad portas Camillo præsto fuere v, 45

Præstringere xl, 58 fulguribus præstringentibus aciem oculorum

Præstruere xxviii, 42 præstruit sibi fidem fraus ; i. q. ante præparat

Præsultare vii, 10 quando adeo ferox præsultat hostium signis

Præsultator ii, 36 sibi (Jovi) ludis præsultatorem displicuisse

Prætegere xliv, 9 prætecta (scuta habebant) pugnantium more : nempe ut tegeretur corpus. Sed Drak. et Dukero legendum videtur 'prætenta'

Prætendere legem postulationi suæ iii, 45 ib. cap. 47 quem decreto sermonem prætenderit;' h. e. præmiserit, ut speciosum fieret : cf. xxxix, 28

ubi Deorum numen prætenditur sceleribus, ib. cap. 16

id ipsum argumenti prætendentibus (legatis) orationis xlv, 42 titulum prætendere belli xxxvii, 54

Prætentus x, 2 tenue prætentum littus esse :—armata acies toto prætenta in littore xxii, 20

Præter xxxviii, 41 fines præter Apollinis—templum superant

qua ab occasu præter Axium amnem (Pæonia)porrigitur xlv, 29

præterque aciem ipsam Gallorum—ad castra effuso cursu ferebantur x, 29

pacato mari præter oram Italiæ—vectus xxviii, 42

ne quis præter armatos violaretur iv, 59 ubi Drakenborchio restituendum videbatur 'præter armatus,' ut 'præter' pro præterquam acciperetur : vid. ipsum ad v, 52

Præterequitare iii, 61 jam fugam undique capessentes plerosque a castris avertunt, præterequitantesque absterrent

Præterferre xxi, 55 simul latebras eorum improvida præterlata acies est : vid. Præferre

Præterire vi, 40 utrumque ex Patribus præterire liceat : de comitiis consularibus

retinuit quosdam Lepidus a collega (censore) præteritos xl, 51 h. l. quos voluerat in legendo senatu præterire : vid. Gronov. ad xxxiv, 1

Prætermittere v, 51 cum vindicari deberet (jus gentium) eadem negligentia Deorum prætermissum

Præterquam hostili odio xxx, 6 pro præterquam quod ex hostili odio : cf. x, 20 Sæpius enim illud 'quod' desideratur : vid. Drak. ad xxii, 53

præterquam majestate petentium, religione etiam attoniti homines—creavere, etc. v, 14

nec—quicquam est, præterquam ut—hominum numero simus iv, 4

Prætervehi xxi, 41 cum prætervehe-rer navibus Galliæ oram :—quam (oram) prætervecti fuerant : cf. xxii, 20

Prætervolare xxv, 38 in occasionis momento, cujus prætervolat opportunitas

Prætextus xxxvi, 6 sub levi verborum prætextu

Prætor pro magistratibus omnium populorum. Sic Atheniensium xxxi, 24 Saguntinus xxi, 12 Bœotorum xlii, 43 Epirotarum xxix, 12 Prænestinus ix, 16 ubi vid. Drak.

prætor urbis xxxi, 4 vid. Gronov. ad xxii, 33 qui jus in urbe diceret vi, 42

prætor maximus vii, 3 i. q. consul, ex antiquiori dicendi consuetudine

prætor in eam provinciam præfec-

tus erat xxix, 21 pro Proprætore: vid. Duker. ad xxxix, 20

consulente collegio prætorum xxii, 10 vid. Drak. ad h. l.

Prætorium xxvi, 15 dimittens prætorium, tribunis militum ac præfectis socium imperavit, uti, etc. Hi ergo, in primisque legati, sed et centuriones præcipui, in consilium adhiberi solebant:—prætorium missum xxi, 54

tria prætoria circa Capuam erecta xxv, 22 i. e. tres exercitus ibi erant, quorum tentoria proprie dicuntur prætoria:—in prætorio tetendere Albius et Atrius xxviii, 27

Prævalere, Præfat. prævalentis populi vires se ipsæ conficiunt: cf. ii, 55 it. v, 15

Prævalidus xxvi, 16 quibusdam delendam censentibus urbem prævalidam, etc. cf. xl, 47 it. iii, 43

Prævehi ix, 35 equites R. prævecti per obliqua campi, cum se fugientibus obtulissent, etc.

præter undecim fasces equo prævectus senex, etc. xxiv, 44

Prævenire ix, 23 quo cum prior R. exercitus—magnis itineribus prævenisset

prævenit inceptum eorum Marcellus xxiv, 13

ut beneficio prævenirent desiderium plebis viii, 16

Prævertere xxiv, 5 fuga prævertere metum suppliciorum

coactique novi consules omnibus eam rem præverti viii, 13

nec posse—bello prævertisse quicquam ii, 24 cf. ix, 17 ad quem locum: vid. Drak.

decemviros, quo cuique eorum videatur, exercitus ducere; nec rem aliam præverti iii, 40

Præustus xxi, 40 præusti artus, nive rigentes nervi, membra torrida gelu, etc. al. 'perusti'

Prandere ix, 31 ut prandeat miles, firmatisque cibo viribus arma capiat

ut ante lucem viri equique curati et pransi essent xxviii, 14 Sunt, qui 'curati' ad equos, 'pransi' ad viros referre velint, indignum esse rati, si 'prandere' dicantur equi. Enimvero utrumque maxime ad viros refertur, ad equos secundario, per σύλληψιν

Prata viii, 19 ædes fuere in Palatio ejus, quæ Vacci prata, diruto ædificio, publicatoque solo, appellata; i. q. area, campus: vid. Cic. Or. pro domo, cap. 38

Pravus i, 53 dux belli pravus

si occæcatus ira infestam multitudinem in se pravo certamine movisset viii, 32

præsidium ab Lysimachia—deduci prave—consilio jussit xxxvii, 31 i. q. stulte, per imprudentiam:—pravæ mentis homo iv, 49

deformatum ordinem prava lectione senatus, qua potiores aliquot lectis præteriti essent ix, 30 paulo post, sine recti pravique discrimine

Precari xxxv, 31 nihil quenquam ab Diis immortalibus precari posse, quod non Magnetes ab illis haberent

Deos—ipsos ablatos esse; parietes postesque nudatos, quos adorent, ad quos precentur et supplicent, Ambraciensibus superesse xxxviii, 43

eam precari mentem hostibus, ut ne, etc. ix, 14 pro imprecari

Precario xxxiv, 62 precario ob se iter per eum ipsum agrum, tanquam haud dubie Carthaginiensium juris, petisset

Precarius viii, 35 donatur tribuniciæ potestati precarium, non justum auxilium ferenti

non orare solum precariam opem, sed pro debita petere iii, 47

specie—æquum est fœdus: re apud Achæos precaria libertas, apud Romanos etiam imperium est xxxix, 37 i. q. precario data

Precatio ix, 5 ubi (in fœdere) precatione res transigitur: pro imprecatione, eaque dira: cf. xxi, 45

Preces i, 16 precibus pacem exposcere. Sic et petere, orare junguntur precibus, v. c. v, 18

ad pacem cum precibus petendam ix, 16 sine præpositione xliii, 4 Videtur hæc inprimis forma solennis et religiosa fuisse, eodemque modo sine emphasi dicta, uti fraudem fraudare, servitutem servire, occidione occidi, alia

preces suas acceptas ab Diis immortalibus ominati xlii, 30

matronæ in preces et obtestationes versæ xxvii, 50 it. ad preces viii, 35

efficaces habebant preces ix, 20

infimæ preces xxix, 30

Prehendere xxix, 21 Locrensibus se permittere, ut, quod sui quisque cognosset, prehenderet: si quid non compareret, repeteret: cf. iii, 11

quemcumque lictor jussu consulum prehendisset iii, 11 etiam 'com-

prehendere' sic dicitur:" vid. Drak. ad h. l.

Premere xxii, 12 premendorumque superiorum arte—sese extollebat; i. e. criminandorum et in invidiam adducendorum: cf. cap. 59. Gronov. non male, sic volebat legi, 'premendoque superiorem—sese extollebat'

Manlium malum malo augere filii, et tarditatem ingenii insuper premere vii, 4

premebat reum—crimen unum iii, 13 i. e. maxime nocebat: cf. xxxix, 40

eques, luce demum ausus incursare in hostem, carpendo novissimos, premendoque iniquis ad transitum locis, agmen detinuit viii, 38

dum—quies nocturna hostes premeret xxii, 50

Luceriam premendo xxii, 14 i. q. oppugnando

presso pede eos retrocedentes in intervalla ordinum principes recipiebant viii, 8

Prendere xxix, 20 quem—prendere tribuni juberent: cf. viii, 33 it. ix, 34

Pretium recte et perperam facti v, 47 per syllepsin dictum: nam perperam factis pretia; h. e. præmia, non proponuntur

capita hostium, pretia libertati facta xxiv, 15

nullo satis digno moræ pretio tempus terunt xxi, 48

Pridie quam rogationis ferendæ dies adesset xxii, 25 vid. Gronov. ad xxiii, 31

Primo xxii, 43 querentiumque annonam primo, postremo famem: vid. Postremo

primo quamlibet dimicationem subituros fuisse potius, quam, etc. iv, 2 i. e. in principio certaminum

cum primum vocatæ—consulem dicerent omnes centuriæ x, 15

Primores i, 1 processisse Latinum inter primores; i. q. in primam aciem. Ita et cap. 12 ipse ad primores Romulus provolat

primores equitum centurionumque xxv, 6

primores Patrum i, 49 primores duorum populorum vii, 8

prorsus auferri a primoribus ad plebem summum imperium credebant iv, 1 i. e. a patriciis

primore juventute conscripta xxiv, 20

Primus ii, 20 provolant in primum:—nec sustinere frons prima tam longum certamen—potuisset x, 14 inter prima signa x, 41

arma signaque per turbidam lucem in primo apparebant x, 41 cf. xxv, 21

in primis parum proderat iii, 65 i. e. iis, quibus primum auxilio essent

in primo sequ. dein ii, 40 vid. Gronov. ad x, 14

primum ipsum bellatorem ducemque ix, 1

prima hodierna luce i, 16

primisque hostiis perlitatum est xxxvi, 1

primus tumultus i, 6 pro initio tumultus: cf. x, 28

intentus ad primum initium moti certaminis vi, 12 Sic prima origo dicitur vii, 2

ut illa palam prima postrema—recitata sunt i, 24

ut exercitui diem primam quamque diceret ad conveniendum xlii, 43 vid. Drak. ad iv, 58

Princeps xxi, 4 equitum peditumque idem longe primus erat: princeps in prælium ibat, ultimus conserto prælio excedebat: cf. i, 11 it. cap. 26

regionum principes donis coluerat xl, 57

stationibus per principes regionum urbis dispositis xxiv, 21 i. q. per primarias regiones. Sic recte interpretatus est Cel. Strothius

digna Romano principe xlv, 40 (Æmilio Paulo)—princeps civitatis iii, 1 princeps simpliciter dictus eodem sensu v, 30 principes plebis vi, 34 principes coloniæ iii, 4 juventutis vi, 13 de Latinis: cf. ix, 25

princeps tertiæ legionis xxv, 14 est idem, qui sequitur, princeps primus tertiæ legionis:—'princeps primus centurio,' ib. Lipsius autem cum Dukero legi malebat 'princeps primæ centuriæ,' aut 'prioris centuriæ.' Sed vulgata recte se habet, intelligiturque centurio primi principis; i. e. primæ centuriæ principum. Sic Cæsar B. C. iii, 64. omnibus primæ cohortis centurionibus interfectis, præter principem priorem: vid. Salmas. de re militari, p. 60

quod princeps familiæ suæ ausus in regibus esset iii, 17 h. e. auctor sui cognominis, Valerius Publicola:

vid. Gronov. ad h. l.

Sabinum advenam principem nobilitatis vestræ—illi antiqui patricii in suum numerum acceperunt x, 8

lectus a Sempronio princeps in senatu xxvii, 11

princeps legationis vii, 31 qui tum princeps legatorum virtute atque honoribus erat ix, 4

princeps ætatis suæ belli domique ix, 34

principium quoque signa xxx, 34 pro principum: cf. xxxvi, 9 it. xxxvii, 39

Principalis x, 33 manipulos legionum principali via inducit:—porta principalis dextra iv, 19 cf. xl, 26

Principium xxxix, 31 atrox in principio prælium fuit:—principio anni tribuni nihil moverunt v, 26

quod utroque anno eadem curia (Faucia) fuerat principium ix, 38

in quos (clivos) post principia integris ordinibus tutus receptus fuit ii, 65 h. e. iis, qui post primos ordines aciei erant. Aliter, contra quam putabat Cel. Stroth. vii, 12 'principia' sunt accipienda: ibi enim ex adjecto 'prætorio,' intelligitur, opinor, de principiis castrensibus, prætorio vicinis, sermonem esse

Prior iv, 13 prioris anni consules; i. q. proximi, superioris

quo die illum omnes centuriæ priorem consulem dixissent xxix, 22 h. e. qui primus ex duobus declaratus et renuntiatus est

quia Italiæ cura prior potiorque erat xxiii, 28 etiam simpliciter 'priorem curam' pro 'potiori' dixit noster: v. c. ii, 48

Pristinus ix, 23 in quæ (castra) infecta victoria, sicut pristino die, vos recipiatis; i. e. uno de superioribus diebus, non proximo, ac ne proximis quidem

Privatim infestus ix, 38 i. q. privata de causa

maximo privatim periculo vi, 39

et privatim auspicia habeamus, quæ isti ne in magistratibus quidem habent vi, 41 nisi legas cum Creverio 'privati'

privatim se tenere xxiii, 7 i. q. in privato s. domi

quod ad se privatim attineat v, 30

Privatus luctus v, 39 dolor ii, 56 nempe privatis de causis

privatum meritum iii, 63 privata pietas xxviii, 39 in privato servari xxxii, 16 Oppos. in publicum prodire

ut ipsi in privato animadverterent in eas xxxix, 18 in publico, ib. cf. ii, 24 it. xxxvi, 8

privatus, si vis abeit iii, 38 omnino privatus opponitur magistratibus, omnis generis, etiam provincialibus, sacerdotibus item, flaminibus, etc. vid. v, 52 it. xxxviii, 5

Prius xxxi, 3 ne—auderet Philippus, quod Pyrrhus prius ausus—esset; i. q. olim

prius sedendo ad Suessulam et tum, etc. vii, 37 prius—deinde xxii, 9

prius præcipere xxi, 32 Sic pluribus verbis compositis ex 'præ' jungitur prius, v. c. præmeditari xxxviii, 8 prævenire ix, 23 alia: vid. Ante

meminisse eum debere prius, se consulem P. R. quam fratrem P. Claudii esse xxxix, 32 pro potius

Priusquam complexum accipio ii, 40 vid. Drak. ad ix, 13

Pro collegio decemvirorum xxxviii, 36 i. e. ex auctoritate ac nomine collegii: cf. iv, 26 pro collegii sententia iv, 44

pro pontifice ii, 27 i. q. ut pontifex

trib. militum pro consule ad Veios fuerat iv, 41 Sic x, 25 pro prætore: —quem relinqueret pro se xxiii, 27 i. e. loco suo: sed possunt tamen illa 'pro consule, pro prætore' nominative capi, si verbum finitum sequatur: vid. B. Patruum ad Suet. Jul. 54

ut pro bonis et fidelibus sociis facerent xxiv, 48 h. e. ita uti boni et fideles socii facere solerent: cf. xxxv, 46

haud pro dubio consulem esse vi, 40 i. q. haud dubie, haud dubium, etc.

pro firmato stetit magistratus ejus jus iv, 7 pro tanquam firmatum

pro victis abierunt viii, 1 pro victis esse x, 35 pro hoste esse xliii, 5 vid. Drak. ad iii, 17

ut nihil, ne pro minimis quidem debeant vi, 41 i. q. ne minimum quidem

et loca sua et genus pugnæ pro hoste fuere xxxix, 30 i. e. hosti opportuna, faventia: cf. ix, 24

pro inopia commeatuum xxxvi, 7

pro habita ratione commeatuum
ne cui vestrum majus id audaciasque consilium, quam aut pro memoria cladium nuper acceptarum, aut pro ætate mea, videatur xxvi, 41
Hernicum bellum nequaquam pro præsenti terrore ac vetustate gentis gloriæ fuit ix, 43
antiquos mores pro his novis sumere iii, 68
fierique se pro tribu ædilem videret ix, 46 i. q. a prima tribu
pro eo, ut ipsi ex alieno agro raperent agerentque, suas terras sedem belli esse—viderunt xxii, 1

Proavus xxxiv, 58 Seleucus, proavus ejus, etc. pro abavo: vid. Intt. ad h. l.

Probabilis vii, 14 quanquam rem bonam exemplo haud probabili actam cernebat
quod et virginitati decorum et consensu obsidum ipsorum probabile erat ii, 13
probabilis causa transitionis xxvi, 12

Probare villam publicam iv, 22 de censoribus dicitur, cum a redemtoribus ex locationis formula exstructam invenerunt: cf. xlv, 15 it. Cic. Verr. i, 50

Probe factum esto xxii, 10 formula in antiquis legibus sæpe obvia. Sic recte atque ordine facere

Probus xxxii, 2 probum argentum. Sic proprie dicitur. Oppos. adulterinum. hinc nummi probi sunt genuini: vid. Intertrimentum

Procacius xxviii, 24 flagitatum stipendium procacius, quam ex more et modestia militari erat

Procedere i, 44 et in urbis incremento semper, quantum mœnia processura erant, tantum termini hi consecrati proferebantur
ante portam processerunt xxxv, 46
cum stationes procederent v, 48 sc. in locum assignatum, explicante Drak. vel, ut Gronovio placebat, a fessis licet fame continuarentur
cum anceps prælium in multum diei processisset ix, 44 eoque ira processit, ib. cap. 26
velut Licinio processisset ii, 44 pro feliciter cessisset:—magisque ex sententia resp. vestra vobis procedet xxiii, 11
procedunt æra militibus v, 7 cf. xxv, 5 procedunt stipendia militibus: it. xxvii, 11 Similiter Cic. Verr. v, 9 tibi ista laudatio procedat in numerum: vid. Gronov. ad v, 48
in multum vini processerat xxxvii, 7

Procella vi, 32 prosperæ spei pugnam imber ingentibus procellis fusus diremit: cf. xxiii, 44
imber—sonituque primo largioris procellæ strepitum molientium portam exaudiri prohibuit xxiv, 46
hac velut procella xxxvii, 41 sc. telorum; præcedit enim, tela ingerere
procellæ tribuniciæ ii, 1 seditionum xxviii, 25 procella eruptionis xliii, 10
procella equestri circumfundere xxix, 2 cf. x, 5. xxx, 18. xxxv, 5

Procellosus xxviii, 6 ventri ab utriusque terræ prealtis montibus subiti ac procellosi se dejiciunt:—ver procellosum eo anno fuit xl, 2

Proceres x, 28 orat proceres juventutis, in hostem ut secum impetum faciant; i. e. equites: cf. iii, 61

Procidere xxi, 14 quassata turris prociderat;—Victoria—ad Victorias, quæ in antefixis erant, hæsit, neque inde procidit: cf. xxxi, 46
secundum talem orationem universi rursus prociderunt, ramosque oleæ supplices jactantes, etc. xlv, 25

Proclamare xx, 26 proclamando pro sordidis hominibus causisque adversus rem et famam bonorum

Proconsul de proprætore xxxvii, 46 vid. Duker. ad h. l. it. ad xxxix, 29 de prætore xli, 15

Proconsularis v, 2 qui proconsularem imaginem tam sævam ac trucem fecerint: de tribb. militum consulari pot.

Procul vi, 16 jamque haud procul seditione res erat:—nec procul seditione aberant viii, 32
res repetentes legatos nostros haud procul afuit, quin violarent v, 4 cf. ix, 2
procul jaculari xxxvii, 29 i. q. e longinquo:—muro urbis conjuncta procul videtur xliv, 46

Proculcare x, 36 et turbatus eques sua ipse subsidia territis equis proculcavit

Procumbere i, 7 Herculem—et ipsum fessum via procubuisse
more adulantium procubuerunt xxx, 16 cf. vii, 31
male densatus agger pondere super-

stantium in fossam procubuit x, 28

Procurare x, 8 divinis rebus procurandis:—procurandis religionibus vii, 3 procurare prodigia v, 15 familiare ostentum xxvi, 6

Procuratio iv, 8 speciosi ministerii procurationem intuentes: de præfectura annonæ: cap. 12 'curatio ministerii' dicitur

Procurrere xxx, 10 quæ procurrere speculatoriæ naves in hostem possent: cf. x, 36

si ferocius procucurrissent xxv, 11

Procursare iii, 61 quid latrocinii modo procursantes pauci recurrentesque tererent tempus

Procursatio v, 19 a procursationibus—edicto, ne quis injussu pugnaret, ad opus milites traducti

· procursationes leviaque certamina vario eventu inita xxiii, 40

Prodere ii, 54 desertam ac proditam causam publicam queri:—si quid projectis ac proditis ad inconsultam atque improvidam pugnam legionibus accideret xxii, 44 ne pravo cum collega certamine remp. prodat x, 19 Sic explicanda sunt: prodere libertatem iii, 38 disciplinam ii, 59 salutem ix, 14 publica xxvi, 36

eodem anno Alexandriam proditum conditam viii, 24 sc. memoriæ

alia prodita dies ad frumentum majore apparatu petendum xxv, 13

interregem prodamus vi, 41 verbum solenne de hoc genere electionis: cf. iii, 40 it. v, 31

prodendi exempli causa, ne quid usquam fidum proditori esset i, 11

quæ vox (cantherium in fossam) in rusticum inde proverbium prodita xxiii, 47

Prodicere iii, 57 tribunus ei diem prodixit: alias proferre, ampliare: cf. ii, 61 prodicta die vi, 20

Prodictator xxii, 8 quod nunquam ante eam diem factum erat, prodictatorem populus creavit: cf. cap. 31

Prodigium i, 31 missis ad id visendum prodigium, in conspectu—crebri cecidere cœlo lapides—perita—cœlestium prodigiorum mulier, ib. cap. 34 it. 55

prodigia aliquot visa nuntiataque sunt xxvi, 23 nuntiata acciderunt xxxi, 12 hostiis majoribus procurata xxvi, 23

prodigia—jam alia vulgata miracula erant xxiv, 10 vid. Suscipere

Prodire xliii, 14 tu—ex edicto—censorum ad delectum prodito—in delectu prodibis

Proditio xxiv, 45 cumque res R. contra spem votaque ejus velut resurgeret, turpius videatur novam referre proditionem proditis olim—ad Faleriorum Pyrrhive proditorem tertium transfugis documentum esset

Proditor ii, 59 invectus haud falso in proditorem exercitum militaris disciplinæ, desertorem signorum

Producere iii, 64 consules producti ad populum interrogatique: cf. x, 26 vid. Duker. ad xlv, 2

omni genere honoris producere eum non destitit xl, 56

cum res prope ad interregnum producta esset iv, 25 cf. vii, 21 ubi est 'perduxit' eadem de re

in serum noctis convivium productum xxiii, 48 i. q. protractum. Sæpius ea significatione hoc verbum commutatum cum 'perducere:' vid. Duker. ad xxxviii, 49

Profanus v, 52 hæc omnia in profano deseri placet sacra: cf. ix, 9 ubi profani et sacrosancti (tribuni pl.) opponuntur

Profectio tanti spectaculi xxix, 26 de classi

classico signum profectionis dedit ii, 59 cf. ix, 38 it. x, 17

ubi profectione hostium concessam victoriam videt x, 12 i. e. fuga

Profectus i, 15 ab illo profectu viribus datis tantum valuit, etc. i. e. principio

Proferre pomœrium i, 44 proferre inde castra Romanum x, 33 de proferendo exercitu agere iii, 20

nunc signa extra vallum proferte xxii, 29 signa in aciem consul proferret ix, 43

ut commeatus—ex agris deviis in viam proferrent xxvi, 8

omnium rerum, etiam parvarum, eventus proferebatur in dies x, 39

vicit sententia, quæ diem non proferebat xli, 1 i. e. proferri nolebat:—prolatæ in annum res iv, 25

Professio xxxv, 7 postquam professionibus detecta est magnitudo æris alieni

Proficere iii, 61 parvaque certamina in summam totius profecerant spei:—in summam belli profectum foret xxxi, 37 cf. x, 14 it. 18

Proficisci ii, 4 consules—profecti domo sine tumultu rem omnem oppressere: i. e. domo egressi; neque enim Roma exierant:—profecti ex loco xxi, 27
cum classe profectus Carthaginem xxv, 27 cf. xxix, 27
Tarentum ad certiorem spem proditionis proficiscitur xxiv, 17 in eam legationem profecti xxi, 63
grave erat, in Æquos—proficisci iii, 68 i. e. ad bellum c. Æ. gerendum
magnis copiis peditum equitumque profecti ii, 19 pro cum m. c. Sic sæpissime: vid. Intt. ad xxii, 9

Profligare iii, 50 profligata res est: i. q. maximam partem transacta, victa
hac expeditione consulis motum latius erat, quam profligatum bellum ix, 37 bellum—commissum ac profligatum conficere xxi, 40

Profundere xxiii, 20 in questus flebiles—sese in vestibulo curiæ profunderunt

Profuse tendentibus suis in castra x, 36

Progenies nepotum i, 13 h. e. ipsi nepotes: cf. cap. 16
Sicinium, progeniem ejus, quem, etc. iii, 54 de uno homine rarius dicitur: apud Livium tamen adhuc aliquoties occurrit: v. c. ix, 34 it. xxi, 10

Progredi xxxviii, 15 progredienti præter paludes
ad—urbem progressus omni exercitu civium, etc. xxviii, 13

Prohibere xxxi, 25 agros sociorum populationibus prohibiturum
prohibiti in æde Jovis vesci ix, 30
jam se ad prohibenda circumdari opera Æqui parabant iii, 28
imber—strepitum molientium portam exaudiri prohibuit xxiv, 46

Projicere ii, 23 magno natu quidam cum omnibus malorum suorum insignibus se in forum projecit
quid in muliebres et inutiles se projecissent fletus xxv, 37
projecto præ se clypeo xxxii, 25 i. q. prætento
projectis ac proditis ad inconsultam atque improvidam pugnam legionibus xxii, 44 insepultos projecit xxix, 9
nec continentis modo projectas oras prætervecta xxii, 20 i. q. prominentes, excurrentes in altum

Prolabi i, 56 velut si prolapsus cecidisset: cf. v, 21 prolapsaque in vulnus moribunda cecidit i, 58
quod rem temeritate ejus prolapsam restituit vi, 22
equus—cum prolapsum per caput regem effudisset xxvii, 32
in misericordiam prolapsus est animus victoris xxx, 12
in hæc deflenda prolapsos ab recenti nuntio animos xxix, 4
adolescens cupiditate regni prolapsus xl, 23
prolapsum clade Romana imperium xxiii, 5

Prolatare ii, 36 cunctantem tamen ac prolatantem ingens vis morbi adorta est debilitate subita:—prolatandis comitiis vii, 21
nihil prolatandum ratus, ne se quoque—cunctantem casus aliquis opprimeret xxi, 5
si ex hoc impetu rerum nihil prolatando remittitur xxxvii, 19 cf. xxvii, 46

Prolatio xxii, 13 Punicum abhorrens (os) ab Latinorum nominum prolatione: cf. xxiii, 5
aruspices, in bonum versuram id prodigium, prolationemque finium et interitum perduellium portendi, responderunt xlii, 20 cf. xxxi, 5

Proloqui iv, 2 audeat Canuleius in senatu proloqui: cf. xxxix, 15
pontibus ac molibus ex humanorum corporum strue faciendis, et, quod proloqui etiam piget, vesci humanis corporibus docendo xxiii, 5

Promere xxx, 12 apud ignaros regis casus, neque, quæ acta essent, promendo, nec minis — valuit, etc. vid. Promtus

Prominere xxviii, 43 prominet maxima pars gloriæ cupiditatis in memoriam et posteritatem: i. e. spectat maxima, etc.
penitus prominere in altum xxxvii, 23 de promontorio: cf. xxvii, 48
prominens acies xxii, 47 de cuneo

Promiscuus xxxiv, 44 in promiscuo spectare ludos: i. e. sine discrimine ordinum: cf. xxix, 17
habuere et in promiscuo præterea pecuniam: ex ea communiter locarunt xl, 51 cf. v, 13

Promissa barba v, 41 multos mortales capillum ac barbam promisisse vi, 16

Promittere x, 14 pari comitate utrumque nunc laudibus, nunc promissis onerat: cf. xxxii, 11 promissis ingentibus oneratum

Promontorium in altum excurrens xxxii, 23 progressus signa Hannibal in promontorio quodam xxi, 35 i. e. in monte prealto et eminente. Sermo enim est de Alpibus

Promovere x, 4 castra in agrum Rusellanum promovit:—vere primo in Vaccæos promotum bellum xxi, 5

Promtus lingua ii, 45 adolescens et consilio et manu promtus ii, 33 non promtus ingenio tantum, sed usu etiam exercitatus v, 3 Etiam sine tali adjectione 'promtus' ad ingenii laudes pertinet: vid. Cel. Ruhnken. ad Velleii ii, 75

omnia cara in promtu relicta xxii, 42

promtiorem (gentem) veniæ dandæ xxv, 16

mœnia haudquaquam promta oppugnanti xxiii, 1

Promulgare vi, 39 ab tribunis velut per interregnum concilio plebis habito, apparuit, quæ ex promulgatis plebi, quæ latoribus gratiora essent

tribunus pl. promulgavit, ut agrum Campanum censores fruendum locarent xlii, 19 Sic sanus locus, quod Drakenborchio non videtur, notandus est, qui promulgandi verbum simpliciter dictum exhibeat

Pronuntiare xxxii, 25 mos erat, comitiorum die primo, velut ominis causa prætores pronuntiare Jovem, Apollinemque et Herculem: additum legi erat, ut iis Philippus rex adjiceretur, etc.

pullarius — tripudium solistimum consuli nuntiavit: consul lætus auspicium egregium esse—pronuntiat x, 40

consulti augures vitiosum videri dictatorem pronuntiaverunt viii, 23 cf. xxiii, 31

prælio in posterum diem pronuntiato xxiv, 14 i. e. promisso

vocatis ad concionem certa præmia pronuntiat xxi, 45 i. q. proponit, pollicetur

pronuntiatum iter xxx, 10 i. e. indictum: cf. iv, 59 it. xxvii, 43

Pronus iv, 59 urbs prona in paludes

pronior in vitia sua xxii, 3 h. e. qui facile ad ea prolabitur et in agendo sequitur

pronius ad fidem xxi, 28 i. q. credibilius

Propagare xxiii, 25 consuli propagari in annum imperium: alias, 'prorogare,' idque, quoniam lege ad eam rem opus est, magis proprie dicitur. Sed nec desunt exempla verbi 'propagare' similiter apud alios scriptores usurpati: vid. Oudendorp. ad Suet. Aug. cap. 23

eo bello terminos populi R. propagari xxxvi, 1

Propalam minantes bellum v, 36 in vulgus xxii, 12 propalam duces loqui x, 20

Propatulum xxvi, 13 magno rogo in propatulo ædium accenso: cf. xxiv, 16

vulgo apertis januis in propatulo epulati sunt xxv, 12

tota urbe patentibus januis, promiscuoque usu rerum omnium in propatulo posito v, 13 de lectisternio privato

Prope xxxiv, 33 nox prope diremit colloquium. Dukerus accipit pro 'nocte propinqua,' atque ita scripsisse Livium putat. Drak. 'noctem existentem' interpretatur

prope secessionem plebis res—venit vi, 42 cf. xxvi, 48

eo majori gaudio quo prope metum res fuerat i, 25 int. magis: vid. Propius

et jam prope erat, ut nec duci milites, nec militibus dux satis fideret x, 18 alibi, haud procul erat

Propellere ii, 11 ut—pecus quoque, omne in urbem compelleretur neque quisquam extra portas propellere auderet: paulo post Expellere

ad illecebras propulsa pecora ii, 51 pecora, quæ pastum propulsa essent, ab urbem agere xxv, 8

Propemodo xxiv, 20 cum propemodo muris accessisset

Properare xxxix, 10 vitricus ergo—pudicitiam, famam, spem vitamque tuam perditum ire hoc facto properat

Propere ii, 28 tum vero ad sellas consulum propere convolavere, etc. Sic ediderat Gronovius. Drakenborchio 'prope' placebat: vid. Præpropere

Propinquare xxi, 46 densior deinde incessu tot hominum equorumque oriens pulvis signum propinquantium hostium fuit

Propinquus vi, 18 in propinquum certamen aderat et Manlius: i. e. imminens, instans: vid. Intt. ad h. l.—ex propinquis itineris locis vi, 25

Propior pugna ix, 35 ubi cominus res geritur

propior petendo quam gerendo magistratui iii, 35 propior excusanti se, quam glorianti xxvii, 17 paucitas propior damno sentiendo ii, 64 propior dolor plebi fœneris ingravescentis erat

Propitius xxxix, 11 quod probus adolescens (Dii propitii essent) obscœnis —sacris initiari nollet. Formula optantis ac bene precantis

Propius esse in Asiam ex Græcia, quam ex Italia in Græciam trajicere xxxvi, 41

propius fastidium gloriæ senes sunt, quam desiderium xxviii, 40

propius urbem xxix, 5 quo propius spem belli perficiendi sit xxiii, 12 quo propius spem venerant xxvi, 37 ut propius periculum fuerint, qui vicerunt xxi, 1 propiusque inopiam erant obsidentes, quam obsessi xxv, 11

Proponere ix, 46 fastos circa forum in albo proposuit

signum pugnæ proposuit vii, 32

propositum bello se fore ratus xxviii, 2 instar scopi, quem non desinat petere Scipio. Sic Gronov. explicat

præmia atque honores, qui remanerent, ac militare secum voluissent, proposuit xxiii, 15

servis quoque dominos prosecutis libertatem proponit xxi, 45 i. e. ostendit, præmii loco: cf. xxxix, 17

nedum ego, perfunctus honoribus, certamina mihi atque æmulationes cum adolescente florentissimo proponam xxviii, 40

Proprætor de prætore xl, 16 vid. Duker. ad xxxix, 29

Proprie xxv, 28 neve alteri proprie sibi pasciscerentur quicquam

ut non plus sui roboris suarumque proprie virium in castris habeant xxv, 33 Oppos. auxilia

vestramque amicitiam ac societatem proprie non violavi xxxiv, 32

a prudentibus, et proprie rei militaris peritis, et usu doctis, monendi imperatores sunt xliv, 22 i. e. præcipue: vid. Cel. Ruhnken. ad Velleii ii, 9

Proprietas xxxviii, 17 quantum terræ proprietas cœlique, sub quo aluntur, mutat: i. e. clima, quod dicunt et quæ sunt cum eo conjuncta. Gr. ἰδίωμα: — multæ frugum proprietates xlv, 30

Proprius iii, 70 ni suo proprio cum prælio equites—exceptum aliquamdiu tenuissent

quo, bono publico, sibi proprias simultates irritavit xxxiii, 46

superbo decreto addidit propriam ignominiam xxxv, 33

nunc proprii unius et parvi ad tuendam Nolam præsidii præda sumus xxiii, 42

Propter ix, 2 castra propter aquam vallo circumdant: al. 'prope,' cf. xxviii, 46 it. xxxiv, 32

Propugnaculum xxiii, 18 socii Romanorum propugnacula adversus vineas statuere, etc.—telaque in propugnacula congerere cogebantur xxiv, 1

firmissimo propugnaculo uti, quod literarum nihil ad quenquam attulisset xxxiv, 61 i. e. defensionis hoc argumento, etc.

Propugnare xxvi, 6 legato pro vallo acriter propugnant

Propugnator ix, 39 cadunt antesignani: et, ne nudentur propugnatoribus signa, fit ex secunda prima acies: cf. xxxvii, 11

Propulsare xxi, 46 periculumque intercursu tum primum pubescentis filii propulsatum

Proripere viii, 30 misso repente senatu se ex curia proripuit: cf. ii, 24 it. xxiv, 26

ex tota urbe proripientium se ex privato xxxvi, 8 accensus ira domo se proripuit xxix, 9

Prorogare xxvi, 1 prorogatum imperium est, atque exercitus, quos habebant decreti: cf. ix, 42 vid. Propagare

Prorogatio xlii, 30 prorogationem imperii portendi: ubi quidem Perizonius Animadver. Histor. p. 229. legendum esse docuit 'propagationem,' quia decreti, aut legis nulla mentio esset, per quam fieret prorogatio; itaque simpliciter continuationem intelligi: vid. Drak. ad xxiii, 25 Ceterum 'prorogatio imperii' prima memoratur viii, 26

Proruere ix, 14 vellerent vallum atque in fossas proruerent:—quantum inter turres muri erat proruptum xxxii, 24 cf. xxii, 5

Proruptus xliv, 9 et supra rupes ingentes gurgitibus facit, et intra prorupta in mare evolvendo terram, etc.

Prosecare v, 21 qui ejus hostiæ exta prosecuisset, ei victoriam dari: vid. Intt. ad Suet. Octav. cap. 2

Prosequi iii, 52 secuta exercitum plebs —prosequuntur conjuges liberique: cf. xxvii, 15

Prosilire v, 2 in concionem prosiliunt (tribuni pl.) solicitant plebis animos: cf. xxviii, 14

Prospectare xxiv, 21 pars ex tectis fenestrisque prospectant: cf. xxii, 14

Prospectus xxii, 46 ventus adversus Romanis coortus, multo pulvere in ipsa ora volvendo prospectum ademit: cf. x, 32

Prospeculari iii, 43 Siccium—prospeculatum ad locum castris capiendum mittunt: cf. xxxiii, 1

Prosper vii, 4 si quid ex progenie sua parum prosperum sit:—cetera prospera evenissent xxi, 21 nisi legatur 'prospere'

Prosperare viii, 9 uti populo R. Quiritium vim victoriamque prosperetis

Prospere v, 51 invenietis omnia prospere evenisse sequentibus Deos, adversa spernentibus. Crever. legit 'prospera'

inter multa prospere gesta xlii, 49 cf. xxii, 28 it. xxix, 30

Prospicere xliv, 16 commeatus a prætore prospectos in hyemem habere

ex speculis prospicerent adjuventantem hostium classem xxi, 49

Prosternere ix, 6 circa viam—omnium egeni corpora humi prostraverunt

qui (motus terræ) multarum urbium Italiæ magnas partes prostravit xxii, 5

Protegere xxii, 49 ut alieno crimine innocentiam meam protegam:—fraudem audacia protegens xxv, 3

Protinus ix, 28 consules, egregia victoria parta, protinus inde—legiones ducit: cf. xxi, 9

Protrahere xxvii, 3 novum in occulto gliscens per indicium protractum est facinus

Proturbare v, 47 jamque et alii congregati telis missilibusque saxis proturbare hostes, ruinaque tota prolapsa acies in præceps deferri

Provehere xl, 14 illo etiam gaudio provehente: scil. se: cf. vii, 47 provectus annis xxi, 2 paululum ab suis equo provectus viii, 7

Provenire xlv, 13 neque emere ea, ex fructibus agri ab se dati quæ ibi proveniant

Proventus xlv, 41 secundarum rerum velut proventus secutus est. Nempe proventus in bonam partem dicitur. Gr. φορὰ

Providens xxv, 34 dux cautus et providens Scipio

Providentia xxx, 5 seductos obtestatur, ut, quantum nox providentiæ adimat, tantum diligentia expleant curaque

Providere xliv, 35 ubi quid petatur, procul provideri nequeat

providendum et præcavendum xxiv, 8 cf. xxii, 42 omniaque cauta provisaque fuerunt xxiii, 43 cf. ii, 34

Providus xxiii, 36 nec eum provida futuri fefellit opinio. Sic plane Horat. de formica, 'incauta futuri'

Provincia proprie dicitur de finibus iis, intra quos bellum gerendum est xl, 1 consulibus nulla (provincia) præter Ligures, quæ decerneretur, erat: cf. ii, 40 it. v, 12 quam (Africam) nec senatus censuit in hunc annum provinciam esse, etc. xxviii, 40 velut Italia ei provincia decreta xxi, 5 cf. xxvii, 21

prætorum provinciæ in sortem conjectæ xxx, 1 consules inter se provincias partiti ix, 31 provincia sine sorte, sine comparatione extra ordinem data vi, 30

cui classis provincia evenerat xliv, 1 cf. xlii, 48

prætoribus provinciæ decretæ: duæ jure Romæ dicendo, etc. xlii, 28 juris dicendi Romæ provincia xxxix, 45 ut Fulvio extra ordinem urbana provincia esset xxiv, 9 cf. xxv, 3

Provocatio non est longius ab urbe mille passuum iii, 20

si a duumviris provocarit, provocatione certata i, 26 de provocatione certatum ad populum est, ib.

cum hoste per provocationem pugnavi xlv, 39

Provolare ii, 46 in primum infestis hastis provolant: cf. ii, 20 it. iii, 62 provolat eques atque infestis cuspidibus in medium agmen hostium ruit x, 41

Provolvere xxiv, 10 fontem sub terra tanta vi aquarum fluxisse, ut serias doliaque, quæ in eo loco erant, provoluta velut impetus torrentis tulerit

Proxime morem R. xxiv, 48 proxime speciem iii, 10 cf. ii, 48 it. xxi, 1

Proximo (adverb.) iv, 28 bellumque tanto majore, quam proximo, conatu apparatum est. Sunt tamen, qui 'proxime' legi malint

Proximus ii, 33 cædeque in proxima urbis facta: pro in proximis

proximo legum ac pœnarum metu i, 21
proximus invidiæ iii, 51 qui proximi forte tribunali steterant viii, 32 qui proximus eum forte steterat xxix, 7
ut quisque proximus ab oppresso sit xxxvii, 25
silentio proximæ noctis ii, 7 h. e. proxime sequentis
post acceptam proximam pugnæ cladem ii, 51 sic eod. capitæ: hesterna felicitas pugnæ

Pruinæ v, 2 militem R. in opere ac labore, nivibus pruinisque obrutum, sub pellibus durare: cf. cap. 6

Puber ii, 50 unum prope puberem ætate relictum:—jam filii prope puberem ætatem erant i, 35

Pubes i, 9 ægre id R. pubes passa:—paulo post, 'juventus R.'

Publicanus omnibus malis artibus et reip. et societatibus infidus damnosusque xxv, 1 ubi publicanus est, ibi aut jus publicum vanum, aut libertatem sociis nullam esse xlv, 18

Publicare xxxi, 13 publicata pecunia: i. e. in publicos usus confiscata
de Aventino publicando lata lex iii, 31 i. q. ædificationibus destinando

Publice vescuntur (Prytanes) xli, 20 i. q. sumtibus publicis:—nullo publice emolumento vi, 39
exulatum publice ire v, 53 de toto populo Veios migraturo
Cumanis—permissum—ut publice Latine loquerentur, et præconibus Latine vendendi jus esset xl, 42
legatorum—statuæ publice in rostris positæ sunt iii, 17 i. e. auctoritate publica: cf. ii, 41

Publicum ii, 9 arbitrium salis in publicum sumtum
tabernas in publicum emit xxxix, 44
bonisque eorum in publicum Ardeatium redactis iv, 10

Publicus xli, 6 non publico tantum se premi imperio: nisi cum Dukero legas 'publice'
publica pœna ii, 5 qua quis reip. causa afficitur.—solicitudo ii, 41 de rep. — indignatio iii, 48 de reip. damno
publica decora ii, 18 consilia de voluntate senatus i, 42 post publicam causam privatum dolorem habere ii, 56
publicus pavor v, 39 publicum parricidium xxviii, 29 incendium v, 53 de urbe a Gallis incensa:—commodum iii, 68 i. e. patriciis et plebeiis commune:—malum publicum iv, 44 pessimum publicum ii, 1
dum in eo publico essent xxiii, 49 sc. ministerio, negotio: Gr. λειτουργεῖν
ut, quæ in naves imposuissent, ab hostium tempestatisque in publico periculo essent xxiii, 49
publicum et privatum jus ii, 55 publicum servitium i, 25
venditisque ibi publicis locis xli, 27 ager publicus populi R. xl, 38 quod ejus (agri) publicum populi R. esset xxxi, 4

Pudere xl, 8 prope ut puderet regii nominis; i. e. tanquam nimis augusti, cum sint vires inferiores regio fastigio
neque pudendum aut pœnitendum eum regem xl, 56
quarum non minus puderet quam pœniteret xlv, 10
pudet Deorum hominumque iii, 19
pudere se numeri sui nequicquam aucti iii, 31

Pudor iii, 44 omnia pudore septa: (de Lucretia) cf. cap. sq. pudicitia saltem in tuto sit
fecit pudorem recens ejus populi meritum morandi auxilii iii, 31 cum pudore populi R. xliv, 19 quantus pudor esset obsideri xl, 27
pudor maritimæ ignominiæ xxxv, 27 (ob cladem navalem)—pudor intuendæ lucis ix, 7 tantusque pudor regi pavoris ejus fuit xliv, 10
bellum ingenti pudore nostro tractum xlv, 39 ne tibi pudori essem xl, 15 vid. Præmortuus

Puer viii, 24 minister ex regiis pueris:—Hannibalem (sc. puerum) annorum ferme novem pueriliter blandientem patri xxi, 1

Pugna xxviii, 2 pugnam conserere:—mediam tueri xxii, 45 i. e. aciem:—pugnam pugnatam vi, 42 cf. ix, 37 pugnam integram ediderunt viii, 9 pugna haudquaquam ambiguæ victoriæ x, 12
circa jacentis Galli corpus contracto certamine pugna atrox concitator vii, 26
quia non cominus pugnam, sed procul locis oppugnandis futuram præceperat animo xxxviii, 20 vid. Propior
ordinata per hastatos triariosque

pugna xxii, 5 i. q. acies: cf. cap. 45

Pugnare xxxi, 24 conspici se pugnantem egregium:—fessi labore ac pugnando xxi, 35

duorum militum eventum, inter quos pugnatum erat vii, 26 Postumii prius ductu ad Tifernum pugnatum ix, 44

ne quis extra ordinem in hostem pugnaret viii, 6 cf. cap. sq. it. iii, 12. xxv, 18 in suas leges pugnatum esse vi, 39 in nuda hostium latera pugnabat xxvii, 18

adversus eos se pro alteris pugnaturos ix, 14 cf. v, 8

Pugnator xxiv, 15 fortissimus quisque pugnator esse desierat

Pugnax xxii, 37 pugnaces—missili telo gentes

Pulcher xxii, 20 pulcherrimum ejus victoriæ fuit

Pullarius x, 40 pullarium in auspicium mittit

Pullus vi, 41 si pulli non pascentur

Pulsare ii, 29 pulset tum mihi lictorem

Pulvinar v, 52 num alibi, quam in Capitolio, pulvinar suscipi potest; i. e. lectisternium institui

supplicatio omnibus Deis, quorum pulvinaria Romæ essent, indicta est xxiv, 10

Pulvinarium xxi, 62 corvum—in ipso pulvinario consedisse; i. q. pulvinar

Punctim magis, quam cæsim—petere hostem xxii, 46

Punire iii, 55 plebesque scivit, qui plebem sine tribunis reliquisset—tergo ac capite puniretur

Pupillaris xxiv, 18 pecuniæ quoque pupillares primo, deinde viduarum, cœptæ conferri

Pupillus xxvi, 6 matrem ejus quondam pro pupillo eo procurantem familiare ostentum: paulo post 'puer' dicitur

Pure lautis corporibus, candida veste—venerabundi templum iniere v, 22 ni moritur, neque suum neque publicum divinum pure faciet, qui sese devoverit viii, 10 pureque et caste a matronis sacrificatum xxvii, 37

Purgamentum i, 56 cloacamque maximam, receptaculum omnium purgamentorum urbis, sub terram agendam

Purgare xxiii, 24 purgato inde capite—calvam auro cælavere

ad purganda ea, quæ inimici decernerent xxvii, 20 i. e. crimina ob quæ decernerent, refellenda: cf. viii, 22 crimen purgatum est xxxviii, 48 vid. Suspicio

qui purgarent, nec accitos ab eo Bastarnos, nec auctore eo quicquam facere xli, 19 i. e. qui dicerent excusandi causa, etc.

ut innocentiam suam purgaret ix, 26 i. q. purgando defenderet: cf. iv, 25

Purpurati et propinqui regis xxx, 42 cf. xxxi, 35 it. xliv, 26 honorati Philippi amici vocantur xl, 54

Purus xxiv, 14 puro ac patenti campo:—purum ab humano cultu solum i, 44

uti loco puro ea prodigia—procuraret xxv, 7 Opponitur polluto

duas mihi aliquis conciones parumper faciat—puram alteram, integrioris iudicii, et a favore et odio, universo judicante populo R. xlv, 37 Drak. conjiciebat, 'alteram integrioris judicii, et puram a favore et odio'

Putrefacere xxi, 37 saxa infuso aceto putrefaciunt

Q.

Qua i, 44 qua murum ducturi erant; i. e. quæ parte, ubi: cf. v, 43

evastatis prius agris, — qua — diversa agmina iere xxxiii, 29 per quos: cf. xlv, 9

retro, qua venerat—regionem repetiit xl, 58 unde, cf. xliv, 9

qua proxime itinera ad hostem ducerent xl, 21 Gronoviana habet 'quæ;' haud dubie operarum vitio; nam ipse Gronovius alibi aliter h. l. laudavit

qua quisque ducturus esset: summotis iis, quam potissimum peteret xliv, 2 scil. e superiori 'qua' repetendum est viam: cf. ix, 2

nihil movebant, qua consules, qua exercitum increpando ii, 45 pro partim—partim: cf, ii, 35 it. x, 38

Quadruplator iii, 72 populum R. quadruplatoris et interceptoris litis alienæ personam laturum

Quærere ix, 17 nihil minus quæsitum a principio hujus operis videri potest, quam ut — quærerem—ut quærere libeat, etc.

causa seditionum nequicquam a Pœtelio quæsita iv, 12

difficilia loca, hosti quæsita, ipsos

tum sua fraude impediebant ix, 31 cf. v, 54

sibi gloriæ satis quæsitum esse xxxvi, 40 cf. vii, 1

eaque ipsa affinitas haud spreta gratiam Fabio ad vulgum quæsierat vi, 34 i. e. conciliaverat

nec huic tam pestilenti exemplo remedia ulla ab imperatore quæsita sunt ii, 43 i. e. reperta

ut illa ignominia tribus exercitibus quæreretur xxv, 6 i. q. afferretur

imbellem Asiam quæsisset ii, 19 h. e. optasset

quem rogatione Petillia quærere vellent xxxviii, 55 i. q. quæstionem instituere, exercere: cf. xlii, 21

cum quæstiones severius—exerceret, contagio ejus, quod quærebat ipse, criminis objectata ab inimicis est, etc. ix, 34 cf. xxxii, 26 it. xlv, 16

quæsivit ab eo, ne sibi liceret ac suis vivere xl, 49 nisi fortasse, cum aliis, legendum 'anne,' vel etiam 'num'—quæro de te viii, 32

Quæsitor ix, 26 quæsitores idoneos ejus criminis esse

Quæstio xxxix, 14 quæstio consulibus extra ordinem mandata:—quæstione habita ix, 16 qui de quæstione in se posita senatum consuluisset xlii, 22

tribunis mil. de morte collegæ per senatum quæstiones decernentibus tribuni pl. intercedebant iv, 50

reliquias Bacchanalium quæstionis cum omni executus est cura xxxix, 41

Quæstorium forum xli, 2 Dukero 'forum' suspectum est, et glossema videtur. Scholius autem post 'quæstorium' interpungendum censebat. Atque illud quidem verum est 'quæstorium' simpliciter dici a Livio: v. c. x, 32 Neque tamen absonum videatur necesse est, cum subintelligi debeat 'tentorium' aut simile quid, addi 'forum.' Est enim quæstorium pars castrorum, ubi quæstor suum tentorium habet, haud procul prætorio: inde 'porta quæstoria' dicitur xxxiv, 47 cf. xl, 27 eo minus forum quæstorium offendere debebat

Quam xxxv, 1 ut vix dimidium militum, quam quod acceperat, successori tradiderit:—dimidium, tributi, quam quod regibus ferre soliti erant, populo R. pendere xlv, 18

mors, quam matura, tam acerba vii, 1

postero die quam venit xxxvi, 39 cf. xxix, 35

homo non, quam isti sunt, gloriosus xxxv, 49

major, quam pro numero, jactura xxi, 59

re majore: quam quanta ea esset xxx, 28

si transire ad Romanos velint et duplex stipendium accipere, quam quantum a Turdetanis pepigissent xxxiv, 19

quibus quid aliud, quam admonemus iv, 3 vid. Alius

ipsorum, quam Hannibalis, interesse xxiii, 43 int. magis. Sic xxix, 29 jure gentis, quam auctoritate

quam plurimis locis possent xxxi, 17 i. e. quotquot locis

non tantum gaudii ab recenti metu attulerunt, quam averterunt famam xxxvii, 51

cogitaret populus R. potius cum quanto studio periculoque reditum in amicitiam suam esset, quam qua stultitia, etc. viii, 25

quandoquidem non facile loquor—quam quod locutus sum, etc. ii, 56 pro non tam facile, etc.

Quamvis i, 4 posse quamvis languida mergi aqua; i. e. valde, admodum: cf. xxii, 8

quæ ad usum quamvis longi temporis sufficerent xxxviii, 19 pro quantumvis

Quando quod taciti indignarentur, etc. xxxvii, 57 pro quandoquidem: cf. ix, 8 et 40 vid. Drak. ad xl, 9

Quandoque pro quandoquidem ix, 10 ult.—pro aliquando xxi, 3 ult.—pro quandocumque i, 3 med.

Quanto jure potentior intercessio erat, tantum vinceretur vi, 38

Quantopere iv, 3 init. vid. Drak. ad h. l.

Quantum procederet longius, eo majorem, etc. xliv, 7 Sic iii, 15 it. vi, 34 vid. Intt. ad v, 10

quantum a mari recessisset, minus obvium fore xxi, 31

quantum—tanto magis xxxii, 5 quantum quisque plurimum xxx, 12 quantum maxima voce potuit vii, 9 quantum ad—duces attinet xxviii, 43

Quantus ix, 37 itaque, quantus non unquam antea, (tantus) exercitus ad

Sutrium venit

potius cum quanto studio—quam qua stultitia, etc. viii, 25

quanta maxima poterat vi ix, 10 cf. xxiv, 35

quanta eximia celeritate poterat xlii, 15

Quantuscumque xxxii, 5 data quantacumque quiete temporis. Jac. Gronov. legi vult 'quanticumque.' Sic xxvii, 31 celebritatem quantæcumque victoriæ

quod inter assiduas clades et lacrymas unum quantumcumque ex insperato gaudium affulserat xxx, 10 in partem deteriorem dictum

Quantuslibet ix, 18 quantalibet magnitudo hominis concipiatur animo

Quassare xxxiii, 17 reficere quassata muri:—quassata turris procidérat xxi, 14

multæ quassatæ armamentisque spoliatæ naves xxx, 39 cf. xxxvii, 31

secunda in Italia Siciliaque gesta quassatam remp. excepisse xxvii, 40

Quassatio xxii, 17 capitum irrita quassatio

Quassus xxv, 3 in veteres quassasque naves paucis et parvi pretii rebus impositis:—quassi muri xxvi, 51

Quatenus vallum castrorum cingit xxviii, 39 incerti, quatenus Volero exerceret victoriam ii, 55

Quatere x, 41 ubi se cuspidem erectam quatientem vidissent

Que ii, 42 largitiones, temeritatisque invitamenta, pro hoc est, temeritatis invitamenta: vid. supra in Et, quod eandem vim explicandi habet: vid. Drak. ad vii, 15

oculisque simul ac mente turbatum vii, 26 Diique et homines v, 51

senatuique vobisque et sociis ac nomini Latino xxxi, 7

quique Campanorum, quique Hannibalis militum erant xxiv, 19 pro et—et

Querimonia publica xxv, 1 vid. Excedere

querimoniæ acceptæ cladis viii, 1

Questus flebiles xxiii, 20 cum magnis fletibus questibusque xxii, 61

Qui pro quomodo xxviii, 43 qui ego minus in Africam—trajicerem

qui sibi minus privato ad concionem populum vocare liceat iii, 39

qui vos minus hodie decem tribunos pl. feceritis, ib. cap. 64

Qui i, 43 quibus equos alerent, viduæ attributæ; i. q. quarum pecunia, sumtu: hinc licet explicare illud e XII. Tabb. ni solvendo fuerit, eum secanto

qui vere rem æstimare velit iii, 19 pro si quis

eventum senatus, quem videbitur, dabit vi, 26 ad Græci sermonis formam pro 'qui.' Sic xxix, 20 quos iis videretur: it. xxxi, 3 quem videretur ei

paulo ante lucem, quod æstivis noctibus sopitæ maxime quietis tempus est ix, 36

ut in Tusculanos animadverteretur, quorum eorum ope—bellum fecissent viii, 37

qui—ad subita belli mitti posset vi, 32 pro quis

et eorum ipsorum, quos sedes tenuerant, simul perlicit donis, etc. xxi, 26 pro et eos, qui eorum ipsorum sedes, etc. s. et qui eorum—eos

Quia xxix, 6 spes autem affectandæ ejus rei ex minima re affulsit, quia latrociniis magis, quam justo bello—gerebantur res. Sic vulgo editur. Sed Drak. illud 'quia' vel 'quod,' ut nonnulli dederant, recte expunxit: est enim Livio usitata illa ellipsis; eademque ratio est harum particularum, quæ τοῦ enim: vid. supra in h. v.

Quicquam viii, 9 nec quicquam ex ea, præterquam corpora nostra, debentur Samnitibu

nec aperti quicquam erat, quod peteret xxxi, 19 prædæ nec erat quicquam, ib. 45 vid. Intt. ad xxxii, 37

Quicquid ii, 35 quicquid erat Patrum, reos diceres:—quicquid Deorum est iii, 25

quicquid — appropinquabant xxi, 54 quicquid ad urbe longius proferrent arma vii, 32 vid. Intt. ad h. l.

Quid iv, 5 quid si non, quantum—bis jam experti essemus. Haud dubie dictum pro 'quasi,' atque ita fortasse legendum

nec a me nunc quisquam quæsiverit, quid ita spoponderim ix, 9 pro cur: cf. xxviii, 43 it. xxxii, 21

ne quid cederent plebi iii, 21 i. q. ne cederent. Sic abundat sæpissime:

v. c. iii, 48 si quid inclementius in te sum invectus

ut hæc ara, quam illa, si quid potest, sanctius et a castioribus coli dicatur x, 23 pro si qua ratione fieri potest

quibus quid aliud, quam admonemus iv, 3 pro quid aliud agimus, quam ut iis, etc. vid. supra in Nihil

quid est dicere aliud, etc. vi, 40 vid. Esse

Quidem viii, 33 nam populi quidem—ne iram quidem unquam atrociorem fuisse, etc.

semper quidem et alias frequens (ludicrum) xxxiii, 31 His nihil in sequentibus respondet. Solent autem 'tamen,' 'attamen' et similia post 'quidem' desiderari

novo quidem et singulari genere odii xl, 12 videtur h. l. legendum esse 'quodam.' Neque enim substantivum præcedit, quo illud 'quidem' referatur: ita demum eleganter in tali textu ponitur

Quies viii, 6 in quiete utrique consuli eadem dicitur visa species: al. per quietem: vid. Somnus

Gallis vix quietem ferentibus in mari xliv, 28

si qua ejus mali (pestilentiæ) quies veniat iii, 6 cf. cap. 16 per aliorum quietem malorum

Quiescere iii, 26 bella opportune quievere:—quiescunt Romana fœdera xxi, 10 i. e. non violantur

Quietus ii, 34 quieta omnis a bello:—ne tribunal quidem satis quietum erat viii, 32

Quilibet unus ex iis, quos nominavi ix, 17 unus Quiritium quilibet vi, 40 vid. Unus

Quin viii, 4 quid abest, quin—dicto pareamus: vid. Abesse

quin supersint aliqui nuntii xxvii, 49 pro immo potius

Quinqueviri mensarii et eorum negotia vii, 21

Quippe qui mercenarios milites alant xxvi, 43 cf. iii, 11

Quiritatio xxxiii, 28 fuga comitum et quiritatio facta, et tumultus tota urbe cum luminibus

Quirites viii, 9 resp. Quiritium:—pro patria Quiritibusque Romanis v, 41 —pro exercitu populi Romani Quiritium x, 28 exercitus Quiritium Romanorum xxvi, 2 cf. xlv, 37

Quisquam v, 4 nec satis quicquam justi doloris est, quod nos ad perseverandum stimulet: eleganter, ut alibi, abundat, it. post nullus, nemo, nihil, etc.

nec quisquam unus malis artibus, etc. ii, 9 cf. xxxii, 20

cavete quisquam supersit, a quibus —vis—timeri possit xxiv, 38

Quisque vii, 32 virtute sua quemque fretos ire in aciem debere

cujusque populi cives eo certamine vicissent i, 24 pro cujuscumque: cf. xxv, 29

Quisquis xxi, 8 liberos suos quibusquibus Romanis—mancipio dabant

Quo xl, 26 si quo usui esse—exercitui posset; i. e. quo modo: cf. iv, 1

quo tu meo imperio spreto—ausus es viii, 32 i. q. quare: cf. xxxv, 36

quo minus timoris ratio reddi poterat—majorem inferens metum, etc. xxvi, 20 pro eo majorem

quo minus credebant—crescit arbor ii, 45 'eo magis' in sequentibus desideratur

urbem—quo transmigremus v, 54

in concionem itur: quo—cum escendisset viii, 33 i. e. in tribunal

quo ultra iram violentiamque ejus excessuram fuisse viii, 33

ex sociis circa populis, quo æstate (frumentum) comportatum erat xxv, 13

Quoad dedita arx est xxvi, 46 pro donec

quod stipendium serius quoad diem præstarent xlii, 6 Viris doctis legendum potius videtur 'quam ad'

quoad insequi potuit ii, 25 quoad usque ad memoriam nostram tribuniciis consularibusque certatum viribus est vi, 38

Quod sine jactura fieri posset xxvi, 32 pro quoad, uti et nonnulli legunt: cf. i, 24 it. xliv, 17

quod ego fui ad Trasimenum, id tu hodie es xxx, 30

quod nondum factum est—ea fieri oportet iv, 5

Gallogræci vere quod appellantur xxxviii, 17

quod quidem continens memoria sit v, 34

quod sui quisque cognosset xxix, 21

quod ubi videre ipsum Camillum vi, 8 ita abundat, ut in 'quodsi'

quod manu, quod voce poterat viii, 39 pro quantum in repetitione est emphasis, studium viri exprimens

si quo minus inventum foret xxxi, 12

nec quod ab hoste crudelius pati possent, reliqui quicquam fuit, quam quæ ab sociis patiebantur xxxii, 13 illud 'quæ,' ut alibi, prorsus abundat

Quot ii, 13 et subeunda dimicatio toties, quot conjurati superessent

R.

Rabies xxii, 51 in rabiem ira versus: —rabies hostilis xxix, 8 impotens, ib. cap. 9

fatalem rabiem temporis accusat xxviii, 34

Radius xxxiii, 5 aliusque per alium immissi radii locum ad inferendam manum non relinquant: de vallo Romano. Sunt vallorum seu stipitum rami ex parte relicti et conserti

Ramus x, 41 frondosos ramos per terram trahebant

Rapere xxii, 39 in diem rapto vivit

ipsum (ducem) circumsistunt, insidentemque captum ad consulem R. rapiunt x, 20

ad Hasdrubalem citatum agmen rapiunt xxv, 35 cf. xxiii, 36

venandi studium ac voluptas homines per nives ac pruinas in montes sylvasque rapit v, 6

quod tantæ rei fortunam ex oculis prope raptam amisisset xxviii, 7

ob—arrogantiam eorum, victoriæ gloriam in se rapientium xxxiii, 11

rapiente fato Marcellum ad Hannibalem xxii, 57

qui adveniens castra urbesque primo impetu rapere sit solitus vi, 23

raptæ inter arma nuptiæ xxx, 14 i. e. festinatæ, præcipitatæ

Rapidus xxii, 12 ferox rapidusque in consiliis

Raptim et avide ix, 35 cf. xxvi, 55

præcipitata raptim consilia xxxi, 32 raptimque omnia præpropere agendo xxii, 19

raptim mulctatione in contrarium facta v, 13 de intemperie cœli

Rarus vi, 1 quod parvæ et raræ per ea tempora literæ fuere: cf. vii, 3 vid. Literæ

rara lanceis vulnera facta xxxi, 34 i. q. pauciora

rara hostium apparebant arma ii, 50 rari in confertos illati xxiii, 27

raris ordinibus—constiterant ix, 27 i. e. latius patefacta stetit scil. dextra pars

Rates xxi, 47 transire non potuit pontem, ut (utprimum) extrema resoluta erant, tota rate in secundam aquam labente; i. e. toto ponte. Sic bene explicat Cel. Stroth. quem vide

Ratio xxii, 39 agentem te ratio ducat, non fortuna

et impleret homines certioris spei, quam quantam fides promissi humani, aut ratio ex fiducia rerum subjicere solet xxvi, 19

ea ratione xxxiv, 50 i. e. secundum hanc computationem; sequuntur enim hæc: adjice nunc pro portione, quot verisimile sit totam Græciam habuisse

Ratus xxv, 12 alterius (carminis) post rem actam editi cum rato auctoritas eventu

tantum pediti daturum fuisse credunt, et pro rata aliis xlv, 40 i. e. duplex vel triplex iis, qui ordinarie stipendium duplex vel triplex peditis accipiebant

haud dubie videre aliqua impedimenta xliv, 36 sc. ratus

Reædificare v, 53 quia piget reædificare. Drak. edidit 'ædificare'

Rebellare ix, 12 Samnites simul rebellasse et vicisse crederent Romanam: cf. iv, 23 Etruria rebellans x, 31

omnibus indignitatibus compulsum ad rebellandum xlii, 52

Rebellio ii, 16 ut diu nihil inde rebellionis timere possent: cf. ib. cap. 18 it. viii, 14. ix, 41. xxv, 16

Rebellium xlii, 21 qui deditis contra jus ac fas bellum intulisset, et pacatos ad rebellium incitasset

Recellere xxiv, 34 gravi libramento plumbi recellente ad solum

Recens ab excidio Sagunti Hannibal Iberum transiit xxi, 15

recens ad Regillum lacum accepta clades ii, 22 i. q. recenter

Recensere legiones ii, 39 recensente consule biduo acceptam cladem x, 36

Receptaculum vi, 33 quæ (urbs) receptaculum eis adversæ pugnæ fuerat: cf. viii, 19 ac receptaculo (cas-

tella) hostibus essent ix, 41

Receptare v, 8 neglectum Anxuri præsidium—Volscos mercatores vulgo receptando—oppressum est

Receptus xxvii, 27 nec receptum a tergo circumventi haberent: cf. xxviii, 28 it. xxix, 7

parva momenta levium certaminum ex tuto cœptorum, finitimo receptu xxii, 12

non tutissimus a malis consiliis receptus xxviii, 25 unde receptum ad pœnitendum non haberent xlii, 13 cf. iii, 2

libenter se daturum tempus iis fuisse ad receptum nimis pertinacis sententiæ iv, 57

Recessus v, 6 nec, sicut æstivas aves, statim autumno tecta ac recessum circumspicere

Recidere xxiv, 32 in antiquam servitutem reciderunt:—ut in eam fortunam recideret xliv, 31

pleraque (maleficia) eorum, quo debuerint, recidisse xxv, 31 ex quantis opibus quo recidissent Carthaginiensium res xxx, 42

Reciperare vii, 18 anno—quinto tricesimo, quam a Gallis (urbs R.) reciperata, etc.

Recipere in civitatem ii, 5 inter signa et ordines xxxiii, 9 in deditionem viii, 13 in jus ditionemque xxi, 61 in ditione xxvi, 41 nomina ix, 26

intentus recipiendo exercitui esse x, 42 i. e. reducendo: vid. Drak. ad xxxix, 23

ut antiquam frequentiam recipere vastam ac desertam bellis urbem paterentur xxiv, 3 i. q. recuperare. Fortasse scripsit Livius 'reciperare'

non, quin breviter reddi responsum potuerit, non recipi reges, etc. ii, 15

si successisset cœptis, recepturum se afflictas res xxv, 37 Duker. legi vult 'refecturum:' non male, quoad sensum; sed 'reficere' minus respondet 'afflictis;' h. e. projectis, proculcatis, ad terram adactis, inclinatis, quam 'recipere;' i. e. suscipere, sublevare, erigere

re non ultra recipiente cunctationem xxix, 24

qui auspicio adest, si quid falsi nuntiat, in semet ipsum religionem recipit x, 40 i. e. auspicium sibi perniciosum reddit

Perseus tandem a pavore eo, quo attonitus fuerat, recepto animo, etc. xliv, 10

jam non recipiebat se Rom. miles, sed immemor recentis ferociæ veterisque decoris, tergà passim dabat, atque effuso cursu castra repetebat vi, 24 cf. xxxiii, 18

nullum spatium respirandi, recipiendique se, dedit x, 28

dictator—facturum, quod milites vellent, se recepit vii, 14 i. e. promisit

Reciprocare xxviii, 30 quinqeremem satis credens deprehensam rapido in freto, in adversum æstum reciprocari non posse

fretum ipsum Euripi non septies die—temporibus statis reciprócat xxviii, 6

cum jam spiritum includeret, nec reciprocare animam sineret xxi, 58

Recitare xxviii, 30 censores senatum recitaverunt, sc. e tabulis, in quibus senatum a selectam scripserant:—ex scripto recitare xxiii, 11

Recognitio xlii, 19 quis per recognitionem consulis magna pars agri—recuperata in publicum erat

Recognoscere xlii, 8 agris recognoscendis in Campania occupatus aberat

ut ibi recognosceret socios navales xlii, 31 i. q. recenseret

recognoscere sua v, 16 i. q. noscere, cognoscere: paulo post, 'incognita veniere:' vid. supra in h. v.

Recolere xxvii, 5 desertam recoli tandem terram

Reconciliare viii, 2 amicitia de integro reconciliatur:—eam (concordiam) reconciliandam civitati esse ii, 32

reconciliare pacem ix, 16 cf. xlii, 46 gratiam xli, 22 cura reconciliandi eos in gratiam moratum esse i, 50

Reconciliatio xl, 46 quos conjunxit suffragiis suis populus R. hac etiam reconciliatione gratiæ conjungi a nobis sinatis

Reconditus viii, 18 medicamenta et alia recondita

Recrescere xxvi, 41 nomini Scipionum soboli imperatorum vestrorum, velut accisis recrescenti stirpibus

Recrudescere vi, 18 recrudescente Manliana seditione:—recruduit pugna x, 19

Recte restituito xxxviii, 38 i. e. sine fraude: cf. xxxiv, 35 suos imperatores recte et ordine, et ex voluntate senatus fecisse xxviii, 39

quod—qui comitiis eorum præfuerat, parum recte tabernaculum cepisset iv, 7 i. e. vitio, vitiose

suffectum consulem negabant recte comitia habere posse xli, 18 h. e. salva religione et jure publico

negabant unam cellam duobus recte dedicari xxvii, 25 i. e. amplius quam uni Deo; quemadmodum ante Drakenborchium vulgo legebatur

Rector iv, 14 qui tumultus—aut dictatoriam majestatem, aut Quintium —rectorem reip. quæsisset: cf. xxvii, 49

Rectus xxxiv, 28 rectæ acies. Opponuntur circumducto agmini

ita rectis saxis, ut ægre expeditus miles demittere se posset xxi, 36 capite præcedenti est: pleraque Alpium arrectiora: cf. xxxviii, 20 ad septemtrionem arduas et rectas prope rupes

sine recti pravique discrimine ix, 30

Recuperator xliii, 2 prætori—negotium datum est, ut in singulos, a quibus Hispani pecunias peterent, quinos recuperatores ex ordine senatorio daret, etc. cf. xxvi, 48

Reddere i, 56 ex infimos pecu vocem redditam ferunt: de consulto oraculo

Lanuvinis civitas data sacraque sua reddita, cum eo, ut, etc. viii, 14 i. q. relicta. Idem alibi sic de legibus dicitur

reddidere—antiquum belli decus amissum v, 51

connubiis redditis unam tandem hanc civitatem facitis iv, 5 i. q. datis, concessis, de more illius ætatis. Sic iii, 10 imperatori exercituique honos suus redditus iii, 10

ut parem dolorem hosti redderent ix, 21 haud multo minorem, quam —acceperat, reddidit hosti cladem xxiv, 20 terrorem iii, 60 reddere eventus inceptis pares ii, 49

se ipse convivio reddidit xxiii, 9

Redemtura xxiii, 48 qui redemturis auxissent patrimonia: redemturæ dicuntur de iis, qui suscipiunt, certa mercede, ex pacto, ædificare, præbere exercitui necessaria, etc. unde redemtores audiunt

Redigere xxi, 9 fusum fugatumque in castra redigunt:—summoverique atque in castra redigi xxvi, 10 cf. cap. 12 turbam insequentium ferro et vulneribus in hostes redigant xxxvii, 43 i. q. circumagant

civitates omnes, quæ defecerant, in ditionem redegit xxvi, 21 præda ad quæstorem redacta v, 26 quantum, venditis omnibus bonis redigi non posset xxxviii, 59

Redimere xxvi, 27 in publicum (servi) redemti ac manumissi sunt:—igitur victi captique ac redemti, tantum pœnarum Diis hominibusque dedimus, etc. v, 51

Redire i, 41 jam ad se redisse (regem sopitum subito ictu)

res ad interregnum redit i, 21 i. e. venit

ex otio illo brevi multiplex bellum rediturum iii, 68

cum dimisso exercitu urbem redisset iv, 29 Sic certe optimi codices legi volunt

rursus ad antiqua reditum ii, 55 cf. ix, 24 it. xxxvii, 7

Reditus in patriam ac parentes ix, 5 nisi cum Creverio legas, rectius quidem, 'ad parentes:' vid. Intt. ad h. l.

Reducere xliii, 20 in Penestas rursus exercitum reducit

Cilnio genere cum plebe in gratiam reducto x, 5

cum gratulatione ac favore ingenti populi domum est reductus iv, 24

Redux xxix, 27 præda onustos triumphantesque mecum domos reduces sistatis

Referre iii, 55 relatis quibusdam ex magno intervallo cærimoniis; i. e. repetitis, restitutis

lex—ab toto relata collegio, novos aggressa consules est iii, 10

cum, in quæ (templa) referri oporteret (aurum) confusa memoria esset v, 50

castra referre iv, 17 opp. proferre: ne illud quidem refert consul, an dictator, an prætor spoponderit ix, 9 relatu facilia i, 59 in censum referre xxxix, 44

idem illud responsum retulit xxxvii, 6 i. e. repetiit: cf. ix, 16 it. xxvi, 19

neque tu istud unquam decretum sine cæde nostra referes iii, 45

legatione Romam relata vii, 32 i. q. renuntiata

nec ullum factum contra utilitatem vestram vere referri posse vi, 40

quia se Macedonum reges ex ea civitate oriundos referunt xxvii, 30

ut in tempore et bene cumulatam gratiam referant xxiv, 48

novam referre proditionem proditis olim xxiv, 45 i. e. satis facere, gratum facere, proditis

ut nec triumviri accipiundo nec scribæ referundo sufficerent xxvi, 36

ut ubi sim, quam qui sim, magis referat ii, 8 id referre tantum, utrum—an, etc. viii, 39 cf. xxv, 16

Reficere urbem vi, 1 i. e. reædificare:—eosdem tribunos refici iii, 21 i. q. iterum creari: cf. vi, 39 prætor unus refectus—novi alii creati xxiv, 9 cf. vi, 30 it. x, 13 Similiter iii, 10 'reficere exercitus;' i. e. novos scribere: cf. viii, 36

quod inde refectum est (pecuniæ) xxxv, 1 i. e. redactum est:—cum dividenda præda quadringenta talenta argenti aurique refecisset i, 53

tum refecta tandem spe, castra propius hostem movit xxiii, 26

refecti sunt militum animi xxi, 25 refectusque miles, hybernis itineribus affectus xxii, 9

Reformidare ix, 34 nisi universam remp. eo nefario obstrinxeris, quod ominari etiam reformidat animus

Refragrari xlv, 40 si aut non refragrati honori ejus fuissent, aut, etc.

Refringere x, 43 simul et refringebantur portæ: cf. xxiv, 30 it. xxv, 9 refracturosque carcerem minabantur vi, 17

adeo occæcat animos fortuna, ubi vim suam ingruentem refringi non vult v, 36

Refugere xxi, 28 cum refugientem in aquam nantem sequeretur; i. q. fugientem

ad Philippum captiva navis ex cursu refugit xxiii, 39 cf. xxxi, 36

Refugium ix, 37 sylvæ tutius dedere refugium: nam castra in campis sita eodem die capiuntur

Regalis xxvii, 18 regalem animum in se esse; i. q. rege dignum

Regaliter xlii, 51 ipse centum hostiis sacrificio regaliter Minervæ—confecto, etc.

Regere x, 13 jam regi leges, non regere

Regerere xliv, 11 quia nusquam cumuli apparebant, quo regesta e fossa terra foret

Regimen iv, 31 quo minus regimen rerum ex notata indigne domo peteretur; i. e. rector. Sic explicat Drakenborchius

Regio iii, 66 populabundi regione portæ Esquilinæ accessere:—portis regione platearum patentibus xxv, 25

regionibus partiri imperium xxvii, 7 i. e. secundum regiones in Italia, etc.

in quatuor regiones divisa Macedonia xlv, 29 earum singulæ populos plures complectebantur. Sed 'regio' tamen, et 'pars' promiscue dicuntur eod. cap. ut et cap. sequenti

Regius iv, 32 regia pugna; i. e. cum rege:—inimicitias impotenti ac prope regia ira exercere xxxix, 4

tulit et Rom. regia (domus) sceleris tragici exemplum i, 46 per hujusce regiæ Deos xxx, 12

Regnare i, 17 regnari tamen omnes volebant; i. e. regium imperium conservari

nec jam libertate contentos esse, nisi etiam regnent ac dominentur xxiv, 29

quem privatum viribus et audacia regnantem videtis iii, 11 cf. vi, 40

Regnum consociant, imperium omne conferunt Romam i, 13 tenere iv, 3 se patrio regno tutoris fraude pulsos i, 40 qui obstare regnum suum nolit v, 5

quod tribuni mil. in plebe Rom. regnum exercerent v, 2 non in regno populum R. sed in libertate esse i, 40 cf. ibid. cap. 57

Regredi xxxviii, 4 ne—regressus inde in tutum non esset: al. in tuto: cf. xxi, 41

Regulus xxix, 4 mittique ad Syphacem legationes aliosque regulos—cœptæ:—et reguli quidam et tyranni xxxviii, 48 cf. xxvii, 4 it. xxviii, 43

ita regulus (Gulussa) Masinissæ filius Carthaginiensesque dimissi xlii, 24 responsum regulo (Masgabæ regis Masinissæ filio) est xlv, 14 Ex his locis manifestum esse arbitror, non ipsos tantum reges, sed eorum liberos quoque regulos dictos esse: vid. infra in v. Rex

Rejicere xxiii, 8 rejecta ab humero toga latus succinctum gladio nudat

si, quod imperio consulari exequendum esset, invidiam ejus consules ad senatum rejicerent ii, 28

ad consules rejiciebant xlii, 32 sc. centuriones, vel, cognitionem de eo-

rum causa, vel, ipsi eo rejiciebantur: cf. ix, 43 vid. Drak. ad ii, 22

Relanguescere xxxv, 46 ut tædio et impetus relanguescat regis, et Romani tempus ad comparandum habeant

Relegare xxv, 6 nemo eorum relegatus in exilium est, ib. paulo post, Non solum a patria procul Italiaque, sed ab hoste etiam relegati sumus: cf. ix, 26 it. xxvi, 2

Relegatio iii, 10 exilio et relegatione ulciscentes tribunos: cf. iv, 4

Religio v, 51 cum urbe simul positæ traditæque religiones—nullus locus non religionum Deorumque est plenus v, 52 cf. vi, 5 negligentiores publicarum religionum v, 52 quid de religionibus atque auspiciis loquar vi, 41 apud quos juxta divinas religiones fides humana colitur ix, 9 turbatis religionibus viii, 32 i. e. non repetitis auspiciis, cum incerta essent, 'dubiis Diis,' uti paulo post Livius dixit:—religionibus quibusdam animo objectis xli, 22 ut his religionibus (ritibus externis) populum liberaret xxv, 1 et novas religiones excitabant in animis hominum prodigia ex pluribus locis nuntiata xxx, 2

ne exercitus mitterentur, religio obstitit iv, 30 cf. cap. sq. religio infixa animis xxix, 18 quæ dictatori religio impedimento fuerit viii, 32 quosdam religio ceperit, ulterius quicquam eo die conandi xxviii, 15 movendi inde thesauros incussa erat religio xxix, 18 collegam sufficere, censori religio erat vi, 27 cf. ii, 62 ejus rei religio tenuit senatum ix, 30 cf. xliii, 13

quæ res postea religioni fuit v, 31 cf. xli, 16

in religionem trahebant v, 23 in religionem moti animi xxi, 62 resp. in religionem venit x, 37

quod dimovendis statu suo sacris religionem facere posset ix, 29 qui auspicio adest, si quid falsi nuntiat, in semet ipsum religionem recipit x, 40

ut religione obstrictos haberent multitudinis animos vi, 1

quanquam haud sane liber erat religione animus ii, 36 liberaret religione templum xlv, 5 i. e. violatione, profanatione.—Punica religione servata fides ab Hannibale est xxii, 6 vid. Exsolvere

Religiosius x, 7 castius eum sacra privata facere, et religiosius Deos colere quam se

Religiosus v, 52 transferri sacra religiosum fuit; i. q. religio, nefas fuit: cf. ii, 5. iii, 21. vi, 27

de diebus religiosis agitari cœptum vi, 1 h. e. qui insignes essent rei nulli publice privatimque agendæ. Sic Livius ipse interpretatur

illum diem religiosum Carthaginiensibus ad agendum quicquam rei seriæ esse xxvi, 17

quia dies forte, quibus ancilia moventur, religiosi ad iter inciderant xxxvii, 33

Relinquere v, 40 muliebris fletus et incursatio incerta—nihil, quod humanis superesset malis, relinquebant; i. e. summam omnino miseriam exhibebant, referebant

non modo pacis, sed ne belli quidem jura relicta erant xxiv, 33 i. q. servata, observata erant

certamen sine effectu in beneficio apud primores Patrum reliquere iv, 7 h. e. pro beneficio imputavere

nec, deductis præsidiis, spei liberam vel obnoxiam timori sociorum relinquere fidem xxvi, 38 egregia concinnitas

quæ Seleucus—per summum decus parta reliquerit xxxiv, 58 sc. regni sui hæredi

egregia spe futuri status fidissima gente relicta xliii, 17 i. q. in spe egregia

Reliquiæ cladis xxii, 57 pugnæ v, 12 i. e. qui e clade, e pugna, reliqui fuerant:—persequi reliquias belli ix, 29

reliquiæ direptæ fortunæ xxvi, 30 i. e. fortunarum. Sic proprie imprimis in re pecuniaria, de exigendis, dicitur

Reliquus ix, 16 reliqua belli perfecta. Agrigentum, quod belli reliquum erat xxvi, 40 reliquum vitæ xxxix, 13

quos reliquos fortuna ex nocturna cæde ac fuga fecerat ix, 24

nec, quod ab hoste crudelius pati possent, reliqui quicquam fuit xxxii, 13

ad confirmandos in reliquum sociorum animos xxxvi, 10 i. e. in posterum: cf. xxiii, 20

Remanere ix, 1 remanet aliquid ex contagione noxæ:—quia remanendi in Græcia retinendique exercitus Ar-

gos et Nabim causam facerent xxxiv, 23

Remeare ix, 16 nisi præsidio Samnitium interfecto aut tradito, ad se (legati) ne remearent

Remedium ii, 45 simulationem intestinæ discordiæ remedium timoris inventum—id remedium timori fuit iii, 3

cum utrumque (præfectum et leges) ipsi pro remedio ægris rebus discordia intestina petissent ix, 20

Remigium classicique milites tranquillo in altum evecti xxvi, 51 i. e. remiges: cf. xxi, 22. xxxiii, 48. xxxvii, 11

Remittere xxxiii, 6 nuntios in castra remissos — opperientes; i. e. dum nuntii eo missi redirent

ut memoriam simultatium patriæ remitteret ix, 38 i. e. in gratiam patriæ earum oblivisceretur. Sic viii, 35 ut sibi pœnam magistri equitum dictator remitteret

si adhortator operis adesset, omnes sua sponte motam remittere industriam ii, 58

justitium remittitur, quod fuerat dies decem et octo, supplicatioque perlæta fuit x, 21

simul a religione animos remiserunt v, 25 spes remisit a certamine animos ix, 12

remittentibus tribb. pl. vi, 36 i. e. permittentibus; est enim 'remittere;' i. q. concedere de jure suo: sed vid. Drak. ad h. l. cf. ii, 34

superatis, ubi primum (scil. se) remiserunt imbres, amnibus xl, 33

Remorari xxvii, 12 ne remorandi quidem causam in Italia fore; i. q. morandi

Remordere viii, 4 libertatis desiderium remordet animos; pro mordere, angere, vid. Morsus. Sic Virgil. quando hæc te cura remordet

Removere ix, 24 castra ut (ab urbe expugnanda) removerentur

Senatusconsulto eos a rep. remotos esse v, 11

tribu remoti et ærarii facti xlv, 15 ubi Gronov. 'moti,' alii 'emoti' legi volunt: illud sane usitatius foret

Renatus vi, 1 velut ab stirpibus lætius feraciusque renatæ urbis—renatum bellum ix, 12

Reniti v, 49 cum illi renitentes pactos dicerent sese, negat eam pactionem ratam esse, etc.

Renovare auspicia vi, 5 propter vitium aliquod, quo superiora auspicia irrita facta sunt, denuo auspicari: cf. v, 18 et 31 vid. Drak. ad viii, 30 fœdus renovatum ix, 43

renovato modica quiete exercitu xxxvi, 14 i. q. recreato:—quies—renovavit corpora animosque ad omnia de integro patienda xxi, 21

robur plenius nitidiusque ex morbo velut renovatus flos juventæ faciebat xxviii, 35 vid. Intt. ad iii, 51

ipsis quoque tribunis, ut sacrosancti viderentur—renovarunt iii, 55

Renovatio v, 52 instauratio sacrorum auspiciorumque renovatio

Renuntiare xlv, 25 hæc Rhodum nuntiata—in gaudium renuntiata verterunt

ita renuntiant legationem xxiii, 6 i. e. quid in legatione effecerint, narrant: cf. ix, 4 hæc dicta legatis renuntiataque in consilium xxix, 3

qui (magistratus) priusquam renuntiarentur v, 18 de suffragio quidem prærogativæ

dictator comitia consularia habuit, æmulumque — Valerium — consulem renuntiavit vii, 26 vid. Pronuntiare

decreverunt societatem renuntiare Achæis xxxviii, 31 societas eis et amicitia renuntianda xxxvi, 3

decemviri (adire libros jussi) renuntiarunt xlii, 20 ver sacrum—cum—non esse recte factum renuntiasset xxxiv, 44

Reparare iii, 37 quonam modo tribunic. potestatem—rem intermissam, repararent

bellum ab Æquis reparari cœptum iv, 45 cf. xxx, 7

Repellere xxv, 41 qui Hannibalem subnisum victoria Cannensi ab Nola repulisset

et hi repulsi—dilati xxxix, 32 dicitur simpliciter de iis, qui irrito conatu magistratus petierunt

Repens vi, 42 fama repens belli Gallici allata:—repens tumultus xxi, 26 repens alia nuntiatur clades xxii, 8 cf. i, 14 it. x, 7

Repente xxi, 41 utrum alios repente: (al. derepente) Carthaginienses—terra ediderit

Repentinus et tumultuarius exercitus xli, 10 repentina cohors, ib. cap. 1 repentina nobilitas i, 34

Repercussus xxi, 33 quos (clamores)

repercussæ valles augebant

Repetere v, 17 auspicia de integro repeterentur: cf. viii, 30 vid. Renovare

memoria ex annalibus repetita viii, 18

res repetere vii, 32 i. e. poscere, ut satisfiat, etsi nihil ablatum sit: alibi significat res vere ablatas reddendas exposcere

qua cœpisset ire via, an eam, qua venisset, repetere melius esset xxxv, 28

qui onerarias retro in Africam repetere juberent xxv, 27 cf. xxii, 18

quid (urbem) repetiimus v, 52 ad Nolam armis repetendam ix, 28 repetentes pugnam conspexit xxxvii, 42

bello superatas (urbes) in antiquum jus repetit xxxv, 16

Replere xxiv, 42 brevi replevit exercitum; i. e. supplevit; præcedit enim 'conquisitio militum.' Nisi vero 'replere' simpliciter pro reficere, recreare, accipere, velis; præsertim cum addiderit Livius: 'animosque ad tentandum de integro certamen fecit.' Est autem hæc exquisitior significatio verbi 'replere:' vid. Cel. Ruhnken. ad Velleii ii, 56

assidentes curantesque eadem vi morbi (pestilentia) repletos secum traherent xxv, 26

repletas semitas—puerorum et mulierum huc atque illuc euntium vi, 25 strage hominum armorumque insignium campi repleri ix, 40

Reponere xxix, 19 'duplamque pecuniam in thesauros reponi: cf. ix, 46

acceptas literas cum in gremio reposuisset xxvi, 15

qui plus in eo, ne posset decipi, quam in fide Siculorum, reponeret xxiv, 37

Reportare xxxviii, 50 qui confecta provincia exercitum reportasset: cf. cap. 42

Repræsentare ii, 36 cum minas iræque cœlestes repræsentatas casibus suis exposuisset; i. e. quæ statim ratæ factæ essent, eventum habuissent. Nam propri 'repræsentare' est idem quod præsenti pecunia, ex arca solvere. Et paulo ante legitur, præsentior res erat:—et vera esse et apte ad repræsentandam iram Deum ficta possunt viii, 6

Reprehensare ii, 10 reprehensans singulos (Horatius Cocles) obsistens, obtestansque, etc.

Repugnare xxix, 33 pertinacior (turma) in repugnando telis obruta et confixa est; i. q. pugnando, defendendo se

Repulsa x, 37 consul cum—videret—collegæ amicos, ad solatium æquatæ repulsæ sibi quoque negare triumphum, etc.

Repurgare xliv, 4 præmissis, qui repurgarent iter: paulo post, aperire saltum

Requietus xliv, 38 militem quem neque viæ labor hodie, neque operis fatigaverit, requietum, integrum, in tentorio suo arma capere jubens

Res immensi operis, Præf. magni discriminis res xxv, 41 haud magni certaminis, ib. secundæ belli res iii, 9 adversa belli res x, 6 res meliores facilioresque xxiii, 11

quis enim rem tam veterem pro certo affirmet i, 3

in rem emendabilem visus lapsus esse xliv, 10 nisi legend. cum Gronovio 'in errorem'

ante rem nitent arma ix, 40 i. e. ante pugnam:—rem gerere ac tentare xxiii, 18

qua fortuna rem daret, ea inclinare vires i, 27 i. e. occasionem transeundi ad hostes, aut manendi:—summam rem complectar xxxiv, 32 i. e. summam rei: vid. Summus

non tam magni momenti ad summam rem populi R. xxxiii, 45 res Rom. i, 23 pro utilitate publica: vid. Respublica

interpretando versa Romam res ix, 26 (crimen et quæstio)

dilata in speciem actione, re ipsa sublata iii, 9 cf. xxxix, 35

si spem pro re ferentes dimittant xxxvi, 40

rei capitalis diem Postumio dixerunt xxv, 4 ne mulieris libertinæ cum amatore sermonem in rem, non seriam modo, sed capitalem etiam verti vellet xxxix, 13

quietæ externæ res Romanis essent vi, 42 bonis rebus vestris vii, 30 pro remedio ægris rebus ix, 20 res Capuæ stabilitas Rom. disciplina, ib. cf. viii, 27

omnium rerum causa vobis antiquandas censeo istas rogationes vi, 41 cf. xxxvi, 42

haud procul justo prælio res erant vii, 14

ab ducibus utrobique proditæ temeritate atque inscitia res vi, 30

ex ea tantum præda, quæ rerum moventium sit v, 25 int. se; i. e. mobilium :—præda oppidi parvi pretii rerum fuit xxi, 60

factis benignus pro re vii, 33 i. e. prouti res vel patiebatur vel postulabat

nihil est aliud in re x, 8 quid enim in re est aliud iv, 4

ea clades majorem, quam res erat, terrorem excivit x, 4

verbo socios, re vera subjectos imperio xxxvii, 53 pugnavimus verbo pro Sidicinis, re pro nobis vii, 30

inter scriptores rerum discrepat xxxviii, 56 inter antiquos rerum auctores constat vii, 42

res ad Patres redit i, 32 i. e. imperium in interregno :—parva ista non contemnendo majores nostri maximam hanc rem fecerunt vi, 41

prope secessionem plebis res terribilesque alias minas civilium certaminum venit vi, 42 et res et gloria integra est vii, 13

magna res—Chalcis et Euripus, ademta regi forent xxxi, 23 tantis rebus sine causa relictis xliv, 7 de locis opportunis, oppido munito, eoque ornatissimo ædificiis :—vallum fossamque, ingentis utramque rem operis v, 5

quæ cognosse in rem erat xxii, 3

Rescindere pontem ii, 10 dum alii pontem sublicium rescindunt. Epitom. ejusd. libri, ubi vid. Drak.

Rescriptus ix, 10 rescriptæ ex eodem milite novæ legiones : pro iterum scriptæ

Reserare xxv, 16 cum intentius exta reserata servarentur

Reservare xxv, 6 nos vulgo homines laudabant, quod reip. nos reservassemus :—in unum pugnæ laborem reservati vii, 7

Residere xxxv, 38 postquam resedit terror :—quin iram ejus, si qua ex certamine residet, simplicitate et hilaritate nostra lenimus xl, 7 longiore certamine sensim residere Samnitium animos x, 28

Resides ipsi ac segnes, tanquam nec manus nec arma habeamus xxv, 6 cf. ii, 32 it. vi, 23

Resistere iii, 13 vi contra vim resistunt :—vix Deorum opibus, quin obruatur Rom. res, resisti posse iv, 43

Resolvere xxvi, 15 acceptas literas, neque resolutas, cum in gremio reposuisset, præconi imperavit, ut, etc.

Respectare viii, 39 ubi respectantes hostium antesignanos, turbataque signa et fluctuantem aciem vidit :—respectans ad tribunal iii, 48

Respectus viii, 38 urgentes scutis sine respiratione ac respectu pugnabant

rex primo effuse ac sine respectu fugit xxxii, 12 qui respectum habent xxi, 44 i. q. receptum, qui a tergo tuti sunt

si nullus alio sit, quam ad Romanos respectus xlii, 46 ni respectus equitum sexcentorum—præpedisset animos ix, 14

respectu rerum suarum xxxi, 46 liberumque suorum respectu viii, 28 cf. ii, 30 it. ix, 45 sui aliquo respectu xlii, 9

nos omnium rerum respectum, præterquam victoriæ, nobis abscindamus ix, 23

et in præsens tempus mitiores eos justioresque respectu populi R. habere se xlv, 18

recepta (Capua) inclinatura rursus animos videbatur ad veteris imperii respectum xxvi, 1

Respicere iv, 17 obstringi Fidenatium populum ne respicere spem ullam ab Romanis posset, conscientia tanti sceleris voluisse : pro expectare, sperare; nam ipse respiciendi gestus desiderium et confidentiam indicat :—subsidia, quæ respicerent in re trepida, ib. cap. 46

Respirare iv, 25 si plebi respirare ab eorum mixtis precibus minisque liceat; i. q. sine interpellatione consilia inire, agitare

Gallica acies nullum spatium respirandi recipiendique se dedit x, 28 cf. xxviii, 31

Respiratio : vid. paulo ante in v. Respectus

Respondere xxxi, 5 precationem admisisse Deos, aruspices respondere : verbum proprium in hoc genere

Papirio brevi ad spem eventus respondit ix, 15 cf. xxviii, 6 ad no-

mina non respondere vii, 4 de delecta

nec absurde adversus utresque respondisse visus est xxxv, 50 cf. viii, 32 it. xxx, 31

Responsum i, 56 neque responsa sortium (oraculi Delphici) ulli alii committere ausus

cum—legatis—triste responsum ab consule redditum esset ix, 16 idem illud responsum retulit xxxvii, 6 cf. cap. 28 sine responso ac mentione facti sui legatos dimisit ix, 38

Reipublica it. divisim resque publica viii, 13 reque de publica xxii, 11

resp. Quiritium viii, 9 vid. Quirites:—populi R. iii, 19 ex antiqua formula sic dicitur: cf. xxviii, 28 it. xlv, 14

de summa rep. consultatum xxvi, 10 i. e. de universæ reip. salute, et re, ex qua illa pendet

quo die de provinciis et de rep. (consules) retulerunt xxxviii, 42 de rep. universa, nulla re et parte nominatim

ut sua cuique resp. in manu esset xxvi, 8 i. q. cives: cf. xlv, 23 secessisse aliquando a vobis plebem, nec in potestate vestra remp. fuisse

remp. egregie gerere xl, 40 de victoria

ut quatuordecim legionibus—centum navibus longis resp. administraretur xxx, 41 i. e. bellum gereretur: cf. x, 25

SCto eos ab rep. remotos esse, et recusantes abdicare se magistratu v, 11

Restagnare xliv, 6 ostium late restagnans; i. e. latissimum, ut maris vel stagni similitudinem habeat

Restare ix, 15 qui obsessor Luceriæ restiterat; i. q. manserat: cf. cap. 29 unam sibi spem reliquam restare x, 16

summa vi restare nuntiabantur iv, 58 i. e. resistere:—nunc paucis plures vix restatis xxiii, 45 restantes ac circumventos occidit viii, 39 cf. vi, 30 it. xxix, 2

Restinguere xxviii, 23 rivique sanguinis flammam orientem restinguerent: quæ (studia) verecundia legum restinguenda ratus x, 13

Restitare x, 19 hæc monendo obtestandoque, prope restitantes consules in concionem pertraxerunt: cf. vii, 39 it. xxx, 31

Restituere xxv, 37 res perditas restituit

sospitesque omnes ad propinquos restituit ii, 13 cf. xxiv, 47

ut interfecto Punico præsidio restituerunt se Romanis xxiii, 7 cf. xxxi, 31

ut se restituerent in patrium ac legitimum regnum xxxviii, 1 restiturumque se in antiquam formulam jurisque ac ditionis eorum xxvi, 24

Resupinare iv, 19 assurgentem ibi regem umbone resupinat, etc.

Retentare x, 5 quo magis festinantes videt dictator, eo impensius retentat agmen ac sensim incedere jubet

Reticere iii, 41 ad Valerium, negantem se privato reticere, lictorem accedere jussit; i. e. se jussu privati tacere: cf. xxiii, 12

Retinere xxxvii, 51 consulem—ad sacra retinuerat—pontifex maximus: —quod sacris ut solenne retentum sit iii, 39

retinere Quiritium in senatu, ne frater quidem—si tum censor esset, potuisset xxxix, 42 sc. retinent censores, quos non movent ordine: vid. B. Patruum ad Suet. Ner. 37

si ab hostibus metu retenti summa v, 52 i. e. Capitolio inclusi:—quem (flaminem) neque mittere ab sacris, neque retinere possumus, ut non Deum aut belli deseramus curam xxiv, 8

Retractare iii, 49 retractantem arripi—jubet; i. e. semper se subducentem, non obsequentem:—secuta exercitum plebs, nullo, qui per ætatem ire posset, retractante iii, 52 cf. ii, 30 it. xxxvii, 18

Retractatio vi, 28 juniores Romani ad edictum, sine retractatione, convenere: ante Drakenborchium legebatur 'detrectatione:' vid. Cic. Or. Philipp. xiv, 14

Retrahere xxx, 20 qui, vetando supplementum et pecuniam mitti, jam pridem retrahebant: cf. x, 25

missique, qui sequerentur ab Terracina comprehensos omnes retraxerunt ii, 12

retractus sinus xxvi, 42 vid. Drak. ad h. l. Apud Virgil. quidem est 'reductus'

ne ante fauces quidem saltus—sed

intra penitus retractis castris xxxvi, 17 vid. Intt. ad h. l.

Retribuere ii, 41 pro Siculo frumento pecuniam acceptam retribui populo

Retro via repetenda ix, 2 cf. xxii, 6 et 18 vid. Repetere

retro in sua castra rediit xxiii, 28 cf. xxiv, 20

retro in castra sua se recepit xxiii, 36 cf. cap. 37 et 38

retro — remissis — navibus xxiv, 10

fugam magis retro, quam prœlium spectante milite viii, 19

retro revocanda et abdenda cupiditas erat ii, 45

Retrocedere viii, 8 si hastati profligare hostem non possent, pede presso eos retrocedentes in intervalla ordinum principes recipiebant

Retundere ii, 33 non modo impetum erumpentium retudit, sed per patentem portam ferox irrupit

liberandam omnem Græciam, si Ætolorum linguas refundere—vellent xxxiii, 31

Revehere i, 35 prædaque inde revecta

equo citato ad urbem revectus vii, 41 cf. ii, 47 it. xxxiv, 15

ne quis reveheretur inde ad prælium iii, 70

Revertere vii, 17 præda ingenti parta victores reverterunt: cf. xxvi, 50 it. xli, 6

Revictus vi, 16 revicta rebus crimina; i. q. convicta:—noctis proximæ crimen facile revictum xl, 16

Revocare iv, 35 ad spem consulatus in partem revocandam; i. q. vocandam: cf. xxv, 14 'ut ad sortem revocaret,' sc. destinationem provinciarum x, 24 'disceptationem ab rege ad Romanos revocabant' xli, 22 i. e. rejiciebant: cf. x, 24

Cornelius—omnes duces—ad urbis præsidium revocabat xxvi, 8 i. e. revocandos censebat:—rursus ad Caudium revocavit ix, 27 vid. Retro

Revolvere iv, 12 ad dispensationem inopiæ revolutus—eo revolvi rem v, 11

Reus fortunæ ejus dici vi, 24 rei satis locupletes ix, 9 reum qua infelicis belli, quæ ignominiosæ pacis ix, 7 ut suæ quisque partis tutandæ reus sit xxv, 30 i. e. loci a se non defensi reus fieri possit

rei ad populum—circumeunt sordidati ii, 54 si reum perage, quid acturi estis ix, 42 apud consulem prius reus agatur xlv, 37 cf. xxiv, 25

Rex ii, 2 quo adjutore reges ejecerat; i. e. regium genus: cf. i, 39 rex Gentius cum liberis et conjuge et fratre xlv, 44 paulo post 'reges' appellantur

quod Masinissam non appellasset modo regem, sed fecisset, restituendo in paternum regnum xxx, 17

reges non liberi solum impedimentis omnibus, sed domini rerum temporumque, trahunt consiliis cuncta, non sequuntur ix, 18

Rigare v, 16 emissam (aquam) per agros rigabis. Sic dicitur 'sacra litare,' pro sacris, etc.

Rigere xxi, 54 tum utique egressis rigere omnibus corpora, ut vix armorum tenendorum potentia essent: cf. cap. 55

Rigidus xxxv, 11 cervix rigida: de Numidarum equis: vid. Clav. Cic. in v. Obstipus

invicti a cupiditatibus animi (Cato) et rigidæ innocentiæ xxxix, 40

Ripa xxxv, 21 super ripam Tiberis; i. q. ad Tiberim; cf. xxxii, 30 super ripas:—profectus adversa ripa Rhodani xxi, 31

Rite xxvii, 25 neque enim duobus, nisi certis, Deis rite una hostia fieri: vid. Drak. ad h. l.—pecora in fanis trucidant verius, quam rite sacrificant xli, 18

Ritus v, 44 sine stationibus ac custodiis ferarum ritu sternuntur

placet pecudum ferarumque ritu promiscue in concubitus ruere iii, 47

Rixa xl, 14 quomodo fefellissent, et alieni, et mei, et maxime suspecti, quia paulo ante in rixa fuerant

Robur xxx, 2 quod roboris ea provincia habuerat; i. e. milites:—robur omne virium xxxiii, 4 cf. xxii, 40 it. xxiv, 48 id robur toto exercitu erat xxxix, 30 id roboris in omni exercitu erat xxvii, 14 quod roboris in juventute erat xxxiii, 28 cæsum in acie quod roboris fuit ix, 39 robore juventutis suæ acciso vii, 29 robur animi viriumque xxiii, 26 neque his ipsis tantum unquam virium aut roboris fuit xxi, 1 graviorem armis peditem, quod virium, quod roboris erat, etc. xxi, 55 senatus robur v, 39 i. q. fortissimi senatores

robora militum ex duobus consu-

laribus exercitibus electa vii, 12 robora virorum xxii, 6 et 54 robora legionum xxiii, 16 robora ex legionibus peditum xxv, 6 i. e. potiores milites legionarii:— cohortes—lecta robora virorum vii, 7

robore navium et virtute militum Romani longe regios præstabant xxxvii, 30 vid. Virtus

in carcerem includatur et in robore et tenebris expiret xxxviii, 59 nempe, ut Festus ait, malefici arcis robusteis olim inclusi fuerant, unde postea roboris nomen carceri mansit

Robustus xxxviii, 5 in arietes tollenonibus libramenta plumbi aut saxorum, stipitesve robustos incutiebant

Rogare xxxii, 26 sacramento rogatos—sequi cogebat: cf. xl, 26

cum plebeiis (lege Licinia) consulatus rogabatur x, 7 cf. viii, 12

comitia consulibus rogandis xxxviii, 42 cf. xxvi, 22 uni consuli rogando xxiii, 31 rogando collegæ xxii, 35

Livius—primus rogatus sententiam xxxvii, 14

omnes—tribus, uti rogatæ, jusserunt xxxiii, 25

Rogatio xxxiii, 25 ea rogatio in Capitolio ad plebem lata est

quæ ex promulgatis plebi, quæ latoribus gratiora essent: nam de fœnore—rogationes jubebant, etc. vi, 39

Rogitare iv, 58 quid dari pro rep. posset, rogitantes: cf. viii, 36

Romanus pro Romanis: it. pro urbe R. vid. Drak. ad iii, 2 it. ad ix, 41

Diique et homines R. v, 51 nemo Romanus viii, 30 pro patria Quiritibusque Romanis v, 41 vid. Nemo: it. Quirites

Rostrum xxviii, 30 infesto rostro petere hostium navem: vid. Sangualis

Rostraque id templum (suggestum) appellatum viii, 14 statuæ publice in Rostris positæ sunt iv, 17 ubi tamen in promtu est, per πρόληψιν istum locum a Livio sic dictum esse

Rotare xlii, 65 cum majori sinu libratum funditor habena rotaret

Rubor iv, 35 minorem ruborem fore in juris iniquitate, etc.—duas res ei rubori fuisse xlv, 13

Rudera xxvi, 12 æris acervi, cum rudera milites religione inducti jacerent: vid. Intt. ad h. l.

Rudes xxvi, 51 rudibus inter se, in modum justæ pugnæ, concurrerunt

Rudimentum primum puerilis regni i, 3 militare xxi, 3 adolescentiæ bello lacessentem (Syphacem) Romanos posuisse xxxi, 11

Rudis ad pedestria bella xxiv, 48 ad artes oppugnandarum urbium xxi, 25 artium homines i, 7 ad spectacula xlv, 32 ad seditionum procellas xxviii, 25 cf. x, 22

Ruere in vulnera xxvi, 44 infesto agmine ruere ad urbem iii, 3 pecudum ferarumque ritu promiscue in concubitus ruere iii, 47 crebris motibus terræ ruere in agris nuntiabantur tecta iv, 21 ruunt fugientes in castra xxiv, 16

crudelitatis odio in crudelitatem ruitis iii, 53 ruit reus iii, 11 i. e. crimina et invidiam auget

Ruina rerum nostrarum v, 51 strage ac ruina fudere Gallos v, 43 qui Cannensi ruinæ non succubuissent xxiii, 25 cujus (Camilli) exilium ruina urbis secuta fuerit xxv, 4 per supinam vallem fusi sunt, multique in ruina majore quam fuga oppressi obtruncatique iv, 46

Rumpere pontem vii, 9 mediam aciem xxvi, 5 ordines vi, 13 eo nisi corporibus armisque rupere cuneo viam ii, 50 induciarum fidem ruperat ix, 40 nec rupit tamen fati necessitatem humanis consiliis i, 42 si quis rumpet, occidetve insciens, ne fraus esto xxii, 10 i. e. lædet, corrumpet

Rupes xxxii, 4 nec altitudine solum tuta urbs, sed, quod saxo undique absciso, rupibus imposita est

Ruptor fœderis humani iv, 19 cf. i, 28 it. xxv, 31

Rursum xxx, 16 ad Tuneta rursum castra refert

Rursus novus de integro labor v, 5 in Penestas rursus exercitum reducit xliii, 20

Rutilatus xxxviii, 17 promissæ et rutilatæ comæ

S.

Saburra xxxvii, 14 onerarias ducere multa saburra gravatis atque eas in faucibus portus supprimere

Sacellum i, 55 ut libera a ceteris religionibus area esset—exaugurare fana sacellaque statuit: cf. v, 40

Sacer lapis: vid. supra in v. Lapis

qui tribunis pl. nocuisset, ejus caput Jovi sacrum esset iii, 55 paulo

post, eum, qui eorum cuiquam, nocuerit sacrum sanciri
arma lecta conjici in acervum jussit consul, sacrumque id Vulcano cremavit xli, 12 vid. supra in v. Facere: it. Obire
ut volens propitius præbeat sacra arma pro patria — sese armantibus xxiv, 21
ut, qui natus sit, ignoret, cujus sanguinis, quorum sacrorum sit iv, 2
quæ sacrorum secum ferenda, quæ relinquenda essent: — sacerdotes publicos sacraque populi R. pedibus ire ferrique v, 40 int. vasa, utensilia, simulacra templi, etc.
tactis sacris (Hannibalem) jurejurando adactum xxi, 1
sacra pecunia xxix, 18 de thesauris Proserpinæ spoliatis
equitumque sacræ alæ xlii, 58 Crever. putat esse regias, tuentes regis corpus, uti vocantur xxxvi, 40 cf. xlii, 66

Sacerdos i, 9 ejus (Deæ Egeriæ) monitu, quæ acceptissima Diis essent, sacra instituere; sacerdotes suos cuique Deorum præficere. Dukero videtur hæc forma singularis esse: cf. v, 40
sacerdotes publici—decemvir sacrorum et—pontifex xlii, 28 oppido adolescens sacerdos lectus, ib. cf. xl, 42

Sacerdotium ix, 29 Potitii, gens, cujus ad aram Maximam Herculis familiare sacerdotium fuerat, servos publicos, ministerii delegandi causa, solennia ejus sacri docuerat

Sacramentum iv, 53 cum—nemo invitus sacramento diceret: cf. ii, 24 it. xxiv, 8. xxv, 5 omnes juniores sacramento adigit ix, 29
milites—jurejurando adacti—nam ad eam diem nihil præter sacramentum fuerat. Nempe hoc voluntarium erat, illud necessarium, uti Sigonius explicat: vid. Conjurare
obvios in agris sacramento rogatos arma capere et sequi cogebat xxxii, 26 cf. xxxv, 2
hoc sacramento initiatos juvenes milites faciendos censetis xxxix, 15 de Bacchanalibus

Sacrare ii, 8 sacrandoque cum bonis capite ejus, qui, etc. i. e. certa formula caput, vitam et bona devovere, et addicere Telluri ac Diis Manibus: —caput Jovi sacratum x, 38 prædam —publicando sacrandoque ad nihilum redegisse v, 25
haud frustra te patrem Deum hominumque hac sede sacravimus viii, 6 sacratis finibus non evocatum Terminum i, 55 fanum tantum, id est, locus templo effatus, sacratus fuerat x, 37
hæc convenerunt, conscriptaque biennio post Olympiæ ab Ætolis, in Capitolio ab Romanis, ut testata sacratis monumentis essent, sunt posita xxvi, 24 fœdus, quod in Capitolio, quod Olympiæ, quod in arce Athenis sacratum fuisset, irritum per illos esse xxxviii, 33
sedemque ejus (Fidei) etiam in dextris sacratam esse i, 21 sacratæ fide manus xxiii, 9
tribuniciæ potestatis sacratarumque legum oblitum iii, 17 cf. ix, 39 it. xxxvi, 38 vid. Clav. Cic. in Ind. legum
sacratos more Samnitium milites, eoque candida veste, et paribus candore armis insignes ix, 40 cf. x, 38 sacrata nobilitas, ib.
sacrata (eloquentia Catonis) scriptis omnis generis xxxix, 40

Sacrarium i, 21 et soli Fidei solenne instituit: ad id sacrarium flamines curru arcuato vehi jussit, etc.
iis ex obscœno sacrario eductis arma committenda xxxix, 15 de Bacchanalibus

Sacrificare xli, 18 pecora in fanis trucidant verius passim quam rite sacrificant: cf. cap. 17
ut id donum (coronam) in cella Jovis ponere et sacrificare in Capitolio liceret xliv, 14
donum pelvis aurea facta, lataque in Aventinum, pureque et caste a matronis sacrificatum xxvii, 37

Sacrificium xlv, 27 sacrificio Jovi Hercynnæque facto

Sacrificulus xxxv, 48 vota nuncupantem sacrificuli vatis modo in acie vidisse, etc.—sacrificuli reges v, 8 it. vi, 41

Sacrificus xl, 42 de rege sacrifico sufficiendo—contentio—fuit

Sacrilegium xxix, 8 qui (Pyrrhus) cum magno piaculo sacrilegii sui manubias retulit: cf. xlii, 3

Sacrilegus xxix, 18 ausi sunt nihilominus sacrilegas admovere manus intactis illis thesauris

Sacrosanctus iii, 55 ipsis quoque tribunis, ut sacrosancti viderentur—re-

novarunt:—hac lege juris interpretes negant quenquam sacrosanctam esse, etc.—violaturosque denuntient sacrosanctam potestatem iv, 3

dedite profanos nos, quos salva religione potestis: dedetis deinde et istos sacrosanctos, etc. ix, 9 cf. iii, 19

qui (coloni maritimi) sacrosanctam vacationem dicebantur habere, dare milites cogebat xxvii, 38

Sævire ultra humanarum irarum fidem viii, 24 vid. Fœde

nec in ullum ordinem sævitum xxxiv, 44 de censura

in ea delubra, quæ sola religione tuta fuerint, sævisse xxxi, 30 i. q. vastasse

in delectibus sævire solitos ii, 44 i. e. nemini parcendo

Sævitia ii, 58 eadem in militia sævitia Appii, quæ domi, esse, liberior, quod sine tribuniciis vinculis erat

Sævus xxviii, 18 sævis in alto jactatus ventis

Sagaciter xxvii, 28 ibi duo duces sagaciter moti sunt, alter ad inferendam, alter ad cavendam fraudem; i.e. acute, ac prope divinitus perspexere, etc.

Saginare plebem populares suos, ut jugulentur vi, 7 saginatus nuptialibus cœnis xxxvi, 17 quæ copia rerum omnium saginaret xxxviii, 17

Sagmina poscere i, 24 ut privos lapides silices, privasque verbenas secum ferrent: uti prætor R. his imperaret, ut fœdus ferirent, illi prætorem sagmina poscerent xxxix, 43

Sagulum vii, 34 sagulo gregali amictus:—militari sagulo opertum—conspexerunt xxi, 4

Salarius xxix, 37 vectigal etiam novum ex salaria annona statuerunt:—salaria via vii, 9

Salictum xxv, 17 cum forte inter salicta innata ripis laterent hostes

Saltus sylvosus ix, 2 in arctas coactus fauces xxii, 15 per saltus ignotæ antea viæ xxxix, 46 per invios montes vallesque saltus cum exercitu transgressus xl, 53 saltu angusto superatis montibus xliii, 53

saltus Thermopylarum xxxvi, 15 i. e. fauces, aditus prope Thermopylas:—'saltu excedere' xxxv, 11 i. q. aditu saltus

per æstivos saltus deviosque calles exercitum ducimus xxii, 14 cf. xliv, 36 peragrando cacumina saltusque, ib.

restituat legiones intra saltum, quo septæ fuerunt ix, 11 angustiæ saltibus crebris—inclusæ xxviii, 1

Salubriora etiam credente (rege) militiæ, quam domi, juvenum corpora esse i, 31 cf. iii, 7 salubrior exercitus x, 25

Salus xxx, 8 nec in fuga salus ulla ostendebatur locis ignotis: cf. v, 38 una salus est, erumpere hinc atque abire vii, 35 i. e. salutis via

vix salute mutua redita x, 18

Salvus: vid. Satin'

Sanare ii, 34 domi sanata discordia:—ne avocarentur animi a sanandis domesticis malis vi, 18

Sancire i, 24 pater patratus ad jusj. patrandum, id est, sanciendum fit fœdus:—sanguine Hannibalis sanciam Rom. fœdus xxiii, 8 sancta fides (induciarum) viii, 37 nisi capite ac sanguine fœdus cum hostibus sanxisset xxv, 14 vid. Sacer

sanciendo novam legem iii, 55 lex diligentius sancta x, 9 cf. xxxiv, 7 contra quam sanctum legibus erat xxx, 19 causa nihil de hac re lege sanciendi xxxiv, 4

in omne tempus gravi documento sancirent, ne, etc. xxviii, 19 i. e. caverent

quæ jurejurando, quæ monumentis literarum in lapide insculptis in æternam memoriam sancta atque sacrata sunt, ea, etc. xxxix, 37

Sancte ii, 21 quem nostri majores auguste sancteque consecraverunt:—ut hæc ara sanctius et a castioribus coli dicatur x, 23

Sanctio iv, 51 jacere tamdiu irritas sanctiones, quæ de suis commodis ferrentur: i. q. leges

Sanctitas templi insulæque inviolatos præstabat omnes xliv, 29 cum creditæ sanctitati assentirentur omnes xlv, 4 de asylis

Sanctus iii, 19 et hi postulant, ut sacrosancti habeantur, quibus ipsi Dii neque sacri neque sancti sunt

gens antiquior originibus urbis hujus, hospitio Deorum immortalium sancta ix, 34

templum sanctum omnibus circa populis xxiv, 3

nec earum ipsarum (conditionum) sancta fides fuit viii, 37

id erat sanctius apud illos consilium maximaque ad ipsum senatum regendum vis xxx, 16

aurum vicesimarium, quod in sanctiore ærario ad ultimos casus servabatur, promi placuit xxvii, 10

Sanctissimus: vid. Obtestatio

Sangualis xli, 13 avem sangualem, quam vocant, sacrum lapidem rostro cecidisse

Sanguines: vid. Hasta

Sanguis iv, 2 ut, qui natus sit, ignoret, cujus sanguinis, etc. i. e. cujus generis, patricii an plebeii :—' ne societur sanguis,' ib. cap. 4 de connubio :— quam (sævitiam) in—sanguine ipse suo exerceret vii, 4 i. q. filio

sanguinis guttæ visæ sunt xxxiv, 45 alias, 'sanguine pluit'

sanguis factus xxxv, 51 in bello:— a cujus sanguine ordiens bellum xlii, 15 victores sanguinis cædisque ceperat satias xxvii, 49

pugnatum ingenti cæde utrimque, plurimo sanguine ii, 64 multo sanguine ac vulneribus ea Pœnis victoria stetit xxiii, 29

Sanitas ii, 29 nihilo plus sanitatis in curia, quam in foro, esse : i. q. sanæ mentis

Sanus iii, 17 hæc vobis forma sanæ civitatis videtur

quam ab sano initio res in hanc vix opulentis regnis tolerabilem insaniam venerit vii, 2

tumultu etiam sanos consternante animos viii, 27 i. e. bene sentientes, optimates

Sarta tecta exigere sacris publicis xlii, 3 vid. Exigere

Satelles xxxiv, 41 Nabidis dominantis satellitem factum populum R. i. e. administrum potentiæ illius: vid. Duker. ad h. l.

eorum concioni satellites armatos circumdedit xxxiv, 27 Drak. ad h. l. existimat, simpliciter pro 'armatis' dictos esse, quoniam i, 49 sit, 'armatis corpus sepsit,' comparatque illos satellites armatos cum 'præsidio armato,' xl, 34 stationibus armatis xxxii, 16

satellites Hannibalis xxiii, 12 pro amicis, factione ejus

Satias xxx, 3 si forte jam satias amoris in uxore ex multa copia cepisset:— vini satias xxv, 23 satias cædis : vid. Sanguis

Satiatus xx, 9 nec satiatus virorum pœna insepultos projecit

Satin' i, 58 satin' salvæ? sc. res sunt : —satin' salva essent omnia iii, 26

Satio xxxii, 24 curam impensissimque sationis me præstaturum ; i. e. plantationis

Satis admodum xxxiv, 13 illud 'admodum' videtur h. l. ita adjectum esse, ut alibi numeris, cum diligenter, non crassiori modo significantur. Itaque non opus est emendatione Drakenborchii 'ad hunc modum' legentis

satis adhuc in vastis—montibus—nullum emolumentum tot laborum periculorumque vestrorum vidistis xxi, 43 pro satis diu, etc.

satis esse Italiæ unum consulem xxxiv, 43

si ad arcendum Italiæ Pœnum consul alter satis esset xxi, 17

satis—militem ne tentando quidem certamini fore ix, 43

satis ad perniciem fore rati xxi, 33

satisne est nobis vos metuendos esse iii, 67 pro nonne satis est. Hujus formæ et alia exempla etiam apud Cic. occurrunt, sed non imitanda

satis honorum, satis superque vitæ (mihi) erat, ib.

Publilio triumphus decretus, quod satis credebatur, obsidione domitos hostes in fidem venisse viii, 26 i. e. quod sufficere credebatur ad impetrandum triumphum

non ad præsidium modo tutandum Fabii satis erant ii, 49 cf. xxvi, 28

controversia inde fuit, utrum populi jussu in diceretur bellum, an SCtum satis esset iv, 30

quibus non fuit satis, consulem spondere ix, 9 i. e. qui non acquieverunt in sponsione consulum

senatus censuit, satis habendum, quod prætor jusjurandum polliceretur xl, 29

Satisfacere xxxii, 14 quia ab satisfaciendi quoque cura imperata emise facere videt; i. e. gratiæ reconciliandæ causa

Satius xxvi, 29 obrui Ætnæ ignibus, aut mergi freto, satius illi insulæ esse; i. q. utilius fore: cf. iii, 70 it. v, 20 et 53

Sator xxi, 6 qui litis erat sator; i. q. auctor

Satura vii, 2 impletas modis saturas peragebant; h. e. fabulas non unius, sed mixti argumenti

Saxum i, 24 porcum saxo silice percussit; i. e. saxo duro, in aciem facto, extenuato

nunc tela, nunc saxa—ingerere ix, 35

Scævolæ a clade dextræ manus cognomen inditum ii, 13 a σκαιὸς, sinister

Scala viii, 29 oppida quoque vi expugnare adortus—scalis cepit

Scandere Capitolium i, 10 jam intra mœnia erit, et arcem et Capitolium scandet iii, 68 cf. iv, 2 in curru scandentes Capitolium xlv, 39 de triumphantibus

Sceleratus viii, 15 viva (Vestalis) sub terram—defossa Scelerato campo, credo, ab incesto id ei loco nomen factum

an bello persecuti sceleratam legionem, in potestatem nostram redactam tergo et cervicibus pœnas sociis pendere cum coëgissemus, etc. xxxi, 31

Scelus legatorum interfectorum iv, 32 i. e. ob legatos interfectos

divinis humanisque obruti sceleribus iii, 19 i. q. in Deos hominesque: cf. xxix, 18

hæc scelera, quia piget ædificare, hæc dedecora pati parati estis v, 53

Scena xli, 27 censores—locaverunt—scenam ædilibus prætoribusque præbendam; i. e. apparandum, præparandam, in usus ædilium ludos edituorum

Scilicet vii, 13 scilicet, dictator, inquit, (Tullius) condemnatum se universus exercitus a te ignaviæ ratus:—oravit me, etc. principium orationis

Scindere vii, 37 complendas esse fossas, scindendumque vallum, et in castra irrumpendum. Verbum historicis optimis usitatum in hac re

pluribus remorum ordinibus scindentibus vortices xxviii, 30

Scipio xxx, 15 Masinissam—scipione eburneo—donat

Scire i, 39 scire licet, hunc lumen quondam rebus nostris dubiis futurum, præsidiumque regiæ afflictæ. Eodem consilio 'scilicet' dictum eodem modo construitur. Itaque Drak. 'scilicet' reponi vult: quod non est necessarium; nam et alii 'scire licet' dixerunt, inprimis poëtæ, quos in multis, ut notum est, Livius imitatur

major animus et natura erat, quam ut reus esse sciret; i. e. posset: cf. i, 53. ix, 4. xxiv, 25 eodem modo 'didicisse' dicitur

scituros, quod sine restituta potestate redigi in concordiam res nequeant iii, 52 i. e. cognituros. Ceterum pro 'quod' interpretes recte legi volunt 'quam:'—inde scitum, legatos cum literis captos xxiii, 39

haud scio an magno detrimento certamen staturum fuerit xxxvii, 54 cf. ix, 15 vid. Nescire

nec quicquam scit, quam detrectare virtutes xxxviii, 49

Sciscere i, 17 id modo sciscerent juberentque: cf. xlii, 21

nec recitari rogationes, nec solenne quicquam aliud ad sciscendum plebi fieri passi sunt vi, 35

Sciscitari i, 56 cupido incessit animos juvenum sciscitandi, ad quem eorum regnum R. esset venturum: de oraculo Delphico.—Q. Fab. Pictor Delphos ad oraculum missus est sciscitatum, quibus precibus, etc. xxiii, 57 Lebadiæ quoque templum Jovis Trophonii adiit: ibi cum vidisset os specus, per quod oraculo utentes sciscitatum Deos descendunt, sacrificio Jovi Hercynnæque facto, etc.' xlv, 27

sciscitatus consulis voluntatem vii, 26 nuntium extemplo (sc. ad consulem) mittunt, quantæ secum peditum equitumque copiæ essent: sciscitatumque simul, utrum, etc. xxii, 54 e suis unum sciscitatum Romam ad patrem mittit, quidnam se facere vellet i, 54

Scite x, 18 quam quod ductu consulis quicquam ibi satis scite aut fortunate gestum sit

quam mallem—tu a me strenue facere, quam ego abs te scite loqui didicissem, ib. cap. 19

Scitum i, 20 publica privataque sacra pontificis scitis subjecit

scita plebis injuncta Patribus iii, 67 et scito plebis prorogatum in annum imperium est x, 22 scitique plebis unus gratiam tulit xxii, 26

Scitus xxv, 7 comitia—de senatus sententia plebisque scitu sunt habita

Scriba pontificis, quos nunc minores pontifices appellant, etc. vid. Clav. Cic. in v. Pontifex

quod scribam eum quæstor—in decuriam legerat xl, 29 vid. Drak. ad h. l. qui decernere non audet, qualis illa scribarum decuria fuerit. Fortasse fuit 'ordo scribarum,' cujus

mentio fit apud Cic. vid. Clav. Cic. in v. Scriba

Scribere xxi, 1 bellum maxime omnium memorabile—me scripturum

congestia in ingentem acervum hostilia arma—concremavit—ne suæ gloriæ fructum dictator caperet, nomenque ibi scriberet viii, 30 i. e. in monumento inscriberet

Bœotorum gentem, captatam Philippo, nunquam ad scribendum amicitiæ fœdus adduci potuisse xlii, 12

consules Fulvio — Postumio — ut summa vi fines hostium depopulentur, scribunt x, 27

inopia scripsit legem xxxiv, 6 i. e. causa fuit scribendæ legis

Albam in Æquos sex millia colonorum scripta x, 1

ut præter eum numerum militum, quem L. Quintius in eam provinciam ex auctoritate senatus scripsisset imperassetve, etc. xxxvi, 1

scribere legiones ix, 19 supplementum xxxvii, 50 exercitum ix, 8 navales socios xxxv, 40

licere consuli—cum legiones hostium devoveat, non utique se, sed quem velit ex legione R. scripta civem, devovere viii, 10 illud 'scripta' nisi corruptum, certe superfluum est

Scriptum facere ix, 46 i. e. scribam esse: vid. Tabula:—ex scripto recitare xxiii, 11

tabellas ei Popillius scriptum habentes tradit xlv, 12 Ursinus ad Polyb. Exc. Leg. 92 legendum censet SCtum. Sane speciose. Sed subsequens verbum 'circumscripsit' tuetur, opinor, vulgatam lectionem. Etenim manifeste hæc duo ad se invicem, eleganter quidem, referuntur

Scriptura xxv, 12 carmen—perplexius scripturæ genere

Scutale triplex, pars fundæ, cui imponitur lapis mittendus; nominaturque a figura rhombi xxxviii, 29 paulo ante, 'non simplicis habenæ funda.' Nempe si triplex est scutale, etiam triplices sunt habenæ, suturis æque connexæ et duratæ; singulis scutalibus una cum habenis ab utraque parte e corio sectis.—Hoc vocabulum B. Patruus meus Livio reddendum putabat xlii, 65 ubi dicit: funda media, duo funalia imparia habebant. Et profecto aptum est 'scutale' huic loco; 'funalia' autem commode intelligi nequeunt

Scutum vi, 8 arrepto repente equo cum scuto pedestri: vid. supra in v. Clypeus:—scutum Ligustinum xliv, 35 vid. Lips. Milit. Rom. iii, 2

Se vi, 42 fuga se longinqua—ab hoste sese tutati sunt: bis terve 'se' positum. Alibi omittitur v. c. vi, 17 refracturosque (se) carcerem minabantur. Abundat etiam in illo 'per se,' sæpissime obvio; v. c. x, 1 solos per se Æquos ad bellum coortos, etc.

Secare xxviii, 32 haud secus quam viscera secantem sua, etc. i. e. tristem vel maxime atque invitum

Secedere ii, 32 injussu consulum in sacrum montem secessisse; i. e. per seditionem reliquisse urbem, et a magistratibus defecisse: cf. cap. 34

tribuni ad deliberandum secedunt xlv, 36

Secernere vii, 16 quod nihil in publicum se cernendo (ex præda) augenti rem privatam militi favit

quem enim bonum civem secernere sua a publicis consilia iv, 57

mitti tamen ad principes eorum placuit, ut secernerent se ab Etruscis vi, 10

quod e grege se imperatorum, velut inæstimabilem secrevisset xxxv, 14

Secessio ii, 32 in Aventinum montem secessionem factam esse: cf. cap. seq. it. iii, 39 et 51

Seclusus xxix, 9 ipsum ab suis interceptum et seclusum, hostiliter lacerant, etc.

Secreto xxxii, 35 cum aliquamdiu secreto locuti essent: cf. iii, 36 it. xl, 8

Secretus i, 52 ne ducem suum, neve secretum imperium, propriave signa haberent, miscuit manipulos ex Latinis Romanisque, etc.

qui, per eundem illum Hispanum secretus ab aliis ad Marcellum deductus—Achradinam redit xxv, 30 Gronov. 'secretim' aut 'in secretum' legi vult, probante Creverio. Mihi quidem neutrum necessarium videtur. Livius alibi plane sic loquitur, uti vulgata refert: v. c. vi, 25 secreti ab aliis ad tribunos adducuntur

nec quicquam secretum alter ab altero haberet xxxix, 10

Secta viii, 19 negant se pro Vitruvio sectamque ejus secutis precatum venisse, sed pro Fundano populo:—

quique meam sectam, imperium auspiciumque—sequuntur xxix, 27 cf. xxxv, 49 it. xlii, 31

Secubare xxxix, 10 vetat eam mirari, si per aliquot noctes secubuisset; i. e. secum non cubuisset, ut quidam codices habent, ab concubitu ejus abstinuisset, item, foris cubuisset

Seculum ix, 18 cum ex hac parte secula plura numerentur, quam ex illa anni, etc. Secula pro ætatibus, generationibus accipienda sunt

Secundum pœnam nocentium ii, 5 pro post. Sic sæpius Livio dicitur: cf. i, 4 et 30 it. ix, 15. xxiv, 21 vid. Drak. ad viii, 10

gens alia, cujus, secundum Gallicos tumultus, arma terribiliora essent ix, 29 cf. xxiv, 10

secundum eam (partem) litem judices dare xxiii, 4

Secundus xxi, 47 secunda aqua; i. e. quæ non ad ripas est, sed in medio gurgite

mare secundum xxix, 7 æstus secundus xxiii, 41 secundus ad eventum xxii, 9

secunda iræ verba ii, 38 i. e. quæ illam augent

non secundis auribus Patrum auditus est xlii, 28

et omnia, quæ arte belli, secunda suis, eligi—poterant, providit v, 49

præsentibus ac secundis Diis ire in prælium jubet vii, 26

secundissimæ plebei leges viii, 12

Securior ix, 22 securior (dictator) ab Samnitibus agere; i. q. sine cura

Securis x, 9 virgis cædi securique necari

Secus xxviii, 32 haud secus quam viscera secantem sua: cf. cap. 37 it. xxii, 17. xxiii, 49

moderatum esse iræ, ne quid secus populo, aut senatui, scriberet viii, 33

Secus xxvi, 47 liberorum capitum virile secus (virilem sexum) ad decem millia capta; i. e. secundum, qua virile secus: nam non nisi casus quartus in usu est: vid. Intt. ad h. l.

Sed pro 'sed etiam:' vid. Non modo.—De illo ipso 'sed etiam' omisso, cum 'non modo' præcessisset: vid. ib.

Sed enimvero, cum detestabilis altera res et proxima parricidio sit, quid ad deliberationem dubii superesse xlv, 19

Sedare lamentationem xxv, 37

sedabant tumultus, sedando interdum movebant iii, 15 hac sedata contentione, alia—exorta est xxxix, 39

ut vix a magistratibus—juventus sedaretur xxi, 20 i. q. ad modestiam revocaretur, coërceretur:—'prælium sedatum est' xxxiv, 5 i. q. finitum

Sedere iii, 68 sedemus desides domi:—compressis—manibus sedeas vii, 13 qui sella curuli sedisset xxx, 19

nebula campo quam montibus densior sederat xxii, 4

ne ejus rei causa (Appius) sedisse videretur iii, 46 sc. juris dicundi causa: proprium in hoc genere verbum est

ita in vadis hæsitantis frumenti acervos sedisse illitos limo ii, 5

librata cum sederit glans xxxviii, 29 h. e. cum circumagenda funda glans hæret tenacius in scutali, ut inde certius evolet

sedendo expugnaturum se urbem spem Porsena habebat ii, 12 cf. vii, 37 it. xxii, 56

sedendo et cunctando bellum gerebat xxii, 24 de castris stativis: cf. ix, 44 it. x, 25

Sedes it. Sedis in casu recto ix, 46 sede honoris sui (e sella curuli) anxios invidia inimicos spectavit

tenuit ales captam semel sedem (in galea pugnantis) vii, 26

generosius in sua quicquid sede gignitur xxxviii, 17 vid. Proprietas

in Italia bellum gerimus, in sede ac solo nostro xxii, 39

patriam pulsam sede sua restituisse xxvii, 34

Veios an Fidenas sedem belli caperent iv, 31 cf. xxviii, 44

non motam Termini sedem i, 55 i. e. templum: cf. iv, 20. v, 39. xxxviii, 43

quas novas ipsi sedes ab se auctæ multitudini addiderunt ii, 1

Seditio xlii, 5 erant Ætoli—in seditionibus:—in seditione ipsi inter se sunt xxxvi, 17

seditionis comes ii, 23 i. e. seditiosorum vel socius vel adjutor

seditiones; id—honori fuisse iv, 2 pro eas: intell. ex substantivo 'seditiones movere,' et huc referatur illud 'id'

Seducere ii, 54 seducta (consilia) a plurium conscientia habere; i. e. separata et arcana

Sedulo ii, 38 et eos ipsos sedulo audi-

entes secunda iræ verba; i. q. attente, cupide
Seges xxiii, 48 altæ in segetibus herbæ
Segnis mora xxxiv, 9 navigatio xxx, 10 obsidio x, 10 militia xxvi, 21
segnior ad credendum xxiv, 13 non segnior discordia domi ii, 43 segnior mors xl, 4 per venenum:—segnior jam et infirmior xxxiii, 2 nisi legatur cum Gronovio 'senior'
segne imperium xxv, 14 haud segne (segniter) tempus consumere xxxviii, 22 comitia nihilo segnius perficiunt vii, 18 pro nihilo minus
Segnities xxxi, 6 ut de integro comitia rogationi ferendæ ediceret, castigaretque segnitiem populi
Segregare i, 25 ut segregaret pugnam eorum, capessit fugam: pro segregaret eos, quibuscum pugnandum esset
captivis productis segregatisque xxii, 58 i. e. delectu facto
Sella in comitio posita vi, 15 i. e. sella curulis: cf. iii, 11 vid. supra in vv. Curulis et Sedes:—qui sella curuli non sedisset xxv, 5 h. e. qui magistratu majori functus non esset
Sellularius viii, 20 opificum vulgus et sellularii
Semel ii, 45 ut incitato semel militi adderent impetum: cf. x, 14
aut vitam semel, aut ignominiam finirent xxv, 6
tuam doleo vicem, cui ter proditæ patriæ sustinendum est crimen; semel—; iterum—; tertio, etc. xxiii, 9 i. q. primum, etc.
Semen iii, 19 loquaces, seditiosos, semina discordiarum, iterum ac tertium tribunos, etc. i. q. auctores
Semermis xxvii, 1 diversis itineribus semermes ad Marcellum—perfugerunt: al. 'semiermes'
Semianimis regius comitatus i, 48
Semianimus xxviii, 23 cum—in succensum rogum semianima pleraque injicerent corpora
Semiapertus xxvi, 39 paucos ex multis, trepida fuga incidentes semiapertis portarum foribus, in urbem compulit
Semicubitalis xlii, 65 bipalme spiculum hastili semicubitali infixum erat
Semigravis xxv, 24 quia magna pars, in turribus epulati, aut sopiti vino erant, aut semigraves potabant
Semilixa xxviii, 28 sed illi primum, non Atrium Umbrum semilixam,—ducem—secuti sunt: cf. xxx, 28
Seminarium vi, 12 vix seminario exiguo militum relicto
Semiplenus xxv, 30 ad Nasum armatos exponunt, qui, improviso adorti semiplenas stationes, et adapertas fores portæ, etc.
Semirutus xxvi, 32 ubi semirutam ac spoliatam patriam respexisset: cf. v, 49
Semisomnus ix, 24 fuga cuncta complentur portæque ab semisomnis ac maxima parte inermibus refringuntur: cf. xxv, 39 it. xxx, 5
Semita ix, 24 semitamque angustam et arduam erectam ex oppido in arcem ostendisset
Semiustus xxii, 40 se populare incendium priore consulatu semiustum effugisse: al. 'ambustus'
Semper, Præf. novi semper scriptores:—seditionum semper auctores v, 2 avidam ulteriorum semper gentem ix, 38 suos semper hostes viii, 1
nec ullum erat tempus, quod a novæ semper cladis alicujus spectaculo cessaret v, 42
quod privatorum consiliumque ubique semper fuit iv, 4
non ex iisdem semper populis exercitus scriptos, quanquam eadem semper gens bellum intulerit vi, 12
Senaculum xli, 27 porticum ab æde Saturni in Capitolium ad senaculum, ac super id curiam. Erat hic locus, non, ubi consessus senatus solennis obtineret, sed, ubi consisterent senatores ac sermones inter se conferrent
Senator xxxvi, 3 qui senatores essent, quibusque in senatu sententiam dicere liceret: vid. Manut. de senat. Rom. cap. 1
quod ad statum Macedoniæ pertinebat, senatores, quos Synedros vocant, legendos esse, quorum consilio resp. administraretur
Senatus Romanus a Græcis ita intellectus, quasi Romæ aristocratia obtineret xxxiv, 31
qui (senatus) cogitaverunt iv, 58 vid. Drak. ad h. l. qui plura exempla congessit
senatus juratus xxvi, 33 nempe cum jurati, quod interdum fiebat, senatores dicerent sententias
recitato vetere senatu xxiii, 23 i. e. vetere catalogo censorio
consuli a Patribus permissum, ut,

quem videretur ex iis, qui extra senatum essent, legatum mitteret ad bellum regi indicendum xxxi, 9 i. e. qui nondum senatores lecti essent, et si jam magistratum minorem fortasse gesserant, item tribuni militum, præfecti, equites, etc.

denuntiarent Samnitibus populi R. senatusque verbis vii, 31

stabat cum eo senatus majestas, favor populi, etc. viii, 34

summota cetera multitudine, senatus Alorco datus est xxi, 12

Senatusconsulta fiunt, neque tribuni legem eo anno ferrent, etc. iii, 21 Sæpius 'ut' diserte adjicitur, quemadmodum Drak. pluribus exemplis ad h. l. docuit

retulit et SCtum facit v, 50 i. e. facit, ut in suam sententiam SCtum fiat

qui per infrequentiam furtim SCtum factum ad ærarium detulerit xxxix, 4

senatus inde consulto xxxi, 5 Sic 'plebiscitum' dirimi supra docuimus, interposita quidem copula: vid. Gronov. ad xxii, 26

Senescere civitatem otio i, 22 cf. xxv, 7 dilatione belli vires ix, 27 senescit bellum xxviii, 36 cf. xxx, 19 fama xxvii, 20 invidia xxix, 22 pugna v, 21 ne cunctando senescerent consilia xxxv, 12 non esse cum ægro senescendum xxi, 53 de abstinentia a prœlio

Hannibalem—et fama senescere et viribus xxix, 3 dubitas ergo, quin sedendo superaturi simus eum, qui senescat in dies xxii, 39

senescentibus vitiis, maturescente virtute iii, 12

senescente exiguo cornu fulgere lunam xliv, 37

Senex concionalis: vid. supra in h. v.

senes tribunicios non sine honore tantum, sed etiam sine spe honoris, relinquat vi, 39 paulo ante, consenuisse jam secum et rogationes promulgatas, et vim omnem tribunicize potestatis

Senilis x, 22 novo imperii socio vix jam assuescere senilem animum posse

Senior ii, 30 curæ fuit consulibus et senioribus Patrum: cf. iii, 15 contra 'et juniores Patrum' commemorantur iii, 41

seniores in centuriis i, 43 nempe secundum censum Tullianum, qui erant emeritis stipendiis, ut militiæ vacationem haberent

Senium vii, 22 nusquam acie congresso hoste, cum agris magis, quam cum hominibus, urendo populandoque (consules) gesserunt bella: cujus lentæ velut tabis senio victa utriusque pertinacia populi est, etc.

Sensim x, 5 quo magis festinantes videt dictator, eo impensius retentat agmen ac sensim incedere jubet

et mentio, primo sensim illata a tribunis,—eo processit deinde, ut rogationem novem tribuni promulgarent iv, 1 i. e. occultis sermonibus. Sic ipse Livius iii, 43

Sensus iii, 18 præ ardore impetuque tantæ rei sensus non pervenit ad militem

quo minor ab cuniculo ingruentis periculi sensus esset v, 21 ab sensu operis (cuniculi) hostes avertebat iv, 22

partium sensu non satis pertinente in omnia xxv, 24

Sententia xxii, 60 cum sententiis variaretur:—cum timor atque ira in vicem sententias variassent ii, 57

nihil se, absentibus decem legatis, sententiæ habere. Romam eundum ad senatum iis esse xxxiv, 25

nec eam—patria majestas sententia depulerat xxiii, 8

Sentina xxiv, 29 sentinam quamdam urbis exhaustam; i. q. fecem plebis

Sentire ix, 41 nisi quod transitum exercitus ager senserat:—vastationem sub Ciminii montis radicibus jacens ora senserat, ib. cap. 37

sensit eventus virtutis enisæ opem vi, 24

quæ quisque Persei bello privatim ac publice sensisset xlv, 29

Seorsum cives sociique xxii, 52 seorsum in custodia habitus ix, 42

Separare xxxviii, 43 nihil est, quod se ab Ætolis separent; i. e. non debebant postulare, ut melior ipsorum, quam Ætolorum, causa, conditio, esset

Thessalorum omnis equitatus separatus erat xlii, 55 sc. per præsidia urbium

Sepelire viii, 24 sepultumque Consentiæ, quod membrorum reliquum fuit; i. q. concrematum; sequuntur enim hæc: ossaque—ad hostes remissa: alias hæc duo non confusa esse, Cic.

docet de Legg. ii, 22 vid. Drak. ad h. l.

Sepire xliv, 39 cum munimentis ea sepissent: pro sepsissent

urbem ipsam sepiunt præsidiis ii, 10 operibus ingentibus septa urbs est v, 5 castraque tectis parietum pro muro septis xxv, 25

dextra montibus, læva Tiberi amne septus iv, 32 restituat legiones intra saltum, quo septæ fuerunt ix, 11

locum, qui nunc septus descendentibus inter duos lucos est, asylum aperit i, 8 i. q. septus obstat

postquam omnia pudore septa animadverterat iii, 44

Albana pubes inermis ab armatis septa i, 28 strage armorum septa est via xxxv, 30

Septemtrio a Macedonia objicitur xxxii, 13 pro vento ab aquilone distincto: cf. xxvi, 45 vid. Gronov. ad illum locum

Sequi i, 8 ab numero avium, quæ augurio regnum portenderant, eum secutum numerum putant; i. e. propter illum numerum totidem lictores sumsisse

omnia prospere evenisse sequentibus Deos, adversa spernentibus v, 51

consules eum annum secuti sunt ix, 30

dictatoris acies alienam (magistri equitum) pugnam sequetur, non partem maximam victoriæ trahet ix, 40

sequitur errorem alius error ix, 15

patrem sequuntur liberi iv, 4 i. e. jura et conditionem parentis habent, non matris

sequuntur bona deditionem domini ix, 1 res sequeretur victorem xxviii, 21 ager urbesque captæ Ætolos sequerentur xxxiii, 13

ut linguam, ut nomen secutos (Tarentinos) crederes xxxi, 7 i. e. propter linguam communem, nomenque commune a nobis defecerunt

dictator ad confluentes consedit in utriusque ripis amnis, qua sequi munimento poterat, vallo interposito iv, 17

et alii pari nobilitate adolescentes —in Macedonicas legiones consulem secuti sunt xliv, 1

evocati literis imperatoris — qui Romam, ad causam dicendam sequerentur xlv, 31

Sequius ii, 37 invitus, quod sequius sit, de meis civibus loquor; i. e. quod honestum non sit, turpe sit

Serenitas xlii, 62 modum imponere secundis rebus, nec nimis credere serenitati præsentis fortunæ, prudentis hominis et merito felicis esse

Sereno per diem totum solem rubrum fuisse xxxi, 12

Serere ii, 1 in aliena urbe cum Patribus serere certamina:—ex bellis bella serere xxi, 10 ab stationibus procursantes certamina serebant xxvii, 41

cujus (fati) lege immobiles rerum humanarum ordo seritur xxv, 6 i. e. nectitur

serere fabulam argumento vii, 2 i. e. construere fabulam continentem, perpetuam, cohærentem, unius quippe ejusdemque argumenti. Oppos. saturæ: vid. B. Patruum ad Cic. Or. pro Cœl. cap. 27

hæc occultis sermonibus ferunt vii, 39 cf. iii, 43 populares orationes serere x, 19

non sanguine humano, sed stirpe divina satum esse xxxviii, 58

Serius i, 4 seria ac jocos celebrare:— illum diem religiosum Carthaginiensibus ad agendum quicquam rei seriæ esse xxvi, 17 cf. xxiii, 7

Sermo xxxiv, 31 pro patriæ sermone brevitatis (Laco dicit)

ferte sermonibus, et multiplicate fama bella iv, 5

propter Macedonici maxime belli curam in sermonibus homines habebant, quos—consules—crearent xliv, 17

Serpere xxviii, 15 ne latius, inclinatis semel ad defectionem animis, serperet res, etc.

Servare xxxiv, 9 et servabant vigilias et circumibant:— qui negligenter, custodias servassent xxxiii, 4 ordinem laboris quietisque servarunt xxvi, 51

neque eum pro hoste, neque pro socio in præsentia habitum, libera custodia haud procul a castris placere in aliqua fida civitate servari per belli tempus xxiv, 45

Tarquinius diem quidem servavit i, 50 i. e. obiit, vel potius observavit. Sic alibi Livius

discriminaque rerum prope perditis rebus servabant v, 46

integerrimas vires militi servaret x, 28 i. q. reservabat

ut omnia integra ac libera Fabio servarentur x, 25

de cœlo servare i, 18 dicitur de auguribus proprie: vid. in Clav. Cic. de lege Ælia

Servator vi, 17 selibrisne farris gratiam servatori patriæ relatam

Deos servatores suos senatum appellasse xlv, 44

Servilis iii, 16 multi et varii timores: inter ceteros eminebat terror servilis: i. e. periculum quod civitati a servis timendum erat

Servire xxxiv, 50 ne ipsis quidem honestum esse, in liberata terra liberatores ejus servire

qui servitutem servissent xl, 18 cf. xlv, 25

Servitium ii, 23 ductum se a creditore, non in servitium, sed in ergastulum, etc. i. e. ad operas servorum ordinarias præstandas, atque etiam duriores, quæ pœnæ vim haberent

inopia servitiorum et pecore direpto xxviii, 11 Sic pluribus locis servi dicuntur: v. c. xxxii, 26 servitia regum superborum ii, 10

innumerabilem multitudinem liberorum capitum in eis fuisse locis, quæ nunc, vix seminario exiguo militum relicto, servitia R. ab solitudine vindicant vi, 12

Servitudo xxiv, 22 servitudinis indignitatisque homines expertos adversus notum malum irritatos esse

Servitus xxxvii, 60 captivorum R. atque Italici generis magnus numerus in servitute esse—dicebatur: i. q. servi esse dicebantur: cf. xxxiv, 50 it. xliii, 4 Nam de discrimine inter formas dicendi 'in servitute esse,' et 'servum esse,' Livius haud dubie non cogitavit. Id ICtis est relinquendum

Serus v, 60 sera spes; i. e. cujus sero venit exitus

mille milites, quia serum auxilium post prælium venerant iii, 5 cf. xxxi, 24

quia serum diei fuerat xxvi, 3 cf. vii, 8 in serum noctis convivium productum xxxiii, 48

Servus xxix, 29 octo millia liberorum servorumque capitum sunt capta

servum, servaque natum—regnum occupasse i, 47 cf. iv, 3

serva omnia et subjecta imperio xxxvii, 54 serva atque obnoxia xlii, 46

Græciæ urbes servæ ac vectigales xxxiv, 38 cf. xxv, 31

qui vestra necessaria suffragia pro voluntariis, et serva pro liberis faciat vi, 41

Seu—seu—et sibi respondent xxx, 1 sive timore ejus seu conscientia ix, 26

Si x, 3 si qua alia arte cognomen suum æquavit, tum maxime bellicis laudibus, etc.

si quando unquam ante alias sequente 'cum,' vel potius, uti Drak. legi vult, 'tum:' quod fere sequitur post 'si unquam' aut 'si quando unquam' xxxii, 5

ad Gonnum castra movet, si potiri oppido posset xlii, 67 pro tentaturus, an, etc. cf. xxix, 25 et alibi sæpe

de gloria vix dicere ausim, si nos et hostes haud secus quam fœminas—eludunt vii, 13 pro quoniam: cf. ib. cap. 31 it. xxx, 30

si non ad fastos admittimur iv, 3 pro etsi: cf. vii, 10 et 32 it. xxxviii, 57

Sic Numitori ad supplicium Remus deditur i, 5 pro ideo, ea—propter. Eodem modo 'ita' dicitur: vid. supra in h. v.

Sicubi loco cessum vii, 13 sicubi est certamen, scutis magis, quam gladiis, geritur res

Sicunde xxvi, 38 nec consul R. tentandis urbibus, sicunde spes aliqua se ostendisset, deerat

'Sicut' sine sequente 'ita' xxxiv, 9 Rom. aciem, sicut minoribus viribus, quam Massilienses, pari colebat fide: cf. ix, 17 ad quem locum vid. Drak. Contra sequ. sic v. c. xxviii, 28 Illi, sicut Campani Capuam—sic Rhegium habituri perpetuam sedem erant

Sidere xxvi, 45 quod per piscatores—nunc levibus cymbis, nunc, ubi eæ siderent, vadis pervagatos stagnum, compertum habebat, etc.

Significatio xxxi, 15 aut significationibus acclamationibusque multitudinis (eum erubescere) assentatione immodica pudorem onerantis

Signum ii, 20 dat signum, ut, quem suorum fugientem viderint, pro hoste habeant; i. q. imperat: cf. iv, 39

ferociter pro se quisque signum duces poscere vii, 32 signum pugnæ proposuit, ib. classicum apud eos

cecinit, signum ab iis peritum est xxviii, 27

signa canere jussit x, 19 signum aliis dari receptui, aliis cani jubentibus iv, 31

—extra vallum proferte xxii, 29

—ferri ac sequi armatos jubet x, 5

præ se ferri—jussit xxxiv, 15

ad ipsam urbem Romam signa ferri jussit xxvi, 13

cui signa primum intulerat ii, 53 cf. ix, 27

signis collatis xxxvii, 21 Fortasse legend. 'convulsis'

versis signis fuga effusa castra repetunt ix, 35

signi unius milites xxv, 23 i. e. manipili: cf. xxvii, 14 it. xxxiii, 1

inter signa et ordines recipere xxxiii, 9 i. q. in manipulorum et centuriarum intervalla:—signaque et ordines peditum atque equitum confundit ix, 27 non signa, non ordines, servent viii, 34 signa hostium turbare ix, 23 signa perturbata, tota impulsa acies xxiv, 16

infrequentia armatis signa egressa x, 20

segnius Hispanorum signa incedebant xxviii, 14

diversa signa statuit ix, 21 i. e. diversis locis præsidia imposuit

Macedones et maxime omnium frequentes ad signa fuerant, et diu ancipitem victoriæ spem fecerant xxxiii, 15

quid ante signa feroces prosiluissent vii, 8

agmenque fugientium ab signis cum præter mœnia eorum infrequentia conspecta signa essent, fusum, ac per agros trepida fuga palatum est vii, 8 Hic locus varie tentatus a Viris doctis nondum satis explicatus est. Maxima difficultas est in vocula 'eorum.' Neque enim adhuc indicari potuit, quo referretur. Omnia plana fiunt, si legatur 'Signinis.' Sic acutissime conjecit Reizius meus V. C. consentiente geographia et contextu flagitante. Signinorum mentio fit i, 56. ii, 21. viii, 3

signa ænea ad Cereris dedere xxvii, 6 his fornicibus signa aurata imposuit xxxiii, 15 sic, non, 'ærata:' vid. et in v. Statua

Silens xxxi, 28 silente agmine abiit

Silentium iii, 41 silentio Patrum fit decretum; i. e. silentibus Patribus, vel, concedentibus, dicitur enim 'silentium' de his, qui nihil suscipiunt, in suo quisque genere, nihil moliuntur. Sic xxxvii, 38 legantur hæc: biduum deinde silentium fuit, neutris transgredientibus amnem

armati cum silentio ad se convenirent vii, 35

nocte silentio diceret dictatorem viii, 23 cf. ix, 38

cum stupor silentiumque inde ceteros Patrum defixisset vi, 40

eo silentio clausa curia erat xliii, 14

præteritis silentio obliteratis xliii, 2

ad hæc Albana pubes—silentium tenet i, 29 Rom. pubes—velut orbitatis metu icta, mœstum aliquamdiu silentium obtinuit i, 16 si modo vera lectio

Silere xxvii, 10 ne nunc quidem, post tot secula sileantur fraudenturve laude sua

Sylvestris xliv, 6 saxorum ad manum sylvestrisque materiæ tantum esset, ut vel manus objici, turresque excitari potuerint

Similis iii, 40 similis precibus quam jurgio: i. e. similior

incendio similius, quam prœlio territum iv, 33 pro magis

qui non—Fescennino versu similem—jaciebant vii, 2 pro versui: illud melius

neque erat navali pugna similis xxviii, 30 nisi legatur cum aliis 'navali pugnæ'

fiunt omnia castris, quam urbi similiora iv, 31

Simplex xxxii, 33 simplicem suam orationem esse: i. e. quæ sine ambagibus rem urgeret

erat autem non admodum simplex habitus animorum inter Achæos xxxii, 19 i. e. variis difficultatibus impediti erant, ut, quomodo se expedirent, nescirent

Simpliciter xxxiv, 57 ignorare se, quidnam perplexi sua legatio haberet, cum simpliciter ad amicitiam petendam—venissent; i. q. cum non nisi ad, etc.

Simplum xxix, 15 negare, tantum militum effici posse: vix, si simplum ex formula imperetur, enixuros

Simul vi, 1 simul primum magistratu abiit; pro simul ac, simul ac primum:

quod adeo Ciceronianum est: v. c. Phil. iv, 1 it. Verr. i, 13 it. 52

simul instrui Sabini Rom. aciem videre iii, 62 pro simul ac: cf. iv, 31 it. viii, 32 vid. Intt. ad vi, 1

oculisque simul ac mente turbatum vii, 26

qui simul et onerarias caperet et tecta xxxii, 18 cf. xxvi, 43

ex quo asciti sumus simul in civitatem et Patres vi, 40 cf. ix, 8

tantum simul publico familiarique ictus luctu xxvii, 51

simul lassitudine procedente jam die, fame etiam deficere xxi, 54

ut cresceret simul et negligentia cum audacia hosti xxxi, 36

simul cum gloria rei gestæ viii, 31

velut Diis quoque simul cum patria relictis i, 31

decemviri simul his, quæ videbant, simul his, quæ acta Romæ audierunt perturbati iii, 50 pro partim—partim: cf. ib. cap. 68 it. xxxi, 46

Simulacrum v, 41 ad eos velut simulacra versi cum starent; i. e. statuas Deorum obversi

Herculis magnum simulacrum in Capitolio positum dedicatumque ix, 44 i. e. statua colossea

non inseram simulacrum viri copiosi, quæ dixerit, referendo xlv, 25

simulacra pugnarum picta xli, 28 navalis pugna xxvi, 51 cf. xxxviii, 26

Simulatio i, 56 juvenis longe alius ingenio, quam cujus simulationem induerat

Simultas xxvi, 27 sibi privatam simultatem cum Campanis nullam esse: cf. ix, 38

contrahere ad colloquium (Hasdrubalem et Scipionem) dirimendarum simultatium causa est conatus xxviii, 18

Sincerus xxx, 11 sincerum equestre prælium; i. e. merum, cum tantum equites pugnant

ne sincero gaudio frueretur xliv, 44 i. q. pleno, liquido

arma quia non sincera fide tradebant xxxix, 2

Sine ix, 5 se solos sine vulnere, sine ferro, sine acie victos, etc. vid. Drak. ad vii, 2

Sinere xxviii, 28 ne istuc Jupiter O. M. sirit

Singuli xlii, 4 diviserunt dena jugera in singulos, sociis nominis Latini terna: civium R. qui sunt intelligendi sub 'singulis,' nulla mentione ante facta

Sinister ix, 27 sinistris—repentino consilio Pœtelii consulis additæ vires; i. q. sinistro cornui, vel potius parti sinistræ; opponuntur enim 'dextræ parti'

Sinus vi, 15 cur, quod in sinu vestro est, excuti jubetis potius, quam ponatis

qui nihil agenti sibi de cœlo devolaturam in sinum victoriam censeat vii, 12

scorti in sinu consulis recubantis xxxix, 43

sinus Maliacus xxxvii, 6 pro terris adjacentibus

Sis pro si vis xxiii, 47

Sistere vi, 29 non prius se ab effuso cursu sistunt

integræ vires sistunt invehentem jam se Samnitem x, 14

non ita civitatem ægram esse, ut consuetis remediis sisti possit: dictatore opus esse reip. iii, 20 cf. ii, 29 it. cap. 44

se exercitumque suum gravi morbo affectari: nec sisti potuisse, ni eadem vis mali, aut gravior etiam, in hostes ingruisset xxix, 10 cf. xlv, 19

vixque concordia sisti videbatur posse: tantum superantibus aliis ac emergentibus malis, etc. iii, 16 vid. Gronov. ad iv, 12 qui et hanc formam ibi restituit, et primus recte explicavit

Sitella xxv, 3 sitellaque allata est, ut sortirentur, ubi Latini suffragium ferrent: nempe in hoc vas tabellæ conjiciebantur: cf. xli, 18

Sitis xxxix, 26 insolenter et immodice abuti Thessalos indulgentia populi R. velut ex diutina siti meram haurientes libertatem

Situs est, quemcumque eum dici jus fasque est i, 2 vid. Cic. de Legg. ii, 22 ubi hoc vocabulum, tanquam proprium, sæpius occurrit

Situs ix, 24 cum propter difficilem urbis situm nec oppugnandi satis certa ratio, iniretur, et aut tempore longinqua, aut præceps periculo victoria esset, etc. vid. Gronov. ad xxiii, 26

Sive sequente 'seu,' quod eo refertur x, 14

Soboles xxvi, 41 nomini Scipionum soboli imperatorum vestrorum, velut accisis recrescenti stirpibus

Socialis vii, 25 civili quippe standum exercitu esse, quando socialis cœtus

desereret: nisi cum Gronovio legatur 'fœdus'

unde sociali egregio exercitu—usi estis viii, 13

cum, qui hostes nunquam fuerint, ad amicitiam sociali fœdere inter se jungendam coëant xxxiv, 57 i. e. æquo, societatem, quæ proprie dicitur, opponiturque 'ditioni' ac 'fidei, in qua esse' populi subinde dicuntur

Societas v, 20 ejus doni societatem sensuras æqualiter omnium domos

Hernicis in societatem armorum assumtis ii, 22

Patara, caput gentis in societatem adjungenda xxxvii, 15

publicanus, omnibus malis artibus et reip. et societatibus infidus damnosusque xxv, 1

Socius xxix, 17 indignemini, bonis ac fidelibus sociis tam atroces injurias fieri. Propria sociorum epitheta, eaque in laude, sunt: cf. xlii, 6 ubi de rege sermo est

socios Græcorum populorum xlii, 60 i. q. populos Græcos

ut decemviros, qui decemviratum petissent, aut socii, aut hi maxime oppugnarent iii, 40 i. e. collegæ

socia nullius rei inter se (multitudo) xxvi, 16

sociis et amicis et alia comiter atque hospitaliter præstare Romanos—Rhodios non ita meritos eo bello, ut amicorum sociorum numero habendi sint xlv, 20

socii navales xxi, 49 remiges fuisse apparet ex cap. sq. init.

classici milites navalesque socii xxi, 61 socii navales milites facti xxvi, 17

cladis sociæ urbis xxxi, 24

Sol utrique parti obliquus erat xxii, 26

ab orto usque ad occidentem solem xxii, 7 vid. Oriens

Solatium xxv, 16 egregium solatium suæ morti inventurum—ad solatium æquatæ repulsæ x, 37

Solere xxxvi, 23 non laqueis, ut solet, (int. fieri) exceptos declinabant ictus, sed, etc. vid. assolere: non videtur legend. esse 'solent'

Solidus consulatus iv, 8 h. e. qui per integrum annum duravit

militia semestri solida stipendia accipere v, 4 h. e. quibus nihil detractum est, annuum

solido procedebat elephas in pontem xliv, 5

Soliferreum xxxiv, 14 emissis soliferreis falaricisque; h. e. e solido ferro jaculis

Solitudo v, 53 an malitia hanc solitudinem vestram, quam urbem hostium esse? vid. Intt. ad h. l.

Solitus iii, 38 solitum quicquam liberæ civitatis fieret

Solium xliv, 6 lavanti regi dicitur nuntiatum, hostes adesse, quo nuntio cum pavidus exiluisset ex solio, etc. Solium est vas aquarium, alias et labrum dictum

Solennis i, 14 inter cetera solennia manet bonis vendendis bona Porsenæ regis vendendi; h. e. inter ceteros ritus auctionum publicarum est etiam hic, ut, quod primum a præcone venale prædicatur, appelletur bona Porsenæ

solennis dies ineundis magistratibus iii, 36

solennia senatusconsulta ix, 8

solenni carmine ludicrum indici solet xxxiii, 32

statum jam ac prope solenne in singulos annos bellum timebatur iii, 15

solenne allatum ex Arcadia i, 5

solennis comprecatio xxix, 15

in solennibus verbis habet—quod bene ac feliciter, etc. xxxviii, 48

tradito servis publicis solenni familiæ ministerio i, 7

sacrificiis solennibus non dies magis stati, quam loca sunt v, 52 solennia ejus sacri ix, 29

solennium extis vesci i, 7 i. e. hostiarum in illis solennibus mactatarum

solenne notum i, 5 nisi cum Burmanno ad Virgil. E. v, 75 'votum' legi velis

et soli Fidei solenne instituit i, 21 pœnitet enim, quod antiquissimum solenne, et solum ab ipso, cui fit, institutum Deo, ab nobilissimis antistitibus ejus sacri ad servorum ministerium religiosus censor deduxisti ix, 34

occulta solennia sacrificia Jovi Elicio facta i, 31

Solicitare statum quietum civitatis xxi, 10 pacem xxxiv, 16

Solicitus xxviii, 19 soliciti vicem imperatoris milites: cf. cap. 43

cujus (fortunæ) ne quod præter-mitteret tempus, solicitus intentusque

erat, dum, etc. xxi, 53 cf. xxviii, 19

circumspectans solicitusque omnia xxi, 34

solicitus annus prodigiis x, 31 solicita nox fuit, jam invasurum castra Samnitem credentibus, ib. cap. 35

Solstitialis orbis i, 19 i. q. solaris:—tempus solstitiale xxxv, 49 i. e. media æstas, ubi quidem rara venatio; nam vetus et accurata Latinitas unum tantum solstitium habet

Solvere xxxi, 13 solvendo ære esse

primis tenebris solverat navem xlv, 6 i. q. deduxerat

tolerando paucos dies totam soluturos (Campanos) obsidionem xxvi, 7 cap. seq. est, liberare obsidionem: cf. xliv, 13

perinde ac reip. gerendæ, ac non solvendæ religione, gratia (dictator) creatus esset vii, 10 solvendum religione populum v, 23 cf. viii, 32 alias, exsolvere, liberare. Oppos. obligare: v. c. ix, 8

neglecta magis omnia et soluta invenere xxv, 29 cf. viii, 30

nuda corpora et soluta somno trucidantur v, 45

ab risu et soluto joco res avocabatur vii, 2 i. e. jocorum licentia

inter aurum accipiendum et spem pacis solutis animis vi, 11

Solum stabile xliv, 9 nudum xxvi, 30

solo patrio, terraque in qua geniti forent, pelli Romanos xxi, 53 vid. Sedes

solum vertere exilii causa iii, 13

solo æquare dictaturam et consulatus vi, 18 de abrogandis vel coërcendis hisce magistratibus

Solus x, 1 solos per se Æquos ad bellum coortos

Solute ac negligenter agentes xxiii, 37

Solutus ii, 3 erant in Rom. juventute adolescentes aliquot—quorum in regno libido solutior fuerat, etc.

Somnium ix, 9 nec fas fuit alium rerum exitum esse, quam ut illi, velut somnio lætiore quam quod mentes eorum capere possent, nequicquam eluderentur

Somnus v, 44 nisi vinctos somno—trucidandos tradidero: cf. viii, 6 it. ix, 30

Sonare xxix, 17 dies noctesque omnia passim mulierum puerorumque—ploratibus sonant

Sopire ix, 30 vino oneratos sopiunt

sopita maxime quies ix, 37 humerus sopitus (saxo) xlii, 15 sopitum subito ictu i, 41 vulnere ac nihil sentientem xlii, 16

Sordere iv, 25 adeo se suis etiam sordere; i. e. a suis contemni

Sordes xxix, 16 obsiti squalore et sordibus

Sordidatus iii, 47 Virginius sordidatus filiam suam obsoleta veste deducit

sordidati rei non miseritos candidam togam invito offerre xxvii, 33

Sordidus i, 48 ut in sordido adulterio (Lucretia) necata dicatur

Sors oraculi missa xxvi, 19 responsa sortium i, 56 vid. Vox:—sortes extenuatæ: vid. supra in h. v.

prædaque eorum, iniquissima sorte, qui pugnæ non interfuerunt, facta est xxxviii, 23

sorte quadam nutriendæ Græciæ datus xxxvi, 35

certa sorte xxxvi, 2 i. e facta sortitione, cum sua cuique provincia sorte obtigisset

cum—dejecta in id sors esset xxi, 42

Italiam et Africam in sortem conjici volebant xxx, 27 cf. xxviii, 38 it. xxx, 1

juri dicundo urbana sors xxii, 35 it. jure dicundo xlii, 28

urbana et peregrina, quæ duorum ante sors fuerat xxv, 3

ut suæ quisque provinciæ sortem tueretur x, 26

ut uni sors integra esset, quo senatus censuisset xlii, 28 quo senatus censuisset, sors evenit, ib. cap. 30

sorti Macedoniæ præcipuum datum, ib. cap. 31 i. e. provinciæ

cui ea provincia sorti evenit iv, 37 alii, 'sorte.' Sic ix, 31 Æmilio novum bellum Etruria sorte obvenit

ut cuique sors exciderat xxi, 42 i. q. exierat

Fabiæ, alienæ sortis victor bello ix, 42 i. e. in aliena provincia

quem animum in alienæ sortis exemplo paulo ante habuistis xxi, 42 de dimicatione gladiatorum

comitia ante sortis esse xxxvi, 6 i. q. muneris:—cujus sortis ea cura esset xxxix, 6 ut comitiis præesset, potissimum M. Duilio sorte evenit iii, 64 paulo post, sors comitiorum

cum sors prærogativæ Aniensi juniorum exisset xxiv, 7 i. e. cum ei

sorte hoc evenisset, ut prima rogaretur suffragium

nobis quoniam prima animi ingeniique negata sors est, secundam ad mediam teneamus xxii, 29 i. q. dos, indoles

natus in nullam bonorum sortem i, 34 i. e. partem hæreditatis

se—multiplici jam sorte exsoluta, mergentibus semper sortem usuris, obrutum fœnore esse vi, 14 de summa pecuniæ sub usuris datæ

sortem aliam ferte, de capite deducite, quod usuris pernumeratum est, ib. cap. 15

Sortiri xlii, 31 ut consules inter se provincias compararent, sortirenturve: cf. xxxviii, 35

Tectosagi mediterranea Asiæ sortiti sunt xxxviii, 16 i. e. habitanda acceperunt, sed sine sorte

Spargere xxxiii, 15 ita se in fugam passim sparserant, ut ab ipsis agrestibus errantes circumvenirentur

effusa flamma veluti sparsa pluribus locis xxx, 6

Spatium v, 5 vallum fossamque—per tantum spatii duxerunt

in promontorio, quod in aliquantum maris spatium extenditur xxix, 35

paulum sumeret spatii ad consultandum ab legatis xxiv, 22 cf. ii, 56

ut rem in posterum diem differret, et iræ suæ spatium et consilio tempus daret viii, 32

vix explicandi ordinis spatium Etruscis fuit ii, 46

mille ducentæ rogæ brevi spatio —missæ xxix, 36

militem—ne hyemis quidem spatio —arma deponentem v, 2

Species xliv, 6 primam speciem appropinquantis terroris sustinuisset. Drak. conjicit, 'prima specie adpropinquantis terrorem.' Sed nec hoc satis intelligi potest. Fortasse legend. 'vanam speciem.' Sustinere speciem terroris, recte dicitur. Apud ipsum Cic. Tuscul. ii, 25 hæc sunt, 'doloris speciem ferre non possunt'

justa belli species xl, 6 Opponitur simulacro belli: cf. cap. 9

justi ducis speciem nactus xxv, 1 (præfectus socium)

pauci equites R. (amissi) cruentæ maxime victoriæ speciem fecerunt xxxix, 31 i. e. fecerunt, ut cruenta videretur

a fallaci equitum specie agminibusque excepti sunt vii, 15

ab subornato ab se per fallaciam in tabellarii speciem xliv, 44

Cœlius, ut abstinet numero, ita ad immensum multitudinis speciem auget xxix, 25

tormentis quoque cum laceraretur, eo fuit habitu oris, ut, superante lætitia dolores, ridentis etiam speciem præbuerit xxi, 2

speciem, quam quæsierat, hosti fecit xxxvi, 10

navium longarum species, quæ nullæ erant, visæ xxiv, 44

semper aliquam fraudi speciem juris imponitis ix, 11

haud parva res sub titulo prima specie minime atroci ferebatur ii, 56

ultro mihi percussoris speciem induit xl, 12 per speciem comissationis occiderem; ib. cap. 13

per speciem tuendæ libertatis xlv, 31 cf. xxii, 25 dilata in speciem actione, re ipsa sublata iii, 9 cf. xxiv, 12 bellum in speciem causæ jactatum vi, 11

causas in speciem iræ adversus Romanos eas, quas ante dixi, habentem—re vera, etc. xxxvi, 6

per speciem celebrandarum cantu epularum causa invitant ix, 30 aut 'per speciem' aut 'causa' abundat; fortasse ex glossemate

ingentisque mali non suspicionem modo, sed apertam speciem obversari ante oculos ii, 59

species et umbræ insontis interemti eum diris agitarent xl, 56

species viri majoris, quam pro humano habitu, augustiorisque viii, 6 alias, 'humana specie amplior:' cf. xxiv, 10

unus veram speciem Romani senatus cepit ix, 17 i. e. veram dignitatem intellexit

ut speciem legationis adjiceret xxxii, 36 i. q. amplitudinem

galeæ cristatæ, quæ speciem magnitudini corporum adderent ix, 40 cf. x, 38

habitus gentium harum tum magnitudine corporum, tum specie terribilis erat xxii, 46

cujus triumpho longe maximam speciem captiva arma præbuere ix, 40

admiratus et universam speciem castrorum, et descripta suis quæque

partibus, tum tendentium ordine, tum itinerum intervallis xxxi, 24

literas ad nos cum muneris specie misit xli, 23 nempe quia ἐχθρῶν δῶρα ἄδωρα

vasa omnis generis usui magis, quam ornamento in speciem facta xli, 18 gemmati magna specie annuli i, 11

Specimen v, 26 ni fortuna imperatori R. simul et cognitæ rebus bellicis virtutis specimen, et maturam victoriam dedisset; i. q. speciminis edendi copiam fecisset: cf. xxviii, 35

Speciosus i, 23 si vera potius, quam dictu speciosa dicenda sunt

magis necessariam, quam speciosi ministerii procurationem intuentes iv, 8 paulo ante dicitur ea res operosa ac minime consularis: cf. ib. cap. 60

Spectaculum circi vii, 2 locum in circo ipsi—ad spectaculum datus ii, 31 vid. Forus

loca divisa Patribus equitibusque, ubi spectacula sibi quisque facerent i, 35 i. q. sedilia:—murmur repente populi tota spectacula pervasit xlv, 1.

longe maximum triumphi spectaculum fuit Cossus iv, 20 i. q. maxime conspicuus

neque vinctus per urbem R. triumphi spectaculum trahar xxvi, 13

ut hostium quoque magnificum spectaculum esset x, 40

ne priore quidem (bello) ulla profectio tanti spectaculi fuit xxix, 26

inter primores genus Fabium insigne spectaculo exemploque civibus erat ii, 46

vos omnibus—spectaculo abeuntes fuisse ii, 38

progredi præ turba occurrentium ad spectaculum non poterat xlv, 7 i. e. ut spectaretur

ad spectaculum scorti procacis xxxix, 43 i. e. ut scortum spectaret, quod spectare volverat

urbs (Corinthus) erat tunc præclara ante excidium: arx quoque et Isthmus præbuere spectaculum xlv, 28 i. q. visu digna erant

Spectare i, 9 res ad vim spectat:—gentem ad rebellionem spectare xxxiv, 56 plebes ad defectionem spectare xxiii, 6 ab scelere ad aliud mulier spectare scelus i, 47

alio ratus spectare Pythicam vocem i, 56

Massyli—in regionem Hispaniæ—spectant xxviii, 17

arx orientem spectat xxxvi, 38 cf. v, 5 sepulcrum dirutum prora spectat xxx, 25

deditionem spectare vi, 33 defectionem xxii, 22 ut quosdam spectantes jam arma Etruriæ populus metus Rom. nominis comprimeret x, 18 Italiam spectatum irent xxviii, 39

jam Africam magnamque Carthaginem, et in suum decus nomenque velut consummatam ejus belli gloriam spectabat xxviii, 17

Spectatissimus i, 57 id cuique spectatissimum sit, quod necopinato viri adventu occurrerit oculis

Spectator xxiv, 34 unicus spectator cœli siderumque (Archimedes)

Specula xxix, 23 speculis per promontoria omnia positis

Speculari ix, 36 speculatum se iturum professus, brevique omnia certa allaturum

ut per omne obsequium insinuaret se in quam maxime familiarem usum, ut elicere omnia arcana, specularique abditos ejus sensus posset xl, 21

ad visendum statum regionis ejus, speculandaque consilia Persei xlii, 17

Speculator xxviii, 2 speculatores transfugarum dicta affirmantes

Speculatorius xxx, 10 speculatoriæ naves; i. e. naves minores sine rostris. Etiam simpliciter 'speculatoriæ' dicuntur xxii, 19

Specus pervius x, 1 os specus—it. fauces, ib.

Sperare xxix, 39 ob hæc, quibus majora neque sperare, neque optare ab Diis immortalibus poteramus, gratias actum nos—Saguntinus senatus—misit

Spernere x, 40 ante doctrinam Deos spernentem natus:—conscientia spretorum Deorum xxi, 63

iis quoque (saxis injectis) spretis xxxi, 39 i. e. cum non timuissent

libertatem, quæ media est, nec spernere modice, nec habere sciunt xxiv, 25

Polybius haudquaquam spernendus auctor xxx, 45 i. q. magni faciendus. Imperite enim huic formæ hoc in loco vim minuendi tribuerunt, cum augeat potius, vehementer interdum: v. c. iv, 20 Jovem—Romu-

inique—haud spernendos falsi tituli testes; i. e. reverendos vel maxime:—præmia illa tempestate militiæ haudquaquam spernenda x, 30

Spes iv, 36 agri publici dividendi coloniarumque deducendarum ostentatæ spes
nec unquam nisi in certamine spes xl, 22 hic omnes spes opesque sunt ix, 4
adeo accensæ sunt spes ad pellendos Siciliâ Romanos xxiv, 35
magis tentata est triumphi spes, quam petita pertinaciter xxviii, 38
inde alia spes ab reo tentata est xxvi, 3
quantum spes spopondisset xlv, 19
spes ad irritum cadit ii, 6
levi aura spei objecta xliii, 39 vid. supra in Aura
divinæ humanæque spei pleni x, 40 i. e. ex Diis hominibusque
ut nullo bello veniretur ad exitum spei v, 12 cum plurimum in celando incepto ad effectum spei habuisset xxi, 57 parvaque certamina in summam totius profecerant spei iii, 61
eo plus in ea, quorum usu calleret, spei nactus xxxv, 26
si non ante abscedimus, quam spei nostræ finem captis Veiis imposuerimus v, 4
spem pro re ostentandam xxxiv, 12 i. e. quod in speciem fuit, uti cap. seq. Livius ipse dicit:—vultis pro virtute spes gerere x, 17
nullam alibi quam in semetipso cui quam relictam spem ix, 23
in Africam quoque spem extenderunt xxiv, 48
nequicquam eos perditam spem fovere xxii, 53 cf. ib. cap. 48
differre spem vii, 38 pro exitu spei:—præciderant spem pacis xlii, 50 spe omni reditus incisa ii, 15
ut quibus pro spe certum esset xl, 28
partim spe, partim metu, partim vi subegit xxx, 9
prætoriam ingentium spe oneratus xxix, 32
castelli oppugnandi spe—profectus xxi, 57
id quidem (bellum) spe omnium serius fuit ii, 3 in partem deteriorem pro metu: cf. xxi, 6
in spe Hannibali fuit defectio Tarentinorum xxv, 7
spe impetrari posse xxxiv, 24 absolute: cf. vi, 9 it. xxix, 20. xliv, 28

Spirare iii, 46 inquietum hominem et tribunatum etiam nunc spirantem, locum seditionis quærere
veluti flammas spirantium (boum) miraculo attoniti xxii, 17

Spiritus v, 43 spirito divino tactus
fracti simul cum corpore spiritus illi feroces i, 31 ingentis spiritus vir xxi, 1 idem in oratione (Appii) spiritus erat ii, 6 paulo post, accusatorio spiritu
filia Hieronis, inflata adhuc regiis animis ac muliebri spiritu xxiv, 22
quorum se vim ac spiritus et jam fregisse, et eo redactum esse, etc. xxvi, 24
spiritus dabat, quod nec ausus esset idem in se dictator, etc. vi, 18
et ita viris equisque abundabat, ut spiritus possent facere xxx, 11
cum spiritus plebes sumsisset iv, 54
cum jam spiritum includeret, nec reciprocare animum sineret xxi, 58

Splendere x, 24 ut faveat Q. Fabii gloriæ, quæ modo non sua contumelia splendeat
quem—aliena invidia splendentem vulgus et extrahere ad consulatum nitebatur xxii, 34

Spoliare corpus cæsi hostis vii, 26 Gallum cæsum torque spoliavit vi, 42
tunc Papirius redintegrata ira spoliari magistrum equitum ac virgas et secures expedire jussit:—eo infestius circumscindere et spoliare lictor viii, 32 cf. ii, 55

Spolium i, 10 spolia ducis hostium cæsi—regia arma—opima parta sunt spolia: cf. iv, 20 it. xxiii, 46
spoliaque ea honestiora victori hosti, quam ipsis arma fuisse x, 39 i. e. picta atque aurata scuta, cristas, tunicas candidas, etc.

Spondere ix, 9 ea demum sponsio esset, quam populi jussu spopondissemus: pacem spondere, ib.
hosti nihil spopondistis; civem neminem spondere pro vobis jussistis, ib.
spondebantque animis—id (bellum Punicum) quod instaret, P. Cornelium finiturum xxviii, 38 i. e. plane sibi aliisque persuadebant

Spongia pectori tegumentum ix, 40

Sponsio ix, 12 quo minus in civitatem obligatam sponsione commissa—reddant: vid. in Committere it. Spondere

non fœdere pax Caudina, sed per sponsionem facta est ix, 5 tam sponsiones, quam fœdera sancta esse, ib. cap. 9 Ceterum alii scriptores, nominatim Cicero, quanquam in rhetoricis libris, hanc sponsionem fœdus appellant

non indignitas rerum sponsionis vinculum levat ix, 9 vilia hæc capita luendæ sponsionis feramus, ib.

ut, si id factum negaret, ceteraque quæ objecisset, sponsione defenderet sese xxxix, 43

ponte x, 25 Romam ipse ad consultandum de bello rediit: sive ipse sponte sua—sive SCto accitus: altera 'ipse' abundat: fortasse, vitio librariorum, mera prioris est repetitio

Spretio xl, 5 ex composito sermones ad spretionem Romanorum trahebant: spretionem tentant corrigere in 'spem,' 'speciem,' 'mentionem' denique. Sed non sapit illud vocabulum corruptelam librariorum; et obvia sunt apud Livium alia ejusmodi duriora substantiva, v. c. Cretio, Contemtio, Ademtio

Squalor ii, 23 obsita erat squalore vestis, fœdior corporis habitus pallore ac macie peremti:—legati Locrensium obsiti squalore et sordibus xxix, 16

Stabilire xxxvi, 44 demittere in aquam remos ab utroque latere remiges stabiliendæ navis causa jussit

postquam res Capuæ stabilitas Romana disciplina, fama per socios vulgavit ix, 20 Oppos. ægris rebus discordia intestina

Stabilis pugna xxviii, 2 cf. xxxi, 35 acies xxx, 11 militum virtus vi, 30 vid. supra in v. Gradus

stabilis ad insistendum locus xliv, 5 stabile solum, ib. cap. 9

quanto minus quicquam in Africa Carthaginiensibus firmum ac stabile sit xxviii, 44

Stagnum i, 4 levibus stagnis effusus fluvius; h. e. ita ut lenia stagna efficeret, quibus servari alveus cum pueris posset: quapropter 'pius amnis' a poëtis vocatur

non inexplorata stagni vada xxvi, 48 medio stagno evadere ad mœnia, ib. cap. 45 pro per medium stagnum: cf. cap. 42

instructi armatique intra portam, ad stagnum ac mare versam xxxviii, 36

Stare xxxvii, 58 in Asia (non in Græcia) totius Asiæ steterunt vires, ab ultimi orientis partibus omnium gentium contractis auxiliis

stantes et ad ictus expositos—hastati invadunt ix, 35

cum in acie stare ac pugnare decuerat xxii, 60

nonum se annum jam velut in aciem adversus optimates stare vi, 39 cf. xxiv, 8

haud impari stetere acie xxvi, 44

diu pugna neutro inclinata stetit xxvii, 2

ita anceps dicitur certamen stetisse viii, 38

ibi aliquamdiu atrox pugna stetit xxix, 2

intentiores ad respectum castrorum—quam ad prælium starent ix, 27

neque circa urbem tota statio erat, nec ante hostium portus in salo stare poterant xxxvii, 16 stetit classis xlii, 28 naves stabant xxxvi, 20 classem in portu stare xxxvii, 11 Omnino de navali militia, pugnaque omnia prope dici, quæ de pedestri terrestrique dici solent, discere licet ex xxxvi, 44

pro virtute tua, fideque, qua una hoc bello resp. stetit iv, 40 i. e. conservata est

ad hoc nos—viribus nostris, milite R. stetimus xxviii, 44

regnum eorum novum fraterna stare concordia xlv, 19 stetit regnum puero tutela muliebri i, 3 stante incolumi urbe v, 53

hac arte in patria steti v, 45 i. q. salvus, incolumis fui

ut magistratus eorum — stantibus legatis (Romanorum) præfectos cohortium vocarent, etc. vii, 31 i. q. astantibus, præsentibus

magna ejus diei—fama est, etiam vero stanti x, 30 i. e. non nimis credulo

quin tu—si Deos esse censes, aut omnia irrita facis, aut pacto stas ix, 11

etsi prior fœdere staretur xxi, 19

fama rerum standum est vii, 6 i. e. in ea acquiescendum

nunc, quando verba vana ad id locorum fuerint, rebus standum esse ix, 45

quo satis certo auctore stetur viii, 40

quæ pars major erit, eo stabitur consilio vii, 35

quo minus legibus dictis staretur ix, 5

haud scio an magno detrimento certamen staturum fuerit iii, 60

nec Scipioni stare sententia poterat xxi, 29 cf. xxx, 4

postquam ipsi sententia stetit pergere ire, atque Italiam petere xxi, 30

non per milites stetisse, ne vincerent iii, 61 i. e. non culpa militum victoriam amissam: cf. ii, 31. viii, 2. ix, 14

stabat cum eo senatus majestas viii, 34 cf. xliv, 14

adeo non fortuna modo, sed ratio etiam cum barbaris stabat v, 38

Statarius xxii, 18 campestrem hostem, gravemque armis statariumque pugnæ genere facile elusit

Statio segnis xxvii, 48 h. e. in qua fortitudinis nulla occasio est, quia nullus in eam impetus fit

diurnæ stationes ac nocturnæ vigiliæ ix, 24

in stationem se prope perpetuam infestæ regionis, non in agros mitti rebantur x, 21

locum idoneum stativis delegit: ubi cum stationibus quieti tempus tererent vii, 26

qui (Horatius Cocles) positus forte in statione pontis ii, 10

ab ira inter conditiones pacis interfectæ stationis xxiv, 30

consul — cum vidisset — stationes infrequentes relictas vii, 37

Pythagoram cum auxiliaribus et equitatu stationem agere pro vallo jussit xxxv, 29 dum—specularentur moremque simul noscerent stationum vigiliarumque xxx, 4

stationem navium infestam hosti facere xxxi, 17 cf. x, 2 it. xxviii, 6

et visa interdiu classis erat, nec sine causa electam ante urbem stationem apparebat xxviii, 36 cf. xxxi, 23

Stativus xliv, 40 pro castris stativum erat præsidium; i. q. statio: cf. xli, 1

stativa ponere xxxi, 33 quietis stativis manserunt xxxix, 30 stativa conjuncta classi xxix, 34

Statua xl, 34 statuamque auratam, quæ prima omnium in Italia statua aurata est, patri Glabrioni posuit. Gronov. legi vult 'statuta:'—statua ejus indicio est Præneste in foro statuta xxiii, 19

legatorum—statuæ positæ sunt iv, 17

Statuere i, 13 equus Curtium in vado statuit

quia et locum haud facilem ad circumveniendum cepit, et diversa statuit signa ix, 21

his, ut assiduæ templi (Vestæ) antistites essent, stipendium de publico statuit i, 20

statutus est comitiis dies xxiv, 27

Antiatibus dati ab senatu ad jura statuenda ipsius coloniæ patroni ix, 20

ut statuisse non pugnare consules cognitum est ii, 45

Status xxvii, 25 ut hi ludi in perpetuum in statam diem voverentur

sacrificiis non dies magis stati, quam loca sunt, in quibus fiant v, 52

fretum ipsum Euripi—temporibus statis reciprocat xxviii, 6 quod velut statum Favoniis tempus esset xxxvii, 23

Status xxi, 10 quietæ civitatis status: pro quietus. Sic viii, 18 turbatæ urbis status

quo statu res sit xxii, 22 quo statu esset resp. ib. cap. 24 res vestræ in quo statu sunt iii, 68 vid. Locus

si eodem resp. staret xxx, 2

in hoc statu regum erant res xxxiii, 41

commonitosque, in quo statu rerum accepisset eos, et in quo relinqueret, dimisit xxxiv, 51

quo in statu provincia esset xxxv, 8

nullius civitatis statum fortunatiorem beatioremve fore xxiv, 28

cum—universa Græcia—egregie statu suo gauderet xxxiv, 22

equestrem procellam excitemus oportet, si turbare ac statu movere volumus xxx, 18 pro gradu: forma sumta e re gladiatoria

quod dimovendis statu suo sacris religionem facere posset ix, 29

Sternere xxvii, 47 fessique aliquot somno ac vigiliis sternunt corpora passim

sternite omnia ferro xxiv, 38 strati cæde hostes iv, 29 tot. Rom. acies

fusas stratasque esse xxiii, 42 cf. ix, 37 it. x, 41
collecta humi pila, quæ strata inter duas acies jacebant x, 29
Stimulus ii, 54 agrariæ legis tribuniciis stimulis plebs furebat
acriores quippe æris alieni stimulos esse vi, 11
hæc non hostili modo odio, sed amoris etiam stimulis, amatam apud æmulum cernens, cum dixisset xxx, 14
Stipare xlii, 39 magnus comitatus fuit regius, cum amicorum, tum satellitum turba stipante
Stipendiarius viii, 8 postquam stipendiarii facti sunt: de militibus, qui stipendia mererent; nam antea milites gratuitam operam navabant reip.
civitates—stipendiarias nobis ac vectigales esse xxxi, 31 de discrimine inter stipendiarias; h. e. tributarias civitate ac vectigales: vid. Clav. Cic. in v. Stipendiarius
Stipendium iii, 68 cum stipendia nobis consulibus—faciebatis: improprie pro militare; nam illis temporibus stipendia militi nondum solvebantur
ubi—nec pecunia, quæ daretur in stipendium esset xxvii, 9 stipendium militi præstare xxviii, 34
militia semestri solidum stipendium accipere v, 4 it. cap. 5 finitum stipendiorum tempus xxiv, 18
stipendia pedestria facere vii, 13 multa stipendia habere xxxi, 8 i. e. meruisse, multos annos interfuisse militiæ:—plurimorum stipendiorum milites xxix, 1 cf. xxvi, 28
causas stipendiis missorum cognoscebant xliii, 15 sc. emeritis: quod excidisse putat Gronov.
quæstores ab auguribus pontificibusque, quod stipendium per bellum non contulissent, petebant xxxiii, 42 pro tributo
stipendium, collatum a populo in publicum, quod ejus solutum antea non esset, solveretur xxxix, 7 locus ambiguus; nam neque de stipendio militari, neque de tributo civili accipi commode potest
Stips v, 25 nihil de collatione—stipis verius, quam decumæ: respicitur ad stipem Deorum; i. e. voluntariæ potius collationis ac tenuis, ut in facilis, quam legitimæ: vid. Gronov. de Sestert. iv, 11 it. Cuper. Obs. iii, 4
ut populus per eos ludos stipem Apollini, quantam commodum esset, conferret xxv, 12
Stirps it. stirpis in casu recto, et stirpes; sic in bonis codd. Livii reperito: vid. Drak. ad ix, 34 differt autem a 'genere,' uti pars a toto; quemadmodum 'fere familia' et 'gens:' nondum exoleta stirpe gentis xxxvii, 8 quanquam hic ad indolem conditorum gentis fortasse respectum est
in execrationem capitis familiæque et stirpis x, 38
ut ad tertiam stirpem possessio ejus (regnum) descenderit xxxiii, 21 i. e. ad nepotes
florere (Persea) juventute (exercitu) quam stirpem longa pax ediderit xlii, 11
velut ab stirpibus lætius feraciusque renatæ urbis vi, 1
virorum omne genus in aliqua insula, conjuratione muliebri, ab stirpe sublatum esse xxxiv, 2 a stirpe extincta est gens ix, 34 cf. xxxiv, 2 cum stirpe extincti: ib. cap. 29
Stolide xxv, 19 id non promissum magis stolide, quam stolide creditum est
Stolidus xxviii, 21 major usu armorum et astu facile stolidas vires minoris superavit,—ut stolidam fiduciam hosti augeret xxxiv, 46
Strages xl, 2 multis sacris profanisque locis (tempestas) stragem fecit
per arma, per viros late stragem dedere viii, 30 strage armorum septa est via xxxv, 30
ita effuso agmine per stragem corporum armorumque evasere ii, 59 cf. ix, 40
tantoque majorem stragem edere, quam inter hostes (elephanti) ediderant xxvii, 14
raptum ex ipsa ruinæ strage congestis saxis xlii, 63
ruinæ similem stragem eques, quacumque pervaserat, dedit iv, 33
impetu facto strage ac ruina fudere Gallos v, 43
Strepere xxv, 25 cum omnia terrore ac tumultu streperent
strepunt aures clamoribus plorantium sociorum, sæpius nos, quam Deorum invocantium opem xxii, 14
Strepitus xxxix, 15 vino, strepitibus, clamoribusque nocturnis attoniti
Strictus xxii, 51 quos stricta matutino

frigore excitaverant vulnera; i. e. contracta; alias arte 'stringi' vulnera dicuntur; h. e. alligari, deligari
strictis rubis vixere xxiii, 30 i. e. foliis inde strictis
Strigosus xxvii, 47 strigosiores equi; i. q. macilenti
Struere ii, 41 consulem periculosas libertati opes struere
cum Galli structis ante se scutis conferti starent—pila in testudinem hostium conjecta x, 29
Strues xxiii, 5 pontibus ac molibus ex humanorum corporum strue faciendis
Studium i, 18 quem (Pythagoram)—juvenum æmulantium studia coëtus habuisse constat; i. e. sapientiam divinam atque humanam
nec peditum virtuti equites, aut legatorum studia ducibus cedunt ix, 40
coërceri tamen ab effuso studio nequiit xxxix, 32 Claudius cos. fratrem in petendo consulatu plus justo adjuvans:— magnis contentionibus tribunorum quoque plebei, qui aut contra consulem, aut pro studio ejus pugnabant, comitia aliquoties turbata, ib.
Stupefacere v, 39 stupefecit privatos luctus publicus pavor; i. e. sensum eorum ademit, oppressit:—nisi metus mœrorem obstupefaceret xxv, 38
Stupere viii, 35 stupentes tribunos, et suam jam vicem magis anxios, quam ejus, cui auxilium, ab se petebatur, liberavit onere consensus populi R.
stupente ita seditione, cum vivere —Scipionem certi auctores afferrent xxviii, 25
capti et stupentes animi vi, 36 pro animis, quæ est etiam lectio quorumdam codicum: vid. Drak. ad h. l.
stupentibus miraculo rei, unde novum in Bruto ingenium i, 59
cum se velut stupentibus metu intulissent Romanis ii, 30
turba favore et admiratione stupens ii, 49 expectatione viii, 14
Stupor vi, 40 cum stupor silentiumque inde ceteros Patrum defixisset
stupor omnium animos ac velut torpor quidam insolitus membra tenet ix, 2
Suadere xlv, 21 ne quis prius intercederet legi, quam privatis suadendi dissuadendique legem potestas facta esset

Sub hæc dicta vii, 31
is (Horatius) quibusdam piacularibus sacrificiis factis—velut sub jugum misit juvenem i, 26
sub tempus pueros venatum ablegavit i, 35 appropinquante tempore comitiorum
sub Rom. mœnia bellum transferatur i, 53 missi sub muros ad colloquium xliv, 45
id vos sub legis superbissimæ vincula conjicitis iv, 4
sub assidua militia fuerat xlii, 52 sub hoc sacramento sex et triginta annos militavi xxxv, 19
sub terra, ut mos est, necata fuerat xxii, 17 de virgine Vestali: alii, 'sub terram'
erant autem sub eo (ejus imperio) præter Cibyram et Syleum, etc. xxxviii, 14
mansuros se sub armis ix, 37 i. q. in armis:—experirique sub his (armis) membrorum agilitatem xliv, 34
sub corona veniere ix, 42 comitibusque eorum sub hasta venditis xxiii, 38
sub furca cæsum medio egerat circo ii, 36
ubi primum sub jactu teli fuerant xliii, 9
ne sub ictu superstantium in rupibus piratarum essent xxxvii, 27
et jam lucescebat, omniaque sub oculis erant iv, 28
sub Albano monte i, 3 sub Ciminii montis radicibus jacens ora ix, 37
sub terra vivi demissi sunt in locum saxo conseptum xxii, 57 in locum sub terra; i. e. subterraneum. Ita auctore Dukero hæc verba sunt accipienda; nam lectio 'sub terram' codicum auctoritate destituitur
Subdere calcaria equo ii, 20 cf. iv, 19 it. xxii, 6
irritatis militum animis subdere ignem ac materiam seditioni viii, 32
Subducere vii, 34 spatium consuli dedit ad subducendum agmen in locum æquiorem; i. q. deducendum
eam (cataractam) funibus subducunt in tantum altitudinis, ut subire recti possent xxvii, 28
cohortes aliquot subductas e dextro cornu xxvii, 48
ut hæ duæ turmæ ostenderentur;

dein subducerentur, ubi equitatus hostium castris procucurrissent xl, 30 i. e. pedem referre juberentur

furto eos (obsides) subduxistis ix, 11

classe, quæ Corcyræ subducta erat xxxi, 22 Oppos. deducere, h. e. solvere naves ex portu in altum: cf. xxiii, 28 it. xxix, 1

Subesse i, 41 tanquam spes subesset

suberat et altera inferior submissa fastigio planicies xxvii, 18

Subigere naves ad castellum xxvi, 7 i. e. remigando agere, vel adigere

subigere in deditionem xxviii, 43 ad deditionem vi, 2

spe—metu—vi subigere xxx, 9 vexari et subigi multo acrius v, 2

Tarquiniensem metu subegerat frumentum præbere ix, 41 subactus injuria xlv, 8 se invitos, quicquam —dicturos, sed imperio subigi i, 22 i. q. cogi

Subjicere colli ædes ii, 7 i. e. sub ipsum collem ponere; ad radices collis

in valle inferiore pedibus pæne hostium aciem subjecit xxxviii, 46

subjecta late planicies ix, 35

qui nunc corporibus suis subjectis undique cinxerit collem vii, 35 subjectis redundat; sed respicitur ad collem, cui, quæ vicina sunt, subjecta dicuntur

subjicere pontifici sacerdotium ii, 2 i. e. sacerdotem eo inferiorem facere, et ejus potestati subjicere: cf. x, 8

vectigalemque provinciam securibus et facibus subjecerunt xxxi, 29 i. q. potestati, imperio; et sic eod. cap. Livius dixit

subjicere legem invidiæ iv, 59 i. e. invidiosam et odiosam reddere:—crimini subjecti vi, 21

has mihi spes subjicit fortuna populi R. xxxviii, 44 pro dat, injicit: —a quibusdam senatoribus subjectum est xxix, 15 i. q. monitum, additum est

subjectus nobis ad omnes ictus vii, 34 quod euntes ad ancipites utrimque ictus subjectos habebant Romanos xxvi, 46

tristi servitio subjectæ (civitates) xxvi, 49

subjectus a circumstantibus in equum vi, 24 i. q. sublevatus atque impositus: cf. iii, 37 it. xxxi, 37

tectis ignes subjicere xxxi, 17

fundum in Veienti, caput patrimonii, subjecit præconi vi, 14 i. e. hastæ, ibique voci præconis, quem nostri auctionatorem dicunt

Subinde pro interea iv, 44 med.—pro deinde iii, 58 it. viii, 27

Subire xxii, 4 ubi maxime montes Cortonenses Trasimenos subit

classem subire flumine adverso jussit x, 2

inde excursiones in vicem fieri, et, cum pulsos indignatio accenderet, plures subire xxx, 11 i. e. procedere aggredi ad pugnandum

primæ legioni tertia subiit, et apud hostes integri a fessis pugnam accepere xxvii, 2

ad vallum subeunt ix, 37 ad urbem subire xxxi, 45

in adversum Romani subiere i, 12 cf. ii, 31 subire in adversos montes xli, 18

Subitarius exercitus iii, 30 legiones subitariæ tumultus causa scriptæ xxxi, 2 cf. xl, 26

subitarii milites iii, 4 cf. iv, 17 protinus subitarios milites scriberent xli, 18

Subitus i, 41 si tua, re subita, consilia torpent:—ad subita rerum ix, 43

relicto magistro equitum ab subita belli ministeria iv, 27 cf. vi, 32 it. xxv, 15

Sublegere xxiii, 23 et ita in demortuorum locum sublecturum, ut ordo ordini, non homo homini prælatus videretur: de lectione senatus

Sublevare v, 47 ubi quid iniqui esset, alterni innisi, sublevantesque in vicem et trahentes alii alios, prout postularet locus; tanto silentio in summum evasere, etc. cf. xxviii, 20

Sublimis i, 16 etsi satis credebant Patribus, qui proximi steterant, sublimem raptum procella

eos ipsos, quos cernant, legatos non pennis sublime elatos Alpes transgressos xxi, 30 i. e. in sublime: possis conjicere 'sublimes'

Sublustris v, 47 nocte sublustri

Submissus xliv, 9 stantibus primis, secundis submissioribus—postremis genu nisis

Submittere vi, 6 Latinorumque populos juventutem submisisse ad id bellum: privato consilio:—submissis centurionibus xlv, 34 i. q. clanculum missis: subsidia identidem submissa e castris xxvi, 44

sibique destinatum in animo esse, Camillo submittere imperium vi, 6 i. e. tradere in manu

submittendo in privatum fastigium, quo minus conspectus, eo solatior erat xvii, 31

obnoxios submiserant animos vi, 34

submissis fascibus in concionem escendit ii, 7

cum veniret in curiam, submisisse se et osculo limen curiæ contigisse xlv, 44 i. e. projecisse se in terram :—submittentemque se ad pedes sustulit: ib. cap. 7 mitiori censu occurrit eadem forma iii, 70

submissa quædam et quæ planis vallibus adiri possent xxiv, 34

ne ut ex consueta quidem asperitate orationis—aliquid leniret atque submitteret ii, 61 oratio submissa et infracta xxxviii, 14

Submovere ii, 59 ut victor jam a vallo submoveretur hostis :—procul a terra classis submota iv, 8

submotis legatis vii, 30 i. e. secedere jussis

repente strepitus ante curiam lictorum submoventium auditur viii, 33

submoto incedere xxviii, 27 i. e. in submoto, ubi submoti sunt homines. Sic ipse Livius xxv, 8

Submotor xlv, 29 assuetis regio imperio tamen novum formam terribilem præbuit tribunal, submotor aditus, præco, etc. i. e. qui submovendo viam et aditus fuit

Subniti iv, 42 ubi subnisus et fidens innocentiæ animus esset

qui Hannibalem subnisum victoria Cannensi ab Nola repulisset xxv, 41 non videbo Appium et Fulvium victoria insolenti subnixos xxvi, 13 Bastarnas—subnisos Thracum accolarum—auxiliis xli, 19 vid. Clav. Cic. in h. v.

Subolescere xxix, 3 illis Romanam plebem, illis Latium juventutem præbuisse : majorem semper freqnentioremque pro tot cæsis exercitibus subolescentem

Subornare xxxviii, 43 subornati criminibus ; i. e. ut crimina deferrent

Subrectus vii, 10 mucrone subrecto

hastas subrecta cuspide in terra fixas viii, 8 nisi legend. ex auctoritate pleorumque codicum 'suberectas'

Subrogare ii, 7 quia nec collegam subrogaverat in locum Bruti—comitia consulis subrogandi iii, 19 subrogare magistratus xxv, 41 cf. x, 11. xxiii, 24. xxxiv, 54. xxxv, 6. xxxix, 39

Subruere v, 21 subrutus cuniculo mœnibus :—muri pars ariete incusso subruta xxxi, 46

nostram ipsorum libertatem subrui et tentari patimur xli, 23

Subscribere odiis accusationibusque Hannibalis xxxiii, 47 i. q. adjuvare

subscripsit orationi ejus consul x, 22

Subsellia iii, 64 injecta contentione, Duilius, consules ad subsellia accitos cum interrogasset, etc.

Subsequi xxvii, 31 jussis subsequi peditibus : pro sequi : alii, se 'subsequi :' quod non est necessarium

tribuni quoque, inclinatam rem in preces, subsecuti, orare dictatorem insistunt viii, 35 si ducis consilia favor subsecutus militum foret : ib. cap. 26

Subsidiarii ix, 32 subsidiariis modo relictis, vix quod satis esset ad castrorum præsidium

Subsidium ix, 27 reservare ad longioris pugnæ casus subsidia :—jaculatores fugerunt inter subsidia ad secundam aciem xxi, 46

fidissimum annonæ subsidium (Siciliæ) xxvii, 5 subsidium fortunæ xxiii, 32 i. e. quo confugere in adversa fortuna licet

Subsistere feras i, 5 pro sistere, conficere

Romanum nec acies subsistere ullæ, nec castra, nec urbes poterant ix, 31 i. q. sustinere : e Græco ὑφίστασθαι

qui in iis locis de Hasdrubalis exercitu substiterat xxxi, 10 i. e. manserat

Hasdrubalis transitus in Italiam vix Hannibali atque ejus armis subsistentem xxvii, 7 pro obsistentem, existentem

Substituere xxix, 1 trecentis Siculis Romani equites substituti

ceperat jam ante Numidam ex fama rerum gestarum admiratio viri (Scipionis) substitueratque animo speciem quoque corporis amplam ac magnificam xxviii, 35 i. e. finxerat sibi, animoque conceperat, præceperat

M. Fulvium et Cn. Manlium

biennium jam, alterum in Europa, alterum in Asia, velut pro Philippo atque Antiocho, substitutos regnare xxxviii, 42
Substratus: vid. Superincubare
Substructio—in Capitolio xxxviii, 28 cf. vi, 4
Subter xxxiv, 20 equo citato subter murum hostium ad cohortes advehitur; i. q. prope murum
Subterfugere xxxi, 10 quæ (coloniæ) ingentem illam tempestatem Punici belli subterfugissent
Subterlabi xxx, 25 navis celeritate subterlabens; i. q. eripiens se, subducens
Subtexere xxxvii, 48 subtexit deinde fabulæ huic, legatos, etc.
Subtrahere x, 14 hastatos primæ legionis subtrahere ex acie
prope sacrilegium ratus sum, Cosso spoliorum suorum Cæsarem, ipsius templi auctorem subtrahere testem iv, 20
subtrahente se quoque, ut credidisse potius temere, quam finxisse, rem talem videri posset xxviii, 25 i. e. negante se auctorem rei
cui judicio cum mors subtraxit vi, 1
Subtus Macedones cuniculis oppugnabant xxxvi, 25
Subvectio xliv, 8 cujus (frumenti) tarda subvectio erat
Subvehere ix, 15 per quas (vias) commeatus ex Samnio subvehebantur: cf. ib. cap. 43 it. xxvi, 20
Paulus—regia nave—adverso Tiberi ad urbem est subvectus xlv, 35 cf. xxiv, 30
Subvenire xxv, 31 quod (frumentum) ni tam in tempore subvenisset, victoribus victisque pariter perniciosa fames instabat
Subvexus xxv, 36 omnia fastigio leni subvexa: de collibus minus altis, præruptis
Succedere ii, 45 successum nolle alicui; i. e. nolle, ut succedat ei res prospere
et successisset fraudi, ni, etc. xxxviii, 25 si successisset cœptis xxv, 37 cf. xl, 11
cum multa, succedentes temere mœnibus, Rom. milites acciperent vulnera, neque satis inceptis succederet, etc. xxiv, 19
ubicumque iniquo successum erat loco ix, 31 cf. ix, 14 it. x, 34
levis armatura—præoccupatum inferiore loco succedens tumulum xxii, 26
eques in pugnam succedit ix, 27
succedere ad montes i, 27 ad hostium latebras x, 14 ad stationes hostium xxx, 8
nec prius inclinata res est, quam secunda acies R. ad prima signa integri fessis successerunt ix, 32
quo majori gloriæ rerum domi forisque gestarum succedere se cernebant iv, 11 i. e. quo major esset gloria eorum, quibus succederent
male gestis rebus alterius successum est ix, 18
vix quidem ulli bono moderatoque regi facilis erat favor apud Syracusanos, succedenti tantæ caritati Hieronis xxiv, 5
ut—in paternas succederet opes xxxi, 3
Succendere xlv, 33 ipse imperator face subdita (spolia) succendit:—succensus rogus xxviii, 23
Succensere xxii, 29 aliud jurgandi succensendique tempus erit: cf. vii, 13
Succidere xxii, 51 succisus feminibus poplitibusque: — succidere crura equis xlii, 59 nervos xliv, 28 extremas arborum succisarum impellunt xxiii, 24
Succlamare xxi, 18 sub hanc vocem, haud minus ferociter, daret utrum velut succlamatum est: cf. vi, 40
hæc Virginio vociferanti succlamabat multitudo iii, 50 cf. xxvi, 22
Succlamatio xl, 36 succlamationibus apud concionantem imperatorem significent, quid sentiant: cf. xxviii, 26 it. xlii, 28
Succrescere x, 13 et se gloriæ seniorum succrevisse, et ad suam gloriam consurgentes alios lætum aspicere; i. e. paulatim eandem gloriam se consecutum. Soboles proprie parentibus succrescere dicitur
Succumbere iii, 59 neque erat dubium quin, turbato reip. statu, tempori succubuissent; i. e. nimis cessissent
Sudare xxii, 1 scuta duo sanguine sudasse: cf. xxvii, 4 alii, 'sanguinem:' minus recte
Sudes xl, 9 quem sudibus te inspectante prope occiderunt: nisi legend. 'rudibus'
Sufficere iii, 61 eos, excursionibus sufficiendo—assuefecerat sibi potius fidere, etc. i. q. submittendo
Fulvium in locum ejus consulem

suffectum ix, 44 sacerdotes mortui aliquot suffectique xxvii, 6 cf. xxv, 2 it. xxix, 38

Sufficere x, 25 non suffecturum ducem unum et exercitum unum:—quoad sufficere remiges potuerunt xxxvi, 45

multis rebus lætus annus vix ad solatium unius mali, pestilentiæ—suffecit x, 47

terra ingentio humore egens vix ad perennes suffecit amnes iv, 30 ad patiendum sufficere xxix, 17

Suffodere xlii, 59 nunc succidere crura equis, nunc ilia suffodere

Suffragari xxviii, 38 non suffragandi modo, sed etiam spectandi causa P. Scipionis

Suffragatio iv, 44 nec potestas, nec suffragatio horum valuit, quin—eos nobilitate præferrent; i. q. commendatio

Suffragium iv, 49 dare suffragium populo: aliis, in suffragium mittere

donec per omnes suffragium iret xxv, 37

res est militaris suffragii xxii, 14 Sic etiam 'militaria comitia' commemorantur, ut supra posuimus

populi esse, non senatus jus, suffragium impartiri quibus velit xxxviii, 36

suffragia—serva pro liberis faciat vi, 41

paucis suffragio populi relictis locis ix, 30

jussi deinde inire suffragium xxvi, 18 ante Drakenborchium 'edebatur: jussi deinde inire confusum suffragium:' quod cum nihili esset, recte expunctum est. Crever. autem ex editione Campani pro 'confusum' legi vult 'confestim'

Suffugere xxiv, 46 imber, ab nocte media coortus, custodes vigilesque, dilapsos a stationibus suffugere in tecta coegit

Suggerere ii, 8 Bruto statim Horatium (consulem) suggerunt:—ut quidam annales, velut funesti, nihil præter nomina consulum suggerant iv, 20 cf. ix, 44

Suggestum viii, 14 rostrisque earum suggestum in foro extructum adornari placuit

Sugillare iv, 35 primis annis sugillatos, repulsos, risui Patribus fuisse

Sugillatio xliii, 14 id prætoribus—non sine sugillatione consulum, mandatum est; i. q. ignominia, contumelia

Sumere in publicum salis vendendi arbitrium ii, 9 i. e. ærario vindicare, permittere. Est enim cum Gronovio haud dubie legendum, 'in publicum omne sumtum:' eamque emendationem recte in textum recepit Cel. Stroth. Mihi quidem, per necessitatem integrum retinendi textum Drakenborchianum, idem facere non licebat

rem nullam, nisi necessariam ad victum sumendo ii, 32 interdiu cibi quietisque sumeret tempus xxxii, 11 velut tacitis induciis utrimque quiete sumta ii, 64

si — patrum vestrosque antiquos mores vultis pro his novis sumere iii, 68 i. q. resumere

duellum, quod cum Antiocho rege sumi populus jussit xxxvi, 2 bellum cum Veientibus—sumtum i, 42 cf. xxxviii, 19 ab Æquis arma sumta ii, 48

quod illis defuit interdiu (ferrum) convivæ fratris noctu sumserunt xl, 10

præcipuo certamine animi adversus eum sumto xxxvii, 10

tribunos, tantum licentiæ novem annis, quibus regnant, sumsisse vi, 40

Furius, ferox cum ætate et ingenio, tum multitudinis, ex incertissimo sumentis animos, spe inflatus vi, 23 cum spiritus plebes sumsisset iv, 54

quod magistratus—nobilitas sibi sumsisset vii, 1

spatium ad vehicula comportanda a consulibus sumsissent ii, 4 i. e. petiissent

Summa rei Græcorum viii, 26 Samnitium x, 39

quia ibi summam rerum bellique verti cernebant xxx, 3 summæ rerum prosperum eventum xxi, 29

summa rerum iii, 5 i. q. exercitus cum castris. Sic i, 36 dicitur de bello rite h. e. nonnisi auspicato, incipiendo

principes senatus relationem consulis de summa rerum laudare viii, 14 cum, quid victis esset faciendum, quæreretur

summa belli iii, 61 summa belli moles xxix, 4 ad summam universi belli pertinere xxxii, 17

consilium habenti regi de summa

xlii, 62 recte Drak. existimat omissum esse 'belli'

parvaque certamina in summam totius profecerant spei iii, 61 pro eventu totius belli, victoria : cf. xxxi, 37

equitibus et summæ partis ejus Meno præerat xlii, 58 summa curæ omnis xxvi, 12 de Capua obsessa

eo loco caput rerum summamque imperii fore v, 54

summa reip. nonnullis in locis, v. c. xxxviii, 50 ante Drakenborchium legebatur; sed ab eodem 'summa respublica' ubique reposita est, secuto Gronovii rationes, qui hanc formam bene explicavit et asseruit pluribus locis: vid. Ipsum ad l. c. Ceterum ad sensum nihil interest, et 'summa reip.' quoque bene dicitur, occurritque sæpe apud Cic.

Marcellus suarum copiarum summam exposuit xxiii, 25

argenti pondo ad summam sestertii decies in ærarium intulit xlv, 4

in principio summæ totius xxi, 1 i. e. historiæ, operis

Summatim regionis, quæ intranda erat, naturam ac nomina principum in populis accepere ix, 36

Summus xxxiii, 45 summum reip. tempus; i. e. cum omnis reip. salus periclitatur: vid. Gronov. ad xxxviii, 50

summa optimatium voluntate x, 18 summa ratione acta xliv, 47 summa religio xxxix, 18

nihil magnopere ad summam rem pertinere xxxvi, 34 i. e. ad id, quod in re præcipuum est, ad caput rei:—summa res populi R. xxxiii, 45

de summa rep. consultatum xxvi, 10 i. e. hujusmodi re, unde salus universæ reip. penderet

uno aut summum altero prælio, etc. xxi, 35 pro ad summum: cf. xxxi, 42 it. xxxiii, 5 vid. Gronov. ad superiorem locum

Sumtus xxxii, 27 sumtus, quos in cultum prætorum socii facere soliti erant, circumcisi aut sublati

Super quam quod xxii, 3 i. q. præterquam: cf. xxvii, 20

domos super se ipsos concremaverunt xxi, 13 i. e. domos et insuper se ipsos, etc.

super Demetriadem xxxi, 46 i. q. contra, e regione

super (juxta) Numicium flumen i, 2

quid tam integri esse in corpore loci—quid super sanguinis, qui dari pro rep. posset iv, 58

præter terram Atticam super Sunium, navigans xxviii, 8

consule exercituque—amisso, non vulnus super vulnus, sed multiplex clades—amissi nuntiabantur xxii, 54

Superabilis xxv, 23 altitudinem muri—vel mediocribus scalis superabilem

Superare munitiones v, 8 i. q. transcendere. Sic xxxviii, 5 superato brachio

superavit promontorium xxxi, 23 navigando; i. q. prætervectus

cum improvidi effuso cursu insidias circa ipsum iter locatus superassent ii, 50 i. e. præterissent

quam (necessitatem) ne Dii quidem superant ix, 4 i. q. mutare possunt

Marcellus censor, sorte superato Quintio, lustrum condidit xxxviii, 36

non solum enim nihil ex raptis in diem commeatibus superabat, sed ne, unde raperet, quidem quicquam reliqui erat xxii, 40 cf. cap. 49 it v, 38. ix, 32

numero militum aliquantum Mexetulus superabat xxix, 30 i. q. superior erat

quid igitur superat, quod purgemus xlv, 24 i. e. superest, restat:—velut cum otium superat iii, 17

aliquot horis die superante xxix, 7 cf. cap. 24

Superbe ix, 14 non hæc furculas, nec Caudium, nec saltos invios esse, ubi errorem fraus superbe vicisset

Superbus xxxi, 29 jura superba reddere:—superba pax ix, 12 superba mutatio vestis ix, 18

superbæ aures xxxiv, 5 i. e. quæ precibus locum relinquere nolunt

Supercilium xxvii, 18 infimo stantem (levem armaturam) supercilio; i. q. tumulo; e Polybio, qui habet ὀφρὺς

supercilio haud procul distantis tumuli xxxiv, 29 i. e. fastigio; nisi vero supercilium tumuli pro ipso tumulo dictum est

Superesse ix, 38 quæ superfuit cædi multitudo: cf. v, 39

quod superest tempus gerendis rebus xxi, 4 i. e. post res gestas reliquum est

nihil, quod humanis superesset malis, relinquebant v, 40

sibi neque opes deesse, animum etiam superesse xxvii, 10 cf. i, 6 it. ii, 42

ut neque hostibus quicquam relinqueretur, et sibi ac suis omnia superessent xxvi, 48

Superfigere xlii, 60 superfixa capita hostium portantes: aut intelligendum, aut addendum 'hastis' vel 'contis'

Superfundere xlv, 9 superfudit deinde (Alexander M.) se in Asiam

superfundenti se lætitiæ vix temperatum est v, 7

superfuso Tiberi circus irrigatus vii, 3

Superjacere x, 30 magna ejus diei—fama est, etiam vero stanti: sed superjecere quidam augendo fidem

Superimponere xxi, 1 stipendio etiam superimposito. Drak. legit 'insuper imposito'

Superincidere ii, 10 superincidentia tela: —utique Cannensi prælio non prius pugna abstiterit, quam prope exsanguis ruina superincidentium virorum, equorum, armorumque sit oppressus

Superincubare xxii, 51 substratus Numida mortuo superincubanti Romano vivus

Superinsternere xxx, 10 tabulasque superinstravit, ut pervium ordinem faceret

Superior sum et æquitate rei et vestra confessione xxxiv, 31

Superne i, 25 male sustinenti arma gladium superne jugulo defigit: cf. xxiv, 39

Superponere i, 34 levasse humano superpositum capiti decus

Supersedere vi, 1 rebus divinis supersederi jussum:—quia tributo ac delectu supersessum vii, 27 frustra certare supersedit vi, 1

Superstare xxxvii, 27 ne sub ictu superstantium rupibus piratarum essent: cf. vii, 24 it. x, 28

Supersternere x, 29 corpus—obrutum superstratis Gallorum cumulis

Superstes ii, 7 se superstitem gloriæ suæ ad crimen atque invidiam superesse

Superstitio x, 39 dum hostes operati superstitionibus, concilia secreta agunt

Superstitiosus vi, 5 in civitate plena religionum, tum etiam ab recenti clade superstitiosis principibus; ut renovarentur auspicia, res ad interregnum rediit

Supervacaneus x, 24 cui autem dubium esse, ubi unum bellum sit asperum ac difficile, cum id alteri extra sortem mandetur, quin alter consul pro supervacaneo atque inutili habeatur: cf. xlv, 37

Supervacuus ii, 37 auctor magis, ut fit, quam res, ad præcavendum vel ex supervacuo movit

Supervadere xxxi, 38 cum omnes—protinus inde supervadentem munimenta victorem hostem fugerent: cf. xxxii, 24

Supervehi xlii, 48 præter oram Italiæ supervectus Calabriæ promontorium in Ionio mari: alias, superare, prætervehi, etc.

Supervenire xxxiv, 28 tandem signa legionum supervenerunt: pro subvenerunt

molientibus ab terra naves supervenit xxviii, 7 cf. xxx, 25

Supinus xxx, 10 ex rostratis Pœni vana pleraque, utpote supino jactu, tela in superiorem locum mittebant

supina valle præcipites egistis vii, 24 i. e. adverso monte subire ad vos ausos deturbastis: vid. Gesner. ad Plin. Paneg. cap. 30. it. B. Patruum ad Suet. Ner. cap. 13. cf. iv, 46 it. vi, 24

Suppeditare vi, 22 suppeditat multitudo; i. e. suppetit, abundat:—nec his paucis victus suppeditat xxii, 39 cf. xxvi, 45 it. xxx, 25

Supplementum scribere xxv, 3 Fabius supplementum ab Roma adduxit ix, 33 legiones—supplemento explevit i, 30

novisque cohortibus in supplementum adductis ix, 24 cf. cap. 43

Supplicare iii, 7 jussi cum conjugibus ac liberis supplicatum ire, pacemque exposcere Deum: cf. cap. vi, 3 it. xxvii, 23

Supplicatio iii, 63 maligne senatus in unum diem supplicationes—decrevit: populus injussu et altero die frequens iit supplicatum: et hæc vaga popularisque supplicatio studiis prope celebratior fuit: cf. xli, 13

supplicatio pro collegio decemvirorum imperata fuit in omnibus compitis xxxviii, 36 ergo supplicationes non intemplis tantum, uti Crever. putabat, celebratæ: cf. xxvii, 23

gratulationes supplicationesque

xxxiv, 7 supplicationem obsecrationemque habendam xlii, 20 synonymice dicta

supplicationibus habitis jam et obsecratione facta circa omnia pulvinaria xxxi, 8 nec h. l. differunt supplicationes ab obsecrationibus; factæ enim utræque in principio bellorum ad placandos Deos

Supplicium iii, 18 de captivis, ut quisque liber aut servus esset, suæ fortunæ a quoque sumtum supplicium est

ne ad extremum finem supplicii tenderat viii, 32 supplicium miserabile, ib. cap. 35 perfusumque ultimi supplicii metu, multa dicta, dimisit ix, 16

duces insatiabilis supplicii ix, 14 i. e. cædendi cupiditatis:—ne desperata venia hostes cæcos in supplicia eorum ageret, ib.

quibus precibus suppliciisque Deos possent placare xxii, 57 i. q. supplicationibus, ut et nonnulli legunt: cf. xxvii, 1 it. cap. 50 Quanquam intelligi etiam sacrificia in illo loco possunt

Supportare xliv, 18 unde (commeatus) terrestri itinere, unde navibus supportarentur

Suppositus iii, 44 puellam domi suæ natam, furtoque inde in domum Virginii translatam, suppositam ei esse

Supprimere xxxi, 18 obstupefactus eo furore rex, suppressit impetum militum: et, triduum se ad moriendum Abydenis, dare dixit: cf. vii, 24 suppressæ naves xxii, 19

Supra belli metum id quoque accesserat ii, 18 i. q. super, præter

Suprascandere i, 32 cum fines suprascandit

Surdus xxiv, 32 surdæ ad hæc omnia aures concitatæ multitudinis erant

leges rem surdam et inexorabilem esse i, 58

Surrogare: vid. Subrogare

Suscipere prodigia i, 20 i. e. digna judicare, quorum ratio habeatur, et quæ expientur, procurentur: cf. xliii, 13

suscipere sacra i, 7 i. q. recipere, inducere: cf. v, 52 Apud ipsum Cic. est, 'religionem suscipere:' Verr. iv, 16

num alibi, quam in Capitolio pulvinar suscipi potest v, 52 i. e. parari, institui

Suspectus viii, 17 Samnium turbari novis consiliis suspectum erat

Suspendere i, 26 infelici arbori reste suspendito

suspenso furculis ab hostibus muro xxxviii, 7 i. e. cum hostes muro subruto supposuissent furcas, ne collaberetur

tot populos inter spem metumque suspensos animi habetis viii, 13

qui (socii) dubii suspensique ex fortuna fidei, etc. xliv, 18

quod animos ex tam levibus fortunæ momentis suspensos gererent iv, 32

suspensi de statu alterius ix, 43 in suspensa civitate ad exspectationem novi belli xlii, 19

metuque mutuo suspensa erant omnia ii, 32 suspensis rebus vi, 15

aquila suspensis demissa leniter alis i, 34

Suspicio xxv, 7 in suspicione Romanis fuit defectio Tarentinorum

suspicio, vitio orationis an rei, haud sane purgata xxviii, 42

ne invitum (se) parere suspicionem (patri) faceret xl, 21

Suspiritus xxx, 15 cum crebro suspiritu et gemitu—aliquantum temporis consumsisset

Sustentare xxxiv, 13 nec, nisi in tempore subventum foret, ultra sustentaturi fuerint: absolute dictum

eo (frumento) sustentata est plebs ii, 34

Sustinere xxxi, 24 sustinuit signa; et considere—jussit

vix arma membraque sustinentes pugnare xxiii, 45 male sustinenti arma i, 25 sustinere se a lapsu xxi, 35

seu famam, seu vim hostium non sustinuisse xxvi, 3 ne majestatem nominis Alexandri sustinere non potuerit populus R. ix, 18

aliud priori simile miraculum eos sustinuit v, 39 i. e. procedere vetuit

plebem sustinendo rem ab seditionibus continuere iii, 65 i. q. morando, trahendo

sustineri ira non potuit ii, 19 neque aut corpora animis, aut animos spe sustinebant xxii, 2

maligne omnia præbentibus suis meretriculæ munificentia sustinebatur xxxix, 9 i. q. alebatur

Suus vii, 8 eventum suum in aliena virtute ponere

suo proprio prælio hostem excipere iii, 70 suum terrorem intulit eques

vi, 12 sui belli decus ix, 48 i. e. belli a se, non ab altero consule, gerendi

ex ferocibus universis singulos metu suo quemque obedientes fecit vi, 4 cum sibi quisque metueret

sua invidia opportunus i, 54 i. e. quam quis jam sustinet, quam suis jam factis, sua jam fortuna, non alienis contraxit criminibus

suam occasionem petere ex aliorum incommodo iv, 58 neque occasioni tuæ desis, neque suam occasionem hosti des xxii, 39

iniquo suo tempore v, 51 opperiri tempora sua i, 56 si Ardeates sua tempora expectare velint iv, 7 suo maxime tempore et alieno hostibus xlii, 43

instructa (acies)—suo stare loco ix, 37 eam quoque (viam) clausam suo obice—inveniunt ix, 2 æstu suo Locros trajecit xxiii, 40

in aliena victoria suam prædam faciunt xxxii, 14 suaque habere jussit xxxii, 21 ut, quod sui quisque cognosset, prehenderet xxix, 21

suis quemque stimulis movere xxxv, 12 i. e. argumentis cuique aptis, accommodatis

quia tum primum suo nomine, nullo Punico exercitu aut duce, ad arma ierant

Synedri xlv, 32 senatores, quos synedros vocant, legendos

T.

Tabella xliii, 16 censores extemplo in atrium Libertatis ascenderunt: et, ibi signatis tabellis publicis, clausoque tabulario, et dimissis servis publicis, etc.

laureatas tabellas (victoriæ nuntias) populo ostendit xlv, 1 paulo ante dicuntur 'laureatæ literæ'

Tabernaculum xxii, 42 fugam hostium adeo trepidam, ut, tabernaculis stantibus, castra reliquerint

tabernaculum regium xxiv, 40 cf. xxviii, 14

quod—parum recte tabernaculum cepisset iv, 7 pro 'recte' H. Valesius malebat 'rite.' Enimvero sic et Cic. de Divinat. ii, 35 'tabernaculum parum recte capitur' sc. a consule comitia habituro, et in tabernaculo extra urbem auspicaturo; cum quidem in tota re ille aliquid facit contra disciplinam auguralem: vid. apud eundem Cic. ib. i, 17

Tabes xxi, 36 per fluentem tabem liquescentis nivis ingredi; i. q. tabum, humor fœdus et lutulentus e nive liquefacta

per cumulos corporum armorumque et tabem sanguinis—sequentes hostem xxx, 34

postremo velut tabem venisse ad corpus ii, 23 de ære alieno absumente paulatim rem familiarem:—in urbe insidentem tabem crescentis indies fœnoris pati vii, 38 cujus lentæ velut tabis senio victa utriusque pertinacia populi est vii, 22

Tabidus xxi, 36 in levi tantum glacie tabidaque nive volutabantur; i. q. tabescens

Tabula ix, 46 tabulam posuisse et jurasse, se scriptum non facturam: int. librum e tabulis ceratis, quem scriba apparens magistratui gestabat, ut in eum referret, si quid ille scribi jussisset

ut illa—ex illis tabulis cerave recitata sunt i, 24

ut prima inter primos nomina sua vellent in tabulis publicis esse xxvi, 36

lex de tabulis novis xxxii, 38 de remissione æris alieni, vel universi, vel ex parte, propter quam aliter scribi tabulæ acceptorum et expensorum debebant

Tabularium: vid. Tabella

Tabulatum multiplex xxxii, 17 turris quinque tabulatorum xxviii, 6

Tacere ix, 6 tacere indolem illam Romanam, ablatosque cum armis animos, etc. i. e. se non exserere

quod cum ab antiquis tacitum prætermissumque sit vi, 12

Tacite habere id patique statuerat xlii, 16 cf. v, 27

Tacitus i, 54 tacitis ambagibus patuit res; i. e. facto, quo significaretur, quid fieri vellet

tacitum signum xxxix, 30 per tesseram scriptam datum:— consilium xxxii, 20 non, ubi nihil orationum habitum fuit, sed, a quo nihil certi constitutum est:—agmen ix, 21 alibi, silens, silentio abire; i. e. clanculum, noctu: cf. viii, 32

si mori tacitum oportet xl, 9 i. e. non auditum, non defensum

eam contumeliam tacitus tulit xxxv,

19 non patientibus tacitum tribunis vii, 1

ne id quidem ab Turno tulisse tacitum ferunt i, 50 vid. Ferre

tacitæ induciæ: vid. Induciæ

Talis v, 2 hæc talia que vociferantes, etc. al. 'aliaque:' utrumque auctoritatibus nititur: vid. Drak. ad illum locum

Tam ii, 26 quandoquidem non facile loquor, inquit, Quirites, quam, quod locutus sum, præsto: alii legunt, 'non tam facile;' sed præter necessitatem. Solet enim illud 'tam' tali modo omitti

Tamen i, 12 tenuere tamen arcem Sabini: pro utique certe: neque enim est, quo referatur vulgari significatione sumtum. Livius vult dicere, non una est de modo captæ urbis traditio; quicquid sit, utique Sabini, quocumque modo factum sit, arcem tenuere

nuces tamen fusæ ab Rom. castris —cratibus excipiebantur xxiii, 19 indicat illud 'tamen,' omissum esse prius membrum periodi concessivæ, v. c. licet intentissimam curam Pœni adhibuerint; tamen, etc. Sic et xlv, 29 assuetis (licet) regio imperio, tamen novum formam terribilem præbuit tribunal: vid. Clav. Cic. in h. v.

etsi levata usura erat; (tamen) sorte ipsa obruebantur inopes vii, 19 Sic 'tamen' desideratur, prægressis licet, quanquam, quamvis, aliis: cf. xxxviii, 9 vid. Intt. ad xxii, 20

consul equo advectus suos quidem a fuga revocavit; ipse—missile trajectus cecidit xli, 18 pro ipse tamen —missili, etc.

'tamen' post parenthesin positum pro igitur, ergo, veruntamen, etc. i, 12

Tanquam xl, 9 ita me audias, precor, tanquam si, voce et comploratione nocturna excitus, mihi quiritanti intervenisses: vid. Drak. ad xlv, 23

Tandem iii, 68 quid tandem privatæ res vestræ quo statu sunt? plani uti Græcorum ποτὲ positum: cf. iv, 3

Tangere xxii, 46 aliquot homines de cœlo tacti exanimatique fuerunt

spiritu divino tactus v, 22 it. cap. 40 tactis sacris jurejurando adactum (Hannibalem) xxi, 1

tetigerat animum memoria nepotum i, 5

nunquam rei ullius alieniore tempore mentionem factam in senatu quam, inter tam suspensos sociorum animos id tactum, quod insuper sollicitaret eos xxiii, 22

Tantum non ad portas et murum bellum esse xxv, 15 pro propemodum: cf. xxxiv, 40 vid. Drak. ad iv, 2

Tantus furor illo tempore gentem Ætolorum, tantusque magistratus eorum cepit xxxix, 33 in ratione reddenda efficacius dicitur omissa particula 'enim,' sine exclamatione. Similiter xxii, 27 in tantum suam felicitatem virtutemque enituisse: vid. Gronov. ad xxxvii, 57

qui inducias (in) tantum temporis petant xxxvi, 35

per quæ populus R. ad tantum fastigii venerit xliv, 1 alias, 'ad id fastigii:' quia in fastigio non magnitudo, sed altitudo intelligitur

cum tantum belli circumstaret tyrannum xxxiv, 27

tantumque inde pavoris Faliscis injectum est v, 26

tantum, quod extaret aqua xxii, 2 vid. Gronov. ad xxxiii, 5

tanto in majore, quam paulo ante, etc. ii, 20

non tanta spe, scalis capi urbem posse, quam, ut — fessis laxaretur labor vi, 9

non tantum gaudii ab recepti metu attulerunt, quam averterunt famam xxxviii, 51

quantum augebatur militum numerus; tanto majore pecunia — opus esset v, 10 quanto jure potentior intercessio erat, tantum vinceretur vi, 38

Taurus: vid. Agrestis

Tectum xxvi, 10 inter convalles tectaque hostorum et sepulcra, aut cavas undique vias:—castraque tectis parietum pro muro septa xxv, 25 si modo sanus locus

Tegere i, 53 qui a patrum crudelibus atque impiis suppliciis tegere liberos sciant

Mago cum equitatu, tectus collibus ad tegendas insidias oppositis subsistit xxv, 15

nebula matutina texerat inceptum xl, 2

Tegumen iv, 39 quod tegumen modo omnis exercitus fuerat: de equitibus: cf. i, 20

Tegumentum ix, 19 Romano scutum majus corpori tegumentum, etc.—

spongia pectori tegumentum: ib. cap. 40 mutando nunc vestem, nunc tegumenta capitis xxii, 1

Telum dicitur de omnibus instrumentis, quibus vis infertur. Nam i, 40 manifeste 'securis' et 'telum' synonymice posita sunt. Porro xxxviii, 29 pro funda dictum est:—saxa quoque et sudes xxxiv, 15 cf. xxxi, 34

agrestibus telis, falcibus gæsisque binis armati ix, 36

tela et armatos tenere arcem ix, 24

nec jam tela habebant præter gladios xxxviii, 21 telis uti opponitur τῷ terga dare xxxi, 35 cf. ix, 37

clamore tantum missilibusque telis et primo pugnæ impetu ferox vi, 13 nunc tela, nunc saxa ingerere ix, 35

necessitate, quæ ultimum ac maximum telum est, superiores estis iv, 27 nullum eo telum ad vincendum homini—acrius datum est xxi, 44 de animi destinatione, obstinato proposito

detractatio militiæ telum acerrimum adversus Patres iii, 69

qua lege tribuniciis rogationibus telum acerrimum datum est iii, 55 cf. vi, 35

si tribunicia vis tribunicio auxilio repelli nequeat, aliud telum Patres inventuros esse v, 29

Temerare xxvi, 13 aræ, foci, Deum delubra, sepulcra majorum temerata ac violata

Temerarius xxv, 37 consilium temerarium magis, quam audax

Temere vii, 2 Fescennino versu similem, incompositum temere ac rudem alternis jaciebant: nisi vero, 'compositum temere,' non improbante Drak.

quicquid sit, haud temere esse rentur i, 59

Temeritas xxii, 38 temeritatem, præterquam quod stulta sit, infelicem etiam ad id locorum fuisse

Temperans xxvi, 22 principes graviores temperantioresque a cupidine imperii

Temperantia et continentia libidinum xxx, 14 Sic Cic. de Or. ii, 60 dicacitatis temperantiam dixit

Temperare xxxix, 10 ab his sacris se temperaturum:—ut vix parentes ab liberis temperaverint xxxii, 22

ab oppugnatione urbium temperatum vii, 20 urbibus oppugnandis temperatum est x, 12 cf. i, 29

negant se manibus temperaturos violaturosque sacrosanctam potestatem iv, 3 cf. ii, 23

ratus, timore deterritos temperaturos proditionibus præsidiorum Siculos xxiv, 29

suopte ingenio temperatum animum virtutibus fuisse i, 18

Temperatio ix, 46 ut Maximi cognomen, quod tot victoriis non pepererat, hac ordinum temperatione pareret

Tempestas cum grandine ac tonitribus cœlo dejecta ii, 62 cum magnis procellis coorta xxxix, 46 in terra continente

postquam non cessere (tribuni pl.) nec publicæ tempestati, nec suæ invidiæ iv, 55 i. q. periculum e bello

haud ignari, quanta invidiæ immineret tempestas iii, 38

accessisse etiam novam tempestatem regno tumultus Gallici xlv, 19 cf. xxxi, 10

qui—multis ante tempestatibus ea tenuerat loca i, 5 cf. ix, 29

Tempestivus iv, 59 additum deinde omnium maxime tempestivo principum in multitudinem munere, ut stipendium miles de publico acciperet: cf. v, 12 tempestiva oratio

aggressus tempestivis temporibus rem prope prolapsam restituit xlv, 19

Templum ii, 1 sub tutela inviolati templi, etc. de asylo

ut Jovis templum—monumentum regni—relinqueret—et ut libera a ceteris religionibus area esset—exaugurare fana sacellaque statuit i, 55

occupant tribuni templum ii, 56 i. e. tribunal:—rostraque id templum appellatum (suggestum) viii, 14 cf. iii, 17 it. viii, 35 templum magistratus xxiii, 10

templo egressus xli, 15 pro curia: cf. i, 30. xxxvii, 52. xxxix, 5

de templo descendit i, 18 de augure ex edito loco, ubi definierat regionem, intra quam auspicium fieri deberet, descendente. Nam is locus, ea regio 'templum' proprie dicitur, idque 'capi,' cum definitur ab augure: cujus rei situs l. c. describitur: vid. Tabernaculum

Tempus v, 7 longi temporis opus: de

historia, quæ longi temporis res gestas complectitur :—tempora harum rerum vi, 12 i. e. res his temporibus gestæ : alias 'tempora' pro ipsis rebus dicuntur

constantiores nos tempus diesque facit xxii, 39 quem tempus deteriorem in dies et locus alienus faceret vii, 12

tempore tuo pugnasti xxxviii, 45 i. q. opportuno tibi : vid. Suus

et tempore improvisa ex montibus signa, etc. x, 14 i. e. in tempore, opportune : vid. Intt. ad h. l.

tempus est, etiam majora conari vi, 18 cf. xxi, 54 it. xxx, 4 tempus exsurgendi ex insidiis et aggredi hostem xxvii, 41

tempus comitiorum appetebat xxv, 2

cum inter omne tempus (sc. supplicii) pater vultusque et os ejus spectaculo esset ii, 5

forte quadam utili ad tempus iii, 64 pro ad id tempus : cf. xxxi, 24 eodem modo 'sub tempus' dicitur i, 35

tempus autumnale xxv, 26

Temulentus ex convivio xli, 4 per quam (Indiam) temulento agmine comissabundus incessit ix, 17

Tenax xxxix, 25 ut equum tenacem, non parentem, frenis asperioribus castigandum esse

pondere tenacior navis xxviii, 30

Tendere iv, 8 et tribuni—ne in parvis quoque rebus incommode adversarentur, haud sane tetendere

summa vi ut tenderent xxxii, 32 i. e. perficere conarentur si pertinacius tendent v, 9

si adversus consensum amplissimi ordinis ultra tendant iv, 26 cf. v, 9

dum evadere tendunt x, 1 quo tenderent cursum xxiii, 34

tendendo ad sua quisque consilia iv, 31

in adversum ventum nequicquam tendere xl, 4 tendebant in diversum sententiæ xxxvi, 10

supinas tendens manus iii, 50

in prætorio tetenderunt Albius et Atrius, etc. xxviii, 27 i. e. eo usi sunt, tanquam suo tentorio : cf. xxv, 6

Tenere xxx, 35 tenente omnia equitatu ; i. e. non deserente, sed urgente : cf. xxviii, 43

tenuere ad Mendia xxxi, 45 i. q. ibi constitere :—hi—tenuere dextrum cornu i, 27

tenuit imber continens per totam noctem xxiii, 44 i. e. duravit : cf. ii, 2 vid. Duker. ad iv, 7

nondum hæc, quæ nunc tenet seculum, negligentia Deum venerat iii, 20

tenet consultatio xxxiii, 22 tenuit eum consultatio xxxv, 42 i. e. morata est, impedivit in agendo : cf. iii, 26. xxvii, 5. xxxv, 42

pace obnoxia tenere populum vi, 28 i. q. in potestate habere

cum cerneret metu tenendos, quos fides non tenuisset vii, 25

virtute regnum tenere iv, 2 i. e. obtinere :—Diique et homines Romani tenuerint Capitolium v, 51 pro retinuerint

proconsules, sicut priore anno tenuissent, obtinere eas provincias jusserunt xxix, 13

tenere vestigia xxix, 32 tenuit ales captam semel sedem vii, 26

tenet nomen i, 17 i. e. in usu est, obtinet :—fama tenet i, 18 vid. Fama

nox æquato timore neutros pugnam incipientes ad lucem tenuit xxii, 17 cf. xxv, 20

sinum tenuisse xxxii, 15 regionem tenere xxx, 25 cf. xxii, 22 i. e. eo pervenire :—montes—Sabini petebant et pauci tenuere i, 37

et quædam religio tenet, quæ illi prudentissimi viri publice suscipienda censuerint, ea pro dignis habere, quæ in meos annales referam xliii, 13 i. q. impedit, vetat : itaque pro 'dignis' recte legi vult Drak. cum Crevierio 'indignis'

ne quid ferretur ad populum Patres tenuere iii, 29 i. e. eo rem deduxerunt, perfecere, ut ne, etc. cf. iv, 30 it. xxiv, 19

magno certamine cum prætore habito tenuerunt causam xxxix, 3 i. q. vicerunt

aliud integer populus—aliud forensis factio tenebat ix, 46

in æterno se ipsa teneret servitio iv, 35 in eo fœdere teneantur i, 52 i. e. comprehendantur : cf. xxiv, 29

ut, quod tributim plebs jussisset, populum teneret iii, 55 i. e. obligaret :—quanta universos teneat Macedonas formula dicta xlv, 30

Tenor v, 5 brevis profecto res est, si

uno tenore peragitur :—uno tenore fidem coluisse xxii, 37 cf. xxii, 47 it. xxiii, 49

tenorem pugnæ servabant xxx, 18 interrumpi tenorem rerum xli, 15

obstinatos tamen eodem consiliorum tenore ætatis reliquum extraxit xxii, 15

sinceram ejus fidem æquali tenore, egregiamque operam in bello fuisse xliv, 13

Tentare xxxiii, 28 tentata est spes triumphi magis, quam petita pertinaciter :—tentare spem pacis xxi, 12 i. e. periculum facere, an pacem consequi possis

silentio nequicquam per præconem tentato viii, 33 i. e. num effici possit, ut sileant

tentare sermonibus perplexis xl, 5 i. q. experiri per ambages, quo animo sint: cf. xxvi, 24

mens in Africam trajiciendi, nulli ante Scipionem duci tentata xxix, 26

urbis tentandæ conatu absistit xxxiii, 5 tentare munitiones ix, 35 frustra tentatis mœnibus Alexandriæ xlv, 11 tentata verius pugna, quam inita xxii, 19 cujus ut prius nosceret vires, quam periculo ultimo tentaret vii, 23 cf. ib. cap. 32

tentata paulisper intercessio est ab tribunis pl. ix, 8 i. e. cœperant dicere, ex quibus intelligeretur, eos cupere intercedere, ut viderent, quomodo acciperentur, et an tuto intercedere liceret

tentari patientiam, et tentatam contemni i, 22

ut ægre expeditus miles tentabundus, manibusque retinens virgulta—demittere sese posset xxi, 36

tentatum ab L. Sextio—ut rogationem ferret—per intercessionem collegarum—discussum est iv, 49 pro quod ab L. S. tentatum fuerat, ut—id vero, etc.

Tentatio iii, 38 tentationem eam fore abolendi sibi magistratus :—tentationem eam esse credens perseverantiæ suæ iv, 42 cf. ix, 44

Tenus xxi, 54 et erat pectoribus tenus aucta (aqua pervadenda) nocturno imbri :—urbium Corcyræ tenus xxvi, 24

Tepor xli, 2 ad primum teporem solis

Terere vi, 8 ne in opere longo sese terent :—ut in armis terant plebem : ib. cap. 27 cunctando tempus terere xxix, 24

Tergere tentoria xxvi, 51

Tergum iii, 55 tergo ac capite puniri —terga aggredi xxxii, 30 pro hostem a tergo

Terminare xxxii, 4 immensa planicies, ut subjectos campos terminare oculis haud facile queas ; i. e. finem perspicere

fana omnia, quod ea hostis possedisset, restituerentur, terminarentur expiarenturque iii, 50 i. q. fines fanorum ab auguribus pro more designarentur

ad agrum publicum a privato terminandum xlii, 1 pro terminis separandum

terminare jussi, qua ulterior citeriorve provincia servaretur xxxii, 28

Terra quam matrem appellamus v, 54 urbs Roma—terra Italia xlii, 29 cf. xxx, 32 it. xxxix, 16 Africa xxix, 23 Hispania xxxviii, 58 Pharsalia xxxiii, 6

auxilium Romanorum terræ, ob nimiam cultorum fidem in Romanos, laboranti orant xxi, 52

ad eos Murgantinæ desciverunt terræ xxvi, 21

cœlum ac terras miscere iv, 3

Carthaginienses principes terrarum xxix, 17 populi principis terrarum omnium legatos xlii, 39 principi orbis terrarum populo xxxiv, 58 cf. xxviii 41

ipse terra eodem—pergit xxxi, 16 Oppos. classe : cf. xxix, 18 vid. Nefastus

Terrenus xxxviii, 20 terrenos et placide acclivos ad quendam finem colles esse : paulo post, unum (iter) medio monte, qua terrena erant : opponuntur saxosis montibus ac rupibus

Terrere vii, 34 territus animi

Terribilis xliv, 10 trepidos intra mœnia compulit : jamque ipsi urbi terribilis erat, etc.

majora ac terribiliora vero afferre xxv, 24

Terriculum et Terricula v, 9 sine tribuniciæ potestatis terriculis :—nullis minis, nullis terriculis se motos xxxiv, 11 i. q. terriculamenta

Territare ii, 26 Sabini Romanos territavere ; tumultus enim fuit verius,

quam bellum :—missilibus territavere xxviii, 33
tribunicium domi, bellum Patres territat iii, 24 finis et Gallis territandi et pavendi Romanis fuit xxi, 25 minis territare viii, 28
Terror judiciorum xxix, 36 populationum xxi, 57 nominis nostri v, 6 belli iii, 68
terror externus iii, 10 peregrinus iii, 16 servilis, ib. anceps xxviii, 19 equester vi, 12 cf. ix, 21 terrores cœlestes maritimique xxix, 27
ratus, vel terrore ceterarum expugnatarum, vel beneficio præsidii dimissi—non ultra in pertinacia mansuros xxxvi, 10
tantus ejus magistratus (dictatoris) terror erat vi, 28
Perseus—in magno terrore erat xliv, 32
aliquantum aperta quoque pugna præbuerunt terroris x, 14
Tertius xliii, 15 Lepidus princeps (senatus) ab tertiis jam censoribus lectus : cf. vi, 27
Tessera vii, 34 tesseram dari jubet :—extemplo tesseram dari jubet, ut prandeat miles, firmatisque cibo viribus arma capiat ix, 32 cf. xxvii, 46
Testari xxxvii, 56 testante fœdera Antipatro; i. e. ad ea provocante
obtestansque Deum et hominum fidem testabatur ii, 10 i. q. declarabat : cf. xxxi, 13 consulibus Deos hominesque testantibus iv, 53 cf. iii, 72
hæc convenerunt, conscriptaque biennio post Olympiæ ab Ætolis, in Capitolio ab Romanis, ut testata sacratis monumentis essent, sunt posita xxvi, 24
cum—immemor in testando nepotis decessisset i, 34 de testamento
Testatio viii, 6 inter fœderum ruptorum testationem : cum quidem Deos testes invocaret, violata esse fœdera
Testis iii, 71 editis testibus ; i. e. auditis testimoniis ; certe provocatio ad testes nominatos intelligenda est. Sic et xxv, 3 ult. 'testibus datis' accipiendum
Testudo castrensis quid sit xliv, 9 hæc proprie dicta, cujus ante Livium meminit Polybius in Excerptis : vid. Vales. ad Ammian. xvi, 12. p. 146. de altera testudine : vid. Liv. x, 29 it. 41 cf. cap. 43 'testudine ad portas successit :' it. xliv, 9 fastigatam (per scuta) testudinem faciebant
Teterrimus iv, 3 decemviris—teterrimis mortalium—similes consules sumus habituri ? i. e. crudelissimis, nocentissimis : vid. Drak. ad h. l.
Tetradrachmum xxxiv, 52 i. q. quatuor denarii : vid. Clav. Cic. in h. v.
Tetrica ac tristis (disciplina) veterum Sabinorum i, 18
Thesaurus xxix, 18 nec ante (Dea) desinet omnibus eos agitare furiis, quam reposita sacra pecunia in thesauris fuerit
Tibicines i, 43 cornicines tibicinesque ix, 30 cf. vii, 2 vid. Clav. Cic. in h. v.
Tignum v, 54 in superficie tignisque caritas nobis patriæ pendet
Timere iv, 25 famem cultoribus agrorum timentes in Etruriam—frumenti causa misere
Timor ii, 39 externus timor, maximum concordiæ vinculum, quamvis suspectos infensosque inter se jungebat animus
metus a Romanis—timor a principibus xlv, 26
in timore civitas fuit—ea moliri Pœnos xxxii, 26
Tirocinium ix, 43 malo tirocinio imbuendum Samnitem : paulo post, novæ copiæ dicuntur, i. e. tirones
senatus cum—simul et tirocinio et perturbatione juvenis (Demetrii) moveretur xxxix, 47
Titulus xxvi, 25 adhiberentque humatis titulum :—aram cum ingenti rerum ab se gestarum titulo Punicis Græcisque literis insculpto xxviii, 46
insignes imaginum titulos claraque cognomina familiæ fecere xxx, 45 cf. xxxvi, 40 augentes titulum imaginis posteri xxii, 31
par—titulo tantæ gloriæ vii, 1 quicquam unquam terra marique memorandum gessimus, id tui triumphi titulo accedit xxv, 29
cum patre suo gerentes bellum Romanos speciosum Græciæ liberandæ tulisse titulum xlii, 52 cf. xxxi, 15 it. xlv, 11 sub titulo prima specie non atroci ii, 56 sub titulo æquandarum legum iii, 67
cum, qui prior auctor tam sævi exempli foret, occupaturus insignem

titulum crudelitatis fuerit xxiv, 18 quem tandem titulum nostra calamitas habitura est xlv, 22

titulus bona hostiliter vendendi ii, 14

literæ cum privati nominis titulo missæ xlv, 4 i. e. Perseus, non Rex Pers.

nisi in trajectu forte fluminis prohibendo, aliquarum navium concursum in majus, ut fit, celebrantes, navalis victoriæ vanum titulum appetivere iv, 34

Toga xxiv, 38 cum toga (rejecta) signum dedero: — quos — toga picta — honoraritis x, 7

vestimenta exercitui deerant — mille ducentæ togæ — et duodecim millia tunicarum missa xxix, 36 fortasse 'saga' legendum

Togatus iii, 52 non pudet, lictorum vestrorum majorum prope numerum in fore conspici, quam togatorum, etc. i. e. civium honestiorum, cum plebs infima singulis vestimentis; h. e. tunicis, uteretur: cf. ix, 25

Tolerabilis x, 45 quonam modo tolerabilis futura Etruria fuisset; i. e. quomodo occurri potentiæ Etruscorum potuisset: cf. xxviii, 16

quam ab sano initio res in hanc vix opulentis regnis tolerabilem insaniam venerit vii, 2 de ludis

Tollere xl, 47 cum ignes nocte turribus sustulissent

patrum ac plebis certamina — sustulere illi animos iii, 67 seditio — deinde defectio Indibilis animos ejus sustulerant xxviii, 36

ille tamen dies est intercessione sublatus x, 9

quod satis erat, in usum sublato, ceterum omne incensum xxii, 20 absolute dictum

Tormentum xxiv, 34 missa tormento tela

Torpere gelu xxi, 56 torpebat vox spiritusque i, 25 torpent consilia subita re i, 41 i. e. non occurrunt

Torpescere xxiii, 9 quid tot dextræ? torpescentne in amentia illa?

Torpidus vii, 36 torpidos somno insuper pavore exanimat: cf. xxv, 38

quod malum — cum stupore ac miraculo torpidos defixisset xxii, 53

Torpor ix, 2 stuporque omnium animos ac velut torpor quidam insolitus membra tenet

Torrere xxxv, 5 sol ingenti ardore torrebat minime patientia æstus corpora. Itaque Perizonius xliv, 38 pro 'militem torrentem meridiano sole' legi volebat 'torrente'

Torrens xxxiii, 18 ad ripam, qui tenui aqua interfluebat, torrentis: paulo post, 'amnis' dicitur. Apud Virgil. sunt 'torrentia flumina:' est enim 'torrens' proprie adjectivum; ut serpens sc. bestia, e. i. g. a.

Torridus iv, 30 defectus alibi aquarum circa torridos fontes rivosque

pecora — torrida frigore xxi, 32

Tot tam opulenti tyranni regesque xxv, 24

tot ac tam potentibus populis viii, 12 vid. Drak. ad v, 54

Toties vi, 15 non adversus Volscos toties hostes, quoties Patribus expediat — dictatorem, creatum esse. Sic semper auctores et alia dici supra notatum est

Totus xxv, 16 toti a patiendo expectandoque eventu in impetum atque iram versi

multitudo tota Antiochi erat xxxv, 8 vid. Gronov. ad illum locum

Tractare xliv, 13 tractatæ conditiones amicitiæ

consilia tractabantur xxxiii, 31 consilia tractatu dura xxxv, 32

quemadmodum tractandum bellum in Hispania foret xxiii, 28

seditio intestina majore mole coorta, quam bella tractabantur v, 12

Tractatio xlv, 18 in quibus præsens tractatio rerum certiora subjectura erat consilia

Tractus iii, 28 qui tractus castrorum quæque forma esset: — tractus maris xxviii, 30

Tradere xxxvi, 24 majus victoribus gaudium (Damocritus) traditus fuit: vid. Manus

illi sacra — nobis facienda tradiderunt v, 52

tradere equos in fluctuantem aciem vi, 24 pro immittere equites, si quidem vera lectio est

convertentem se inter hanc venerationem traditur memoriæ, prolapsum cecidisse v, 21

Traducere xxxvi, 3 regem Antiochum in Europam ad bellum gerendum traduxisse; i. e. movisse ut transiret in E.

ante currum (triumphalem) traducti xxxiii, 23 traducti sub jugum ix, 6

in Etruriam traducto exercitu x, 37 cf. ix, 39

quæ manus—Perrhæbiæ saltum—traducta, ib. pro in P. saltum: quam voculam Gruterus præter necessitatem putat excidisse

Lilybæum classe traducta xxix, 24 instructasque copias flumen traduxit xxii, 45

in concionem traducti legati xlv, 2 i. q. producti

diem—consultando traduxerunt ix, 32 cf. cap. 8

vestros liberos traductos per ora hominum ii, 38

Tragicus i, 46 tulim enim et Romana regia sceleris tragici exemplum

Trahere xxvi, 5 Hannibalem diversum Tarentinæ arcis potiundæ Capuæque retinendæ trahebant curæ

pervicit—ut dejecto Fabio (petitione) fratrem traheret xxxix, 32 i. e. ad consulatum perduceret, efficeret, ut consul crearetur

mora, qua trahebatur bellum ix, 27 res lentius spe trahebatur xxx, 16 belli trahendi causa v, 11 traxerat tempus xliv, 10

Scipio trahens exercitum gravem jam spoliis multarum urbium xxx, 9

mulierum ac spadonum agmen (Darium) trahentem ix, 17 impedimentum majus quam auxilium traheret ix, 19 fessum vulnere fessum cursu trahens corpus i, 25 fessa ægre trahentes membra xxii, 2

Pœnus—expertem omnis juris et conditionis et linguæ prope humanæ, militem trahit xxiii, 5

auctores utroque trahunt i, 24 in diversum trahunt xxv, 11 trahere ad meliora responsa viii, 21 i. e. responsa in melius interpretari

dictatoris acies alienam (magistri equitum) pugnam sequetur, non partem maximam victoriæ trahet ix, 40 nisi partem petendo totum traxeris vi, 40

in hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut exulem te—viderem ii, 40 Servilius exigua in spe trahebat animam iii, 6

trahere rem ad hostes dicuntur, qui deditionem et volunt et perficiunt. Sic xxiii, 8 cf. xxiv, 2 plebs ad Pœnos rem traheret

tempore illi præcepto, at hi numero avium, regnum trahebant i, 7 sc. ad caput factionis suæ

captæ decus Nolæ ac consulem trahunt ix, 28 i. q. ad eum auctorem referunt

quo traxit fortuna temere facinus ii, 12 Tusci fere omnes consciverant bellum, traxerat contagio proximos Umbriæ populos x, 18 cf. xxvi, 1 it. xlii, 44

invitatio benigna in vinum traxit xl, 7

trahique magis, quam vellet, in arcanos sermones est cœptus xlii, 17

neminem—sæpius, quam Postumium in disceptationem trahebat iv, 49

quin apud cives partem doloris et exercitus amissi—et publica trahebat clades xxv, 36 i. q. producebat, diuturniorem faciebat

hoc tractus vinculo cum (Romam) redisset xlii, 22 i. e. nova rogationis denuntiatione

Trajicere xxxi, 48 cum una (colonia) direpta et incensa esset, trajecturumque id incendium, velut ex continentibus tectis, in alteram tam propinquam coloniam esset

mediam trajecit (pars equitum) aciem xlii, 7 i. e. perrupit

tumultuose amne trajecto xxxvii, 38 amnem vado trajecit xxi, 5 omnibus ferme suis trans Rhodanum trajectis xxi, 26 quem (exercitum) Iberum amnem trajecit xxii, 39 cf. xxvi, 42

coguntur naves in alteram ripam amnis transjicere x, 2 legiones trajectæ xxxvii, 2

in continentem trajectus xxxii, 6 cf. cap. 17 Ægeo mari trajecit xxxvii, 14

vigilem venabulo trajicit xxv, 9

Trames ii, 39 transversis tramitibus transgressus

Tranquillus xxviii, 25 tranquillam seditionem, jam per se languescentem, repentina quies rebellantium Hispanorum fecit

aut tranquillum, aut procellæ in vobis (militibus) sunt xxviii, 27

in urbe ex tranquillo necopinata moles discordiarum inter plebem ac Patres exorta est iv, 43

nec cetera modo tribuni tranquillo peregere, etc. iii, 14 ante Drakenborchium legebatur 'tranquille:' cf. xxvi, 51

Transcendere ix, 44 an (Piso) consulta

binos consules, falsos ratus, transcenderit, etc. i. e. omiserit
transcendere festinat ordinem ætatis xl, 9 transcendendo media, summa imis continuare xxxii, 7
Transcribere xxi, 26 in locum ejus (legionis) transcripta legione nova
transcribi tantum recitarique eos jussurum xxiii, 23 de lectione senatus
Transferre iii, 68 nisi a portis nostris mœnibusque ad illorum urbes hunc belli terrorem transtulero
transtulit in triumphum multa militaria signa spoliaque alia et supellectilem regiam xlv, 43 vid. Intt. ad h. l. cf. cap. 39 it. xxxiv, 52 et Suet. Jul. cap. 80
Transfigere v, 36 Fabius—ducem Gallorum—per latus transfixum hasta occidit
Transfugam—nihil aliud, quam unum vile atque infame corpus esse ratus xxii, 22 cf. xxxvii, 39 ubi 'hostes' cum 'pecoribus' comparantur: it. xxvi, 12
Transfugium xxii, 43 ut, quo longius ab hoste recessisset, transfugia impeditiora levibus ingeniis essent: paulo ante dicuntur milites de transitione consilium cepisse
Transgredi x, 27 transgresso Apennino: si modo sanus locus:—in Corsicam transgressus xlii, 1 cf. xxi, 5 vid. Trames
Transigere xxiii, 32 transactis rebus, quæ in urbe agendæ erant
prius de prætoribus transacta res, quæ transigi forte poterat xxxii, 28
optimum visum est, committere rem fortunæ, et transigere cum Publilio certamen: itaque in aciem copias educunt ix, 12 nisi in primo pavore—transacta res esset x, 41
Transire ii, 10 si transitum pontem relinquerent: cf. xxi, 43 transito amne xxiii, 28
nec manere ergo, nec transire aperte ausus i, 27 sc. perfugæ modo
pedites equitesque insignis donis transiere ac transvecti sunt x, 46
Minucium—transiisse a Patribus ad plebem—invenio iv, 16
Transitio xxvi, 12 famesque—nulli non probabilem causam transitionis faceret — scortum transfugarum unius, etc. vid. Transfugium: cf. xlv, 6
Transitus quosdam pretio mercatum xxiii, 28 transitum ea non esse xxi, 32 transitus claudere xxvii, 46
Transmarinus xxvi, 24 quod gentium transmarinarum in amicitiam primi venissent
Transmigrare v, 24 actio movebatur—transmigrandi Veios
Transmittere xliv, 29 unde transmittere in Macedoniam possent
ne in Italiam transmittant Galli bellum xxi, 20
Transnare xxi, 47 Magonem cum equitatu et Hispanis peditibus flumen extemplo transnasse: ipsum Hannibalem per superiora Padi vada exercitum traduxisse
Transportare xxvi, 17 exercitum—in naves impositum Nero in Hispaniam transportavit
Transvehere xxi, 47 ut jam Hispanos omnes inflati transvexerint utres: cf. x, 46
ut equites idibus Quintilibus transveherentur ix, 46
in eo triumpho Gallicis carpentis arma signaque et spolia omnis generis transvexit xxxvi, 40
Transverberare xxxviii, 22 transverberatis scutis
Transversus: vid. Trames
Transultare: vid. Desultor
Trepidare indicat non motum aliquem simpliciter, ad capessendam rem, neque omnem tumultum illum, qui fit ante concursum, sed motum cum festinatione aliqua, sive e terrore repentino, sive quacumque alia subita re, ex qua festinatione aliquid confusionis tumultusque oritur: vid. B. Patruum in Actis Erudiτor. ad a. 1748, p. 17. Hinc intelligi commode possunt sequentia
maximam partem ad arma trepidantes cædes oppressit ix, 37
dum in sua quisque ministeria discursu trepidat ad prima signa xxiii, 16
ut—exercitus—haud satis decoro prœlio trepidaret xxviii, 19
dum trepidant acie instruenda xxxiv, 14 cf. xliv, 14 et 39
Æquorum exercitus, tumultuario similis, sine ducibus certis, sine imperio trepidare ix, 45
ut—pars terga trepidantium invaderent xxvii, 1
strepitu frequentium trepidante equo i, 13 . inter pugnæ fugæque consilium trepidante equitatu, ib. cap. 14

concursu pastorum trepidantium circa advenam i, 7
ut tot uno tempore motibus animi turbati trepidarent magis quam consulerent xxi, 16
subinde per alia atque alia pavida consilia et imperia trepidans xliv, 6 cf. xxviii, 30
ne in foro subitis trepidaret consiliis, et omnia temere ac fortuito gereret ii, 28

Trepidatio xxi, 25 cum magna trepidatione et pavore omnium
contemplatique trepidationem fugamque hostium prope una voce exclamavere omnes, ut sequerentur xxxviii, 24

Trepidus viii, 27 trepidam civitatem excire; i. e. ut trepida fieret, exciendo trepidam reddere
trepido nuntio excitatus i, 48 res trepidæ xxxiv, 11 trepidi rerum suarum v, 11 it. xxxvi, 31

Triarius viii, 8 res ad triarios rediit

Tribunal xxviii, 27 Albium et Atrium sedisse in tribunali P. Scipionis; i. e. castrensi, cespeticio: vid. Templum

Tribunicii iii, 35 ipse medius inter tribunicios—in foro volitare: qui tribuni fuerant

Tribunus Celerum, in quo tum magistratu, etc. vii, 59
tribuni dicti simpliciter pro tribunis pl. vid. Drak. ad ii, 56 cf. iii, 64 it. ix, 33
tribuni consulares viii, 38 tribuni mil. comitiati Rufuli xxvii, 36 cf. xlii, 31. xliii, 12. xliv, 21 quos sibi (tribuni pl.) collegas cooptassint iii, 64

Tribus i, 43 post expletos quinque et triginta tribus duplicato earum numero, centuriis juniorum seniorumque, etc. vid. Gronov. ad h. l. it. B. Patruum ad Suet. Jul. cap. 13: cf. iii, 64 est autem 'explere tribus;' i. q. dimidio numero tribuum majorem suffragatorem habuisse
jure vocatur tribus v, 17 i. e. ad eum ordinem, quem Servius instituerat:—'tribum ferre' viii, 37 pro suffragia tribus:—tribu moti xxiv, 18 cf. xlv, 15 i. e. ut posteriori loco Livius ipse dicit, mutare tribum jussi
fierique se pro tribu ædilem videret ix, 46 i. e. a tribu prærogativa: vid. Gronov. ad h. l. it. in Obss. iv, 1

Trifariam exercitum in diversissimas regiones distraxere xxvi, 41

Trigeminus vi, 7 trigeminæ victoriæ triplicem triumphum—egistis

Tripartito urbem aggreditur xxi, 7 Iberum copias trajecit: ib. cap. 23

Tripudium xxv, 17 armatum exercitum decucurrisse cum tripudiis Hispanorum, motibusque armorum et corporum suæ cuique genti assuetis: cf. xxiii, 26 erumpunt igitur agmine e castris, tripudiantes more suo

Tristis xxiv, 9 tristia ad recordationem exempla
additumque inerti censoriæ notæ triste SCtum xxiv, 18

Triumphare xlv, 39 triumphantes aurati purpuratique
hi omnium primi, nullo bello gesto, triumpharunt xl, 38
ex Hispania triumphavit xxxiv, 46

Triumphus castrensis vii, 36 triumphum clamare xxii, 62 pro 'io triumphe!' exclamare: vid. Titulus
duos singularia hæc ei viro (Publilio) primum contigere; prorogatio imperii non ante in ullo facta, et acto honore triumphus viii, 26 cf. xxviii, 38 triumphus agebatur xli, 13
Papirium, tanquam ex hostium ducibus, sic ex Rom. imperatore victoriam et triumphum petere viii, 33 justissimos meritis triumphos intentari: ib. i. e. nunc bene meritis triumphos aliorum de se metuendos esse, denuntiari
Boiorum triumphi spem collegæ reliquit xxxiii, 37 i. e. de Boiis

Triumviri capitales xxxii, 26 it. cap. 42 et xl, 19 mensarii xxiii, 21 agrarii xxvii, 21 sacris conquirendis donisque persignandis xxv, 7

Trucidare vi, 37 nec fœnore trucidandi plebem alium (modum) Patribus unquam fore
Papirius—traditur—ceteros trucidatos v, 41 oratio ἀνακόλουθος
sævitiibusque omnibus suppliciis cruciatos trucidando occidit xxix, 18 cf. xxi, 18

Trucidatio xxviii, 16 inde non jam pugna, sed trucidatio velut pecorum fieri

Trulla xxxvii, 11 trullis ferreis multum conceptum ignem præ se portabant

Truncus xli, 9 puerum trunci corporis—natum; i. e. parum integri
urbs trunca (Capua) sine senatu,

sine plebe, sine magistratibus, prodigium; relicta crudelius habitanda, quam si deleta foret xxxi, 29
Trux ingenium iii, 54 oratio iv, 48 orator xxxiv, 5 sententia xxix, 19 cantus v, 37 vox xlv, 10
specie profecto his ibi truces Gallorum sonumque vocis in oculis atque in auribus fore vi, 28
Tubicines: vid. Accensere
Tueri castra xxxiii, 15 alias, tenere v, 51
pecunia ad classem tuendam bellumque Macedonicum ea decreta est xxiii, 38
ut suæ quisque provinciæ sortem tueretur x, 26
eodem se genere (vitæ) tuebatur xxxix, 9 i. e. quæstum eundem faciebat
Tum cum maxime in hostium intuens xl, 13 cf. xxiii, 9 it. xl, 32 vid. Clav. Cic. in 'cum maxime'
si sciens fallo, tum me Jupiter O. M. etc. xxii, 53 Gronovius legi vult 'tu.' Dukerus autem vindicat vulgatum
tum bellum et fortia consilia placeant, tunc sponsio et pax repudietur ix, 11 cf. xxi, 36 it. xxviii, 15
Tumere et queri xxxiii, 11 pro ira tumere, ut alibi Livius loquitur, nisi vero pro 'jam tumentes' legamus 'ira tumentes.' Sic xxxi, 8
Tumultuari cœptum est xxxvi, 44 cf. xxiv, 21 tumultuatum verius quam belligeratum xxi, 16
ne tumultuarentur xli, 5 sc. Romæ, conscribendis propter tumultum, legionibus
Tumultuarius exercitus raptim conscriptus viii, 11 cf. ix, 45 castra tumultuaria raptim communierunt xxviii, 16
tumultuaria prælia xxvii, 42 cf. xxix, 36 it. xxxv, 4 certamina xxi, 7
tumultuario opere xlii, 63 de muro restituto: cf. xliv, 19
tumultuariæ agrestium Etruscorum cohortes ix, 36 tumultuarius miles i, 37 dux xxvi, 37
Tumultuose ii, 29 senatus tumultuose vocatus tumultuosius consulitur
Tumultuosus nuntius ii, 24
facta popularia in speciem, tumultuosa eadem vi, 14
tumultuosa prælia xxvii, 2 cf. xxviii, 15 it. xxx, 8 Oppos. magna:
—tumultuoso et minaci genere pugnæ i, 14
quod tumultuosissimum pugnæ erat ii, 10 iter prope ipso prælio tumultuosius fuit xlii, 66
tumultuosa turba vi, 14
Tumultus xxi, 48 tumultu, quam re, major cædes:—tumultum magis, quam certum nuntium intulerunt castris xxxi, 36
tumultus verius fuit, quam bellum ii, 26 triarii tumultum jam in concione miscentes viii, 32
ad crescentem tumultu jam metum seditionis ii, 45 conticescente tumultu xxii, 55
Hispania magno tumultu ad bellum consurrexit xxxiii, 19 provincia est in tumultu iii, 10
tumultumque inter se majorem, quam in prælio, edentibus xxxvi, 19
ita Hispaniæ rebellantis tumultu, haud magno motu intra paucos dies concito et compresso xxix, 3
tumultum apud alterum consulem in castris (pulvis conspectus) fecit ix, 43
desperato improviso tumultu x, 14 i. e. impetu ex insidiis
quidam et a Cenomanis—tumultum ancipitem injectum, cæsaque in medio quinque, etc. xxxii, 30
cujus (gentis) secundum Gallicos tumultus arma terribiliora essent ix, 29 vid. Bellum
Tumulus sylvestris xxvii, 26 debebat esse 'sylvester;' sed, quantum e silentio Drakenborchii conjicere licet, libri non variant
nudus tumulus et asperi soli xxv, 36
loco jacente inter tumulos castra habentes v, 48 Drak. intelligit colles ipsius urbis Romæ; Doviatius autem sepulcra
Tunc i, 25 illorum tunc arma, illorum intueri manus: pro nunc. Sed fortasse Livius e sua persona hoc dixit: vid. Tum
Tunica lato clavo xxx, 17 tunicæ versicolores ix, 40
Turba navalis, mixta ex omni genere hominum xxvi, 20
clauserant portam turbæ et turba conferta iter reliquum clauserat xxxix, 49 vid. Tumultuosus
ingens turba circumfusi fremebant xxvi, 35 tanta multitudo juniorum Romam convenit, ut gravis urbi turba

insolita esset xliii, 14
omnem forensem turbam excretam in quatuor tribus conjecit ix, 46 cf. xxiv, 48
ne in turba quidem v, 2 de octo tribunis mil. cons. potestate
Turbare iii, 66 cum dies alicui nobilium dicta novis semper certaminibus conciones turbaret
ne incerta prole auspicia turbarentur iv, 6 ne spem pacis turbare vellent xxxii, 36 cf. xxix, 12
permissus equitatus turbaverat ordines iii, 70 tum quoque equites haud modice primo impetu turbavere xxxviii, 18 i. q. turbas dedere
donec territum — oculisque simul ac mente turbatum—obtruncat vii, 26
Turbator ii, 16 cum pacis ipse auctor a turbatoribus belli premeretur: vid. Bellum
vulgi turbatores iv, 2 it. cap. 48
Turbidus iii, 40 nisi quod in turbido minus perspicuum fore putent, quid agatur
arma signaque per turbidam lucem in primo apparebant x, 41 i. e. per lucem excitato pulvere turbatam
Turris xxxiii, 48 Hannibal—ad suam turrim pervenit; i. e. speculam s. villam in edito sitam, quemadmodum et Græci πύργον dicunt: unde πύργοι in vineis, etiam in scriptura sacra, memorantur: vid. B. Patruum ad Suet. Ner. 38
e turri prætoriæ navis xxxvii, 24 naves turribus allevatæ apud Florum commemorantur: vid. Scheffer. de Re Vehicul. iii, 1
Tutamentum xxi, 61 adeoque pluteos ac vineas Romanorum (nix) operuerat, ut ea sola, ignibus aliquoties conjectis ab hoste, etiam tutamentum fuerit
Tutari vi, 42 fuga se longinqua—ab hoste sese tutati sunt: cf. v, 2 it. viii, 32
ceteros propinquitas urbis tutata est x, 37 cf. cap. 46 it. xxi, 61
ut suæ quisque partis tutandæ reus sit xxv, 30 h. e. ita eam curandam habeat, ut neglectæ et amissæ solus culpam sustineat
Tutela i, 6 ut Dii, quorum tutelæ ea loca essent, auguriis legerent, qui nomen novæ urbi daret
fratre relicto Pergami, ad tutelam regni xlii, 55
Tuto in Hexapylo agmen receptum est xxiv, 32 nisi cum aliis 'totum' legatur
Tutus xxxiv, 19 utique (Fecenia) tuto esset. pro in tuto. Sic iii, 45 intervallo ac locis tutus xxiii, 26 vid. Gronov. ad h. l.
tuta celeribus consiliis præpositurum xxii, 38
Tuus xxv, 12 multaque millia occisa tua deferat amnis, etc. pro tuorum
næ tibi, P. Corneli, cum ex alto Africam conspexeris, ludus et jocus fuisse Hispaniæ tuæ videbuntur xxviii, 42
Tyrannis xxxviii, 14 quinque et viginti talenta tyrannidem tuam exhaurirent: int. de terris ejus
Tyrannus: vid. Exitiabilis

V.

Vacare xlii, 4 cum agri Gallici—aliquantum vacaret; i. e. sine cultoribus esset
vacat resp. milite et sumtu ii, 48
cognitio vacantium militiæ munere post bellum differtur iv, 26
Vacatio xxvii, 38 qui (coloni maritimi) sacrosanctam vacationem dicebantur habere:—vacationis recitare, ib. i. e. jura vacationis
scribere exercitum sine ulla vacationis venia viii, 20 cf. xxiv, 18
quinquennii militiæ vacationem decrevit xxiii, 20 cf. xlii, 33
Vacuus xxiv, 18 censores vacui ab operum locandorum cura propter inopiam ærarii
vacuo ab hostibus mari Samum trajecerunt xxxvii, 13
vacuis occursu hominum viis v, 41 per vacuum in submoto locum cuneo irruperunt xxv, 3
ut in vacuo (agro) vagaretur cupiditas privatorum xlii, 19
qui obsidione delegata in curam collegæ, vacuus per agros cuncta infesta commeatibus hostium fecerat ix, 13 i. e. a cura obsidionis, ut Duker. explicat. Sed idem conjicit, fortasse legend. esse 'vagus'
vacuam domum novis nuptiis fecit i, 46
vacuam noctem operi dedere iii, 28 i. e. non impediverunt, quo minus per noctem opus perficeretur
vacui pace Punica Romam xxxi, 1

vacua civitate iii, 40 i. q. quieta, pacata

Vadere citato equo xxx, 12 in hostem vii, 24 in quas (cohortes)—victores vadunt ix, 43 in prælium vii, 16

vadere ad hostem xxii, 19 ad subjectum arci forum xxxii, 25

vadit adversus imminentem hostium aciem ix, 31

vadentemque per intermissa custodiis loca Decium secuti sunt—jam evaserant media castra—obviis custodiis cæsis ad castra consulis pervadit vii, 36

Vades deserere xxxix, 41 dicitur de reis, qui vades dedere de sistendo ad diem: cf. iii, 13 it. xxiii, 32

Vadum xxxviii, 12 vado superari amnis non poterat: cf. cap. 18 proxima littori vada xxxi, 1

Vagari populabundum hostem per agros passi ii, 60 duo consulares exercitus, diversis vagati partibus, omnia—evastarunt x, 15

cum hac—licentia per urbem (tibicines) vagarentur ix, 30

Vagus vii, 17 multosque populatores agrorum vagos palantes oppressit: cf. xxxiii, 15

vagus paulo post equus errans per urbem cognitus xxvii, 16

vaga popularisque supplicatio studiis prope celebratior fuit iii, 63 i. e. injussu facta

Valere vii, 6 num etiam in Deos immortales in auspicatam legem valuisse? i. e. vim habuisse, efficacem fuisse

metus ad omnes valuit xxxviii, 28 i. q. omnes impulit, ut, etc.

in mediterraneis quoque ac montanis ad ferociores jam gentes valuit xxi, 60 i. e. apud eas in auctoritate fuit

dum pro argenteis decem aureus unus valeret xxxviii, 11

Valetudo xxvi, 22 oculorum valetudinem excusavit: vid. Jocari

Valida civitas iii, 8 h. e. quæ pestilentiam superaverat

urbs portu ac mœnibus valida xxiv, 2 munitiones validiores impositæ xxxvi, 17

urbem—neque mœnibus neque viris atque armis validam xxiv, 49 cf. xliii, 21

validiores opibus—civitates xxi, 1

insulam fertilem agro; viris, armis haud æque validam xxviii, 37 præsidia valida xliv, 35

Vallare ix, 41 castra vallantem Fabium adorti sunt

Vallis iv, 46 per supinam vallem fusi sunt: vid. Supinus

in aversis vallibus considere jubet xxvii, 41 eandem vocem pro adversus restitui vult. Gronov. ii, 31

Vallum Græcum et Romanum quale xxxiii, 5 vid. Polyb. xvii, 14 it. Clav. Cic. in h. v.

haud secus, quam vallo septa inhorreret acies viii, 8 sc. ob hastas in terra fixas ab militibus, qui in subsidiis erant

vallum secum portare Samnitem x, 25

Italiæ, nisi quatenus vallum castrorum cingit, nihil reliquerit Pœno xxviii, 39

Vanus xxxiv, 29 vani ictus; i. q. irriti: —vanum teli genus xxxi, 39 i. e. non efficax:—vana incassum jactare tela x, 29

ex vano habere spem metumque xxvii, 26 vanam victoriam vanior irritam faceret pax ix, 9

famam egregiæ victoriæ cum vanioribus literis magistri equitum Romam perlatam xxii, 24

vanior jam erat hostium acies ii, 47 ubi quidem Gronov. legi vult 'rarior'

vana laudibus suis oratio iv, 40 haud vana attulere, ib. cap. 37 i. e. vera

nihil haustum ex vano velim xxii, 7 nisi legendum sit 'vario:' vid. Drak. ad h. l. it. ad xxix, 28

vana versare in omnes opiniones licet iv, 20

quoniam primum vanum inceptum evasisset xxxv, 47

invidia vulgi vanum ingenium dictatoris corrupit i, 27

vanis animis et minis increpat hostem xxii, 28

Variare iii, 46 variat libertas causis et personis:—fortuna ix, 18

variante fortuna eventum xxiii, 5 variabant secundæ adversæque res non fortunam magis, quam animos hominum xxv, 1

variata memoria actæ rei xxi, 28 i. e. vario traditur de modo rei gestæ

ex verna primum intemperie variante calores frigoraque xxii, 2

Variatio xxiv, 9 consules centuriæ sine variatione ulla dixerunt

Varie v, 23 quia tot annis varie ibi

bellatum erat; i. q. ancipite Marte: cf. ii, 2

Varietas ix, 17 varietatibusque distinguendo opere, et legentibus velut deverticula amœna, et requiem animo meo quærerem

varietates annonæ vii, 31

Varius ii, 6 ibi varia victoria et velut æquo Marte pugnatum est

Vasa pro omni instrumento ac supellectili dicta i, 24 vasa comitesque meos: —vasa silentio colligere xxii, 47

Vastitas viii, 9 consternatæ cohortes Latinorum fugam ac vastitatem late fecerunt

Vastus iii, 7 in vasto (vacuo) ac deserto agro:—solitudines vastæ vi, 41 urbe a defensoribus vasta facile potiti sunt hostes xxiii, 30 nec solum modo vastum hosti relictum x, 12

omnia, velut forte congregata turba, vasta ac temeraria esse xxiv, 48 Oppos. conferta et ordinata

vastam incendiis ruinisque relinquere urbem v, 53 vulgo exhibent 'vastatam;' quæ verba sæpius confusa sunt: cf. iv, 39

Vates vi, 12 si quid Dii vatesque eorum in futurum vident

animus meus, maximus mihi ad hoc tempus vates, præsagit xxvi, 41

sacrificulos vatesque foro, circo prohiberent xxxix, 16 cf. xxv, 1

Vaticini libri xxv, 1 quicumque libros vaticinos precationesve, aut artem sacrificandi conscriptam haberet

Ubi xxxix, 19 ubi—huc: pro eo

ex ollis, ubi exta coquerentur xli, 15

hic Capitolium est, ubi quondam —responsum est, eo loco caput rerum —fore v, 54

ubi primum posset xlii, 38

ne ubiubi regum desiderium esset ii, 2 cf. xlii, 47

Ubique semper: vid. Semper

Vecors ix, 23 velut vecordes illati; i. q. furibundi: cf. xxviii, 22

vecors impetus vii, 15 cf. iv, 50

Vectari per urbem xxxiv, 3 cf. xxxv, 35 id satis habitum ad fructus ex agris (navi) vectandos xxi, 63 cf. xxviii, 42

Vectigalis xxiii, 48 quæ (Sicilia ac Sardinia) ante bellum vectigales fuissent: cf. v, 10

Vegetum ingenium in vivido pectore vigebat vi, 22 eadem hæc verba leguntur vii, 4 additis his: vigebatque integris sensibus

Vehere xxii, 23 qui (ventus) campis torridis siccitate nubes pulveris vehit

uno equo per urbem verum triumphum vehi xxviii, 9

Vehiculum i, 59 invecta corpori patris nefando vehiculo filia

Vel xliv, 6 ut vel murus objici, turresque excitari potuerint

unum vel adversus omnes satis esse ii, 44 cf. v, 6 it. ix, 24

cujus eo tempore vel maxima apud regem auctoritas erat xxxvi, 41

Velamenta supplicum, ramos oleæ porrigentes xxix, 16 velamenta et infulas præferentes xxv, 25 cf. xxx, 36 ramos oleæ ac velamenta supplicum alia porrigentes xxiv, 30

Velatus ii, 54 claris insignibus, velut infulis, velatos ad mortem destinari: vid. Clav. Cic. in h. v.

qua (toga) simul—velatus processit iii, 26

pileati aut lana alba velatis capitibus volones epulati sunt xxiv, 16

navis velata infulis ramisque oleæ xxx, 36

Velle iii, 68 malæ rei se, quam nullius turbarum ac seditionum duces esse volunt: i. q. malunt, uti enim 'magis' ante 'quam' sæpe omittitur, ita 'magis' latet in velle: cf. xxv, 29

ne quem eorum Ætoli recepisse velint xxxviii, 11 pro recipiant

volens propitius adesset vii, 26

quibusdam volentibus novas res fore xxi, 50 i. e. quosdam libenter rerum novarium participes fore

Vellere vallum ix, 14 it. x, 25 omni parte munimenta vellebantur ii, 25

Veluti si sensisset auditas preces i, 12

Venalem sanguinem habere xxviii, 21

Venatio xxv, 9 cum solito captæ venationis onere; i. q. feræ confectæ

Vendere xl, 51 quas (tabernas) vendidit in privatum

Venditare iii, 35 ipse (Appius) medius inter tribunicios—in foro volitare, per illos se plebi venditare, etc.

Venenum—efficacia xlii, 17

venenum urbis hujus (discordia) iii, 67 tribuni plebem agitare suo veneno ii, 52

id unum venenum (seditiones) eam labem civitatibus opulentis repertam ii, 44

donum inimicorum veneno illitum fore v, 2

Veneratio v, 21 convertentem se inter hanc venerationem, etc. i. q. precatio

Venia viii, 35 quod suis precibus negasset, ejus populo Rom. veniam dedisset; i. q. id populo R. concessisset; nam 'venia' h. l. est gratia, quæ sit alicui

cum bona venia se auditurum xxix, 1 paulo post, cum gratia imperatoris

in desperata venia hostes cæcos in supplicia eorum ageret ix, 14 ad petendam errori veniam vii, 20

Venire xlii, 25 legati venirent, speculari, etc.—te ad opem ferendam aliis gloriari venisse x, 18

si quando similis fortuna venisset xxiv, 40 quam prope ultimum discrimen suis et collegæ certaminibus nuper ventum foret x, 22 pro evenisset

quæ deinde venerunt ix, 12 si quid adversi venisset x, 45

parum est, si, cujus pars tua nulla adhuc fuit, in partem ejus venit vi, 40

bis ejusdem voti damnata resp. in religionem venit x, 37

disciplina militaris in artis perpetuis præceptis ordinatæ modum venerat ix, 17

abjectis armis—in fidem consulis venerunt x, 43 castella integra in potestatem venere ix, 38

priori Remo augurium venisse fertur i, 7

pugna jam in manus venerat ii, 46

ut jam novis copiis veniat v, 52 i. q. cum n. c.

malum ad extrema venisse ii, 44

omne ibi nomen Ætolorum ad internecionem videbatur venturum xxxvi, 34

Venire, venumdari: vid. Corona

Ventosum ingenium, quia Perseus magis auræ popularis erat xlii, 30

Ventus versus in Africum xxx, 24 cum quid venti motum esset v, 48

venti ab utriusque terræ prealtis montibus subiti ac procellosi se dejiciunt xxviii, 6 vid. Vehere

Ver sacrum vovendum xxii, 9 ex pontificum jussu fecere xxxiii, 44

ver sacrum videri pecus, quod natum esset, etc. xxxiv, 44

Verbena caput capillosque tangens i, 24 i. e. herba e sacro loco petita

Verbum x, 22 ad verborum et linguæ certamina rudes

verbo objecta verbo negare xlii, 41 i. e. sine argumento, probatione objecta, eodem modo negare

Vere iii, 19 et prope nulla spes esset vere suas hostiumque æstimanti vires

læto verius dixerim quam prospero eventu xxii, 28 latronibus verius, quam hostibus justis xl, 27

te de nostra virtute dubitasse videri, quam nos de tua, verius est vii, 13 i. q. æquius: cf. xxxiii, 8 it. xxxix, 27

Verecundia i, 6 nec ætatis verecundia discrimen facere posset

nemo hominum, nemo Deorum verecundiam habeat viii, 34 verecundiam imperii habere xxvii, 10

illis violandi supplices verecundiam se imposituros xxxvi, 27

quos prætereundi verecundiam crederent fore v, 14 verecundia in tali necessitate deserendi socios xxiii, 36

omissa in id verecundia xxxvii, 52

verecundia nostra adversus regem nobis obstat xxxvii, 54

privatis dictatorem poscere reum verecundiæ non fuit ix, 26

verecundia Romanos tandem cepit, Saguntum—sub hostium potestate esse xxiv, 42

Vereri xxxix, 37 veremur quidem vos, Romani, et, si ita vultis, etiam timemus; sed plus et veremur et timemus Deos immortales

non veritus (Damocritus) majestatem viri xxxv, 33

Verrere xxvi, 9 matronæ crinibus passis aras verrentes: cf. iii, 7

Verruncare xxix, 27 uti quæ—gesta sunt—mihi populo R.—bene verruncent: pro vulg. 'vertant.' Sic loquitur et Cic. de Div. i, 2

Versare iv, 20 vana versare in omnes opiniones licet

Patrum animos certamen regni ac cupido versabat i, 17 versare animos castigando hortandoque xxi, 30

at imperitæ multitudinis nunc indignatio, nunc pudor pectora versare ii, 45

Versatilis xxxix, 40 versatile ingenium (ei) sic pariter ad omnia fuit

Versicolor ix, 40 tunicæ auratis militibus versicolores, argentatis linteæ candidæ

Versus xxxviii, 51 omnibus ad orientem versus regibus gentibusque. Sic et Cic. dixit 'in Italiam versus.' Sed Drak. ex Mss. et editionibus reposuit 'versis,' quod tamen ad 'regibus' relatum durius videtur

Versus xxxiii, 30 regiam unam (navem) inhabitis prope magnitudinis, quam sexdecim versus remorum agebant: hæc prope totidem verbis leguntur xlv, 35

Vertere sententiam xliii, 16 i. e. mutare: vertit gloria invidiam ii, 7 i. q. excitavit, contraxit:—quo majore discrimine res vertebatur x, 39 verso Marte xxix, 2 verso in Africam bello xxix, 12 cf. x, 3 versis signis fuga effusa castra repetunt ix, 35

littus in septemtrionem versum xxix, 35 porta in mare versa xxviii, 36 tumulus est in extrema parte urbis versus a mari, viæque imminens xxv, 25 ventum versus in Africam xxx, 24

spes—Samnites in Apuliam versos—revocavit ix, 26 decem millia sociorum—versa in Punicum bellum (Gallia) habuit xxi, 17 frequentis concionis modo turba in comitium et curiam versa xxii, 7

occasio in se unum vertendæ gloriæ xxi, 53 suorum ipsorum exemplum in eos versurum vii, 38

versa est summa curæ omnis in præfectos xxvi, 12 cf. ix, 26

in quem (Scipionem) tum omnis civitas versa erat xxx, 3

vertere hostes in fugam i, 37 adversos (alii aversos) vertere in hostem xxxiv, 14 et in hostes verterunt terrorem, fugam et cædem v, 51

versum est factum in maximam laudem xxii, 23 i. q. peperit eam

vertit auspiciorum vitium non in eventum belli (tristem) sed in rabiem imperatorum viii, 30 i. e. effecit, vel præmonstravit

vertit libertas aliorum in meam servitutem ii, 3 i. e. excitavit eam, produxit:—vertit adversæ rei fama in Romanos ix, 38

quid, nisi longa vita, sicut magnum modo Pompeium, vertenti præbuit fortunæ ix, 17

omnis ira belli ad populationem agri vertit ii, 62 In hisce aliisque locis 'se' est subintelligendum: vid. Drak. ad h. l. it. ad x, 10

verti ad cædem (mutuam) certamine irarum i, 7

totam (Etruriam) ferme ad Magonem, ac per eum ad spem novandi res, versam xxix, 36

devictorum Samnitium decus—ad legatos—est versum ix, 40

vertere mala in Deum iras iv, 9 i. e. interpretari iræ divinæ signa

vertere in religionem comitia v, 14 h. e. in iis contra auspicia aliquid factum dicere, et propterea mala immissa reip.

cum omnium secundorum adversorumque causas in Deos verterent xxviii, 11

vertitur discrimen rerum in eventu belli viii, 27 quia ibi summam rerum bellique verti cernebant xxi, 3 animi in eo vertuntur xxxii, 15

Vertex: vid. Vortex

Vertigo xliv, 6 rupes utrimque ita abscisæ sunt, ut despici vix sine vertigine quadam simul oculorum animique possit

Verum enim vero iv, 4 cf. xxiv, 4 it. xxix, 8

Verus iii, 40 ceterum neminem, majore cura occupatis animis, verum esse, præjudicium rei tantæ afferre iii, 40 i. e. æquum: cf. ii, 48 it. xxiii, 11. xxxii, 33

Vesanus vii, 33 oculos sibi Romanorum ardere visos—vesanosque vultus et furentia ora:—vesanus impetus ix, 13

Vesci ix, 30 restitutumque in æde vescendi jus iis, qui sacris præcinerent

Vestibulum xxv, 17 in vestibulo Punicorum castrorum:—in vestibulo urbis xxxvi, 22

Vestigare xxxi, 19 perfugas et fugitivos, quos inquirendo vestigare potuerint, reddidisse: cf. xxxii, 26

Vestigium ix, 17 saltus Apuliæ—cernenti, et vestigia recentia domesticæ cladis, ubi avunculus ejus—absumtus erat

negantis e rep. esse, vestigium abscedi ab Hannibale xxvii, 4 an occurrere in vestigiis ejus xxi, 41

cum Romanus exercitus prope vestigiis sequeretur vi, 32 vestigiis instare xxvii, 12

Vestire xxxii, 13 vestiti (montes) frequentibus sylvis

Vestis v, 41 quæ augustissima vestis est tensas ducentibus triumphantibusque

Vestitus xxviii, 27 corpora, ora, vestitum, habitum civium agnosco: vid. Cultus

Vetare xxv, 5 senatus absistere eos incepto vetuit: cf. ii, 5

Veteranus dux, fortissimus bello vii, 13

legionem secundam, quæ maxime veterana in Liguribus erat xlii, 27

ibi dimitti veteranos sese velle xl, 39 h. e. qui essent emeritis stipendiis

veterani omnes et periti belli erant xxxvii, 20 opponuntur 'tironibus,' suntque, non evocati, sed, qui jam multa stipendia fecerant: vid. in voc. sq.

Vetus miles xxxi, 8 qui stipendia nondum emeruit: vid. Duker. ad h. l.—milites veteres, periti hostium belliqne xxxiv, 17

centuriones veteres belli periti adjecti iv, 17 ubi quidem Gronov. voc. 'periti' ejici vult, ut 'veteres belli' dicantur, quemadmodum apud Tac. sunt 'veteres militiæ;' quod nobis quidem durius videtur; etsi Livius in multis talibus Tacito prelusit. Et pariter sic, ut editur, lectio vulgata obtinet xxxiv, 17 milites veteres periti hostium bellique

inter tot veterrimos populos tamdiu bella geritis v, 54

ædes P. Africani pone Veteres ad Vortumni signum xliv, 16 nisi 'ædes Scipionis' intelligendæ sint, aut de 'curiis' aut de 'tabernis,' quod maxime probabile videtur, capi possunt: vid. Intt. ad h. l.

cum quibus prætor, cui Sardinia obtigisset, in Corsicam transgressus bellum gereret; interim M. Atilius vetus prætor, etc. xlii, 1 i. q. antecessor: qui proprætor anno superiori fuerat

Vexare xxvi, 2 Sempronius die dicta Fulvium, ob exercitum in Apulia amissum, in concionibus vexabat, etc. i. q. objurgabat: cf. x, 13

vexari et subigi multo acrius v, 2 agmine vexato vulneribus ix, 35

vexatis hominibus equisque xlii, 55 sc. per viæ difficultatem: cf. xliv, 5 quos et ipsos, cum ab nulla parte hostis terruisset, locorum asperitas hostiliter vexavit

Vexatio xliii, 23 non minore vexatione jumentorum hominumque in Macedoniam rediit: cf. xliv, 5

corpus ab omni alia vexatione intactum, uno torque spoliavit vii, 10 cf. xliv, 44 agrosque circa vexari; i. e. spoliari

Vexillarii xxxv, 5 inferre vexillarios jussit signa: vid. B. Patruum in Excursu ad Tac. de vexillariis

Vexillum xxxix, 15 vexillo in arce posito comitiorum causa exercitus eductus esset: vid. supra in v. Exercitus

vexilla efferri e castris jussit x, 19 haud dubie 'signa' sunt intelligenda: sæpius enim 'signa e castris efferri' dicuntur: videtur Livius voluisse 'signa' dicere, quia præcesserat 'signa canere'

ordo — tribus vexillis constabat, etc. viii, 8 de peditibus:—vexilla cum vexillis concurrebant, ib.

vexillum cohortis Pelignæ xxv, 14 peditum socialium:—vexilla equitum iii, 39 ubi vid. Drak.

Via nuda ac facilis xxvii, 42 iniqua ix, 27 jactans xxi, 48 inops aquarum xlii, 64

inter cavas undique vias xxvi, 10 confragosa loca, implicatasque flexibus vallium vias xxxii, 4

restabat aliquantum viæ communis—prope divortium itinerum xliv, 2

fœdi agminis miserabilem viam ix, 5 flexit viam Brutus—ne obvius fieret i, 60 via cita transgressus xxxiii, 48

panduntur inter ordines viæ x, 41 viæ patentes inter manipulos xxx, 33

ferro via facienda est iv, 28 per vias, per invia xxxviii, 23 viæ per agros publica impensa factæ ix, 43

vaticinantes fanatico carmine Deam Romanis viam belli et victoriam dare xxxviii, 18 Sunt, qui 'vim' legi velint; sed omnes libri et scripti et editi habent 'viam.' Recte. Sic Thucydides ὁδοὺς πολέμου dixit, quod et Tacit. imitatus est

viam consilia invenire iv, 48 unam viam saluti esse ratus xxxvii, 11

seque ipsi per omnes vias lethi interficerent xxxi, 18 i. q. mortis genera

Viaticum xliv, 22 in Macedoniam mecum veniat: nave, equo, tabernaculo, viatico etiam a me juvabitur

Vicarium tibi (militi futuro) expediam xxix, 1

Vicatim x, 4 vigiliæ vicatim exactæ: cf. ix, 13

Vicesima xliii, 2 vicesimas vendere: locus vix intelligendus; forsitan vitiosus—de vicesima eorum qui manumitterentur vii, 16 vectigal e manumissis: vid. Lips. ad Tac. Annal. xiii, 31. it. Burmann. de Vectigal. cap. 10

Vicesimarius xxvii, 10 aurum vicesimarium: e vicesimis manumissionum, quæ olim auro solvebantur

Vicinalis xxi, 26 ingens coacta vis navium est lintriumque temere ad vicinalem usum paratarum

Vicis regiæ sacra i, 20 i. q. muneris

cogor vestram omnium vicem unus consulere xxv, 38

cum suam vicem functus officio sit i, 9

insigne regium in orbem suam cujusque vicem iret iii, 36 cf. i, 30

cum simplicitatem juvenis incauti—assentando indignandoque et ipse vicem ejus captaret xl, 23 i. e. miseriam, injurias acceptas

suam jam vicem magis anxios, quam ejus, etc. viii, 35 ita et solicitus vicem et similiter alia dicuntur. Sed codices testante Drak. ibi omnes habent 'vice.' Sic i, 25 exanimes vice unius

commoti Patres vice fortunarum humanarum vii, 31 transmarinæ quoque res quadam vice pensatæ xxvi, 37

Victima x, 7 si—capite velato victimam cædat: de pontifice dictum: vid. B. Patruum ad Suet. Tiber. cap. 25

Victor maritus comiter invitat regios juvenes i, 57 eleganter; antecedunt enim hæc: muliebris certaminis laus penes Lucretiam fuit

victor curas ix, 16 de Papirio:—alienæ sortis victor belli ix, 42

Camillus in urbem triumphans rediit, trium simul bellorum victor vi, 4

Victoria parata v, 6 matura xxvii, 45 incruenta ix, 12

aut tempore longinqua aut præceps periculo victoria ix, 24 quantam de Samnitibus nemo—pepererat x, 38

ut in eo tam lentæ spei victoriam expectaret vi, 8 de obsidionis felici eventu: cf. v, 6

modo trigeminæ victoriæ triplicem triumphum—egistis vi, 7 i. e. de victoria

victoria certaminis ii, 60 ex collega victoria ii, 44 victoria animo est xxix, 36

nihil a victoria cessare xxxiv, 16 h. e. ea uti, eam persequi

in aliena victoria suam prædam faciunt xxxii, 14

verum certe victoriam ejus rei (qui vir optimus in civitate esset) sibi quisque mallet, quam, etc. xxix, 14

Victoriatus sc. nummus xli, 13

Viculus xxi, 33 viculos circumjectos capit

Vicus x, 11 cum passim non villæ solum, sed frequentes quoque vici, incendiis fumarent: cf. ii, 62

tribus maritimis Patavinorum vicis colentibus eam oram x, 2

congii olei in vicos singulos dati xxv, 2 aut numerus congiorum emissus, aut 'visos' cum Perizonio legend. videtur

Videlicet ix, 4 imbellis videlicet atque inermis multitudo? i. q. scilicet, ironice dictum: cf. cap. 17 it. xxi, 63

Videre iii, 50 quanto visa, quam audita, indigniora potuerint videri

id ubi vidit xxviii, 19 i. e. sensit:—vide ne ib. cap. 44 pro vereor ne

si extis eadem, quæ somno visa fuerant, portenderentur viii, 6

ut sentias, quam vile corpus sit iis, qui magnam gloriam vident ii, 12 i. q. spectant, appetunt: cf. iii, 68 it. vi, 24

si quid Dii vatesque eorum in futurum videant vi, 12

hoc quam vobis tutum aut honestum sit, vos videritis xlii, 13 de his videris ii, 40 i. e. prospicias his

mitteretque cum imperio, quem ipsi videretur xxiii, 34 legiones, quas videretur, ei darent xxxiii, 26 vid. supra in v. Qui

Vigere vi, 22 vegetum ingenium in vivido pectore vigebat

Hannibalem ad unum modo ictum vigentem, velut aculeo emisso, torpere xxiii, 42

canticum egisse aliquanto magis vigente motu vii, 2

viget quæstio per clara nomina reorum ix, 26

Violenter dicere in aliquem xxxii, 34 quia solennia ludorum, quos intermitti nefas est, violenter diremisset v, 1

Violentus i, 46 ne duo violenta ingenia matrimonio jungerentur
violenti censores ix, 34 obstupefactus tam violento (Popillii, legati) imperio xlv, 12

Vir xxxviii, 17 viri Martis (Romani)
ni vir unus fuisset Horat. Cocles ii, 10 mirandoque, ubi illi viri essent, qui secum—cepissent v, 45 si viri arma illa habuissent iii, 67
prima eorum prælia plus quam virorum, postrema minus, quam fœminarum esse x, 28
cum mille ducentis viris ix, 27 pro militibus, sed fortibus; atque etiam appellantur paulo post 'fortes viri'
omnem ripam equites virique obtinentes xxi, 27 equis virisque—immensum obtinentes loci v, 37
cum vir virum legisset ix, 39

Viridis xxix, 1 novas (naves) Panormi subducit, quia ex viridi materia raptim factæ erant, ut in sicco hybernarent

Virilis xxvi, 47 virile secus
illius (Camilli) gloriæ pars virilis apud omnes milites sit, qui simul vicerint vi, 11 virilis patientia v, 6 pars virilis: vid. Præf. it. x, 8

Virtus xxi, 41 vis virtusque: vid. in voc. sq.
virtus navium xxxvii, 24 vid. Robur
iratus virtuti alienæ felicitatique viii, 31 de duce bellico: vid. Enitere

Vis vii, 31 quandoquidem nostra tueri adversus vim atque injuriam justa vi non vultis, vestra certe defendetis
vis imperii erat in Papirio ix, 16
ut vis a censoribus nullius auctoritate—deterreri quiverit iv, 24
qui omnes Italiæ populos vi aut voluntate in deditionem accepissent xxix, 3 aut vi, aut metu, aut voluntate xxxii, 21 vid. Grassari
omnes undique annisi ad restituendam pugnam, milites, peditum equitumque vis x, 36
cujus populi vis atque virtus non obruta sit Cannensi clade xxv, 38 non vi aut virtute, sed proditione ac furto xxvi, 39
ut populo Rom. Quiritium vim victoriamque prosperetis viii, 9 tum, jam Deorum hominumque victa vi, funduntur linteatæ cohortes x, 41 vis virtusque xxi, 41 vis in oculis xxi, 4 virium vi ix, 16
nec vi nec munimento capi poterat x, 9 bis castra vi cepistis vii, 40 cf. xxxiv, 46
mollitiaque sua, quam vi hostium victos esse vii, 32 si qua externa vis ingruat, etc. ib. cap. 25
utrum recto itinere per castra hostium vim facere conaretur xxxii, 9 vi viam faciunt iv, 38
segetem magna vis hominum—fudere in Tiberim ii, 5 magna vis hominum conscripta Romæ erat xxii, 11
pecoris vim ingentem in saltum avium compulsam esse ix, 31
vim ac jus magistratui demere xxvi, 12 sine tribuniciæ potestatis terriculis inventam esse aliam vim majorem ad coërcendos magistratus v, 9 int. dictaturam
tantum virium aut roboris xxi, 1 cf. ix, 16 it. xxi, 55. xxii, 40
in flore virium se credens esse xlii, 15
major usu armorum et astu facile stolidas vires minoris superavit xxviii, 21
ferox ea parte virium xxi, 54 i. e. equitatu
dum urbis vires inspiceret xxiv, 40

Viscera Italiæ xxxii, 21 Græciæ xxxiii, 44 cf. xxxiv, 41
bellum arcessitum in Italiam ab nobilibus, mansurumque in visceribus reip. si plures Fabios imperatores haberet xxii, 38 i. e. diuturnum fore
tum se, haud secus, quam viscera secantem sua, etc. xxviii, 32

Visceratio data a M. Flavio in funere matris viii, 22

Visere i, 31 missis ad id visendum prodigium:—præda ut viseretur exposita xlv, 33
ex muris visite agros vestros iii, 68
visenda urbe magnam partem diei consumsit xxiii, 7
ad res Græciæ Macedoniæque visendas xl, 2 cf. xxix, 12 it. xlii, 42

Visum i, 20 missa fulminibus aliove quo viso prodigia; i. e. specie oblata divinitus, vel visa, ut Livius loquitur i, 55 Ceterum Drak. edidit 'visu'
errantis in alienos fœtus naturæ

visa xxxi, 12 i. e. prodigia
Visus viii, 9 conspectus ab utraque acie aliquanto angustior humano visu
domestico exterritus visu i, 56 cf. vii, 26 it. xxi, 23
Vitalis vi, 40 ut si quis ei, quem urgeat fames, venenum ponat pro cibo; et aut abstinere eo, quod vitale sit, jubeat, aut mortiferum vitali admisceat
Vitiare iii, 55 quæ (SCta) antea arbitrio consulum supprimebantur vitiabanturque: cf. xl, 55
Vitium iv, 7 perinde ac vitio creati:— quod parum recte tabernaculum cepisset
vitio die dictam xlv, 12
Vivere xxxix, 40 vivit immo vigetque eloquentia ejus, sacrata scriptis omnis generis
quam indignos ducerent, qui una secum urbe intra eadem mœnia viveretis iv, 3
Vividus ii, 48 evanescere vividum quondam illud Kæsonis ingenium ii, 48 cf. vi, 22
Vivus xliii, 7 cum sibi nihil vivi reliquum, præterquam linguam, ad deplorandas patriæ suæ calamitates, præfatus esset
ad vivum imaque cornuum (calor) adveniens xxii, 17
Vixdum inchoatis rebus xxxii, 28 vid. Drak. ad h. l.
Ulcisci ii, 17 consules, magis ob iras graviter ultas, quam ob magnitudinem perfecti belli, triumpharunt
Ullus ii, 59 nemo ullius, nisi fugæ, memor:—nusquam ullis futuris nobis vii, 30
Ulterior pars urbis xxxiv, 20 i. e. remotior; etenim nullo flumine dirimebatur, sed erat in longitudinem valde porrecta
Ulterius iii, 30 domi seditiones iidem tribuni, eadem lex faciebat, ulteriusque ventum foret, etc.
Ultimum i, 29 nunc errabundi domos suas, ultimum illas visuri, etc.
ultimum de cœlo, quod comitia turbaret, intervenit xl, 22
Ultimus xliv, 20 quinquatribus ultimis; i. e. ultimo die quinquatruum
ultima crudelitas xlii, 7 ultimum supplicium ix, 16 certamen ultimum vii, 37 i. e. in quo ultima spes est
ab ultima spe dimicare x, 31 h. e. exigua et ad desperandum vicina:— ultimam spem furto insidiarum tentantem ix, 31 cf. xxiii, 14
necessitate, quæ ultimum ad maximum telum est, superiores estis iv, 28
ab ultimis Orientes terminis xxxv, 48 ab ultimis Orientis partibus xxxvii, 59 ab oceano terrarumque ultimis oris v, 37 i. q. remotissimis
rem ad ultimum seditionis erupturam ii, 45 cf. iii, 25
ad ultimum dimicationis rati rem venturam ii, 56 qua bellum decerneretur, exitum haberet: cf. viii, 29
ad ultimum laboris ac periculi ventum est ix, 39
descendere ad ultimum auxilium xxiii, 14
ne se ad ultimum perditum irent xxvi, 27
Ultio iræ hæc, et non occasio cupiditatis explendæ vii, 30
Ultra iv, 2 negabant — ultra ferro posse: cf. xxiv, 26 it. xlii, 23
quo ultra iram—excessuram fuisse, quam ut verberaret viii, 33 non ultra sævisse, quam ut, etc. ib.
etsi nihil ultra malorum est—quam quod passi sumus xxviii, 39
ad quem nuntium nihil ultra motus præfectus R. quam ut, etc. xxv, 9
Ultro insuper, præterea i, 5 'ultro accusantes:' vel potius h. l. ipsi cum latrones essent, tamen Remum, tanquam latronem accusabant: cf. iii, 11 et 62 it. iv, 27. x, 17 ubi manifeste pro 'insuper' dictum est
ultro honorem habere v, 33 Galli ultro vim facere conati pellebantur xxi, 28
ultro bellum Philippo Romam inferebant, cum ipse facturus esset xxiii, 33
offerendum ultro rati, quod amissuri erant i, 17
in omnia ultro suam offerens operam xl, 23
oratione ultro citroque habita ix, 45
Ultrotributa xliii, 16 publica vectigalia aut ultrotributa:—et vectigalia summis pretiis, ultrotributa infimis locaverunt xxxix, 44
Ululare xliii, 10 ululantes mulieres cum crepitu undique æris
Ululatus cantusque dissoni (Gallorum) v, 39
Umbilicus xli, 23 ut repente in medio umbilico Græciæ conspiceretur, Del-

phos ascendit: cf. xxxviii, 48 Delphos umbilicum orbis terrarum
umbilicum Græciæ incolere xxxv, 48 cf. xxxvii, 54

Umbo ix, 41 umbonibus incussaque ala sternuntur hostes:—ala deinde et umbonibus pulsantes. Sic et Curtius iii, 10 aciem umbonibus posse propelli

Umbra iii, 26 quercus ingens arbor prætorio imminebat, cujus umbra opaca sedes erat
quod sub umbra Romanæ amicitiæ latebant xxxiv, 9 sub umbra auxilii vestri latere volunt xxxii, 21 i. e. tutela: cf. iv, 42 it. xxxviii, 51 umbra fœderis viii, 4

Unanimitas xl, 8 Eumenem Attalumque fratres, a quam exiguis rebus, prope ut puderet regii nominis, mihi, Antiocho, et cuilibet regum hujus ætatis, nulla re magis, quam fraterna unanimitate, regnum æquasse

Unde i, 24 ibi imperium fore, unde victoria fuerit; i. e. a qua parte victoria steterit
majora castra, unde antea cessatum fuerat v, 14
unde pugnabat, stantem—averterunt xxv, 15
unde deditio facta est xxxi, 46 ab arce

Undique ii, 45 totis castris undique ad consules curritur
undique ex omnibus populis auxilium obsessis ferretur viii, 13

Unice iii, 35 donec collegæ quoque, qui unice illi dediti fuerant ad id tempus, conjecere in eum oculos, mirantes, quid sibi vellet

Unicus consul ii, 58 imperator vi, 22 dux viii, 31 spectator cœli siderumque xxiv, 34 cf. iv, 57. viii, 32. ix, 15
cum ipsi se homines in regis, velut unici exempli, mores formarent i, 21
Tullii—uxorem—ob unicam nobilitatem ab regina Romana prohibitam ferunt servitio, etc. i, 39
unica comitas xxiii, 42 concordia iii, 33
unicum relictum amicum xlv, 6

Universus eventus belli xxxii, 5 i. q. universi belli eventus
universo periculo summa rerum committebatur xxii, 12
dimicatio universæ rei i, 38 vid. Dimicatio
ut prope serum auxilium, jam pene circumventis; ita universa (universis) requies data est x, 5

Unquam xxxii, 5 si quando unquam ante alias: vid. supra in v. Adverbia
quantus non unquam antea exercitus ad Sutrium venit ix, 37
non nocte, non die unquam cessaverant ab opere xxi, 11

Unus quisquam iii, 55 h. l. præ ceteris alibi eleganter abundat:—nec quisquam alterius gentis unus, etc. xxviii, 37
unus Quiritium quilibet vi, 40 unus quilibet xlii, 42 quilibet unus ex iis, quos nominasti ix, 17
ut nemo unus externus magis enixe adjuverit rem R. xxviii, 35
ut uno die in omnes perveniretur xlv, 34 pro uno eodemque: cf. ix, 17
ut omnia unus Gabiis posset i, 54 cf. ii, 33 it. iii, 11
unus ille vir ipse consul remp. sustinuit ii, 43 cf. cap. 61
uni viro Messio fortuna hostium innititur iv, 28
nisi unus homo Syracusis ea tempestate fuisset. Archimedes is erat, unicus spectator, etc. xxiv, 34
uno plus Etruscorum cecidisse in acie ii, 7

Vocare x, 29 rapere ad se ac vocare Decium devotam (Gallorum) secum aciem
Umbros ad defectionem vocari x, 21
cum hinc Ætoli haud dubie hostes vocarent ad bellum xxxiv, 43 i. e. belli gerendi necessitatem afferrent
quo clamor, quo subita res vocasset xxvi, 44 i. e. ire jussisset
servos ad libertatem Herdonius ex Capitolio vocabat iii, 15 i. e. ad eam sibi vindicandam provocabat, hortabatur
in partem prædæ sua vocatos Deos v, 21 pro partem ejus Diis oblatam
Cassium in agros plebem vocantem vi, 17
in commune honores vocare vi, 40 i. q. communicare honores cum plebe: cf. vii, 22
tribuni pl. vocaverunt plebem, quæ ita scivit xxv, 4 i. e. advocarunt, in concionem acciverunt: cf. xxii, 7 quanquam illo in loco vulg. habet ‘rogaverunt’

Vociferari (pass.) xxiv, 21 primo tu-

multatum—fuerat, vociferatumque ferociter, etc.
Volens propitius xxiv, 21 de Jove
Volitare xxviii, 44 cum victor tota Italia volitaret Hannibal
ipse medius inter tribunicios—in foro volitare iii, 35
Volvere xxi, 31 saxa glareosa volvens: de flumine
volvens errorem per sinus flexusque tortuosi amnis xxvii, 47 i. e. progrediens juxta ripam per easdem ambages, quas flumen faciebat
ut idem in singulos annos orbis volveretur iii, 10
volvere orbem iv, 28 aliud est, quam 'colligere orbem' ii, 50 hoc pugnantium est, fronte in omnes partes facta; illud convertere aciem, ut terga dentur hosti, uti patet ex eqq.
quos (equites) ubi nequicquam tumultuantes in spatio exiguo volvere turmas vidit vii, 33
volvere inanium rerum inanes cogitationes vi, 28
bellum cogitatum in animo volvens xlii, 5
Voluntarii ix, 42 delectu an voluntarii pro Samnitibus adversus Romanos bellassent: cf. iii, 57 ubi et veterani dicuntur: vid. Imprimis xlii, 34
Voluntas iii, 69 paucis cohortibus veterum militum voluntate sequentibus: —si non voluntate mansimus in Capitolio v, 52 qui omnes Italiæ populos vi aut voluntate in deditionem accepissent xxix, 3 cf. cap. 38 it. xlii, 32
voluntate sua facere xxxix, 37 summam ad id suam voluntatem esse xxix, 5
summa optimatium voluntate x, 18 sciscitatus consulis voluntatem vii, 26
Voluptas xxxvi, 11 voluptates vinum sequentes
venandi studium ac voluptas homines per nives ac pruinas in montes sylvasque rupit v, 6
Volutare animum cogitationibus ix, 17 haud dubie per elegantissimam hypallagen dictum
volutantibus res inter se pugnantes xxxii, 20 has conditiones quanquam ipse volutaverat in secreto cum amicis xxxiv, 36
in levi tantum glacie tabidaque nive volutabantur xxi, 36
Vomica xxv, 12 hostem, Romani, si expellere vultis, vomicamque, quæ gentium venit longe, etc.
Vortex xxiii, 19 transverso vortice dolia impulit ad ripam
ut fugientem navem videres retro vortice intortam victoribus illatam xxviii, 30
Votum xxi, 63 solennem votorum nuncupationem fugisse: cf. x, 7
voti damnata respublica x, 37
Vovere xl, 34 qui ipsi eam ædem voverat, quo die cum rege Antiocho ad Thermopylas depugnasset. Indicare videtur votum factum post victoriam, ut infra cap. 40
Vox ex eo missa ore iii, 56 extra ea cave vocem mittas viii, 32 cf. cap. 33
ex infimo specu vocem redditam ferunt i, 56 alio ratos spectare Pythicam vocem, ib. cf. i, 31 it. xxx, 12
vocem audisse, quæ juberet v, 52 cf. i, 24 quid eam vocem animorum non plebi R. sed Volscis, etc. allaturum iv, 2
Icilii vox tota tribuniciæ potestatis ac provocationis ad populum ereptæ —esse iii, 48
vocibus alienis id modo, quod domi præceptum erat, intercessioni suæ prætendebant vi, 36 i. e. verbis aliorum, quæ ab aliis edocti erant
Urbanus ix, 42 urbanis artibus opes augere:—nec in curia adeptus erat —opes urbanas; ib. cap. 46
Urbs viii, 29 dilaberentur in oppida, situ urbium mœnibusque se defensuri. Contra xxxi, 27 multum differre urbem ab oppido, satis perspicitur: Ilion, nomen propter alteram in Asia urbem, quam oppidum, notius, vi capitur
fœdus inter Romam Laviniumque urbes renovatum est i, 14 pro civitates: cf. iv, 3
urbs trunca, sine senatu, sine plebe, etc. xxxi, 29
velut ab stirpibus lætius feraciusque renatæ urbis vi, 1
Agassam urbem, tradentibus sese ipsis xliv, 7
urbibus arceri Antiochum; quæ Seleucus—parta reliquerit xxxiv, 58
Urere x, 11 urendis tectis: cf. xxviii, 32
an tuos (fines) uri, exscindi videas xxviii, 44 uri sua popularique passi iii, 3

jam pigritia singulos sepeliendi promiscue acervatos cumulos hominum urebant, bustorumque inde Gallicorum nomine insignem locum fecere v, 48

cum diu Sicilia Punico bello ureretur xxviii, 48

quos tyrannus—finitimo bello urebat xxvii, 29

tanquam non intestino et hærente in ipsis visceribus uramur bello xxxii, 21

hæc eos in Etruria jactantes molientesque bellum domi Romanorum urebat x, 17

dies noctesque assiduo labore urente xxxvi, 23

pestilentia urens simul urbem atque agros x, 47

quod invidiam urit xl, 14 i. q. auget, irritat

cum aculeus sagittæ aut glandis, abditæ introrsus tenui vulnere in speciem urit, et scrutantes, qua vellant, telum non sequitur xxxviii, 21

Urgere aciem iv, 37 scutis, ib. opere, vigiliis, vulneribus, quæ semper eosdem urgebant vi, 3

cum multis urgerentur rebus xxxvi, 23

urgentibus Romanam urbem fatis v, 36

ea suspicio crimen urgebat xxxiv, 62 paulo ante, onerare crimina suspicionibus

Usque alterius initium xliv, 5 pro usque ad

usque in adventum jus xxxii, 32

longius usque a navibus procedunt x, 2

Usucapere xxii, 44 quod Hannibal velut usucepisset Italiam; i. e. longa possessione suam fecisset

Usura ix, 9 hic in comitio virgis cæsos (dedetis) : hanc jam ut intercalatæ pœnæ usuram habeant

Usurpare xxiv, 22 sæpe usurpata Dionysii vox

usurpare libertatem et creare magistratus v, 2 cf. iv, 3

etsi appellationis vobis usurpatis jus xlii, 34 de militibus vacationem postulaturis

Usurpatio xli, 23 Delphos ascendit: hæc usurpatio itineris insoliti quo vobis spectare videtur

Usus i, 46 quanquam jam usu haud dubium regnum possederat

quia et urbi multitudinem, ubi usus non esset, oneri rebatur esse i, 56

reduceretque naves, quibus consuli usus non esset xxx, 41

admonebat enim desiderium usus vi, 4 i. q. novorum ædificiorum, et vitæ commoditatum

quæ belli usus poscunt xxvi, 43

qua quemque suorum usuum causæ ferrent vi, 25 i. e. necessitates

Ut quod bellum—ut id, etc. xlii, 28 cf. iv, 1 vid. Drak. ad iv, 4 it. ad vii, 12

ut ego non dicam v, 53 at alia vetustate abolevissent xxi, 52 ut omnis coleretur xxviii, 12 pro licet, quamvis

læti, ut ad regem diu desideratum, concessere xxx, 11 ut ubi nulla esset statio xli, 2 i. q. quippe, utpote, etc. cf. viii, 30

sine ulla sede vagi dimicassemus, ut quo victores nos reciperemus xliv, 39 Sensus est: dicite quæso, quo nos victores recepissemus, si sine ulla sede vagi dimicassemus

ut subinde, ut (prout) quæque res nova decreta esset, exploratam perferrent x, 27

victamne ut quisquam victrici patriæ præferret v, 24 indicat vehementiam interrogationis: cf. iv, 2 it. ix, 11

factum SCtum, ut decemviri se—abdicarent iii, 54 sc. quo decretum erat, ut, etc. Interdum illud ut omittitur, non mutata constructione; quemadmodum et alias fieri consuevit

eo accedebat, ut in caritate civium nihil spei reponenti metu regnum tutandum esset i, 49 pro quod, etc. Nisi potius pro—tutandum esse: cf. v, 55

ut quando aqua Albana abundasset v, 15 pro si quando: cf. vii, 33

agitatum etiam in consilio est, ut, si quando—tunc uti disciplina militaris ad priscos redigeretur mores viii, 6 cf. iii, 64 ubi quidem 'uti' præcedit

ut extrema resoluta erant xxi, 47 pro simul ac

Utcumque aut locus opportunitatem daret, aut, etc. xxi, 35 quæ dubiis in rebus utcumque tolerata essent xxix, 15

utcumque erit, Præf. utcumque animadversa aut existimata erunt, ib. utcumque (multitudo) affecta erat ix, 39 utcumque est xlii, 40

Utensilia iii, 42 exutus omnibus utensilibus miles

quæque una secum dediderunt, agrum urbemque, divina humanaque, utensiliaque, sive quid aliud dediderunt xxvi, 33

Uterlibet x, 24 eos consules esse, quorum utrolibet duce bellum Etruscum geri recte possit

Uterque ii, 5 in utramque partem nobile exemplum: sc. tam nocentem pœna, quam indicem

Ætolorum utræque manus Heracleam sese incluserunt xxxvi, 16

Uti ix, 41 quod uti ea (pace) cum daretur, noluissent

es specus, per quod oraculo utentes suscitatum Deos descendunt xlv, 27

neminem curuli honore usum xxxiv, 44

filioque hoc ipso in servilia ejus artis ministeria usum xxii, 25

Uti in precum formulis simpliciter ponitur, intellecto precor i, 18

Utilia ix, 2 ubi—expedire quosdam utilia operi—cernebant: i. e. instrumenta ad muniendi negotium necessaria

Utiliter xxviii, 19 in eos populos—cum dubiæ Hispaniæ essent, merito magis, cum utiliter sævitum foret

Utique quæ ad Berriaum ferunt, obsepta fuissent Hannibali xxi, 38 i. e. ea certe loca: cf. iii, 66. vi, 37. xxi, 29. xxii, 7

Utrimque ii, 13 constat utrimque fides: i. e. ab utraque parte servatur

Utroque i, 24 auctores utroque trahunt:—utroque coloniæ missæ i, 11

Utrobique vi, 30 ab ducibus utrobique proditæ temeritate atque inscitia res

Vulgare ii, 29 rem non vulgare: i. e. non promiscue ad omnes pertinere velle

munus vulgatum a civibus isse in socios ii, 41

consulatum vulgari viderant x, 6 vulgari cum infimis iv, 1

alia vulgata miracula erant xxiv, 10 quæ vulgata sermonibus erant xxix, 21

vulgatur doni laus i, 10 explicandum de multitudine compotum

contagio ipsa vulgaverat morbos iii, 6

ex vulgato corpore genitum xxxix, 53 i. q. ex prostibulo

ut ferarum prope ritu vulgentur concubitus plebis Patrumque iv, 2

Vulgo pontifices, augures, sacrificuli reges creentur vi, 41 i. q. promiscue: cf. v, 8

Vulgus xxiv, 32 apud vulgum—militis in vulgus (gregario) læto ferocia ducis xxii, 3 cf. vii, 19 ubi 'vulgus' delectis nobilissimisque captivis opponitur

vulgi turbatores iv, 2 opifices vulgus et sellularii viii, 20

Vulnerare xxxiv, 7 virorum hoc animos vulnerare posset: i. e. commovere

vulneratæ naves xxxvii, 30 multis ictibus vulnerata navis, ib. cap. 24

Vulnus ix, 35 agmine—vexato vulneribus: vid. Deligare: it. Strictus

vulnera, nisi tacta tractataque, sanari non possunt xxviii, 27

non vulnus super vulnus, sed multiplex clades, nuntiabantur xxii, 54

Vultus indignitate rerum acrior ix, 6

vultum secundæ fortunæ gerere xlii, 62 vid. Vigor

vultum hostis ardore animi micantem ferre non potuit vi, 13

præsenti vultus demittere, tacite prætereuntem execrari ii, 58

Z.

Zona xxxiii, 29 quia negotiandi ferme causa argentum in zonis habentes in commeatibus erant

FINIS OPERUM T. LIVII.